

ДЖОДЖО МОЙС КОРАБЪТ С БУЛКИТЕ

Превод от английски: Илвана Гарабедян, 2015

chitanka.info

*На Бети Маккий и Джо Стонтън-Ламбърт
За храбростта им в много различни пътешествия*

ПОСВЕЩЕНИЕ

Тази книга изискваше огромен труд по отношение на проучванията и нейното написване нямаше да бъде възможно без щедрата помощ и времето, посветено на това от много хора. Първите ми благодарности са за лейтенант Саймън Джоунс, за добродушните му и безкрайно търпеливи съвети относно подробностите около ежедневието на борда на самолетоносач — както и за особено изобретателните идеи за това, как мога да подпаля кораба си. Благодаря ти, Сай. Всички грешки са само мои.

Благодаря като цяло на Кралския флот и особено на заместник-командир Иън Маккуин, лейтенант Дж. Линдзи и целия екипаж на кораба от кралския флот „Непобедим“ за това, че ми позволиха да прекарам известно време на борда.

Много съм благодарна на Нийл Маккарт от *Фен Пъбликейшънс* за това, че ми позволи да препечатам откъси от неговата невероятна и пълна с информация книга „Корабът *Виктория*“. Както и на Лиъм Халигън от *Ченъл Фор Нюз* за това, че привлече вниманието ми към великолепия филм „Смърт в Гадани: Потапянето на «Канбера»“.

Достъпът до непубликувани дневници, които са били водени по онова време, беше нещо изключително и ми помогна да добавя колорит към период, който не бих могла да опозная, понеже съм родена твърде късно. В този случай благодаря на Маргарет Стампър, задето ми позволи да прочета прекрасния дневник на съпруга ѝ за живота му в морето и да възпроизведа малка част от него, както и на Питър Р. Лоуъри, че ми позволи да направя същото с дневника на баща му, флотски архитект Ричард Лоуъри. Благодаря също и на Кристофър Хънт, на персонала в читалнята на Имперския военен музей и на служителите в Британската вестникарска библиотека в Колиндейл.

Многобройни благодарности, без да са подредени специално, отправям към мама и татко, към Санди (Брайън Сандърс) за морските му познания и огромна библиотека от книги за морски битки, на Ан Милър от „Артс Декоративс“, на Кати Рънсиман и Рут Рънсиман, на

Джулия Кармайкъл и персонала в „Хартс“ в Сафрън Уолдън. Благодаря на Каролин Мейс, Алекс Бонъм, Ема Лонгхърст, Хейзъл Орме и всички останали в „Ходжър и Стоутън“ за неспирното им усърдие и подкрепа. Благодаря също и на Шийла Кроули и Линда Шонеси от „Ей Пи Уот“.

Благодаря на Чарлс, както винаги, за любовта, редакторските напътствия, техническата подкрепа, гледането на децата и за това, че успяваше да изглежда заинтригуван всеки път, когато му заговорех за някой забележителен факт, свързан със самолетносачите.

Но най-голямата ми благодарност е към баба ми, Бети Маккий, която преди близо шейсет години е предприела същото това пътуване с невъобразима вяра и кураж и все още помни достатъчно за него, така че да ми даде основата за тази история. Надявам се, че дядо щеше да се гордее.

Откъс от стихотворението „Азбука“ от военната булка Айда Фокнър, цитирано във „Военни любими“ от Джоана Лъмли, е препечатано с любезното позволение на *Блумсбъри Пъблишърс* и Имперския военен музей.

Откъс от „Арктически конвои 1941-45“ от Ричард Уудмън е препечатан с любезното позволение на *Джон Мъри Пъблишърс*.

Откъси от „Сидни Морнинг Хералд“, „Дейли Мейл“ и „Дейли Мирър“ са включени в книгата с любезното позволение на съответните вестникарски групи.

Откъси от записките на Ейвис Р. Уилсън са публикувани с любезното позволение на наследниците на авторските ѝ права и на Имперския военен музей.

Включени са и откъси от „Вино, жени и война“ от Л. Троуман, публикувана от *Риджънси Прес*; „Специална служба“ от Джоун Кроуч, публикувана от *Олтърнатив Пъблишинг Кооперътив* (Австралия); както и откъси от „Бюлетин“ (Австралия) и „Истина“ (Австралия): положени са всички усилия да бъдат намерени носителите на авторските права, но безуспешно. „Ходжър и Стоутън“ и авторът ще се радват да посочат всички откъси, ако съответните автори установят контакт.

През хиляда деветстотин четиридесет и шеста година Кралският флот навлиза във финалния етап на следвоенното транспортиране на военни булки — онези жени и момичета, които се били омъжили за британски военносслужещи в чужбина. Повечето са превозени на транспортни кораби или специално наети лайнери. Но на втори юли хиляда деветстотин четиридесет и шеста година, шестстотин петдесет и пет австралийски военни булки поемат на едно уникално пътуване: те отплават за среща с британските си съпрузи на кораба „Виктория“ от Кралския флот на Негово Величество — военен самолетоносач.

Над хиляда и сто мъже и деветнадесет самолета ги придружават в плаване, което трае близо шест седмици. Най-младата булка е на петнадесет. Поне една от тях овдовява, преди да стигне крайната си цел. Моята баба, Бети Маккий, е една от онези късметлийки, които биват възнаградени за вярата си.

Този художествен разказ, вдъхновен от онова пътуване, е посветен на нея и на всички онези съпруги, които са толкова смели, че да повярват в неизвестното бъдеще от другата страна на земното кълбо.

Джоджо Мойс,

Юли, 2004 г.

NB: Всички откъси са документални и се отнасят до преживяванията на военните булки или онези, които са служили на „Виктория“.

ПРОЛОГ

Първия път, в който отново го зърнах, се почувствах така, сякаш някой ме бе ударил.

Чувала съм да казват това хиляди пъти, но никога дотогава не бях разбирала истинското значение на думите; имаше известна пауза, в която спомените ми се свързаха с онова, което очите ми виждаха, а после тялото ми се разтърси от шока, сякаш бях получила силен удар. Не съм романтична душа. Не използвам възвишени думи. Но мога откровено да кажа, че останах без дъх.

Не бях очаквала да го видя отново. Не и на подобно място. Отдавна го бях заровила дълбоко в спомените си. Не просто физическата представа за него, но и всичко, което бе означавал за мен. Всичко, през което ме бе накарал да мина. Защото не бях осъзнала какво е сторил с мен, докато не мина много време — цяла вечност. Не бях осъзнала, че по милион причини той е едновременно и най-хубавото, и най-ужасното нещо, което някога ми се е случвало.

И не беше просто шокът от физическото му присъствие. Имаше и тъга. Предполагам, че в мислите ми той е съществувал какъвто беше някога, преди толкова много години. Когато го видях сега, заобиколен от всички тези хора, изглеждащ някак остарял, смален... мислех си само, че това място не е подходящо за него. Тъгувах за онова, което някога бе толкова красиво, великолепно дори, принижено до...

Не знам. Може би не е напълно честно. Никой от нас не живее вечно, нали? Ако трябва да съм откровена, когато го видях в сегашния му вид, това неволно ми напомни за собствения ми край. За онова, което е било. И какво ще стане с всички.

Независимо от размишленията ми, точно тук, на място, на което никога не бях стъпвала преди и на което нямаше причина да бъда сега, го бях намерила отново. Или той бе намерил мен.

Май до този момент не вярвах в съдбата. Но е трудно да не повярваш, след като помислиш докъде бяхме стигнали и двамата.

Как да не повярваш, след като няма друг начин да се срещнем, въпреки хилядите мили, отвъд континенти и обширни океани, освен ако не ни е било писано така.

Индия, 2002 г.

Събуди се от караницата. Бяха накъсани звуци, внезапни и резки като джафкане на малко кученце, което още не е разбрало какъв е проблемът. Старата жена вдигна глава от прозореца, разтри врата си, където струята на климатика бе изстудила костите ѝ, и се опита да седне с изправен гръб. В тези първи няколко замаяни мига след събуждането не беше сигурна къде или дори коя беше. Различи напевната хармония на гласовете, а после постепенно думите станаха по-отчетливи и бавно я извадиха от безпаметния сън в настоящето.

— Не казвам, че не ми харесаха дворците. Или храмовете. Само казвам, че прекарах тук две седмици и нямам усещането, че съм се приближила до истинската Индия.

— А аз какъв съм? Да не съм някакъв виртуален Санджей? — Откъм предната седалка гласът му бе леко насмешлив.

— Знаеш какво имам предвид.

— Аз съм индиец. Рам е индиец. Това, че половината си живот съм прекарал в Англия, не ме прави по-малко индиец.

— О, стига, Джей, ти изобщо не си типичен пример.

— Пример за какво?

— Не знам. Типичен пример за хората, които живеят тук.

Младият мъж поклати глава разбиращо.

— Искаш туристическа обиколка на бедните квартали.

— Не е така.

— Искаш да се прибереш у дома и да разкажеш на приятелите си за ужасните неща, които си видяла. Да им кажеш как нямат никаква представа за страданието. А ние ти предлагаме кока-кола и климатик.

Последва смях. Възрастната жена присви очи, за да погледне часовника си. Почти единайсет и половина, което означаваше, че е спала близо час.

Внучката ѝ, седнала до нея, се бе навела между двете предни седалки.

— Виж, просто искам да видя нещо, което да ми покаже как живеят хората наистина. Имам предвид, че екскурзководите винаги ти показват само дворците на принцове или моловете.

— Значи искаш бедняшките квартали.

Откъм шофьорското място се чу гласът на господин Вагела:

— Мога да ви заведа в моя дом, госпожице Дженифър. Там вече има истинска бедност.

Двамата млади не му обърнаха никакво внимание, затова той повиши глас:

— Вгледайте се внимателно в господин Рам Б. Вагела и ще видите беден, отруден и изтерзан човек. — Той сви рамене. — Знаете ли, дори ми е чудно как съм оцелял през всичките тези години.

— Ние също се чудим, ежедневно — подметна Санджей.

Възрастната жена се изправи напълно на мястото си и зърна отражението си в огледалото за обратно виждане. Косата ѝ бе сплескана от едната страна на главата, а яката ѝ бе оставила червен отпечатък върху бледата ѝ кожа. Дженифър погледна назад.

— Добре ли си, бабо? — Джинсите ѝ се бяха смъкнали доста ниско отзад и разкриваха малка татуировка.

— Добре съм, скъпа. — Дали Дженифър ѝ бе казала за татуировката? Тя приглади косата си, но не можеше да си спомни. — Ужасно съжалявам. Явно съм задрямала.

— Няма за какво да се извинявате — каза господин Вагела. — Ние, възрастните хора, трябва да можем да си почиваме, когато имаме нужда.

— Да не би да намекваш, че искаш аз да шофирам, Рам? — попита Санджей.

— Не, не, господин Санджей, сър. Не бих искал да прекъсвам блестящия ви разговор.

Погледите на двамата възрастни се срещнаха в огледалото. Все още замаяна и смутена от дрямката, старата жена се насили да се усмихне в отговор на преднамереното според нея намигване на мъжа.

Бяха пътували, пресметна тя, близо три часа. Екскурзията им до Гуджарат, включена в последната минута от нея и Дженифър в иначе стриктно подреденото пътешествие из Индия, бе започнала като приключение. „Бабо, нали знаеш приятеля ми от колежа — Санджей, — неговите родители са предложили да ни приютят за няколко нощи!

Имат невероятна къща, направо дворец. Само на няколко часа път.“ И замалко да завърши катастрофално, когато самолетният им полет бе отложен и така се озоваха само с един ден на разположение да се върнат до Бомбай и да хванат самолета си за родината.

Вече изтощена от екскурзията, тя вътрешно се бе отчаяла. За нея Индия се оказа изпитание, изключително натоварване на всичките ѝ сетива, дори и през филтъра на автобусите с климатик и четиризвездните хотели, и мисълта да остане в Гуджарат, макар и в дворцовия разкош на резиденцията на семейство Сингх, я изпълваше с ужас. Но след това госпожа Сингх бе предложила услугите на колата и шофьора на семейството, за да могат „дамите“ да стигнат навреме за обратния полет към родината. Макар и да се налагаше да хванат самолет от летище на близо четиристотин мили разстояние. „Не бива да се мотае по разни гари“, бе казала тя с деликатен жест към светлорусата коса на Дженифър. „Не и без придружител.“

— Мога аз да ги закарам — подхвърли Санджей.

Но майка му измърмори нещо за застрахователен иск и забрана за шофиране, след което синът ѝ се бе съгласил просто да придружи господин Вагела, за да се увери, че никой няма да ги притеснява, когато спрат някъде. Или нещо от този сорт. Някога се бе дразнила от разбирането, че сами жени, които пътуват заедно, не могат да се погрижат за себе си. Сега бе благодарна за подобна старомодна проява на внимание. Не смяташе, че ще се справи с посоките в този непознат край, и се притесняваше в компанията на безразсъдната си внучка, която явно не се боеше от нищо. На няколко пъти ѝ се прииска да ѝ направи забележка, но се бе спряла, съзнавайки, че ще изглежда слаба и немощна. „Младите имат право да са безстрашни“, напомни си тя сама. „Спомни си каква беше ти на тази възраст.“

— Добре ли сте там отзад, госпожо?

— Добре съм, благодаря, Санджей.

— Опасявам се, че има още доста път. Не е никак близо.

— Сигурно е много тежко за онези, които просто си седят — измърмори господин Вагела.

— Много мило от ваша страна, че ни возите.

— Джей! Погледни там!

Забеляза, че са слезли от магистралата и сега минаваха през градче от бараки и складове, пълни с метални греди и дървен

материал. Пътят, ограден и от двете страни с ламаринени листове, които бяха закрепени един за друг в привиден безпорядък, бе станал толкова изровен и осеян с дупки, че скутерите изписваха цели изречения на санскрит в прахоляка, и дори кола, която бе направена за високи скорости, не можеше да се движи с повече от петнайсет мили в час. Черният „Лексус“ сега пълзеше напред и двигателят му издаваше тихо недоволено ръмжене, докато периодично се налагаше да извива рязко встрани, за да избегне някоя дупка или крава, която се носеше бавно, с решителност, сякаш в отговор на примамлив зов.

Поводът за възклицанието на Дженифър не беше кравата — вече бяха видели достатъчно крави, — а планина от бели керамични мивки, чиито тръби за отпадната вода стърчаха като прекъснати краища на пъпна връв. Малко по-нататък имаше купчина дюшеци, а след нея — и друга от нещо като операционни маси.

— От корабите — обади се господин Вагела без очевидна връзка.

— Мислите ли, че бихме могли да спрем скоро? — попита тя. —
Къде сме?

Шофьорът посочи с изкривения си от годините пръст на картата до него.

— Аланг.

— Не тук. — Санджей се намръщи. — Не мисля, че е подходящо място за спиране.

— Дай да видя картата. — Дженифър се промуши още малко по-напред между седалките на двамата мъже. — Сигурно има някое местенце встрани от отъпкания път. Нещо малко по-вълнуващо.

— Със сигурност вече сме встрани от отъпкания път — отбеляза баба й, загледана в прашната улица и мъжете, приклекли край пътя. Но сякаш никой не я чу.

— Не... — Санджей се оглеждаше наоколо. — Не мисля, че това е подходящото място...

Възрастната жена се размърда на мястото си. Вече копнееше за студена напитка и възможност да се разтъпче. Освен това би било хубаво да посети тоалетна, но краткото им пребиваване в Индия я бе научило, че извън големите хотели това често е по-скоро изпитание, отколкото облекчение.

— Ще ви кажа какво ще направим — предложи Санджей, — ще си купим няколко бутилки кола и ще спрем извън града да се

поразгъпчем.

— Това да не е нещо като град на буницата? — Дженифър гледаше с присвити очи камара от хладилници.

Санджей махна на шофьора да спре.

— Ето там, Рам, до онзи магазин. Точно до храма. Ще купя студени напитки.

— Ние ще купим студени напитки — обади се Дженифър. Колата спря. — Добре ли ще си в колата, бабо? — Не изчака да чуе отговора ѝ. Двамата изскочиха през вратите, при което струя горещ въздух нахлу в изкуствено охладената кола, и влязоха засмени в нагрятия от слънцето магазин.

Малко по-надолу по пътя друга групичка мъже бяха приклекли край пътя, отпиваха от време на време от тенекиени чаши и невъзмутимо се оригнаха с огромно удоволствие. Зяпаха колата без особено любопитство. Тя седеше вътре и внезапно се почувства изложена на показ, заслушана в монотонното мъркане на мотора на празен ход. Навън жегата караше въздуха да трепти над земята. Господин Вагела се извърна на седалката си.

— Госпожо, може ли да попитам колко плащате на вашия шофьор? — Това бе третият подобен въпрос, който ѝ бе задавал всеки път, щом Санджей не беше в колата.

— Нямам такъв.

— Какво? Нямате слуги?

— Ами имам едно момиче, което ми помага — запъна се тя. — Анет.

— Има ли си собствени стаи?

Тя си представи малката самостоятелна къщичка на Анет край железопътната линия, сандъчетата с мушката на перваза.

— Да, може да се каже.

— А платен отпуск?

— Опасявам се, че не знам. — Тъкмо се канеше да му обясни какви точно са деловите отношения помежду им, когато господин Вагела я прекъсна:

— От четиридесет години работя за това семейство и имам само една седмица платен отпуск в годината. Мисля да направя профсъюз, да. Братовчед ми има интернет в дома си. Проучихме как стават тези неща. Дания. Ето това е хубава държава за правата на работниците. —

Отново се обърна напред и кимна. — Пенсии, болници... образование... всички трябва да работим в Дания.

Тя замълча за няколко секунди.

— Никога не съм ходила там — каза накрая.

Загледа се в двамата младежи, в русата и тъмнокосата глава, докато се движеха между рафтовете в крайпътния магазин. Дженифър твърдеше, че са само приятели, но преди две нощи бе чула как внучка ѝ се промъква крадешком по коридора към стаята, която предполагаше, че е на Санджей. На следващия ден двамата се държаха много непринудено един с друг. „Дали съм влюбена в него?“

Дженифър бе направо възмутена от предпазливо зададения ѝ въпрос. „Господи, не, бабо. Двамата с Джей... о, не... не искам сериозна връзка. Той го знае.“

И тя отново си спомни себе си на тези години, какъв смразяващ ужас я обземаше винаги, когато остане сама в мъжка компания, колко категорично възнамеряваше да остане неомъжена, но по съвсем различни причини. А после поглеждаше към Санджей, когото подозираше, че може и да не е толкова толерантен към положението, колкото смяташе внучката ѝ.

— Познавате ли това място? — Шофьорът бе задъвкал ново листо бетел. Зъбите му бяха оцветени в червено.

Тя поклати глава. При изключен климатик вече започваше да усеща покачането на температурата. Устата ѝ беше пресъхнала и тя с мъка преглътна. Няколко пъти бе казвала на Дженифър, че не обича кока-кола.

— Аланг. Най-големият док за разглобяване и рециклиране на кораби в света.

— О. — Опита се да си придаде заинтересован вид, но се чувстваше все по-уморена и нетърпелива да продължат. Хотелът в Бомбай, все още на известно разстояние оттам, ѝ се струваше като оазис. Погледна часовника си. Как можеше някой да прекара почти двайсет минути в купуване на две бутилки безалкохолно?

— Тук има четиристотин дока. И мъже, които могат да разглобят на болтове и гайки цял танкер само за няколко месеца.

— О.

— И няма никакви права за работниците, нали разбирате. Плащат им по един долар на ден, задето си рискуват здравето и

живота.

— Сериозно?

— Някои от най-големите кораби на света са свършили пътя си тук. Няма да повярвате какви неща оставят собствениците на круизни кораби — купища порцеланови сервиси, покривки от ирландски лен, цели оркестри от музикални инструменти. — Той въздъхна. — Понякога човек наистина се натъжава, да. Такива красиви кораби да се превърнат в купища скрап.

Възрастната жена откъсна поглед от вратата на магазина, мъчейки се да запази поне привиден интерес към думите му. Младите са толкова нехайни. Тя затвори очи, осъзнала, че изтощението и жаждата бяха отровили обичайното ѝ благоразположение.

— Казват, че по пътя към Бавнагар може да се купи всичко — столове, телефони, музикални инструменти. Продава се всичко, което може да се намери на един кораб. Моят зет работи в един от големите докове за рециклиране на кораби в Бавнагар, да. Обзавел е цялата си къща с неща от корабите. Изглежда като дворец, знаете ли? — Той зачопли зъбите си. — Всичко, което може да се откачи. Хм. Няма да се изненадам, ако продават и екипажа.

— Господин Вагела.

— Да, госпожо?

— Онова павилион за чай ли е?

Вагела, отвлечен от монолога си, проследи сочещия ѝ пръст към една скромна витрина, пред която бяха наредени безразборно няколко маси и столове направо на прашния път.

— Да.

— Бихте ли били така добър да ме придружите и да ми поръчате чаша чай? Наистина не мисля, че мога да остана и минутка повече и да чакам внучката си.

— За мен ще бъде удоволствие, госпожо. — Той слезе от колата и отиде да ѝ отвори вратата. — Тези млади хора, да, никакво уважение нямат. — Предложи ѝ ръката си и тя се облегна на лакътя му, когато излезе, присвивайки очи, под обедното слънце. — Чувал съм, че е съвсем различно в Дания.

Младежите се появиха едва когато тя вече пиеше чаша от онова, което господин Вагела нарече „наливен чай“. Чашата беше очукана, сякаш е била използвана години наред, но изглеждаше чиста, а

човекът, който ги обслужи, бе поднесъл напитката с голяма помпозност. Тя бе отговорила на задължителните въпроси за пътуванията си посредством господин Вагела, бе потвърдила, че не познава братовчеда на собственика, който живеел в Милтън Кейнс, и след като бе платила за чаша чай и за шофьора, както и лепкав сладкиш, поръсен с шамфъстък, за да поддържа силите си, нали разбирате, тя бе седнала в сянката на тентата и се бе загледала в онова, което заради леко по-издигнатото място, на което се намираше, вече знаеше, че лежи отвъд металната стена — безкрайното, проблясващо синьо море.

Наблизо имаше малък хиндуистки храм в сянката на дърво нийм. От двете му страни бяха наредени дървени постройки, които очевидно бяха изникнали, за да задоволят потребностите на работниците: бръснарница, магазинче за цигари, друго за плодове и яйца, както и такова за части за велосипеди. Минаха няколко минути, преди да забележи, че е единствената жена наоколо.

— Чудехме се къде си отишла.

— Едва ли сте се чудили дълго. Двамата с господин Вагела сме само на няколко метра от колата. — Думите ѝ прозвучаха по-остро, отколкото ѝ се искаше.

— Казах, че не мисля, че е добра идея да спираме тук — обади се Санджей, докато оглеждаше с едва прикрито раздражение първо групичката мъже, а после и колата.

— Трябваше да сляза — твърдо заяви тя. — Господин Вагела бе много любезен да ме придружи. — Тя отпи от чая си, който бе изненадващо добър. — Имах нужда от почивка.

— Разбира се. Просто имах предвид... щеше ми се да бяхме намерили по-живописно място за вас, при положение че е последният ви ден от ваканцията.

— Тук е чудесно. — Вече се чувстваше малко по-добре. Жегата бе по-поносима заради лекия бриз откъм морето. Гледката на лазурните води бе успокояваща след замъглените и безкрайни прашни пътища. В далечината се чуваше приглушено дрънчене от удара на метал в метал, стърженето на някакъв режещ инструмент.

— Уха! Погледнете колко много кораби!

Дженифър сочеше към брега, където баба ѝ едва успяваше да различи силуетите на огромни кораби, приличаха на заседнали на

сушата китове. Тя примижа, искаше ѝ се да бе взела очилата си от колата.

— Това ли е докът за разглобяване и рециклиране на кораби, за който споменахте? — обърна се тя към господин Вагела.

— Четиристотин дока, госпожа. В продължение на десет километра по брега.

— Прилича на гробище за слонове — обади се Дженифър и продължи с престорено сериозен тон, — където корабите идват да умрат. Да ти донеса ли очилата, бабо? — Държеше се любезно, предлагаше помощ, сякаш да се извини за забавянето си в магазина.

— Много мило, благодаря.

При други обстоятелства, помисли си тя после, безкрайният пясъчен плаж можеше да краси някоя туристическа брошура, със синьото небе, което срещаше хоризонта в сребърна дъга, зад която се виждаха далечни сини планини. Но благодарение на очилата си сега можеше да види, че пясъкът е сив от дългогодишното заливане с петрол и ръжда, че брегът е насечен от грамадни кораби, разположени на интервали от четвърт миля, както и от огромни купища метал с непонятно предназначение, образувани от разглобените вътрешности на излезлите от строя плавателни съдове.

На самия бряг, само на няколко метра, групичка мъже бяха приклекли в една редица, облечени в износени роби в синьо, сиво и бяло, и наблюдаваха как мостикът на един кораб се люшна и политна от все още белия корпус, който бе закотвен на стотина метра от брега, и тежко плъосва във водата.

— Не е обичайната туристическа атракция — коментира Санджей.

Дженифър се взираше в нещо, вдигнала ръка над очите си, за да ги предпази от слънцето. Баба ѝ се бе загледала в голите ѝ рамене и се питаше дали да не предложи на момичето да ги покрие.

— Точно за подобно нещо говорех. Хайде, Джей, да идем да погледнем.

— Не, не, госпожице. Не мисля, че е добра идея. — Господин Вагела допи чая си. — Сухият док не е място за една дама. А и трябва да имате разрешение от началника на пристанището.

— Искам само да погледна, Рам. Няма да взема да заварявам или режа нещо.

— Смятам, че е добре да послушаш господин Вагела, скъпа. — Тя остави чашата си на масата, като осъзнаваше, че дори и присъствието им в павилиона за чай предизвиква любопитство. — Това е работно място.

— И сега е уикенд. Почти нищо не се прави. Хайде, Джей. Никой няма да е против, ако само надникнем за пет минутки.

— На портала има пазач — отбеляза Санджей.

Виждаше, че естественото нежелание на Санджей да продължи нататък се бори с нуждата му да бъде приетан като равноправен участник в приключенията, дори като защитник.

— Дженифър, скъпа... — подхвана тя, стремейки се да му спести неудобството.

— Пет минутки. — Дженифър скочи от мястото си, направо не я свърташе от нетърпение. И след миг вече бе прекосила половината път.

— Най-добре да ида с нея — каза Санджей с нотка на примирение в гласа. — Ще я накарам да остане там, където можете да я виждате.

— Младежи — замислено задъвка господин Вагела. — Не се излиза на глава с тях.

Огромен камион избоботи по пътя, натоварен с огънати парчета метал, за които шестима или седмина мъже се бяха хванали и крепяха едва-едва.

След като отмина, тя видя Дженифър да разговаря с мъжа на портала. Момичето се усмихваше и прокарваше ръка през русата си коса. После бръкна в чантата си и му подаде бутилка кока-кола. Когато Санджей я настигна, вратата тъкмо се отваряше. И двамата изчезнаха, за да се появят след няколко секунди като малки фигурки на брега.

Изминаха близо двацет минути, преди тя или господин Вагела да се осмелят да изрекат гласно онова, което и двамата си мислеха. Че младежите не само никакви не се виждат, но и доста се бяха забавили. И че ще се наложи да идат да ги потърсят.

Освежена малко от чая, тя се мъчеше да потисне раздразнението си от факта, че внучката ѝ отново се бе държала толкова егоистично и неразумно. И все пак съзнаваше, че реакцията ѝ отчасти се дължеше на страх, че нещо може да се случи на момичето, докато е под нейна опека. И че тя, безпомощна и стара, в тази непозната и непонятна

страна, ще се наложи да поеме отговорност за обстоятелства, които не би могла по никакъв начин да контролира.

— Не иска да носи часовник, разбирате ли.

— Мисля, че е добре да идем и да ги потърсим — предложи господин Вагела. — Явно е, че съвсем са изгубили представа за времето.

Изчака той да дръпне стола ѝ назад и с благодарност пое ръката му. Ризата му беше мека на допир, както ставаше с лен, който е бил пран много, много пъти.

Господин Вагела извади черния чадър, използван няколко пъти досега, и го отвори, като го вдигна така, че тя да върви в сянката му. Възрастната жена стоеше близо до него и усещаше погледите на кльощавите мъже зад тях, както и на онези, които ги подминаваха в раздрънканите автобуси.

Спряха до портала и господин Вагела каза нещо на пазача, сочейки отвъд оградата към дока. Тонът му бе строг и войнствен, сякаш мъжът бе извършил престъпление, като е разрешил на младежите да преминат.

Пазачът отвърна нещо с намерението да го умилостиви и после ги пусна да минат.

Корабите не бяха цели, както ѝ се бе сторило отначало, а стари и разядени от ръжда корпуси. Дребнички мъже пълзяха отгоре им като мравки, очевидно безразлични към писъка на разкъсания метал, към стържещия звук на клещите. Работеха с окисжени, чукове, гаечни ключове и екотът на унищожителния им труд се носеше мрачно под откритото небе.

Онези корпуси, които бяха закотвени в по-дълбокото, бяха овързани с въжета, от които висяха невъобразимо крехки платформи, върху които металът се пренасяше до брега. Когато се приближиха до водата, тя вдигна ръка пред лицето си, сякаш да се предпази от всепоглъщащата воня на отходни води и някакъв химикал, който не можеше да определи. Няколко дока по-нататък имаше запалени огньове, от които се издигаше гъст и черен токсичен дим право в чистото небе.

— Моля ви, внимавайте къде стъпвате — обади се господин Вагела, като махаше към замърсения пясък. — Не мисля, че това място е добро.

Той хвърли поглед назад, като явно се чудеше дали не е по-разумно възрастната жена да остане в павилиона за чай.

Но тя не искаше да седи там сама срещу онези мъже.

— Ще се държа здраво за вас, господин Вагела, ако не възразявате.

— Мисля, че така е най-добре — каза той и се загледа с присвити очи в далечината.

Около тях по пясъка бяха нахвърляни купчини ръждясали греди, неща, които приличаха на огромни турбини, и смачкани ламарини. Гигантски вериги с полепени по тях мидички се виеха около всичко или бяха навити на покрити с водорасли големи намотки като някакви великански спящи змии, а работниците наоколо изглеждаха като джуджета редом с тях.

Дженифър не се виждаше никъде.

Малка групичка хора се бяха събрали на пясъка, някои с бинокли, други — облежнати на велосипедите си, и всички гледаха навътре в морето. Тя стисна по-здраво ръката на господин Вагела и спря за миг, за да се приспособи към жегата. После бавно тръгнаха по брега към мястото, където мъжете с радиостанции и прашни туники крачеха напред-назад, говореха оживено помежду си, а децата си играеха безгрижно в краката на родителите си.

— Още един кораб пристига — посочи господин Вагела. Загледаха се как онова, което вероятно е бил стар танкер, теглен от няколко лодки, бавно се превръща в отчетливо различим силует, докато го приближаваха към брега. Един японски джип с мощен двигател мина край тях с рев и спря рязко на няколкостотин метра по-нататък. Именно тогава дочуха гневните викове и след като заобиколиха огромен куп газови цилиндри, видяха тълпа от хора в далечината, застанали в сянката на огромен метален корпус. В средата на групата явно имаше някаква бъркотия.

— Госпожо, вероятно е добре да тръгнем натам — каза господин Вагела.

Тя кимна. Беше започнала да се притеснява.

Мъжът, чийто внушителен тлъст корем щеше да го отличи от останалите дори и без скъпата му кола, ръкомахаше към кораба и възмутените му реплики бяха придружени от пръски слюнка. Санджей стоеше пред него, заобиколен от мъжете, отпуснал ръце до тялото си с

обърнати надолу длани в жест на помирение, докато се мъчеше да прекъсне тирадата му. Субектът, вбесил така мъжа, Дженифър, стоеше в поза, която баба ѝ помнеше от тийнейджърските ѝ години — изнесла тежестта на тялото си върху единия крак, скръстила ръце пред гърдите си и вирнала нагло глава.

— Можеш да му кажеш — периодично се намесваше тя, че не съм се опитвала да направя нищо на проклетия му кораб. И че няма закон, забраняващ гледането. Санджей се обърна към нея.

— Там е проблемът, Джен. Има закон против гледането. Когато си влязла без позволение в чужда собственост.

— Това е плаж — кресна тя на мъжа. — Дълъг десет километра. С хиляди хора по него. Какво значение има изобщо, че точно аз съм погледнала някакви си ръждясали кораби?

— Джен, моля те... Мъжете около Санджей стояха и зяпаха с неприкрит интерес, като се побутваха един друг и сочеха джинсите на Дженифър и потника ѝ, докато някои бяха приведени под тежестта на кислородните бутилки, които носеха на раменете си. Когато възрастната жена се приближи, неколцина се отдръпнаха и тя долови миризмата на застояла пот, примесена с тамян и нещо като сяр. С мъка успя да се сдържи да не сложи ръка пред устата си.

— Той си мисли, че Дженифър е от някоя природозащитна организация и е дошла да събира доказателства срещу него — обясни ѝ Санджей.

— Очевидно е, че просто гледам — каза Дженифър. — Дори не нося фотоапарат — озъби се тя на мъжа, който я гледаше намръщено.

— Не ми помагаш особено — скастри я Санджей.

Възрастната жена се опита да прецени каква заплаха представлява мъжът. Жестовите му бяха станали доста по-резки и драматични, а изражението му направо бе разкривено от ярост. Тя погледна към господин Вагела, сякаш той бе единственият зрял човек наоколо.

Вероятно точно затова той се освободи от ръката ѝ и мина между мъжете, изпънал гордо рамене. Отиде до собственика на дока и протегна ръка, така че мъжът бе принуден да я поеме.

— Господине. Аз съм Рам Би Вагела — представи се той. Двата заговориха бързо на урду, при което гласът на господин

Вагела бе умоляващ и любезен в един момент, но и решителен и категоричен в следващия.

Разговорът явно щеше да се проточи. Без опората на ръката му, възрастната жена усети, че не се чувства достатъчно стабилна. Озърна се на двете страни, като търсеше къде може да поседне, после се дръпна малко назад от групата, старайки се да не се притеснява или страхува от откритото любопитство на някои от мъжете. Забеляза един метален варел и бавно тръгна към него.

Поседя отгоре му няколко минути, докато наблюдаваше как господин Вагела и Санджей се опитват да умилюват собственика на кораба, да го убедят в наивността и пълната комерсиална незаинтересованост на посетителите на дока му.

От време на време те махаха към нея, а тя си вееше с ръка под чадъра и отлично си даваше сметка, че нейното присъствие — очевидно немощна стара дама — вероятно ще помогне на каузата им. Въпреки благото си изражение, тя беше страшно ядосана. Дженифър съзнателно бе пренебрегнала желанията на всички останали и междувременно бе забавила пътуването им с поне час. Доковете са опасни места, бе измърморил господин Вагела, докато крачеха по пясъка, не само за работниците, но и за онези, които биваха заподозрени, че се „месят“. Случвало се е да бъде конфискувана собственост, бе споменал той, докато хвърляше нервен поглед назад към колата.

Сега тя размишляваше над факта, че ще трябва да измине същото разстояние обратно по горещия пясък и че бе много вероятно да се наложи да платят нещо на тези хора, преди да могат да си тръгнат, което допълнително щеше да натежи на вече доста изтънелия им бюджет.

— Глупаво, неразумно момиче — измърмори тя.

В опит да демонстрира самообладание, тя се изправи и тръгна към носа на кораба с намерение да се отдалечи от безотговорната си внучка и мъжете с празни погледи. Разтвори чадъра и го задържа ниско над главата си, като вдигаше прахоляк по пясъка, докато вървеше към сянката. Корабът бе наполовина разглобен и свършваше рязко, сякаш някаква великанска ръка го бе срязала на две и отстранила задната част. Повдигна чадъра по-високо, за да разгледа по-добре. Трудно бе да се види много от толкова ниско долу, но успя да различи няколко

оръжейни кули, които още не бяха свалени. Тя ги разгледа внимателно, като се намръщи на познатия им вид, на белещата се бледосива боя — пастелен цвят, който се използваше единствено на британските военни кораби. След около минута отпусна чадъра, направи крачка назад и се вторачи в разполовения корпус, който бе надвиснал над нея, напълно забравила схванатия си врат.

Вдигна ръка, за да заслони очи от жаркото слънце и да се помъчи да види какво е останало от името отстриани на корпуса.

И тогава, когато и последната буква се очерта ясно пред погледа ѝ, спорещите гласове затихнаха и въпреки изтощителната жегна на индийския следобед, старата жена в подножието на кораба усети как я обгръща внезапен смразяващ студ.

Собственикът на дока, господин Батачаря, не беше убеден в невинността им, но въпреки растящата враждебност и все по-осезаемото раздражение на тълпата, и дори въпреки факта, че вече закъсняваха с графика си повече от час, младежите не спираха да се карат. Господин Вагела избърса чело с носната си кърпа. Госпожица Дженифър гневно подритваше пясъка назад с изписано по лицето ѝ ядно примирение. Господин Санджей се бе зачервил и изглеждаше като човек, който съзнава, че защитава обречена кауза. От време на време поглеждаше към Дженифър и после отклоняваше поглед, сякаш и той самият се дразнеше от нея.

— Няма нужда да защитаваш позицията ми вместо мен, ясно?

Господин Вагела лекичко докосна ръката ѝ.

— Простете ми, че го казвам, госпожице Дженифър, но не вярвам, че познанията ви по урду са достатъчни, за да се справите сама.

— Той разбира английски. Чух го.

— Какво казва сега момичето? — Господин Батачаря, личеше си, бе възмутен от облеклото ѝ, което бе на ръба на приличието. Господин Вагела подозираше, че макар вътрешно да знаеше, че младежите не са виновни в нищо, вече се бе докарал до такова състояние на афект, че бе решен да продължи спора. Господин Вагела бе срещал много такива мъже в живота си.

— Не ми харесва начинът, по който ми говори.

Господин Санджей се приближи към момичето.

— Дори не разбираш какво казва! Само влошаваш нещата, Джен. Върни се в колата и вземи и баба си с теб. Ще се оправим тук.

— Не ми казвай какво да правя, Джей.

— Къде отива той? Къде отиват двамата? — Господин Батачаря наблюдаваше Санджей с нарастваща ярост.

— Мисля, че е най-добре момичето да напусне вашия док, сър. Моят приятел тъкмо я убеждава в това.

— Не искам ти да... — Госпожица Дженифър рязко млъкна. Настана внезапна тишина и господин Вагела, който вече се измъчваше от жегата, проследи погледите на тълпата към сенчестото място под корпуса на съседния кораб.

— Какво ѝ е на старата дама? — попита господин Батачаря.

Тя седеше, приведена напред, облегла глава на ръцете си. Сивата ѝ коса изглеждаше сребристойа.

— Бабо? — Момичето се втурна към нея.

Когато възрастната жена вдигна глава, господин Вагела издиша с облекчение. Трябваше да си признае, че се бе разтревожил от вида ѝ.

— Добре ли си?

— Да. Да, скъпа. — Думите се отронваха автоматично от устните ѝ, помисли си господин Вагела. Сякаш волята ѝ нямаше нищо общо с тях.

Забравили за господин Батачаря, двамата със Санджей отидоха и прилекнаха до нея.

— Изглеждате много бледа, скъпа госпожо, ако ми позволите да забележа. — Бе опряла едната си ръка на кораба, видя той, странен жест, заради който се налагаше да се наведе в неудобна поза.

Собственикът на дока вече бе до тях и почистваше скъпите си обувки от крокодилска кожа в задната част на крачолите си. Измърмори нещо на господин Вагела.

— Пита дали не желаете да пийнете нещо — преведе той. Казва, че има студена вода в офиса си.

— Не искам да получи удар на дока ми — продължаваше господин Батачаря. — Дайте ѝ малко вода и после, моля, отведете я.

— Искате ли студена вода?

За миг му се стори, че тя ще стане, но после само немощно вдигна ръка.

— Много мило, но просто ще поседя тук за минутка.

— Бабо? Какво ти е? — Дженифър бе приклеknала, сложила длани върху коленете на баба си. Очите ѝ бяха широко отворени и пълни с тревога. Предишното ѝ надменно поведение се бе изпарило под слънцето. Зад гърба им младите мъже си шушнеха и се побутваха един друг, разбрали, че пред очите им се разиграва непонятна драма.

— Моля те, накарай ги да си вървят, Джен — прошепна баба ѝ. — Наистина. Ще се оправя, ако всички ме оставят на мира.

— Заради мен ли е? Много съжалявам, бабо. Знам, че ти създавам неприятности. Просто не ми хареса как ми говори. Защото съм момиче, нали разбираш? Това ме изкарва от равновесие.

— Не е заради теб...

— Съжалявам. Трябваше да съм по-разумна. Чакай, ще те заведем обратно в колата.

Господин Вагела се зарадва, като чу извинението. Хубаво беше да знае, че младите хора можеха да си признаят безотговорните постъпки. Тя не биваше да принуждава старата дама да върви толкова далеч в жегата, не и в подобно място. Това показваше липса на уважение.

— Не си виновна ти, Дженифър. — Гласът на старата жена бе изтънял. — Заради кораба е — прошепна тя.

Озадачени, те проследиха погледа ѝ, огледаха грамадния бледосив метален корпус, огромните и ръждясали нитове, които чертаеха линия отстрани.

Двамата младежи се спогледаха, после заедно впериха очи в старата дама, която внезапно им се стори изключително крехка и ранима.

— Това е просто кораб, бабо — каза Дженифър.

— Не — каза тя и господин Вагела забеляза, че лицето ѝ е бледо като метала зад нея. — Съвсем не е така.

Не се случва често, отбеляза господин Рам Би Вагела пред съпругата си, след като се върна при нея, да се види възрастна жена да плаче. Явно тези британци изразяваха чувствата си доста по-свободно, отколкото си бе представял, и никак не бяха скованите и затворени в себе си хора, каквито бе очаквал да види. Съпругата му, твърде дразнещо, само повдигна вежда, сякаш вече не си струваше да прави усилие, за да намери подходящ отговор на заключенията му. Той си припомни тъгата на старата жена, как се бе наложило да ѝ помогнат да

стигне до колата, как бе седяла в пълно мълчание чак до Мумбай. Сякаш бе видяла нечия смърт.

Да, той бе доста изненадан от английската дама. Не беше, каквато си я бе представял отначало.

Беше напълно сигурен, че в Дания не са такива.

ПЪРВА ЧАСТ

ПЪРВА ГЛАВА

Пари от зайци! При последните продажби в Сидни най-големите мъжкар с най-хубава козина се продават за деветнайсет шилнга и единайсет долара за паунд тегло, което е най-високата цена, за която се е чувало в Австралия. Процентът на първокласни кожи може и да е малък, но при около пет за паунд дори и четири шилнга си е отлична печалба.

„Земеделец“,
бюлетин, Австралия, 10
юли 1946 г.

Австралия, 1946 г.

Четири седмици до отплаване

Лети Макхю спря пикапа, избърса несъществуващия прахоляк под очите си и отбеляза мислено, че на жена с „красиви черти“, както тактично бе определила нейните продавачката, червилото „Вишнев цвят“ няма начин да промени съществено вида ѝ. Енергично изтри устните си, като се чувстваше глупаво, задето изобщо го бе купила. После, след по-малко от минута, бръкна в чантата си и грижливо го нанесе отново, правейки физиономии в огледалото.

Оправи блузата си, събра писмата, които бе взела при седмичното си посещение в пощата, и се взря в замъгления пейзаж през прозореца. Дъждът явно нямаше да отслабне, колкото и да чакаше. Наметна главата и раменете си с непромокаем брезент и след като си пое дъх, изскочи от пикапа и хукна към къщата.

— Маргарет? Меги?

Вратата с мрежата против насекоми се затръшна подире ѝ, приглушавайки настойчивото барабанене на пороя навън, но в отговор чу само ехото на собствения си глас и потропването на официалните си обувки по дъските на пода. Лети провери в дамската си чанта, после

избърса крака и влезе в кухнята, като подвикна още няколко пъти, макар да подозираше, че няма никого вътре. — Меги? Тук ли си?

Кухнята, както обичайно откакто Норийн я нямаше, беше празна. Лети остави чантата си и писмата на избърсаната дървена маса и отиде до печката, където къкреше задушено. Вдигна капака и подуши. После, малко гузно, се пресегна към шкафа и добави щипка сол, малко кимион и царевично брашно, разбърка ястието и затвори отново капака.

Приближи се до надраскано и покрито с петна огледало до шкафа с лекарствата за първа помощ и се опита да приглади косата си, която вече бе започнала да се накъдря заради влагата във въздуха. Едва успяваше да види цялото си лице. Семейство Донлийви определено не можеха да бъдат обвинени в излишна суета.

Отново изтри устните си, после се обърна пак с лице към кухнята, защото сега, без присъствието на други хора, можеше да я разгледа свободно. Огледа балатума, надран и пропит с мръсотия от полето, натрупвана дълги години, така че не можеше да се изчисти, независимо колко се метеше или бършеше подът. Сестра ѝ бе планирала да го смени, дори бе показала на Лети шарката, която си бе харесала в един каталог, изпратен чак от Пърт. Забеляза избелялата боя по стените, календара, на който бяха отбелязани единствено няколко селскостопански панаира, пристигането на ветеринаря, купувачите на добитък или търговците на зърно, видя кучешките постели с мръсни овехтели одеяла, струпани около старата печка на дърва, както и пакет с прах за избелване на мъжките ризи, чиито гранулки се бяха разпилели по олющения работен плот. Единственият признак за женско присъствие беше един брой на списание „Блясък“, на корицата на който се рекламираше нов разказ от Дафне дьо Мюрие и статия със заглавие: „Бихте ли се омъжили за чужденец?“. Страниците, както забеляза тя, бяха доста омачкани от прелистване.

— Маргарет?

Погледна часовника: мъжете скоро щяха да се приберат за обяд. Отиде до закачалките за палта до задната врата и се наметна със старо работно яке, като се намръщи от миризмата на катран и мокро куче, която, знаеше си, щеше да остане по дрехите ѝ.

Дъждът вече бе толкова проливен, че на места по двора течаха малки поточета. Отточните тръби клокочеа задавено, а кокошките се

бяха скупчили, настръхнали и рошави, под храстите. Лети се прокле наум, задето не си е взела гумените ботуши, но изтича от задната врата на двора и заобиколи, за да иде в обора. Там, както бе очаквала, съзря нещо, което силно приличаше на кафява гърбица, наметната с непромокаемо наметало, върху един кон да обикаля из заграждението. Никакво лице не се виждаше под широкополата шапка, която стигаше чак до вдигната яка и блестеше почти като огледало заради плътния порой на дъжда.

— Маргарет! — Лети застана под стрехата на обора и се развика, за да надвие дъжда, като замаха вяло с ръка.

Конят очевидно беше отегчен и уморен: опашката му бе плътно прибрана до прогизналите му хълбоци, стъпваше с предната част на копитата и заобикаляше оградата, а понякога риташе от яд със задни крака, докато ездачката му търпеливо го завърташе, за да започне отначало всяка прецизна маневра.

— Меги!

В един момент конят наведе глава и вдигна високо задница, като изви гърба си. Лети усети как сърцето ѝ изтръпва и постави ръка пред устата си. Но ездачката остана на гърба на животното и дори не изглеждаше притеснена особено, просто подкани с ботушите си коня да продължи, като измърмори нещо, което може и да беше укор, а може и да не.

— За бога, Меги, ела тук!

Предният край на шапката се вдигна и една ръка ѝ махна за поздрав. Конят бе обърнат и насочен към портата с наведена глава.

— Отдавна ли си тук, Лети? — попита тя.

— Луда ли си, момиче? Какво, за бога, си въобразяваш, че правиш? — Вече виждаше широката усмивка на племенницата си под периферията на шапката.

— Малко уроци. Татко е твърде едър, за да я язди, а момчетата не могат да се оправят изобщо с нея, затова оставам аз. Малко е буйна, нали?

Лети поклати глава, отчаяна, и махна на Маргарет да слезе от коня.

— За бога, дете. Искаш ли да ти помогна да слезеш?

— Ха! Не, мога и сама. Време за обяд ли е вече? Сложих яхния на печката по-рано, но не знам по кое време ще се върнат. Ще местят

телетата долу край потока Ярава и може да се забавят цял ден.

— Няма да се бавят цял ден в това време — отвърна Лети, докато Маргарет се смъкваше тромаво от гърба на коня и стъпи тежко на земята. — Освен ако не са луди като теб.

— О, стига си се притеснявала. Тя само изглежда своенравна, иначе не е.

— Подгизнала си. Виж се само! Не мога да повярвам, че изобщо си помислила да излезеш да яздиш в това време. Мили боже, Меги, не знам какво си въобразяваш... Какво би казала милата ти майка, за бога.

Последва кратко мълчание.

— Знам... — Маргарет набърчи нос, докато се протягаше да разкопчае ремъка.

Лети се зачуди дали не е казала прекалено много. Поколеба се, но преглътна непохватното извинение, което напираше на устните ѝ.

— Нямах предвид...

— Остави. Права си, Лети — каза момичето и пъргаво хвана под ръка седлото. — Нямах да кара кобилата да обикаля в кръг, за да подобри баланса ѝ. Щеше да ѝ сложи две странични юзди и да приключи с това.

Мъжете се върнаха малко преди един часа, шумна група с мокри ботуши и капещи шапки, и оставиха палтата си до вратата. Маргарет бе сложила масата и сервираше димящи купички с телешка яхния.

— Кълм, имаш кал по целите си крака отзад — укори го Лети, при което младежът покорно изрита мръсните си ботуши към изтривалката, вместо да си губи времето да ги почиства.

— Има ли някакъв хляб с това?

— Изчакайте малко, момчета. Не мога по-бързо.

— Меги, старото ти куче е заспало в шапката на татко — ухилен се обади Даниъл. — Татко казва, че ако хване бълхи от нея, ще я застреля.

— Нищо такова не съм казвал, глупак такъв. Как си, Лети? Беше ли до града вчера? — Мъри Донлийви, грамаден и кокалест мъж, чиито лунички и бледи очи издаваха келтския му произход, седна начело на масата и без коментари се зае да дъвче големия комат хляб, който сестрата на жена му бе нарязала за него.

— Ходих, Мъри.

— Някакви писма за нас?

— Ще ги донеса, след като се нахраните. — Иначе, както седяха на масата мъжете, писмата щяха да бъдат опръскани с ядене и омазнени от пръстите им. Норийн май никога не бе имала нищо против.

Маргарет вече бе обядвала и сега седеше на фотьойла до килера, вдигнала обутите си в чорапи крака на табуретка. Лети забеляза как мъжете се настаняват удобно и изпита вътрешно задоволство, когато всички наведоха глави да хапнат. Не бяха много семействата, които можеха да се похвалят в последно време с петима мъже край масата, при това трима от които са били на действителна военна служба. Когато Мъри се обърна тихо към Даниъл, най-малкия му син, да му подаде още хляб, Лети долови следи от ирландския му акцент, с който бе пристигнал в страната. Сестра ѝ понякога се шегуваше с това добродушно: „Този там!“, казваше тя, мъчейки се да наподоби безуспешно неговия акцент. „В него има повече живец, отколкото на весела сватба в Дъндолк.“

Не, на тази маса липсваше някой друг. Тя въздъхна и изтика мисълта за Норийн от главата си, както правеше безброй пъти всеки ден. После бодро сподели:

— Жената на Алф Петит си е купила един от онези хладилници „Дифендър“. Има си четири чекмеджета и камера за лед и не вдига никакъв шум.

— За разлика от жената на Алф Петит — отбеляза Мъри. Беше грабнал броя на „Бюлетин“ и бе потънал в четене на рубриката му за фермерство. — Хм. Тук пише, че мандрите стават все по-мръсни заради масовото напускане на жените.

— Явно никога не са виждали как изглежда стаята на Меги.

— Ти ли сготви? — Мъри вдигна глава от вестника си и посочи с палец към купичката си, която бе почти празна.

— Меги беше — отвърна Лети.

— Хубаво. По-добре от последния път.

— Не знам защо — каза Маргарет, протегнала ръка пред очите си, за да огледа по-внимателно някаква забита в кожата ѝ треска. — Не съм направила нищо различно.

— Почнали са да прожектират нов филм в „Одеон“ — смени темата Лети. Това привлече вниманието им. Знаеше, че мъжете се преструват, че не ги интересуват дребните клюки, които им носеше във

фермата два пъти седмично, понеже клюките бяха женска работа, но от време на време маската на безразличие им се изплъзваше. Тя се облегна на мивката, скръсти ръце пред гърдите.

— Е?

— Военен филм. С Гриър Гарсон и Тайрън Пауър. Забравих заглавието. Нещо със „Завинаги“ в него.

— Дано да има много бомбардировачи. Американски. — Даниъл погледна към братята си, очевидно търсейки подкрепата им, но те бяха свели глави и усърдно тъпчеха храна в устите си.

— Как ще стигнеш до Уудсайд, малчо? Колелото ти е счупено, забрави ли. — Лиъм го бутна с лакът.

— Няма да ходи сам с колелото дотам, дума да не става — отсеке Мъри.

— Някой от вас може да ме заведе с камиона. Е, хайде де. Ще платя и за вашите ледени сокове.

— Колко заека продаде тази седмица?

Даниъл си изкарваше допълнително пари, като дереше зайци и продаваше кожата. Цената на хубавите кожи бе скочила необяснимо от едно пени до няколко шилинга, което караше братята му да му завиждат за внезапното забогатяване.

— Само четири.

— Е, това е цената.

— О, Мъри, Бети ми каза да ти предам, че тяхната хубава кобила най-после ще има жребче, ако още се интересуваш.

— Онази, която бяха събрали с Магъосника?

— Мисля, че да.

Мъри размени поглед с най-големия си син.

— Може да се отбием по-късно през седмицата, Кълм. Хубаво ще е да имаме приличен кон тук.

— Което ми напомня... — Лети си пое дълбоко дъх. — Заварих Маргарет да язди онази зловна млада кобила. Не мисля, че трябва да язди. Не е... безопасно.

Мъри не вдигна поглед от чинията си.

— Тя е голяма жена, Лети. Съвсем скоро няма да можем да й казваме какво да прави и какво не.

— Не се притеснявай, Лети. Знам какво правя.

— Кобилата изглежда много зла. — Лети се захвана да мие съдовете, леко засегната, че не е получила очакваната подкрепа. — Само казвам, че според мен на Норийн нямаше да й хареса. Не и в това положение... на нещата...

Споменаването на името на сестра ѝ бе последвано от кратко и посърнало мълчание.

Мъри побутна празната си купичка към средата на масата.

— Много мило от твоя страна, че си загрижена за нас, Лети. Не си мисли, че сме неблагодарни.

Момчетата, които може би бяха забелязали погледите, разменени между „старите“, както ги наричаха, или факта, че леля им Лети леко се изчерви при това, все пак не казаха нищо. Както не бяха споменали и думичка, когато преди няколко месеца тя бе започнала да си облича полата за официални поводи, когато идваше да ги види. И не бяха отбелязали гласно, че макар отдавна да бе прехвърлила четиридесетте, изведнъж бе започнала да си прави прическа.

Маргарет, междувременно, бе станала от стола си и преглеждаше писмата, оставени на бюфета до стената заедно с чантата на Лети.

— По дяволите! — възкликна тя.

— Маргарет!

— Извинявай, Лети. Вижте! Виж, татко, за мен е! От флота!

Баща ѝ направи знак да му го донесе. Завъртя плика в едрите си пръсти, забеляза официалния печат, обратния адрес.

— Искаш ли да го отворя?

— Не е загинал, нали? — Даниъл извика жално, когато Кълм го перна здраво по тила.

— Не се прави на по-голямо магаре, отколкото си.

— Нали не мислиш, че е мъртъв? — Маргарет се пресегна и хвана масата за опора, обикновено зачервеното ѝ лице внезапно побеля.

— Разбира се, че не е мъртъв — каза баща ѝ. — В такъв случай изпращат телеграма.

— Може да са искали да спестят средства, но... — Даниъл се дръпна рязко на стола си, за да избегне силен ритник от по-големия си брат.

— Канех се да изчакам, докато всички се нахраните — подхвана Лети, но никой не ѝ обърна внимание.

— Хайде, Меги. Какво чакаш?

— Не знам — отвърна момичето, очевидно разкъсвано от нерешителност.

— Хайде, всички сме тук. — Баща ѝ протегна здравата си ръка и утешително я потупа по гърба.

Тя го погледна, после сведе очи към писмото, което сега стискаше в ръка. Братята ѝ бяха на крака и стояха плътно около нея. Лети, застанала до мивката, се почувства излишна, сякаш е напълно външен човек. За да прикрие собственото си неудобство, тя се захвана да търка един тиган, при което едрите ѝ пръсти се зачервиха от врялата вода.

Маргарет разкъса плика и започна да чете писмото, като шепнешком изговаряше думите, както правеше от малка. После простена тихичко и Лети моментално се обърна и я видя да сядат тежко на стола, който някое от момчетата бе придърпало за нея. Погледна баща си с покрушено от мъка лице.

— Добре ли си, момичето ми? — По неговото лице бе изписана тревога.

— Заминавам, татко — прегракнало изрече тя.

— Какво? За Ирландия ли? — попита Даниъл и грабна писмото от ръката ѝ.

— Не. За Англия. Запазили са ми място на кораб. О, господи, татко.

— Маргарет! — предупредително се обади Лети, но никой не я чу.

— Меги заминава за Англия! — По-големият ѝ брат прочете писмото. — Наистина тръгва! Успели са да я сместят!

— Стига вече с подигравките — сопна му се Маргарет, но си личеше, че не е сериозна.

— „Заради промяната в статуса на друга военна булка, можем да ви предложим място на...“ Как се чете това? „Отплава от Сидни“ ... и т.н., и т.н.

— Промяна в статуса? Какво ли се е случило с бедната жена? — подметна съжалително Нийл.

— Възможно е съпругът вече да е бил женен. Случва се, както знаете.

— Лети! — укори я Мъри.

— Какво, вярно е, Мъри. Всякакви неща се случват. Трябва само да прочетеш във вестника. Чувала съм за момичета, които са стигнали чак до Америка само за да им кажат, че са нежелани. Някои вече с... — Тя замлъкна.

— Джо не е такъв — каза Мъри. — Всички знаем, че не е.

— Освен това — бодро се обади Кълм, — когато се ожени за Мегс, аз му заявих, че ако някога я засегне с нещо, ще го намеря и ще го убия.

— И ти ли? — изненада се Нийл.

— Господи — възкликна Маргарет, без да обръща внимание на леля си, но безмълвно се прекръсти за извинение. — С всички вас край мен цяло чудо е, че изобщо се задържа тук.

Възцари се тишина, след като съдържанието на писмото постепенно проникна в съзнанието на всички. Маргарет улови ръката на баща си и я стисна здраво, докато другите се преструваха, че не забелязват.

— Някой иска ли чай? — обади се Лети. В гърлото ѝ бе заседнала буца. Представяше си кухнята без Маргарет в нея. Някой в отговор измърмори нещо утвърдително.

— Няма гаранция, че ще ти дадат каюта, имай го предвид — каза Нийл, зачетен в писмото.

— Може да я сложат при багажа — обади се Лиъм. — Голяма е колкото сандък.

— Това ли е? — обади се Даниъл, който, забеляза Лети, изглеждаше напълно объркан. — Искам да кажа, заминаваш за Англия и толкоз?

— Толкоз — тихо отрони Маргарет.

— Ами ние? — с пресекнал глас попита Даниъл, сякаш досега не бе приемал на сериозно женитбата на сестра си и възможните последствия. — Не можем да загубим мама и Мегс. Искам да кажа, какво ще правим?

Лети понечи да отговори, но осъзна, че не знае какво да каже.

От другата страна на масата Мъри седеше мълчаливо, сплел пръсти с тези на дъщеря си.

— Ние, синко, ще се радваме за нея.

— Какво?

Мъри се усмихна окуражително на дъщеря си — усмивка, която Лети не вярваше, че е дълбоко искрена.

— Ще се радваме, защото Маргарет ще живее с един добър човек. Мъж, който се е сражавал за родината си и за нашата. Който заслужава да бъде с нашата Маргарет, както и тя с него.

— О, татко. — Маргарет избърса сълзите си.

— И още повече... — Тук гласът му се извиси, сякаш за да предотврати прекъсвания. — Ще се радваме особено много, защото дядото на Джо е ирландец. А това значи... — Той нежно сложи загрубялата си длан върху порасналия корем на дъщеря си. — ... че този малък човек ще стъпи, с божията благословия, в благословената ни прародина.

— О, Мъри — прошепна Лети, притиснала ръка до устата си.

— Дръжте се, момчета — измърмори Кълм на братята си и се зае да обува ботушите си, — чака ни вечер на ирландски песни.

Вече нямаше къде да проснат мокрото пране. Вътрешният простор бе толкова натъпкан, че още малко и щеше да събори тавана; влажно бельо висеше на всяка кука и въже вътре, беше сложено на закачалки, закрепени по вратите, или лежеше изпънато върху кърпи по плотовете. Маргарет измъкна още една мокра долна риза от кофата и я подаде на леля си, която пхна крайчеца в пресата и се зае да върти дръжката, за да изцеди водата.

— Така е, защото вчера нищо не изсъхна — каза Маргарет. — Не прибрах прането от въжето навън навреме и пак се намокри, а имах и още за пране.

— Защо не поседнеш за малко, Меги? — предложи Лети, загледана в краката ѝ. — Да си починат краката ти за минутка-две.

Маргарет признателно се настани на стола в пералното помещение и се пресегна да погали териера, който стоеше до нея.

— Мога да сложа няколко в банята, но татко мрази това.

— Знаеш, че трябва да си почиваш. Повечето жени вече биха си вдигнали краката и биха спрели да работят.

— О, има още много време — каза Маргарет.

— По-малко от дванайсет седмици, по мои сметки.

— Африканските жени просто ги изтърсват зад някой храст и продължават да си работят.

— Ти не си африканка. И се съмнявам, че някой може просто да „изтърси“ бебе, сякаш е... — Лети осъзнаваше, че няма как да говори като авторитет по въпросите на раждането. Продължи да изцежда мълчаливо прането, докато дъждът барабанеше шумно по ламаринения покрив на бараката, а сладкият аромат на прясно напоена почва се носеше през отворените прозорци. Пресата виеше като старо животно, което насила караха да върши работа.

— Даниъл го приема по-зле, отколкото очаквах — обади се след време Маргарет.

Лети продължаваше да върти дръжката, като леко изпъшкваше, когато я теглеше към себе си.

— Още е малък. Много неща му се струпаха през последните четири години.

— Но е толкова ядосан. Не очаквах да е ядосан.

Лети спря.

— Чувства се предаден, предполагам. Като се има предвид, че загуби майка си, а сега и теб...

— Не съм го направила нарочно. — Маргарет се замисли за избухването на брат си и за думите „егоистка“ и „противна“, изречени по неин адрес в гнева му, преди голямата длан на баща ѝ да спре рязко тирадата му.

— Знам — каза Лети, спря да върти и се изправи. — И те го знаят. Дори Даниъл.

— Но когато двамата с Джо се оженихме, нали разбираш, аз не съм мислила, че ще трябва да оставя татко и момчетата. А и не вярвах, че някого ще го е грижа.

— Разбира се, че ги е грижа. Обичат те.

— Аз нямах нищо против, когато Нийл замина.

— Това беше през войната. Знаеше, че той е длъжен да замине.

— Но кой ще се грижи за всички тях? Татко може горе-долу да се справи с прането или миенето на чинии, когато се наложи, но никой от мъжете не може да сготви каквото и да е. И сигурно ще оставят чаршафите по леглата, докато те сами не се завлекат до коша за пране.

Докато говореше, Маргарет започваше сама да си вярва, че изпълнява ролята на опора на домашното огнище, нещо, което тя вършеше с прикрита ненавист през последните две години. Никога не си бе представяла, че ще трябва да готви или чисти за някого. Дори и

Джо я бе разбрал, когато му каза, че изобщо не я бива в тези неща, а и по-важното бе, че общо взето нямаше намерение да се научава. Сега, принудена да прекарва часове наред ежедневно в грижи за братята си, които някога бе смятала за свои равни, мъка, вина и неизказан гняв се бореха в душата ѝ.

— Това е огромна грижа, Лети. Наистина смятам, че няма да могат да се справят без... ами без жена наоколо.

Последва дълго мълчание. Кучето изхленчи насън, а крачетата му се раздвижиха във въображаемо преследване.

— Предполагам, че могат да си наемат някоя като икономка — каза накрая Лети с престорено небрежен тон.

— Татко няма да иска да плаща за това. Нали го знаеш какъв е пестелив. А и бездруго не вярвам, че някой ще приеме непознатата жена да му се мотае в кухнята. Знаеш ги какви са. — Тя погледна крадешком към леля си. — Нийл не понася никой нов човек наоколо, откакто се е върнал от лагера. О, не знам...

Навън дъждът отслабваше. Трополенето му по покрива бе намалало и на изток можеше да се забележи малко синьо небе под сивите облаци. Двете жени останаха мълчаливи известно време, всяка, привидно погълната от гледката през замрежения прозорец.

След като не последва никакъв отговор, Маргарет отново подхвана:

— Всъщност дори се чудя дали изобщо да замина. Имам предвид, какъв е смисълът, ако през цялото време ще се тревожа за семейството си, нали?

Чакаше леля ѝ да отговори. След като това не стана, продължи:

— Защото аз...

— Предполагам — осмели се Лети, — че бих могла да помогна.

— Какво?

— Не казвай „какво“, скъпа. Ако толкова се тревожиш за тях... — Гласът на Лети бе внимателно премерен. — ... бих могла да идвам по-често. Колкото да им помогна малко.

— О, Лети, наистина ли? — Маргарет се постара в гласа ѝ да прозвучи точна доза изненада и също така благодарност.

— Не бих искала да се натрапвам на никого.

— Не... не... разбира се.

— Не искам ти или момчетата да си помислите... че се опитвам да заема мястото на майка ви.

— О, никой няма да си помисли такова нещо.

И двете жени се замислиха над онова, което най-сетне бе изречено на глас.

— Може някои хора да... изтълкуват нещата погрешно. Хората в града и околията. — Лети неволно приглади косата си.

— Да, може — съгласи се Маргарет с напълно сериозно изражение.

— Но пък аз и бездруго не ходя на работа или нещо подобно. Нали вече затвориха фабриката за муниции. А и семейството трябва да е на първо място.

— Определено е така.

— Имам предвид, че момчетата се нуждаят от женска грижа. Особено Даниъл. Той е на такава възраст... А и със сигурност не върша нищо нередно. Нищо... нали разбираш...

Може би Маргарет бе забелязала лекото изчервяване по лицето на леля си, но не каза нищо. Ако имаше нещо в изражението на леля й, в новото червило, което да накара Маргарет да изпитва смесени чувства относно уговорката им, то тя положи усилия да ги заглуши. Ако цената на свободата й от угризения бе заемането на мястото на майка й в семейството, то тя щеше да се постарее да види само ползите.

Ъгловатото лице на Лети сега грееше в усмивка.

— В такъв случай, скъпа, щом това ще ти помогне, ще се грижа добре за тях — каза тя. — Както и за Моди. Ще се грижа добре за нея. Няма да се тревожиш за нищо.

— О, за нея не се тревожа. — Маргарет се надигна с усилие. — Сега ще...

— Да, ще се постарая всички да са добре — продължаваше Лети. Явно вълнението я правеше словоохотлива. — Ако това ще те накара да се чувстваш поне малко по-спокойна, скъпа Меги, ще направя каквото мога. Да, няма защо да се притесняваш за каквото и да било. — Във внезапен прилив на енергия тя изстиска водата от последната риза на ръка и я метна в кош с прането, готова за следваща порция. Избърса едрите си кокалести ръце в престилката.

— Така. Сега. Какво ще кажеш да направя по чаша чай, а? Ти напиши писмото до флота, за да им кажеш, че приемаш, и всичко ще бъде уредено. Нали не искаш да изпуснеш мястото си на кораба? Както онази нещастна жена.

Маргарет се постара усмивката ѝ да е по-ведра, отколкото се чувстваше. В статията в списание „Блясък“ се казваше, че може никога повече да не ги види. Че трябва да е готова на това.

— Виж какво, Меги, ще прегледам дрехите ти в чекмеджетата горе. Ще видя дали няма нещо, което бих могла да ти закърпя. Знам, че не си особено сръчна с иглата, а нали искаме да изглеждаш като кукличка, когато отново видиш Джо.

В списанието посочваха още, че не бива да ги виниш. Да се постараяш никога да не обвиняваш съпруга си, задето те е отделил от семейството ти. Леля ѝ вече мъкнеше коша към другия край на помещението със същата собственическа увереност, както някога майка ѝ.

Маргарет затвори очи и вдиша дълбоко, докато гласът на Лети отекваше в пералното помещение.

— Ще позакърпя и някои от ризите на баща ти, междувременно. Нямахте как да не забележа, скъпа, че изглеждат малко опърпани, а не бих искала никой да каже, че аз не... — Хвърли крадешком поглед към Маргарет. — Ще се погрижа всичко да е в идеална форма тук. О, да. Няма нужда да се притесняваш за нищичко.

Маргарет не искаше да си мисли, че ги оставя самички. По-добре така, отколкото с някоя непозната.

— Меги?

— Хм?

— Мислиш ли... смяташ ли, че баща ти ще има нещо против? Имам предвид, за мен? — Внезапно по лицето на Лети се изписа тревога и въпреки че бе на четиридесет и пет години, изглеждаше ранима като млада булка.

След това, в безброй нощи, когато се връщаше назад към този момент, Маргарет не можеше да каже със сигурност какво я бе накарало да го каже. Не беше зъл човек. В крайна сметка не искаше нито Лети, нито баща ѝ да бъдат самотни.

— Мисля, че ще бъде доволен — каза тя, пресягайки се надолу да погали кучето. — Много е привързан към теб, Лети, както и

момчетата. — Сведе очи и се прокашля, докато разглеждаше треската в ръката си. — Често споменава, че гледа на теб като на... един вид сестра. Като човек, който може да му говори за мама, който помни каква беше тя... А и разбира се, след като ще им переш ризите, ще заслужиш вечната им признателност. — Беше ѝ невъзможно да вдигне поглед, но усещаше внезапната неподвижност на полите на Лети, на слабите ѝ, но здрави крака, докато стоеше само на няколко стъпки от нея. Ръцете ѝ, обичайно заети с нещо, сега висяха вяло, отпуснати до престилката ѝ.

— Да — каза накрая Лети. — Разбира се. — Гласът ѝ бе леко задавен. — Ами. Както казах. Аз... ще ида да приготвя по чаша чай.

ВТОРА ГЛАВА

Двете мъжки кенгура — само на дванайсет месеца извън торбата, — които скоро ще отлетят за Лондон... ще изядат по пет килограма и половина сено по време на пътуването. От „Кантас Емпайър Еървейс“ вчера заявиха, че кенгурата ще прекарат във въздуха само шейсет и три часа.

„Сидни Морнинг
Хералд“, 4 юли 1946 г.

Три седмици до отплаването

Скъпи Иън,

Никога няма да познаеш — отплавам! Знам, че няма да повярваш, тъй като самата аз едва го вярвам, но е истина. Татко си поприказва с един от старите си приятели в Червения кръст, който има приятели на високо ниво в Кралския флот, и много скоро получих заповед, в която се казва, че имам място на борда на следващия кораб, който отплава, макар, строго погледнато, моят случай да не е с висок приоритет.

Наложи се да кажа на останалите булки в града, че отивам в Пърт да се видя с баба си, за да не предизвикаме бунт, но вече съм тук, настанена в хотел „Уентуърт“ в Сидни, и очаквам да се кача на кораба преди тях.

Скъпи, нямам търпение да те видя. Толкова ужасно ми липсваш. Мама казва, че когато се настаним в новия си дом, тя и татко ще пристигнат веднага. Планират да използват новата услуга на „Кантас“, наречена „кенгуру“ — знаеш ли, че може да се стигне до Лондон само за

шейсет и три часа полет с „Ланкастър“? Помоли ме да поискам от теб адреса на майка ти, за да може да изпрати и останалите ми неща, щом пристигна в Англия. Сигурна съм, че ще се успокоят напълно, след като се видят с родителите ти. Явно ги измъчва мисълта, че може да се озова в някоя селска хижа насред английско поле.

Е, както и да е, скъпи, захванала съм се да упражнявам подписа си и се мъча да запомня, че трябва да отговарям на обръщението „госпожо“, а и все още свиквам с гледката на брачната халка на пръста ми. Толкова е жалко, че нямахме истински меден месец, но наистина е без значение къде ще се случи, стига да бъда с теб. Сега ще свършвам, тъй като ще прекарам следобеда в Клуба на американските съпруги в Улумулу, за да науча какво ми е нужно за пътуването. На американските съпруги им обясняват какво ли не, за разлика от нас, горките британски съпруги. (Не е ли страхотно, че го казвам?) Признавам си, че ако се наложи още веднъж да чуя да пеят „Когато момче от Алабама срещне момиче от Гъндаги“, мисля, че ще ми поникнат криле и сама ще литна. Бъди внимателен, любими, и пиши, щом намериш свободна минутка.

Твоя, Ейвис

През четирите години от създаването си, Клубът на американските съпруги провеждаше сбирките си в елегантна, измазана в бяло къща в покрайнините на Кралската ботаническа градина, първоначално, за да помага на момичета, които бяха пристигнали от Пърт или Канбера, да прекарат някак безкрайните седмици, преди да им бъде разрешено да се качат на кораб, за да се срещнат с американските си съпрузи. Тук се учеха как да правят пъстрите одеяла, съшити от многобройни различни квадрати плат, да пеят американския химн, а също се предлагаше сестринска помощ на онези, които бяха бременни или кърмеха, както и на онези, които не можеха да решат дали са парализирани от страх при мисълта за пътуването, или от опасението, че никога няма да потеглят.

Напоследък клубът бе изгубил американския си характер: предходната година излизането на щатския закон за военните булки бе ускорило заминаването на дванайсетте хиляди нови австралийски съпруги, така че пъстрите одеяла бяха заменени от следобеден бридж и съвети за справяне с британската храна и военните дажби.

Много от младите съпруги, които сега го посещаваха, бяха настанени при семейства в Лейхард, Дарлингхърст или предградията. Намираха се в странно положение, докато животът им в Австралия още не бе приключил, а новият още не бе започнал, съсредоточени върху детайлите на едно бъдеще, което много малко познаваха и върху което нямаха никакъв контрол. Вероятно не бе изненадващо, че при тези сбирки на всеки две седмици имаше една-единствена тема за разговор.

— Една госпожица, която познавам от Мелбърн, е пътувала на „Куин Мери“ в първокласна каюта — казваше едно момиче с очила. Лайнерът се смяташе за светия граал на транспортните средства. В Австралия още пристигаха писма с разкази за великолепието му. — Казва, че прекарала цялото си време край басейна с коктейл в ръка. Имало вечерни танци, забавления, всичко. И си купили най-страхотните рокли, ушити в Цейлон. Единственият недостатък бил, че трябвало да дели каютата си с някаква жена и децата ѝ. Пфу. Следи от лепкавите им пръсти имало по всичките ѝ дрехи и трябвало да става в пет и половина сутринта, когато бебето почвало да плаче.

— Децата са божия благословия — отбеляза благо госпожа Профит, докато оглеждаше шевовете на зелената шапка върху една кафява вълнена майmunка. Днес изработваха подаръци за децата в пострадалия от бомбардировките Лондон. Едно от момичетата бе получило от английската си свекърва книга със заглавие „Полезни съвети за какво ли не“, а госпожа Профит бе написала инструкции как да направят огърлица от металните халки за пилешки бутчета, както и късо наметало за раменете за в леглото от стара камизола за следващата сбирка. — Да — каза тя, поглеждайки загрижено всички. — Ще го разберете някой ден. Децата са благословия.

— Липсата им е по-голяма благословия — измърмори тъмноокото момиче до Ейвис, като придружи забележката си с доста просташко побутване.

В друго време Ейвис не би прекарала и пет минути в подобна странна сбирка от момичета — някои от които, изглежда, се бяха озовали тук направо от някоя забутана ферма с червен прахоляк по обувките си, — нито пък би си губила часове наред, за да слуша безкрайни лекции от стари моми, които сякаш бяха се възползвали от войната като възможност да разнообразят малко невероятно скучното си ежедневие. Но вече бе стояла в Сидни цели десет дни, а единственият ѝ познат бе приятелят на баща ѝ, господин Бъртън, затова само Клубът на съпругите бе източникът ѝ на социални контакти. (Още не бе сигурна как да обясни на баща си поведението на господин Бъртън. Бе се наложило да му каже поне четири пъти, че е омъжена жена, а не бе напълно убедена, че за него това имаше особено значение.)

На днешната сбирка присъстваха дванайсет други жени; единици бяха прекарали повече от седмица със съпрузите си, а преобладаващата част не бяха ги виждали близо година. Връщането на войниците у дома бе приоритет; „чакащите съпруги“, както бяха станали известни — не. Някои си бяха подали документи преди повече от година и нямаха никакъв отговор. Една от жените, измъчена от мизерните условия, се бе отказала и се бе върнала у дома. Другите бяха останали, водени от сляпа надежда, отчаяние, любов или, както беше в повечето случаи, различна смесица от трите.

Ейвис бе най-новото попълнение в групата. Като слушаше разказите им за семействата, у които бяха временно настанени да живеят, тя безмълвно благодареше на родителите си за разкоша на хотелската си стая. Щеше да е доста по-малко вълнуващо преживяване, ако беше принудена да отседне в дома на някоя навъсена стара двойка. Дори и така, вълнението намаляваше с всеки изминал ден.

— Ако госпожа Тидуърт ми каже още веднъж: „О, боже, нима още не е изпратил някой да те вземе?“, заклевам се, ще я ударя.

— Доставя ѝ удоволствие, стара вещица. Правеше същото и с Мери Найт, когато беше настанена в дома ѝ. Предполагам, че направо иска да получиш телеграма „не идвай“.

— Не мога да понасям вечното натякване, че после ще съжалявам.

— Не ти остава много, нали?

— Кога пристига следващият кораб?

— След около три седмици, според моите документи — обади се тъмноокото момиче. Ейвис май си спомняше, че се бе представила като Джийн, но тя изобщо не можеше да помни имена и ги забравяше моментално след запознаването. — Дано да е хубав като „Куин Мери“. Имало е дори фризьорски салон с горещ сешоар. Много искам да си направя прическа, преди Стан да ме види отново.

— Беше прекрасна жена, Кралица Мери — обади се госпожа Профит от другия край на масата. — Истинска дама.

— Получила си документи? — Едно луничаво момиче отсреща гледаше намръщено Джийн.

— Миналата седмица.

— Но ти не си с висок приоритет. Каза, че си подала документите си едва преди месец.

Настана кратко мълчание. Няколко от момичетата край масата си размениха погледи, после отново се вторачиха в бродерията си. Госпожа Профит вдигна очи; явно бе доловила внезапното охлаждане в атмосферата.

— Някой иска ли още конец? — попита тя, като надничаше над очилата си.

— Е, какво, понякога ти излиза късметът — каза Джийн и се извини, преди да стане от масата.

— Как така ще се качи на кораба? — попита луничавото момиче, обръщайки се към жените, седнали от двете ѝ страни. — Аз чакам вече петнайсет месеца, а тя ще се качи на следващия кораб. Това не може да е правилно, нали? — Гласът ѝ бе изтънял от чувството за накърнена справедливост. Ейвис мислено си отбеляза да не споменава собствените си документи.

— Не е сама, нали? — попита друго момиче.

— Какво?

— Джийн. Очаква бебе. Знаете ли какво, американците не ти разрешават да се качиш, ако си минала четвъртия месец.

— Кой шие пингвина? — попита госпожа Профит. — Трябва да пазим черния конец за пингвина.

— Чакайте малко — обади се една червенокоса жена, докато вдяваше конца си. — Нейният Стан замина през ноември. Каза ми, че е бил на същия кораб като моя Ърни.

— Значи не може да чака бебе.

— Или пък чака... и...

Няколко жени се ококориха, дори имаше и разменени иронични усмивки.

— Искаш ли да направиш едно малко кенгуру, скъпа Сара? — Госпожа Профит се усмихна топло на момичетата и измъкна няколко парчета светлокафяв филц от чантата си с платове. — Според мен малките кенгуру са много сладки, нали?

След няколко минути Джийн се върна на стола си и предизвикателно скръсти ръце. После усети, че явно вече не е предмет на обсъждане, и видимо се отпусна, макар че може би се зачуди на внезапното усърдие в изработването на играчки от страна на околните.

— Аз срещнах Иън, моя съпруг, на чаено парти с танци — обади се Ейвис в опит да разчупи атмосферата. — Аз бях в комитета по посрещането от страна на младите дами, а той беше вторият човек, на когото предложих чаша чай.

— Само това ли му предложи?

Беше Джийн. Трябваше да го очаква.

— От онова, което дочувам, съмнявам се, че всички споделяме твоята представа за гостоприемство — върна ѝ го тя. Спомни си как се бе изчервила, докато наливаше чая; той беше се вторачил открито в глезените ѝ — с които тя много се гордееше.

Старшина Иън Стюърт Радли. Двайсет и шест годишен, с цели пет години по-голям от нея, което Ейвис смяташе за напълно подходящо, висок и строен, с очи с цвета на морето, акцент на британски джентълмен и широки, нежни ръце, които я бяха накарали да потрепери първия път, когато бяха докоснали нейните, макар и да държеше маслена бисквитка. Беше я поканил на танц, нищо че на дансинга нямаше никой друг, и понеже той беше на служба, тя си бе казала, че ще изглежда подло да откаже. Какво представляваше един куикстеп или шотландски танц, след като той срещаше всеки ден смъртта?

След по-малко от четири месеца двамата бяха женени след изискана церемония в Гражданския регистър на улица „Колинс“. Баща ѝ бе доста изненадан, бе накарал майка ѝ да я разпитва — дискретно, по женски, разбира се — дали няма някаква причина за подобна бърза сватба, освен скорошното заминаване на младежа. Иън бе заявил на

баща й, много достойно според нея, че той няма нищо против да изчака, ако такава е желанието на родителите на Ейвис, че не би направил нищо, с което да ги разстрои, но тя бе категорично решена да стане госпожа Радли. Войната бе ускорила всичко, съкратила бе значително обичайния график на подобни неща. А и тя знаеше, още от онази първа чаша чай, че на света няма друг, за когото би желала да се омъжи; няма друг, на когото би желала да дари значителното си състояние.

— Но ние не знаем нищо за него, скъпа — бе казала майка й, кършейки ръце.

— Той е идеален.

— Знаеш, че нямам това предвид.

— Какво искаш да знаеш? Сражава се, за да пази линията Бризбейн, нали? Нима защитата на страната ни, рискуването на живота на дванайсет хиляди мили от дома му, за да ни спаси от японците, не го прави достоен за ръката ми?

— Няма нужда от мелодрама, миличка — беше се обадил баща й. Отстъпиха, естествено. Винаги го правеха. Сестра й Дийна бе побесняла.

— Моят Джони бе разквартируван у леля ми Вай — обади се друго момиче. — Струваше ми се прекрасен. Промъкнах се в стаята му на втората нощ от настаняването му и толкоз.

— Най-добре да се действа бързо — подхвърли друга жена под гръмкия смях наоколо. — Да си запазиш територията.

— Особено ако Джийн е наблизо.

Дори Джийн намери това за забавно.

— И така, кой иска да пробва да направи една от тези прелестни огърлици? — Госпожа Профит вдигна една груба на вид верига от алуминиеви намотки. — Сигурна съм, че такива се носят от най-елегантно облечените жени в Европа.

— Другата седмица ще ни покажат как да правим модни вечерни наметки от конски чулове.

— Чух това, Едуина. — Госпожа Профит внимателно остави огърлицата на масата.

— Извинете, госпожо Пи, но ако моят Джони ме види да нося подобна, няма да знае дали да ме целуне, или да провери отзад дали не съм снесла яйце.

Последва експлозия от смях, изблик на едва сдържана истерия.

Госпожа Профит въздъхна и остави ръкоделието си. Сериозно! Такова поведение можеше да се очаква с приближаването на деня на отплаване, но все пак! Работата с тези момичета беше направо изтощителна.

— Е, ти кога заминаваш?

Семейството, което бе приютило Джийн, живееше само на две преки от хотела, затова момичетата се прибираха заедно, без да бързат особено. Въпреки споделената неприязън, която изпитваха една към друга, и на двете не им се искаше да седят самички в стаите си отново.

— Ейвис? За кога са документите ти?

Ейвис се зачуди дали да каже истината. Беше почти сигурна, че Джийн, каквато си беше незряла и груба, не беше от момичетата, с които обичайно общува, особено ако онова за състоянието ѝ беше вярно. Но пък Ейвис не бе свикнала да сдържа мнението си, а цял следобед бе полагала усилия да не сподели нищо за собствените си планове и това я бе натоварило доста.

— Като твоите. След три седмици. Как се казва? „Виктория“?

— Кофти късмет, нали? — Джийн запали цигара, закривайки я с длани от морския бриз. След малко се сети да предложи и на Ейвис. Ейвис само набърчи носле и отказа.

— Какво каза?

— Кофти късмет. Някои получават „Куин Мери“, а на нас ни се падна старото корито.

Край тях бавно мина кола и двама военни се подадоха през прозорците и подвикнаха някаква груба забележка. Джийн им се ухили и размаха цигара, докато колата не се скри зад ъгъла.

Ейвис застана пред нея.

— Извинявай, не разбирам какво имаш предвид.

— Не чу ли госпожа Профит? Онази, която е омъжена за командира?

Ейвис поклати глава. Джийн се разсмя горчиво.

— Не мисля, че ще има фризьорски салони или първокласни каюти за нас с теб, момиче. Нашата „Виктория“ е проклет самолетносач.

Ейвис я изгледа вторачено в продължение на минута, после се усмихна. С онази усмивка, която пазеше специално за прислугата у

дома, когато направят нещо извънредно глупаво.

— Мисля, че си се объркала, Джийн. Дамите не пътуват на самолетносачи. — Стисна устни, когато димът от цигарата се понесе към нея. — Освен това няма да има къде да ни поберат всички.

— Наистина нищо не разбираш, така ли?

Ейвис се помъчи да сдържи раздражението си от тона, с който ѝ говореше момиче, което бе поне с пет години по-малко от нея.

— Свършили са им приличните кораби. Готови са да ни натоварят на каквото и да е, само и само да ни прехвърлят там. Сигурно са решили, че която от нас наистина иска да замине, ще е благодарна на каквото и да ни предложат.

— Сигурна ли си?

— Дори и старата госпожа Пи изглежда леко притеснена. Мисля, че се тревожи да не би нейните млади дами да пристигнат в Англия, облечени в работни гащеризони и омазани с масло. Не съвпада с представата, която иска да се създаде за цвета на Австралия.

— Самолетносач? — Ейвис усети, че ѝ се завива свят. Пресегна се за опора към близката стена, после приседна.

Джийн се настани удобно до нея.

— Точно така. Не си направих труда да проверя името. Просто предположих... Е, както и да е, надявам се леко да са го преустроили.

— Но къде ще спим?

— Не знам. На палубата със самолетите.

Очите на Ейвис се разшириха от ужас.

— По дяволите, Ейвис, по-доверчива си, отколкото те смятах. — Джийн се разсмя, угаси цигарата, стана и тръгна да си върви.

Може би си въобразяваше, но на Ейвис ѝ се стори, че тонът ѝ става все по-груб.

— Ще намерят начин да ни сместят някак. Сигурно ще е по-добре, отколкото да висим тук все пак. Ще си имаме легло и храна, а Червеният кръст ще се грижи за нас.

— Не мисля така. — Лицето на Ейвис бе намръщено. Крачеше отривисто. Ако звъннеше сега, може би щеше да успее да хване баща си, преди да тръгне за клуба.

— Какво имаш предвид?

— Няма начин да се кача на подобен кораб. Родителите ми няма да го позволят, като начало. Те си мислеха, че ще бъда на лайнер.

Сещаш се, някой от онези, които бяха определени за транспортирането. Това е причината изобщо да ме пуснат да тръгна.

— Трябва да приемеш каквото ти дават в днешно време, момиче. Знаеш, че е така.

Не и за мен, наум си каза Ейвис. Вече тичаше обратно към хотела. Не и за момиче, чието семейство притежава най-голямата фабрика за радиочасти в Мелбърн.

— Ще ни дадат и униформи на инженери, в случай че се наложи да поизтъркаме нещо долу.

— Не мисля, че това е забавно, да знаеш.

— Трябва да се смеем.

„Махай се, противно момиче“, мислеше си Ейвис. „Не бих се качила на една лодка с теб, даже и за разходка в залива Сидни, даже и да е на «Куин Мери».“

— Не се тревожи, Ейвис. Сигурна съм, че ще успеят да ти пригледат една първокласна каюта в парното отделение!

Можеше да чуе неприятното хихикане на Джийн дори и от съседната улица.

— Мамо?

— Ейвис, скъпа, ти ли си? Уилфред! Ейвис е! — Чуваше как майка ѝ вика по коридора, представи си я как сяда на креслото до телефона с персийския килим върху паркета, с вечно пълната с цветя ваза на масичката до нея. — Как си, миличка?

— Добре, мамо. Но трябва да говоря с татко.

— Не ми звучиш добре. Наред ли е всичко?

— Да.

— Иън обади ли се вече?

— Мамо, трябва да говоря с татко. — Ейвис се мъчеше да сдържи нетърпението си.

— Иначе щеше да ми кажеш, нали?

— Моята малка принцеса ли е?

— О, татко, слава богу. Има проблем.

Баща ѝ не каза нищо.

— С транспорта.

— Говорих лично с командир Гилд. Обеща ми, че ще отплаваш със следващия...

— Не, не е това. Осигурил ми е място на кораба.

— Тогава какъв е проблемът?

Чу гласа на майка си зад гърба на баща си: „Младежът е. Десет към едно, че е младежът“.

И този на Дийна: „Да не би да й е казал да не идва?“.

— Кажй им, че няма нищо общо с Иън. Става дума за кораба.

— Не разбирам, принцесо.

— Самолетоносач е.

— Какво?

— Морийн — сопна се той. — Замълчи. Не мога да чуя и думичка от онова, което казва.

Ейвис въздъхна тихичко.

— Точно така. Самолетоносач. Очакват да отплаваме за Англия на *самолетоносач*.

Последва кратко мълчание.

— Искат тя да пътува на самолетоносач — обясни баща й.

— Какво? На самолет ли?

— Не, глупава жено. Един от корабите, на които пренасят самолетите.

— Боеен кораб?

Ейвис направо си я представи как потръпва драматично от ужас. Дийна се бе разсмяла. Типично за нея, нали не бе простила на Ейвис, задето се омъжи първа.

— Ще трябва да ме уредиш да се кача на нещо друго — настоя Ейвис. — Говори с човека, който ми е намерил това място. Кажй му, че трябва да пътувам с друг кораб. Намери ми място на друг кораб.

— Ти нищо не си ми казвал за самолетоносач! — говореше сега майка й. — Тя не може да пътува с такъв. Не и с всички онези самолети, които непрекъснато излитат от палубата. Опасно е!

— Татко?

— Потопиха „Вайнър Брук“, нали? — не спираше майка й. — Японците може да се опитат да потопят един самолетоносач, както направиха с „Вайнър Брук“.

— Млъкни, жено.

— Какво има? Ти ли ще бъдеш единственото момиче на борда, принцесо?

— Аз ли? О, не, има близо шестстотин жени, които ще пътуват. — Ейвис се намръщи. — Просто ще бъде ужасно. Ще ни карат да спим

в спални чували и няма да има никакви удобства. А и, татко, трябва само да видиш с какви момичета са ме събрали — какъв език! Направо не мога да повторя...

Майка ѝ се намеси в разговора:

— Знаех си, Ейвис. Те просто не са от твоята класа. Наистина не мисля, че е добра идея.

— Татко? Можеш ли да го уредиш?

Баща ѝ въздъхна тежко.

— Ами не е толкова лесно, принцесо. Наложих се да използвам доста връзки, за да те кача на борда. А и повечето от булките вече са заминали. Не съм сигурен колко още курса ще има изобщо.

— Ами тогава ще прелетя. Ще замина с „Кантас“.

— Не е толкова лесно, Ейвис.

— Не мога да замина с онзи ужасен кораб!

— Чуй ме, Ейвис, платих доста пари, за да те кача на него, разбираш ли? И харча доволно много, за да стоиш в онзи дяволски хотел, защото не ти харесват квартирните условия на флота. Не мога да платя на всичкото отгоре и за полет до проклетата Англия, само защото не ти харесват удобствата на борда на кораба.

— Но, татко...

— Миличка, много бих искал да ти помогна, наистина, но нямаш идея колко трудно беше да те уредя на този кораб.

— Но, татко! — Тя тропна с крак и момичето на рецепцията я погледна. Сними гласа си до шепот. — Знам какво се опитвате да направите, не си мислете, че не знам защо отказвате да ми помогнете.

Майка ѝ се намеси с категоричен тон:

— Ейвис, права си. Мисля, че този кораб е ужасна идея.

— Наистина ли? — Ейвис усети искрица надежда. Майка ѝ разбираше колко е важно да се пътува в удобства. Знаеше, че нещата трябва да се вършат, както подобава. Какво би си помислил Иън, ако се появи с вид на трудовак?

— Да. Мисля, че трябва да се върнеш у дома още днес. Качи се на първия влак утре сутрин.

— У дома?

— Цялата история има твърде много неизвестни. Това с кораба звучи направо ужасно, не си чула и дума от Иън от кой знае колко време...

— Той плава в океана, мамо.

— ... а и просто смятам, че всички знаци са против теб. Тегли чертата, скъпа, и се върни у дома.

— Какво?

— Не знаеш нищо за семейството на този младеж. Нищо. Нямах представа дали изобщо ще има кой да те посрещне там, на пристанището. И то, при положение че този боен кораб все пак стигне до там. Ела си у дома, скъпа, и всичко ще се уреди. Много момичета си променят решението. Непрекъснато четем за такива случаи.

— Много момичета ги зарязват също така — подвикна Дийна.

— Аз съм омъжена, мамо.

— Сигурна съм, че ще можем да направим нещо по въпроса. Все пак тук почти никой не знае за това.

— Какво?

— Ами церемонията беше в съвсем тесен кръг, нали? Можем да поискаме да бъде анулирана или нещо такова.

Ейвис не вярваше на ушите си.

— Да бъде анулирана? О! И двамата сте такива лицемери! *Знам* какво правите. Намерихте ми място на най-прогнилия кораб, за да не искам да се кача.

— Ейвис...

— Е, много жалко. Няма да ме накарате да си променя мнението за Иън.

Рецепционистката се бе отказала да се преструва, че не подслушва, и я зяпаше слисано, навела се над плота си. Ейвис сложи ръка върху слушалката и изгледа момичето с вдигнати вежди. То се засрами и се зае да ровичка из някакви документи.

Баща ѝ отново се обади:

— Там ли си? Ейвис? — Въздъхна тежко. — Чуй ме, ще ти преведа малко пари. Остани още малко, ако искаш. Стой в „Уентуърт“. Ще поговорим за това.

Ейвис чуваше как майка ѝ още бърбори нещо близо до телефона. Сестра ѝ настояваше да разбере защо тя е отседнала в най-хубавия хотел в Сидни.

— Не, татко — отсече тя. — Кажи на мама и на Дийна, че ще се кача на проклетия кораб, за да се срещна със съпруга си. Ще стигна до там сама, дори и ако това значи да плувам в море от дизел и миризливи

моряци, защото го обичам. *Обичам го*. Няма да се обаждам повече, но можеш да й кажеш — кажи на мама, че ще й пратя телеграма от другия бряг. Когато Иън — моят съпруг — ме посрещне.

ТРЕТА ГЛАВА

За да бъде подходяща за назначение в Сестринската медицинска служба на австралийската армия, кандидатката трябва да бъде дипломирана сестра, британска поданичка, несемейна, без подопечни лица... В добро здраве и с добър характер, както и да притежава лични качества от изключителна важност за работата на способна военномедицинска сестра.

Джоун Кроуч,
„Специална служба“
„Историята на 2/9
Австралийска обща
болница 1940-46“

Моротай, о-ви Халмахеръс, Южен Тихи океан, 1946 г. Една седмица до отплаване

Над Моротай грееше пълна луна. С меланхоличната си светлина тя огряваше спокойната нощ, в която жегата бе толкова потискаща, че дори морският бриз, на който обикновено можеше да се разчита да влезе през мрежите от сизал, сега бе замрял. Листата на палмите висяха безжизнено. Единственият звук бе периодичното тупване на някой кокосов орех на земята. Вече нямаше кой да събаря зрелите плодове и те си стояха така — опасни за непредпазливите.

В по-голямата си част островът сега бе тъмен, само няколко светлилки проблясваха в сградите покрай пътя, който прекосяваше острова по дължина. През последните пет години тази част бе шумна заради движението на съюзническите сили, въздухът кълтеше от рева на самолетните двигатели и пукота на изгорелите газове, но сега имаше само тишина, нарушавана единствено от далечен смях, пропукване на грамофон и едва доловим в стихналата нощ звън на чаши.

В усамотение в палатката за сестрите, на няколко метра от помещението, които преди бяха американска база, старша сестра Одри Маршал от Австралийската обща болница довършваше дневния си доклад във военнополовия дневник на частта:

Задвижена е процедурата по евакуацията на военнопленниците на болничния кораб.

Ще бъдат връчени документите за преместване на отделението — дванайсет военнопленници и една медицинска сестра заминават с „Ариадне“ утре.

Леглова база: заети — дванайсет легла, свободни — дваайсет и четири.

Вгледа се в последните две цифри и се замисли за годините, в които те бяха разменени, спомни си за стотиците дни, в които се налагаше да попълва и друга колонка: „починали“. Отделението бе едно от малкото все още работещи: четиридесет и пет от общо петдесет и две вече бяха закрити, пациентите им — върнати на семействата им в Англия, Австралия и дори Индия, сестрите бяха освободени от служба, запасите щяха да бъдат продадени на управляващите територията датски власти. „Ариадне“ щеше да е последният болничен кораб, понесъл тази пъстра компания от последните военнопленници, които щяха да напуснат острова. Отсега нататък тук щеше да има само някой пътен инцидент или цивилни болести, докато и тя, най-накрая, не получи нареждане да се прибере у дома.

— Сестра Фредерик каза да ви предам, че сержант Уилкс танцува фокстрот със сестра Купър в операционната... Тя вече падна два пъти. — Сестра Гор бе подала глава през завесата на вратата. Лицето ѝ, което винаги се зачервяваше от жегата, сега бе пламнало от вълнение и последното уиски. Понеже болницата съвсем скоро щеше да затвори, момичетата бяха неспокойни и весели, пееха песни и играеха сцени от стари филми, за да забавляват мъжете, а предишната им резервираност и строгост се бяха изпарили във влажния въздух. Макар, стриктно погледнато, все още да бяха на служба, сърце не ѝ даваше да ги укори — не и след всичко, което бяха видели през

последните няколко седмици. Не можеше да забрави шокираните им, измъчени лица, когато първите военнопленници бяха пристигнали от Борнео.

— Върви да кажеш на онова глупаво момиче да го върне обратно. Изобщо не ме е грижа дали тя ще се нарани, но той е на крака едва от четиридесет и осем часа. Не бива сега да си счупи и крак в добавка към всичките му болести.

— Отивам, сестро. — Момичето изчезна, а завесата се спусна унило обратно. След миг лицето ѝ се появи отново. — Идвате ли и вие? Момчетата питат къде сте.

— След малко идвам, сестро — каза тя и затвори дневника, преди да се надигне от сгъваемия платнен стол. — Ти върви.

— Да, сестро. — Засмя се и излезе.

Одри Маршал пооправи косата си пред малкото огледало, което държеше над мивката, после попи лицето си с кърпа. Плесна един комар, който се бе впил в опакоето на ръката ѝ, изпъна сивите си панталони и тръгна през палатката на сестрите покрай операционните зали — сега тихи, слава богу — към отделение Г, като си мислеше какво рядко удоволствие е това да следва звуците на смеха и музиката, а не виковете от болка на мъжете.

Повечето легла в дългата палатка, наричана отделение, бяха преместени назад, така че сега половината помещение бе превърнато в импровизиран покрит с пясък дансинг, а онези, които още бяха приковани към леглата си, можеха да го виждат добре. На бюрото в ъгъла грамофонът дрезгаво свиреше песните, които не бяха напълно заличени след дългогодишна употреба сред пясъка. Имаше и нещо като бар върху масата за превръзки, където системите бяха приспособени в стойки за бутилки уиски и бира.

Мнозина бяха захвърлили униформите тази нощ: жените бяха в светли блузи и поли на цветя, а мъжете — с ризи и панталони, които се налагаше да пристегнат здраво в кръста. Няколко сестри танцуваха едни с други или с останалите служители на Червения кръст и физиотерапевтите, като се препъваха в по-сложните стъпки. Две-три двойки спряха, когато влезе Одри Маршал, но тя им кимна да продължат.

— Явно трябва да мина на последна визитация — каза тя с престорено строг глас, с което предизвика възторжените възгласи на

присъстващите.

— Ще ни липсват, сестро — обади се развълнуваният сержант Ливай от ъгъла. Тя едва виждаше лицето му между вдигнатите нагоре крака, които още бяха в гипс.

— Повече ще ти липсва изтриването с влажна кърпа в леглото — обади се неговият приятел. Отново се разсмяха.

Тя минаваше край редицата легла, проверяваше температурата на онези, които още страдаха от тропическа треска, надничаше под превръзките, покриващи язвите, които упорито отказваха да заздравеят.

Тези момчета тук не изглеждаха толкова зле. Когато индийските военнопленници бяха пристигнали в началото на годината, дори и тя бе измъчвана от кошмари седмици наред. Спомни си натрошените им кости, раните от щикове, в които пъплеха червеи, издутите от гладуването стомаси. Доведени до нечовешко състояние, мнозина от сикхите се бяха съпротивлявали, когато сестрите се опитваха да се погрижат за тях — през годините бяха свикнали с такива жестокости, че в изтощението си не можеха да си представят нещо различно. Сестрите бяха плакали в спалните си помещения след това, особено за мъжете, които японците нарочно бяха нахранили обилно, когато напускали лагерите, така че повечето бяха умрели в страшни мъки от първата си глътка свобода.

Някои от сикхите бяха почти момчета: бяха толкова леки, че можеше да ги вдигне и една сестра, онемели или бълнуващи в несвяст. Седмици наред ги бяха хранили като новородени: доза мляко на прах на всеки два часа, няколко лъжички картофено пюре, смляно заешко, сварен ориз, мъчейки се да върнат към живот колабиралата им храносмилателна система. Бяха придържали костеливите им глави, попивайки разлята храна от напуканите им устни, докато бавно се стараеха да убедят мъжете с нежен шепот и усмивки, че това не е някаква прелюдия към нови жестокости. Постепенно в потъналите им очи, измъчени от ужасите, които бяха видели, се бе появило разбирането къде се бяха озовали.

Сестрите бяха толкова трогнати от съдбата им, от безмълвната им благодарност и факта, че мнозина не бяха получавали никакви новини от дома от години, че няколко седмици по-късно, с помощта на един от преводачите, бяха приготвили кърпи за онези, чиито стомаси

можеха да го понесат. Нищо прекалено, само малко агнешко с подправки, плосък индийски хляб за варения ориз. Бяха го поднесли върху табли, украсени с цветя. Струваше им се важно да убедят мъжете, че на света е останала малко красота. Но когато влязоха в отделението и гордо поднесоха таблите, много от военнопленниците се бяха разчувствали и заплакали, неподготвени за подобен жест на доброта, вместо обичайните ругатни и удари.

— Ще пийнете ли с нас, сестро?

Капитанът вдигна подканващо бутилката. Плочата свърши и в далечния край на помещението някой изруга, когато следващата плоча се изплъзна от ръцете му и падна на земята. Тя го изгледа за момент. Не биваше да пие с лекарствата, които вземаше.

— Нямам нищо против, капитан Бейли — каза тя. — Едно питие за момчетата, които няма да се върнат у дома.

Лицата на момичетата се оживиха.

— За приятелите, които ги няма — изрекоха те, с вдигнати чаши.

— Ще ми се американците да бяха тук сега — обади се сестра Фишър, докато попиваше потта от челото си. — Много ми липсват кофите им с натрошен лед. — Бяха останали само няколко британски пациенти.

Думите ѝ бяха последвани от одобрително мърморене.

— Искам просто да изляза в морето — обади се от ъгъла редник Лъруик. — Все сънувам бриза.

— Чаша чай без хлорирана вода.

— Студена английска бира.

— Няма такова нещо, братле.

Обикновено в такава жега всички бяха обзети от апатия, пациентите дремеха по леглата си, сестрите минаваха бавно между тях, попиваха влажните им чела с мокри кърпи, проверяваха как зарастват раните им, дали нямат признаци на инфекция или дизентерия. Но предстоящото заминаване на военнопленниците, както и фактът, че състоянието им се подобряваше, че изобщо бяха тук сега, бе променило нещо в атмосферата. Може би и внезапното осъзнаване, че дългогодишни връзки в тясно сплотените групички, които се бяха подкрепяли в ужаса на последните години, скоро ще бъдат прекъснати, разделени от стотици мили, в някои случаи — цели континенти, и може би никога повече нямаше да се видят.

Одри Маршал, загледана в хората пред себе си, усети как гърлото ѝ се свива — толкова рядко усещане, че за миг бе озадачена от него. Внезапно разбра нуждата на момичетата да празнуват, решимостта на мъжете да пият, да танцуват и да прекарат във веселие последните няколко часа заедно.

— Размислих — каза тя и махна към системата в ъгъла, където един от физиотерапевтите пиеше бира от една протеза, — сипете ми едно голямо.

Скоро след това започнаха и песните. Стари шотландски мелодии. Дрезгавите, смазани с алкохол гласове се издигнаха през палатката към нощното небе.

По средата на припева се появи момичето. Одри отначало не я видя — вероятно уискито бе притъпило обичайно острото ѝ внимание, от което нищо не убягваше. Но докато пееше заедно с останалите, наслаждавайки се на гледката на пеещите в леглата си мъже, докато сестрите се държаха една за друга, а очите им на моменти преливаха от прочувствени сълзи, тя усети внезапно охлаждане в атмосферата, както и коси погледи, които ѝ подсказаха, че нещо се е променило.

Тя стоеше на входа, бледото ѝ, покрито с лунички лице бе застинало като порцелан, а слабите ѝ рамене бяха изпънати под униформата, докато оглеждаше сцената пред себе си. Държеше малък куфар и ръчна чанта. Не беше кой знае какво след шест години на служба в Австралийската обща болница. Гледаше стреснато препълненото помещение, сякаш бе променила решението си да влезе и се канеше да се върне. После видя Одри Маршал да я гледа и бавно тръгна напред, придържайки се към страната на палатката.

— Вече си събрала багажа си, сестро?

Тя се поколеба, преди да отговори.

— Ще се кача на болничния кораб тази нощ, сестро, ако не възразявате. Нужна им е малко помощ с много тежко болните.

— Не са ме помолили за помощ — каза Одри, като се стараяше да не звучи засегната.

Момичето сведе очи към пода.

— Аз... сама предложих. Надявам се, че не сте против. Реших, че ще съм по-полезна... че вероятно вече не се нуждаете от мен. — Беше трудно да я чуе заради музиката.

— Не искаш ли да останеш и да пийнеш едно последно питие с нас? — Още докато изричаше поканата, Одри се почуди защо го прави. През четирите години, в които бяха работили заедно, сестра Маккензи никога не бе обичала особено партитата. Сега май разбираше защо.

— Много сте мила, но не, благодаря. — Вече се озърташе към изхода, сякаш преценяваше колко скоро може да си тръгне.

Одри се канеше да настоява, не ѝ се щеше тя просто да си излезе и това да бъде краят на службата ѝ. Но докато се опитваше да намери подходящите думи, осъзна, че повечето от момичетата са престанали да танцуват. Те стояха, скупчени на групички, а погледите им бяха студени и преценяващи.

— Искам да кажа... — започна тя, но един от мъжете я прекъсна.

— Това сестра Маккензи ли е? Криете ли я там? Хайде, сестро, не можете да си тръгнете, без да се сбогувате, както си е редно.

Редник Лъруик се мъчеше да стане от леглото. Беше смъкнал крака на пода и се опитваше да се изправи, като се подпираше с една ръка на желязната табла.

— Не можете да тръгнете, сестро. Дадохте ми обещание, помните ли?

Одри забеляза многозначителните погледи, които си размениха сестра Фишър и две от момичетата до нея. Обърна се към сестра Маккензи и видя, че тя също ги е забелязала. Ръцете ѝ бяха побелели от стискане на чантата и куфара. Застина цяла, после тихо каза:

— Не мога да остана, редник. Трябва да се кача на болничния кораб.

— О, нима няма да пийнете едно с нас, сестро? Една последна чашка?

— Сестра Маккензи има работа за вършене, сержант О'Брайън — строго каза старшата сестра.

— Е, хайде. Поне да си стиснем ръце.

Момичето направи крачка напред, после мина да се здрависа с мъжете, които му протегнаха ръцете си. Музиката отново бе засвирила, отвличайки вниманието на останалите, но докато минаваше между леглата, Одри Маршал отбеляза присвитите очи на другите сестри, преднамереното извъръцане на гръб от страна на някои от мъжете. Тя вървеше след момичето, за да се погрижи да не го задържат твърде дълго до някое легло.

— Направихте толкова много за мен, сестро. — Сержант О'Брайън стискаше бледата ѝ ръка в двете си длани, а гласът му бе пиянски сантиментален.

— Всяка от нас би го направила — каза тя малко сковано.

— Сестро! Сестро, елате насам. — Редник Лъруик ѝ махаше с ръка. Одри видя как момичето го забеляза, а после и през колко много хора трябваше да мине, за да стигне до него. — Елате, сестра Маккензи. Дадохте ми обещание, нали?

— Наистина не мисля...

— Няма да нарушите обещание, дадено на ранен, нали, сестро? — Изражението по лицето на редник Лъруик бе комично посърнало.

Мъжете от двете му страни подеха заедно:

— Хайде, сестро, обещахте.

Тогавя цялото помещение стихна. Одри Маршал видя как момичетата се отдръпват назад, за да разберат какво ще направи сестра Маккензи.

Накрая, след като повече не издържаше да гледа дилемата на момичето, тя се намеси:

— Редник, ще ви бъда благодарна, ако се върнете обратно в леглото. — Тя решително тръгна към мястото му. — Обещание или не, още не сте готов да ставате.

— Стига, сестро. Оставете човека на мира.

Тя тъкмо вдигаше крака му отново на матрака, когато чу думите:

— Всичко е наред, сестро. — Обърна се и видя момичето зад себе си с грейнало лице. Само потрепването на бледите ѝ ръце издаваше притеснението ѝ. — Наистина обещах.

Одри по-скоро усети, отколкото видя, погледите на другите жени и въпреки жегата, кожата ѝ настръхна.

— Щом сте сигурна, сестро.

Тя беше висока девойка, затова се наложи да се наведе, докато помагаше на младежа да се изправи до седнало положение, а после, с ръка под раменете му в отдавна отработено движение, го издърпа на крака.

За миг никой не проговори. После сержант Ливай викна да пуснат музика и някой завъртя ръчката на грамофона.

— Давай, Скоти — подвикна мъжът зад нея. — Само гледай да не я настъпиш.

— И преди не можех да танцувам — пошегува се той, докато бавно вървяха към покритата с пясък част от помещението, която служеше за дансинг. — Килограм шрапнел в коленете няма да ми помогне особено.

Започнаха да танцуват.

— О, сестро — чу го да казва Одри, — не можете да си представите колко дълго съм си мечтал за това.

Стоящите наблизо мъже спонтанно заръкопляскаха. Одри Маршал осъзна, че също пляска с ръце, трогната от гледката на изнемощелия мъж с гордо изправен гръб, грейнал от удоволствието, че е изпълнил скромната си амбиция: да излезе отново на дансинга с жена в прегръдките си. Тя гледаше момичето, което се бореше със собственото си неудобство заради него, докато дългите ѝ, силни ръце се напрягаха да го подкрепят, ако изгуби равновесие. Добро момиче. Способна сестра. Това бе най-тъжното.

Музиката спря. Редник Лъруик се отпусна благодарно на леглото си, все така широко усмихнат, въпреки видимото си изтощение. Одри посърна, защото знаеше, че този простиച്ък жест на внимание ще бъде изтълкуван в ущърб на младата сестра. Беше ѝ ясно, че момичето, което сега се озърташе за багажа си, също го съзнава.

— Ще те изпратя, сестро — каза тя, за да ѝ спести по-нататъшно притеснение.

Редник Лъруик още стискаше ръката ѝ.

— Знаем какво ви е струвало на всички вас да дойдете тук в такава време... Вие бяхте за нас като... сестри. — Той млъкна, прекалено развълнуван да продължи, и след кратко колебание сестра Маккензи се приведе към него и му прошепна да не се разстройва. — За това ще си мисля, когато си спомням за вас, сестро. За нищо друго. Само ми се ще горкият Чоки...

Одри бързо застана между тях.

— Сигурна съм, че всички сме много благодарни на сестра Маккензи, нали така? И разбира се, искаме да ѝ пожелаем всичко най-добро в бъдеще.

Няколко сестри учтиво изръкопляскаха. Някои от мъжете си размениха многозначителни усмивки.

— Благодаря — тихо каза момичето. — Благодаря. Щастлива съм, че се запознах с всички... вас... — Тя прехапа устни и погледна

към изхода на палатката, очевидно копнееща да избяга.

— Ще те изпратя, сестро.

— Всичко добро, сестро Маккензи.

— Предайте поздравии на момчетата у дома.

— Кажете на моята госпожа да ми стопли леглото. —

Последното бе придружено от гръмък смях.

Одри, за миг изтръгната от своята странна лека тревожност, наблюдаваше това със задоволство. Само преди няколко седмици някои от тези мъже не биха могли да кажат имената на съпругите си.

Двете жени вървяха бавно към кораба и единствено шумоленето на колосаните им униформи и тихите им стъпки по пясъка нарушаваха тишината, след като звуците от веселбата заглъхнаха в далечината. Минаха по дължината на оградата, покрай вече изоставените редици от болнични палатки, ламаринените бараки на персонала, полевата кухня и тоалетните. Кимнаха на пазача на портала, който им отдаде чест, а после, извън лагера, тръгнаха по безлюдния път към края на полуострова с отекващи по бетонната настилка стъпки, към болничния кораб, който стоеше в проблясащата вода, осветен от луната.

Стигнаха до контролния пост и спряха. Сестра Маккензи се взираше в кораба и Одри Маршал се зачуди какво ли минава през главата на момичето, макар да подозираше, че знае отговора.

— До Сидни не е далеч, нали? — каза тя, когато мълчанието стана неловко.

— Не. Изобщо не е далеч.

Имаше твърде много неудобни въпроси, твърде много банални отговори. Одри имаше желание да прегърне момичето през рамо, да изрази поне частица от онова, което чувстваше.

— Постъпваш правилно, Франсис — каза тя накрая. — Бих направила същото, ако бях на твое място.

Момичето я погледна, изпънала гръб, със сериозни очи. Винаги бе сдържана, но според Одри в изминалите няколко седмици изражението ѝ бе станало напълно непроницаемо, сякаш издялано от мрамор.

— Не обръщай внимание на другите — каза тя изведнъж. Сигурно просто завиждат.

И двете знаеха, че не е вярно.

— Ново начало, нали? — каза тя и протегна ръка.

— Ново начало. — Сестра Макензи я стисна здраво. Ръката ѝ беше хладна, въпреки жегата. Лицето ѝ бе сковано. — Благодаря.

— Всичко най-добро.

Одри не беше сантиментална или силно емоционална жена. Когато момичето се обърна към кораба, тя кимна, приглади панталона си и тръгна обратно към лагера.

ВТОРА ЧАСТ

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Най-възнуващото събитие в Сидни през изминалата седмица бе отплаването за Англия на кораба „Виктория“ от флота на Негово Кралско Величество със седемстотин австралийски съпруги на британски военнослужещи на борда. Часове преди корабът да вдигне котва, пътят към пристана беше задръстен от роднини и приятели... Повечето булки бяха изумително млади.

*„Бюлетин“, 10 юли
1946 г.*

Отплаване

Впоследствие си даваше сметка, че не е била сигурна какво да очаква; вероятно някаква подредена колона от жени, стиснали куфари, които минават покрай капитана. След като му стиснат ръката и се сбогуват дискретно, а може би и с малко сълзи, всички се качват по мостчето на големия бял кораб. Тя щеше да помахва, докато семейството ѝ изчезне от погледа ѝ, да подвикне някои последни заръки за храненето на кобилата, да напомни къде са прибрани хубавите ботуши на майка ѝ, за да ги дадат на Лети, а накрая да им каже колко ги обича и гласът ѝ да отекне над пристанището, докато корабът бавно се отдалечава в морето. Тя щеше да е смела, да си мисли за онова, което ѝ предстои, а не за онези, които оставя тук.

Онова, което не си бе представляла, бе следното: автомобилни задръствания чак до пристанището на Сидни, коли, които се виеха в изнервени колони броня до броня под надвисналото сиво небе, тълпите от хора, които задръстваха входа към доковете, крещейки и размахвайки ръце за поздрав на други лица, които бяха или твърде далеч, или просто оглушали от врявата, за да им отвърнат. Както и духовия оркестър, продавачите на сладолед, изгубените деца.

Блъскането на милиони лакти и препъващи се крака — всички, напирасци да стигнат до кея. Истерията на безброй млади жени, стиснали родителите си, ревящи от мъка или пощурели от вълнение, докато се опитваха да мъкнат багаж и пакети с храна през гъстата тълпа към огромния сив кораб. Атмосферата на нервно очакване, надвиснало като мъгла над доковете.

— По дяволите! Никога няма да стигнем с това темпо. — Мъри Донлийви седеше зад волана на пикапа си и пушеше поредната цигара с намръщено луничаво лице.

— Ще се оправим, татко. — Маргарет сложи длан върху ръката му.

— Този шофира като идиот. Гледай, толкова е зает да дърдори, че дори не забелязва, че колоната се движи. Дай газ. — Той натисна здраво клаксона и колата отпред потрепери и се задави.

— Татко, това не ти е някоя от твоите крави, за бога. Виж, всичко е наред. Ще се оправим. Ако стане по-зле, просто ще слеза и ще продължа пеша.

— Може да ги разбутва с огромния си корем. — Даниъл, който седеше зад нея, ставаше все по-груб в приказките си за „тумбака“ ѝ, както го наричаше.

— Аз ще те бутна теб, ако не си мериш приказките. С опакото на ръката.

Маргарет се наведе да погали териера, който седеше на пода между краката ѝ. От време на време нослето на Мод Гон потрепваше от непознатите миризми, които влизаха през прозореца: морска сол, изгорели газове от колите, пуканки и дизел. Беше старо куче, полусляпо, носът ѝ беше нашарен от сиви и бели петна и Маргарет го бе получила като подарък от майка си за десетия си рожден ден, защото, за разлика от братята си, тя нямаше да получи пушка.

Наведе се и вдигна кошницата на коленете си, после провери за четиринайсети път дали документите ѝ са наред.

Баща ѝ погледна към нея.

— Изглежда, си натъпкала какво ли не в тази кошница. Мислех, че Лети ти е приготвила някакви сандвичи.

— Сигурно съм ги извадила, когато се оправях вкъщи. Съжалявам, прекалено много ми се събра тази сутрин.

— Да се надяваме, че ще ви хранят на борда.

— Разбира се, че ще ни хранят, татко. Особено мен.

— Ще им трябва още един кораб, за да мъкне цялата храна, която ще ѝ трябва.

— Даниъл!

— Татко, няма нищо. — Намръщеното лице на брат ѝ бе полускрито под израсналия му дълъг бретон. Беше му все по-тежко да я гледа. Маргарет искаше да протегне ръка и да му каже, че го разбира, че няма да му се сърди за тази необичайна за него грубост, но подозираше, че той би отблъснал и този жест, а сега, когато бяха толкова близо до раздялата, тя не бе сигурна, че е достатъчно силна да го понесе.

Лети не искаше той да идва, казваше, че намусеното лице на момчето ще е лоша поличба за пътуването.

— Човек не би искал такова намръщено лице да е последното, което ще види от семейството си — бе казала тя, когато Даниъл бе затръшнал вратата за пореден път.

— Няма нищо — бе отвърнала Маргарет.

Лети само бе поклатила глава и бе подновила усилията си в опаковането на храната. Беше им разрешено да вземат единайсет килограма багаж; а Лети, притеснена, че майката на Джо може да си помисли, че австралийските ѝ роднини не са достатъчно гостоприемни, бе теглила и претегляла безброй пъти всичко, докато успее да използва максимално разрешеното тегло.

Така в зестрата на Маргарет сега имаше, наред с останалите вещи, най-хубавия плодов кейк в консерва на Лети, бутилка шери, консерви съомга, телешко и аспержи, както и кутия желирани деликатеси, които бе купила с купони при посещение в универсалния магазин на „Хордън Брадърс“. Искаше да добави и дузина яйца, но Маргарет ѝ бе напомнила, че дори да оцелеят в пътуването с кола до Сидни, след шест седмици на борда на кораба, те нямаше да са подарък, а по-скоро биологично оръжие.

— Не само англичаните имат купонна система — беше се оплакал Кълм. Той много харесваше плодовия кейк на Лети.

— Колкото по-добре се отнасяме с тях, толкова по-добре ще се държат с Мегги — троснато бе отбелязала Лети. После, след като позяпа невидящо в пространството, тя избяга от кухнята, попивайки сълзите си с домакинската кърпа.

Вече не се стараеше да си прави прическа.

— Имате ли документи? — Бяха стигнали портала на пристана Улумулу. Офицерът с новата си униформа бе леко скован от важността на този ден. Наведе се да надникне през прозореца на пикапа и Маргарет извади приготвените документи от кошницата, за да му ги подаде.

Той проследи с пръст имената, докато накрая, явно доволен от прочетеното, им махна да продължат.

— Всички булки са на „Виктория“. Кей номер шест. Сигурно ще се наложи да оставите колата до поста. Няма къде да се спре нататък.

— Не мога, човече. Погледни я.

Офицерът се наведе към прозореца на баща ѝ, после се обърна и огледа тълпата.

— Може да извадите късмет и да намерите местенце от лявата страна. Следвайте знаците към кея, после наляво при синия пилон.

— Благодаря, друже.

Мъжът тупна два пъти по покрива на колата.

— Гледай да не сгазиш някого. Там е направо лудница.

— Ще се постарая. — Мъри нахлупи шапката си още по-ниско на челото и потегли напред към кея. — Не обещавам нищо обаче.

Пикапът ръмжеше и виеше, докато Мъри завиваше насам-натам през тълпата и натискаше рязко спирачки, когато някой случайно скочи от бордюра на пътя, или внимателно заобикаляше разплакани майка и дъщеря, притиснати здраво една към друга, забравили напълно за останалия свят.

— Много си права, че не са като кравите — мърмореше той под нос. — Кравите имат повече мозък.

Той не обичаше тълпите поначало. Въпреки относителната близост на Уудсайд до големия град, Маргарет се съмняваше, че той е ходил в Сидни повече от пет пъти, откакто тя се беше родила. Шумно, миризливо място, пълно с акули. Човек не може да върви в права линия, оплакваше се той. Всички онези хора го принуждаваха да криволичи само за да стигне от точка А до точка Б. И тя самата не ги харесваше особено, но днес се чувстваше странно откъсната от случващото се, сякаш е страничен наблюдател, неспособна да разбере огромното значение на онова, което се кани да направи.

— Как сме с времето? — попита той, докато седяха в колата и чакаха поредната редица хора да минат пред тях, повлекли издути куфари или мрънкащи деца.

— Татко, няма проблем, нали ти казах. Мога да сляза и да вървя нататък, ако искаш.

— Как бих могъл да те оставя сама в тая тълпа!

Тогава тя внезапно осъзна каква огромна отговорност изпитва той да я заведе там; колкото и да не му се искаше да заминава, той повече се тревожеше да не я разочарова за последен път.

— Само няколкостотин метра са, а аз не съм инвалид.

— Обещах да те изпратя до кораба ти, Меги. Само си стой на мястото. — Брадичката му бе упорито вдигната и тя разсеяно се запита на кого ли е дал това обещание.

— Там! Виж, татко! — Даниъл чукаше по задното стъкло и буйно замаха с ръце към мястото, където една официална на вид кола тъкмо се измъкваше от редицата с паркирани коли.

— Готово. — Баща ѝ решително вирна брадичка, даде газ и накара хората пред колата да се разтичат притеснено. — Махнете се оттам — развика се той през прозореца и само след секунди бе наместил пикапа на малкото освободено място, изпреварвайки няколко други, които се бяха запътили натам. — Така! — Изключи двигателя и докато шумът от мотора заглъхваше, той се обърна към дъщеря си. — Готово — каза той отново, вече не толкова твърдо. Тя се протегна и стисна ръката му.

— Знаех си, че ще ме докараш навреме — каза тя.

Корабът беше огромен; с такива размери, че заемаше цялото протежение на дока и закриваше морето и небето, и единствено сивият му корпус бе видим за тълпите, които се бяха скупчили до бариерите, отчаяно опитващи се да си кажат нещо с онези, които вече бяха на борда. Беше толкова голям, че Меги буквално остана без дъх.

Отстрани се виждаха кулите за оръдията, издадени като балкони, като на някои още стърчаха оръдия или имаше само стойки за окачване, извити като шиите на стройни птици. На площадката за излитане, която едва се виждаше далеч назад, имаше три формации от самолети, с криле, сгънати над тях — „корсари“, „светулки“ и май един „морж“. Маргарет, която бе попила влечението на братята си към самолетите, можеше да различи всеки един. Стотици момичета вече

бяха на борда, разположили се по площадката за излитане или седящи на пряко на дулата на оръдията, те помахваха от пътеките, а жестовете им изглеждаха съвсем дребни и накъсани на фона на самолетоносача. Палтата и шаловете им бяха здраво завързани, за да не ги издуха свежият морски бриз. Някои дори надничаха през илюминаторите и изричаха нечути послания. Бездруго бе невъзможно да се чуе каквото и да било във всеобщата врява, затова мнозина се опитваха да сигнализират с ръце като някакъв побъркан семафор.

В единия край свиреше духов оркестър: успя да разпознае „Сбогуването на маорите“ и популярната песен „Клош панталони“ от откъслечните ноти, които долитаха над шума на тълпата. Докато стояха, видяха как помагат на едно момиче да слезе по подвижното мостче, разплакано, с полепнали по палтото ѝ яркоцветни хартиени ленти.

— Променила е решението си — чу да казва един от офицерите. — Някой да занесе багажа ѝ при останалите.

Маргарет си позволи само леко притеснение и усети колко лесно истерията би могла да я погълне напълно.

— Нервно ли ти е? — попита баща ѝ. Той също бе видял момичето.

— Не — отвърна тя. — Искам само да видя Джо отново.

Отговорът ѝ, изглежда, му бе достатъчен.

— Майка ти щеше да се гордее.

— Мама щеше да каже, че е трябвало да си облека нещо по-стилно.

— И това е вярно. — Той я смушка с лакът, тя му отвърна по същия начин, а после се пресегна да нагласи шапката си.

— Има ли още булки? — Жена от Червения кръст, стиснала твърда папка в ръка, си пробиваше път в тълпата. — Булки, трябва да се качите веднага. Пригответе си документите. — Докато минаваше по подвижния мост, всяко момиче бе обсипвано с пъстри хартиени лентички и съпроводено от викове „Ще съжаляваш“ откъм доковете с тон, който можеше да се приеме и за шеговит, и не дотам.

Баща ѝ бе занесъл сандъка ѝ до митническата служба. Сега тя се загледа покрай него към най-малкия си брат, който стоеше с извърнати от нея и кораба очи.

— Грижи се за кобилата вместо мен, Даниъл — каза му, като се наложи да повиши малко глас. — Не позволявай да я язди никой от онези дебелаци. — Той продължаваше да се взира в земята и не искаше да я погледне. — И я остави на юздичка колкото може по-дълго. Сега не е свикнала да се тегли и ще бъде най-добре, ако успееш да запазиш устата ѝ чувствителна.

— Даниъл. Отговори на сестра си. — Баща ѝ го сръчка здраво.

— Добре.

Тя се загледа в слабичките му рамене, в решително извърнатото му лице и я обзе непреодолимо желание да го прегърне и да му каже колко много го обича. Но той смяташе бременния ѝ корем за отблъскващ и избягваше всякакъв физически контакт, откакто тя бе потвърдила, че заминава. Сякаш обвиняваше корема ѝ, а не Джо, задето му я отнема.

— Ще ми стиснеш ли ръката?

Последва дълго мълчание, натежало от заплахата от скастриане от страна на баща им, след което ръката на Даниъл се стрелна и пое нейната в кратко и здраво ръкостискане. Побърза да я пусне. И все така не искаше да я погледне.

— Ще ти пиша — каза тя. — Гледай да ми отговориш.

Той не отговори.

Баща ѝ пристъпи напред и я прегърна здраво.

— Кажи на онзи твой мъж, че трябва да се грижи добре за теб — каза той със задавен глас, притиснал устни в косата ѝ.

— Стига и ти, татко. — Тя вдъхна миризмата на нафталин от хубавото му сако, както и мириса на крави и сено, който се смесваше с всичко останало. — Ще се оправите, всички. Лети ще се грижи за вас по-добре от мен.

— Е, това не е трудно.

Тя усети престореното веселие в шегата му и го стисна по-силно.

— Ще ми се... ще ми се...

— Татко... — В гласа ѝ се прокрадна предупреждение.

— Добре. — Той се отдръпна от нея, озърна се наоколо и се завъртя насам-натам, сякаш не можеше да си събере мислите. Преглътна с мъка. — Е, най-добре да те качим на борда. Искаш ли да ти нося чантите?

— Ще се справя. — Тя праметна голямата чанта през рамо и натъпка кошницата и пакета с храна в свободната си ръка, за да ѝ е лесно да пази равновесие. После си пое дълбоко дъх и тръгна към кораба.

Баща ѝ протегна ръка.

— Чакай, момиче! Трябва първо да минеш през митнически контрол.

— Какво?

— Митница. Виж, изпрацат всички там, преди да се качат на борда.

Тя се вгледа над блъскащата се тълпа към мястото, което ѝ сочеше: огромна ламаринена барака напреки на кея.

— Така каза жената от Червения кръст. Всички трябва да минат първо оттам.

Две момичета говореха с офицерите на входа. Едната сочеше към чантата си и се смееше. Баща ѝ се загледа изпитателно в Меги.

— Добре ли си? Много си бледа.

— Не мога, татко — прошепна тя.

— Не те чувам, момиче. Какво има?

— Татко, не се чувствам добре — каза тя.

Баща ѝ направи крачка напред и я хвана за ръка.

— Какво има? Искаш ли да поседнеш?

— Не... От многото хора е. Малко ми стана лошо. Кажим им, че трябва да ме качат на кораба. — Тя затвори очи. Чу как баща ѝ рязко нареди нещо на Даниъл и той хукна.

След няколко минути, двама морски офицери застанаха до нея.

— Добре ли сте, госпожо?

— Трябва само да се кача на кораба.

— Добре. Били ли сте...

— Вижте, ясно е, че съм бременна. Лошо ми е. Бебето притиска пикочния ми мехур и се опасявам, че ще се изложя. Не мога да остана в тази тълпа и минутка повече. — Отчаянието я бе докарало до сълзи и това ги притесняваше, личеше си.

— Това не е типично за нея — със загрижен глас обясняваше баща ѝ. — Силно момиче е. Никога досега не съм я виждал да ѝ прилошава.

— Вече на няколко жени им стана зле — каза единият офицер. — Заради цялата бъркотия тук. Ще я придружим на борда. Дайте ни чантите си, госпожо.

Тя пусна чантата и пакета с храна, чиято кафява хартия бе омекнала от потта по дланите ѝ.

— Тя ще се оправи ли? Имате ли лекар на борда? — Баща ѝ се въртеше наоколо с изпито лице.

— Да, сър. Моля, не се тревожете. — Тя го усети да спира до нея. — Съжалявам, сър. Не можете да продължите с нас.

Единият офицер посегна към кошницата ѝ.

— Искате ли да ви янося?

— Не — сопна се тя и я дръпна към себе си. — Не, благодаря — добави тя и се постара да се усмихне. — Всичките ми документи и неща са вътре. Би било ужасно да ги загубя.

Той се усмихна.

— Сигурно сте права, госпожо. Днес не е удачно да се губи каквото и да било.

Двамата офицери я бяха подхванали под лактите и сега я водеха към кораба. За разлика от „Виктория“, разсеяно отбеляза тя, подвижното мостче изглеждаше износено, дървените му пречки бяха полуизгнили от годините и съприкосновението с безчет крака и морска вода.

— Ами сбогом, Меги — викна баща ѝ.

— Татко. — Внезапно всичко ѝ се стори толкова прибързано. Не бе сигурна, че е готова. Опита се да им прати въздушна целувка със свободната си ръка, за да предаде поне частица от онова, което чувстваше.

— Да? Даниъл? Къде е той? — Баща ѝ се обърна, за да търси момчето. Вдигна ръка и ѝ махна да почака, да потърпи малко, но тълпата се притискаше към бариерата и вече го бе погълнала.

— Не сме се сбогували както трябва.

— Проклето момче. — Баща ѝ бе на ръба на сълзите. — Дан! Знам, че иска да се сбогувате. Виж, изобщо не си го слагай на сърце...

— Наистина е време да ви качим на борда, госпожо — каза офицерът от едната ѝ страна.

Тя го погледна, после погледна и към бараката на митническата служба. Вече бе стъпила на подвижния мост. Усещаше върху крака си

натиска на куфара, който носеше офицерът зад нея, нетърпелив да продължат.

— Не мога да го видя, миличка — викна Мъри. — Не знам къде е.

— Кажи му, че всичко е наред, татко. Разбирам го. — Виждаше, че баща ѝ примигва често-често.

— Ще съжаляваш! — Един млад докер с нахлупен ниско каскет ѝ се ухили лукаво.

— Бъди внимателна — викна баща ѝ. — Чу ли ме? Грижи се за себе си. — После гласът му, лицето му, както и горният край на охлузената му шапка изчезнаха в мелето.

Старшият офицер, или Старши, както го наричаха мъжете, три пъти се бе опитвал да привлече вниманието му. Проклетникът стоеше там и подскачаше нагоре-надолу като хлапе, което моли за позволение да иде до тоалетната.

Добсън. Винаги малко по-небрежен, отколкото изискваше поводът. Капитан Хайфийлд, вече и бездруго в лошо настроение, бе решен да го игнорира. Извърна се и позвъни в Контролната зала на двигателите.

От влагата го болеше кракът. За миг го отпусна, като прехвърли цялата си тежест на другия и застана леко накриво, което бе необичайно за него. Беше едър мъж, чиято изпъната стойка се бе запечатала в жилите му през дългите години служба — и бе довела до безброй подигравателни имитации на долните палуби.

— Хокинс, искам да чуя за извеждащия двигател. Още ли е блокирал?

— В момента съм изпратил двама механици там, сър. Надяваме се да го освободим през следващите дващестина минути.

Капитан Хайфийлд въздъхна.

— Постарайте се, човече. Иначе ще ни трябват две лодки, които да ни изтеглят, а това няма да изглежда особено престижно точно днес, нали?

— Не искаме жителите на старата ни колония да ни запомнят така, докато отплаваме с дъщерите им.

— Мостик, щурвал, кормчия на руля.

— Отлично, кормчия. Готов да поемеш курс едно-две-нула. — Капитан Хайфийлд се отдръпна от микрофона. — Какво?

Добсън се поколеба.

— Аз... само се съгласявах с вас, сър. Не такъв образ бихме искали да оставим в съзнанието на хората.

— Е, това не е нещо, за което ти да се безпокоиш, Добсън. Какво искаше?

От мостика се виждаше цялото пристанище: огромните пъплещи тълпи, които се простираха чак до сухите докове, транспарантите, които бяха опънати долу, и една по една — жените, които бавно се качваха по подвижния мост и махаха за поздрав. Хайфийлд вътрешно бе простенвал при вида на всяка.

— Дойдох да поговоря с вас за присъствения доклад, сър. Още ни липсват неколцина.

Капитан Хайфийлд погледна часовника си.

— По това време? Колко?

Добсън погледна списъка си.

— Към този момент, сър, почти половин дузина.

— По дяволите. — Капитан Хайфийлд удари с длан по монитора. Отплаването се превръщаше във фарс. — Какво, за бога, са правили снощи мъжете?

— Изглежда, е имало някаква голяма веселба в един от клубовете, сър. Няколко от мъжете се върнаха доста почерпени, а имаше и такива, които направо си бяха мъртвопияни. Един не улучил подвижния мост и паднал във водата. За щастие на вахта са били Джоунс и Морис, сър, иначе щяхме да го изгубим. И шестима още ги няма.

Хайфийлд се загледа навън.

— Проклетата бъркотия — отрони той. Онези около него знаеха, че жестокостта в гласа му не е свързана изцяло с липсващите мъже. — Шестстотин невръстни момичета могат да се качат на борда навреме, но не и най-добрите мъже на Англия. Истински срам, това са те.

— Има и още нещо. Четири от съпругите вече са при Червения кръст.

— Какво? Та нали са на борда от пет минути.

— Не са чули, когато им казвахме да се наведат на входа. Твърде развълнувани, предполагам. — Той плесна челото си, за да покаже най-

честата травма на борда. — На едната ѝ трябва да се шевове.

— Не може ли да я прегледа докторът?

— Хм. Той... хм... е един от липсващите.

Последва продължителна тишина. Мъжете наоколо мълчаха в очакване.

— Двайсет минути — обади се накрая Хайфийлд. — Само докато сме готови с двигателя за извеждане от пристанището. След това можеш да кажеш на разпоредителите да започнат да им свалят вещите. Няма да задържам кораба. Не и днес.

Ейвис се облегна на перилата, придържайки с една ръка новата си шапка. Яхнала един оръдеен купол, Джийн се излагаше ужасно. Тъмнокосото момиче бе изпаднало в истерия и след като бе крещяло до преграждане към всеки, който би искал да я чуе, сега бе прегърнала двама моряци, сякаш бе пияна и се облягаше за опора. Може и да беше пияна: такова момиче не би изненадало с нищо Ейвис. Именно затова доста се бе постарала да се разграничи от нея в мига, в който стъпиха на борда преди половин час.

Сведе очи към плисето на новия си костюм, доволна, че облеклото ѝ е много по-стилно от това на останалите момичета. Родителите ѝ, които не можаха да дойдат за отплаването, бяха изпратили телеграма и малко пари, а майка ѝ бе уредила костюмът да бъде доставен в хотела сутринта. Ейвис се притесняваше за облеклото си, понеже не бе сигурна какъв е етикетът в подобни случаи. Сега, когато виждаше поне стотина от останалите момичета, които явно изобщо не бяха се постарали да се облекат подходящо за случая, се питаше защо ли се е тревожила.

Корабът беше занемарен. Ейвис бе снимана от журналистите, бяха я интервюирали за светските страници на „Бюлетин“ и някакъв човек, за когото бе почти сигурна, че е капитанът, ѝ бе стиснал ръката, но това не променяше факта, че „Виктория“ е ръждясал на места и приличаше на „Куин Мери“ колкото и Джийн на съименничката си Джийн Харлоу. Докато се качваше по охлузения подвижен мост, Ейвис бе намръщила носле от слабата, но все пак доловима миризма на варено зеле, което затвърждаваше второкласния характер на кораба.

И все пак никой не би могъл да обвини Ейвис в липса на кураж. Тя изпъна рамене и се замисли за това, което ѝ предстоеше. След шест седмици щеше да открие какво я очаква в новия ѝ живот. Щеше да се запознае с родителите му, да пие чай в дома на свещеника, да се срещне с дамите в очарователното английско селце, където живееше семейството, може би дори с някой херцог или херцогиня. Щеше да бъде представена на приятелите му, онези извън Кралските въздушни сили, които го познаваха още като дете. Щеше да започне да се грижи за дома им.

Най-сетне щеше да се превърне в госпожа Иън Радли, а не просто Ейвис — или както я наричаше майка ѝ: „О, Ейвис...“, — която може и да беше омъжена, но що се отнася до семейството ѝ, явно не заслужаваше повече уважение или внимание от страна на възрастните, отколкото като дете.

— Вижте я!

Ейвис погледна към долната палуба: Джийн се бе подхлъзнала настрани от купола на оръдието. Бе увиснала, кикотеща се, на джоба на крачола на единия от моряците, а фустата и доста голяма част от крака ѝ бяха изложени на показ пред очите на всички. Тъкмо щеше да каже нещо, когато усети, че палубата вибрира леко под краката ѝ: явно двигателите се бяха включили, макар да не можеха да бъдат чути в цялата шумотевица. Надникна над ръба и видя с изненада, че подвижният мост е прибран. Вдигна се допълнителна врява — на известно разстояние от нея един скрипец придвижваше нагоре няколко моряци, които явно бяха пропуснали възможността да се качат на борда по обичайния начин. Всички се смееха и викаха, целите омазани в червило. Вероятно дори бяха пияни.

Срамна история, помисли си Ейвис, но въпреки това се усмихна, когато безцеремонно ги стовариха на горната палуба, където беше площадката за излитане. Край плавателния съд се движеха малки влекачи, които теглеха и насочваха огромния кораб и той бавно си проправяше път в пристанището. Жените бърбеха оживено, замахаха още по-силно с ръце, а гласовете им се извисиха, докато всяка се мъчеше да предаде посланието си над общата врява.

— Мамо! — викна някой под Ейвис, доста истерично. — Мамо! Мамо!

Някой до нея се молеше, после прекъсна молитвата си и възкликна неволно:

— Не мога да повярвам! Не мога да повярвам!

Тълпата, сред множество австралийски знамена и някое и друго британско, се люшна напред и набъбна, докато хората се блъскаха към края на кея, подскачайки над главите на съседите си, за да ги видят от борда. Имаше издигнати няколко плаката: „Попътен вятър, Одри!“, „Много късмет от докерите на Гардън Айлънд“. Ейвис огледа цялото пристанище, после се взря в хълмовете отвъд. „Това ли беше?“, внезапно си помисли тя с пресъхнало гърло. „Последният ми поглед към Австралия?“ След това, с едно по-силно дръпване, въжетата се скъсаха, шарените ленти увиснаха от перилата на кея и освободиха кораба, който с осезаемо стенание се откъсна от кея, потъвайки с няколко сантиметра, когато вдигна котва.

Последва колективна въздишка от множеството. Двигателите набраха мощ. Едно момиче изпищя, а над цялата врява духовият оркестър, който сега се виждаше ясно отстрани на кея, поде валса „Танцуващата Матилда“.

Разни неща бяха хвърлени от стоянката на кораба и не успяха да стигнат до брега, при което вдигнаха малки гейзерчета във водата. Тънката ивица вода се разшири ниско долу, после се превърна в широка площ. Корабът, сякаш безучастен към безумието наоколо, потегли плавно и изненадващо бързо се отдалечи от пристанището.

— Ще съжелявате! — отекна самотен вик над музиката. Прозвуча като шега. — Всички ще съжелявате!

Изведнъж пътниците на кораба потънаха в мълчание. След това, нарушавайки го, едно от момичетата заплака.

Мъри Донлийви прегърна хлипащия си син и продължи да стои мълчалив, докато тълпите се стопяваха наоколо, а плачът на жените ставаше все по-тих. Най-накрая останаха само няколко групички хора, загледани в кораба, който постепенно изчезваше към хоризонта. Беше станало хладно и момчето трепереше. Той свали сакото си и го метна върху раменете на Даниъл, после го гушна, за да го стопли.

От време на време Даниъл надигаше глава, сякаш искаше да каже нещо, но не можеше да намери думи и отново почваше да хлипа

тихичко, заровил лицето си в ръце, сякаш сълзите бяха срамно нещо.

— Няма от какво да се срамуваш, момче — измърмори баща му.
— Беше тежък ден.

Тяхната кола бе сред малкото останали, стояща насред море от окаляни пъстри транспаранти и захвърлени хартийки от бонбони. Мъри заобиколи откъм шофьорската врата, но спря, когато забеляза, че синът му не помръдва, а само го гледа втренчено.

— Добре ли си вече?

— Мислиш ли, че ще ме намрази, татко?

Мъри мина от другата страна и отново прегърна сина си.

— Не бъди толкова сантиментален. — Разроши косата му. — Преди да се усетиш, ще почне да моли да й отидеш на гости.

— В Англия?

— Не виждам защо не. Продължавай да спестяваш парите от заешките кожи и ще можеш да отлетиш дотам съвсем скоро. Нещата се променят много бързо.

Момчето се зазяпа в празното пространство, пренесло се в свят на богато заплатени заешки кожи и огромни самолети.

— Мога да отлетя дотам — повтори то.

— Нали ти казах, момко, спестявай си парите. Както е тръгнало, ще можеш да купиш билети за всички ни.

Даниъл се усмихна и баща му усети болка в сърцето, като го гледаше как посреща новата загуба толкова смело. „Сигурно така са се чувствали жените през войната“, помисли си той, докато се качваше в пикапа. „Само дето не знаеха дали ще се върнем. Грижи се за нея“, каза той безмълвно на кораба. „Грижи се за момичето ми.“

Останаха да седят в колата няколко минути, загледани в хората, които бавно се изнизваха през портала на кея, вторачени в откритите сега широки пространства, които преди бяха невидими заради човешкото множество. Вятърът се бе усилил и премяташе разни хартийки по кея за забавление на чайките. Той въздъхна, изведнъж осъзнал колко дълъг е пътят към дома им.

— Татко, забравила си е сандвичите. — Седналият до него Даниъл вдигна пакета от кафява непропускаща мазнина хартия, който Лети бе приготвила сутринта. — Беше тук долу, на пода. Оставила си е обяда.

Мъри се намръщи, като се мъчеше да си спомни какво бе казала дъщеря му — че ги е забравила у дома. Е, явно се е объркала, помисли си той. Такива са жените, когато са бременни. Все забравят нещо. Норийн бе същата някога.

— Може ли да ги изям, татко? Умирам от глад.

Мъри пъхна ключа в таблото.

— Не виждам защо не. На нея вече не й трябват. Виж какво, запази един и за мен.

Най-сетне бе заваляло: сивите облаци, които цял ден заплашваха да изсипят товара си, сега се изливаха върху предното стъкло. Мъри подкара пикапа и бавно излезе на заден ход по кея. Внезапно натисна спирачка, което накара Даниъл да скочи напред, а сдъвканият му сандвич да залепне по стъклото.

— Чакай малко — изтърси той с блеснало върху лицето му прозрение за една празна кошница и необяснимото бързане на дъщеря му да се качи на борда. — Къде е проклетото куче?

ПЕТА ГЛАВА

Една австралийска съпруга пропусна отплаването за Англия на борда на кораба „Виктория“ от Флота на Негово Кралско Величество, защото в последния момент ѝ бе повдигнато обвинение, което впоследствие бе отменено. Тя веднага бе освободена и ескортирана с полицейска кола до кей номер три на Улумулу, но самолетоносачът с булките вече бе отплавал.

„Сидни Морнинг
Хералд“, 4 юли 1946 г.

Първи ден от плаването

Корабът „Виктория“ от Флота на Негово Кралско Величество бе дълъг двеста двадесет и осем метра и тежеше двайсет и три хиляди тона, състоящ се от девет етажа под площадката за излитане на самолетите, както и четири над нея, чак до умопомрачителната височина на мостика. Дори и без специално създадените за булките каюти, той побираше в огромния си търбух близо двеста различни стаи, складове и помещения, може би равни по размер на няколко универсални магазина или модерни сгради с апартаменти. Или пък, в зависимост откъде идваха булките, няколко големи хамбара. Самите хангари, където повечето от жените щяха да спят, да се хранят и да се забавляват, бяха близо сто и петдесет метра дълги и разположени на същите палуби, където се намираха и столовите помещения, баните, спалнята на капитана, както и поне четиринайсет доста големи склада. Бяха свързани с тесни коридори, които, ако някой обърка палубата, можеха да те отведат до работилница за поправка на самолетите или спално помещение на инженерите, вместо до някоя от баните на булките — ситуация, която вече бе предизвикала няколко смущаващи епизода. Някой бе закачил план на кораба в столовата на булките и

Ейвис се загледа внимателно в него, докато намръщено се опитваше да запомни разположението на Складове за зеленчуци, Помещения за парашутна екипировка и списания за плетиво, които трябваше, по право, да са величествени бални зали и първокласни каюти. Това беше плаващ свят на неразбираеми правила и разпоредби, на установени, но засега неизвестни за тях дневни задължения, истински лабиринт от стаи с ниски тавани, коридори и проходи, повечето от които водеха до места, където жените не биваше да се озовават. Беше огромно място, но претъпкано, шумно — особено за онези, разпределени близо до машинното отделение, овехтяло и пълно до пръсване с бърбещи безспир момичета и мъже, които се опитваха, в някои случаи без голямо старание, да си вършат работата. Заради огромното множество хора, обикалящи наоколо, и общата им неориентираност относно местоположението на различните стълби и пътеки, често отнемаше близо половин час просто да се мине по една палуба, като непрекъснато трябваше да се блъскаш в други хора или да се притискаш към тръбите по стените, за да дадеш път на някого.

И въпреки това Ейвис не можеше да се отърве от Джийн.

От мига, в който бе разбрала, че и двете са настанени в една каюта — имаше над шестстотин булки, а тъкмо нея бяха насадили при Джийн, — тя явно бе решила да играе нова роля: на най-добрата приятелка на Ейвис. След като удобно бе забравила взаимната им антипатия от времето, когато заедно ходеха на сбирките на Клуба на американските съпруги, тя бе прекарала изминалите двайсет и четири часа в непрекъснато следване на приятелката си, като прекъсваше всеки разговор, който Ейвис евентуално подеваше с някой друг, за да покаже колко са близки и да намекне за общото им минало в Сидни.

Така и двете се бяха озовали заедно в първата смяна на закуска („Ейвис! Помниш ли онова момиче, което шиеше всичко с прав бод? Дори и бельото си?“), разхождаха се по палубите, за да се ориентират наоколо („Ейвис! Помниш ли, когато трябваше да носим онези огърлици от пилешки халки? Пазиш ли още своята?“), или стояха заедно на дългата опашка пред банята („Ейвис! Да не би да си носила онази камизола в първата си брачна нощ? Изглежда ми твърде изискана за всеки ден... или се опитваш да впечатлиш някого? Хм? Хм?“). Знаеше, че трябва да е по-мила с Джийн, особено след като бе

разбрала, че е само на шестнайсет, но честно казано, момичето бе ужасно изпитание за нервите ѝ.

Освен това Ейвис не бе убедена, че винаги говори истината. В един разговор на закуска Джийн бе бърбрила оживено за плановете си да започне работа в универсалния магазин, където лелята на съпруга ѝ била управител.

— Как ще работиш? Мислех, че очакваш дете — хладно бе отбелязала Ейвис.

— Изгубих го — небрежно бе отвърнала Джийн.

При което Ейвис я бе погледнала строго и скептично.

— Много тъжна история — добавила бе тя. А после, след кратка пауза: — Мислиш ли, че ще ми позволят да си взема допълнително бекон?

Джийн, мислеше си Ейвис, докато енергично се качваше по последните стълби, много рядко споменаваше съпруга си Стенли. Тя самата би споменавала за Иън по-често, но в няколкото случая, в които го бе направила, Джийн се бе опитала да изкопчи някакви пикантни подробности („Позволи ли му да го направи преди първата ви брачна нощ?“ И дори още по-зле: „Уплаши ли се много първия път, когато го видя... нали се сещаш... щръкнал нагоре?“). Накрая Ейвис се отказа от опитите си да се отърве от нея с обикаляне наоколо. Всички трябваше да се явят горе на палубата с площадката за излитане за речта на капитана. Би трябвало да е достатъчно лесно да я изгуби сред над шестстотин други жени, нали?

— Ходи ли ти се на някоя от тези лекции? — подвикна Джийн, дъвчейки дъвка, докато минаваха край залата за прожекции. — Другата седмица ще има такава за трудностите на брака с чужденец. — Гласът ѝ, както бе през цялата сутрин, надвикваше шумните вибрации на машините и повтарящите се съобщения по високоговорителите, призоваващи подофицер Гарднър или специален механик да се яви при командира.

Ейвис се престори, че не я чува.

— На мен ми харесва онази за обичайните трудности през първата година — продължи Джийн. — Само дето нашата първа година мина съвсем леко досега. Него дори го нямаше.

— Екипажът на кораба „Виктория“ от Флота на Негово Кралско Величество ще направи всичко по силите си, за да направи пътуването

ви до Обединеното кралство приятно... Но трябва да запомните, че не сте на пътнически кораб, а имате привилегията да сте пътници на един от корабите на Негово Величество. Животът на борда трябва да се ръководи от правилата и разпоредбите на службата.

Маргарет стоеше на палубата за излитане на самолети, в третата редица на булките, някои от които се смееха нервно, докато слушаха капитана. Човекът се движеше, помисли си тя, сякаш някой е зашил ръкавите за самото му.

Морето, искрящо синьо, бе спокойно и тихо, а палубата близо декар на размер, едва помръдваше. Маргарет хвърляше тайничко поглед настрани към бляскавата му шир, вдишваше соления въздух, усещаше с кожата си носената от бриза лека мъгла, радваше се на първото си усещане за простор и свобода, откакто предния ден бяха вдигнали котва. Беше си представяла, че може да е малко уплашена, след като вече не вижда никаква земя, но вместо това се наслаждаваше на простора на океана и се чудеше — с любопитство, а не страх — какво ли има под повърхността.

В двата края на палубата, отразяващи се в плитки, сякаш разчертани на триъгълници локвички от морска вода и гориво, самолетите стояха завързани, а лъскавите им носове бяха вирнати нагоре, сякаш копнееха за полет. Между тях, в основата на кулата, наричана тук Острова, бяха застанали група мъже в гащеризони и ги наблюдаваха.

— Всеки на борда на кораб от Флота на Негово Величество се подчинява на Закона за военноморските сили, което означава никакъв алкохол, вино или бира, а хазартът във всякаква форма е категорично забранен. Никакво пушене близо до самолетите по което и да било време. И най-важното, не пречете и не разсейвайте мъжете, които са на пост. Разрешено е да ходите почти навсякъде в кораба, с изключение на спалните помещения на мъжете, но работата им не бива да бъде прекъсвана.

В този миг едно от момичетата се озърна и един от моряците му намигна. Сред редиците се понесе кикот. Маргарет премести тежестта на тялото си на другия крак и въздъхна.

Джийн, едно от момичетата, с които бе определено да дели каютата си, се бе наместило точно пред нея около две минути след като капитанът бе започнал да говори, и сега стоеше, подгънала единия си

крак и си гризеше ноктите. Тази сутрин беше много весела, бърбореше още от съмване колко е развълнувана от кораба, от новите си обувки. Всичко, което ѝ минеше през главата, веднага се изливаше навън към ушите на новите ѝ спътници без никаква мяра. Сега, изправена пред строгото лице на капитана и изредения списък от възможни простъпки, тя изглеждаше леко разколебана и вълнението ѝ бе отстъпило място на притеснение.

— Може да сте чували от други булки, че са имали възможност да слизат на брега в различни пристанища по време на своето пътуване. Трябва да запомните, че на военен кораб вероятно няма да получите позволение за слизане. Може да имаме шанс да слезем на сушата в Коломбо и евентуално Бомбай, стига международното положение да го позволява, но на това не бива да се разчита. Искам да добавя, че ако някой не се върне на кораба в определеното време, има опасност да бъде оставен.

Капитанът огледа редиците им. В погледа му нямаше никакво колебание.

— Ако има някакво оплакване от общ характер, трябва да уведомите дежурния офицер от женския корпус, а тя ще отнесе въпроса към някой от заместник-командирите. Междувременно, следните зони са забранени за жените: спалните и жилищни помещения на волнонаемните служещи от специалните части, каютите и жилищните помещения на офицерите, под нивото на палубата с хангарите, една палуба над тази за самолетите, позициите на оръдията и стрелковите галерии, както и вътре в лодките. Доста по-подробен списък с инструкции, във формата на брошура, ще ви бъде раздаден по-късно следобед. Искам всяка от вас да го прочете и да се постарее да спазва разпоредбите стриктно. Дебело подчертавам, че най-строги санкции очакват онези, които решат да не се подчиняват.

На палубата се възцари тишина, в която той остави да отеква тежестта на думите му. Маргарет усети как страните ѝ пламват при мисълта за нейната каюта на палубата с хангарите долу. Малко встрани от нея някаква жена заплака.

— На борда има осем жени военнослужещи, които ще ви съветват, помагат и подкрепят по време на пътуването. — При което той посочи жените, застанали до „корсарите“, всяка също толкова строга и важна на вид, колкото самия капитан. — Всяка служителка на

женския корпус има определена група от каюти под специална опека и винаги ще бъде на ваше разположение. — Изглежда строго жените пред него. — Служителките на корпуса освен това ще минават на вечерна проверка.

— Край с вечерните ми забавления — прошепна момичето до Маргарет и думите му бяха посрещнати с приглушен смях.

— Както жените не се допускат в помещенията на личния състав на флота, така екипажът не се допуска в женските помещения, освен по служебно задължение. И ще ви напомня за казаното от мен преди малко, че служителките от женския корпус ще минават на проверка през нощта.

— А непослушните момичета ще бъдат наказани да минат по тясната летва над морето. — Последва нов прикрит, по-доловим изблик на кикотене, явно имаше нужда от отпускане на напрежението.

— Само бог знае за какви ни мисли — подхвърли момичето до Маргарет, докато опипваше брошката си.

Капитанът, изглежда, приближаваше края на нескончаемата си реч. Погледна някаква бележка, закрепена за брошурите, докато явно се опитваше да реши дали да продължи. След миг-два вдигна глава.

— Помолен съм още да ви кажа, че... малък фризьорски салон... — Тук челюстта на капитана се скова. — ... е уреден в задния край на салона, който е до каюта Б. В него ще работят доброволци от пътниците, стига някой да... желае да си предложи услугите.

Той се загледа в листовете пред себе си, после обходи всички с поглед, който можеше да е студен, а може би просто излъчваше умора и примирение.

— Добряк — измърмори Маргарет под носа си, докато групата се разотиваше.

— Сякаш съм се върнала в училище — прошепна Джийн пред нея, — но с по-малко места за пушене.

Хайфийлд гледаше жените пред себе си, които се побутваха, шепнеха, мърдаха и не можеха да застанат мирни поне колкото да го изслушат, докато им изрежда правилата и разпоредбите, които щяха да определят живота им през следващите шест седмици. Даже и през изминалите двайсет и четири часа той бе наблюдавал всяко ново безумие, всеки нов пример за това как тази идея е просто катастрофална и бе изпитвал желание да телеграфира на Макманъс и

да му каже: „Видя ли? Не ти ли казах, че ще стане така?“. Половината бяха в постоянна истерия и изглежда, не знаеха да плачат или да се смеят. Другата половина вече бяха задръстили всичко наоколо, губеха се на долните палуби, забравяха да се наведат и си удряха главите, мотаеха се в краката на мъжете му, а дори спираха и него, за да го попитат, както бе сторила една жена сутринта, къде може да намери столовата със сладоледа. На всичкото отгоре рано сутринта, когато се разходи по горната галерия, се бе озовал сред фина мъгла, но не от самолетно гориво, а от парфюм. Парфюм! Най-добре направо да си окачат долните гащи вместо флага на кораба и да приключат.

Вярно че нямаше драматична разлика в поведението на мъжете, но той знаеше, че това е само въпрос на време: в същата тази минута жените бяха главна тема на разговор в столовата на механиците, работниците в котелното, в офицерската столова и дори в моряшката. Усецаше някакво едва доловимо напрежение във въздуха, както когато кучетата надуват приближаваща буря.

Или може би просто нищо не изглеждало нормално след смъртта на Харт. Екипажът бе загубил бодрото чувство на общата им цел, която характеризираше последните им девет месеца в Тихия океан. Мъжете — колкото бяха останали — бяха сдържани, по-склонни към спорове и неподчинение. Няколко пъти след вдигането на котвата ги бе чул да си мърморят помежду си и се питаше до каква степен обвиняват него. Завърши речта си и изтика тези мисли от съзнанието си, както правеше често. Жените изглеждаха някак сбъркано. Цветовете бяха твърде ярки; косите им — твърде дълги; шаловете им се вееха навсякъде. Неговият кораб представляваше един подреден свят в сиво и бяло, в монохромни краски. Дори самото появяване на цветовете бе обърквашо, сякаш някой бе пуснал ято екзотични птици пред него и ги бе оставил, пляскащи наоколо и непредвидими, за да създават хаос. Някои от жените дори носеха обувки на ток, за бога.

Не че не харесваше жените, помисли си той, както го правеше по няколко пъти на час. Просто всяко нещо си имаше своето място. *Хората* имат свое място. Беше разумен човек. Не смяташе, че това е неразумна гледна точка.

Сгъна брошурите и ги пхна под лакътя, при което забеляза няколко механици да се мотаят край укрепващите свръзки — веригите, които закрепваха самолетите към палубата.

— Нямате ли нещо за вършене, по дяволите? — ядосано ги смъмри той, после се обърна на пети и закрачи към салона.

Скъпи Джо,

Е, ето ме сега на „Виктория“ с другите булки и мога да ти кажа едно: аз определено съм земно момиче. Ужасно е претъпкано, дори на толкова голям кораб, накъдето и да се обърнеш, все се блъскаш в някого, все едно си в града, но още по-зле. Предполагам, че ти си свикнал, но аз вече си мечтая за полето и простора. Миналата нощ даже сънувах кравите на татко...

Нашата четириместна каюта е една от многото, разположена в явно гигантска асансьорна шахта, и я делия с три момичета, които изглеждат приятни. Едното, Джийн, е само на шестнайсет — и знаеш ли какво? Тя не е най-младата. Очевидно на борда има две петнайсетгодишни момичета — и двете са омъжени за британци и пътуват сами. Не мога да си представя какво щеше да направи татко, ако се бях прибрала у дома на петнайсет и бях заявила, че ще се омъжвам — дори и за теб, скъпи. Освен това делия каютата и с едно момиче, което е работило в Австралийската обща болница в Тихия океан и което почти не говори, както и с друго момиче, което май е от светското общество. Не мога да кажа, че имаме много общо помежду си, освен че всички искаме едно и също.

Една булка явно е изпуснала кораба в Сидни и сега ще я качат на самолет до Фримантъл, където ще я вземем на борда. Така че може да се каже, че Военноморските сили правят всичко възможно да ни доведат при вас.

Мъжете са доста приветливи, макар че не бива да говорим много с тях. Някои момичета се държат много глупаво, когато минат покрай моряк. Честно, човек би сметнал, че никога преди не са виждали мъж, какво остава да са омъжени. Капитанът вече ни прочете устава и всички

говорят само за водата и как не бива да използваме такава. Тази сутрин само се избърсах с мокра кърпа — не виждам как ще пресуша запасите на кораба с това. Често си мисля за теб и за мен е утеха да си представям, че двамата вероятно плаваме в един океан в този момент.

Джо-младши, сигурна съм, ти изпраща поздрави (рита като муле, докато се опитвам да спя!).

Твоя, Меги

А това бяха нещата, които не бе споделила с Джо: че беше лежала будна почти цялата първа нощ, заслушана в дрънченето на вериги, затръшването на врати долу и горе, истеричния кикот и викове на други жени зад тънките временни стени, както и усещането за вибрациите на огромния кораб, движещ се под нея, сякаш е някакво стенещо праисторическо чудовище. Че наред с неразбираемите съобщения по радиоуредбата, които звучаха на всеки петнайсетина минути („Работниците по дежурните постове“, „Готови да заредите шлепа странично“, „Специален отряд дежурни механици, съберете се“), сигналът им за събуждане беше прозвучалата по уредбата песничка „Събуди се, събуди се, покажи краче“ (а в пет и половина тя бе чула и по-нецензурната версия на мъжете: „Събуди се, събуди се, ставай и запявай, ръцете долу от чатала, обуи чорапи“). Че корабът е озадачаваща бъркотия от рангове и длъжности, от моряците на военна служба до огнярите и летците. Че столовата е достатъчно голяма да побере триста момичета наведнъж и че събрани на едно място, те вдигаха шум като ято скорци, както и че предната нощ бе вечеряла най-вкусното си ядене за последните две години. Че първият морски обичай, който им бе обяснен — като много настойчиво подчертаха важността му, — беше „банята на подводничаря“: поливане с душа за няколко секунди, за да се намокриш добре, насапунисване при спряна вода, после бързо изплакване под течаща вода. Беше от огромно значение, настояваше служителката на Червения кръст, да пазят водата, за да може помпите да обезсоляват с такова темпо, че да заменят използваната вода и всички да прекосят океана при хигиенични условия. От чутото от нея в помещението с душовете

можеше да направи извода, че е единствената, съобразила се с тези указания.

Зад нея, скрита от тялото ѝ и внимателно сгънато одеяло, спеше Мод Гон. След речта на капитана Маргарет бе хукнала обратно към каютата (Даниъл би казал, че се е „дотътрила“) и бе заглушила скимтенето на малкото куче с откраднати бисквити, а после го бе завела до банята, за да не направи беля. Едва бе успяла да се добере до леглото си, когато влезе Франсис и тя се хвърли върху постелките, като предупредително покри с длан главата на кучето, молейки го да стои тихо.

Имаше проблем. Бе разчитала да ѝ дадат самостоятелна каюта — повечето бременни булки бяха получили такава. Изобщо не ѝ бе хрумнало, че може да се наложи да я дели с някого.

Сега се чудеше дали може да се довери на Франсис, която беше на отсрещното легло. Изглеждаше приятна жена, но не бе казала почти нищо, така че не можеше да прецени. А и беше сестра — някои от тях много държаха да се спазват правилата и разпоредбите.

Маргарет се размърда на койката си, като се мъчеше да се настани удобно, заслушана в ръмженето на машините долу. Имаше толкова неща, които искаше да сподели с Джо, толкова ѝ се щеше да му опише колко странно е всичко — да бъде изтръгната от дома си и да се озове в свят, където момичетата изпадаха в истерия не само при мисълта за бъдещето си, но и заради някаква марка шампоан или чорапи („Откъде ги взе? Навсякъде съм ги търсила!“), а и си споделяха интимни подробности, които предполагаха запознанство от години, а не едва от двацет и четири часа.

Майка ми сигурно щеше да има обяснение за това, помисли си Маргарет. Тя навярно щеше да говори на техния език, да го преведе, а после да обезсили значението му с няколко хапливи забележки. „Ако знаех, че ще си отиде“, помисли си тя, „щях да слушам повече. Щях да се отнасям към всичко с по-голямо уважение, вместо да се опитвам да се меря с момчетата.“ Никой не ти казва, че остава просто зейнала празнина от мъка и че тя се увеличава с хилядите въпроси, на които не намиращ отговор.

Погледна часовника си. Сега сигурно бяха навън, вероятно с трактора, да разчистват младите фиданки в долния край на полето, както се канеха цяло лято. Кълм се шегуваше с нея, че ще полудее, ако

прекара цели шест седмици, заобиколена от жени. Баща ѝ бе казал, че може да научи разни неща. Маргарет тайничко се озърна и огледа женските дрехи наоколо, направени от коприна, найлон, украсени с флорални мотиви, загледа се в кремове за лице и комплектите за маникюр. Не беше очаквала, че ще я накарат да се чувства като чужда.

— Искаш ли моята възглавница? — Франсис надникна иззад романа си. Махна с ръка към корема на Маргарет.

— Не, благодаря.

— Вземи я — едва ли ти е удобно.

Това бе най-дългото изречение, което бе изрекла, след като им се представи. Маргарет се поколеба, после прие възглавницата с благодарност и я пъкна под бедрото си. Вярно: койките бяха почти толкова широки и удобни, колкото и дъска за гладене.

— Кога се очаква?

— Чак след два месеца или там някъде. — Маргарет изсумтя, побутна внимателно матрака. — Предполагам, че можеше да е и по-зле. Можеше да ни дадат хамаци.

Усмивката на другото момиче помръкна, сякаш, след като бе подхванала разговора, сега не знаеше какво друго да каже. Върна се към книгата си.

Мод Гон се размърда и изскимтя насън, лапичките ѝ задраскаха по гърба на Маргарет. Шумът бе заглушен от боботенето на машините и бърборенето на момичетата, които минаваха край полуотворената врата. Но щеше да се наложи да измисли нещо. Мод Гон не можеше да остане затворена тук цели шест седмици. Дори и ако излизаше само до тоалетната, все пак щеше да има случаи, в които другите момичета са в каютата. Как да я задържи тиха тогава?

По дяволите, каза си тя, намествайки корема си. С това бебе, което постоянно мърда, и всички тези жени наоколо, ден и нощ, всяка една минута, направо бе невъзможно да се мисли трезво.

Вратата на каютата се отвори и влезе Ейвис, като не забрави да се наведе — нямаше намерение да се срещне с Иън с насинено чело, — след което се усмихна на двете момичета, които лежаха на долните две койки. Направени от стандартните във флота матраци върху надигнатата платформа с ремъци вместо пружина, те бяха на по-малко от метър и половина разстояние, а малките куфари на жените, в които бе

побран оскъдният им багаж, бяха закрепени здраво за временните стени от ламарина, които разделяха каютите една от друга.

Цялото помещение бе доста по-малко от нейната баня у дома. Нямахме никакви специални мебели или принадлежности за жените пътници: завивките бяха просто практични, на пода нямаше килим, всичко бе в типичното за бойните кораби сиво. Единствените огледала бяха в замъглените от пара помещения за къпане. По-големите им куфари с основната част от дрехите и вещите им бяха складирани в помещенията под офицерската палуба, където миришеше на самолетно гориво и за да идат дотам, трябваше да молят за разрешение една изключително кисела жена офицер, която бе напредила на Ейвис вече на два пъти — при това с очевидна завист според Ейвис, — че животът на борда не е моден парад.

Ейвис бе горчиво разочарована от спътничките си. Сутринта навсякъде бе срещала момичета с по-хубави рокли, с по-представителен вид, който подсказваше на Ейвис, че произхождат от подобна на нейната социална среда. В тяхната компания би могла да намери утеха за окаяните условия на кораба. Но вместо това се бе озовала заедно с бременно момиче от някаква ферма и начумерена медицинска сестра. (Много се надяваше да не е някоя от онези, които се смятаха за нещо повече заради ужасите, на които се предполагаше, че са станали свидетели, и които смятаха останалите за лекомислени, само защото се опитваха да се забавляват.) И разбира се, тук беше и Джийн.

— Здравейте, екипаж. — Джийн се покатери на койката над Маргарет с пъргави като на маймуна голи ръце и крака, след което запали цигара. — Двете с Ейвис проверихме какво става на борда. Има кино близо до кърмата, на долната палуба. Някой иска ли да идем да гледаме филм по-късно?

— Не. Благодаря все пак — отвърна Франсис.

— Всъщност мисля да остана и да напиша няколко писма. — Ейвис се бе покатерила на горната койка, като внимателно придържаше полите си с една ръка. Доста беше сложно. — Малко съм уморена.

— Ами ти, Меги? — Джийн се наведе и подаде глава от долната страна на койката си.

Внезапното появяване на главата ѝ накара Маргарет да се сепне и извие в странна поза. Ейвис се зачуди дали тази нейна спътничка няма да се окаже още по-странна, отколкото бе очаквала. Маргарет, изглежда, усети, че реакцията ѝ е била малко необичайна: пресегна се зад гърба си, взе едно списание и го разгърна с престорено хладнокръвие.

— Не — каза тя. — Благодаря. Аз... най-добре е да си почивам.

— Да. Почивай си — съгласи се Джийн, надигна се отново на своята койка и дръпна силно от цигарата си. — Никой не иска да вземеш да го изтърсиш още сега.

Ейвис си търсеше четката за коса. Вече няколко пъти рови в тоалетната си чанта и сега слезе от леглото си, за да огледа другите. След като вълнението от отплаването бе отминало и условията, в които щеше да прекара следващите шест седмици, се бяха изяснили напълно, настроението ѝ бе доста мрачно. Беше ѝ все по-трудно да се усмихва любезно.

— Съжалявам, че ви безпокоя, но дали някой не е виждал четката ми? — Считаше, че постъпва доста благородно, като не се обръща направо към Джийн.

— Как изглежда?

— Сребърна. На гърба са моите инициали. След омъжването ми — Е. Р.

— Не е тук горе — отвърна Джийн. — Разни неща се разпиляха от куфарите ни по-рано, когато двигателите направиха онова разтръскване. Погледна ли на пода?

Ейвис коленичи, като мислено проклинаше недостатъчната светлина на единствената открита крушка на тавана. Ако имаха прозорец, щеше да може да вижда по-добре. Всъщност всичко би изглеждало по-приятно, ако имаха гледка към морето. Сигурна бе, че някои момичета имат прозорци. Не можеше да повярва, че баща ѝ не бе поставил това като условие. Тъкмо протягаше ръка под леглото на Франсис, когато усети студено-влажно докосване от вътрешната страна на бедрото си. Изпищя и подскочи, при което си удари тила в койката на Франсис.

— Какво, за бога...

Болка прониза темето ѝ и я накара да залитне. Притисна здраво поли до краката си и се изви в опит да види какво има зад гърба ѝ.

— Кой го направи? Някой да не си прави шега?

— Какво става? — попита Джийн, разтвори широко очи.

— Някой ме изплаши. Някой си пъкна студената влажна... —

Думите ѝ се губеха и Ейвис се озърна подозрително, сякаш някой луд се е промъкнал незабелязано, докато никой не гледа. — Някой ме изплаши — повтори тя.

Никой не проговори.

Франсис я гледаше мълчаливо, с непроницаемо лице.

— Не си въобразявам — сопна ѝ се Ейвис.

Тогава всички погледи се спряха на Маргарет, която надничаше над ръба на койката си и си мърмореше нещо под нос. Ейвис, със зачервени страни, разтуптяно сърце и кръстосани отбранително крака я зяпна настоятелно.

Маргарет вдигна очи с виновно изражение на лицето. Изправи се, отиде до вратата, затвори я и въздъхна.

— Е, какво пък. Трябва да ви кажа нещо. Мислех си, че ще имам самостоятелна каюта, защото съм... ами виждате ме.

Ейвис направи крачка назад — което не бе лесно в такова тясно пространство.

— Каква? О, боже! Нали не си от онези... извратените? О, мили боже.

— Извратена ли? — възмути се Маргарет.

— Знаех си, че не биваше да идвам.

— Бременна съм, глупачке! Мислех, че ще получа самостоятелна каюта, защото съм бременна.

— Да не би да си правиш гнездо под леглото? — попита Джийн.

— Котката ми направи така, когато си имаше малки. Всичко изпоцапа.

— Не — заяви Маргарет. — Не правя никакво проклето гнездо. Вижте, опитвам се да ви кажа нещо. — Страните ѝ бяха пламнали.

Ейвис скръсти ръце пред гърдите си за защита.

— Така ли се извиняваш? Маргарет поклати глава.

— Не е каквото си мислите. — Наведе се на ръце и колене и нежно повика животинчето. След секунди широката ѝ длан се показа изпод леглото. В нея държеше малко куче.

— Момичета — каза тя, — запознайте се с Мод Гон.

Четири чифта очи се вторачиха в кучето, което им отвърна със замъглен поглед, в който имаше пълна незаинтересованост.

— Знаех си! Знаех си, че си намислила нещо! — тържествуващо изрева Джийн. — Казах си го още на палубата със самолетите: „Тази Маргарет, хитра е като лисица в храсталака, която си хапва кокошка“.

— О, за бога. — Ейвис направи погнушена физиономия. — Искаш да кажеш, че това...?

— Тези камизоли май наистина вършат работа, а, Ейвис? — разсмя се Джийн.

Франсис огледа изпитателно кучето.

— Домашните любимци не са разрешени на борда — каза тя.

— Знам.

— Съжалявам, но не можеш да се надяваш, че ще стои съвсем тихо — обади се Ейвис. — А и спалнята ни ще замирише.

Последва дълго мълчание, в което неизказаните мисли надвиснаха над главите им.

Накрая притеснението надви вродената чувствителност у Ейвис.

— Ще бъдем на този кораб близо шест седмици. Тя къде ще си върши работата?

Маргарет седна, като се наведе, за да не си удари главата в горното легло. Кучето се настани в скута ѝ.

— Много е чиста и всичко съм измислила. Не забелязахте нищо снощи, нали? Разходих я нагоре-надолу по пътеката в дъното, след като заспахте.

— Разходила си я по пътеката в дъното?

— И после почистих. Вижте, тя не лае. Не мирише лошо. Ще се постарая „да си върши работата“ далеч от очите ви. Но моля ви, моля ви, не ме издавайте. Тя е... стара... майка ми я подари. И тя... — Премигна бързо няколко пъти. — ... Тя е единственото, което ми остана от мама. Не можех да я оставя, разбирате ли?

Последва мълчание, в което жените се спогледаха. Маргарет се взираше в пода с пламнали от емоциите страни. Беше прекалено рано за споделяне на подобни неща, знаеше го, както и те.

— Само за няколко седмици е, а за мен наистина е важно.

Отново дълго мълчание. Сестрата се вторачи в обувките си.

— Щом искаш да я държиш тук, нямам нищо против.

— Нито пък аз — обади се Джийн. — Стига да не ми дъвче обувките. Много е сладка. Като за плъх.

Ейвис знаеше, че не бива да е единствената, която се оплаква: щеше да изглежда коравосърдечна.

— Ами моряците на Негово Величество? — попита тя.

— Какво?

— Онези, които ще стоят на пост пред вратите ни от утре вечер. Не чухте ли какво каза жената офицер? Няма да можеш да я извеждаш навън.

— Моряк? Защо?

— Ще застъпи на пост в девет и половина. Сигурно, за да възпре мъжете от долните палуби да не дойдат да ни прелъстят — заяви Джийн. — Помислете само — хиляда отчаяни мъже, които лежат някъде долу само на някакви си метри от нас. Биха могли да нахлуят през вратите, ако искат, и...

— О, за бога! — Ейвис вдигна ръка към гърлото си.

— Или пък — ухили се съблазнително Джийн — може да се опитват да задържат нас вътре.

— Е, ще трябва да я извеждам, преди да се появи морякът.

— Пътеката е твърде оживена — отбеляза Джийн.

— Може би трябва да кажем на някого — предложи Ейвис. — Сигурна съм, че ще проявят разбиране. И вероятно имат... съоръжения за подобни случаи. Някоя стая, в която да я настанят. Вероятно ще ѝ бъде много по-добре, ако има малко пространство, където да тича, нали така? — Не я притесняваше толкова самото куче, осъзна Ейвис, колкото фактът, че някой вървеше против правилата и му се разминаваше безнаказано. Всички бяха претеглили багажа си до последния грам, имаха ограничения за храната и бяха оставили любимите си вещи у дома. А това момиче имаше нахалството да заобиколи всичко това.

— Не — каза Маргарет с помръкнало лице. — Чухте капитана сутринта. Твърде близо сме до дома. Ще я качат на някоя лодка и ще я върнат обратно в Сидни, и повече никога няма да я видя. Не мога да поема риска. Още не.

— Ще си траем — каза Джийн и погали главичката на кучето. Ейвис си каза, че Джийн би подкрепила всяка идея, която намирисва на бунт. — Нали така, момичета? Ще бъде страшно забавно. После ще гледам да ѝ откъсна нещичко от вечерята.

— Ейвис? — обърна се към нея Маргарет.

Сякаш вече я бяха нарочили за задното колело в компанията, помисли си впоследствие Ейвис.

— Няма да кажа на никого — заяви тя с изтънял глас. — Просто я дръж далеч от мен. И ако те разкрият, постарай се да ги убедиш, че ние не сме имали нищо общо с това.

ШЕСТА ГЛАВА

Сред личния състав на кораба имаше между трийсет и пет и четирийсет кралски морски пехотинци, чиято изрядна външност и поведение бе в силен контраст с останалите от нас „редови екипаж“ и това често бе повод за шеговити забележки от наша страна... Месинговите им копчета и излъсканите ботуши блестяха, толкова придирчиви бяха към външния си вид.

Л. Троуман, моряк,
кораб от Кралската флота
„Виктория“, „Вино, жени
и война“

Два дни след отплаване

В опит да се ангажира вниманието на онези булки, чието първоначално вълнение можеше да се превърне в носталгия, на кораба „Виктория“ се предлагаша — още на втория ден от пътуването — следните занимания, надлежно отбелязани в първия брой на „Дейли Шип Нюз“:

10:00 часа — Протестантска служба (палуба Е)

13:00 часа — Музикални записи

14:30 часа — Палубни игри (самолетна площадка)

16:00 часа — Занимания с плетиво (110 грама розова или бяла прежда и два чифта игли за плетене за всяко момиче ще бъдат осигурени от Червения кръст.)

17:00 часа — Лекция на тема „Брак и семеен живот“
ще бъде изнесена от корабния пастор

18:30 часа — Бинго (Зала за отдих, Главна палуба)

19:30 часа — Католическа служба

От изброените палубните игри и бинго партито, изглежда, се радваха на най-голямо внимание, а лекцията — на най-малко. Пасторът, за съжаление, имаше ужасно мрачен вид и не една булка бе отбелязала, че не иска да слуша лекция на тема брак от човек, който изглежда така, сякаш иска да се измие, ако някоя жена случайно го докосне.

Междувременно амбициозно озаглавеният вестник, списван от една от служителките на женския корпус с помощта на две булки, отбеляза също рождените дни на госпожа Джоузефин Дарнфорт, която ставаше на деветнайсет, и госпожа Алис Сътън, която ставаше на двайсет и две, и призоваваше всички да споделят дребни клюки или пожелания, които „може да спомогнат пътуването да премине в приятна и дружеска атмосфера“.

— Клюки, а? — замислено проточи Джийн, на която прочетоха на глас съобщението. — Обзалагам се, че до края на пътуването ще имат достатъчно материал да запълнят двайсет вестника.

Ейвис бе излязла от спалното помещение рано, за да отиде на протестантската служба. Надяваше се, че може да срещне повече момичета от своята среда на богослужението. Леко се притесни, когато Маргарет заяви, че тя самата ще присъства на католическата служба. Никога преди не бе срещала паписти, както ги наричаше майка ѝ, но сега се постара съжалението ѝ да не проличи явно.

Джийн, която бе обявила непоносимостта си към каквато и да било религия (поради нещастен инцидент с един брат християнин), сега се гримираше, за да е готова за музикалните пиеси. Надяваше се, че може да има танци, и заяви, че направо я „сърби отзад като на кенгуру, седнало с гол задник върху термитник“ да се измъкне от каютата и да се развихри на дансинга.

Маргарет си лежеше на леглото с ръка върху кучето и четеше едно от списанията на Ейвис. От време на време изсумтяваше подигравателно.

— Тук пише, че не бива често да спиш, обърната настрани, за да не ти се набръчка лицето. Че как иначе да спиш?

После си спомни, че бе забелязала Ейвис предната нощ да лежи абсолютно неподвижно, изпъната по гръб върху леглото над Франсис, въпреки очевидния дискомфорт от ролките на главата ѝ, и си отбеляза мислено повече да не коментира гласно.

Така Франсис можеше да излезе без обяснения и облечена в светли маскировъчни панталони и риза с къси ръкави — това най-много приличаше на предишната ѝ униформа, — се измъкна навън, като кимаше за поздрав на момичетата, които подминаваше, докато слизаше към галерията.

Наложи се да почука два пъти, преди да получи отговор, а дори и след това се дръпна назад, за да провери отново името на вратата.

— Влез.

Влезе в лазарета, чиито стени бяха покрити от пода до тавана с бутилки и стъкленици, подредени върху тесни лавици зад остъклени витрини. Мъжът зад бюрото бе с къса червена коса, пригладена плътно към главата му като защитна броня, и с цивилни дрехи. По лицето му имаше лунички, а край очите — бръчки, които можеха да са резултат от дълго виране, но съдейки по действията му сега, по-вероятно бяха от усмивки.

— Влизайте направо. Правите задръстване.

Франсис за миг се притесни, после осъзна, че той се шегува, и направи няколко крачки навътре.

— Е, какъв е проблемът? — Той плъзгаше ръка напред-назад по бюрото, сякаш следваше някакъв нечут ритъм.

— Нямам проблем. — Тя изпъна рамене, които бяха сковани под колосаната ѝ риза. — Вие ли сте лекарят? Господин Фарадей?

— Не. — Той я огледа, докато явно се опитваше да прецени дали да я осветли по въпроса. — Винсънт Даксбъри. Цивилен пасажер. Вероятно не съм този, когото търсите. Той... хм... пропусна да се качи на кораба. Капитан Хайфийлд ме помоли да заема мястото. А, честно казано, предвид нивото на развлечения на борда, с удоволствие реших да помогна. С какво да бъда полезен?

— Не съм сигурна, че можете — каза тя, озадачена. — Поне не в този смисъл. Аз бях... искам да кажа, аз съм медицинска сестра. — Тя протегна ръка. — Франсис Маккензи. Сестра Франсис Маккензи. Чух, че на някои от булките ще бъде позволено да помагат като секретарки

или други неща в администрацията, и си помислих, че мога да предложа услугите си тук.

Винсънт Даксбъри стисна ръката ѝ и ѝ даде знак да седне.

— Сестра, значи? Сигурен бях, че може да имаме няколко на борда. Дълго време ли служихте?

— Пет години в Тихия океан — отговори тя. — Последното ми назначение беше в Австралийската обща болница, отделение 2/7 Моротай. — Пребори се с желанието си да добави „сър“.

— Братовчед ми беше изпратен в Япония през четиридесет и трета. А вашият съпруг?

— Моят? О. — За миг изглеждаше объркана. — Алфред Маккензи. От Кралския уелски стрелкови полк.

— Кралски уелски стрелкови полк... — Повтори го бавно, сякаш имаше тежест.

Тя скръсти ръце в скута си.

Доктор Даксбъри се облегна на стола си, докато въртеше тапата на една кафява стъклена бутилка. Изглежда, че бе в стаята от доста време, но още беше по сако. Внезапно ѝ хрумна, че миризмата на алкохол не е непременно свързана с медицински нужди.

— Така...

Тя зачака, като се стараеше да не се взира прекалено в етикета на бутилката.

— Искате да продължите да служите. Тези шест седмици.

— Ако мога да бъда полезна, да. — Тя си пое дълбоко дъх. — Имам много опит в изгарянията, лечението на дизентерия и третирането на колабирала храносмилателна система. Заради военнопленниците — добави тя. — Имахме доста такива.

— Хм.

— Нямам много познания в женските специалности или акушерството, но мислех, че поне мога да помогна за мъжете. Разпитах на борда на болничния кораб „Ариадне“, където служих последно, и там ми казаха, че на самолетоносачите се наблюдава изключително голям брой инциденти, особено по време на тренировъчни полети.

— Отлично сте подготвена, госпожо Маккензи.

— Ами... не говорим само за полезно прекарване на времето ми, докторе. Бих искала да добия малко повече опит... Аз уча бързо — добави тя, след като той не каза нищо.

Последва кратко мълчание. Тя вдигна очи към него, но се смути от изучаващия му поглед.

— Пее ли? — попита накрая.

— Извинете?

— Песни, госпожо Маккензи. Нали се сещате, популярни мелодии, химни, оперни арии. — Той затананика нещо, което не ѝ беше познато.

— Опасявам се, че не — отвърна тя.

— Жалко. — Той набърчи нос, после плесна с длан по бюрото. — Мислех си да съберем няколко момичета и да поставим представление. Каква прекрасна възможност, нали?

Кафявата бутилка, забеляза тя, беше празна. Още не можеше да различи какво е написано на етикета, но сега уханието на съдържанието ѝ леко се разнасяше във въздуха при всяка негова реплика.

Тя си пое дълбоко дъх.

— Сигурна съм, че това би било... полезно, докторе. Но се питах дали не бихме могли да обсъдим само...

— „Далеч, далеч, преди много лета“... Знаете ли „Ледоразбивачът“?

— Не — отвърна тя. — Страхувам се, че не.

— Жалко. „Старата река“... — Затвори очи и продължи да пее.

Тя седеше, стиснала ръце в скута си, като се чудеше дали да го прекъсне, или не.

— Докторе?

Пеенето му премина в мелодично тананикане. Главата му бе отметната назад.

— Докторе? Имате ли представа кога ще искате да започна?

— „Не спира да плава“... — Отвори очи. Продължи до края на строфата. — Госпожо Маккензи?

— Мога да започна още днес, ако искате. Ако смятате, че е... от полза. Униформата ми е в спалното помещение. Нарочно я прибрах в ръчния си багаж.

Беше спрял да пее. Усмихна се широко. Тя се зачуди дали всеки ден ще е така. Щеше да се наложи тайничко да брой бутилките, както беше правила при доктор Арбътнот.

— Знаеш ли какво ще ти кажа, Франсис? Мога ли да те наричам Франсис? — Сега сочеше към нея с бутилката си. Изглежда, се наслаждаваше на този момент, в който демонстрираше щедрост. — Ще ти кажа да си вървиш.

— Моля?

Той се разсмя.

— Ядоса се, нали? Не, Франсис Маккензи. Служила си на своята страна и на моята цели пет години. Заслужаваш малко почивка. Предписвам ти шестседмична ваканция.

— Но аз искам да работя — каза тя.

— Никакво „но“, госпожо Маккензи. Войната свърши. След няколко кратки седмици ще бъдете заета с най-трудната работа в кариерата си. Ще отглеждате деца, преди да се усетите, а тогава, повярвайте ми, болните войници ще ви се сторят като ваканция. Това е истинската работа. Приемете го от човек, който знае. Три момчета и момиче. Всяко е като малко динамо. — Преброи ги на пръсти, после поклати глава, сякаш бе потънал в размисли за потомството си.

— Това ще бъде единствената работа, от която искам да се интересувате отсега нататък. *Истинската* женска работа. Затова, колкото и да ми е приятна компанията на една красива млада дама, точно в този момент настоявам вие да се насладите на последните си дни на свобода. Направете си прическа. Погледайте филми. Направете се красива за онзи ваш съпруг.

Тя само го гледаше втренчено.

— Вървете. Хайде, тръгвайте си.

Отне ѝ няколко секунди, докато схване, че са я изпъдили. Той само махна на протегнатата ѝ ръка.

— И се забавлявайте! Елате да попеем някоя и друга мелодийка! „Направете път за утре...“

Можеше да чуе пеенето му чак до долния край на стълбите, водещи към галерията.

Същата вечер морският пехотинец се появи една минута преди девет и половина. Слаб мъж с тъмна, пригладена коса, който се движеше с премерената икономичност на човек, свикнал да остава незабелязан. Застана до вратата на тяхното спално помещение с крака,

разтворени малко над четирийсет и пет сантиметра, обърнал гръб на вратата, с очи, вперени в нищото. Той отговаряше за двете каюти отстрани на тяхната, както и за петте отгоре. Други пехотинци бяха разпределени на подобни интервали при останалите.

— Ама че късмет, да ни се падне точно пред вратата — измърмори Маргарет.

Момичетата лежах по леглата си и четяха или пишеха, а Ейвис си лакираше ноктите с лак, който бе купила от полевия магазин в салона на каюткомпанията. Не беше особено красив цвят, но бе сметнала, че ѝ се полага някаква компенсация за пътуването, което вече се бе оказало изнурително.

Когато чуха стъпките му и видяха през полуотворената врата малка част от тялото му, те се спогледаха. Почти инстинктивно Маргарет сведе поглед към спящото си куче. Закакаха да видят дали няма да ги поздрави, или да им нареди нещо, но той просто застана там.

В десет без четвърт Джийн излезе навън с цигарите си и му предложи една. След като той отказа, тя запали и започна да му задава въпроси: къде е киното? Мъжете същата храна ли ядат като булките? Обича ли картофено пюре? Той отговаряше едносрично, като се усмихна само веднъж, когато тя го попита какво прави, когато му се ходи до тоалетна? („О, Джийн“, измърмори Ейвис зад вратата.)

— Обучен съм да не се налага — сухо отвърна той.

— Ами къде спиш? — кокетно попита тя, облягайки се на една от тръбите, които минаваха нагоре по стените.

— В спалното помещение, госпожо.

— И къде е то?

— Военна тайна — отвърна той.

— Не бъди такъв сухар — изтърси Джийн.

Пехотинецът гледаше право напред.

— Само съм любопитна... — Тя пристъпи по-близо и се взря в лицето му. — О, хайде де, имала съм играчки войничета, които приказваха повече от теб.

— Госпожо.

Тя явно пресметна с какви други оръжия разполага. Конвенционалните нямаше да са ефективни.

— Всъщност — каза тя, докато гасеше цигарата си — исках да те помоля нещо... Малко е притеснително.

Пехотинецът видимо настръхна. Напълно разбираемо, помисли си Ейвис.

Джийн чертаеше нещо по пода с върха на обувката си.

— Моля те, не казвай на никого, но все се губя наоколо — каза тя. — Искан ми се да се поразодя, но вече два пъти се изгубих и станах за смях на другите момичета. Затова не ми се иска да моля тях. Дори пропуснах вечерята, защото не можах да намеря столовата.

Пехотинецът леко се бе успокоил. Слушаше я внимателно.

— Защото съм на шестнайсет, разбираш ли. Не се справях добре в училище. С четенето и всичко останало. И не мога... — Гласът ѝ се снижи до шепот. — Не мога да разбера картата. Онази на кораба. Не би ли могъл да ми я обясниш?

Пехотинецът се поколеба, после кимна.

— Има една, закачена на онова табло. Искаш ли да ти я покажа? — Гласът му бе нисък и плътен, сякаш след малко щеше да запее.

— О, наистина ли? — възкликна Джийн с разтапяща усмивка на лицето.

— Мили боже, тя е невероятна — отбеляза Маргарет, която слушаше от другата страна на вратата.

Когато Маргарет и Ейвис надникнаха навън, двамата вече стояха пред картата на четири-пет метра нататък по коридора. Маргарет, понесла голяма торба с пране, им махна весело, докато минаваше забързано, наметната с широкия си халат. Пехотинецът я поздрави, после се обърна отново към Джийн, за да ѝ обясни как да използва картата, за да стигне от палубата с хангарите до пералното помещение например. Джийн явно се бе съсредоточила изцяло върху думите му.

— Не е идеалният вариант — каза след това Маргарет, като се тръшна на леглото си и остави кучето да обикаля спалнята им, душейки пода. — Не е истинска разходка за нея. Имам предвид, че е свикнала с полето.

Ейвис преглътна забележката си, че е трябвало да помисли за това по-рано. Беше заета да маже нощен крем върху лицето си пред малкото си пътно огледало. Казваха, че морският въздух влияе ужасно зле на кожата, а тя за нищо на света не искаше да се покаже пред Иън като опърлена бомбайска патица.

Вратата се отвори.

— Супер — каза Маргарет, когато Джийн влезе ухилена и затвори след себе си. — Беше невероятна, Джийн.

Момичето се изкикоти.

— Е, момичета, или го можеш, или... — Тя спря. — Божичко, Ейвис, приличаш на херинга с тази уста.

Ейвис я затвори.

— Много съм ти благодарна, Джийн — увери я Маргарет. — Не вярвах, че изобщо ще помръдне. Искам да кажа, онази история, че не можеш да четеш, беше гениално хрумване.

— Какво?

— Никога нямаше да го измисля сама. Явно си много съобразителна.

Джийн я изгледа странно.

— Нямаше какво да му мисля. — Следващите й думи бяха изречени с наведена глава. — Не мога да прочета и думичка. Освен името си. Никога не съм могла.

Последва неловко мълчание. Ейвис се опитваше да прецени дали не е поредната шегичка на Джийн, но тя не се усмихна.

Джийн заговори първа:

— Какво, по дяволите, е това? — Тя стана и размаха ръце.

Само след секунда се разнесе противна миризма, която обясни изблика й. Маргарет трепна.

— Съжалявам, дами. Казах ви, че е чистичка. Не съм казвала, че няма газове.

Джийн избухна в смях и дори Франсис се усмихна вяло.

Ейвис вдигна очи към тавана и се замисли за „Куин Мери“, като се опитваше да потисне горчивината в сърцето си.

На втората нощ я връхлетя носталгията. Маргарет лежеше в тъмната каюта, чуваше някое и друго проскърцване и шумолене, когато останалите се наместваха на матраците си, а изтощението й парадоксално се изпари, щом вече имаше възможност да заспи. Беше си въобразявала, че е добре: непознатата обстановка и вълнението от потеглянето от пристанището се бяха натрупали набързо едно след друго и не й бе останало време да мисли за новото си положение. Сега, представяйки си кораба посред океана, порещ тъмните води в мрака, тя бе обзета от необясним страх, детинско желание да се обърне и да

хукне обратно към познатата и сигурна стряха на единствената къща, в която някога бе спала. Братята ѝ вече щяха да си лягат: представяше си ги край кухненската маса — много рядко използваша трапезарията, откакто майка ѝ я нямаше, — протегнали дългите си крака, докато слушат радио, играят карти или, в случая с Даниъл, зачетен в комикс, вероятно с Кълм, надничашъ през рамото му. Татко ѝ щеше да е в креслото си, скръстил ръце зад главата, с изтъркани ръкави на лактите, затворил очи, готов да заспи, кимащ от време на време. Лети сигурно шиеше нещо или лъскаше нещо, а може би седеше в стола, който някога бе на майка ѝ.

Лети, към която се отнесе толкова лошо.

Врълхлетя я страх, че никога повече няма да види никого от тях, и захапа пръсти с надеждата, че физическата болка може да прогони това видение.

Пое си дълбоко дъх, пресегна се и усети телцето на Мод Гон под одеялото, сгушена в свивката между бедрото и корема ѝ. Не биваше да взема малкото кученце: беше егоистична постъпка. Не беше се замисляла колко нещастна ще е Мод, затворена в тази шумна, задушна каюта по двацет и четири часа на ден. Дори за Маргарет бе тежко, а тя можеше свободно да се разходи до някоя от другите палуби. „Съжалявам“, мислено се извини тя на кучето. „Обещавам да ти се реванширам, когато стигнем в Англия.“ Една сълза се търкулна по бузата ѝ.

Отвън пехотинецът се премести по металния под и измърмори тих поздрав към някого, който мина край него. Чу как ризата му докосна вратата. В далечината няколко чифта крака изтрополиха тежко по металните стълби. Над нея Джийн измърмори нещо под нос, може би насън, а Ейвис придърпа одеялото върху навитата си на ролки коса.

Маргарет никога през живота си не бе делила стаята си с друг човек; това бе едно от предимствата да расте като само момиче в семейство Донлийви. Сега тясното спално помещение — със затворена врата, без светлина или глътка свеж въздух — ѝ се струваше задушно. Тя спусна крака над ръба на леглото и остана да седи така за минутка. „Не бива да го правя“, повтаряше си тя наум, придърпвайки нощницата надолу върху коленете си. „Трябва да се стегна.“ Представи си Джо с топлатата му и леко насмешлива усмивка. „Стегни се, момиче“, каза той

и тя затвори очи, мъчейки се да си припомни защо е тръгнала с този кораб.

— Маргарет? — Гласът на Джийн се разнесе в мрака. — Отиваш ли някъде?

— Не — отвърна Маргарет и пъкна крака обратно под завивките. — Не, просто... — Не можеше да го обясни. — Трудно ми е да заспя.

— И на мен.

Гласът ѝ прозвуча необичайно плах. Маргарет изпита жал към нея. Беше почти дете.

— Искаш ли да дойдеш тук долу за малко? — шепнешком предложи тя.

Успя да различи в мрака слабичките крака на Джийн, които пъргаво слязоха по стълбата, и после момичето се мушна под завивките в долния край на леглото ѝ.

— От твоята страна няма място. — Тя се засмя весело и без да се усети, Маргарет също се разсмя в отговор. — Не давай на бебето да ме ритат. И гледай онова куче да не си мушне влажния нос в гащите ми.

Лежаха тихо няколко минути и Маргарет не можеше да реши дали допирът на кожата на Джийн я успокоява, или притеснява. Джийн се размърда неспокойно, краката ѝ потръпнаха и Маргарет усети как Мод Гон вирна главичка въпросително.

— Как се казва мъжът ти? — попита Джийн накрая.

— Джо.

— Моят е Стан.

— Вече ни каза.

— Стан Касълуърт. Във вторник става на деветнайсет. Майка му не се зарадвала особено, когато ѝ казал, че сме се оженили, но сега се била успокоила малко.

Маргарет лежеше по гръб и зяпаше в тъмното, докато си мислеше за топлите писма, които бе получила от майката на Джо, и се питаше дали кураж, или безразсъдство е повело това полудете към другия край на света.

— Сигурна съм, че всичко ще се нареди, когато се опознаете — каза тя, понеже продължилото мълчание би намекнало за обратното.

— От Нотингам е — каза Джийн. — Знаеш ли къде е това?

— Не.

— Нито пък аз. Но той каза, че оттам бил Робин Худ. Затова си мисля, че сигурно е в гората.

Джийн отново се размърда и Маргарет я усети как ровичка в другия край на леглото.

— Имаш ли нещо против да запаля? — прошепна тя.

— Давай.

За миг светна пламък и тя видя осветеното лице на Джийн, съсредоточено напрегнато, докато палеше цигарата си. После тя тръсна клечката и каютата потъна в мрак.

— Мисля си често за Стан — каза тя. — Страшно е красив. Всичките ми приятелки така смятат. Срецнах го пред киното и той и неговият приятел предложиха да купят билети за мен и приятелката ми. Гледахме „Приключенията на Зигфилд“. Цветен филм. — Тя въздъхна. — Каза ми, че не е целувал момиче, откакто е напуснал Портсмут, и нямаше как да му откажа при това положение. Беше пъхнал ръка под полата ми още преди да запечат „Моето сърце“.

Маргарет я чу да си тананика мелодията.

— Омъжих се в рокля, направена от коприната на парашут. Леля ми Мейвис я взе от един свой познат редник, който поправяше радиостанции. Майка ми не я бива особено в тези неща. — Тя замълча за миг. — И бездруго се разбирам повече с леля Мейвис. Винаги е било така. Майка ми смята, че не струвам пет пари.

Маргарет се завъртя на една страна, мислейки си за своята майка. За нейната упоритост, за непрекъснато даваните нареждания и досадно присъствие, за отрупаните ѝ с лунички ръце, които постоянно се вдигаха да забодат фуркет в косата, за да не ѝ се пречка. Усети как устата ѝ пресъхва.

— Какво е по-различното, когато си... нали знаеш?

— Какво?

— Трябва ли да го правиш различно... за да имаш бебе, искам да кажа.

— Джийн!

— Какво? — Гласът на момичето се надигна възмутено. — Все някой трябва да ми каже.

Маргарет седна, като внимаваше да не си удари главата в горното легло.

— Сигурно знаеш.

— Тогава нямаше да питам, нали?

— Искаш да кажеш, че никой никога не ти е обяснявал за... за птичките и пчеличките?

Джийн изсумтя.

— Знам къде трябва да го пъкне, ако за това приказваш. Тази част дори ми харесва. Но не знам как от това се получават бебета.

Маргарет млъкна шокирана, но от горното легло долетя глас:

— Щом сте решили да бъдете толкова вулгарни, че да обсъждате подобни теми, поне го правете тихо. Някои от нас се опитват да спят.

— Обзалагам се, че Ейвис знае — изкикоти се Джийн.

— Нали ми беше казала, че си изгубила бебето си — натъртено каза Ейвис.

— О, Джийн. Много съжалявам. — Маргарет неволно вдигна ръка пред устата си.

Настана продължителна тишина.

— Всъщност — обади се Джийн — не бях точно бременна.

Маргарет чу как Ейвис се завърта под завивките си.

— Бях... ами... малко ми закъсняваше, нали знаете. А приятелката ми Поли каза, че това означава, че си бременна. Затова казах, че съм, защото знаех, че това ще ми помогне да се кача на кораба. Макар че, когато пресметнах датите, разбрах, че няма как да е станало, ако разбирате за какво говоря. А после се наложи на два пъти да ми отложат прегледа. И когато ме прегледаха, казах, че съм изгубила бебето, и се разплаках, защото по това време почти бях убедила сама себе си, че е истина, а сестрата ме съжали и каза, че никой няма нужда да разбира за това и че най-важното е да стигна до моя Стан. Сигурно затова са ме сложили с теб, Меги. — Тя дръпна силно от цигарата си. — Е, това е. Не съм искала да излъжа. — Тя се завъртя, взе една обувка и угаси цигарата в подметката ѝ. В гласа ѝ се появиха упорити и отбранителни нотки: — Но ако някоя от вас ме издаде, ще кажа, че съм го изгубила на борда. Така че няма смисъл да обяснявате нищо.

Маргарет сложи длани върху корема си.

— Никой няма да те издаде, Джийн — каза тя.

Откъм леглото на Ейвис отекна оглушително мълчание. Навън, някъде в далечината, се понесе ревят на сирена за мъгла. Беше една-единствена, ниска и меланхолична нота.

— Франсис? — попита Джийн.

— Тя спи — прошепна Маргарет.

— Не, не спи. Видях ѝ очите, когато си запалих цигарка. Нали няма да ме издадеш, Франсис?

— Не — отвърна Франсис откъм отсрещното легло. — Няма.

Джийн стана от леглото. Потупа леко крака на Маргарет, после пъргаво се покатери обратно в своето, където известно време шумолеше със завивките, докато се намести.

— Е, хайде, казвайте — обади се тя накрая. — На коя ѝ харесва да го прави и от какво точно стават бебетата?

На палубата за излитане половинтонна бомба от „Щука“ изглежда точно като буре с бира. Търкулва се небрежно от корема на зловещия малък самолет със същото весело безхаберие, все едно ѝ предстои да се преобръща по стъпалата на избата. Заобиколена от братята си, заслонени от летящите в близка формация бомбардировачи, тя сякаш спира за миг в небето, а после полита надолу към кораба, насочена сякаш от невидима сила право към палубата.

Това е едно от нещата, които капитан Хайфийлд си мисли, докато се вира във връхлитащата го смърт. Това, както и фактът, че когато огнената стена се издига от бронираната палуба, поглъщайки контролната кула и командния център на кораба, а синьо-бялата топлина пълзи нагоре, докато той е обзет от парализиращ ужас, както винаги си бе представял, че ще стане, той е забравил нещо. Нещо, което е трябвало да направи. И в сляпата си безпомощност дори самият той бегло осъзнава колко е нелепо да се опитва да си спомни някаква забравена задача пред лицето на неминуемото му изпепеляване.

И тогава, в ревящото сърце на огъня, докато край него ваят бомби и подскочат по палубата, докато ноздрите му парят от миризмата на изгоряло гориво, а в ушите му отекват писъците на хората му, той вдига очи и вижда един самолет там, където няма такъв. И самолетът също е погълнат от пламъците, чиито жълти езици облизват пилотската кабина, скосените криле са почернели, но недостатъчно, че да скрият вътре лицето на Харт, което е недокоснато и очите му са пълни с въпроси, когато се извържат към капитана.

„Съжалявам“, през сълзи отронва Хайфийлд, без да е сигурен дали грохотът на огъня ще позволи на думите му да стигнат до младия мъж. „Съжалявам.“

Когато се събужда с мокра възглавница под все още тъмното небе над Тихия океан, той продължава да повтаря тези думи в тишината.

СЕДМА ГЛАВА

Аз, както мнозина други, изпитвах сложна смесица от любов и омраза към „Вик“. Мразехме живота на кораба, но се гордеехме с него като бойна единица. Проклинахме го помежду си, но не понасяхме, ако някой страничен човек се изкаже пренебрежително за него... това бе кораб с късмет. Моряците са толкова суеверни.

Л. Троуман, моряк,
корабът „Виктория“,
„Вино, жени и война“

Две седмици по-рано

Според корабния му дневник „Виктория“ бе участвал в сражения в Северния Атлантик, в Тихия океан и последната му мисия, край Моротай, където с помощта на „корсарите“ на борда му бе помогнал за отблъскването на японците и имаше белези за доказателство. Както и много други кораби, той също бе спирал многократно през годините в доковете на Улумулу, за да ремонтират повредения му от мини корпус, да запушат дупките от куршуми и торпеда, да заличат жестоките белези от времето в океана, преди да го изпратят отново, понесъл мъжете, които също бяха позакърпени и подготвени за битка.

Капитан Джордж Хайфийлд не беше от хората с развинуто въображение, но докато крачеше по сухия док, загледан в мъглата към корпусите на „Виктория“ и съседите му, той често се улавяше, че мисли за корабите като за свои приятели. Лесно бе да си ги представиш, че изпитват някакво страдание, че имат някакъв свой характер, след като са се съюзили с теб, дали са ти най-доброто от себе си, неуморно са плавали в бурно море и са попадали под кръстосан огън. За четиридесет години служба бе имал своите фаворити: онези, които бе чувствал безапелационно свои, случайна алхимична комбинация от кораб и екипаж, в която всеки един знаеше, че с

готовност би дал живота си за другия и за кораба. Тайно преглъщаше горчиви сълзи, когато ги напускаше, и не толкова тайно, когато биваха потопени. Често си мислеше, че сигурно това са изпитвали предишните поколения бойци към конете си.

— Горкичкият — прошепна той, като погледна дупката, зейнала в корпуса на самолетоносача. Толкова приличаше на „Непобедим“, стария му кораб.

Докторът му бе обяснил, че трябва да използва бастун. Хайфийлд подозираше, че бе казал на другите хора, че изобщо не бива да бъде допускан да се върне в морето.

— Тези неща заздравяват по-бавно на твоите години — бе отбелязал той, вперил поглед в синьо-лилавия белег на мястото, където металът бе разкъсал плътта до кост, в набръчканата кожа на изгореното място наоколо. — Не съм убеден, че трябва да си на крака все още, капитане.

Хайфийлд се бе самоизписал от болницата същата сутрин.

— Имам кораб, който трябва да прибере у дома — бе отвърнал той, приключвайки разговора. Нямаше никакъв шанс да се остави да го обявят за негоден за служба точно сега.

Както и всички останали, лекарят не каза нищо. Понякога на Хайфийлд му се струваше, че никой вече не знае какво да му каже. Не ги винеше: на тяхно място той вероятно би изпитвал същото.

— О, Хайфийлд. Казаха ми, че си тук някъде.

— Сър. — Спря и отдаде чест.

Адмиралът се приближи в ситния дъждец, като махна на офицера, който вървеше зад него и му носеше чадъра, да ги остави. Над тях чайките кръжаха и се спускаха, а виковете им бяха заглушени от мъглата.

— Кракът ти по-добре ли е?

— Нищо му няма, сър. Като нов е.

Видя как адмиралът свежда поглед към него. Когато видиш адмирал навън, обичаха да казват моряците, никога не знаеш дали да си излъскаш копчетата за церемониален парад, или да се приготиш за здраво скастриане. Но Макманъс беше свестен тип, който, незнайно как, винаги знаеше какво става. Толкова много от подобните нему прекарваха времето си зад бюрата, откъдето се измъкваша само за да се качат на някой кораб точно преди да се прибере у дома, като така се

окичваха с част от неговата слава. Но този адмирал беше рядка птица: винаги искаше да знае какво става на доковете, ставаше посредник при разрешаване на спорове, тестваше политическите води, поставяше под съмнение всичко, не пропускаше нищо.

Хайфийлд потисна желанието си да премести тежестта на тялото си на другия крак. Внезапно осъзна, че Макманъс сигурно знаеше и за това.

— Реших да изляза и да погледна „Виктория“ — каза той. — Не съм виждал кораба от няколко години. Откакто бях на борда му по времето на адриатическите конвои.

— Може да ти се стори леко променен — отбеляза Макманъс. — Малко е пострадал в боя.

— Мисля, че можем да кажем същото за повечето от нас. — Това бе опитът на Хайфийлд да се пошегува и Макманъс го прие с лека усмивка.

Двамата мъже закрачиха бавно по дока и неволно тръгнаха в крак.

— Значи, си изписан от болницата и готов отново да потеглиш, нали така, Хайфийлд?

— Сър.

— Ужасно е онова, което се случи. Всички ти съчувстваме, да знаеш.

Хайфийлд продължи да гледа право напред.

— Да — продължи Макманъс. — Харт щеше да стигне чак до върха. Не беше просто обикновен летец... Направо срамота, след като всички бяхте толкова близо до връщането у дома.

— Свързах се с майка му, сър, докато бях в болницата.

— Да. Добре си сторил. Най-добре да го чуе от теб.

Беше смущаващо да го хвалят за това дребно постижение. После Хайфийлд осъзна, както се случваше често, когато споменаваха младежа, че не може да говори повече.

Когато мълчанието продължи няколко минути, адмиралът спря и се обърна към него.

— Не бива да обвиняваш себе си.

— Сър.

— Чух, че си малко... потиснат от всичко. Е, всички сме страдали от подобна загуба и всички сме лежали будни, питайки се

дали не е било възможно да я предотвратим. — Преценяващият му поглед обхваща лицето на Хайфийлд. — Не си имал избор. Всичко го знаят.

Хайфийлд се стегна. Беше му трудно да срещне погледа на адмирала.

— Сериозно го казвам. И ако кариерите на останалите хора в екипажа ти продължат толкова дълго, колкото твоята, те самите ще видят и по-страшни изпитания. Не се задълбавай, Хайфийлд. Такива неща се случват. — Макманъс замълча, сякаш бе потънал в мислите си, а Хайфийлд запази мълчание, заслушан в стъпките си по вече хлъзгавия док, в далечното бучене и стържене на крановете.

Почти бяха стигнали до подвижното мостче. Дори и оттук можеше да види инженерите на борда, които заменяха изкривените метални части, чуваше ударите с чук и воя на бормашините, което му подсказваше, че заварчиците са вътре в хангара. Бяха работили здраво, но една огромна овъглена цепнатина в десния борд все още личеше в гладкия сив метал. Нямаше да спечели някой конкурс за красота, но докато очите му обхождаха кораба, Хайфийлд усети как мъката от изминалите няколко седмици се стопява.

Спряха в подножието на подвижния мост и с присвити очи погледнаха нагоре в лекия дъждец. Кракът на Хайфийлд отново потрепери и той се зачуди дали не би могъл незабелязано да се придържа към парапета.

— Е, какво следва, когато се върнеш, Хайфийлд?

Той се поколеба.

— Ами ще бъда пенсиониран, сър.

— Това го знам, човече. Имам предвид, с какво ще се занимаваш? Имаш ли някакви хобита? Или някоя госпожа Хайфийлд, която си крил през всичките тези години?

— Не, сър.

— О.

На Хайфийлд му се стори, че долавя съчувствие в гласа му. Искаше да каже, че никога не бе усещал липсата на женска компания в живота си. Ако се сближиш прекалено с някоя жена, тогава никъде другаде не си щастлив. Бе видял как мъжете тъгуват за жените си, докато плават, а после се дразнят от ограниченията на женското присъствие и домашния уют, когато са на сушата. Вече не си правеше

труда да им го казва: в няколкото случая, когато го бе направил, мъжете го гледаха доста озадачено.

Адмиралът се обърна отново към „Виктория“.

— Е, нищо не може да се сравни с пълното отдаване на кариерата, нали? Предполагам, че нямаше да получим най-доброто от теб, ако винаги мислеше за някоя жена някъде далеч.

— Така е, сър.

— Голфът е моята страст. Планирам да стоя на игрището от сутрин до вечер. Мисля, че и на жена ми ще ѝ хареса така. — Той се засмя. — Свикнала е да си прави своите неща през всичките тези години, нали разбираш.

— Да — съгласи се капитан Хайфийлд, макар да не разбираше.

— Хич не е очарована от перспективата да ѝ се мотая в краката през цялото време.

— Така е.

— Ти няма защо да се притесняваш от това, нали? Можеш да играеш голф, колкото си щещ.

— Не си падам особено по голфа, сър.

— Какво?

— Мисля, че съм по-щастлив в океана. — Едва не каза онова, което си мислеше: че не е сигурен какво ще прави. И че се чувства дискомфортно от това. Животът му през последните четири десетилетия бе планиран до минута, знаеше дни и седмици напред какво ще прави и дори, според напечатания му график за краткосрочно или дългосрочно назначение, в коя част от света ще бъде.

Някои смятаха, че е късметлия, че приключва кариерата си с края на войната: в блясъка на славата, шегуваха се те, после осъзнаваха какво са казали. „Ще отведа моите момчета у дома“, казваше си той. „Това е добър край.“ Звучеше доста убедително. Няколко пъти се налагаше да се бори с желанието си да моли адмирала да му позволи да остане.

— Да се качваме?

— Мислех да инспектирам работата. Изглежда, са много заети. — След като отново бе на борда, Хайфийлд усети частица от предишната му самоувереност да се връща, чувството за сигурност и ред, които му се бяха изплъзнали по време на престоя му в болницата,

да се възстановява. Адмиралът не каза нищо, но тръгна бодро по подвижния мост с ръце, склучени на гърба.

Дъската за отбелязване бе обърната към стената. Капитанът застана на входа, обърна я и пъкна картончето с името си, за да потвърди присъствието си на борда; успокоителен жест. После заедно прекрачиха прага, като едновременно се наведоха, докато влизаха в огромния като пещера хангар.

Не всички светлини бяха запалени и на Хайфийлд му трябваша няколко минути да свикне със сумрака. Наоколо имаше доста моряци, които закрепваха огромни кашони с екипировка върху тесни лавици, вдигаха и сваляха черни кофи с инструменти за онези, които работеха над тях. В единия край трима млади бояджии подновяваха боята по тръбите. Обърнаха се да погледнат зад себе си и явно се поколебаха дали трябва да отдадат чест. Разпозна единия — младеж, който едва не бе изгубил пръста си преди няколко седмици, заплитайки го във въжетата. Момчето отдаде чест, при което се видя кожената превръзка на ръката му. Хайфийлд кимна за поздрав, доволен, че младежът отново работи. После погледна напред към огромните асансьорни шахти, които отвеждаха самолетите на палубата. Няколко мъже работеха там, един стоеше върху скеле и явно закрепваше метални подпори на равни интервали по цялото протежение на шахтата чак до палубата за излитане. Той зяпна учудено, опитвайки се да измисли възможно обяснение. И не успя.

— Хей! Ти! — Младият заварчик на скелето вдигна предпазния си шлем. Капитанът отиде до входа на шахтата. — Какво, за бога, си мислиш, че правиш?

Мъжът не отговори, а по лицето му се четеше колебание.

— Какво правиш в асансьорните шахти? Да не си откачил? Знаеш ли за какво служат шахтите? Позволяват на самолетите да се качват горе и да слизат обратно. Кой, за бога, ти е казал да...

Адмиралът сложи ръка върху рамото на Хайфийлд. Минаха няколко секунди преди капитанът, чието внимание бе фокусирано изцяло в невероятната гледка пред него, да усети това.

— По този повод дойдох да поговорим.

— Проклетият глупак слага метални подпори в асансьорните шахти. Подпори за легла, за бога. Не разбираш ли какви ги вършиш, човече?

— Изпълнява моите заповеди, Хайфийлд.

— Извинете, сър?

— Става дума за „Виктория“. Имаше ново развитие, докато ти беше в болницата. Заповеди от Лондон. Това плаване няма да бъде толкова просто, колкото си мислиш.

Лицето на Хайфийлд помръкна.

— Още военнопленници ли?

— Не.

— Само не вражески военнопленници. Помните какви неприятности имахме на...

— Опасявам се, че е по-лошо, Хайфийлд. — Адмиралът въздъхна дълбоко и впери поглед в лицето на капитана. — Леглата са за жените.

Последва дълго мълчание.

— Ще заведеш своите момчета у дома. Но имаш допълнителен товар. Около шестстотин австралийски военни съпруги, които отиват при мъжете си в Старата Англия. Асансьорните шахти ще се използват за допълнителните легла.

Заварчикът поднови работата си, а кислородът му разпръсна искри по металната рамка.

Капитан Хайфийлд се обърна към адмирала.

— Но те не могат да се качат на моя кораб.

— Войната е виновна, Хайфийлд. Налага се да се справяме с каквото имаме.

— Но те пътуват с транспортни кораби, сър. Лайнери, където могат да бъдат настанени. Не може да качите момичета и бебета, и всичко останало на самолетоносач. Това е лудост. Трябва да им го кажете.

— Не мога да кажа, че бях напълно съгласен. Но нуждата преди всичко, друже. Всички транспортни кораби вече се използват. — Той потупа рамото на капитана. — Само шест седмици. Ще минат, преди да се усетиш. А и след онази история с Харт и мината мъжете може да се поободрят. Да се поразсеят.

„Но това е последното ми плаване. Последното пътуване с моите момчета. С моя кораб.“ Хайфийлд усети в гърлото му да се надига стенание, гняв от унижението.

— Сър...

— Виж, Джордж, телефонните линии с Лондон направо са пламнали по този въпрос. Има известно политическо напрежение покрай тези съпруги. Британските момичета правят демонстрации пред Парламента, защото смятат, че са забравени. Както висшето военно командване, така и австралийското правителство много държат да няма повторение на тези събития и тук. И бездруго има доста недоволство сред австралийските мъже, задето толкова много от жените им са се омъжили извън родината си. Мисля, че всички страни смятат за най-разумно да изведат жените от страната, колкото е възможно по-скоро, и всичко да се уталожи полека.

Тонът му стана сговорчив:

— Знам, че ти е трудно, но опитай се да погледнеш на нещата от гледната точка на момичетата. Някои от тях не са виждали мъжете си повече от две години. Войната свърши и те са нетърпеливи да се съберат отново. — Забеляза скованата челюст на капитана. — Постави се на тяхно място, Джордж. Те само искат да се приберат у дома при любимите си, колкото може по-скоро и с по-малко разправии. Сигурно разбираш какво им е.

— Търсим си белята, това става с жени на борда. — Силните емоции, които изпитваше Хайфийлд накараха гласът му да прозвучи по-строго и неколцина от работещите наблизо мъже спряха и го загледаха. — Няма да го допусна! Няма да оставя някакви жени да съсипят кораба. Трябва да го разберат. Трябва да го проумеят.

Тонът на адмирала все още бе помирителен, но в него се долавяха и хапливите нотки на изчерпващо се търпение.

— Няма да има бебета или деца сред пътниците. Тази група е подбрана много внимателно. Само здрави млади жени, е, вероятно няколко бременни също.

— Ами мъжете?

— Без мъже. Е, може да има един-двама пасажери, но няма да го разберем до няколко дни преди отплаване. Още не е съставен окончателният списък. — Адмиралът замълча за миг. — О, ти имаше предвид твоите момчета. Ами те ще бъдат на различни палуби. Асансьорните шахти с каютите ще бъдат отделени. Ще има няколко жени — онези, хм, които очакват дете, настанени в единични каюти. Работата на твоите хора ще продължи както обикновено. И ще бъдат

въведени всякакви предпазни мерки, за да се предотврати неподходящо общуване — нали се сещаш за какво говоря.

Капитан Хайфийлд се обърна към началника си. Извънредният характер на ситуацията бе заличил от лицето му обичайната невъзмутимост: сякаш цялото му същество отчаяно се стремеше да покаже колко погрешно е това и колко невъзможно.

— Вижте, сър, някои от моите мъже са били без... без женска компания месеци наред. Това е все едно да пъхнеш запалена клечка в кутия с фойерверки. Нали чухте за инцидентите на „Дръзки“? Всички знаем какво е станало, за бога.

— Смятам, че всички си научихме урока след „Дръзки“.

— Това е невъзможно, сър. Опасно и нелепо е и ще разруши напълно атмосферата на кораба. Знаете колко крехък е този баланс.

— Наистина не подлежи на преговори, Хайфийлд.

— Месеци ни бяха нужни да възстановим необходимото равновесие. Знаете през какво минаха хората ми. Не можете просто да качите тук цяла тайфа момичета и да си мислите, че...

— Те ще бъдат под строги разпоредби. Флотът ще издаде съответните нареждания...

— И какво разбират жените от заповеди? Когато има мъже и жени близо едни до други, винаги има неприятности.

— Това са омъжени жени, Хайфийлд. — Тонът на адмирала вече бе рязък. — Отиват си у дома при своите съпрузи. Това е целта.

— Е, с цялото ми уважение, сър, това само показва колко малко разбирате човешката природа.

Думите му увиснаха в пространството, шокирайки и двамата. Капитан Хайфийлд си пое неуверено дъх.

— Разрешете да се оттегля. Сър. — Едва изчака кимването на началника си. За първи път в своята военноморска кариера капитан Хайфийлд се завъртя кръгом и се отдалечи, ядосан на командира си.

Адмиралът остана на място и го проследи с поглед как прекосява целия хангар и се изгубва във вътрешността на кораба — като заек, който намира сигурно убежище в дупката си. В някои случаи подобно неуважение можеше да сложи край на кариерата за даден човек. Но колкото и да се въсеше и мърмореше Хайфийлд, Макманъс изпитваше голямо уважение към него. Не искаше да завърши професионалния си път в безчестие. Освен това, мислеше си адмиралът, докато кимаше на

младите моряци да продължат с работата си, колкото и да обичаше жена си и дъщерите си, ако трябваше да е честен и ставаше дума за неговия кораб, той вероятно би се чувствал по същия начин.

ОСМА ГЛАВА

За булките имаше лекции и демонстрации по време на пътуването, които да ги подготвят за проблемите с пазаруването и готвенето заради купонната система. В последните етапи от пътуването им дажбите им бяха леко ограничени, за да няма твърде рязък преход към храната с купони.

„Дейли Мирър“, 7
август 1946 г.

Пет дни

С промяна в настроението, рязка и капризна, типично за булките на борда, морските условия се промениха драстично отвъд пристанището на Сидни. Големият Австралийски залив, казваха мъжете, със смесица от веселие и лошо предчувствие, ще покаже кои са истинските моряци.

Сякаш след като ги бе подлъгала с измамно усещане за спокойствие и сигурност, съдбата сега бе решила да им покаже колко са уязвими и колко непредвидимо е бъдещето им. Веселото синьо море потъмня, размъти се и се надигна в заплашителни вълни. Ветрове, които се бяха зародили като шепнещ бриз, се превърнаха в режещи пориви, които на свой ред прераснаха в бурни вихри, обливащи с дъжд мъжете, които, увити в непромокаеми наметала, се опитваха да закрепят самолетите по-сигурно за палубата. Под краката им корабът се издигаше и потъваше във вълните, стенойки от усилието.

Тогава пътниците, които бяха прекарали предните два дни в обикаляне по палубите като неспокоен рояк, се оттеглиха, първо един по един, а после и на големи групи, в леглата си. Онези, които останаха на крака, се придвижваха със залитане по коридорите, разтворили крака за опора и облягайки се на стените. Лекциите бяха отменени, както и планираното обучение за използването на спасителните лодки,

когато стана ясно, че прекалено малко от жените изобщо могат да се задържат на крака, за да има смисъл. Служителките от женския корпус, които още можеха да вървят, правеха всичко по силите си да раздават хапчета против повръщане на нуждаещите се.

Ревът на морето, периодичното прозвучаване на корабната сирена и неспирното дрънчене на вериги и самолетни установки над тях правеше съня невъзможен. Ейвис и Джийн — нямаше как Джийн да пропусне, нали? — лежаха на леглата си, потънали в личния си свят на нещастие и пристъпи на гадене. Поне светът на Ейвис бе личен: тя можеше да каже, че знае всеки един от симптомите на Джийн — как стомахът ѝ се бил свил на топка, как дори и коричка сух хляб я накарала да се изложи до вратата на столовата на палубата за излитане, колко ужасен бил онзи огняр, който не спирал да ги следва чак до пералното помещение и който изял сандвич със сирене и солена мармалад точно пред нея само за да ѝ стане още по-зле. Всичко се виждало в устата му и...

— Да, да, Джийн. Представих си го — прекъсна я Ейвис и си запуши ушите.

— Значи няма да дойдете с нас за чая? — попита ги Маргарет откъм вратата. — Има пържола от консерва. — Кучето спеше на леглото, видимо необезпокоявано от лошото време.

Джийн се бе обърнала към стената. Отговорът ѝ, може би за късмет, бе неразбираем.

— Хайде тогава, Франсис — каза Маргарет. — Явно оставаме само двете.

Маргарет Донлийви бе срещнала Джоузеф О'Брайън година и половина по-рано, когато брат ѝ Кълм го бе довел у дома една вечер от бара, заедно с шест-седем други приятелчета, които се бяха превърнали в постоянно присъствие в домакинството им в месеците преди края на войната. Така братята ѝ се стараеха да запълнят къщата, опустяла, след като майка им си бе отишла, обясни тя. Не можеха да понесат празнотата, оглушителната тишина, причинена от отсъствието на един тих човек. Нито баща ѝ, нито братята ѝ искаха да оставят нея и Даниъл сами, докато давеха мъката си в бара — бяха грижовни и внимателни, макар невини да им личеше, — затова в продължение на

няколко месеца докарваха целия бар във фермата, понякога цели четиринадесет-петнадесет човека, увиснали от каросерията на пикапа, често американци, които носеха алкохол и бира, или ирландци, които пееха песни, докарвайки Мъри до сълзи на умиление. Къщата се изпълваше всяка нощ с шум от мъжете, които пееха и пиеха, а понякога към него се присъединяваше и подсмърчането на Даниъл, който се мъчеше да разбере какво става.

— Джо беше единственият, който не ме покани на среща и не ми се натрапваше — каза тя на Франсис, докато хапваше от картофеното пюре в почти празната столова. — Другите или ме смятаха за нещо като сервитьорка в бара, или се опитваха да ме прегръщат, когато братята ми не гледат. Наложих се да ударя един с лопатата, когато реши да си позволи волности в обора. — Сграбчи здраво металната си табла, която се плъзна по масата. — Не се върна повече.

Седмица след това Кълм бе хванал друг да наднича през вратата, докато тя беше в банята, и той, Нийл и Лиъм го бяха пребили почти до смърт. И повече не водеха мъже вкъщи.

Освен Джо, който идваше всеки ден, закачаше Даниъл и се шегуваше с него, даваше на баща ѝ съвети, почерпени от опита в малкото стопанство на неговия баща в Девън, и тайничко хвърляше погледи към нея, като ѝ подаряваше твърде малки найлонови чорапи и цигари.

— Накрая трябваше да го питам — каза Маргарет — защо не ме покани поне веднъж на среща. Отговори ми, че разчитал, че като се мотае достатъчно дълго наоколо, ще свикна да го приемам като част от мебелировката.

Двамата бяха излезли заедно на разходка за първи път точно три месеца преди Американските военновъздушни сили да пуснат бомбата над Хиросима, и няколко седмици по-късно се бяха оженили — Маргарет, облечена в сватбената рокля на майка си — в последния ден, в който Джо можеше да получи отпуск. Тя си знаеше, че двамата ще се разбират чудесно. Джо, отбеляза тя, беше като братята ѝ. Не вземаше прекалено сериозно нито себе си, нито нея.

— Зарадва ли се за бебето?

— Когато му казах, че очаквам дете, той ме попита дали раждането ще е в сезона на агнетата. — Тя се засмя.

— Явно не е голям романтик. — Франсис се усмихна.

— Джо няма да познае романтиката, дори и да го перне през лицето — отвърна Маргарет. — Обаче аз нямам нищо против. И аз не си падам много по разни сладникави истории. Ако достатъчно дълго си живяла с четирима фермери, трудно свързваш романтиката с онзи пол, който години наред те е замерял с корички от сополи под кухненската маса. — Тя се ухили и хапна с апетит от пюрето. — Дори нямах намерение да се омъжвам. За мен бракът означаваше повече готвене и мокри чорапи. — Сведе очи към тялото си и усмивката ѝ помръкна. — Все още се питам понякога как успях да стигна дотук.

— Съжалявам за майка ти — каза Франсис. Тя си бе сипала втора порция, забеляза Маргарет, която получаваше киселини от съвсем малко храна, заради позицията на бебето в корема ѝ, а беше слаба като вейка. За десерт имаше пудинг, който се наричаше „Къпещата се красавица“, както сподели главният готвач с лукава усмивка, защото потреперва и има хубави извивки. — Как почина? Извинявай — побърза да добави Франсис, когато забеляза бледата кожа на Маргарет да се обагрят. — Не исках да бъда... груба. Заради професията ми на сестра е.

— Не... няма нищо... — отвърна Маргарет.

Двете стиснаха мигновено масата, която бе закрепена за пода, докато се мъчеха да задържат плъзгащите се прибори за сол, пипер и чашите.

— Случи се внезапно — каза тя накрая, след като вълната отмина. — В един миг беше при нас, а след това... я нямаше.

В столовата бе почти тихо, с изключение на приглушените разговори на няколкото жени, достатъчно смели и издръжливи, че да помислят изобщо за храна, както и някой и друг трясък, когато прибор или табла станеха жертва на надигнала се вълна. Опашките от първите дни се бяха стопили и малкото момичета, които имаха някакъв апетит, се мотаеха пред масите с ястия и не бързаха с избора си.

— Бих казала, че това е добър начин да си идеш — каза Франсис. Очите ѝ, когато ги вдигна към Маргарет, бяха ясни и уверени, яркосини. — Вероятно не е усетила нищо. — Тя замълча за миг, после добави: — Наистина. Има далеч по-лоши неща, които биха могли да ѝ се случат.

Маргарет сигурно щеше да се замисли доста по-дълго над думите ѝ, ако не беше кикотенето в ъгъла. През последните няколко

минути го чуваха като далечен фонен шум, но сега се бе извисило и сякаш се надигаше и спадаше с ритъма на вълните навън.

Двете жени се извърнаха на столовете си и забелязаха, че дамите в ъгъла вече не бяха сами: към тях се бяха присъединили няколко мъже с работните гащеризони на инженери. Маргарет разпозна един от тях — беше разменила поздрав с него предния ден, докато той търкаше една от палубите. Мъжете се бяха събрали около жените, които, изглежда, се радваха на малко внимание от страна на силния пол.

— Джийн трябваше да е тук — разсеяно отбеляза Маргарет и се обърна към храната си.

— Мислиш ли, че трябва да им занесем нещо? Малко картофено пюре?

— Ще изстине, докато го занесем долу — отвърна Маргарет. — Освен това не ми се нрави особено идеята Джийн да го върне обратно върху леглото ми. Там и без това мирише ужасно вече.

Франсис се загледа през прозореца към водата, която се надигаше и бушуваше около тях и понякога срещаше опръсканите солени стъкла с мощен плясък.

Маргарет мислено си отбеляза колко е сдържана спътничката ѝ, като онези, които сякаш винаги водеха вътрешен монолог, дори когато говореха за нещо друго.

— Надявам се, че Мод Гон е добре — каза тя.

Франсис се извърна, сякаш неохотно я бяха изтръгнали от някакви далечни мисли.

— Разкъсвам се между желанието си да видя, че е добре, и усещането, че не мога да издържа и минута повече в проклетата каюта. Направо ме подлудява. Особено стенанията на онези двете.

Франсис кимна едва забележимо. Това бе най-близкото, подозираше Маргарет, до открито съгласие, което би показала. Но се приведе напред, така че гласът ѝ да се чуе въпреки шума в столовата.

— Можем да се поразходим после по палубата, ако искаш. Да я изведем малко на въздух. Може да я сложиш в онази плетена кошница и да я скрием с една жилетка.

— Здравейте, дами.

Беше инженерът. Маргарет подскочи, после погледна зад гърба му към развеселените момичета, които току-що бе оставил в ъгъла и които го следяха с погледи през рамо.

— Добър ден — отвърна тя без особен ентузиазъм.

— Тъкмо си говорехме с моите приятелчета ей там и решихме да ви споделим, дами, че тази вечер ще има малко парти за добре дошли на борда в столовата на огнярите. — Говореше с акцент и увереността на човек, който винаги получава онова, което иска.

— Много мило — отвърна Маргарет, отпивайки от чая си. — Но пред вратата ни има пазач.

— Не и тази нощ, дами — каза той. — Има известен недостиг на пазители на морала, заради времето. Ще имаме една-две нощи свобода. — Той намигна на Франсис. Сигурно намигаше на жените още от раждането си. — Само малко смях. Имам грог, ще поиграем на карти и може да ви запознаем с някои английски обичаи.

Маргарет вдигна очи към тавана.

— Не е за нас, благодаря.

— Карти, госпожо, карти. — По лицето му се изписа шок и обида. — Не знам какво си помислихте. Боже, та нали сте омъжена жена и...

Маргарет се засмя въпреки волята си.

— Нямам нищо против една-две игри на карти — каза тя. — Какво играете?

— Джин рум. Ньюмаркет. Може и някоя и друга игра на покер.

— Единствената истинска игра — сериозно заяви тя, — но аз играя само със залози.

— Такива момичета харесвам — отбеляза той.

— Сигурно ще ви оберат — каза тя. — Учила съм се от най-добрите.

— Ще рискувам — каза той. — Хич не съм придирчив от кого взимам пари.

— Аха. А ще има ли място за мен? — попита тя и отмести назад стола си, за да се покаже целият ѝ огромен корем. Чакаше да види реакцията му.

Колебанието му продължи само частица от секундата.

— Ще намерим място за теб — каза той. — Всеки приличен играч на покер е добре дошъл в столовата на огнярите.

Сякаш всеки от тях беше разпознал сродна душа в другия.

— Денис Тимс. — Той протегна ръка.

Тя я пое.

— Маргарет — Меги — О'Брайън.

Той кимна на Франсис, която не му беше подала своята ръка.

— Ние сме четири етажа по-надолу, почти точно под вас. Тръгнете надолу по стълбите покрай баните за офицерите, после просто следвайте шума от веселбата. — Отдаде им чест, понечи да си тръгне, после добави с театрален шепот: — Ако заседнеш някъде по стълбите, Мегс, само викни и ще взема няколко момчета да дойдем да те измъкнем.

Мисълта за няколко часа в мъжка компания определено доста ободри Маргарет. Не копнееше за флирт или внимание — за разлика от много от другите жени, — а само за простичкото мъжко присъствие, което ѝ напомняше за дома. Въздъхна шумно: появата на Денис ѝ бе показала какво усилие бе за нея да понася изцяло женското си обкръжение.

— Стори ми се добър човек — каза бодро тя, като се надигаше с мъка от стола си.

— Да — каза Франсис. Тя вече отнасяше таблата си към количката с мръсни чинии.

— Ще дойдеш ли с мен, Франсис?

Маргарет трябваше да подтичва, за да не изостане, докато високата и слабичка Франсис крачеше бързо по коридора, като почти не залиташе, въпреки бясното люлеене на кораба. Франсис бе стояла с извърнато от Денис лице почти през цялото време, докато той им говореше, осъзна Маргарет. Минаха още няколко минути, преди да си даде сметка, че през двата часа, прекарани заедно, Франсис не ѝ бе казала абсолютно нищичко за себе си.

Скъпи Джордж,

Надявам се, че си добре и че кракът ти вече е оздравял. Не съм сигурна дали си получил последното ми писмо, след като толкова дълго нямам отговор от теб. Позволих си да номерирам това, за да можеш да прецениш в какъв ред са изпратени моите писма. Ние всички сме добре тук, в Тивъртън. Градината е просто прелестна и новите ми лехи се развиват чудесно. Патрик работи много, както винаги, и вече си нае ново момче, което да му помага

за някои от големите клиенти. Това увеличи броя на служителите му до пет, което си е доста в тези трудни години.

Нямам търпение да получа отговор от теб, Джордж, тъй като вече няколко пъти те питам дали искаш да наемеш къщата в края на имението „Хемуърт“. Разговарях с лорд Хемуърт лично — двамата сме се срещали няколко пъти на светските приеми на съпругата му — и той каза, че ще се радва да бъдеш негов наемател, при твоята блестяща военна кариера, но трябва да получи отговор скоро, скъпи, тъй като и други хора са проявили интерес. Имаме за съседка една пенсионирана учителка, госпожа Барнс, много мила дама от Челтънъм. И вече сме уговорили една жена, която ще се грижи за дома ти, така че няма нужда да се притесняваш дали ще имаш топла вечеря!

Както съм споменавала и преди, Патрик ще се радва да те запознае с отбраното общество в Тивъртън — той самият е доста влиятелна фигура в местния ротариански клуб и може да ти осигури достъп до правилните хора. Сега, когато ще имаш повече свободно време, може би ще искаш да се запишеш в местния автомобилен клуб? Или дори да излизаш с яхта в морето? Сигурна съм, че ще искаш да продължиш да се „мотаеш около лодките“ дори в преклонните си години.

Още един пенсиониран военен и съпругата му се преместиха да живеят в околността, макар че мисля, че той е от Кралските военновъздушни сили, но поне ще има с кого да си приказвате за войната. Той е затворен човек — почти не ми продума, когато се срещнахме на пътя! — и сякаш нещо не е наред с окото му. Предполагам, че е рана от войната, но Марджъри Лейтъм се кълне, че ѝ бил намигнал.

Трябва да свършвам вече, Джордж. Но първо да ти кажа, че сестра ни е малко по-добре. Каза да ти предам, че е благодарна за всичко, което си направил, и се надява скоро да е в състояние сама да ти пише. Понася загубата си много смело.

Моля се, както винаги, плаването ти да е безопасно.
Твоя любяща сестра, Айрис

Капитан Хайфийлд седеше в каютата си, като придържаше с една ръка кристалната чаша с вино, докато четеше писмото, чието отваряне бе отлагал от Сидни насам. Вилицата бе останала на половината път към устата му и чак когато стигна до края на писмото, той я остави и бутна настрани чинията с вече желиралата се пържола и варени картофи.

Беше доволен от промяната на времето: жените се оказаха полесни за контролиране, докато бяха на легло или затворени в каютите си, а и с изключение на няколко случая на тежко повръщане и контузеното момиче, което се бе натъртило лошо при падане от горното легло, в лазарета нямаше много работа. Въпреки това честичко се сецаше за доктора.

Отначало го бе отдавал на влагата, някакво ревматично схващане, причинено от внезапното спадане в налягането. Но болката в крака му ставаше все по-настоятелна и бе променила характера си, така че понякога се изостряше и даваше сигнал за злонравието си. Знаеше, че трябва да иде да се прегледа: докторът в Сидни много категорично бе настоял за това. Но той бе сигурен, че ако открият онова, което подозираше, че ще открият, ще имат основание да го лишат от последното му плаване. Ще го изпратят у дома на борда на самолет. А дори пълен с жени кораб бе за предпочитане пред никакъв.

На вратата се почука. Капитан Хайфийлд по рефлекс изпъна крака си по-навътре под масата.

— Влез.

Беше Добсън, понесъл куп документи.

— Извинете, че ви безпокоя, сър, но ви нося коригирания списък с болните. Сметнах, че ще искате да знаете, че сме останали само с три от осемте жени от женския корпус, сър.

— Всички ли са болни?

— Четири са болни, сър. Едната е на легло. Паднала по стълбите до радиостанцията и си навехнала крака.

Добсън се взираше в недокоснатата храна. Несъмнено това щеше да бъде споделено в столовата по-късно и възможните причини щяха

да бъдат обсъждани подробно, помисли си Хайфийлд.

— И какво, за бога, е правила пред помещението с радиостанцията?

— Била се изгубила, сър. — Добсън лесно запази равновесие, когато подът се наклони и водните пръски закриха гледката през прозореца. — Един от инженерите намерил две момичета в склад за брашно номер две тази сутрин. Някак успели да се заключат вътре. Изглежда, болшинството от тях не могат да разчитат карта.

Виното бе загорчало в устата му. Хайфийлд издиша дълбоко.

— И какво ще правим с вечерната проверка тази нощ?

— Мислех си да възложим на някои от пехотинците, сър. Клайв и Никол са много отговорни момчета. Честно казано, не мисля, че ще имаме много неприятности с дамите, докато преминаваме през Големия залив. Бих казал, че поне половината са твърде заети да се превиват по леглата си, за да забъркат някоя каша. Столовите са почти празни.

Добсън беше прав. Хайфийлд разсеяно си пожела лошото време да се задържи през шестте седмици на плаването.

— Добре. Разпореди се. Какво е нивото на водата?

— Не е зле, сър. Успяваме да се справим засега, но трябва да отбележа, че системите на кораба са доста износени. Някои от машините, изглежда, се държат само на опърпани върви и късмет. И все пак добре е, че доста от жените са по леглата. — Той се ухили. — По-малко миене на коси и такива неща.

— Да, хм, мислех си за това. Постарай се да бъде проведена още една лекция на тема пране. Направи я задължителна. И всички, които не спазват правилата, ще бъдат под заплахата да останат без вода три дни преди да се видят със съпрузите си. Това би трябвало да свърши работа.

Добсън излезе с леко дразнещата си наперена походка. Смяташе, че може да е капитан, беше му казал неведнъж Реник, стюардът на Хайфийлд. Хайфийлд се бе радвал на повишенията на много други мъже, служили под неговото командване, но нещо в маниера на Добсън му беше адски противно. Нещо в погледа му подсказваше, че без значение дали заради Харт, или заради приближаващото му пенсиониране, Добсън го приема вече като изпята песен; въпреки

миналото му, поста му, той го смята вече за човек, с който не е необходимо да се съобразява.

— Този човек е пълен негодник — заяви Реник, който дойде да вземе чинията на капитана. Беше служил при Хайфийлд почти десет години и изразяваше мнението си със свобода, породена от дългогодишен опит.

— Такъв е, но е единственият помощник-капитан, с когото разполагам.

— Мъжете не го уважават. Няма да имате полза от него в това плаване.

— Знаеш ли какво, Реник? Точно в момента, негодник или не, Добсън е последната ми грижа.

Стюардът сви рамене. По набръчканото му шотландско лице се четеше изражение, което наемкваше на капитана, че и двамата знаеха повече, отколкото искаха да споделят. Когато излезе от стаята, погледът на Хайфийлд отново се спря на писмото. Той стисна чашата с вино в другата си ръка и помете с длан листа от махагоновата маса право в кош за боклук отдолу.

Денис беше сбъркал за пехотинеца. Когато Маргарет и Франсис се върнаха в каютата си, той стоеше отвън, вдигнал ръка да почука.

— Хей! — викна Маргарет и се опита, въпреки натежалия си корем и люлеещ се под, да изтича по коридора. — Хей!

Той свали ръка и Маргарет използва момента да застане между него и вратата.

— Мога ли да помогна с нещо? — попита тя, задъхана, подпряла с ръка корема си.

— Нося ви солени бисквити. Заповед на капитана, госпожо. Правим го за всички болни.

— Те спят — заяви Маргарет. — Най-добре да не ги безпокоим, нали така, Франсис?

Франсис погледна мъжа, после извърна лице.

— Да.

— Нашата Франсис е медицинска сестра — каза Маргарет. — Знае какво е най-добре за морска болест.

Последва кратка пауза.

— Солените бисквити помагат. — Пехотинецът стискаше кутията здраво в двете си ръце. — Да ги оставя ли на вас тогава?

— Да. Благодаря. — Маргарет пое кутията и присви очи от болка: на бебето не му бе харесало раздрусването.

Мъжът гледаше вторачено Франсис. Когато усети, че Маргарет го наблюдава, той побърза да извърне поглед.

— Няма да съм тук тази нощ — каза той. — Има доста заболели заради времето, затова ще помагам за вечерната проверка. Но имам разрешение да ви нагледам по-късно, ако предпочитате. — Говореше някак накъсано, сякаш нямаше много опит в общуването.

— Не — отвърна Маргарет. — Ще се оправим. — Усмихна му се широко. — Благодаря за предложението все пак. И не е нужно да ни наричате „госпожо“. Струва ми се твърде... официално.

— Заповед, госпожо.

— О. Заповед.

— Точно така. — Той вдигна ръка към козирката си за поздрав.

— Довиждане тогава. И благодаря за бисквитите. — Маргарет помахаше с пръсти. Молеше се Мод Гон, събудена от гласа ѝ, да не се разлае.

Когато отвори вратата, Джийн се събуди и надигна бледото си лице изпод одеялото. Отказа бисквитите и бавно седна, разкривайки горната половина на фланелена нощница, украсена с малки розови розички по деколтето. Маргарет се сепна колко млада изглежда тя.

— Мислиш ли, че трябва да занесем нещо? — Мод Гон бе скочила в скута ѝ и се опитваше да близне лицето ѝ.

— Къде да го занесете?

— В столовата на огнярите. Нещо за пиене или каквото и да е.

— Аз няма да ходя — каза Франсис.

— Трябва! Не мога да ида сама!

Джийн присви очи. Имаше сенки под тях.

— Къде да отидеш? — измърмори тя.

— Има нещо като парти долу — отвърна Маргарет. — Обещаха ми игра на покер. Ще сляза, щом поразходя набързо Мод. Хайде, Франсис, не можеш да седиш тук цяла нощ. Ще ти бъде скучно.

— Наистина не си падам по подобни неща — отвърна Франсис. Но не звучеше особено убедена.

— Тогава аз ще те науча.

— Няма да ме оставите тук — заяви Джийн и прехвърли крака над ръба на леглото.

— Сигурна ли си? — попита Маргарет. — Навън е доста бурно.

— По-добре ще е, отколкото да си изповръщам червата в компанията на Госпожица Добри Маниери — отвърна тя, посочвайки с палец към спящата на отсрещното легло Ейвис. От него висеше дълъг копринен халат в бледорозово. — Идвам с вас. Няма да пропусна парти. Това ще е най-веселото нещо, което ми се е случило, откакто сме отплавали.

Маргарет считаше, че каютите на булките са тесни, но нищо не я бе подготвило за множеството мъже, които можеха да се окажат натъпкани в едно помещение за храна, почивка и свободно време, не по-голямо от салона в дома на някой от работническата класа. Първият признак беше миризмата: мускусният аромат, който ѝ бе познат от стаите на братята ѝ у дома, тук бе кондензиран, увеличен стократно и ги посрещна като зловонен порив още от другата страна на вратата. Беше миризмата на мъжки тела в постоянен близък контакт, измити и неизмити, на пот, на алкохол и цигари, на неизпрано бельо и неща, за които нито Франсис, нито Маргарет искаха да си помислят. Не беше чудно: четири етажа по-надолу, точно до нивото на водата, крайно невероятно бе в помещението да е влизала повече от глътка-две свеж въздух. И понеже се намираще точно над машинното отделение откъм старборда, помещението беше в почти постоянно състояние на вибрация, а шумът се носеше изпод краката им с ужасно и чудовищно постоянство.

— Мисля, че трябва да се върнем — каза Франсис. Тя едва тътреше крака през целия път и очакваше неприятности зад всеки ъгъл. Накрая Маргарет я бе хванала здраво за ръка, твърдо решена, че момичето ще се забавлява поне веднъж в живота си, каквото ще да става.

— Покрай баните на офицерите, нали така? Мислиш ли, че това са баните?

— Няма да надничам, за да проверя. — В изминалите няколко минути, откакто бяха напуснали своето спално помещение и бяха слезли по стълбите, тя си бе върнала цвета на лицето. Зад нея Франсис залитна и се опита да запази равновесие, когато корабът отново рязко се наклони.

— Тук е — каза Маргарет. — Ехо? — повика тя и почука предпазливо, макар да се съмняваше, че ще я чуят заради шума. — Денис тук ли е?

Последва съвсем кратка тишина, преди да избухнат смехове и подсвиркване. Някой извика: „Стегнете се, момчета, имаме гостенки“. И след няколко минути, в които Маргарет и Франсис се чудеха дали да не си тръгнат, а Джийн се опитваше безуспешно да надникне през малката осветена цепнатина отстрани, вратата се отвори. Денис, ухаещ приятно, с изгладена риза и стиснал в ръка бутилка с кехлибарена течност, ги покани да влязат, сякаш ги въвеждаше в бална зала.

— Дами — каза той, навел глава, докато се обръщаше към тях, — добре дошли при истинския двигател на „Виктория“.

Трийсет и двама мъже бяха разквартирувани в помещението на огнярите и макар едва половината да бяха налице, жените се озоваха в такава близост до противоположния пол, която в обичайни обстоятелства би означавала скорошно предложение за брак. Франсис прекара първия половин час притисната до единствените свободни трийсет сантиметра стена, явно твърде ужасена, за да седне, предвид присъстващите няколко полуголи мъже. Джийн се кикотеше и изчервяваше, измърморваше: „Колко дръзко!“, с възмутен тон, когато не можеше да се сети какво друго да каже, което бе доста често. Маргарет бе най-малко притеснена: положението ѝ, както и лекотата, с която общуваше с големи компании от мъже, им позволяваше да се отнасят с нея като с почетна сестра. Само за час не само бе спечелила няколко раздавания на карти, но и бе отговорила на няколко запитвания какво е най-добре да се напише на любимата, как да се справиш с твърде властна тъща, както и коя вратовръзка да си сложиш за светско събитие. Въздухът бе натежал от цигарен дим, алкохолни пари и някоя и друга изтървана ругатня, последвана от извинение към присъстващите дами. В далечния ъгъл слаб като вейка мъж с пригладена назад червена коса тихичко свиреше на тромпет. Никой не му обръщаше внимание, което караше Маргарет да си мисли, че вероятно го прави всяка нощ.

— Искате ли питие, дами? — предложи Денис, като се наведе над тях с няколко чаши.

Бързо бяха разбрали, че той не се води от обичайните правила на кораба. Алкохол, цигари, малък заем до заплата — всичко сякаш се

стичаше или оттичаше от него като вода. Франсис, която бяха склонили да седне до Маргарет, поклати глава. Тя явно бе безразлична към възхитените погледи на мъжете и бе прекарала толкова дълго време взряна в обувките си, че Маргарет се бе почувствала гузна, задето бе настоявала да дойде. Джийн, от друга страна, вече бе изпила две чаши и с всяка изминала секунда ставаше все по-весела.

— Полека, Джийн — прошепна Маргарет. — Не забравяй колко ти беше зле по-рано.

— Дейви казва, че това ще ми успокои стомаха — отвърна Джийн и смушка мъжа до нея.

— „Шъ ми ушпокуи штомахъ?“ — Единият от механиците, Джексън, смяташе акцента им за ужасно забавен и непрекъснато повтаряше всяка тяхна дума.

— Недей да вярваш каквото и да ти кажат тези тук — каза Маргарет и повдигна вежди. — Щяло да ти успокои стомаха, как ли пък не.

— Това ли ти каза и твоят Джо, а? — попита Денис, сочейки с пръст корема ѝ, докато наоколо избухнаха в гръмък смях.

По стените имаше прътове, на които се закрепваха хамаците, както и редици шкафчета, чиито собственици бяха обозначени с картички или ръкописно надраскани букви. На малкото останало място по стените, снимки на оскъдно облечени филмови звезди сиделяха вниманието с леко размазани, не толкова бляскави снимки на съпруги и приятелки, на усмихнати деца — като пожълтели от никотина вестители на друг, по-широк свят далеч оттук. Наоколо мъжете, които не играеха карти по дървените маси, си лежах в хамаците и пишеха писма, спяха, пушеха, четяха или само наблюдаваха — просто се наслаждаваха на присъствието на жените. Повечето се бяха облекли заради благоприличието, а мнозина им бяха предложили бонбони, цигари и дори снимките на любимите си, за да им се похвалят. Въпреки тясното помещение, нямаше и помен от заплаха, както се случваше в дните, когато баща ѝ бе водил у дома онези мъже от бара. Тези тук бяха дружелюбни, гостоприемни и само леко флиртуваха. Маргарет смяташе, че ги разбира; след като бяха прекарвали месеци далеч от любимите си, дори и присъствието на някого, който да им напомни за света далеч от войната и сраженията, бе напълно

достатъчно. Тя самата го бе усетила, когато бе видяла мъже със същата униформа, която и Джо носеше.

— Франсис? Сигурна ли си, че не искаш да изиграеш една игра?
— Маргарет отново бе спечелила. Денис само бе подсвирнал и бе хвърлил своите карти, заплашвайки я с жестоко отмъщение при следващата им среща на масата. Изобщо не се съмняваше, че отново ще играят заедно.

— Не. Благодаря.

— Ще се справиш страхотно. — Лицето ѝ бе почти напълно безизразно; дребните ѝ, леко изострени черти не разкриваха нито следа от неудобството, което Маргарет знаеше, че тя изпитва. Вече няколко пъти бе споменала, че Франсис е медицинска сестра и тя няколко пъти бе отказала да говори за времето на службата си. В думите ѝ имаше достатъчно любезност, за да не бъдат приети като обида. Но само толкова.

— Приятелката ти добре ли е? — тихо я попита Денис.

— Мисля, че е малко срамежлива. — Маргарет нямаше друго обяснение. Гледаше надолу, притеснена, че се представя за близка с жена, която е срещнала съвсем наскоро.

— „Малку шрамежлива“ — имитира я механикът зад гърба ѝ.

— Млъкни, Джексън. Е, къде служи мъжът ти?

— Във флота — отвърна Маргарет. — Джоузеф О’Брайън. Инженер е на „Александра“.

— Инженер, значи? Хей, момчета, Мегс е от нашите. Жена е на инженер. Знаех си, че имаш вкус, Мегс, още щом те видях.

— Обзалагам се, че си виждал много жени. — Маргарет повдигна вежди.

— Малко са били с добър вкус — подхвърли приятелят му.

Изираха още четири-пет раздавания и играта, както и обстановката, бързо разсеяха усещането на жените, че се намират сред непознати. Маргарет знаеше, че е безопасен избор за някого като Денис: той беше от мъжете, които се наслаждаваха на женска компания, след като възможността за сексуално завоевание бъде отписана. Беше се притеснявала, че бременността ѝ може да направи плаването по-трудно за нея; сега разбираше, че може да го улесни.

Още по-хубавото бе, колкото и невероятно да звучеше, че тези мъже не обръщаха внимание на корема ѝ. Почти всяка жена, която бе

срещнала на борда досега, я бе питала колко напреднала е бременността ѝ, дали бебето е „добро“ — какво ли означава „лошо“ бебе, питаше се тя, — дали се надява на момче или момиче. Сякаш бе престанала да е Маргарет и се бе превърнала в крачещ инкубатор. Някои искаха да го докоснат и шепнешком споделяха, без да ги е питала, как и те искат същото. Други, като Ейвис, гледаха корема ѝ с едва прикрито отвращение или изобщо не го споменаваха, сякаш се опасяваха, че може да се заразят някак. Маргарет рядко засягаше темата: преследвана от кошмарните спомени за раждането при кравите на баща ѝ, тя още не се бе примирила с биологичната си съдба.

Изираха още две, три, няколко раздавания. В стаята стана още по-задимено. Мъжът в ъгъла изсвири две песни, които тя не познаваше, а после и „Зелените поля на дома“, в много бързо темпо на тромпета си. Мъжете спряха да играят, за да попеят. После Джийн се включи с някаква вулгарно — шеговита песничка, но забрави последните няколко стиха. Запревива се от смях.

Стана късно, или поне ѝ се струваше така: без наличието на естествена светлина или часовник не беше възможно да се каже дали времето е спряло, или вече са в малките часове. Имаше само добри или лоши карти, кикотенето на Джийн, тромпета в ъгъла и звуците, които, с малко въображение, имаха някаква прилика с дома.

Маргарет свали картите си и даде на Денис секунда да схване.

— Мисля, че си ми длъжник, господин Тимс.

— Нямам и петак вече — обяви той с добродушно отчаяние. — Ще се задоволиш ли с купони за цигари? Нещо за подарък на мъжа ти?

— Задръж си ги — каза тя. — Твърде ми е жал за теб, за да ти взема каквото и да било.

— Трябва да се връщаме в спалното си. Става късно. — Франсис, единствената сред тях, която още бе скована и сдържана, погледна многозначително часовника си, а после и Джийн, която не можеше да спре да се хили, излегната в един хамак, докато разглеждаше списанието на някой от механиците.

Беше дванайсет без четвърт. Маргарет се надигна тежко, натъжена, че трябва да си тръгва.

— Беше чудесно, момчета — каза тя, — но май трябва да си вървим, докато всичко е мирно и тихо.

— Не искаме някой да се прибира у дома в спасителната лодка.

По лицето на Франсис за миг пролича, че е приела репликата сериозно.

— Много благодарим за гостоприемството.

— „Гоштуприемству“ — имитира тихо Джексън.

— Удоволствието беше наше — отвърна Денис. — Искате ли някой от нас да провери дали пътят е чист за вас? — После гласът му стана студен: — Хей, Плъмър, покажи малко уважение.

Музиката спря. Всички очи проследиха погледа на Денис. Собственикът на списанието, което Джийн разглеждаше, небрежно бе сложил длан върху задната част на бедрото ѝ, която сега побърза да отдръпне. Не беше ясно дали Джийн не е твърде пияна, за да го забележи изобщо. Но все пак настана недоловима промяна в атмосферата. Секунда-две никой не проговори. После Франсис пристъпи напред.

— Да, хайде, Джийн. — Сякаш изведнъж рязко се бе съживила. — Ставай. Трябва да се връщаме.

— Само разваляте веселбата. — Джийн наполовина се изхлузи, наполовина се строполи от хамака, прати въздушна целувка на механика и се остави да бъде хваната здраво от Франсис. — Чао, момчета. Благодаря за прекрасната вечер. — Косата ѝ бе разпиляна пред лицето и почти закриваше блажената ѝ усмивка. — Трябва да се разтъпчем сутринта. — Тя тронаво размърда крак и Франсис се протегна, за да смъкне полата ѝ до прилично ниво.

Маргарет кимна на мъжете край масата, после тръгна към вратата, внезапно смутена, сякаш едва сега осъзнаваше потенциалните опасности в ситуацията.

Денис явно усети това.

— Съжалявам за станалото — каза той. — Заради алкохола е. Нищо лошо не е имал предвид.

— Всичко е наред — отвърна Маргарет и се усмихна вяло. Той ѝ протегна ръка.

— Елате пак. — Наведе се към нея и прошепна: — Писва ми да гледам все тези физиономии.

Маргарет знаеше какво се опитва да ѝ каже и изпита благодарност.

— Много бих искал пак да поиграем карти — добави той.

— Сигурна съм, че пак ще дойдем — каза тя, докато Франсис влачеше Джийн към вратата.

Ейвис беше будна, когато се промъкнаха възможно най-тихо в каютата с Джийн, която все се кикотеше и сумтеше под нос.

Бяха видели само две други жени: доста притеснени на вид, които бяха разменили с тях съвсем кратки съзаклятнически усмивки, преди да се скрият в някой сенчест коридор. Маргарет обаче навсякъде виждаше призраците на пазителите на морала: ушите ѝ направо горяха в очакване на вик: „Хей! Ти! Какво си мислиш, че правиш?“. По сериозното лице на Франсис си личеше, че и тя мисли за същото. Междувременно Джийн бе повърнала два пъти, за щастие в офицерската баня, която бе празна по това време, но сега се кикотеше и се опитваше да им разкаже историята, която бе прочела в списанието.

— Беше адски смешна. Всеки път, щом това момиче направи нещо, каквото и да е... — Лицето ѝ се озари от престорено сливане. — Всичките ѝ дрехи просто падат на земята.

— Голям смях — измърмори Маргарет. Тя беше силно момиче — като крава, обичаха да казват братята ѝ, но бебето, заедно с почти отпуснатото тяло на Джийн, както и неспирното люшкане на кораба, я бяха изтозили и сега пъшкаше и се потеше, докато се мъкнеха по коридора. Франсис бе поела по-голямата част от тежестта на Джийн и мълчаливо я теглеше, като се крепеше с другата си ръка за тръбите и перилата, а лицето ѝ бе напрегнато от усилията.

— Повечето пъти остава само по бельо и сутиен. Но имаше поне две картинки, на които си нямаше нищо. Нищичко. Трябваше да прави така с ръце. — Джийн се измъкна от хватката им — беше изненадващо силна за такова дребничко момиче — и понечи да скрие гърдите и слабините си, докато на лицето ѝ бе изписано престорено изненадано изражение.

— О, хайде, Джийн.

Маргарет надникна зад ъгъла към тяхното спално помещение и с радост забеляза, че пехотинецът не е на поста си.

— Бързо! Може да ни остава съвсем малко.

Именно тогава от тъмнината се бе появила онази жена.

— О! — сепна се Франсис.

Маргарет усети как се изчервява.

— Какво става тук, дами?

Служителката на женския корпус дотича бързо при тях, като големият ѝ бюст пристигна малко преди нея. Беше ниска, с тъмнокестенява коса и по-рано ги бе упътила към пералното помещение. Имаше нещо леко неприлично в бързото ѝ появяване тук, сякаш бе чакала да се случи някакво провинение.

— Какво става? Знаете, че на булките не се разрешава да излизат от спалните по това време на нощта.

Маргарет усети как езикът залепва за небцето ѝ.

— На приятелката ни ѝ стана зле — спокойно обясни Франсис. — Трябваше да иде до банята, а не бяхме сигурни, че ще се справи сама.

Сякаш в потвърждение на думите ѝ, палубата се надигна под краката им и четирите залитнаха дружно към стената. Джийн падна на колене, изруга и шумно се оригна.

— Морска болест ли е?

— Ужасно зле е — каза Маргарет и изправи Джийн на крака.

— Ами не съм сигурна...

— Аз съм медицинска сестра — прекъсна я Франсис. „В този тих и тънък глас се крие ужасно много сила“, помисли си Маргарет. — Реших, че ще бъде по-хигиенично, ако повърне далеч от леглата ни. Вътре има още една такава — посочи тя към вратата им.

Жената се вторачи в Джийн, чиято глава бе сведена.

— Сигурни ли сте, че е само прилошаване?

— О, да — каза Франсис. — Прегледах я, нищо друго няма.

Жената, изглежда, се колебаеше.

— Виждала съм го и преди — каза Франсис, — докато служех на болничния кораб „Ариадне“. — Нарочно бе наблегнала на думата „служех“. Протегна ръка на жената. — Сестра Франсис Маккензи.

Жената усети, че е била надхитрена. Това я притесняваше, помисли си Маргарет, най-малкото защото не беше сигурна как е станало.

— Да. Ами... — подхвана тя. Не пое ръката на Франсис и тя остана да виси във въздуха. Привидната лекота, с която Франсис

накрая я прибра до тялото си, накара Маргарет да се запита колко ли пъти е бил отказван подобен жест.

— Хм, ще ви помоля да се върнете по леглата, дами, и да не излизате отново, освен ако не става дума за спешна нужда. Знаете, че тази нощ нашият пехотинец го няма, а е въведен строг вечерен час.

— Сигурна съм, че вече ще се справим — каза Франсис.

— Такива са заповедите, както знаете.

— Да, знаем — отвърна Франсис.

Маргарет понечи да тръгне, но Франсис чакаше жената да се махне.

Разбира се, сети се Маргарет. Кучето.

Жената отстъпи. Отмина нататък и само им хвърли един последен поглед през рамо, докато вървеше със залитане към столовата.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Проверки на закритите палуби, галериите и оръжейните позиции бяха извършвани често и на неопределен интервал след залез-слънце. Всички жени трябваше да бъдат по леглата си след единайсет вечерта и дежурните служителки на женския корпус обикаляха, за да проверят дали някой не липсва... Това бяха най-добрите мерки, които можеха да бъдат предприети, и макар да не бяха идеални, поне действията като пречка за неприлично поведение и прекъсваха доста интимни срещи преди логическата им развързка.

Капитан Джон
Кемпбъл Ейнсли, цитиран
от Нийл Маккарт в
„Корабът «Виктория»“

Седем дни

Звукът на тръбата прозвуча тенекиено по радиоуредбата и отекна в стените на палуба Б. Застаналите под нея мъже се намръщиха и един дори закри ушите си с ръце — всички имаха забавени, предпазливи движения, които свидетелстваха за осем неофициални „партита“, за които се говореше, че са били организирани през изминалите нощи. От петнайсетте, строени пред кабинета на капитана, единайсет очакваха да бъдат наказани за някакво свързано с тях провинение, докато останалите още не бяха получили наказанието си заради провинения при последното им слизване на брега. Обикновено подобни дисциплинарни въпроси биваха решавани още на следващия ден след отплаването, но заради необичайния характер на товара му и извънредния брой простъпки, поне в известен смисъл, нормалните дейности на кораба „Виктория“ още не бяха в установения си ритъм.

Командващият офицер застана точно пред едно от по-младите момчета, което бе придържано от двете страни от двама също толкова пъпчиви приятели. Командирът протегна едър и топчест пръст и повдигна брадичката на провинилия се и се намръщи, когато долови дъха му.

— Не знам какво би ти казала майка ти, слънчо, ако те види в това състояние, но мога да си представя. — Обърна се към момчетата: — Ваш приятел ли е?

— Сър.

— Как се подреди така?

Момчетата, защото двамата бяха точно такива, гледаха в обувките си.

— Не знаем, сър.

— „Шотландска мъгла“, нали? Вместо само скоч?

— Не знаем, сър.

— „Не знаем, сър“ — повтори мъжът и ги фиксира с отработен зъл поглед. — Обзалагам се, че знаете.

Хенри Никол, морски пехотинец, отстъпи назад към стената. Младежът до него мачкаше шапката си в ожулените си, разкървавени ръце. Той въздъхна, застана по-стабилно на крака заради клатенето на кораба. Вече бяха минали през най-трудната част на Големия залив, но все още трябваше да се внимава.

— Соумс, нали?

По-младият мъж кимна нещастно на командира.

— Сър.

— Защо е тук той, Никол?

— За кавги и нарушения на реда, сър. И пиянство.

— Не е в твоя стил, Соумс.

— Не, сър.

По-възрастният мъж поклати глава.

— Ти ли ще го защитаваш, Никол?

— Да, сър.

— Гледай да се напиш после. Отново си на пост тази вечер. Изглеждаш направо скапан. — Кимна на по-младия мъж. — Соумс, лоша работа. Другия път използвай главата си, а не юмруците.

Командващият офицер бавно мина към следващия в редицата — нарушител на реда, под влияние на упойващи вещества или алкохол —

и Соумс се облегна на стената.

— Всички ще си получите заслуженото — каза им той. — Днес ще ви съди капитанът, а не помощник-капитанът, и мога да ви кажа, че не е в най-доброто си настроение.

— Здраво съм загазил, нали? — простена Соумс.

При нормални обстоятелства Никол би оспорил твърдението му, би се опитал да го окуражи, да гледа позитивно. Но с ръка, все още докосваща писмото в джоба на панталона си, той нямаше нито сили, нито желание да накара някого друго да се чувства по-добре. Беше отлагал с дни отварянето му, предполагайки и опасявайки се от съдържанието му. Сега, седем дни след напускането на Сидни, вече знаеше.

Сякаш знанието някога е направило нещата по-добри.

— Ще се справиш — каза той.

Скъпи Хенри,

Разочарована съм, но не и изненадана, че не получих отговор от теб. Отново искам да ти кажа колко съжалявам. Никога не съм имала намерение да те нараня. Но не сме чули и думичка от теб от толкова отдавна, а аз наистина съм много привързана към Антон. Той е добър човек, мил, обръща ми голямо внимание...

Това не е критика към теб. Знам, че бяхме ужасно млади, когато се оженихме, и може би ако войната не бе почнала точно тогава... И все пак, както и двамата знаем, светът ни днес е пълен с такива „ако“...

Бе прочел първия параграф и си бе помислил с ирония колко полесен бе животът му, когато писмата му още се цензурираха...

Минаха почти двацет минути, преди да им дойде редът. Спряха за миг пред вратата на кабинета на капитана, после Никол последва младежа вътре и двамата отдадоха чест. Капитан Хайфийлд седеше зад бюрото си, от едната му страна беше капитанът на пехотинците, а от другата — някакъв лейтенант, когото Никол не познаваше и който пишеше нещо в един тефтер. В продължение на няколко секунди той

не даде знак, че е забелязал новодошлите в стаята. Никол побутна младежа.

— Шапката — просъска той, стиснал своята черна барета пред себе си. Соумс свали неговата.

Офицерът до капитана прочете обвинението: момчето се сбило със свой колега в помещението за почивка на моряците. Освен това пиело алкохол, далеч над дневната дажба за техниците на борда.

— Как пледирате? — попита капитан Хайфийлд, продължавайки да пише. Имаше едър и елегантен почерк, който някак контрастираше с късите му и месести пръсти.

— Виновен, сър — отвърна Соумс.

Да, виновна съм. И слаба. Но ако бъдем честни, през изминалите четири години все едно бях вдовица, така и не получих никаква вест от теб. Прекарах три от тези четири години, като лежах будна нощ след нощ и се молах за твоята безопасност, да се върнеш при нас; говорех всеки ден на децата, дори и когато се съмнявах, че изобщо си спомняш за нас. Когато се върна, ти беше като непознат.

Най-накрая капитанът вдигна очи. Изглежда младежа, после се обърна към пехотинеца.

— Никол, нали?

— Сър.

— Какво можеш да ми кажеш за характера на този млад човек?

Никол се прокашля, събра мислите си.

— С нас е от малко повече от година, сър. Добър специалист. Много стабилен, усърден работник, тих. — Той помълча. — Добър човек.

— Е, Соумс, предвид тази блестяща характеристика, какво те превърна в буйстващ идиот?

Момчето сведе глава.

— Вдигни очи, човече, когато говориш с мен.

— Сър. — Той се изчерви. — Заради моето момиче, сър. Тя... дойде да ме види в Сидни. Излизаме от известно време. Но тя... ами с един от другите от палуба Д, сър.

Когато Антон се появи и започна да ми обръща внимание, Хенри, даже не може да се каже, че е заел мястото ти. Нямахме какво да вземе.

— ... и той започна да ми се подиграва... а после и останалите, хм, казваха, че не съм можел да задържа една жена, а знаете какво е в общото помещение, сър, хм, и ми беше дошло до гуша от всичко и... ами... май ми падна пердето.

— Май ти паднало пердето.

Децата много го харесват. Ти винаги ще бъдеш техният баща и те го знаят, но ще обикнат Америка и ще имат толкова много възможности, които никога не биха имали в едно заспало градче в Норфък.

— Да, сър. — Изкашля се в дланта си. — Много съжалявам, сър.

— Много съжаляваш — каза капитанът. — Е, Никол, значи, казваш, че е бил добър човек преди този инцидент?

— Да, сър.

Капитанът остави химикала си и склочи пръсти. Гласът му беше леден.

— Знаете, че не обичам сбивания на кораба ми. И още по-малко обичам, когато са свързани с употреба на алкохол. И най-вече не ми се нрави да открива, че на кораба ми има събирания без моето знание, в които е замесен алкохол.

— Сър.

— Разбираш ли? Не обичам изненадите, Соумс.

Но сега, скъпи, трябва да ти кажа нещо сериозно. Ако в писмото ми се усеща известна припряност, то е, защото нося детето на Антон и чакаме само твоето съгласие за развод, за да можем да се оженим и да отгледаме това дете заедно.

— Това е позор.

— Да, сър.

— Ти си петият, когото посрещам тук тази сутрин по обвинение, свързано с алкохол. Знаеше ли го?

Момчето не каза нищо.

— Доста изненадващо за кораб, на който се предполага, че няма друг алкохол, освен седмичната ви дажба.

— Сър.

Никол си прочисти гърлото.

Капитанът изгледа момчето изпод вежди.

— Известно ми е доброто ти поведение досега, Соумс, и можеш да се смяташ за късметлия, че имаш за застъпник толкова добър човек.

— Сър.

— Ще те оставя да ти се размине само с глоба. Но искам едно да ти е ясно — и можеш да го кажеш на всичките си приятели, както и на онези, които чакат отвън. Малко неща ми убягват на този кораб. И ако си мислите, че не ми е известно за събиранията, които се правят в час, в който нашият екипаж и дамите от товара ни трябва да са разделени не само от стени, а от цели коридори и стълби, по дяволите, значи много бъркате.

— Не съм имал предвид нищо лошо, сър.

Не съм имала намерение нещата да се обърнат така. Моля те, не карай това дете да порасне копеле, Хенри, умолявам те. Знам, че те нараних ужасно, но моля те да не причиняваш онова, което изпитваш към мен, на малкото същество.

— Не си имал нищо лошо предвид — измърмори Хайфийлд и започна да пише. — Нямам си лоши намерения. Никой от вас никога няма такива.

В стаята настана кратка тишина.

— Две лири. И дано не те видя тук повече.

— Сър.

— Наляво, ходом марш — викна лейтенантът.

Двамата отдадоха чест и напуснаха кабинета.

— Две лири, по дяволите — измърмори Соумс, докато се промъкваша покрай опашката от провинили се, преди да нахлупи баретата на главата си. — Две лири — каза той на един от приятелите си. — Проклет стар негодник е този Хайфийлд.

— Лош късмет.

Крачките на Соумс се ускориха с надигналото се в гърдите му чувство за несправедливост.

— Не знам защо изобщо тръгна да се заяжда с мен така. Дори не съм говорил с някоя от проклетите австралийски булки. И думичка не съм разменил с която и да било. Не като оня проклетник Тимс. Той си води момичета в неговата столова почти всяка вечер. Джексън ми каза.

— Най-добре да стоиш далеч от всички — каза Никол.

— Какво? — Младежът се обърна, вероятно усетил едва потиснатото напрежение в гласа на пехотинеца. — Добре ли си?

— Добре съм — каза той, като измъкна ръка от джоба си.

Моля те да ми пишеш или да изпратиш телеграма, щом можеш. Готова съм да ти оставя къщата и всичко. Поддържах я в добро състояние, доколкото ми беше по силите. Не искам да ти причинявам повече тревоги. Искам само позволенията ти да си тръгна.

Твоя, Фей

— Да — повтори Никол, докато крачеше надолу по стълбите. — Добре съм.

Дисциплинарните изслушвания приключиха няколко минути след единайсет. Капитан Хайфийлд остави химикала си и направи знак на Добсън, който бе влязъл малко по-рано, и на капитана на пехотинците да седнат. Стюардът бе изпратен за чай.

— Не е никак добре, нали? — каза той, облягайки се на стола си. — Едва от седмица сме в морето и вижте какво става.

Капитанът на пехотинците не каза нищо. Неговите момчета бяха дисциплинирани и никога не пиеха на борда; явяваха се на

изслушванията най-често като застъпници или когато естествените търкания между пехотинци и моряци ескалираха до размяна на удари.

— Това поражда напрежение на кораба. И алкохол. Кога за последно сме имали толкова много провинения в пияно състояние?

Двамата други мъже поклатиха глави.

— Ще организираме претърсване на шкафчетата, капитане. Да видим дали няма да можем да изчистим запасите — каза Добсън.

През прозореца зад тях се виждаше небето, което се бе избистрило до ясно и наситеносиньо, морето, което бе спокойно. Такава гледка нямаше как да не изпълни сърцето с оптимизъм. Но Хайфийлд не изпита радост от нея: кракът му туптеше вяло цяла сутрин, едно постоянно напомняне за провала му.

Постара се да не го погледне сутринта, когато се обличаше: цветът му го притесняваше. Бледоморавият оттенък не свидетелстваше за растежа на нова, здрава тъкан, а за някаква трескава борба, която се водеше отдолу под кожата. Ако Бъртрам, щатният доктор, беше на борда, непременно щеше да го помоли да го погледне. Той би разбрал. Но Бъртрам не се бе появил навреме в Сидни, сега го очакваше военен съд, а онзи проклет глупак Даксбъри бе заел мястото му.

Добсън се наведе напред, облегал лакти на коленете си.

— Служителките от женския корпус ми споделиха, че са сигурни, че нощем има движение. Дежурната на палуба Б снощи е трябвало да прекрати определена ситуация.

— Сбиване?

Двамата седнали мъже се спогледаха, после се обърнаха към капитана.

— Не, сър. Хм... физически контакт между булка и един от специалистите.

— Физически контакт?

— Да, сър. Бил я прегърнал зад... зад прикритието на помпата за вода от трюма.

Хайфийлд подозираше, че това може да стане, бе предупредил началниците си. И все пак реалността му дойде като юмрук в лицето. Самата мисъл, докато си седеше тук, че подобни неща ставаха на борда на собствения му кораб...

— Знаех си, че ще стане така — каза той и забеляза, че другите двама са значително по-малко притеснени от самия него. Всъщност

Добсън изглеждаше така, сякаш се стараеше да скрие усмивката си. — Ще се наложи да сложим на пост още пехотинци пред зоната с хангарите, пред столовата на огнярите и на моряците.

— С цялото ми уважение, сър — намеси се капитанът на пехотинците, — момчетата ми вече се въртят на седемдневни смени, освен другите си задачи. Не мога да искам от тях допълнителни дежурства. Видяхте колко изтощен вид има Никол, а и не само той.

— Нужно ли е да дежурят и пред столовите на мъжете? — обади се Добсън. — Ако пехотинците пазят булките да не излизат, а в добавка и служителките на женския корпус обикалят на проверка, това би трябвало да е достатъчно, нали така?

— Е, очевидно не е, нали? Не и щом се налага да разтърваваме опипващи се в тъмното двойки и бог знае какво още. Вижте, само една седмица е минала, откакто напуснахме пристанището. Ако оставим това да се размине безнаказано, не ми се мисли къде ще се озовем накрая. — Преследваха го видения на двойки, блудстващи в склада за брашно, на разгневени съпрузи и зачервени лица на адмирали.

— О, стига, сър. Бих казал, че е важно да гледаме в перспектива.

— Каква е тя?

— Задължително е да има известни спънки в началото, особено предвид броя на хората в екипажа, които са заедно за първи път, но това не е нещо, което можем да контролираме. Всъщност след онази история с „Непобедим“, вероятно е добър знак. Показва, че мъжете се съвземат малко.

До този момент вероятно от дипломатичност или дори стремеж да не нараняват по-дълбоко капитана си никой не бе говорил за потъналия кораб, поне не във връзка с духа на екипажа. При споменаването на името на кораба Хайфийлд стисна зъби. Може би като естествена реакция. Или по-вероятно заради човека, който го бе изрекъл.

Докато той събираше мислите си, Добсън добави лукаво:

— Ако предпочитате, капитане, бихте могли да оставите дисциплинарните въпроси на нас. Би било жалко, сър, ако заради няколко младежки простъпки, не можете да се насладите на последното си плаване.

В хапливите думи на Добсън, в отпуснатия му, уверен маниер се съдържаше всичко, което мъжете си мислеха сега за Хайфийлд, но не

изричаха гласно. Някога Добсън изобщо не би посмял да му говори така. Капитанът бе толкова сличен от това едва прикрито неподчинение, че не можеше да проговори. Когато стюардът му пристигна с чая, се наложи да чака няколко секунди, преди да забележи присъствието му.

Капитанът на пехотинците, по-дипломатичен по натура, се наведе напред.

— Мисля, сър, че доста от проблемите тази седмица бяха свързани с условията при преминаването през Големия залив — каза той. — Вярвам, че както моряците, така и жените, са се възползвали от факта, че доста от надзорниците ги нямаше, за да повишат нивото на... хм... общуване. Нека да минат още няколко дни и жените няма да са толкова впечатлени, а и мъжете ще свикнат да ги виждат наоколо. Предполагам, че всичко ще се успокои.

Хайфийлд, подозрително настроен, се вгледа в капитана на пехотинците. В изражението му имаше известна прозрачност, която напълно липсваше в мъжа, седнал до него.

— Смяташ, че трябва да оставим нещата, както са?

— Да, сър, точно така.

— Съгласен съм, сър — обади се Добсън. — Най-добре да не вдигаме излишна врява на този етап.

Хайфийлд не му обърна внимание. Затвори тефтера си и се обърна към пехотинеца:

— Много добре — каза той. — Ще действаме внимателно. Но искам да знам всичко, всяка стъпка, всяко движение, което става на долните палуби след десет часа вечерта. Постреснете малко надзорниците — накарайте ги да използват ушите и очите си. И при най-малкия признак на нарушаване на благоприличието — най-малкото, подчертавам — искам да бъде наложено най-строго наказание. Няма да позволя това плаване да бъде укорено в снижаване на военноморските стандарти. Не и под моя команда.

Скъпа Дийна,

Надявам се, че ти, мама и татко сте добре. Не съм сигурна кога ще мога да изпратя това писмо, но реших да ти пиша и да ти разкажа за плаването. Всичко е ужасно

вълнуващо. Често си мисля колко би ти харесало тук и колко изненадващи са условията за настаняване, предвид резервите ми.

Вече имам три прекрасни нови приятелки: Маргарет, чийто баща притежава огромно имение недалеч от Сидни; Франсис, която е страшно елегантна и е вършила възхитителни неща в професията си на медицинска сестра; и Джийн. Много по-интересни са от старата ни тайфа. Едно момиче си е донесло тук цели петнайсет чифта обувки! Толкова съм доволна, че успях да напазувам, преди да се кача на борда. Много е приятно да имаш нови неща, нали?

Настанена съм в най-широката част от кораба, съвсем близо до онази част, която се нарича мостик, и до „морската каюта“ на капитана. Казаха, че може би ще има вечеринки с коктейли, щом стигнем до Гибралтар, тъй като е напълно възможно няколко губернатора да се качат на борда, така че това е нещо, което можем да очакваме.

Екипажът наистина се стреми да ни угажда. Всеки ден измислят нови забавления, за да ни ангажират вниманието: бродирание, танци, най-новите филми. Този следобед ще гледам „Национално кадифе“. Не вярвам още да е стигнал до Мелбърн, но непременно трябва да го гледаш, когато дойде. Момичетата, които вече са го гледали, казват, че Елизабет Тейлър е просто прелестна. Моряците са любезни и услужливи, и непрекъснато ни носят разни неща за хапване. Казвам ти, Дийна, храната е божествена. Сякаш никой дори не е и чувал за купонна система. Нищо общо със сандвичите с яйчен прах, от които се опасявахме! Можеш да кажеш на мама и татко, че няма ни най-малка причина да се тревожат.

Има и напълно оборудван фризьорски салон в далечния край на кораба. След като свърша с писмото, мисля да ида да го погледна. Може би ще предложи услугите си! Помниш ли как госпожа Джонсън все казваше, че никой не може да прави прически като мен? Ще трябва да си намеря приличен салон веднага щом

стигна в Лондон. Разбира се, че ще ти разкажа всичко за Лондон. Надявам се да получа вести от Иън, преди да се срещнем, за да науча повече за плановете за малката ни ваканция там.

Както казах, надявам се писмото ми да ви завари в отлично здраве и те моля да предадеш поздравите ми на всички от старата ни компания. О, да, вашият малък рецитал вече ще е минал, когато получиш това писмо. Вярвам, че се е получил добре. Ще пиша отново, когато не съм толкова заета!

Твоя обична сестра, Ейвис

Ейвис седеше в малката столова на палубата за самолетите и се взираше през опръсканите прозорци към чайките, които прелитаха край кораба и ясносиньото небе. През изминалия половин час, в който бе писала писмото, тя почти бе убедила себе си в реалността на съчинената от нея версия на плаването. Дотолкова, че сега се чувстваше доста разочарована, че се е озовала отново в това ръждясало корито с огромни хангари и вместо да е заобиколена от коктейли и прелестни нови приятелки, наоколо ѝ бяха очуканите носове на самолетите, тътрещите се мълчаливи младежи с омазаните си с масло гащеризони, морска вода и сол, миризмата на пържено, на масло и ръжда.

— Чаша чай, Ейвис? — Маргарет се бе привела над нея, а огромният ѝ корем направо се облягаше на дървената маса. — Ще ида да донеса. Не се знае, може дори да успокои стомаха ти.

— Не. Благодаря. — Ейвис преглътна, после предпазливо си представи вкуса на чая. Мигновен пристъп на гадене потвърди решението ѝ. Още ѝ бе трудно да свикне с вездесъщите капчици самолетно гориво, които сякаш я следваха навсякъде, прилепваха по дрехите ѝ, в ноздрите ѝ. Нямаше значение колко парфюм си слага, постоянно имаше усещането, че мирише като механик.

— Все нещичко трябва да хапнеш.

— Само чаша вода. Може би солена бисквитка, ако имат такива.

— Горкичката ти, а? Повечето не страдат толкова.

На средата на пода имаше три локвички. Отразяваха светлината от прозорците.

— Сигурна съм, че скоро ще се оправя. — Ейвис се постара да се усмихне ведро. Много малко трудности в живота не могат да бъдат облекчени от любезна усмивка — майка ѝ го повтаряше непрекъснато.

— Аз бях така в първите си месеци. — Маргарет потупа корема си. — Даже препечен хляб не можех да хапна. Беше наистина ужасно. Странно ми е, че не страдам от морска болест като теб и Джийн.

— Имаш ли нещо против да говорим за друго?

Маргарет се засмя.

— Разбира се. Съжалявам, Ейв. Ще ида за чай.

„Ейв.“ Ако Ейвис се чувстваше малко по-добре, непременно щеше да я поправи: нямаше нищо по-лошо от съкратено име. Но Маргарет вече бе тръгнала с тежка стъпка към масата с чая, като я остави само в компанията на Франсис, което бе още по-неловко.

През изминалите няколко дни Ейвис бе решила, че има нещо крайно смущаващо у Франсис. Някакво особено напрежение, сякаш, докато си седи мълчаливо, непрекъснато те преценява. Дори и когато се държеше мило и ѝ носеше хапчета против повръщане, докато проверяваше дали не се е обезводнила твърде много, пак имаше някаква резервираност в поведението ѝ, все едно че у Ейвис има нещо, с което тя не искаше твърде да се сближава. Сякаш тя самата беше много специална!

Маргарет ѝ бе казала, че на Франсис са ѝ отказали, когато си е предложила услугите в медицинската служба на кораба. По-егоистично настроената половина от Ейвис се питаше какво ли не е наред според флота в това момиче; другата половина си мислеше колко по-лесен би бил животът, без тя да се мотае наоколо по цял ден, без измъчените разговори и сериозното ѝ лице. Тя погледна към другите маси с момичета, които си бърбеха, сякаш се познават от години. Вече се бяха оформили групички, тясно свързани и затворени за външни лица. Ейвис, загледана в една особено весела групичка, се бореше с желанието си да им се хареса, да покаже, че не е това странно и строго на вид момиче по свое желание. Но това, естествено, би било грубо.

— Имаш ли някакви планове за този следобед?

Франсис се бе зачела в броя на „Дейли Шип Нюз“. Вдигна рязко поглед, а изражението на лицето ѝ бе толкова сковано, че на Ейвис ѝ се

прииска да поясни, че това не е подвеждащ въпрос все пак. Светлата ѝ рижа коса бе стегната в строг кок. Ако беше някоя друга, Ейвис би предложила да ѝ направи по-подходяща прическа. Щеше да е по-симпатична, ако малко освежи вида си.

— Не — отговори Франсис. После, когато последвалата тишина заплашваше да ги погълне и двете, добави: — Мислех да поседя тук известно време.

— О. Е, изглежда, времето се е оправило, нали?

— Да.

— Лекцията днес ми се стори доста скучна — продължи Ейвис. Тя се ужасяваше от прекъсването на разговора.

— О?

— Купонна система и какво ли още не. — Тя въздъхна. — Честно казано, когато стигна в Англия, смятам да готвя колкото е възможно по-малко.

Зад тях групичка момичета шумно избутаха столовете си при ставането от масата, без да прекъсват разговора си. Двете жени ги изгледаха как си тръгват.

— Довърши ли писмото си? — попита Франсис.

Ейвис собственически сложи длан върху тетрадката си, сякаш съдържанието на писмото можеше да стане видимо.

— Да. — Отговорът ѝ бе прозвучал по-остро, отколкото бе искала. Постара се да се успокои. — До сестра ми е.

— О.

— Написах и други две сутринта. Едно до Иън и едно до стара приятелка от училище. Тя е дъщеря на семейство Маккилън, знаеш ли ги?

Франсис поклати глава.

Ейвис въздъхна.

— Много големи земевладелци. Не съм писала на Анджела, откакто напуснахме Мелбърн... Не знам кога ще мога да ги изпратя обаче. Ще ми се да знаех кога ще получа писмо от Иън. — Загледа се в ноктите си. — Надявам се да е в Цейлон. Казаха ми, че може да донесат на борда поща.

Мечтаеше си да получи дебела купчина писма от Иън, която я очаква в някой пощенски клон под жаркото тропическо слънце. Щеше

да завърже писмата с червена панделка и да си ги чете тайничко едно по едно, все едно се наслаждава на кутия шоколадови бонбони.

— Доста е странно — каза тя, сякаш говореше на себе си — да изминеш толкова дълъг път, да не сте си говорили толкова отдавна. — Пръстът ѝ чертаеше името на Иън по плика. — Понякога всичко ми се струва малко нереално. Сякаш не мога да повярвам, че съм се омъжила за този човек и сега съм на кораб посред нищото. Когато не можем да си говорим с тях, е трудно да не забравяме, че всичко е истина.

Пет седмици и четири дни от последното му писмо. Първото, което бе получила като омъжена жена.

— Опитвам се да си представя какво си мисли той сега, защото най-лошото в дългото чакане на писмата е да знаеш, че чувствата са остарели. Случката, която го е разстроила, е отдавна отминала. Залезът, който описва, отдавна го няма. Дори не знам къде е. Единственото, на което всички разчитаме, предполагам, е, че чувствата им към нас не са се променили, дори и да не сме си говорили. Предполагам, че това е изпитание на вярата ни.

Гласът ѝ се бе снижил, бе станал замислен. Осъзна, че през изминалите няколко минути бе забравила, че ѝ се гади. Седна малко по-изправена.

— Не мислиш ли така?

Нещо странно се случи с изражението на Франсис: сякаш лицето ѝ се затвори, стана безизразно като маска.

— Предполагам, че е така — каза тя.

А Ейвис осъзна, че все едно ѝ бе казала, че небето е станало зелено. Почувства се разколебана и раздразнена, сякаш нейният опит да сподели нещо лично е бил нарочно отблъснат. Доста се изкушаваше да каже нещо в този смисъл, но точно тогава Маргарет се дотътри обратно, понесла табла с чай и закуски. В нейната чаша бе пъхната фунийка ванилов сладолед, третият откакто бяха седнали тук.

— Чуйте това, момичета. Нашата Джийн много ще се зарадва. Ще има церемония по пресичането на линията. Явно някаква моряшка традиция, когато се пресича Екватора, и ще има всякакви забавления на самолетната палуба. Момчето, което сипва чая, ми го каза.

Грубостта на Франсис бе забравена.

— Ще трябва ли да се облечем специално? — Ейвис бе вдигнала ръка към косата си.

— Не знам. Нищо не знам за това — ще сложат някаква обява на дъската по-късно. Но ще бъде забавно, нали? Нещо по-различно?

— Хм. Аз няма да отида. Не и с моя стомах.

— Франсис? — Маргарет бе отхапала горния край на фунийката. Малко сладолед бе останал на върха на носа ѝ.

— Не знам.

— О, стига — каза Маргарет. Столът изскърца в протест, когато седна тежко. — Отпусни се малко, момиче. Поживей си.

Франсис ѝ се усмихна колебливо, показвайки дребни бели зъби. Ейвис сепнато си помисли, че тя дори можеше да бъде красива.

— Може би — отвърна Франсис.

Франсис очакваше, че ще намрази мъжа отвън. В първата нощ, когато той бе застанал на поста си, от другата страна на вратата им, тя не можа да спи заради усещането за близостта на този непознат. Докато самата тя е разсъблечена и уязвима. Както и заради факта че поне на теория, той има власт над нея. Усещаше остро всяко негово движение, всяко поместване на краката му, всяко подсмърчане или изкашляне, звука на гласа му, когато тихо поздравяваше или упътваше някого в коридора. Понякога, докато лежеше в тъмното, тя се замисляше над значението му: присъствието му подчертаваше факта, че те бяха просто товар, пратка, която трябваше да бъде доставена в безопасност от единия до другия край на света, в много случаи от бащи на съпрузи, от едни до други мъже.

Тези тежки стъпки, скованата стойка, оръжието, всичко това показваше, че те трябва да бъдат пазени, затворени, охранявани и защитени от някакви незнайни сили от долните палуби. Понякога, когато близостта на толкова много хора, толкова много непознати мъже, съчетана с изолацията им, я караше да се притеснява, тя бе доволна, че е сложен на пост точно до вратата им. Но обикновено го мразеше, задето я кара да се чувства като притежание, нечия собственост, която трябва да се пази.

Другите явно не изпадаха в подобни философски размисли. Всъщност те дори не го забелязваха; за тях, както всичко останало на борда, той бе част от нощната мебелировка, човек, когото поздравяваха с добър вечер, покрай когото измъкваша тайничко кучето или дори

самите те се промъкваха, когато отиваха нощем на парти. Както тази вечер. Маргарет и Джийн се канеха да се срещнат с Денис за нова партия покер и си шепнеха заговорнически, докато си сресваха косите, оправяха си чорапите и обувките и в случая с Джийн, заемаха чужда козметика. Беше едва девет, което не бе достатъчно късно, че да се затворят по каютите според вечерния час, но вече бяха минали и двете смени за вечеря, така че бе достатъчно късно, за да бъдат запитани къде отиват, ако бъдат забелязани по коридорите.

— Сигурна ли си, че не искаш да дойдеш с нас, Франсис?

Вече бяха ходили на няколко партита. Джийн бе останала трезва на поне едно.

Франсис поклати глава.

— Няма нужда да се държиш като монахиня. — Маргарет успя да завърже обувката си. — Сигурна съм, че мъжът ти няма да е против да се забавляваш малко в голяма компания, за бога.

— Няма да кажем на никого — каза Джийн, нацупила силно устни, докато си слагаше още червило.

Маргарет вдигна кучето в скута си, или поне каквото бе останало от него.

— Ще се побъркаш, ако прекарваш всяка вечер тук, да знаеш.

— Ще трябва да те свалят в усмирителна жилетка, когато стигнем в Плимут. — Джийн се разкикоти, почуквайки с пръст главата си. — Ще си кажат, че кенгура препускат из кратуната ти.

— Ще рискувам. — Франсис се усмихна.

— Ейвис?

— Не, благодаря. Ще си почина тази вечер. — Гаденето на Ейвис отново се бе влошило и тя лежеше, бледа и отпусната, като периодично вдигаше и оставяше книгата си.

— Ще ви бъда благодарна, ако държите кучето далеч от мен. От миризмата му ми става още по-зле.

Не бяха очаквали пехотинецът да е отвън. Предната вечер го нямаше, а никоя от тях не бе чула стъпките, които обичайно им подсказваха за пристигането му. Джийн, а после и Маргарет се заковаха на прага.

— О... ние само излизаме за малко чист въздух — каза Маргарет и побърза да затвори вратата след себе си.

— Ще се върнем в единайсет — каза Джийн.

— Или около единайсет.

Франсис, която се бе изправила да вземе нощницата си от закачалката, спря от другата страна на вратата, дочула мъжкия глас и изненадата и лекото напрежение в гласовете на жените.

— На ваше място бих избягвал Черния отряд, щом обичате чистия въздух — каза пехотинецът толкова тихо, че никой не бе сигурен точно какво е чул.

Франсис се наведе по-близо до вратата, вдигнала във въздуха нощницата.

— Столовата на огнярите. Малко е претъпкано там тази нощ — обясни той.

— О. Ясно — каза Маргарет. — Е, благодаря.

Франсис чу обувките им да потропват по стълбите, после пехотинецът тихо се изкашля. Нямаше да кажат нищо, докато не стигнат до ъгъла с противопожарния кран. Тогава, далеч от погледа му, щяха да избухнат в неистов смях, да се прегърнат здраво за миг, преди да хукнат към столовата на огнярите, хвърлили последен поглед през рамо.

Ейвис не спеше. Би било по-лесно, мислеше си Франсис, ако беше заспала. Затворени в малката каюта, двете се движеха мълчаливо една край друга. После Ейвис си легна с лице към стената, а Франсис запрелиства едно списание с надеждата, че концентрацията ѝ поне изглежда истинска.

Рядко бяха прекарвали повече време само двете. Маргарет бе открита, пряма и дружелюбният ѝ характер се разкриваше в честите ѝ усмивки. Джийн бе по-трудно предсказуема, но в нея нямаше потайност: показваше всичко, което чувства, всяко малко раздражение и всяко вълнение бе открито при нея, колкото и трудно поносимо да беше.

Но Ейвис, предполагаше Франсис, намираще нея самата за труден характер. Не само че двете нямаха нищо общо, но и личните ѝ качества, начинът ѝ на живот дразнеха ужасно Ейвис. Подозираше, че при други обстоятелства Ейвис би могла да се държи откровено враждебно: опитът ѝ бе показал, че такива момичета често са надути. Те имаха нужда да гледат някого от високо, за да се уверят в собствената си значимост.

Но в каюта с размери три на два метра и половина нямаше място за подобни открити чувства. Което затваряше и двете в личния им строг свят на любезност и дипломатичност. Франсис от време на време питаше дали Ейвис се нуждае от нещо, дали гаденето е намаляло малко; Ейвис питаше дали Франсис има нещо против да остави лампата светната още малко; после и двете прекарваха остатъка от вечерта, учтиво преструвайки се, че вярват, че другата спи.

Франсис легна отново на койката си. Опита се да чете, откри, че се е вторачила в един и същи параграф и нищо не е запомнила от него. Насили се да се съсредоточи и осъзна, че вече е чела това списание. Най-накрая се взря в провисналата мрежа над нея и се загледа как помръдва.

Кучето изхленчи тихичко насън, едва помръдвайки под жилетката на Маргарет. Погледна към пода да провери дали купичката му с вода е пълна.

Далеч някъде над тях се чу тупване, последвано от приглушен смях.

Отвън пехотинецът промърмори нещо на някого, който мина оттам. Времето се проточи, сякаш се разтегляше като ластик.

Франсис въздъхна. Тихо, за да не я чуе Ейвис. Маргарет беше права. Ако прекараше още една нощ вътре, щеше да се побърка.

Той се обърна, когато отвори вратата.

— Само ще се разтъпча — каза тя.

— Строго погледнато, госпожо, не би трябвало да напускате каютата по това време.

Тя не възрази, нито се примоли, само стоеше и чакаше, докато той не ѝ кимна да върви.

— Към столовата на огнярите?

— Не — отвърна тя и се усмихна, свела поглед към обувките си.
— Не. Не е по моя вкус.

Тръгна бодро по стъпалата, като усещаше погледа му върху гърба си и се опасяваше, че може да викне след нея, че е променил решението си, че почти е дошло време за вечерния час и ще ѝ нареди да си остане на мястото. Но той не каза нищо.

Далеч от него тя се качи по стълбите покрай залата за прожекция на филми, кимна любезно на две момичета, които, хванати за ръце, се дръпнаха до стената, за да ѝ направят път. Бързо мина, с наведена

глава, покрай каютите, покрай редиците метални сандъци, закрепени за стената с ремъци, покрай излишните вече складове за спасителни жилетки, оръжия, амуниции, покрай изписаните с боя предупреждения — „Да се пази сухо“, „Не използвай след единайсет и четиридесет и седем“, „Пушенето забранено“. Качи се по временните стълби към морските каюти на капитана, прескачайки по две стъпала наведнъж, като се навеждаше, за да не удари главата си в металните пречки.

Стигна до люка, погледна през рамо дали някой не я следи, после го отвори и излезе горе на самолетната палуба. После рязко спря и леко залитна от внезапно разкрилото се пред нея мастиленочерно море и небе.

Франсис остана там за известно време, вдишваше прохладния, свеж въздух, усещаше как бризът изпъва кожата на лицето ѝ, наслаждаваше се на нежното люлеене на кораба. Долу боботенето на машините често я караше да се чувства, сякаш е в търбуха на някакво праисторическо чудовище, което сякаш цялото вибрираше, давеше се и стенеше ядно от усилията. Тук горе движението му бе само ниско ръмжене, сякаш създанието бе благо и покорно и я носеше сигурно напред, като митичен звяр, през големия океан.

Франсис се озърна наоколо и огледа пустата палуба, достъпът до която бе забранен по тъмно. Някои, осветени от луната, други — в сянка, силуетите на самолетите стояха наоколо като деца, събрани на площадка за игра. Имаше нещо странно привлекателно в профилите им — с вдигнати носове, сякаш подушваха въздуха. Тя тръгна бавно между тях, позволи си да погали блестящия метал и да се наслади на хладното и влажно усещане под дланта си. Накрая седна под едно тясно и аеродинамично оформено тяло. В наблюдателницата си на бетонния под, между два от закрепващите ремъци, тя обви колене с ръцете си и се загледа в милионите звезди, в безкрайната следа от бяла пяна, която чертаеше курса им по водата, в неznайната линия, където мастиленото море срещаше безкрайното черно небе. И вероятно за първи път откакто бяха отплавали, Франсис Маккензи затвори очи и с трепет, който разтърси цялото ѝ тяло, си позволи да издиша дълбоко.

Беше седяла така почти двацет минути, когато видя капитана. Той излезе от същата врата, която тя бе затворила след себе си, а рангът му ясно се различаваше по бялата шапка и странно изпънатата му скована стойка. Отначало тя се сви и се премести така, че да се

скрие в сенките, като вече очакваше да чуе стряскащия вик: „Хей! Ти!“, който щеше да доведе до унижението ѝ. Видя го да затваря внимателно вратата, за да не се чуе трясък. После с плахи стъпки, както вероятно и тя бе изглеждала, той пристъпи напред и започна все по-видимо да накуцва към десния борд на кораба до мястото, което не се виждаше от мостика. Спря до един от по-големите самолети, униформата му бе огряна от лунната светлина, протегна се и се подпря на едно от крилата. После, докато тя съдържаше дъха си, той се наведе и разтри крака си.

Остана там няколко минути, прехвърлил тежестта на тялото си върху единия крак, с приведени рамене, загледан в морето. После изпъна рамене и тръгна обратно към люка. Докато го стигне, накуцването му вече бе едва забележимо.

След това тя не можеше да определи точно какво в тази кратка сцена ѝ се бе сторило толкова успокояващо — дали самото море, възможността да остане сама навън за двайсет минути, без да я хванат, или лекият намек за човечност, който се съдържаше в накуцването на капитана, напомняйки за уязвимостта на хората, за способността им да прикриват болката си, да страдат, — но докато слизаше обратно по стълбите, тя откри, че вече не усеща така болезнено чуждите погледи върху себе си, че известна част от самоувереността ѝ се е върнала.

Обикновено не би помолила мъж за цигара. Не би си позволила да бъде въввлечена в разговор. И определено не би започнала сама такъв. Но се чувстваше много по-добре. А върху лицето му бе изписана толкова силна меланхолия.

Беше се облегал на стената до вратата им, стиснал цигарата между палеца и показалеца си, с очи, вперени в една точка в пода право напред. Косата му бе паднала напред и раменете му бяха приведени, сякаш бе потънал в невесели мисли. Когато я забеляза, той угаси цигарата си и я пхна в джоба си. Стори ѝ се, че се е изчервил. След това тя си спомни колко се бе шокирала от това: дотогава той ѝ бе приличал на автомат. Като много пехотинци. Изобщо не се бе замисляла, че зад маската може да има място за нещо толкова човешко като притеснение или дори вина.

— Моля, не се притеснявайте — каза тя. — Не и заради мен.

Той сви рамене.

— Не е редно, наистина, на пост съм.

— И все пак.

Той ѝ бе благодарил сковано, без да срещне погледа ѝ.

И по някаква причина, вместо да влезе в каютата си, тя бе останала там, наметната с жилетка върху раменете, и необяснимо дори за самата нея, бе попитала дали може и тя да запали.

— Не ми се влиза още вътре — обясни тя. После, засрамена, остана на мястото си, вече съжаляваща за решението си.

Той извади цигара от пакета, подаде ѝ я безмълвно. После я запали, като ръката му за миг докосна нейната, докато закриваше пламъчето. Франсис се помъчи да не трепне, после се зачуди колко бързо може да я изпуши, без да ѝ прилошее, и да се скрие. Той явно не бе искал компания. Тя най-добре от всички би трябвало да го разбере.

— Благодаря — каза тя. — Само ще дръпна няколко пъти.

— Не бързай.

Вече два пъти се бе уловила в необичайна за нея усмивка, инстинктивна, жест на съгласие. Неговата, в отговор, бе бегла. Стояха от двете страни на рамката на вратата, загледани в краката си, в предупредителния надпис отсреща, в пожарогасителя, докато накрая тишината стана непоносима.

Тя хвърли кос поглед към ръкава му.

— Какъв ранг имаш?

— Ефрейтор.

— Лентите сочат надолу.

— Тройният знак на пехотинците.

Тя дръпна силно от цигарата си. Вече бе изпушила почти една трета от нея.

— Мислех, че три ленти означават сержант.

— Не и ако са обърнати надолу.

— Не разбирам.

— Дава се за дълга служба. Добро поведение. — Очите му се спряха за миг на нашивките, сякаш рядко се замисляше за тях. — За разтървяване на побойници, такива неща. Предполагам, че е просто начин да наградиш някого, който не иска повишение.

Двама специалисти минаха по коридора. Когато стигнаха до Франсис, погледите им се прехвърлиха към пехотинеца, после обратно към нея. Тя изчака да отминат, стъпките им отекваха в далечината.

След миг краткото увеличаване на шума и последващо заглъхване им показва отварянето и затварянето на врата на каюта.

— Защо не си искал повишение?

— Не знам. — Вероятно осъзна, че отвърна малко рязко, затова продължи: — Може би никога не съм смятал, че от мен ще стане добър сержант.

Лицето му бе замръзнало в разочарование, помисли си тя, а в очите му, макар и не враждебни, се четеше неудобство от разговора. Тя познаваше това изражение, самата тя често го носеше.

Погледът му за миг срещна нейния, после се отклони.

— Може би никога не съм искал да нося отговорност.

Тогавя тя забеляза снимката. Сигурно я бе гледал, преди тя да се появи. Черно-бяла снимка, малко по-малка от мъжки портфейл, сгушена в дясната му длан между показалеца и палеца.

— Твои ли са? — попита тя и кимна към ръката му.

Той я вдигна и я погледна за първи път.

— Да.

— Момче и момиче?

— Две момчета.

Тя се извини и двамата се усмихнаха смутено.

— По-малкият има нужда от подстригване.

Подаде ѝ снимката. Тя я взе, вдигна я към светлината и се загледа в усмихнатите личица, без да знае какво трябва да каже.

— Изглеждат мили.

— Снимката е от преди година и половина. Оттогава са пораснали още.

Тя кимна, сякаш бе споделил с нея някакъв родителски съвет.

— Ти?

— О. Не... — Върна му снимката. — Не.

Отново замълчаха.

— Липсват ли ти?

— Всеки ден. — После гласът му стана суров. — Сигурно дори не помнят как изглеждам.

Тя не знаеше какво да каже: на каквото и да се бе натъкнала, нямаше да облекчи мъката му с една цигара и няколко минути лек разговор. Внезапно усети, че разговорът ѝ с него бе прибързано и погрешно решение. Неговата работа бе да стои пред вратата им.

Нямаше избор, ако тя реши да го заговори. Не би искал да го безпокоят непрекъснато разни жени.

— Ще те оставя — тихо каза тя, после добави: — Благодаря за цигарата.

Настъпи я на пода, после се наведе да вземе фасата. Страхуваше се да го внесе в каютата — какво ще прави с него в тъмното? Но ако го пусне в джоба си, може да прогори плата. Той не бе забелязал дилемата ѝ, но когато тя се поколеба до вратата, той се обърна.

— Дай — каза той и протегна ръка. Длантата му бе грапава, загрубяла от годините усилен труд и солена вода.

Тя поклати глава, но той настоятелно протегна ръка още по-близо. Тя остави фасата върху нея и се изчерви.

— Съжалявам — прошепна тя.

— Няма нищо.

— Лека нощ.

Франсис отвори вратата и тихичко се промъкваше вътре в тъмното, когато чу гласа му. Достатъчно тих, за да се увери тя, че го е преценила правилно като човек, но и леко шеговит, за да ѝ покаже, че не се е засегнал. Толкова дяволит, че да намекне за покана.

— Е, чие е кучето? — попита той.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Плаването бе кошмарно. Заради повредите продължи осем седмици. Имахме едно убийство, едно самоубийство, един офицер от авиацията полудя и какво ли още не. Всичко това на фона на екипаж, който пренебрегваше задълженията си, за да има време да преследва „булки“ и после да се впуска на практика публично в гимнастически сексуални занимания с тях. Явно бяха решили да използват всяка възможна повърхност на кораба, включително една двойка, която се бе специализирала да го прави в наблюдателницата на върха на мачтата.

От записките на покойния Ричард Лоуъри, флотски архитект

Шестнайсет дни

Първото съобщение „Не си желана, не идвай“ пристигна на сутринта на шестнайсетия ден, откакто булките се бяха качили на борда. Телеграмата пристигна малко след осем сутринта в апаратната зала точно след дългосрочната прогноза за времето. Съдържанието ѝ бе забелязано от радиста. Той побърза да я занесе на капитана, който хапваше препечени филийки с овесена каша в стаята си. Капитанът я прочете, после повика свещеника, който на свой ред повика съответната надзорничка от женския корпус и тримата прекараха определено време в обсъждане на известните им качества на засегнатата съпруга и вероятния начин, по който тя ще приеме новината.

Адресатът на телеграмата, госпожа Милисънт Ньюкоум по баща Съмтър, — бе повикана в кабинета на капитана в десет и трийсет сутринта, след като бе сметнато, че е редно поне да оставят момичето

да закуси на спокойствие; все пак мнозина още не се бяха съвзели напълно от морската болест. Тя пристигна с преbledняло лице, убедена, че съпругът ѝ, пилот, летящ с изстребители „Сийфайър“, е бил свален или е изчезнал и го смятат за загинал. Мъката ѝ бе толкова голяма, че никой от тримата не можа да изрече бързо истината, а само стояха неловко, докато тя хлипаше в носната си кърпа. Накрая капитан Хайфийлд изясни случилото се, като ѝ каза с дълбокия си глас, че ужасно съжالياва, но случаят не е такъв. Съвсем не е такъв. После ѝ подаде телеграмата.

След това той сподели със стюарда си, че лицето ѝ бе станало съвсем бледо — по-бледо дори и от минутите, в които бе смятала съпруга си за мъртъв. Бе попитала няколко пъти дали допускат това да е шега, а когато ѝ отвърнаха, че всички подобни телеграми по правило се проверяват дали са истински, тя само бе седнала и се бе взряла в думите, не откривайки в тях никакъв смисъл.

— Заради майка му е — каза тя. — Знаех си, че ще ми го причини. Знаех си.

После продължи, докато те стояха мълчаливи около нея.

— Купих си два чифта нови обувки. Похарчих всичките си спестявания. За слизането на брега. Мислех си, че той ще иска да ме види с хубави обувки.

— Сигурен съм, че обувките са много хубави — безпомощно прошепна свещеникът.

След това, като огледа стаята с покъртително изражение на лицето си, тя само каза:

— Не знам какво да правя.

Капитан Хайфийлд, заедно със служителката от женския корпус, бе телеграфирал на родителите на момичето, после се бе свързал с Лондон, откъдето го бяха посъветвали да го свали на брега в Цейлон, където представител на австралийското правителство ще се погрижи за прибирането ѝ у дома. Радистът на кораба имаше грижата родителите ѝ или други роднини да получат цялата нужна информация. Нямаше да я оставят, преди да са сигурни, че всичко е уредено и има кой да я посрещне накрая. Тези процедури бяха залегнали в документацията, изпратена наскоро от Лондон, и вече се спазваха при принудителното ранно завръщане на военни булки.

— Много съжалявам — каза тя, след като ѝ бяха обяснили всичко, изпъна рамене и видимо се опита да се овладее. — Задето ви създавам толкова главоболия, имам предвид. Ужасно съжалявам.

— Няма защо, госпожо... хм... Милисът.

Служителката на женския корпус бе обгърнала раменете на момичето, за да го изведе навън; трудно беше да се каже дали жестът е закрилящ, или просто демонстрираше намерението ѝ да я отдалечи от кабинета на капитана.

Няколко минути след излизането ѝ в стаята цареше тишина, сякаш, изправени пред подобно емоционално страдание, никой не знаеше какво да каже. Хайфийлд седна на мястото си и докато безнадеждният глас на момичето още отекваше в стените, усети как започва да го мъчи главоболие.

— Ще се свържа с Червения кръст в Цейлон, сър — обади се накрая свещеникът. — Ще се погрижа някой да остане с нея известно време. Да ѝ даде някаква подкрепа.

— Добра идея — съгласи се Хайфийлд. Драскаше нещо неразбираемо по тефтера пред себе си. — Предполагам, че бихме могли да се свържем и с командващия офицер на пилота, в случай че има смекчаващи обстоятелства. Ти се погрижи за това, Добсън, ясно?

— Да, сър — отвърна Добсън. Той бе влязъл точно когато Милисът излизаше, при това си подсвиркваше някаква весела мелодийка, която изключително бе подразнила Хайфийлд.

Чудеше се дали не трябваше да отдели повече време на момичето, дали да не нареди на надзорничката да я доведе на вечеря. Една вечеря на капитанската маса може би щеше да ѝ подейства утешително след подобно унижение. Но винаги му бе ужасно трудно да прецени тези неща.

— Тя ще се оправя — каза Добсън.

— Какво? — не разбра Хайфийлд.

— Сигурно ще си е намерила някой друг млад глупак, докато стане време да напусне Цейлон. Такова хубаво момиче като нея. — Той се ухили. — Не мисля, че тези австралийки са много придирчиви, стига да намерят някого, който да ги отърве от старата ферма за овце.

Хайфийлд остана без думи.

— Освен това така ще имаме една по-малко на борда, нали, капитане? — Добсън се засмя, очевидно доволен от собствената си

шега. — С малко повече късмет ще сме се отървали от всичките, докато стигнем до Плимут.

Реник, който бе стоял в ъгъла досега, за миг срещна погледа на капитана, после тихо напусна стаята.

Светът, който булките познаваха до този момент, постепенно се отдалечаваше с всяка изминала морска миля, а „Виктория“ се бе изградил като отделен свят, съществуващ паралелно с продължаващия на сушата живот. Ежедневието на кораба се бе превърнало в ежедневието за жените, а мъжете, които всеки ден се движеха наоколо, докато търкаха палубите, боядисваха или заваряваха, бяха неговото население. Този нов свят се простираше от кабинета на капитана в единия край до пощенския магазин — в който се продаваше червило, прах за пране, хартия за писма и други неща от първа необходимост, без да се записват в книга за купони; от самолетната палуба, заобиколена от безкрайния син хоризонт, до търбуха на кораба с помпите за вода в трюма, двигателите от левия и десния борд.

Дните отминаваха в писане на писма и посещаване на богослужения за едни от жените, в гледане на филми и слушане на лекции — за други, като понякога те се разхождаха в разрешените зони на обветрената палуба или изиграваха някоя и друга игра на бинго. След като храната им бе осигурена, а животът им се подчиняваше на правилата на кораба, оставаха много малко решения, които да вземат. Заседнали на своя плаващ остров, те станаха пасивни, подчиниха се на новия ритъм, заобиколени от пустота, наред бавно променящия се климат, все по-драматичните залези и безкрайния океан. Постепенно, неизбежно, както една бременна жена не може да си представи раждането, за тях стана трудно да очакват пристигането си, прекалено сложно бе да си представят непознатото.

Още по-тежко бе да мислят за миналото.

В тази застинала атмосфера новината за телеграмата: „Не идвай, не си желана“, се разнесе из кораба като вирус бързо и навсякъде. Общото настроение, което бе добило леко ваканционна нотка, след като момичетата вече не страдаха толкова от морска болест, внезапно бе станало напрегнато и сковано. Някаква тревожна нотка съпътстваше всички разговори в столовата; масови оплаквания от главоболие и

сърцебиене затрупаха лазарета. Рязко нарасна броят на запитванията кога се очаква да пристигне следващата поща. Поне една булка бе споделила със свещеника, че се опасява, че може да си е променила решението, сякаш като изрече думите и чуе неговите уверения, че всичко ще е наред, тя би могла да се застрахова срещу това съпругът ѝ да стори същото.

Онова единствено парче хартия, с неговите пет прями думи, грубо ги бе върнало в реалността. Бе им показало, че бъдещето им не е само тяхно, че други незнани сили дори и в момента диктуват какви ще са идните месеци и години. Напомни им, че много от тях се бяха омъжили набързо, че независимо какво чувстват, какви жертви са направили, сега можеха само да чакат като мишени, докато съпрузите им се разкайват на воля.

Въпреки това, или може би именно по тази причина, пристигането на крал Нептун и неговите слуги същия следобед предизвика на борда вълнение, което можеше да се опише като трескаво — в най-добрия случай, и направо маниакално — в най-лошия.

След обяда Маргарет бе замъкнала останалите на самолетната палуба. Ейвис бе заявила, че предпочита да си почива в леглото, че се чувствала прекалено изтощена, за да се забавлява. Франсис, с хладния си тих глас, бе казала, че смята, че това не е за нея. Маргарет, която бе забелязала студенината между двете и която сама се чувстваше малко потисната заради плачещото момиче, което бе заварила сутринта в банята и което бе убедено — въпреки липсата на всякакви доказателства, — че съвсем скоро ще получи телеграма, бе решила, че на всички ще им се отрази добре да идат.

Мотивите ѝ не бяха изцяло алтруистични: не искаше да бъде буфер между променливите настроения на останалите в каютата и не можеше да понесе още един следобед в безцелно мотаене от столовата до спалното им помещение.

Поне Джийн нямаше нужда от убеждаване.

Когато излязоха на самолетната палуба — обикновено пуста, освен редица любопитни чайки, няколко изгубени булки или самотни двойки моряци, които търкаха палубата и напредваха заднешком в строг ред, — откриха, че сега тук гъмжеше от хора, слънцето се отразяваше от площадката, а шумът от разговорите им заглушаваше

боботенето на двигателите, докато всички се настаняваха около брезентовия басейн, който бе специално направен за случая. Минаха няколко секунди, преди Маргарет да забележи стола, увиснал над него от подвижен кран.

— Мили боже! Нали няма да ни пъхнат в онова там? — възкликна тя.

— За теб ще е нужен товарен кран — отбеляза Джийн, докато си пробиваше път с лакти в тълпата, опряла длани на кръста си, без да обръща никакво внимание на острите погледи и мърморенето. — Хайде, момичета. Има колкото искате място ей там. Пазете си гърбовете! Минава бременна жена.

Сега, след като повечето бяха седнали, Маргарет успя да забележи, че тълпата е смесена. За първи път, откакто бяха вдигнали котва, се случваше толкова много мъже и жени да бъдат събрани на едно място без официално разделение. Офицерите обаче стояха встрани в белите си униформи. Жегата на палубата предизвикваше възбудена празнична атмосфера и докато се тътреше из тълпата, тя забеляза голите ръце и босите крака на жените, по-дръзкото внимание на мъжете.

Малко по-нататък друга жена в доста напреднала бременност се оглеждаше къде може да седне, нахлупила широкопола шапка на главата си, а по бледата ѝ кожа бяха избили петна като неприятна реакция на слънцето. Тя също забеляза Маргарет и лицето ѝ се изкриви в съчувствена усмивка. Зад нея един мъж в работен гащеризон предложи на засмяно момиче напитка в картонена чаша и тя замечтано си спомни как Джо ѝ бе купил лимонада на панаира в околията, един от малкото пъти, когато бяха излизали заедно.

Тя се отпусна на мястото, което Джийн ѝ бе намерила, като се мъчеше да се настани на твърдата седалка така, че да не ѝ изтръпнат всички крайници. Само след минутка се наложи да се приведе силно напред, тъй като някаква огромна щайга се носеше над главите на жените, вдигната високо от един от механиците, който я подаде на инженер с мустаци. Тя го позна от посещенията си в столовата на Денис.

— Заповядайте, госпожо — каза той, като я остави до нея. — Седнете тук.

— Много любезно от ваша страна — благодари тя притеснено, а едно гласче дълбоко в нея недоволстваше, че състоянието ѝ налага да се възползва от вниманието им.

— Няма защо да ни благодарите — отвърна той. — С момчетата теглихме чоп и никой не искаше да се нагърбва със задачата да ви вдига на крака.

Предвид богатия опит на Маргарет в използването на пиперливи изрази вероятно бе истински късмет, че в този момент пристигна „Нептун“ — с перука от разплетено въже и лице, боядисано в яркозелено. Беше заобиколен от групичка също толкова чудновато преоблечени мъже, които бяха представени като (доста космата) кралица Амфитрита, кралския лекар, зъболекар и бръснар, както и едно твърде пораснало кралско бебе, прилично загърнато в пелена от кърпи и намазано с дебел слой машинно масло, което повече напомняше за добре поддържана машина. Зад тях, придружени от червенокосия тромпетист, вървяха група голи до кръста мъже, посрещнати с одобрителни възгласи от събраните на палубата мъже и жени, които явно трябваше да въдворяват кралските закони. Те бяха представени без обяснение като „мечките“.

— Не ме е страх от мечки. Хей! Мечки, не искате ли малко мед! — Лицето на Джийн бе светнало от възбуда. — Погледни го само! Силен е като първокласен бик!

— О, Джийн — въздъхна Ейвис.

Макар да си придаваше вид на раздражена и отегчена, на всички бе ясно, че Ейвис се чувства по-добре. Личеше си по това, че бе прекарала цели двацет минути в оправяне на прическата си, дори въпреки липсата на подходящо огледало и лак за коса. За това говореше и фактът, че така щедро се бе напарфюмирала, че Мод Гон бе кихала близо половин час. Но най-ясно си личеше по внезапно доброто ѝ настроение, след като се бе озовала в смесена компания.

— Вижте! Тук има всякакви рангове — доволно отбеляза тя, протегнала врат, за да разбере кой е в множеството. — Погледнете колко много нашивки! Мислех, че ще бъдат събрани само тълпа ужасни инженери.

Маргарет и Франсис размениха погледи.

— И ужасни съпруги на инженери, нали? — иронично подхвърли Маргарет, но Ейвис сякаш не я чу.

— О, ще ми се да си бях облякла роклята на сини цветя — каза тя, без да се обръща конкретно към някого, загледана в памучната си пола. — Много по-хубава е.

— Добре ли си? — попита Франсис, като кимна към корема на Маргарет. Въпреки голямата ѝ шапка с увиснала периферия тя, изглежда, не се чувстваше комфортно.

— Добре съм — отвърна Маргарет.

— Искаш ли нещо за пиене или друго? Доста е топло.

— Не — леко сопнато отвърна Маргарет.

— Нямам нищо против да ида до столовата. — Сякаш Франсис отчаяно искаше да се измъкне.

— О, стига си се притеснявала — обади се Ейвис, докато оправяше подгъва на полата си. — Ако иска нещо, сама ще си потърси.

— Мога и сама да отговоря, благодаря. Добре съм — обърна се към Франсис Маргарет. — Не съм болна, за бога.

— Само си мислех...

— Ами недей. Напълно съм способна да се погрижа за себе си. — Тя наведе глава, като се мъчеше да овладее гнева си. Седналата до нея Франсис бе замръзнала неподвижно, с което неприятно ѝ напомни за Лети.

— Чуйте, чуйте — провикна се Нептун и вдигна тризъбеца си, който блесна на слънцето. Постепенно шумът стихна до едва потиснато общо хихикане, както и отделни изблици на шепот, който минаваше през тълпата като ветреца през житна нива. Доволен, че е привлякъл цялото внимание на жените, той вдигна един свитък.

*— Вие, дами, от Великобритания призовани,
ще разберете, че срам надвиснал е над нас.
Престъпления много и все тежки
Съдът Нептунов дошъл е тук да чуе.
Механик, капитан, какъвто ще,
Пред прочутия ни кралски съд
Всички ще получите за своите грехове
Наказание ужасно и мокро,
Било, задето не сте делили с приятел своя грог
Или задето нарекли са ви „попови лъжички“,*

*Ще чуete обвинението, а после всички
Ще видим как Нептун ще ви накаже.*

— Не е Уърдсуърт, нали? — подхвърли пренебрежително Ейвис.
— Кой? — не разбра Джийн.

*— Сега нашите механици, новаци, попови лъжички,
Ще трябва да се бият като кучета и котки,
За да се спасят от стражата Нептунова
И да си спечелят име „морски вълк“.
Капитан, пастор или скромнен докер,
Изпратени са много на дъното на океана.
Затова тук ще решим, мили дами,
Кой ще седне в мокрия ни стол.*

Най-накрая, след много подвикване и нещо, което можеше да се опише като боричкане, първата „попова лъжичка“ бе избрана: един млад механик, присвил силно очи, което се дължеше на липсата на очилата му, понесени като трофей зад гърба му. Вината му, очевидно, се състоеше в това, че едва за втори път пресича Екватора — като първия път се е случило във военно време и затова не е било отбелязано подобаващо. Докато жените викаха одобрително, той беше обвинен, че „не е признал властта на Нептун“, а след това, докато „стражите“ го държаха здраво, кралският зъболекар му напълни устата с нещо, което приличаше на настърган сапун и от което той почна да плюе и да се дави. Вдигнаха го на стола и при спускането на тризъбеца на Нептун го потопиха в басейна под ръкоплясканията и виковете на жените.

— Не е много изискано, нали? — обади се Ейвис, като се приведе напред, за да види по-добре.

В този момент мечките тръгнаха между събраните на палубата и оглеждаха жените престорено строго. Булките, както се очакваше от тях, се разпищяха и се притиснаха една в друга, заклевайки се на висок глас — и без всякакво намерение да спазят клетвата — да се защитават една друга. Толкова мелодраматично бе всичко, че Маргарет вдигна

очи към небето. Седналата до нея Франсис не трепна дори. Но пък тя, изглежда, толкова малко се вълнуваше от присъствието на мъжете, че Маргарет се зачуди как изобщо се е омъжила.

Един от мечките спря пред тях. Гърдите му още бяха мокри от предишното боричкане, лицето му бе зелено и на врата си имаше гердан от мидички. Приведе се ниско и се вторачи в жените.

— Какви грешници и окаяни души се крият тук? Коя от вас заслужава наказание?

Думите му бяха посрещнати от дружен писък, а булките се разделиха пред него като библейските вълни.

Освен Франсис. Когато спря пред нея, тя остана неподвижна и на свой ред се вторачи в него, докато накрая, разбрал, че тук номерът няма да се получи, той се обърна към Маргарет.

— Аха! — викна той и се приближи. Маргарет тъкмо се канеше с усмивка да възрази, че няма начин да я сложат точно нея в проклетия стол, когато той се завъртя рязко като някой злодей в пантомима, за да огледа очарованата публика зад гърба си.

— Виждам, че ще трябва да си намеря друга жертва — отсече той, като протегна ръка към нея, — защото законът на Нептун забранява да се закачат китовете!

Булките наоколо се заляха от смях. Маргарет, която бе готова да отвърне с някоя солена шега, сега изгуби дар слово. Всички ѝ се смееха. Сякаш бременността ѝ я превръщаше в обект на присмех.

— Я се махай оттук — сърдито каза тя. Но това само ги разсмя още повече.

Тя остана на мястото си, докато той отмина нататък в търсене на друго забавление, а очите ѝ необяснимо се напълниха със сълзи. Франсис седеше с ниско нахлупена шапка и здраво стиснала ръце в скута си.

— Проклет глупак — измърмори Маргарет, после повтори по-силно: — Проклет глупак.

Сякаш изричането на думите можеше да я накара да се чувства по-добре.

Слънцето стана още по-жарко и направо усещаше как носът и бузите ѝ изгарят. Още няколко механици и други специалисти бяха изведени и обвинени в подобни прегрешения; някои се извиваха и

ругаеха, други направо ги носеха на ръце, понеже уж се били опитали да се скрият някъде из кораба. Повечето се смееха.

Маргарет завиждаше на Франсис за шапката ѝ. Намести се удобно на щайгата, вдигнала длан като козирка над челото си и докато гледеше забавлението и нагласените прегрешения на другите, постепенно забрави за лошото си настроение.

— Ти си била на кораби и преди. Винаги ли е така? — обърна се тя към Франсис, която сега си бе сложила слънчеви очила. Не можеше да понася шумна атмосфера.

Франсис се помъчи да се усмихне и Маргарет се засрами, задето ѝ бе отвърнала рязко по-рано.

— Не бих могла да ти кажа — тихо каза Франсис. — Винаги съм работила.

После вниманието ѝ бе привлечено към нещо от дясната ѝ страна.

— На кого кимаш?

— Това е нашият пехотинец — отвърна Франсис.

— Така ли? — Маргарет се взря с присвити очи към тъмнокосия мъж, застанал недалеч от тях. Никога не се бе заглеждала в лицето му, прекалено заета да отмине бързо край него, свита над скритото си куче. — Изглежда ужасно. Не трябва ли да спи сега, след като цяла нощ е на пост.

Франсис не отговори. Пехотинецът ги бе забелязал и сега тя бе вперила очи в обувките си.

— Той ти кима — каза Маргарет, която махаше весело. — Ето! Няма ли и ти да му махнеш за поздрав?

Но Франсис сякаш изобщо не я чуваше.

— Вижте! — прекъсна ги Джийн, като сграбчи лакътя на Маргарет. — По дяволите! Хванали са един от офицерите!

— И не е просто офицер — обади се Ейвис. — Това е помощник-капитанът. Ужасно е високопоставен, да знаете. О, мили боже! — Закри усмивката си с ръка, сякаш смяташе, че от благоприличие не бива да показва, че се забавлява толкова.

Докато ругаеше и се дърпаше, помощник-капитанът бе отнесен от мястото си до капитана и завързан за стола за потапяне. Там, под охраната на мечките, ризата му беше свалена и докато булките викаха

одобрително, тялото му беше намазано с масло, а по лицето му размазаха нещо, което приличаше на овесена каша.

Той няколко пъти се извъртя на стола си, сякаш да призове на помощ някой застанал отзад, но междувременно върху косата му сипаха сироп и отгоре му посипаха пера. С всяко следващо унижение, тълпата викаше по-силно, докато накрая изглеждаше така, сякаш и крясъците на крещящите горе чайки станаха част от шумотевецата. Като че ли, принудени брутално ясно да осъзнаят липсата на контрол върху собствения си живот, булките се бяха отдали на пречистващото удоволствие да решават съдбата на някой друг.

— Давай! Давай! Давай! — викаше тълпата в смесен хор от мъжки и женски гласове.

Маргарет бе забравила за изживяната обида. Смееше се и викаше, спомнила си за буйните закачки на братята си и как като деца се бяха поваляли един друг на земята и бяха натиквали кравешки тор в устите си.

Потупване по рамото привлече вниманието ѝ. Франсис се опитваше да ѝ каже нещо. Беше невъзможно да чуе думите ѝ, но явно ѝ показваше, че си тръгва. Изглеждаше бледа, помисли си Маргарет, после отново се върна към зрелищното изпитание на помощник-капитана.

— Погледнете го — викна възторжено Ейвис. — Изглежда напълно вбесен.

— Бесен като разгневен бик — отсъди Джийн. — Не мислех, че ще го направят на човек, който заема толкова висок пост.

— Добре ли си... — подхвана Маргарет, но забеляза, че Франсис вече я няма.

Под одобрителните крясъци на превъзбудената тълпа, кралският бръснар намаза косата на офицера с пяна, после взе огромни ножици и започна да я реже грубо. След това двама развеселени мъже отвориха насила устата му и натъпкаха вътре смес, която Нептун описа като „лекарство за моряка“. Докато нещастникът се давеше и плюеше, а лицето му вече бе почти неразпознаваемо, един от мечките обикаляше край събраните жени и гордо изброяваше съставките — машинно масло, оцет, настърган сапун, яйчен прах. Две развалени риби бяха напъхани в ушите на помощник-капитана, а на врата му вързаха женски шал. Последва кратко обратно броене и после го пуснаха в

басейна, като го издигнаха на два пъти, само колкото да изреве вбесено.

— Всички ще си платите за това — крещеше той, плюейки сапун. — Ще науча имената ви и ще ви докладвам на началниците ви.

— Дръж си езика зад зъбите, Добо — нареди кралица Амфитрита, — иначе ще захапеш нещо още по-смердливо.

Жените се разсмяха гръмогласно.

— Наистина не мога да повярвам, че могат да правят това — обади се Ейвис, която направо щеше да се пръсне от вълнение. — Сигурна съм, че толкова високопоставен човек не би трябвало да е част от забавлението. — Изведнъж тя застина като гонче, надушило дивеч. — О, мили боже! Това е Айрийн Картър!

Забравила за съдилището на Нептун и за спътничките си, тя скочи и си запробива път в блъскащата се тълпа, вдигнала ръка да оправи косата си, докато върви.

— Айрийн! Айрийн! Аз съм, Ейвис!

— Мислиш ли, че капитанът ще ги накаже? — попита Джийн с широко отворени очи, докато шумът постепенно заглъхна, а плюещата жертва бе развързана от стола. — Човек би си помислил, че такъв като него е несломим, нали?

— Нямам представа — отвърна Маргарет.

Тя се озърна да потърси с поглед Франсис и забеляза капитана. Стоеше близо до кулата и лицето му бе частично закрито от обкръжилите го хора. Един по-нисък мъж се надигна, за да прошепне нещо до ухото му. Трудно бе да се прецени, понеже капитанът носеше шапка, а и толкова много хора се движеха наоколо, но тя би могла да се закълне, че той се смее.

Минаха почти два часа, преди да намери Франсис. Прожектираха „Национално кадифе“ и тя седеше сама в кинозалата, няколко редици по-назад от предните столове, слънчевите ѝ очила бяха вдигнати над челото и тя изглеждаше погълната от Мики Руни, който пиеше в някакъв каубойски бар.

Маргарет спря на тясната пътека между столовете и примижа, докато се увери, че това наистина е Франсис, после отиде при нея.

— Добре ли си? — попита, докато седеше на съседното място.

— Чудесно — измърмори Франсис.

Маргарет си каза, че никога през живота си не е срещала друг човек, толкова сдържан в емоциите си.

— Церемонията беше страшно забавна — каза тя и вдигна крака на стола отпред. — Главният готвач бе обвинен, че приготвя несмилаема храна. Сложиха му умрял октопод на главата и го накараха да изяде остатъци от вчерашната храна, разбъркани в обща смес. Стори ми се малко несправедливо. Имам предвид, че и аз не бих се справила по-добре.

На светлината, идваща откъм екрана, тя забеляза усмивката на Франсис, която предполагаше пълна липса на интерес.

Маргарет упорито продължи.

— Джийн отиде да пие чай с едни моряци. О, а пък Ейвис ни изостави. Откри някаква стара приятелка и двете се хвърлиха в прегръдките си като отдавна разделени любими. Даже си приличат — идеална прическа, много грим, нали се сецаш. Предполагам, че сега ще ни зареже като ненужен товар. Имам чувството, че малко е разочарована от нас. Или поне от мен — побърза да допълни тя. — Нали разбираш, дебелията краварка със смрадливото кученце. Вероятно не си е представяла така светския живот тук.

Бебето риташе. Маргарет се размърда, като мислено го смъмри.

— Аз... чудех се защо си тръгна — каза тя. — Реших... ами исках само да се уверя, че си добре.

В този момент на Франсис явно ѝ стана ясно, че няма да я оставят да си догледа филма. Позата на тялото ѝ леко се отпусна и тя наклони глава към Маргарет.

— Не се чувствам добре сред големи групи хора — каза тя.

— Така ли било?

— Да.

Елизабет Тейлър яхна коня си с грациозен скок, който предполагаше, че е лека като перце и че движението ѝ носи радост. Докато я гледаше, Маргарет си спомни за злонравната кобила на майка си и как преди няколко месеца тя също можеше ловко да скочи на гърба ѝ, а после, хвалейки се пред братята си, да се завърти майсторски към задницата на животното. Можеше също да прави стойка на ръце върху гърба на един по-стар и по-кротък кон.

— Извинявай — промърмори тя. — Задето бях толкова рязка по-рано.

Франсис не извърна поглед от екрана.

— Просто ми е... трудно ми е да съм бременна. Това не съм аз. А понякога... казвам неща, без да се замислям. — Маргарет сложи длани върху корема си и се загледа как се повдигат, докато бебето мърдаше вътре. — Заради братята ми е. Свикнала съм да говоря направо. И невинаги се замислям как ще се приеме от другите.

Франсис бе свела очи, а на екрана за миг проблесна силно слънце. Това бе единственият признак, че другата жена я слушаше.

— Всъщност — продължи тя, понеже в мрака и усамотението им можеше да изрече неща, които бе пазила само за себе си от много време. — Мразя това. Не бива да го казвам, но е така. Мразя да съм толкова едра. Да не мога да се кача по две стъпала, без да запуфтя като локомотив. Мразя вида си, както и факта, че нищо не мога да правя — да ям, да пия, да се разхождам на слънце, — без да мисля за бебето.

Заопипва подгъва на полата си. Беше ѝ дошла до гуша тази пола и носенето на едни и същи дрехи всеки ден. Почти не бе слагала пола, преди да забременее. Сега разсеяно я приглади върху краката си.

Най-сетне отново се обади:

— Знаеш ли, почти веднага, след като с Джо се оженихме, той замина и аз отново си живеях само с татко и братята ми. Може да се каже, че бях омъжена само на теория. Определено не се чувствах като омъжена жена. Но не се оплаквах, защото всички бяхме така, нали? Никоя от нас не беше с мъжа си. А после войната свърши. И тогава открих... сецаш се... — Тя сведе очи. — И вместо най-накрая да си получа билета за плаването и да се срещна отново с Джо, и двамата просто да се радваме на времето си заедно, най-после заедно, което исках най-много от всичко, ние вече трябва да се съобразяваме с това. Няма меден месец. Няма време само за нас. Докато се роди бебето, ще сме прекарвали заедно едва четири седмици от семейния си живот.

Тя разтри лице, благодарна, че Франсис не може да я види.

— Сигурно ме мислиш за ужасен човек, че казвам това. Вероятно си видяла всякакви ужаси, смърт и болести, и болни бебета, и сега ме слушаш и си казваш, че трябва да съм благодарна. Но аз не мога. Просто не мога. Мразя се, задето се предполага, че ще изпитвам всякакви майчински чувства, които не мога да се накарам да изпитам. — Гласът ѝ пресекна. — И най-вече мразя мисълта, че веднъж щом се роди, никога повече няма да съм свободна...

Очите ѝ се бяха напълнили със сълзи. Помъчи се да ги избърше с лявата си ръка, така че Франсис да не разбере. Ето в какво я превръщаше бременността: в глупава, хленчеца жена. Издуха носа си във вече влажната кърпичка. Опита се да се намести по-удобно и трепна, когато бебето отново я изрита рязко, сякаш за отмъщение. Точно тогава усети хладна длан върху ръката си.

— Предполагам, че е нормално да се очаква — отвърна Франсис — да има някакво напрежение помежду ни, след като живеем толкова натясно и всичко останало.

Маргарет отново подсмръкна.

— Не исках да те обидя.

Едва тогава Франсис се обърна към нея. Маргарет едва успяваше да различи огромните ѝ очи. Тя преглътна, сякаш онова, което имаше да каже, изискваше усилие.

— Не си ме обидила. — И след съвсем кратко стискане на ръката ѝ, тя върна своята обратно в скута и продължи да гледа филма.

Маргарет и Франсис се връщаха към палубата с хангарите, след като се бяха присъединили към втората смяна за вечеря, вместо обичайната им, заради късния край на филма. Това бе предизвикало толкова сумтене и трудно изпросено съгласие от страна на служителките от женския корпус, сякаш, както отбеляза Маргарет, ги бяха помолили да се хранят голи.

— Полуизстинал пай с осолено говеждо вместо топъл такъв. Едва ли се иска международен договор за това, нали?

Франсис се бе усмихнала за втори път тази вечер; Маргарет го забеляза, защото всеки път лицето ѝ се преобразяваше. Порцелановата застиналост, меланхоличната сдържаност за миг се бяха изпарили и една красива непозната бе надникнала зад маската. Изкушаваше се да коментира това, но малкото, което знаеше за Франсис, ѝ подсказваше, че всяка забележка в тази насока само би довела до спускане на завесата отново. А и Маргарет не беше любопитна сврака.

Франсис разказваше за живота на борда на болничен кораб. Докато тихият ѝ, премерен глас описваше визитациите, раните на един млад пехотинец, за когото се бе грижила близо до Соломоновите острови, Маргарет си спомни тази усмивка, после и Лети. За продължилото кратко време стеснително младежко излъчване, за онази неволна красота, която бе придобило лицето ѝ, когато се бе осмелила

мимолетно да помечтае за бъдеще с Мъри Донлийви. После избута спомена назад в съзнанието си с чувство на дълбок срам.

Температурата не бе спаднала толкова, колкото предните вечери и във въздуха имаше една мекота, напомняща ѝ за лятото у дома, когато сядаше навън на верандата с боси крака върху топлите дъски и тишината се нарушаваше само от плясването на някой от братята ѝ, внезапно сложил край на живота на поредния кръвопиец комар. Опита се да си представи какво ли правят тази вечер. Даниел вероятно седеше на верандата и дереше кожата на някой заек с джобното си ножче...

Изведнъж се заслуша в думите на Франсис. Закова се на място. Накара Франсис да повтори.

— Сигурна ли си? Той знае ли? — попита тя.

Франсис бе пъхнала ръце дълбоко в джобовете си.

— Така каза. Попита чие е.

— Каза ли му?

— Не.

— А какво му каза?

— Нищо.

— Как така нищо?

Не съм казала нищо. Затворих вратата.

Двете се отдръпнаха до тръбите на стената, за да минат двама офицери. Единият докосна шапката си и Маргарет се усмихна учтиво. Изчака да отминат далеч и едва тогава заговори отново:

— Казал ти е, че знае за кучето, а ти не го попита дали няма да ни издаде? Или откога знае? Нищо?

— Ами нали още не ни е издал?

— Но не знаем какво ще направи.

Франсис бе стиснала упорито челюсти, осъзна сега Маргарет.

— Аз просто... не исках да влизаме в дискусия по темата.

— И защо не? — невярващо попита Маргарет.

— Не исках да си помисли нещо...

— Нещо? Какво например?

Франсис изглеждаше едновременно разгневена и настръхнала отбранително.

— Не исках да си помисли, че може да използва кучето като средство за размяна.

Последва дълго мълчание, докато Маргарет се мръщеше неразбиращо.

— Това е нещо сериозно. Реших, че може да поиска нещо... в замяна. — Сега изглеждаше леко засрамена, сякаш бе схванала как може да прозвучи логиката ѝ.

Маргарет поклати глава.

— Господи, Франсис. Имаш много странни виждания за това как действат хората.

Бяха стигнали до каютата си. Маргарет се опитваше да прецени дали бе имало някакъв скрит смисъл в начина, по който пехотинецът им бе помахал по-рано, и тъкмо щеше да предложи тя да поговори с него, когато той се появи вечерта, но вниманието ѝ бе привлечено от едно момиче, което тичаше нагоре по стълбите. Беше с тъмна и дълга до раменете коса, закрепена отстрани с фиби, една от които се бе разхлабила и висеше. Тя се закова на място, когато стигна до тях и огледа внимателно вратата им.

— Тук ли живеете? В ЗГ?

— Да. — Маргарет сви рамене. — Защо?

— Познавате ли едно момиче Джийн? — попита тя, все още задъхана. И след като кимнаха: — Може би трябва да слезете долу. Дръжте под око приятелката си, преди някой от пазачите да я намери. Забъркала се е в една каша.

— Къде? — попита Маргарет.

— Столовата на моряците. Палуба Е. Тръгнете наляво по вторите стълби. Синята врата до пожарогасителя. Трябва да вървя. Пехотинците ще се появят всеки момент. Трябва да побързате.

— Аз ще ида — каза Франсис на Маргарет. — По-бърза съм. Ти ще ме настигнеш.

Свали си обувките, пусна жилетката и чантата си до вратата и хукна по коридора, а дългите ѝ тънки крака сякаш летяха под нея.

Човек можеше да понесе най-различни изпитания, мислеше си Ейвис, ако е в подходящата компания. Откакто бе открила Айрийн Картър същия следобед и бе поканена да се присъедини за чай към нея и приятелките ѝ, а после и на лекция (Айрийн бе ушила няколко прелестни торбички за щипки за пране), и накрая за вечеря, бяха приказвали толкова дълго и оживено, че бе забравила не само за часа, а и колко мрази мизерния кораб.

Бащата на Айрийн притежаваше най-прочутия тенис клуб в Мелбърн. Тя бе омъжена за младши лейтенант, който тъкмо се бил върнал от Адриатика — син на (тук Ейвис поспря да си поеме дъх) много високопоставен човек от Външно министерство. Айрийн носеше в багажа си цели единайсет шапки, в случай че човек не може да си ги купи в Англия. Айрийн Картър определено бе подходяща компания. И с решимост, която Ейвис подозираше, че ѝ липсва на самата нея, тя бе успяла да се обгради само с други момичета с подходящо потекло и връзки, като дори се бе наложило да организира смяна на леглата за едно тъмнокожо момиче с очила, което бе преместено в каюта, където има „момичета като нея“. Немаше нужда да обяснява какви критерии се включват в описанието. Ейвис, загледана в Айрийн и идеално подбраните момичета около нея, виждаше, че всички си приличат не само в облеклото и маниерите, но имат и еднакви възгледи.

— Разбира се, знаеш какво се случи с Лолиша Тарант, нали? — казваше сега Айрийн, хванала под ръка Ейвис, докато слизаха по стълбите в главния хангар. Другите вървяха на няколко крачки след тях.

— Не. — Обувките на Айрийн бяха същите като онези, които майката на Ейвис бе видяла в едно парижко списание. Сигурно ѝ ги бяха пратили по самолет.

— Ами нали знаеш, че беше сгодена за онзи пилот? Онзи с... несполучливите мустаци? Не? Е... едва пет седмици след заминаването му за Малайзия, тя се хвана с някакъв американски войник. — Тук снижи гласа си. — Ужасен човек. Толкова груб. Знаеш ли какво казваше за Мелбърн? „Наполовина колкото най-голямото гробище на Ню Йорк — и два пъти по-голямо мъртвило.“ Пфу. Повтаряше го неспирно, сякаш е много оригинален всеки път.

— И какво стана? — Ейвис бе отворила широко очи, представяйки си Лолиша с американеца.

— Е, това беше. Годеникът ѝ се върна и не беше очарован да завари Лоли да се разхожда с онзи редник, както можеш да си представиш. Да кажем, че не е държал само линията Брисбейн, ако схващаш накъде бия?

— Мили боже — възкликна Ейвис.

— Нито пък бащата на Лоли, когато разбра. И бездруго всички бяха настръхнали срещу американците заради онези убийства. — Всички момичета веднага си спомниха за скандала, който бе избухнал, когато четири жени в Мелбърн бяха убити от редник Едуард Дж. Леонски, и австралийските отношения с войниците се бяха влошили.

— Той не е бил убиец.

— О, Ейвис, колко си забавна! Не. Но разказал на всичките си приятели войници какво е правил с Лоли. С най-големи подробности. А командващият му офицер явно схванал нещата по съвсем различен начин и написал писмо на бащата на Лоли, в което го съветвал да държи изкъсо дъщеря си.

— О, мили боже!

— Репутацията ѝ беше съсипана. Годеникът ѝ не иска да чуе за нея, макар половината от онова, което американецът разправял, да не е било истина, разбира се.

— Тя добре ли е?

— Не знам — каза Айрийн.

— Мислех, че двете сте приятелки — подхвърли Ейвис.

— Сега ли? — Айрийн направи физиономия и тръсна глава, сякаш се опитваше да махне от себе си досадно насекомо. Последва дълга пауза. — Е — продължи тя най-сетне, — ще се запишеш ли в конкурса за кралица на „Виктория“? Следващата седмица ще бъде конкурсът за дамата с най-хубави крака, както знаеш.

Бяха стигнали до средата на палубата с хангара, когато попаднаха на Маргарет. Беше се облегла на една дъска за обяви, вдигнала едната си ръка над главата, опряла длан, сякаш за опора, докато другата стискаше мястото, където огромният ѝ корем се съединяваше с тялото ѝ под прав ъгъл.

— Добре ли си? — попита Ейвис, парализирана от страх, че момичето от фермата може да роди всеки момент. Щеше да се наложи да помага. Само господ знаеше какво би си помислила Айрийн.

— Схващане на мускул — каза Маргарет през стиснати зъби.

Ейвис направо се замая от облекчение.

— Имаш ли нужда от помощ да се върнеш в каютата си? — любезно предложи Айрийн.

— Не. — Маргарет погледна към Ейвис, после към приятелката ѝ. Носът ѝ, отбеляза Ейвис, бе почервенял от слънцето. — Трябва да

сляза долу. Джийн се е забъркала в малка... случка.

— Тя спи в нашата каюта — обясни Ейвис.

— Искаш ли помощ? — предложи Айрийн. Беше леко приклепнала, за да се взре в зачервеното лице на Маргарет.

— Трябва само да си поема въздух.

— Е, не може просто да хукнеш след приятелката си така. Не и по тези стълби. Ще дойдем с теб.

Ейвис понечи да възрази:

— Не... Не мисля, че трябва... Искам да кажа, че Джийн е...

Но Айрийн вече бе измъкнала ръката си от тази на Ейвис и се пресягаше да хване Маргарет.

— По-добре ли си? Хайде, хвани ръката ми. Ще бъде нашето малко приключение.

„Хайде момичета“, бе казала тя. „Не сме имали никакви вълнения, откакто стъпихме на борда. Да вървим да спасим девойката в беда.“ А Ейвис мислено си представи гръмкия смях на Джийн и как казва на Маргарет, че „се щура като шугава овца наред полето“ или нещо подобно, и ясно осъзна как Айрийн — единствената ѝ надежда за подобаващ светски живот на това плаване — си отива, понесена от вълна на възмущение. Затвори очи и мислено се зае да репетира извиненията си и начина, по който да се разграничи от вулгарността на Джийн.

Но когато я намериха, Джийн не се смееше. Дори не стоеше на краката си.

Видяха най-напред краката ѝ да се подават малко накриво иззад купчина варели близо до нагрятата стена на залата на десния двигател, а обувките ѝ, полусъбути, сочеха една към друга. Когато се приближиха, гласовете им, снижени, докато слизаха по стъпалата, сега напълно замлъкнаха при вида на сцената пред очите им. Виждаха достатъчно от горната част на тялото ѝ, за да преценят, че е пияна — дотолкова, че да мърмори неразбираемо на себе си. Дотолкова пияна, че да седи — полулегнала — с разтворени крака на твърдия и оцапан с машинно масло под. Дотолкова пияна, че да не я е грижа, че блузата ѝ е разкопчана и едната ѝ малка и бледа гърда се показва от смъкнатия сутиен.

Франсис стоеше над нея, а обичайно бледото ѝ лице бе зачервено и възбудено, косата ѝ някак се бе измъкнала от строгия ѝ кок и от

цялото ѝ същество сякаш струеше електрически ток. Някакъв мъж, може би моряк, също толкова пиян, залиташе наблизко, стиснал рамото си. Ципът на панталона му бе разкопчан и за миг се мярна нещо мораво и гротескно в цепнатината, която се разкриваше. Докато новодошлите стояха вторачени в безмълвен ужас и потрес, друг мъж се измъкна от сенките зад Джийн и с гузна физиономия оправи дрехите си, преди да избяга. Джийн се размърда, като измърмори нещо, и тъмната ѝ коса падна на потни кичури пред лицето ѝ. В шокиращо мълчание Маргарет приклепна и се опита да смъкне полата на Джийн над бледите ѝ бедра.

— Ах, ти, копеле — кресна Франсис на мъжа. Видяха, че стиска голям гаечен ключ в костеливите си ръце. Мъжът помръдна и тя замахна, при което ключът попадна върху рамото му с доста сила. Той се наведе и се опита да се прикрие, докато ударите валяха върху му с неумолимата и ужасяваща сила на парен чук. Когато един удар го улучи отстрани на главата, във въздуха се издигна струйка бликнала кръв от мястото над ухото му.

Преди да успеят да осмислят ставащото, да схванат смисъла му, последиците, Денис Тимс се появи тичешком и неговата масивна фигура сякаш донесе нова заплаха.

— Какво, по дяволите, става? — попита той с цигара в ръка. — Мики ми каза... Какво, за бога...? О, господи — отрони той, забелязал Франсис, панталоните на мъжа, Джийн на пода, сега подкрепяна от Маргарет. — Господи. Исусе... Томпсън, ти проклет... — Пусна цигарата си на пода и сграбчи Франсис, която се опита да се освободи от него, изкривила лице в гримаса.

— Копеле! — крещеше тя. — Мръсно копеле!

— Добре, добре, момиче — повтаряше той. — Стига вече. Стига. — Докато приятелят му издърпваше мъжа настрани, той прегърна здраво Франсис през врата и я задърпа назад, а гаечният ключ напразно цепеше въздуха в ръцете ѝ.

Приятелят на Тимс пусна мъжа, който — вероятно шокиран или твърде пиян, за да реагира — падна като камък на пода. Бученето на машините беше оглушително, един нестихващ бумтеж и стържене, но дори въпреки това, звукът от тупването на главата му на земята бе като от паднала на земята диня.

Айрийн изпищя.

Тимс пушна Франсис и обърна мъжа настрани, като отначало някой би предположил, че се кани да му нанесе още телесни повреди. Но той грубо опипа раната на главата му, като си мърмореше нещо неразбираемо под нос.

Две от момичетата, които дотогава си бяха шепнали нещо, сега хукнаха надалеч, скрили лица в ръцете си.

Ейвис трепереше цялата. Тимс бе на колене, крещеше на мъжа да стане, да стане, мътните го взели.

Маргарет, зад гърбовете на мъжете, се опитваше да вдигне Джийн на крака.

Франсис стоеше с леко разтворени крака, гаечният ключ стоеше забравен в отпуснатите ѝ пръсти, а тя трепереше конвулсивно. Вероятно не осъзнаваше, че плаче.

— Трябва да повикаме някого — обърна се Ейвис към Айрийн. Във въздуха бе надвиснало ужасно предчувствие. Дъхът ѝ излизаше от гърлото ѝ на кратки глътки, сякаш, дори като наблюдател, бе изпълнена със свръхдоза адреналин.

— Аз не... аз...

В този момент забелязаха служителката от женския корпус да тича към тях, а стъпките ѝ отекваха по металния под.

— Какво става тук? — Стегната назад тъмна коса, голям бюст. Още бе на близо шест метра от тях.

Тимс замръзна с вдигнат юмрук. Един от приятелите му му каза нещо, сложи ръка на лакътя му, после се изгуби в мрака. Тимс се изправи, прокара пръсти през късата си, тъмноруса коса. Погледна Маргарет, сякаш едва сега бе забелязал, че е там, а очите му бяха широко разтворени и напрегнати, докато ръката му още се движеше неволно. Поклати глава, сякаш искаше да каже нещо, да се извини може би. И после тя се появи, застана пред всички, очите ѝ оглеждаха ту един, ту друг, докато от нея струеше властно излъчване като лош парфюм.

— Какво става тук?

Отначало явно не забеляза Джийн на пода, докато Маргарет още се мъчеше да оправи дрехите ѝ. Чорапите ѝ, забеляза Ейвис, бяха омотани около коленете.

— Малък инцидент — отвърна Тимс, бършейки окървавените си ръце в панталона. Не поглеждаше жената. — Тъкмо уреждахме

нещата. — Устните му изричаха думите, които едва се чуваха.

Жената от корпуса погледна ръцете му, насочи поглед към Ейвис, към Маргарет, мигновено се разсея от корема ѝ.

— Какво правите тук долу, момичета?

Чакаше отговор. Никой не проговори. Ейвис забеляза, че застаналата до нея Айрийн е притиснала ръка до гърдите си, стиснала кърпичка, в мелодраматичния жест на крехка героиня в някоя пиеса. Светските ѝ маниери и самоувереност я бяха напуснали и устата ѝ стоеше леко отворена.

Когато се обърна, Тимс бе изчезнал. Раненият мъж сега седеше накриво на пода, вдигнал колене пред гърдите си.

— Нали знаете, че има тежки наказания за присъствието ви в мъжките помещения?

Последва напрегната тишина. Служителката на корпуса се наведе, огледа мъжа на пода, прецени състоянието му и отбеляза, че другият е изчезнал. После видя Джийн.

— О, мили боже. Моля ви, не ми казвайте, че това е, каквото си мисля.

— Не е — обади се Маргарет.

Жената премести поглед към нея.

— Мили боже — повтори тя. — Капитанът трябва да бъде уведомен.

— Защо? Не бяхме ние. — Ейвис трябваше да вика, за да се чуе гласът ѝ над шума на машините. — Дойдохме само да приберем Джийн.

— Ейвис! — Франсис се запрепъва. Застана между жената и проснатата на пода Джийн. — Оставете на нас. Ще я заведем в стаята ѝ.

— Не мога да го направя. Наредено ми е да докладвам за всякакви партита, пиене и... неприлично поведение. Ще ми трябват имената ви.

— Не бяхме ние! — викна отново Ейвис, като погледна към Айрийн. — Само Джийн се е посрамила!

— Джийн?

— Джийн Касълуърт — отчаяно каза Ейвис. — Наистина нямаме нищо общо. Просто слязохме тук, защото ни казаха, че е в беда.

— Джийн Касълуърт — повтори жената. — А твоето име?

— Но аз дори не съм погледнала друг мъж! Даже не понасям алкохол!

— Казах, че ще я заведем в стаята ѝ — обади се Франсис. — Аз съм медицинска сестра. Ще се погрижа за нея.

— Да не би да предлагате да си затворя очите? Погледнете я само!

— Тя е само...

— Не е по-стока и от уличница, това е тя!

— Как смееш? — Франсис бе изненадващо висока, когато се изправеше в цял ръст. Чертите ѝ се изостриха. Юмруците ѝ, забеляза Ейвис, бяха свити. — Как смееш?

— Да не би да твърдиш, че са я принудили насила да слезе тук? — Жената набърчи нос при миризмата на алкохол, идваща от дъха на Джийн.

— Защо просто да не...

Трепереща от гняв и ярост, Франсис се обърна към Ейвис.

— Махай се оттук! Просто се махни далеч от мен. И ти ме чуй, от женския корпус, или както там се наричат, не можеш да я докладваш за това, ясно ли е? Не е била виновна тя.

— Заповядано ми е да докладвам за всяко нарушение на реда.

— Тя е на шестнайсет. Явно е, че са я напили и... са се възползвали от нея. На шестнайсет е!

— Достатъчно голяма, за да знае какво прави. Не бива да слиза тук. Никоя от вас не бива да е тук.

— Те са я напили! Погледни я! Почти в безсъзнание е! Мислиш ли, че трябва да загуби репутацията си, вероятно и съпруга си, заради това?

— Не мога...

— Не можеш да съсипеш живота на едно момиче само заради един пиянски инцидент! — Франсис се бе надвесила над жената с някаква едва сдържана емоция — какво ли беше това? — и Ейвис, шокирана от тази непозната Франсис, инстинктивно отстъпи назад.

Жената от корпуса също го видя: тя бе изпънала рамене, позата на тялото ѝ показваше някаква защитна стратегия.

— Както казах, заповедите ми са...

— О, стига вече с тези проклети заповеди, нафукана...

Невъзможно бе да се каже защо Франсис, зачервена и настръхнала, бе вдигнала ръка, но Маргарет вече я теглеше назад.

— Франсис — шепнеше ѝ тя, — успокой се, бива ли? Всичко е наред.

Минаха няколко секунди, преди Франсис да я чуе изобщо. Беше цялата скована, напрегната до краен предел.

— Не, не е наред. Трябва да ѝ кажеш — настоя тя с блеснали очи.

— Но ти не ѝ помагаш — продължи Маргарет. — Чуваш ли ме? Трябва да отстъпиш.

Нещо в погледа на Маргарет прикова Франсис. Тя примигна няколко пъти, после издиша дълбоко, разтърсващо.

Ръката на Айрийн — все така стиснала кърпичката — трепереше. Когато Ейвис извърна очи, жената от корпуса се бе обърнала, сякаш благодарна за шанса да се измъкне, и крачеше бързо и целеустремено надолу по коридора.

— Тя е само дете! — викна Франсис.

Но жената вече я нямаше.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Поздравления за госпожа Х. Скинър и госпожа Х. Дил, които имат годишнини от сватбите тази седмица. Госпожа Скинър е омъжена от две години, а госпожа Дил — от една, и макар щастливото събитие да ги заварва далеч от съпрузите им, искрено се надяваме, че това ще бъде последната годишнина, която всяка от тях ще прекара разделена от съпруга си, и им пожелаваме много щастие в бъдеще.

„Време за празнуване“, „Дейли Шип Нюз“, От записките на Ейвис Р. Уилсън, Военна булка, Имперски военен музей

Осемнайсет дни

В океана беше невъзможно да се каже по кое време пуква зората не защото бе различно всеки ден или от континент до континент, а защото по разтеглената дъга на морския хоризонт грейналото зарево, което разкъсваше мрака, можеше да се види от стотици, вероятно и хиляди мили дълго преди да стане видимо за сушата, дълго преди да означава нов ден. И което бе по-важно, на долните палуби, в тесния коридор без прозорци или врати, без никаква друга светлина, освен изкуствената, беше невъзможно да се каже, дали изобщо се е случило.

Това бе една, но не и единствената, от причините Хенри Никол да не обича времето между пет и шест часа сутринта. Някога се бе наслаждавал на ранния пост, когато морето беше ново и магическо за него, когато, несвикнал да живее толкова натясно с други мъже, бе приветствал най-спокойното време на борда: онези тъмни мигове, преди корабът да се събуди и постепенно да потъне в ежедневния си

ритъм. Краткото време, когато можеше да си представи, че е единственият човек на света.

По-късно, когато се бе прибирал у дома в отпуск и децата бяха бебета, едното или и двете неизменно се будеха по това време и той чуваше как жена му се измъква тежко от леглото, виждаше през полуотворените си очи понякога как ръката ѝ се вдига да нагласи фибите на ролките, докато с другата се пресяга за халата и мърмори: „Тихо, мама идва“. Той се обръщаше, прикован към възглавницата от познатата амалгама от вина и нетърпение, често осъзнаващ дори и в полусън, че не е способен да изпита към жената, която стъпва по балатума, онова, което се очаква от него: благодарност, желание, дори любов.

От известно време насам пет часът сутринта не бе предвестник на новата зора, а просто час, който да пресметне: в Америка щеше да е пет часът предната вечер. И в Америка, неговото седем вечерта, щеше да е времето за ставане на момчетата. Но този път разстоянието щеше да е само половината проблем: целият им живот щеше да върви по различно време. Често се бе питал как ли ще го запомнят и дали изобщо могат да си го представят как живее половин ден или дори цял ден напред. Сега нямаше да може да си мисли за тях в сегашно време, да си представя, както понякога правеше, че в момента закусват. Мият си зъбите. Може да са навън да играят на топка или с колички, с вагончето, което им бе направил от дърво. Сега трябваше да мисли за тях в минало време.

И нечии чужди мъжки ръце щяха да хвърлят топката.

От другата страна на металната врата някаква жена промърмори нещо насън, повиши глас, сякаш питаше нещо. После настъпи тишина.

Никол се загледа в часовника си, нагласи стрелките, понеже бяха минали в друга часова зона. „Часовете ми препускат към нищото“, помисли си той. „Нямам дом, нямам синове, нито героично завръщане. Дадох най-добрите години от живота си, гледах как приятелите ми замръзват, давят се и изгарят. Дадох невинността си, приятелите ми дадоха живота си, за да мога да тъгувам сега за нещо, което никога не съм бил сигурен, че искам. Поне докато не го изгубих.“

Никол се облегна на стената, блокира в съзнанието си познатите мисли, опита се да свали от плещите си огромната тежест, която го

смазваше, стискаше в клещи сърцето и дробовете му. Опитваше се с волята си да накара последния час да мине по-бързо. Да дойде зората.

— Шапки долу!

Ковчежникът не вдигна поглед, когато морякът пристъпи напред, смъкна ловко шапката от главата си и я сложи на масата пред него. Двамата мъже отстрани прехвърляха банкноти от едно чекмедже в друго и си подаваха ръкописни разписки.

— Андрюс, сър. Въздушен механик, първи клас. Седем две две едно девет седем. Сър.

Докато младежът стоеше в очакване пред него, ковчежникът прелисти няколко страници, после бързо плъзна пръст по редовете в счетоводната си книга.

— Три лири и дванайсет шилинга.

— Три лири и дванайсет шилинга — повтори помощникът му, седнал до него.

Механикът се прокашля.

— Сър, с уважение, сър, но това е по-малко, отколкото получавахме преди Австралия.

Ковчежникът имаше вид на човек, който е чувал всякакви оплаквания, всякакви финансови молби, и то неведнъж или дважд, а поне няколко хиляди пъти.

— Тогава бяхме по служба в Тихия океан, Андрюс. Получавал си допълнително заплащане за служба във военна зона. Искаш ли да ти организираме няколко камикадзета да ни навестят само за да си заслужиш допълнителните два шилинга?

— Не, сър.

— Не... Не харчи всичко на брега. И стой далеч от онези жени. Не искаме да се извие опашка пред лазарета след два дни, нали, момчета?

Парите бяха преброени, подадени през масата. Механикът си сложи отново шапката на главата и се отдалечи, малко зачервен, докато броеше банкнотите в ръцете си.

— Шапка долу!

— Никол.

Потънал в бавния ритъм на опашката, която се виеше по тясното пространство, останало от палубата на хангарите, той чу името си едва когато го произнесоха втори път. Очите му смъдяха от поредната безсънна нощ, в която го бяха измъчвали неканени мисли.

Тимс, широкоплещест едър мъж, стоеше до него, пушеше и минаха още няколко секунди, преди да проговори отново. Никол го познаваше като пряк човек, един от онези експанзивни характери, които обичаха да ги смятат за „народни хора“. Носеха се слухове, че е замесен в даване на заеми, а онези, които не си ги връщали, внезапно ставали изключително податливи на нещастни случаи. Никол инстинктивно стоеше далеч от него, защото съзнаваше, че с човек като Тимс често е най-добре да не ставаш прекалено близък или да знаеш прекалено много. Не бе добра идея нито да ти е враг, нито пък да си му задължен особено. Подобни мъже, с тяхната странна привлекателна сила и сложно изградена система от поддръжници, се намираха на всеки кораб. Предполагаше, че е неизбежно за подобно затворено общество, което разчита на мълчанието и йерархията.

Сега обаче Тимс бе умислен; когато заговори, думите му бяха внимателно подбрани и премерени. Може и да е имало известни разногласия между моряците и огнярите, каза той. Станал инцидент с една жена преди няколко нощи. Поклати глава, докато го казваше, сякаш не можеше да повярва колко глупави са австралийските момичета. Нещата, обясни той, излезли от контрол.

Подобно откровение бе нетипично. Отначало Никол се зачуди дали индиректно не го моли да арестува някого. Но преди да попита защо това изобщо би трябвало да интересува точно него, Тимс отново заговори:

— Замесени са твоите хора.

„Твоите хора.“ Каква странна, почти семейна, близост предполагаше изразът. Никол бе обзет от мигновено объркване, защото не можеше да си представи, че съдържаната булка, която го бе заприказвала онази нощ, може да бъде причина за някакво пиянско сбиване. Такива са си жените, горчиво си каза той. Невъзможно е да останат верни, дори при шестседмично плаване.

После Тимс, с окървавена превръзка около кокалчетата на пръстите си, обясни по-нататък. Не било онова високото момиче,

Франсис, а младото и лекомислено момиче, с което Никол бе разговарял на първия си пост. Онова, което все се кискало. Джийн.

Някак си не бе толкова шокиран и макар притеснен от чутото, все пак изпита нещо като облекчение. Франсис не му приличаше на такава. Твърде стеснителна бе в компания. Твърде затворена. Май му се искаше да повярва, че има още и добри жени по света. Жени, които знаеха как да се държат.

Които разбираха какво означава вяност.

— Искам да ни направиш услуга, пехотинецо. Аз, очевидно, не мога да ида там. — Тимс посочи през рамо към каютите. — Само виж дали Меги е добре, става ли? Онази, която чака бебе. Добро момиче е, а беше доста шокирана. И при нейното положение... Ами не ми се иска да се притеснява за нищо.

— Ще иде в лазарета, ако не е добре.

Тимс направи гримаса.

— При онзи идиот ли? Пиян е като дърво всеки божи ден, откакто е на борда. Не бих му се доверил и за треска в пръста. — Тимс угаси цигарата си. — Не. Мисля, че е по-добре да я държиш под око. И ако някой пита нещо, момичетата са си били в леглата цяла нощ, ясно?

Не беше обичайно един пехотинец да бъде поучаван така от огняр. И остротата в тона на Тимс в друг случай би накарала Никол да настръхне. Но подозираше, че това нетипично откровение бе подтикнато от кавалерско чувство, може би дори истинска загриженост, затова не се засегна.

— Няма проблем — каза той.

Сега, като се замислеше, имаше някаква едва доловима промяна в атмосферата онази нощ. От другата страна на вратата не бе чувал обичайния накъсан разговор, а вместо това — настоятелен шепот. В един момент имаше плач, после кратък спор. Високото момиче бе излизало три пъти „за вода“ и едва бе отронило едно „здравей“ на минаване. Той предположи, че просто е от онези женски пристъпи на истерия. Бяха ги предупредили, че подобни неща могат да се случат, особено при жени, които не са свикнали да живеят толкова натясно.

— Казвам ти — продължаваше Тимс, — Томпсън има късмет, че аз не бях докопал първи гаечния ключ.

— Гаечен ключ? — Той погледна назад.

— Едно от момичетата го размахваше. Високото. Явно именно тя е наредила копелето. Ударила го е здраво по рамото, а после се опитваше и да му разбие главата, за по-сигурно. — Тимс се засмя невесело. — Трябва да им се признае на тези австралийки, не им липсва кураж. Няма как да си представиш някое английско момиче да направи такова нещо, нали? — Той дръпна от цигарата си. — Но пък предполагам, че едва ли някое английско момиче би хукнало на долната палуба с банда чужди моряци.

— Не бъди толкова сигурен — измърмори Никол и веднага съжали.

— Както и да е, аз ще се покрия за известно време. Столовата е затворена за посетители засега. Но кажи на Мегс, че съжалявам. Ако бях стигнал първи до малката ѝ приятелка... е, нямаше да се случи нищо.

— Къде е Томпсън? — попита Никол. — В случай че попитат. Задържан ли е?

Тимс поклати глава.

— Не трябва ли да го сложим под стража?

— Помисли, Никол. Ако го приберем на топло за стореното, тогава и момичето ще пострада, нали? Жената от корпуса, която слезе там, си няма никаква представа, записа само името на Джийн. Но малката Джийн няма да ѝ каже истината за станалото. Не и ако иска да стигне до Мъгливия остров и до мъжа си без много шум, както съм сигурен. — Изгаси цигарата си. — Освен това си мисля, че не искаш да се приказва, че твоите момичета са се забъркали в неприятности. Едва ли би говорило добре за теб, нали? Всички са били долу в помещенията на инженерите толкова скоро преди началото на смяната ти... — Гласът му оставаше тих, в разрез с прикритата заплаха в думите му. — Само ти казвам, така от учтивост, че ние с момчетата ще се разправим с Томпсън и непрокопсаното му приятелче, както си знаем. Дори и ако се наложи да чакаме, докато слезем на брега.

— Ще се разбере — каза Никол. — Знаеш, че ще стане така.

Тимс хвърли поглед зад него към дългата опашка. Когато отново се обърна към Никол, в очите му имаше нещо, което накара пехотинеца да изпита съжаление към незнайния престъпник.

— Не и ако всеки си затваря плювалника.

Маргарет се надвеси над перилата, доколкото ѝ позволяваше коремът, и изтегли нагоре плетената кошница, мърморейки си под носа, докато тя се блъскаше в корпуса на кораба. Под нея в проблясващата вода пъргави кафяви момченца се гмуркаха отстрани на лодката си за монетите, които моряците им хвърляха от палубата. Редом с тях дълги и тесни канута, издълбани от един-единствен дънер, се клатушкаха под движенията на слаби, загорели от слънцето мъже, които държаха в ръце какви ли не дреболии. Пристанището на Коломбо, Цейлон, потрепваше в маранята с тук-таме някоя и друга висока сграда, а на заден фон — гъста зелена гора.

Имаше няколко регистрирани случая на едра шарка и по-рано през деня бе обявено, че не е разумно жените да слизат на брега. Това тук, закотвени в сините води на няколкостотин метра от брега, щеше да си остане най-близкият им контакт с Цейлон.

Маргарет, която отчаяно искаше да слезе от кораба и бе прекарала дни наред в очакване на твърда земя под краката си, беше направо бясна.

— Твоят човек в пощенския магазин ти е казал, че все пак ще пуснат мъжете да слязат на брега, значи спокойно можем да се заразим с проклетата едра шарка от нашите си хора. — Едва не се бе разплакала от цялата несправедливост на ситуацията.

— Предполагам, че ще слязат, защото мъжете са имунизирани — обади се Франсис.

Маргарет предпочете да не я чуе.

Може би за утеха един от магазинерите им бе заел дълъг кабел, за който бяха завързали кошницата. Трябваше да я спускат и издърпват нагоре, когато се напълни, за да могат да прегледат стоката на спокойствие. Беше им показал два други бойни кораба, закотвени в пристанището, където можеше да се видят множество малки лодки, заети със същата търговия.

— Френски и американски. Ще видите, че повечето търговци се струпват накрая около американците. — Той потърка палеца и показалеца си, като се ухили и вдигна вежда. — Ако успеете да хвърлите кошницата си чак дотам, може да се уредите с нови чорапи.

— Тази партида изглежда добра, момичета. Пригответе си портмонетата.

Маргарет, пухтяща от усилието, внимателно прехвърли кошницата над перилата, после я остави на пода на оръдейната кула, където бяха седнали. Поровичка вътре и извади разни мъниста, нанизани от перли и корали, които се плъзнаха между пръстите ѝ.

— Седефена огърлица, някой? По-хубава е от онази с пръстенчетата от пилешки бутчета, а, Джийн?

Джийн едва-едва се усмихна. Бе мълчала цялата сутрин. Преди сирената за събуждане Маргарет я бе чула да разменя няколко думи с Франсис. После двете бяха излезли до банята за известно време. Франсис си бе взела медицинската чанта. Никой не бе обсъждал какво може да се е случило, а Маргарет не желаше да пита, дори не бе сигурна за точния въпрос. Но сега, бледа и притихнала, изглеждаща невероятно млада, Джийн седеше безмълвна между тях. Когато трябваше да върви, го правеше много внимателно.

— Виж, Джийн. Това ще върви много добре със синята ти рокля. Виж само как седефът улавя светлината.

— Хубава е — каза Джийн. Запали нова цигара, а раменете ѝ бяха вдигнати чак до ушите, сякаш ѝ беше студено, въпреки жегата.

— Трябва да вземем нещо на горката Ейвис. Може би ще се почувства по-добре.

Маргарет чу собствения си преднамерено бодър глас, а в ответната тишина се натрапваше предположението, че Франсис може и да не иска Ейвис да се чувства по-добре.

Между двете бе избухнала ужасна разправия, когато се бяха върнали в каютата си предната вечер. Франсис, изгубила обичайната си сдържаност, бе креснала на Ейвис, че е егоистична предателка и че се интересува само от това да спаси собствената си кожа. Ейвис, пламнала от чувството за вина, бе отвърнала ядно, че не вижда защо тя трябва да рискува бъдещето си само защото Джийн има морала на улична котка. И бездруго щели да разберат името ѝ в крайна сметка. Нейните нерви бяха опънати, защото приятелката ѝ Айрийн бе избягала. Маргарет едва бе успяла да предотврати размяната на удари между двете. На следващата сутрин, когато Ейвис излезе от каютата, другите предположиха, че вероятно няма да я видят повече през деня.

Гласовете на търговците стигнаха до тях:

— Госпожо Мелбърн! Госпожо Сидни!

Те показваха цените си с пръсти. Насред лодките от водата изникна главата на малко момче. То се усмихваше широко, докато вдигаше високо нещо метално. После го погледна по-отблизо и лицето му помръкна. Хвърли го към кораба. То издрънча в корпуса като куршум.

— Какво беше това? — попита Маргарет, която се взираше надолу.

— Моряците им хвърлят стари гайки и дюбели. Карат ги да се гмуркат, мислейки си, че са монети — обясни Франсис. — Така се забавляват.

Тя спря рязко. Вече имаха нова представа за забавленията на моряците.

Но Джийн, изглежда, не бе чула. Тя досега бе разглеждала една огърлица от малки перлички и бързо я натъпка в джоба си.

— Искаш ли да ти я купя? — попита Маргарет. — Нямам нищо против, щом си си забравила портмонето.

Очите на Джийн още бяха зачервени.

— Не — отвърна тя. — Няма да плащам. Толкова по-зле за тях, че са я пратили тук горе.

Последва кратко мълчание. После, без да каже нищо, Маргарет стана, извади няколко монети от портмонето си и ги спусна заедно с останалите стоки обратно долу до лодката. Тогава, може би, за да успокои себе си толкова, колкото и по-младото момиче, тя се обърна към Джийн:

— Казвала ли съм ти как ми предложи Джо? — Тя седна, побутна я с лакът. — Това ще те разсмее. Вече бил решил, че иска да ми предложи брак. Получил разрешение от татко. И купил пръстен. О, не го нося сега — обясни тя. — Пръстите ми са твърде подути. И така, решил, че ще го направи в сряда — предпоследния му ден преди края на отпуска, — и се появи нервен, с излъскани ботуши, блеснали като огледало, и зализана коса. Всичко бил планирал. Как щял да падне на колене и да направи най-романтичното нещо в живота си.

— Пълна загуба при теб — подхвърли Франсис.

— Е, вече го знае — ухили се Маргарет, — и значи, пристига у дома, чука на вратата и тъкмо влиза, когато ме чува как крещя на Даниъл да не си оставя дрехите по пода, защото, проклета да съм, само вървя подире му като мама. Горкият Джо стоеше на прага, докато

двамата с Дан се бяхме хванали за гушите. Тогава се появи татко, който се развика, че кравите са излезли. Джо само стоеше, все още в шок от гледката и от това, че ме е чул да ругая като докер, а татко го сграбчи и каза: „Хайде, момко. По-живо“. И го помъкна към задната врата.

Маргарет се облегна назад.

— Ами — продължи тя — беше истински хаос. Бяха излезли около четирийсет крави и бяха съборили една от оградите, а две направо съсипваха каквото бе останало от градината на мама, затова татко почна да ги удря с една пръчка с капещи по лицето му сълзи, докато се опитваше да подпре с нещо цветята. Появи се и Кълм с колата по пътя, с надут клаксон, опитвайки се да прегради пътя на онези, които отиваха към шосето. Лиъм беше яхнал един от конете и се правеше на Джон Уейн. А ние двамата с Джо се мъчехме да затворим останалите в обора.

Тя огледа лицата на седналите срещу нея момичета.

— Някога виждали ли сте уплашена крава, момичета? Тя снижи гласа си. — Почват да серат като полудели. И понеже се въртят наоколо, всичко става в лайна. Горкият Джо беше покрит от главата до петите, по лъскавите му ботуши, навсякъде.

— Колко гадно — обади се Джийн с лека усмивка.

— А после, за капак на всичко, най-голямата ни крава реши да хукне в последния момент и мина право през него. Не ме разбирайте погрешно, той не е някой слабак, но тя го помете, все едно че изобщо не стоеше на пътя й. Бам.

Тя показа как беше паднал по гръб.

Дори и Маргарет, почти безчувствена към миризмите във фермата, стиснала носа си, докато му помагала да се изправи и да се поизбърше. Отначало решила, че той ругае под нос, но накрая го чула да казва: „Пръстенът, пръстенът“. Двата били ровили близо половин час в обора на ръце и колене, мъчейки се да открият символа на вечната любов на Джо в лепкавата каша по земята.

— И ти още го носиш?

— Заедно с кравешките лайна. За мен това е част от романтиката. — Забелязала как Джийн вдига ръка към устата си, тя побърза да добави: — О, Джийн! Разбира се, че го измих, преди да го сложа. Трябваше да направя същото и с Джо. Първата ми нощ като негова

годеница прекарах в пране и гладене на униформата му, за да не го накажат, когато се върне в базата.

— Стан ми предложи на една танцова забава — каза Джийн. — Мисля, че бях най-малката там — на петнайсет. Но беше хубаво. Носех костюм от син шантунг, на приятелката ми Поли, а той ми каза, че съм най-красивото момиче в стаята. Беше пийнал няколко чашки, но когато засвириха „Ти ме накара да те обичам“, той се обърна към приятеля си и каза: „Това е момичето, за което ще се ожена. Чуваш ли?“. И после го каза по-силно. А аз се престорих, че съм ужасно засрамена, но честно казано, много ми хареса.

— Сигурна съм, че е било така — усмихна се Франсис.

— Той беше първият човек, който ми казва, че ме обича. — В очите ѝ блестяха сълзи. — Никой не ми го е казвал преди това. Дори и майка ми. Никога не съм виждала баща си. — Тя отметна косата от лицето си. — Не. Нищо си нямам в Австралия, нищо. Той е най-добрият човек, когото съм срещала.

Останаха да седят там почти без да говорят още поне половин час, като Маргарет викаше на търговците да се приближат, да си вземат тези стоки обратно, да покажат онези. Накрая беше купила на невероятно висока цена две огърлици за Лети, като си казваше сама, че биха били чудесен подарък, съзнавайки, че това е жалък опит да изкупи вината си. Когато жегата стана почти непоносима и слънцето се премести на небето, така че наблюдателният им пост вече не бе в сянката, тя се замисли къде да се преместят. Но нямаше планирани никакви забавления за деня, понеже се очакваше, че ще бъдат на брега, а мисълта да се карат помежду си в тясната каюта ѝ бе непоносима.

Взираше се с присвити очи в малка моторна лодка, която се приближаваше към тях, забеляза флотската шапка на капитана, тромавите сиви фигури на борда, които ставаха все по-ясно различими с приближаването на моторницата. Чу възклицанията на момичетата по цялото протежение на кораба, когато другите разбраха какво е това.

— Момичета! — викна тя. — Това е пощата! Имаме поща!

Един час по-късно, всички седяха в столовата и вместо обичайната миризма на зеле, сега въздухът бе изпълнен с очакване, докато един служител от Червения кръст събираше писмата за изпращане и разпределяше други на малки купчинки на една дървена маса в ъгъла. Обявяването на всяко име беше посрещано с викове и

писъци от получателката и нейните приятелки, сякаш биваха извикани за връчване на награда, а не на кореспонденция. Наоколо прозорците бяха отворени, за да може морският бриз да влезе в помещението. Слънцето се отразяваше в стъклата и те искряха като блесналия долу океан.

Джийн бе сред първите извикани до масата: нейните внушителни на брой седем писма от Стан бяха върнали част от жизнеността ѝ. Беше ги подала на Франсис, която ги прочете с ниския си, звучен глас, докато Джийн нервно пушеше цигара.

— Чухте ли това? — все прекъсваше четенето тя. — Името ми е татуирано на дясната му ръка. В два цвята! И е боляло адски много.

Маргарет и Франсис си бяха разменили многозначителни погледи.

— И — продължи Франсис — е спечелил четири лири на боксов мач. Пише, че представата на другия за боксиране включвала да се опитва да блокира ударите на Стан с носа си.

— Чу ли това? — Джийн смушка Маргарет с лакът. — Мъчел се да блокира ударите с носа си!

Макар смехът ѝ да бе малко прекалено висок, за да е породен от истинска радост, никой не каза нищо. Достатъчно беше, че изобщо се смее.

По-късно Франсис сподели, че е пропуснала няколко параграфа: онези, които предупреждаваха Джийн „да се държи прилично“ и историята за някакво момиче, което един от приятелите му бил зарязал веднага щом чул, че тя се била държала „твърде свободно и лекомислено“.

— Маргарет О'Брайън?

Маргарет скочи от стола си с бързина, която не подхождаше на обемистата ѝ фигура. Задъхана, тя се вкопчи в купчината писма, които ѝ подадоха, и се върна, грейнала и тържествуваща, забравила напълно, че не я бяха пуснали да слезе на брега. Зачуди се за кратко дали може да слезе в каютата и да си ги прочете на спокойствие, без да обиди някого. Но тъкмо се канеше да попита и чу стъргане на стол по пода, при което вдигна очи от пликовете и видя Ейвис да сяда внимателно пред тях.

Настана кратко мълчание. Маргарет, леко изненадана, че Ейвис е предпочела да седне с тях след скандала предната вечер, се чудеше

дали не се кани да се извини.

— Имам новини — каза Ейвис.

— И аз — обади се Джийн. — Виж. Седем писма. Седем!

— Не — настоя Ейвис. На лицето ѝ имаше някаква сдържана усмивка, сякаш таеше голяма тайна. Беше една различна Ейвис, а не онова гневно, упорито момиче, което бе изхвърчало от каютата им преди няколко часа. — Имам истински новини — каза тя и вирна брадичка. — В очакване съм.

Последва смаяно мълчание.

— В очакване на какво? — не разбра Джийн.

— На бебе, разбира се. Бях при доктора.

— Сигурна ли си? — попита Франсис. — Доктор Даксбъри не ми прави впечатление на... най-надеждния...

Спомни си за последния път, когато го бе видяла и когато пееше, взрян безпаметно в шкафа с медицинските запаси.

— О, значи медицинските сестри знаят повече от докторите, така ли?

— Не, само исках...

— Доктор Даксбъри направи кръвен тест, но междувременно ми зададе много въпроси и ме прегледа. Напълно сигурен е. — Тя приглади косата си и се озърна наоколо, може би се надяваше, че някак си ще сподели тази важна новина с по-широка аудитория.

— Предполагам, че това обяснява нещата — каза Маргарет, — сега, като се замисля.

Двете жени се спогледаха.

Ейвис не може да сдържи вълнението си. Лицето ѝ светна, бузите ѝ поруменяха от възбуда.

— Бебе! Представяте ли си? Знаех си, че не може да страдам от морска болест. Била съм на яхта милион пъти и не ми е ставало лошо. Маргарет, трябва да ми кажеш за всичко, което трябва да купя. Мислиш ли, че продават бебешки дрешки в Англия? Ще трябва да кажа на мама да ми изпрати куп неща.

Маргарет стана и се пресегна над масата да я прегърне.

— Ейвис — каза тя, — това е страхотна новина. Поздравления! Колко хубаво и за двама ви.

— Божичко — с широко отворени очи възкликна Джийн. — Значи цялото гадене и повръщане е било, защото си бременна? —

Изглеждаше искрено зарадвана. Франсис не ѝ бе казала за предателството на Ейвис, помисли си Маргарет и внезапно ѝ домъчня за нея.

— Докторът смята, че съм в девета или десета седмица. Доста се шокирах, когато ми каза. Но толкова се вълнувам. Иън ще бъде на седмото небе. Ще бъде толкова прекрасен баща. — Ейвис нареждаше с възбуден глас, притиснала тънката си ръка до плоския корем, вече потънала в мечти за бъдещия семеен живот.

Маргарет се възхити на способността да заличи от съзнанието си събитията от изминалите часове.

— Стан си е направил татуировка с името ми — осведоми я Джийн, но Ейвис не я чу.

— Мисля да помоля специално капитана да изпрати телеграма на семейството ми и да им съобщи новината. Не мисля, че мога да понеса чакането, докато стигнем до Англия. — Името ѝ, изречено с отсечен глас, прокълтя в столовата. — Писма! — каза тя и стана. — Писма! При цялото вълнение дори не бях се сетила — о, вие вече сте получили вашите. — Тя погледна към Франсис, сякаш внезапно си бе спомнила всичко, но не каза нищо.

— Поздравления — каза Франсис, без да погледне Ейвис.

Името на Франсис бе извикано час по-късно; беше сред последните и отекна в почти празната сега столова. На Маргарет няколко пъти ѝ минаваше през ума да ги остави и да се наслади на думите на Джо в усамотение, после да ги прочете отново и отново на тишина, но между другите момичета сега имаше насъбрани лоши чувства, а и Джийн все още бе твърде ранима, затова се почувства длъжна да изчака.

Ейвис бе получила две писма от семейството и си и две много стари от Иън, изпратени само дни след като бе напуснал Сидни.

— Погледни само датата — сърдито каза тя. Изглежда, бе приела за лична обида факта, че Джийн и Маргарет бяха получили повече писма от нея. — Тези на Иън са отпреди шест седмици. Честно казано, очаквах от флота поне да се погрижат да получаваме писмата си навреме. Как, за бога, да му кажа за бебето, след като ще получи следващото ми писмо седмицата след пристигането ни в Плимут?

Загледа се намръщено в пощенската марка.

— Даже не е залепена. Вече сигурно имам още куп нови писма. Сигурно седят някъде в някой забравен от бога пощенски пост.

— Мисля, че просто си извадила лош късмет, Ейвис — разсеяно отвърна Маргарет. Вече бе прочела няколко пъти първото писмо на Джо. Той предвидливо ги бе номерирал, за да може тя да ги прочете в правилния ред.

Здравей, скъпа, пишеше той. Надявам се, че когато получиш това, вече ще си на борда на „Виктория“. Не можах да повярвам, че ще плаваш със старото корито. Потърси Арчи Литълджон. Той е радист. Дватама се обучавахме заедно през четиридесет и четвърта. Добро момче. Ще се грижи за теб. Но пък едва ли на борда има човек, който не би се погрижил за нашите момичета. На „Виктория“ момчетата са страхотни.

Маргарет преглътна задавено, когато думите прозвучаха във въображението ѝ с гласа на Джо, трогната от вярата, която той имаше в доброто у хората около него. Погледна крадешком Джийн, която се бе вторачила напрегнато в писмата на Стан.

— Искаш ли да те науча? — попита тя. — Докато сме на кораба? Обзалагам се, че ще можеш да четеш, докато пристигнем.

— Наистина ли?

— Няма нищо сложно — отвърна Маргарет. — Час-два на ден и ще станеш истински книжен плъх.

— Стан не знае... за четенето. Все карах приятелката ми Нанси да пише писмата вместо мен, разбираш ли? — каза тя. — Но после се сетих, че като се кача на борда и някой друг ги пише, ще бъдат с различен почерк.

— Значи е време да почнем с уроците — каза Маргарет. — Ще можеш да пишеш сама писмата си. И се обзалагам, че Стан изобщо няма да забележи разликата.

Джийн видимо се развесели и това повдигна общото настроение.

— Наистина ли мислиш, че ще мога? — все питаше тя и се усмихваше широко, когато Маргарет кимаше утвърдително.

Майка ѝ постоянно ѝ повтаряла колко е тъпа, сподели Джийн, като оглеждаше другите момичета.

— Казвам ви, тя е глупавата, щом си стои там в онази фабрика, докато аз съм на кораба за Англия. Нали така?

— Точно така — твърдо я подкрепи Маргарет. — Хайде, дай ми един плик. Ще ти напиша буквите.

Франсис се върна на масата им. Ейвис вдигна очи от своите писма към ръцете на Франсис.

— Само едно? — възкликна тя високо. Не можа да скрие усмивката на лицето си.

Франсис не се засегна.

— От един бивш мой пациент — каза тя с удоволствие. — Вече си е у дома и отново може да ходи.

— Колко хубаво — каза Маргарет и потупа ръката ѝ.

— Нищо ли няма от съпруга ти?

— Ейвис... — предупредително я изгледа Маргарет.

— Е, само питам.

Последва кратко мълчание.

Маргарет понечи да заговори, но не можеше да измисли какво да каже.

— Е, ами може би е бил твърде развълнуван от мисълта, че пак ще те види — каза тя накрая. Ейвис повдигна вежди, изправи се и се отдалечи.

След като не получих отговор от теб на писмата си, ти пиша само от учтивост, за да ти кажа, че подадох молба за развод на основание на тригодишно изоставяне. Макар двамата с теб да знаем, че това не е напълно вярно, надявам се, че няма да оспорваш. Антон ще плати за пътуването ни до Америка — на мен и на децата, — за да бъдем с него. Заминаваме от Саутхемптън на двайсет и пети. Бих искала да приключим всичко цивилизовано, поне заради децата, но ти явно си решил да ми покажеш същата липса на загриженост, както и през цялото време, откакто си заминал.

Къде е човечността ти? Може би не е останало нищо от теб зад всичките ти правила и заповеди. Знам, че сигурно ти е било тежко. Че вероятно си станал свидетел

на невъобразими ужаси. Но ние тук сме живи. И можеше да бъдем твоето спасително въже, ако ни беше позволил.

Сега не изпитвам вина, защото избрах друг живот, по-добър за мен и децата ми...

— Какво става, Никол? Изглеждаш ми блед. Да не си получил от онези телеграми „не си желан, не идвай“? — Джоунс Уелсеца лежеше в хамака си и прелистваше близо дузина писма. Които сигурно бяха от близо дузина жени.

Никол се загледа в своето, но без да го вижда. Смачка го и го пъкна в джоба си.

— Не — отвърна той, после се закашля, за да не трепне гласът му. — Не... просто новини от дома.

Неколцина от мъжете наоколо си размениха погледи.

— Да не би някой да е болен? — попита Джоунс.

— Не — повтори Никол. Тонът му не предполагаше по-нататъшни въпроси.

— Изглеждаш ужасно. Всъщност изглеждаш като пребит вече седмици наред. Така става като дежуриш по нощите, нали? Знаеш ли какво ти е нужно, човече? — Той тупна с юмрук рамото на Никол. — Трябва ти малко почивка. Тази вечер не си на пост, нали? Ела на брега с нас.

— Ами... мисля, че просто ще спя.

— Нарича се отпуск, човече. Вярваш или не, Никол, дори и ти имаш нужда да разпуснеш понякога.

— Ще остана тук. Трябва да наваксам малко с шиене и кърпене.

— Съжалявам, няма да стане. Имаш си пълен джоб с парички и лице като пребито паленце. Доктор Джоунс казва, че единственото лекарство е да бъдат облекчени и двете. Сега поспи няколко часа. После идваш с нас. И ще се натряскаме до козирката.

Никол понечи да откаже, после почувства необяснимо облекчение от добронамерения тормоз на Джоунс. Мисълта да остане пред металната врата сам с мислите си и поредната зора бе непоносима.

— Добре — каза той, закачи хамака си и скочи пъргаво в него. — Дадено. Събуди ме половин час преди тръгване.

Бяха хапнали заедно — не толкова, подозираше Маргарет, заради огромно желание от страна на Ейвис да дели масата с тях, колкото заради факта че Айрийн и приятелките ѝ бяха дали ясно да разбере, с шепота и студените си погледи, че вече не е желана в тяхната групичка. Тя бе видяла как Ейвис се готви да изтича до масата им и да обяви новината си, докато не осъзна, че ги обсъждат — и то не добронамерено. Тя видимо бе помръкнала, а очите ѝ продължаваха да се приковават в тях при всеки изблик на смях. После, пригласяйки косата си, бе седнала срещу Маргарет.

— Знаеш ли — подхвърли небрежно тя, — току-що си спомних какво не можех да понасям в тази Айрийн Картър. Ужасно груба е. Не мога да си представя какво изобщо съм видяла в нея.

— Хубаво е всички да седнем да се храним заедно, за разнообразие — също така дружески отвърна Маргарет, без да обръща внимание на мълчанието на Франсис.

— Хубаво е, че Ейвис вече не повръща — обади се Джийн.

— Да не би да са объркали пощата ти, Франсис — каза Ейвис, — или наистина получи само едно писмо?

— Знаеш ли какво, Ейвис? — високо попита Маргарет. Блъсна настрани чинията си. — По-рано си поприказвахме много приятно за това как са ни предложили нашите съпрузи. Сигурно и ти би искала да споделиш с нас как ти е предложил Иън, нали?

Маргарет улови погледа на Франсис. Може би в него имаше и благодарност или нещо друго.

— Не съм ли ви разказвала? Наистина? О, това беше най-хубавият ден в живота ми. Е, с изключение на сватбения, разбира се. Това винаги е най-хубавият ден за едно момиче, нали така? А в нашия случай не можахме да направим сватба, каквато обичайно бих очаквала — предвид положението в обществото на семейството ми и всичко останало... Не, трябваше да бъде малко по-интимно тържество. Но, о, предложението на Иън. О, да... — Тя затвори очи. — Знаете ли? Всичко се връща толкова ярко в паметта ми, направо усещам уханието...

— Значи е било като при Маргарет — подхвърли Джийн.

— Разбрах, че той е мъжът за мен още щом го видях. И той казва същото за мен. О, момичета, той е изключително мил. А мина толкова време, откакто говорихме за последен път — не мога да го понеса. Той е най-романтичният мъж на света. Не мислех, че ще се омъжа за някой военнослужещ, нали разбирате. Не съм от онези, които тичат след мъжете с униформа и само трепкат с мигли пред всеки в бяло. Но един ден помагах в организацията на една танцова забава — сигурно и при вас е имало такива? — и тогава го видях, и край. Знаех, че ще бъда госпожа Радли.

— И какво направи той? — попита Джийн, докато палеше цигара.

— О, беше такъв джентълмен. Знаехме, че се обичаме — каза ми, че дори бил обсебен от мен по едно време, можете ли да си представите? — но се притеснявал дали мога да се справя с това да бъда съпруга на военнослужещ. Имам предвид — заради всички раздели и несигурността... Каза ми, че не смятал за редно да ме подлага на подобно нещо. Но аз му отвърнах, че може и да изглеждам като крехко цвете — така ме наричаше баща ми, неговият малък жасминов цвят, — но всъщност съм доста силна. Наистина. Много съм решителна. И мисля, че накрая Иън го разбра.

— Е, какво стана? — попита Маргарет, докато облизваше лъжичката си от чая.

— Ами и двамата се измъчвахме. Татко искаше да чакаме. А Иън не искаше да го ядосваме, затова каза, че ще чака. Но аз не можех да понеса мисълта да бъдем разделени и да сме просто „сгодени“.

— Притеснявала си се да не избяга с някоя друга? — подметна Джийн.

— Затова той получи разрешение от командира си и двамата избягахме и се оженихме пред съдията. Просто така. Беше страшно романтично.

— Каква чудесна история, Ейвис — каза Маргарет. — Ще ида да си сипя чай. Някой друг иска ли?

Навън небето притъмняваше. Залезите се случваха много бързо тук, сякаш денят бе нетърпелив да премине в нощ. Корабът бе по-тих от обичайното, въпреки присъствието на жените, сякаш липсата на мъжете се бе пропила във всяка палуба и ги бе смълчала.

— Ще ида да видя дали прожектират нещо в киното — обади се Джийн.

— Може да са решили да покажат някой филм, след като всички сме тук.

— Няма нищо — каза Ейвис, — само бележка, на която пише, че следващата прожекция е утре следобед.

— Мъжете сигурно вече са на брега — каза Маргарет, загледана през прозореца. — Късметлии.

— Ами твоят мъж, Франсис? — Джийн облегна брадичка на ръката си, наведе глава на една страна. — Как ти предложи?

Франсис стана и започна да събира чиниите върху таблата.

— О, не е нещо интересно — отвърна тя.

— Сигурна съм, че ще ни е интересно — подхвърли Ейвис.

Франсис я погледна намръщено.

Маргарет си помисли, че вероятно е по-добре да насочи разговора в друга посока, но трябваше да си признае, че я гложди любопитство.

Всички зачакаха. И Франсис, след кратко колебание, седна, а мръсните чинии останаха струпани на купчинка пред нея. Разказа им с тих, лишен от емоции глас, а думите ѝ бяха пълна противоположност на излиянията на Ейвис. Срещнала го в Малая, докато работела като медицинска сестра. Редник от инженерния корпус Чоки Маккензи, на двайсет и осем години. От градче на име Челтънъм. Имал рани от шрапнел, които се инфектирали в тропическата жега и влага. Тя се грижела за него и след няколко седмици той много се привързал към нея.

— Понякога, когато имаше треска, губеше представа за реалността и си мислеше, че вече сме женени. Не биваше да поддържаеме отношения с мъжете, но неговият капитан, който лежеше на съседното легло, му позволи. Всички им угаждахме. Съгласявахме се с какво ли не, стига от това да се чувстват по-добре.

— И кога ти предложи? — попита Джийн. Над главата ѝ неоновите лампи се включиха внезапно и огряха лицата на жените.

— Ами... всъщност ми предлагаше много пъти. Не беше само веднъж. Мисля, че бяха поне шестнайсет, преди да се съглася.

— Шестнайсет пъти! — възкликна Ейвис. Сякаш не можеше да повярва, че Франсис е способна да провокира такава настойчивост.

— Какво те накара да се съгласиш? — попита Маргарет. — Накрая, имам предвид.

— Какво го е накарало да продължава да ти предлага? — измърмори Ейвис.

Но Франсис стана и погледна часовника си.

— Мили боже, Меги! Виж колко е часът. Твоето куче вече отдавна чака разходката си.

— О, по дяволите. Права си. Най-добре да слизам долу — каза Маргарет. Кимна на останалите и двете с Франсис хукнаха към каютата.

Момичетата се целуваха. Направиха го веднъж, за кратко, после се обърнаха да го погледнат и се засмяха на липсата на реакция от негова страна. По-ниското се облегна на високия стол пред бара, изгледа го съблазнително, после протегна голия си крак. Другото, в зелена рокля, която бе твърде голяма за слабата му фигура, измърмори нещо, което той не разбра, и се наведе напред да разроши косата му.

— Две, две. — Вдигна два пръста. — Много добро прекарване. Две, две.

Отначало им бе поръчал и на двете по питие. Отне му няколко минути да схване какво му предлага момичето. После поклати глава, макар тя да свали цената до почти една трета от първоначалната.

— Нямам повече пари — каза той, а думите му прозвучаха странно и размазано в собствените му уши. — Всичко замина.

— Не, не — каза момичето в зелената рокля. Сякаш бе чувала откази твърде много пъти и всички са били безсмислени. — Две, две. Много, много хубаво.

По някое време през нощта бе изгубил часовника си и вече нямаше представа кое време е. Някакви мъже подвикваха или се биеха аматьорски отвън на улицата. Момичета изчезваха на горния етаж, после пак слизаха и си приказваха или се караха с колежките си. Навън неоновият надпис с името на бара грееше в синьо и осветяваше входа като в студено сиво утро.

На стената можеше да се види снимка на Айзенхауер, вероятно дарена от някой американски редник. Колко ли беше сега часът в

Америка? Никол се помъчи да си спомни как бе пресметнал часовата разлика по-рано същата вечер.

В другия край на стаята, полуседнал, полуизлегнал се на една пейка, Джоунс Уелсеца слагаше цигари в устата на едно момиче и се смееше, когато то се закашляше.

— Не вдишвай толкова много — обясняваше той, докато момичето шеговито го удряше с тънката си ръка. — Ще ти прилошее.

Забеляза, че Никол го гледа.

— О... не... не ми казвай, че харесваш и малката Ани, нали? — викна той. — Алчно копеле. Вече си имаш две.

Никол се опита да отговори нещо, но думите сякаш се превърнаха на пепел в устата му.

— За жените и любимите — вдигна тост Джоунс Уелсеца, стиснал чаша в ръка. — Дано никога не се срещат.

Никол вдигна чаша в отговор и отпи голяма глътка.

— И никакви бунища — измърмори той. Джоунс, който едва го чу, избухна в смях.

Последното им посещение в Цейлон бе изцяло по служба, а не в отпуск, и бяха натоварени със задачата на „пиянски патрул“ — търсеха моряци, които с натезжали джобове и необременени от никакви задръжки, се възползваха от няколкото часа свобода, за да изпият колкото е възможно повече от какъвто местен алкохол можеха да намерят с неизменно катастрофални последици. Малко преди зори, след като двамата с Джоунс бяха обиколили местните бардаци, бяха намерили няколко млади моряци да лежат в безсъзнание в подножието на огромна купчина смет. По някое време през нощта те явно бяха изгубили парите си, часовниците, книжките с надниците и дори служебните си карти, а в момента не можеха нито да мислят, нито да приказват. Понеже без документите не знаеха кои са тези мъже, двамата с Джоунс, след известно обсъждане, ги бяха стоварили, мръсни и с вмирисани униформи, на най-близкия кораб на Съюзническите сили. Там щяха да си получат заслуженото в двойна доза — от началниците на новия им кораб и от онези, към които всъщност бяха зачислени.

— Много си прав. Никакво бунище за нас, братле — каза Джоунс и отново вдигна чаша. — Просто запомни името „Вицекрал“. Ясно?

Запомни името на кораба си. „Вицекрал“. — След което отново се разсмя.

— Ти идва сега.

Момичето в зелената рокля теглеше ръкава му. Другото беше изчезнало. Това стисна ръката му с трогателната доверчивост на дете и го поведе по стълбите. Трябваше да я пусне, за да се покатери, стиснал здраво перилата, докато дървените стъпала потъваха и се издигаха под краката му като палубата по време на буря.

Вратата на стаята му се стори тънка като хартия, а крехкостта на стените бе явно демонстрирана от шумовете, които се чуваха от съседната стая.

— Хубаво прекарване, а? — Момичето проследи погледа му и се засмя.

Той внезапно се почувства изтощен и седна тежко отстрани на леглото, докато тя разкопчаваше роклята си. Прешлените на гръбнака ѝ изпъкваха видимо под бледата ѝ кожа. Това го накара да си спомни за Франсис и костеливите ѝ пръсти, когато бе държала снимката на двете му момчета.

— Ти помогни мен? — каза момичето и се извърна пъргаво към него, посочвайки му ципа си.

Покривката на леглото бе безукорно чиста. До него, на разнебитена масичка, стоеше бутилка с няколко красиво аранжирани цветя. Тези два детайла, намек за едно желание, толкова далечно от долната поквара, която можеше да чуе от съседната стая, докара сълзи в очите му.

— Съжалявам — каза той. — Не мисля...

Тя се обърна и той забеляза ранимостта в изражението ѝ.

— Да, да — каза тя, бързо върнала усмивката си. — Ти бъдеш щастлив мъж. Аз вижда те преди? Ти познаваш мен. Аз правя те щастлив мъж.

— Съжалявам — каза той.

Тогава тя стисна ръката му, изненадващо силно. Погледът ѝ към вратата му подсказа, че тя може да има собствени причини да не иска той да си тръгва.

— Ти чака малко още — помоли тя.

— Просто искам да...

— Само малко още остава.

Осъзна, че очите ѝ я правят да изглежда по-голяма. В тях имаше някаква умора и примирение, дори и когато се усмихваше палаво и пърхаше с мигли като младо момиче. Но сега, когато погледна внимателно, гърдите ѝ бяха някак недоразвити, сякаш още не е съзряла напълно. А ноктите ѝ, когато погледна ръцете ѝ, бяха изгризани като на сестра му чак до разкъравения живец, по детски нехайно към външния им вид. Никол затвори очи, внезапно засрамен, че е съучастник в такава поквара. Това причинява войната, помисли си той. Дори и на оцелелите. Накрая ни унищожава.

Усети тежестта ѝ върху себе си, леките ѝ ръце докосваха лицето му.

— Моля теб чака малко още — прошепна гласът ѝ в ухото му. Усецаше парфюма ѝ, тежък и сладникав, неподходящ на младостта ѝ, на крехкото ѝ тяло.

Тя обви с ръце врата му, задърпа го надолу.

— Ти чака малко с мен. — Пресегна се надолу с пъргави пръсти, възкликна приглушено до врата му, когато той нежно стисна ръката ѝ.

— Няма нищо, останало в мен — каза той. — Празен съм. После, докато тя се бе прилепила до него, а тъмните ѝ очи го изучаваха напрегнато, за да разгадаят намеренията му, той се облегна на възглавницата. През полуотворения прозорец можеше да чуе виковете навън. Миризмата на пържено се носеше навсякъде, остра и пикантна. Той хвана ръката ѝ.

— Каж ми нещо — подхвана той. Усецаше дъха ѝ по шията си, напрегнат, в очакване, и осъзна, че полека се унася в сън.

— Аз правя те щастлив сега? — прошепна тя.

Той се поколеба. Знаеше, че това вероятно ще бъдат последните му думи тази нощ:

— Колко е часът в Америка?

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Корабът е установил контакт с Лондон по телефона! Било е направено чрез радиосъобщение до Сидни по „ТиБиЕс“. Приемникът на „ТиБиЕс“ в Сидни бил включен в микрофон, свързан с телефонната линия Лондон — Сидни... Това е голям напредък в света на комуникациите и обещава велики неща за бъдещето.

От личния дневник
на флотски курсант Хенри
Стампър, 13 януари 1946
г., с позволението на
Маргарет Стампър

Двайсет и един дена

Никога не се бе случвало преди. Тя определено не бе искала да се случва изобщо. Но Франсис бе принудена да признае, че се влюбва.

Всяка вечер си казваше, че трябва да стои далеч, че това няма да доведе до нищо хубаво, че с действията си излага на опасност плаването си. И въпреки това, всяка вечер, почти без да обяснява нещо на съквартирантките си в каютата, тя се промъкваше през металната врата. Поглеждаше крадешком към двата края на коридора, после бързо минаваше покрай другите каюти, леко се изкачваше по стълбите до горния край на палубата с хангарите, докато стигне до тежкия метален люк, който се отваряше към самолетната палуба.

Когато се замислеше после, осъзнаваше, че отчасти е било така, защото всички бяха свикнали един с друг: моряците, жените, обичайното ежедневие на кораба, атмосферата на копнеж и очакване, вечната неизвестност. Беше свикнала да няма конкретна цел сутрин, когато стане, вероятно бе изгубила отчасти характерната професионална строгост, която носеше в себе си като броня години

наред. Беше ѝ по-лесно да бъде с други хора. Можеше дори да се каже, че харесва някои. Трудно бе човек да не хареса Маргарет.

Но истински обичаше кораба: размерите му, като някакво морско чудовище, прекалено бе голям, за да е направен от обикновени хора, задвижван от легендарна сила през бурното море. Обичаше белезите му, ивиците ръжда, които, независимо от годините боядисване и пребойдисване бяха видими по кожата му, доказателство за времето, прекарано в морето. Франсис обичаше безкрайността, която виждаше наоколо, усещането за безграничност, за необратимото плаване на запад. Обичаше усещането за нови възможности, които корабът ѝ разкриваше. Морските мили и неизмеримите дълбини, които поставяше между нея и миналото ѝ, докато се носеше по водата.

Ако не беше твърде студено през нощта, тя оставаше да седи на палубата с часове, четеше книга или списание, поглеждаше от време на време да види дали някой няма да я забележи от поста си на мостика. Понеже неизменно гледаха към морето, постовите никога не я забелязваха. Сега, в нарастващата жегата, тук намираще желанието за покой; намираще си любимото местенце под един самолет и се наслаждаваше в самота на мекия бриз, на неспирното шумолене на вълните ниско долу, на соления вкус по разтворените ѝ устни. Харесваше ѝ, че може да види от много мили разстояние как се променя настроението на небето, далечна буря, чиято мощ бе нищожна от такова разстояние. Очароваха я залезите, вечното оранжево и синьо, които преливаха едно в друго на хоризонта, докато вече не можеше да се различи къде свършва небето и къде започва морето.

Понякога, ако имаше късмет, виждаше пасаж малки делфини и се смееше с глас, изпълнена с радост от движенията им. Сякаш бяха съучастници с кораба, оглеждаха го, движеха се в пълен синхрон с него. Но предимно лежеше, облежната на едно от колелата на самолета, отметнала назад широкополата си шапка, и просто се визираше в небето. Небе, в което сега нямаше бръмчащи вражески самолети, тихи, зловещи ракети, викове на ранени. Нямаше ги осъдителните погледи на онези, които си мислеха, че я познават. Нищо не стоеше между нея и целта ѝ — никакви планини, нито дървета, сгради. Нито хора.

Нощем насаме тя можеше да се отърси, временно, от миналото и бъдещето. Можеше просто да си седи и да бъде себе си, доволна от

факта, че е просто Франсис — съвсем мъничка, незначителна частица насред небето, морето и звездите.

— Е, как е твоят кораб с булките?

Бойният кораб „Александрия“ бе първият британски плавателен съд, с който „Виктория“ се разминаваше на достатъчно малко разстояние, за да установят радиоконтакт, откакто бяха напуснали Сидни. Но капитан Хайфийлд бе приел обаждането на капитан Едуард Бакстър с доста по-малко ентузиазъм, отколкото при други обстоятелства, понеже предчувстваше как ще протече разговорът.

— Как мина спортният ден? Добсън ми каза, че сте пуснали момичетата да поскачат на дама на борда. Или нещо не съм доразбрал?

Хайфийлд затвори очи, заслушан в далечния смях от другата страна на линията.

Въпреки усилията на всички, спортният ден, по всеобщо съгласие, не можеше да се опише като безспорен успех. Въпреки гладкото като тепсия море, върху чиято повърхност „Виктория“ се носеше толкова плавно, че направо можеше да оставиш монета с ръба настрани върху палубата, хокеят трябваше да бъде прекратен, след като шайбите в три поредни мача изхвърчаха извън борда. Същото стана и с палката при щафетното бягане, при което една булка избухна в сълзи заради виковете и освиркването, последвало грешката ѝ. На друга ѝ пострадаха стъпалата, понеже се опита да спре прекалено късно и се хлъзна опасно далеч напред по палубата, докато не я издърпаха от ръба. Момичетата, отбелязаха офицерите, явно не притежават специалните умения, които са нужни за спортни игри в ограниченото пространство на кораб, дори и толкова голям, колкото „Виктория“.

Служителките на женския корпус, доста несговорчиви в жегата, се бяха опитали да разширят зоната за игрите чак до самолетите. Но се бе оказало невъзможно да се подскача безопасно в чувал около самолетите, а и дори след като бяха преместени — повдигнати от подвижния кран или избутани от подсвиркващи моряци, жените, които не бяха свикнали с формите им, непрекъснато се удряха в крилата или се блъскаха в перките. Липсата на асансьорни шахти правеше невъзможно местенето им където и да било другаде. Междувременно,

тъй като корабът поддържаше курс през Индийския океан, се бяха озовали наред гореща вълна, при която самолетната палуба акумулираше топлината на слънцето, така че краката им изгаряха, а мнозина сметнаха, че е прекалено топло за тичане; от чешмите течеше гореща вода за пиене и през целия следобед състезателките се оттегляха с извинението, че са изтощени, изгорели от слънцето или с главоболие. Заради непоносимата жегата в каютите, всички бяха раздразнителни от това, че не могат да спят. На всичко отгоре две булки — едната, за голямо нещастие, основателка на Библейския клуб — бяха помогнали на приятелка с изкълчен глезен да иде до лазарета. Там доктор Даксбъри, вонящ на алкохол, бил потънал в четиво, което, ако беше в състояние да го направи, сам би определил, в най-добрия случай, като „медицински информативно“. Забравили за глезена, разстроените булки бяха хукнали моментално към отговорника на Червения кръст на борда, за да подадат официално оплакване.

— Мисля, че е важно да бъда подробно запознат с всички аспекти на женската анатомия — оправда се доктор Даксбъри пред капитан Хайфийлд.

— Не съм сигурен, че „Холивуд Старлетс“ има точно този биологичен контекст, който са имали предвид пътниците ни — отвърна капитанът. И сметна, че колкото и нетрадиционно да е решението му, най-добре засега да задържи ключа за лазарета.

Тогава пък две булки се спречкаха за състезанието по носене на яйце в лъжица. Кое то беше безсмислен спор всъщност, след като всички яйца бяха дървени. Състезанието, наречено „Носи девойката“, ескалира до разправия, когато една от булките обвини механик, че се опитал да вдигне полата ѝ. Това официално приключи спортния ден.

— Мисля, че въпросът, който вълнува всички тук, е как сте с консумацията на вода?

— Добре — отвърна Хайфийлд, спомнил си сутрешния доклад. Бяха имали известни проблеми с една от инсталациите за обезсоляване, но главният инженер го бе уверил, че вече всичко работи нормално.

Бакстър говореше твърде високо, сякаш осъзнаваше, че го слушат и други хора от неговата страна.

— Просто чухме да разправят, че сте отворили и фризьорски салон и се чудехме как ли изглеждате след шампоан и прическа...

Той се задави от смях и на Хайфийлд му се стори, че чува ехото на доста смеещи се наоколо.

Беше сам в метеорологичната станция високо над проблясващата палуба и кракът му цял ден бе туптял глухо. Той бе изпитал леко разочарование, усещайки болката; дни наред почти не го беше безпокоил, дотолкова, че бе убедил сам себе си, че раната заздравява без нужда от медицинска интервенция.

— Говорих с Добсън, преди да ме свържат с теб. Казва, че тези австралийки ви карат да се поизпотите.

— Какво имаш предвид?

— Причиняват различни неприятности. Леко изнервят мъжете. Не мога да кажа, че ти завиждам, стари друже. Толкова много жени, които са окупирали всичко с тяхното пране и лакове за нокти, фусты и какво ли не. Мотаят се наоколо в оскъдните си дрешки и разсейват мъжете от работата им. Момчетата ми са направили залагания колко точно малки Виктор и Виктория ще се появят след девет месеца.

Имаше забележимо олекотяване в тона, с който старшите флотски командири си говореха помежду си след края на войната. Сега бяха решени да се шегуват, да подхвърлят закачки. Хайфийлд не за първи път установи, че копнее за старите дни. Постара се да скрие обидата в гласа си.

— Моите хора спазват правилата на приличието.

— Не за поведението на мъжете си мислех, Джордж. Чувал съм за тези колониални девойки. Нямаат сдържаността на британските си сестри, ако може да се съди по онова, което са ми казвали за ставащото нощем в Сидни...

— Момчетата са добре. Всичко е под контрол. — С притеснение си помисли за инцидента, докладван от служителката на женския корпус предната седмица. Бакстър и останалите като него скоро щяха да научат.

— Да. Хм, съветът ми е да ги държиш под ключ, доколкото е възможно. Имали сме всякакви неприятности с някои от по-младите ни момчета и жени, пътуващи на борда. И това е при наличието на някоя и друга девойка. Направо не ми се мисли какво е с над шестстотин. Сигурен съм, че някои от тях не мислят много трезво сега, когато знаят, че си отиват у дома.

По мълчанието на Хайфийлд той най-сетне осъзна, че няма да получи желанието отговор. Хайфийлд, междувременно, бе вдигнал крачолата си. Може би само си въобразяваше, но цветът на кожата около раната изглеждаше по-червен от последния път, когато бе погледнал. Пусна панталона и стисна зъби, сякаш можеше с усилие на волята да накара проклетата рана да заздравее.

— Да... ами всички се посмяхме, представяйки си вашия фризьорски салон. От всички кораби... от всички капитани, а? И все пак... сигурно е хубаво да знаеш, че ще има полза от старото корито, след като го пенсионират. Двамата можете да създадете първия мобилен салон за красота.

Вниманието на Хайфийлд моментално бе отвлечено от крака му.

— Да го пенсионират ли?

— Нали се сещаш, след като го извадят от военна служба.

— „Виктория“ ще бъде изваден от служба?

Последва кратко мълчание.

— Мислех, че знаеш, друже. С кораба е свършено. Когато инженерите го оглеждали най-подробно в дока на Улумулу, решили, че не си струва да го поправят отново. С него е свършено, след като пристигнете в добрата стара Англия. Решили са, че искат да се съсредоточат върху съвсем нов тип самолетносач, след като войната вече приключи. Не че теб това те засяга особено, нали?

Хайфийлд седна. Около него циферблатите и картите на метеорологичната служба го гледаха безмълвно, в неведение за скорошното си уволнение. „Да“, мълчаливо каза той на кораба, „и аз, и ти“. Вече почти не чуваше продължаващия монолог на другия капитан.

— Но шегата настрана, как си, стари друже? Чух, че си бил ранен на „Несломим“. Доста шум се вдигна около случая. Разтревожи не малко хора.

— Добре съм.

— Разбира се, разбира се. Човек не бива да живее с миналото, нали? Жалко обаче. Младият Харт служеше при мен преди няколко години. Бях шокиран, когато чух. Чудесен младеж. Изпъкваше сред останалите.

— Да. Да, така е.

— Срегнах жена му веднъж, когато бяхме в Сингапур. Много приятно момиче. Струва ми се, че тъкмо беше родила близнаци. Кое

ми напомня защо ти се обадох. От Лондон ми телеграфираха сутринта. Казват, че на борда при теб има няколко булки, които са омъжени за мои момчета. Ще плаваме наблизко ден-два и в Лондон смятат, че би било хубаво, ако им позволим радиовръзка. Какво ще кажеш? Смея да твърдя, че за духа на мъжете ще бъде добре да разменят някоя дума с жените си.

— Не знам...

— Е, недей да решаващ на момента. Доколкото разбирам, и бездруго има само няколко. Едва ли ще има цяла орда истерични жени, тропаци на вратата ти. Но ще означава много за моите момчета. И ще ги предпази от неприятности. След няколко дни акостираме в Аден, а винаги е добре да им се припомнят отговорностите им, преди да слязат на брега. — Смехът му бе нисък, гърлен, уверен, че ще бъде разбран.

На долната палуба моряци в тропически униформи разчистваха последните останки от спортния ден — въжета, столове — и от време на време бършеха потта от челата си. Малко по-далеч две жени вървяха бавно към столовата, а залязващото слънце галеше лъскавите им фризирани коси. Двете се наведоха да минат под крилото на един самолет и едната протегна тънката си ръка да го докосне, при което бързо я дръпна, сякаш се бе опарила. Смееше се на нещо, казано от другата, закрила уста с ръка.

Зад тях другите бойни самолети стояха наредени по палубата, а от гладките им тела струеше топлина. И те бяха толкова ненужни, колкото и останалата част от кораба.

— Хайфийлд?

— Кажи на твоя помощник-капитан да говори с моя заместник — отвърна Хайфийлд, без да откъсва очи от долната палуба. — Ще изпратим списък на пътниците, за да ми кажеш с кого искат да говорят твоите момчета. Ще видим дали можем да организираме нещо.

Остави слушалките. После се обърна към радиста.

— Свържи ме с Главнокомандващия на Британските военноморски сили в Тихия океан. И с отговорника за договора за наем.

Каютата бе празна тази вечер. Ейвис беше на курса по правене на цветя от плат, който явно носеше точки в състезанието за кралица на

„Виктория“. След като прецени, че Айрийн Картър е най-големият ѝ враг, тя бе твърдо решена да грабне титлата под носа ѝ.

Джийн, оплаквайки се от смазващата жега и умората от урока си по четене, бе отишла да гледа филм заедно с две жени от спалното помещение над тях.

Франсис, след като се бе насладила на час самота и се бе погрижила за старото куче, сега се чувстваше изнервена, беше ѝ прекалено топло. В задушното помещение на спалнята им блузата ѝ бе залепнала за кожата, а чаршафите се омотаваха върху дюшека. Отиде до банята и няколко пъти наплиска лицето си със студена вода.

Тъкмо се канеше да излезе от каютата и да иде на самолетната палуба, когато вътре се втурна Маргарет, зачервена и запъхтяна.

— О, мили боже — повтаряше тя, притиснала пухкавата си ръка до гърлото. — О, мили боже.

— Добре ли си? — Франсис скочи да ѝ помогне. Маргарет избърса потта от челото си. Червенината се разпростираше от гърдите към гърлото ѝ. Седна тежко на леглото си.

— Маргарет?

— Викат ме при радиста. Няма да познаеш... ще говоря с Джо!

— Какво?

Маргарет я гледаше с широко отворени очи.

— Тази вечер! Можеш ли да повярваш! „Александрия“ явно е съвсем наблизко и можем да ги чуем по радиото. Казват, че аз и още пет други жени можем да говорим с мъжете си. Аз съм от късметлийките. Можеш ли да повярваш? Можеш ли?

Грабна кучето от леглото и го зацелува бурно.

— О, Моди, можеш ли да повярваш? Ще говоря с Джо! Тази вечер! — После забеляза отражението си в огледалото, което Ейвис бе подпряла на стената до вратата, и простена: — О, не! Виж ме само. Косата ми винаги пощурява от влагата.

Тя хвана непокорните кичури между пръстите си.

— Не мисля, че ще може да те види по радиото — обади се Франсис.

— Въпреки това искам да изглеждам добре за него. — Маргарет яростно задърпа косата си с четката на Ейвис с отривисти движения, които накараха косата ѝ да се наелектризира още повече и да бухне бунтовно. Тя стисна устни. — Ще дойдеш ли с мен? Чувствам се

толкова неуверена — не искам да се изложа. Би ли дошла? — Тя прехапа устни. — Минали са почти три месеца, откакто сме говорили за последен път. И ми трябва някой с мен, който да ми напомня, че не трябва да ругая пред капитана. — Франсис бе свела поглед към пода. — О, божичко, много съжалявам. Толкова съм нетактична. Не исках да злорадствам. Сигурно и ти искаш да говориш със съпруга си. Просто си помислих, че много бих искала точно ти да си до мен.

Франсис улови дланта ѝ. Беше влажна от жегата или от нервното възбуждане.

— С удоволствие — отвърна тя.

— Джо?

Край нея светлината помръкна. Маргарет се размърда неловко и попита шепнешком дали е застанала на правилното място. Радистът, със слушалки на главата, започна да настройва стотиците копчета и плъзгачи пред него. После, явно доволен от прозвучалите писукания и потраквания, той нагласи микрофона пред нея.

— Доближи си лицето тук — каза той, като внимателно побутна Маргарет по гърба, за да я окуражи. — Точно така. Сега опитай пак.

— Джо?

В малката стаичка, сгушена под мостика, шепата избрани булки, някои от които бяха придружени от приятелки, се смущаха с лакти. Радиоапаратната беше малка за толкова много хора и всички стояха неподвижни, с ръце, долепени до тялото, а някои си вееха със списания, докато лицата им лъщяха от жегата и задуха. Навън небето бе притъмняло и някъде там далеч, на много мили разстояние, техните любими мъже се носеха по водата в мрака.

— Мегс? — Далечен глас, накъсан. Но съдейки по изражението на Маргарет, определено неговият.

Чу се обща въздишка, сякаш група деца са зърнали коледна елха. Маргарет бе първа в списъка и сякаш едва когато булките чуха това доказателство, повярваха, че е възможно мъжете им да са толкова близо, че да могат, след месеци на мълчание, да разменят няколко скъпоценни думи. Сега те се спогледаха грейнали, сякаш радостта им бе заразна.

Маргарет протегна ръка да хване микрофона. След това с плаха, стеснителна усмивка каза:

— Джо, аз съм. Как си?

— Страхотно, скъпа. Ти добре ли си? Грижат ли се добре за теб?

— Безплътният му глас наруши тишината.

Маргарет стисна микрофона.

— Добре съм. И аз, и Джо-младши сме добре. Много... се радвам, че те чувам — заекна тя, явно притеснена, че след като тя е заобиколена от непознати, вероятно същото важи и за него. Никоя жена не искаше да изложи съпруга си пред колегите или началниците му.

— Добре ли те хранят? — чу се отново гласът и събраните в радиоапаратната се разсмяха. Маргарет за миг погледна към капитана, който стоеше в дъното със скръстени ръце. Усмиваше се благо.

— Грижат се чудесно за нас.

— Добре. Ти... пази се в тази жега. Гледай да пиеш много вода.

— О, пия.

— Трябва да вървя, скъпа, да дам ред на следващия. Грижи се за себе си.

— Ти също. — Маргарет се доближи до микрофона, сякаш това можеше някак да я доближи до него.

— Ще се видим в Плимут. Още малко остава.

Гласът на Маргарет пресекна.

— Още малко остава — повтори тя. — Довиждане, Джо.

Когато се извърна от микрофона, тя сякаш залитна безсилно и Франсис пристъпи напред да я хване, разтревожена от сълзите по бузите на Маргарет. Беше доста скъпернически разговор, мислеше си тя. Трябваше да ѝ позволят още няколко минути и поне малко усамотение, за да може да каже какво чувства. Маргарет имаше да казва на Джо толкова много, помисли си Франсис, за свободата, за това какво е да си съпруга, за майчинството.

Но когато сведе очи към нея, забеляза, че усмивката на Маргарет е достатъчно ярка, за да грее в мрака.

— О, Франсис, беше прекрасно — прошепна тя.

Франсис чу неподправената любов в гласа на Маргарет, доказателството, че е получила толкова много от такъв малък жест. И просто остана така, прегърнала приятелката си, без да мисли, и

същевременно изпълнена с емоции, докато Маргарет се мъчеше шепнешком да преповтори какво си бяха казали и възкликна, че напълно била изключила — когато чула гласа му, нямала представа какво да каже.

— Но няма значение, нали? О, Франсис, надявам се, че и ти ще имаш възможност скоро да говориш с мъжа си. Не мога да ти опиша колко по-добре се чувствам. Чу ли Джо? Не е ли страхотен?

Всички бяха вперили очи в тъмнокосото момиче в синя рокля, което, чувайки гласа на съпруга си, бе избухнало в шумен плач и сега бе утешавано от служител на Червения кръст. Затова само капитанът забеляза изражението на високата млада жена в ъгъла, шеговито представена му като „неофициалната акушерка“. Не му се искаше да поглежда внимателно която и да било от жените, защото не искаше това да се изтълкува погрешно. Но в изправената ѝ стойка имаше нещо забележително. И в очите ѝ, които изразяваха шок, сякаш бе преживяла огромна загуба. Необяснимо защо, той изпита чувството, че тези очи са отражение на неговите собствени.

Никол мина по долния коридор, покрай артилерийските боеприпаси и оръжейната, покрай хангара, където обичайно можеше да се видят няколко самолета и съответните сандъци с резервни части вместо редици от врати. Повечето бяха отворени с напразната надежда, че може да уловят случаен бриз, а отвътре се дочуваха звуците на мърморещи жени, плясването на карти по импровизирани маси или прелистването на списания. Вперил поглед право напред, той мина край тях и тихо изтича нагоре по стълбите, като през цялото време усещаше, че тази нощ дори и най-малкото усилие кара късите му панталони да залепват за кожата. Кимна на свещеника и продължи по полуосветената пътека към фойето, като се стараеше да не се набива на очи, докато минава покрай стаите на капитана. Най-сетне, след един последен бърз поглед вляво и вдясно, той отвори люка до кабинета на заместник-командира и излезе на неосветената палуба.

Бяха му казали къде да я намери. Беше почукал смутено на вратата — беше се почувствал като натрапник, дори и само като заговори жените в убежището им, — за да им каже какво е било решено. За да се приготвят, както всички останали. Вероятно им го бе

казал по-рано, защото искаше да си запазят най-доброто място. Те се бяха засмели невярващо. Накараха го да го повтори два пъти, преди да повярват. После Ейвис и Джийн се бяха спуснали да се готвят трескаво, а Маргарет, все още грейнала от щастие след радиовръзката с мъжа си, шепнешком бе потвърдила онова, което той вече подозираше.

Небето бе почти изцяло покрито с облаци и се виждаха само няколко звезди, затова мина известно време, преди да я забележи. Отначало си бе помислил, че напразно се е разходил дотук, бе готов да се обърне и да се върне. Строго погледнато, не биваше изобщо да напуска поста си. Но после сенките се разместиха, когато един облак се отдръпна и палубата бе окъпана в лунна светлина, и той успя да зърне дребната ѝ фигурка под най-далечния „Корсар“ в редицата, седнала и обвила с ръце коленете си.

За миг остана неподвижен, чудејки се дали тя го е видяла и дали самият факт, че я е намерил, няма да я накара да се почувства неудобно. После, когато се приближи, а тя се обърна към него, усети, че го обзема облекчение. Сякаш присъствието ѝ там му даваше някаква увереност. Че има постоянство може би. И дори някакво странно усещане за доброта. Внезапно се сети за Томпсън и разкъравеното му лице, когато го бе видял проснат на палубата преди няколко дни. Сигурно се е забъркал в някакво сбиване на брега, бе казал отговорникът на столовата му. Глупакът се озовал там самичък. Още от първите дни във флота им повтаряха непрекъснато, че на нова територия трябва да се движат на групи.

Никол забеляза, че е плакала. Видя я да прокарва ръка пред очите си, да изпъва рамене и удоволствието му от това, че я бе видял, се помрачи от неловкост.

— Съжалявам, ако съм те обезпокоил. Приятелката ти ми каза къде да те намеря.

Тя понечи да стане, но той ѝ направи знак да остане на мястото си.

— Всичко наред ли е?

Изглеждаше толкова разтревожена, че той осъзна, че внезапното му появяване може да бъде свързано със страшната телеграма и се прокле наум за несъобразителността си.

— Всичко е наред. Моля. — Отново ѝ направи знак да остане седнала. — Само исках да ти кажа... да те предупредя... че няма да си сама задълго.

Тогава се случи нещо още по-странно. По лицето ѝ се изписа ужас.

— Какво? — попита тя. — Какво искаш да кажеш?

— Заповед на капитана. Прекалено горещо е в асансьорните шахти — в каютите ви, искам да кажа. Наредил е всички да спят тук навън тази нощ. Е, поне вие, булките.

Раменете ѝ леко се отпуснаха.

— Да спим навън? На палубата? Сигурен ли си?

Той се улови, че се усмихва. И на него самия му звучеше налудничаво. Когато командващият му офицер му бе казал, ясно бе дал да се разбере чрез подбора на думите си, че според него капитанът най-сетне окончателно се е побъркал.

— Не може да ви оставим да се сварите там долу. По-горещо няма как да стане. Тази вечер един от инженерите припаднал от жегата в машинното отделение, затова капитан Хайфийлд е решил всички булки да излязат със завивките си тук. Можете да спите по бански. Ще ви бъде много по-удобно.

Тя погледна настрани към тъмния океан.

— Предполагам, това означава, че сега ще трябва да стоя далеч оттук — с тъга каза тя.

Той не можеше да откъсне очи от профила ѝ. Под млечната синя светлина на луната кожата ѝ сякаш светеше отвътре. Когато заговори, гласът му пресекна и той се закашля, за да го прикрие, докато се стегне.

— Не и заради мен — каза той. — Не си първият човек, който се нуждае от няколко минути насаме с морето.

„Насаме с морето“? Откъде бе дошло това? Той не говореше така. Тя сигурно го смяташе за глупак с развихрено въображение. В нейната сдържаност имаше нещо, което го караше да заеква така, като идиот.

Но тя сякаш не бе забелязала. Когато се обърна към него, той видя, че очите ѝ са блеснали от сълзи.

— Няма значение — глухо каза тя. — И бездруго не се получаваше тази нощ.

„Какво не се получава?“, искаше да попита той. Но вместо това тихо каза:

— Добре ли си?

— Добре съм — отвърна тя. Изправи се внезапно и започна да изтърсва роклята си от несъществуващ прахоляк, а облаците отново закриха луната и лицето ѝ се скри от погледа му.

Хайфийлд не можа да се сдържи и тайничко се засмя на изражението на Добсън, когато първото момиче излезе на палубата, стиснало завивките си под ръка, облечено в яркорозов бански костюм от две части с безброй къдрички — гледка, която по-рано би го накарала да се задави от гняв. Момичето спря до главния люк, погледна тревожно капитана, после, след като той кимна, излезе и направи знак на приятелките си да го последват. Изтича пъргаво по палубата към мястото, което ѝ посочи един пехотинец.

Две други я последваха бързо-бързо, кикотеци се и блъскащи се една в друга под светлината на прожекторите, насочвани към определените им места, както в предишни плавания бяха правили със самолетите. Скоро от отворените люкове започнаха да излизат на тълпи и останалите — по-едрите жени, в широки памучни ризи, някои — леко притеснени да се покажат публично в толкова интимно облекло. Капитанът бе казал, че онези, които се чувстват неудобно, могат да останат в спалните помещения, но беше убеден, че в тази непоносима жега повечето ще предпочетат нежния бриз на палубата пред задуха долу. И така се оказа: жените продължаваха да излизат, някои бърбеха, други подвикваха, докато се опитваха да нагласят завивките си на пода и разбираха, че явно няма достатъчно място, и с техните различни фигури и ръст, прически и маниери бяха идеален пример за безкрайното разнообразие на женския пол.

Пехотинците щяха да ги пазят. Странно, но това бе сред малкото случаи, когато мъжете не бяха мърморили при новината за допълнителен нощен пост. Хайфийлд наблюдаваше лицата на пехотинците, докато те се движеха по самолетната палуба; дори и те, с непроницаеми лица в други случаи, сега не можеха да сдържат усмивките си и шегите с жените в този невероятен обрат.

— Какво направих? — периодично измърморваше под нос Хайфийлд и докато изричаше думите, собствените му устни се повдигаха в крайчеца в усмивка. — Какво, по дяволите?

Една от служителките в женския корпус се появи до рамото му, придружена от Добсън.

— Почти всички се качиха, нали? — попита Хайфийлд.

— Така мисля, капитане. Но се питахме дали не може да настаним някои по-близо до самолетите. Няма място за още доста жени. Мъжете трябва да могат да минават по края на периметъра, а и ако всички искат да се протегнат...

— Не — рязко отсече Хайфийлд. — Искам ги далеч от самолетите.

Добсън помълча няколко секунди, сякаш чакаше обяснение. След като такова не последва, той раздражено изпрати жената да разтърве две момичета, които явно спореха чий е чаршафът в ръцете им. После щеше да каже на колегите си, че сигурно е нещо, свързано с Харт, знаеше си Хайфийлд, че онази работа с „Несломим“ е направила капитана особено чувствителен към риска. Да си мисли каквото си ще, каза си Хайфийлд и приключи въпроса.

Беше почти десет часът, когато и последната булка най-сетне излезе на палубата и каютите бяха проверени, за да се види дали ще има още желаещи. Хайфийлд застана пред жените и даде знак за тишина. Постепенно бърборенето на слабо осветената тълпа заглъхна и остана да се чува само далечното бучене на двигателите и шумоленето на вълните ниско долу.

— Искан да ви съобщя няколко правила — каза той, като прехвърли тежестта на тялото си върху другия крак. Погледна пехотинците, строени в идеално права редица вляво. — Да си изясним нещата за тази вечер. Но реших, че е твърде горещо. И ако сами нямате достатъчно здрав разум, че да не паднете от палубата, няма особено голяма надежда за вас, каквото и да ви кажа. Затова само ще ви помоля, както винаги, да не пречите на мъжете да си вършат работата. И се надявам, че това ще ви помогне да спите добре тази нощ.

Думите му бяха посрещнати с весел смях от жените и бурни ръкопляскания. По някои лица се четеше благодарност и това предизвика необичайно стягане в гърдите му. Устните му се извиха в усмивка.

— Само се постарай единствено пехотинците да са тук горе — нареди той на Добсън. След това, докато доброто му настроение възпираше болката в крака, той бързо тръгна към стаята си.

Тази нощ, мислеше си след това Франсис, бе най-забележителното нещо в цялото плаване. И не само за нея, а и за повечето жени. Може би беше свързано с факта, че всички бяха заедно, със свободата и сладкото усещане за простора на морето и небето след толкова дни на задушавача жегата и задълбочаващо се лошо настроение. Сега се чувстваха ободрени. Откритата палуба ги правеше за кратко равни и обезсмисляше кликите, които превръщаха в изпитание живота сред толкова много жени.

Ейвис, която през последната седмица я бе игнорирала, бе прекарала няколко часа в завързането на нови приятелства с момичетата наоколо, като се възползваше от новото си положение на бременна съпруга. Маргарет се бе притеснявала известно време за Мод Гон, но бе успокоена от Франсис, която под някакъв претекст успя да слезе долу и бе заварила кучето да спи спокойно. След двайсетина минути и Маргарет бе заспала, изтощена, и сега хъркаше тихо, обърната на лявата си страна, а огромният ѝ корем, закрит с много тънка мъжка риза, бе подпрян на възглавницата на Франсис.

Франсис се радваше за нея. Бе изпитвала искрено съчувствие към Маргарет, подпухнала и измъчвана от жегата, въртяща се постоянно на леглото си в напразен опит да се настани по-удобно.

Отначало Франсис се бе чувствала леко неудобно в банския си костюм, но заобиколена от разголените крайници и коремни на няколкостотин жени с най-различни форми и размери — някои дори в новите миниатюрни бикини, — тя скоро разбра, че подобно себевгълбяване е нелепо. Веднъж преодолели шока от това какво охраняваха тази нощ, пехотинците също бяха изгубили интерес; няколко сега играеха на карти върху обърнати щайги близо до мостика, докато други си говореха помежду си, явно забравили за полуголите спящи тела зад гърбовете им.

Дали наистина можеха да са толкова безразлични, чудеше се Франсис. Можеше ли който и да било мъж да се сдържа толкова разумно, заобиколен от толкова много гола женска плът? Но колкото и внимателно да ги наблюдаваше, не можеше да забележи нищо в поведението им, което да оправдае дискомфорта ѝ. Най-накрая и тя бе

оставила чаршафа си да се смъкне и се бе поизправила леко, като че давайки възможност на горната част на тялото да улови колкото може повече от бриза, повяващ над палубата. И когато все пак забеляза един от мъжете да поглежда с копнеж към жените, все още облечен в тропическата си униформа с висока яка, бе принудена да заключи, че вероятно мъжът копнее за прохладата на жените, а не за телата им.

Явно бе поспала няколко часа след полунощ. Повечето жени наоколо спяха дълбоко, след като липсата на сън в последните няколко нощи бе унищожила напълно всякакъв интерес към новото им положение, което иначе би могло да ги държи будни. Но самата тя не можеше да спи; присъствието на толкова много хора я притесняваше. Най-накрая седна и реши благоразумно да приеме будното си състояние, и просто да се наслади на свободата да седи тук навън, без да се страхува, че ще бъде открита. Наметна раменете си с памучния чаршаф и внимателно се придвижи до края на своята групичка, откъдето можеше да зърне пенливата следа, която корабът оставяше в океана. После си намери място далеч от всички и седна, без да мисли за нищо, просто загледана в далечината.

— Добре ли си? — Беше казано тихо, така че само тя да чуе.

Пехотинецът стоеше на няколко стъпки от нея, а лицето му старателно бе извърнато към морето.

— Добре съм — прошепна тя. Тя също гледаше към морето, сякаш по мълчаливо съгласие и двамата се преструваха, че не разговарят.

Той остана на мястото си известно време. Франсис усещаше осезаемо неподвижността на краката му, леко разтворени и напрегнати, сякаш бе готов да скочи срещу някаква невидима опасност.

— Харесва ти тук горе, нали? — попита той.

— Много. Може да прозвучи малко глупаво. Но открих, че морето ме кара да се чувствам... хм, щастлива.

— Не изглеждаше много щастлива по-рано.

Тя се зачуди как е възможно да говори с него по този начин.

— Предполагам, че празнотата ме връхлетя с огромна сила — сподели тя. — Не се чувствах приласкана... както обикновено.

— Хм. — Тя по-скоро усети, отколкото видя кимването му. — Е, морето рядко прави каквото очакваш от него.

Помълчаха малко и Франсис се чувстваше неловко, защото вече не бяха разделени от металната врата. Отначало бе придърпала чаршафа върху раменете си, така че бе почти напълно закрыта от него. Сега реши, че това е глупаво, някаква крайна реакция на присъствието му. И го остави да се смъкне до лактите ѝ. Като се изчерви от собствената си дързост.

— Цялото ти лице се променя, когато си тук горе.

Тя го погледна за миг. Вероятно той осъзнаваше, че е прекрачил някаква граница, защото продължаваше да се взира в океана.

— Познавам това чувство — добави той. — Затова обичам да плавам по море.

„Ами децата ти“, искаше ѝ се да попита, но не можеше да формулира въпроса така, че да не прозвучи като обвинение. Вместо това крадешком погледна лицето му. Искаше да го попита защо изглежда толкова тъжен, след като имаше при кого да се върне. Но той се обърна и очите им се срещнаха. Ръката ѝ като че ли сама се вдигна към лицето ѝ, сякаш да се прикрие от него.

— Искаш ли да те оставя сама? — тихо попита той.

— Не — отвърна тя. Отговорът бе дошъл, преди да е имала време да го обмисли. А после и двамата се умълчаха от неловкост или изненада, че тя изобщо е казала нещо, а той стоеше до нея като неин личен пазител, докато се взираха в тъмните води.

Първите лъчи светлина, ярка и пронизваща, се появиха на хиляди мили разстояние далеч на хоризонта малко преди пет. Той ѝ разказа как изгревите се променят в зависимост от това през коя част на Екватора преминават, как понякога са бавни и протяжни като нежно заливане на небето с бледосиня светлина, а понякога — кратки, направо жестоки искрящи лъчи, които събуждат небето в зори. Разказа ѝ как като новобранец е можел да нарече по име почти всички съзвездия и се е гордеел с това, как ги е гледал да избледняват призори и се е наслаждавал на вълшебството на появата им часове по-късно, но после, когато почнала войната, не можел да се загледа в нощното небе за повече от минута, без да чуе далечното бучене на вражески самолет.

— Сега удоволствието вече го няма — каза той. — По-лесно ми е да не гледам.

Тя му разказа как експлодиращите снаряди в Тихия океан наподобявали цветовете на зората и как, докато стояла на дежурство

нощем, наблюдавала през прозорчето на военната палатка на отделението ѝ, удивлявайки се на способността на човека да поквари природата. „Може да се съзре странна красота дори и в онези цветове“, обясняваше му тя. Войната — или сестринската служба — я бе научила да я вижда в почти всичко.

— Това ще се върне — каза тя. — Трябва само да му дадеш време.

Гласът ѝ бе нисък, утешителен. Той си я представи как обяснява същото на ранените, за които се е грижила, и му се прииска, невероятно, да е бил сред тях.

— Отдавна ли служиш на този кораб?

Трябваша му няколко секунди, докато се съсредоточи върху думите ѝ.

— Не — отвърна той. — Повечето от екипажа бяхме на „Несломим“. Но той беше потопен в края на войната. Онези, които оцеляхме, се озовахме на „Виктория“.

Само няколко кратки думи, отлично изречитирани след толкова повтаряне. Изобщо не можеха да предадат хаоса и ужаса на последните часове на онзи кораб, да опишат бомбите и виковете, и резервоарите за гориво, внезапно превърнали се в огнени гейзери.

Тя се обърна изцяло към него.

— Мнозина ли изгубихте?

— Доста. Капитанът изгуби племенника си.

Тя се завъртя към мястото, където капитанът бе стоял под мостика само часове по-рано, безукорно спретнат в тропическата си униформа, внимателно преглеждащ някаква таблица.

— Всеки е загубил някого — каза тя почти на себе си.

Той я попита за военнопленниците и изслуша подробното ѝ описание на раните и страданията им, разказа ѝ за онези пациенти, за които се е грижила и които е изгубила. Не я попита как го е преживяла. Онези, които бяха минали през подобно нещо, рядко го правеха, отбеляза си тя. Не беше важно, след като веднъж си изпитал разтърсващата благодарност от това, че просто си жив.

— Трудна задача си избрала — каза той.

— Наистина ли мислиш, че някой от нас е имал избор?

Именно в този миг, когато погледна бледото ѝ сериозно лице и чу в отговора ѝ абсолютната решимост да не извлече дори и най-малка

изгода от чуждото страдание, той осъзна, че чувствата му към нея вече не могат да бъдат определени като благоприлични.

— Аз... аз... не...

Шокът от осъзнаването на тази истина го накара да изгуби дар слово и той само поклати глава безмълвно. Внезапно и неуместно мислите му се върнаха към последния му отпуск на брега и се почувства разкрит, обзе го срам.

— Всички ще трябва да намерим начин — каза тя — да изкупим стореното.

„Ти?“, искаше му се да възкликне невярващо. „Ти не си започнала тази война. Не си отговорна за пораженията, за откъснатите крайници, за страданията. Ти си едно от хубавите неща на света. Една от причините, заради които продължавахме напред. Ти най-малко от всички хора, от всички тези жени, които лежат сега тук, имаш какво да изкупваш.“

Може би заради необичайния час, или защото голите ѝ рамене в бавно просветляващия ден грееха като вълшебство. Или просто защото от години не бе разменял с никого и една думичка, която да не е задушена от униформени реплики и показна смелост. Искаше му се да се разкрие като зората пред нея, да се покаже какъвто е — с недостатъците си и всичко — и да бъде пречистен от нейната топлина и разбиране. Искаше му се да кресне на съпруга ѝ — несъмнено някой глупав, устат инженер, който, докато си говореха в момента, може би оправяше панталоните си, измъквайки се от някой далекоизточен бардак, разменяйки хитри намигвания с приятелчетата си: „Знаеш ли какво имаш? Разбираш ли?“.

За миг си помисли, колкото и налудничаво да беше, че може да се опита да изрази поне частично мислите си на глас. Но точно тогава с периферното си зрение забеляза капитан Хайфийлд да се появява на мостика. Тя проследи погледа му и видя капитана да се съветва с двама други офицери. Той махна към самолетите, после изпъна рамене, докато двамата заговориха нещо един през друг. Съдейки по възбудените им гласове, явно нещо сериозно бе станало.

Той се отдалечи неохотно от Франсис.

— Най-добре да ида да видя какво става — каза той. Топлата ѝ усмивка в отговор го окриляваше в двайсет и четирите крачки, които трябваше да направи, докато стигне при другите.

След няколко минути се върна.

— Изхвърлят ги зад борда — каза той.

— Какво?

— Самолетите. Капитанът е решил, че ни е нужно повече място. Току-що е получил разрешение от Лондон да ги изхвърли през борда.

— Но на тях им няма нищо!

Гласът му бе необичайно оживен. Дългата нощ му се бе отразила и сега, след като бе отминала, го бе оставила силно развълнуван.

— Важните клечки, които отговарят за договорите за наем и преотдаване, са съгласни. Но той... не е от онези капитани, които вземат такива решения с лекота. — Поклати глава невярващо.

— Но има право — каза тя накрая. — Всичко свърши. Нека морето ги погълне.

С пукването на зората, когато студената синя светлина докосваше полуголите тела, няколко от жените се събудиха и загърнати с чаршафите си, загледаха сънено и безмълвно как един по един самолетите биваха изтегляни до ръба от инженерите. С минимални инструкции, за да не се събудят спящите, самолетите издигаха нос към небето за последен път, сгънали крилете си напред, някои все още носещи белезите от въздушните битки. Чакаха търпеливо, докато бъдат повикани за сетен път и отписани. После с клатушкане заставаха на ръба и след кратък миг във въздуха изчезваха във финалния си полет, след което се понасяха бавно надолу и тихо следваха теченията в Индийския океан надолу към последното нежно кацане в някое незнайно и невидимо кътче на морското дъно. А звукът от сблъсъка им с водата бе странно приглушен.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Брат ми доведе английска съпруга. Преди да пристигнат, тя беше възхвалявана до небесата колко е красива, изискана, отзивчива и умна...; вместо това се запознахме с една грозна, мръсна, червенобузеста и мързелива жена, която и една добра дума не казваше за когото или каквото и да било в страната ни... Лично мога да заявя, че беше особено злополучен денят, в който тази наперена чужденка влезе в семейството ни.

Писмо до вестник
„Истина“, Мелбърн, 1919
г.

Двадесет и два дни

Скъпа мамо,

Не ми е лесно да напиша това писмо. Явно съм го отлагала, доколкото ми беше възможно. Но ти сигурно знаеш, без да се налага да ти обяснявам, какво искам да ти кажа, че съм направила, и как нося товара си оттогава. Не се гордея със себе си, мамо. Намирах си всякакви оправдания, за да се убедя, че постъпвам правилно. Но не съм сигурна кого се опитвах да защитя — теб или себе си...

Любими мой,

Много е странно да се опитвам да напиша това писмо, знаейки, че най-вероятно, докато го получиш, вече

ще бъда в прегръдките ти. Но плаването започва да ми се струва безкрайно и изпитвам отчаяна нужда, докато се намирам наред океана, да поддържам някакъв контакт с теб. Поне да говоря с теб, макар и да не можеш да ме чуеш. Предполагам, че някои от съпругите тук са по-въздържани и затворени от мен, способни да понасят безкрайните дни на раздяла. Но за мен всяка минута, която прекарвам без теб, е твърде дълга и в крайна сметка — безполезна...

Понякога неизречените разговори на борда на „Виктория“ ставаха доста гръмогласни. Сега, на половината на плаването, тежестта на тези едностранчиви излияния тегнеше във въздуха, докато булките препрочитаха и съчиняваха писма, опитваха се да изразят копнежите си, споделяха страховете си със семействата си или гълчаха мъжете си за липсата на емоции. В каюта 3Г две жени седяха една до друга на леглата си и всяка бе потънала в мислите си, докато пишеше върху тънката хартия, осигурена от флота.

От време на време през полуотворената врата долиташе звук от отминаващи стъпки или изблик на смях, дочуваше се тих разговор, накъсан от дискретни възклицания на изненада. Жегата от предишните дни бе попреминала с кратката буря, извила се в ранните часове на утрото, и обитателките на женските каюти отново се бяха оживили: много от тях бяха излезли да се насладят на по-свежия въздух. Но нищо от това не смущаваше, изглежда, двете останали съпруги от 3Г, които бяха вгълбени в едностранчив разговор с хора, намиращи се далеч от борда на „Виктория“.

... скъпи, предвид обстоятелствата, ми се струва доста лекомислено да пиша това. Затова просто ще ти кажа, че те обожавам и много се радвам, че това бебе е само наше. Че ще го отгледаме заедно, него или нея, а не разделени, както сме сега, от безкрайната водна шир. И че не мога да си представя по-прекрасен баща от теб.

Понякога можеш да страдаш толкова силно, да бъдеш погълнат от собствената си мъка толкова дълбоко, че да ти

е трудно да видиш кое е правилно. Още по-трудно е да го направиш.

Но снощи осъзнах едно: дори след всичко, което се случи, ти никога не би направила онова, което сторих аз. Разликата е в това, че ти би искала хората да са щастливи, доколкото им е възможно. Още по-трудно е да пиша, без да чувствам разкаяние.

— Ейвис — обади се Маргарет, — имаш ли попивателна хартия?

— Ето — Ейвис се наведе надолу. — Вземи този лист. Аз имам други.

Нагласи полата си и отново се намести, като със свободната погали корема си.

... затова ще пиша на Лети и ще ѝ кажа истината. Че татко, макар че никога няма да обикне друга жена, както обичаше теб, заслужава да има компания. Някой да се грижи за него. Най-сетне осъзнах, че няма нужда да пазя онзи идеален образ, който съм си изградила за вас двамата. Няма нужда да изпитвам гняв към нея, задето е била влюбена в него през всичките тези години. Мога само да ѝ съчувствам, че е пропиляла годините си в чакане на някого, когото знае, че не може да има. Дори не е опитала да има.

Знам, че ще се съгласиш с това, мамо. Но мисля, че Лети, след всичките си години самота, заслужава да бъде обичана.

— Ще се кача горе да поседя малко на палубата. Имаш ли нещо против да те оставя тук с Моди?

Ейвис вдигна поглед към Маргарет, която стоеше до вратата, стиснала написаното си писмо в ръка. Очите ѝ изглеждаха, помисли си Ейвис, малко зачервени. Но пък с тази ужасна синя рокля, която сигурно носеше вече десети ден, и с подпухнали глезени, очите ѝ сигурно бяха последната ѝ грижа.

— Разбира се, няма проблем — отвърна тя.

— Сега не е толкова зле горе, след като жегата отмина.

Ейвис кимна и след като вратата се затвори след Маргарет, продължи да пише:

Много е странно, може би дори ще ти се стори глупаво, но знаеш ли, Иън? Беше ми притеснено да споделя с теб. Знам, че не обичаш много изненадите, но това е наистина много специална изненада, нали? Разбира се, би било хубаво, ако можехме да имаме малко време само за нас двамата, но след като бебето се роди, можем да наемем детегледачка и двамата с теб да си бъдем както в Австралия — само че с едно сладко малко бебче, което да обичаме. Знам, че някои мъже се оплакват от липса на внимание от страна на съпругите си, когато се появят децата, но, скъпи, искам да те уверя, че АЗ НЕ СЪМ ТАКАВА. Никое бебе не може да застане между мен и теб. Ти си първи в сърцето ми и винаги ще бъдеш. Важното е да бъдем заедно. Винаги така ми казваше. Пазя тези мисли в сърцето си всяка минута от всеки ден. Важното е да бъдем заедно.

Твоя, Ейвис

Ейвис се облегна на койката си, заслушана в далечното бучене на корабните двигатели, в откъслечните съобщения по радиоуредбата, виковете на момичетата, ангажирани в нещо на горната палуба. Сложи запечатаното писмо върху гърдите си, стиснала го с две ръце, и мислено се върна назад.

Обичайното време за напускане на стаята беше единайсет преди обед, но понеже беше война, а и нуждите бяха други, беше наясно, че дори и след два и петнайсет следобед нямаше вероятност да бъдат притеснени от някоя камериерка. Хотел „Флауър Гардън“ в Мелбърн, както и много други местни хотели в тези дни, беше твърде ангажиран с така наречените „удължени посещения“. Толкова удължени всъщност, че доста често двойките не си правеха труда да остават през

нощта. Беше напълно възможно много от тях и да не са семейни двойки. Защо иначе да им трябва хотелска стая? Обяснението за „съпругите“, които са дошли специално за среща с мъжете си от корабите, звучеше неубедително дори за най-наивните. Но с толкова много войници в града, а и с военните нужди, собствениците на хотели бяха достатъчно прозорливи да схванат, че с малко гъвкавост и леко затваряне на очите могат да продължат да печелят доста пари.

Ейвис пресметна колко време им оставаше, преди да се наложи да станат и да се върнат у дома. Ако тръгнеха в рамките на час, вероятно щяха да успеят да минат за малко и през зоологическата градина, за да не се налага да лъже къде са били. Майка ѝ сигурно щеше да зададе някой неудобен въпрос за тигрите от Суматра или нещо подобно.

Иън се бе унесъл в сън, праметнал едната си ръка върху тялото ѝ. Сега отвори очи.

— За какво мислиш?

Тя бавно завъртя глава, докато лицата им се оказаха само на сантиметри разстояние.

— Мислех си, че вероятно не биваше да правим това до първата ни брачна нощ.

— Не казвай това, прекрасна моя. Не бих могъл да чакам толкова.

— Толкова ли трудно би било?

— Скъпа, знаеш, че имам позволение да остана на брега само четиридесет и осем часа. Не беше ли по-забавно това, отколкото всякакви планове за цветя и шаферки, и какво ли не?

Ейвис тайничко си помисли, че вероятно щеше да ѝ хареса да се суети с цветя и шаферки, но не искаше да разваля момента, затова се усмихна загадъчно.

— Господи, обичам те.

Усети думите му върху кожата си, сякаш той ѝ даваше частица от себе си дори и с дъха си. Тя затвори очи, наслаждавайки се на всяка една.

— И аз те обичам, любими.

— Нали не съжالياваш? — попита той.

— Че ще се омъжа за теб ли? — Очите ѝ се разшириха.

— Че направихме... нали знаеш. Нали не съм те наранил или нещо такова?

Беше я заболяло малко, ако трябваше да е честна. Но не и толкова, че да поиска да спрат. Сега се изчерви, шокирана от нещата, които бе направила, и колко лесно му се бе отдала. Винаги бе подозирала, съдейки от казаното от майка ѝ, че ще бъде нещо, което трябва да изтърпи. „Спящия звяр“, го наричаше майка ѝ. „Най-добре да го оставиш да спи, колкото може по-дълго“, бе я посъветвала мъдро тя.

— Нали не си мислиш нищо лошо за мен сега... — прошепна тя, — ... след като ти позволих... — Тя преглътна с мъка. — Искам да кажа, не съм сигурна дали е трябвало да ми хареса толкова...

— О, скъпото ми момиче, не! Господи, не, прекрасно е, че ти хареса. Всъщност това е едно от нещата, които обичам в теб, Ейвис. — Иън я прегърна силно и заговори в косата ѝ: — Ти си чувствено създание. Свободен дух. Не си като английските момичета.

Свободен дух. Бе повярвала в този свой нов образ, обрисуван от Иън. В един момент, малко по-рано, докато стоеше гола и притеснена пред него, той ѝ бе казал, че е богиня, най-съблазнителното момиче, което някога е виждал, и още нещо, което я бе накарало да се изчерви, докато той я гледаше със замъглени от възхита очи, и тя бе осъзнала, че решително се стреми да се превърне в съблазнителна богиня, макар в действителност да искаше да се наметне с халата си.

Това означава, че той е подходящият мъж за мен, казваше си тя. Кара ме да искам да съм по-добра, отколкото съм.

Навън движението по улиците се оживяваше. Някъде долу, под отворения прозорец, се затръшна врата на кола и някакъв мъж се развика настоятелно: „Дейви, Дейви“, явно без да му обърнат внимание.

— Значи — подхвана тя, като разплете крака от неговите и се извъртя така, че да се надвеси над него, донякъде все още шокирана от усещането за голата му кожа до нейната. — Ти наистина, наистина много ме обичаш, нали?

Той ѝ се усмихна, с коса, сплескана от възглавницата. Тя реши, че никога не е виждала по-красив мъж в живота си.

— Нужно ли е да питаш?

— И никога не бих могла да сторя нещо, с което да те разстроя или подразня, нали?

— Не би могла — потвърди той, докато се протягаше към нощното шкафче за цигара. — Невъзможно.

— И искаш да бъдеш с мен завинаги?

— Повече дори. За вечни времена.

Тя си пое дълбоко дъх.

— Тогава ще ти кажа нещо, а ти няма да ми се сърдиш.

Той издърпа цигара от пакета с белите си зъби и за миг замълча, като използва ръката, с която я бе прегърнал през врата, за да заслони пламъка на запалената клечка.

— Хм? — попита той. Меко облаче синкав дим се издигна в неподвижния въздух до главата ѝ.

— Ще се оженим.

Той я изгледа за миг. Очите му се усмигнаха.

— Разбира се, че ще се оженим, патенцето ми.

— Утре.

Не ѝ се искаше да си спомня подробно за случилото се после. За това как бръчиците край очите му се бяха задълбочили и изражението му вече не бе толкова нежно. За това как недотам „Спящия звяр“ внезапно бе заспал дълбоко.

— Какво?

— Уредила съм всичко. Запазих час при мировия съдия. Ще се оженим утре. В гражданския регистър на улица „Колинс“. Мама, татко и Дийна ще присъстват, а семейство Хендерсън се съгласиха да ни бъдат свидетели. — После продължи, понеже той не каза нищо. — О, скъпи, не ми се сърди. Не можех да понеса мисълта пак да заминеш и да сме само сгодени. И си помислих, че след като ме обичаш и аз те обичам, и само искаме да бъдем заедно, няма никакъв смисъл да чакаме месеци наред. А и нали каза, че си получил разрешение от командира си.

Иън рязко седна, при което тя падна назад върху възглавниците. Повдигна се малко, за да се облегне на таблата, стиснала чаршафа пред гърдите си.

Иън се бе навел напред, с гръб към нея. Може би само си въобразяваше, но сякаш имаше някаква мрачна решителност в начина, по който пушеше.

— Хайде, скъпи — игриво каза тя, — не бива да се сърдиш. Не ти позволявам.

Той не помръдна.

Стори ѝ се, че чака цял живот, и раменете ѝ леко се отпуснаха. Игривото неодобрително изражение на лицето ѝ бавно се стопи. Най-накрая, след като не можеше да понася напрежението повече, тя протегна ръка към него. Кожата му при допир сякаш ѝ разказваше за изминалите часове.

— Много ли си ми сърдит?

Той мълчеше. Угаси цигарата, после се обърна към нея и прокара ръка в косата си.

— Не ми харесва да правиш неща зад гърба ми... особено нещо толкова... важно като това.

Сега тя пусна чаршафа, наведе се напред и обви с ръце врата му.

— Съжалявам, скъпи — прошепна, гризвайки леко ухото му. — Мислех, че ще се зарадваш.

Не беше съвсем вярно: още докато запазваше часа, съзнаваше, че нервната тръпка в стомаха ѝ не е само от нетърпеливо очакване.

— Задължение на мъжа е в крайна сметка да урежда тези неща. Караш ме да се чувствам... не знам, Ейвис. Кой носи панталоните тук? — Лицето му бе мрачно.

— Ти! — отвърна тя и чаршафът напълно се смъкна, когато плъзна крак върху него.

— Това не е някаква шега, нали? Всичко е уредено? Гостите са поканени?

Тя откъсна устни от врата му.

— Само семейството Хендерсън. И родителите ми, имам предвид. Не съм организирала някакво пищно тържество без знанието ти.

Той закри лицето си с ръка.

— Не мога да повярвам, че си го направила.

— О, Иън, любими, моля те, недей...

— Не мога да повярвам, че...

— Нали още ме искаш, нали, скъпи? — Гласът ѝ, потреперващ и леко умолителен, издаваше повече съмнение, отколкото всъщност изпитваше Ейвис. Никога не ѝ бе минавало през ум, че Иън може да си промени решението.

— Знаеш, че е така... Просто...

— Искаш да си сигурен, че ти си главата на семейството. Естествено! Знаеш, че те смятам за великолепен. И ако имахме повече време, щях да чакам, колкото пожелаеш. О, Иън, не се сърди, любими, моля те. Само защото толкова много искам да бъда госпожа Радли.

Тя притисна носле към неговия нос и разтвори широко сините си очи, за да потъне той в тях.

— О, Иън, скъпи, толкова много те обичам.

Отначало той не бе казал нищо, само се бе оставил на целувките ѝ, на нежните думи, прошепнати умолително, на деликатното докосване на ръцете ѝ. После бе усетила как той бавно омеква.

— Само защото много те обичам, скъпи — прошепна тя и докато му се отдаваше, докато бавно губеше разсъдък, а телата им го връщаха обратно във властта ѝ, след като „Спящия звяр“ се бе събудил, малка частица от нея със задоволство отбеляза, че колкото и трудно да бе понякога, с интелигентност, чар и малко късмет, Ейвис Причард винаги получава своето.

Беше се държал малко странно на сватбата. Знаеше, че така мисли майка ѝ. Беше разсеян, понякога не чуваше какво му казват и хапеше нокти, което бе крайно неприемлив навик за възрастен мъж. При положение че бяха само осем човека и че той бе офицер все пак, бе сметнала за неуместна изключителната му нервност.

— Не го мисли — бе казал баща ѝ. — Всички младоженци изглеждат като осъдени до живот.

Майка ѝ го бе ударила леко по рамото и се бе опитала да се усмихне окуражително с начервените си устни.

Дийна се цупеше. Бе облякла син костюм, толкова тъмен, че изглеждаше почти черен, а когато Ейвис се оплака от това, майка ѝ бе казала да не обръща голямо внимание.

— Много е трудно за нея, понеже ти се омъжваш първа — бе прошепнала тя. — Разбираш ли?

Ейвис разбираше. Отлично.

— Още ли ме обичаш? — попитала го бе тя след това. Родителите ѝ бяха платили вечерята за всички и една нощувка в „Мелбърн Гранд“. Майка ѝ бе заплакала тихичко на масата и шепнешком ѝ бе споделила точно когато с Иън бяха решили да се оттеглят, че всъщност не е толкова зле и че може да ѝ е по-лесно, ако

първо изпие една-две чаши. Ейвис се бе усмихнала — усмивка, която бе успокоила майка ѝ и разгневила ужасно сестра ѝ, на която тя сякаш казваше, че ще го направи: ще стане жена преди нея. Дори се бе изкушавала да каже на сестра си, че вече го е направила предната вечер, но както се държеше напоследък Дийна, сигурно щеше да го сподели с майка им, а само това ѝ трябваше.

— Иън? Обичаш ли ме още, след като вече съм просто госпожа Радли?

Бяха стигнали до стаята. Той затвори вратата зад нея, отпи още една глътка бренди и разхлаби яката си.

— Разбира се — отвърна той. Сякаш не приличаше много на себе си в този момент. Придърпа я към тялото си и забързано плъзна длан отвътре по бедрото ѝ. — Обичам те до полуда, скъпо мое момиче.

— Прощаваш ли ми?

Вниманието му вече бе заето с друго.

— Разбира се. — Спусна устни към шията ѝ и леко я ухапа. — Казах ти. Просто не обичам изненади.

— Май ще се извие буря. — Джоунс Уелсеца погледна барометъра, закачен отстрани до вратата на столовата, запали нова цигара и престорено потръпна. — Усещам я вътре в мен. Такова напрежение — ще избие нанякъде, нали?

— Какво мислиш, че беше това сутринта? Шотландска мъгла ли?

— Наричаш онова буря? Това беше пръдня в чаена чаша. Говоря за истинска буря, момчета. Бясна като ядосана жена, от която ти настръхва косата и която ти отмъква и разкъсва панталона, преди да успееш да кажеш: „О, стига, скъпа. Нарекох те с нейното име само на майтап“.

От няколко различни хамака се разнесе гръмогласен смях. Никол, легнал в своя, чу звука, който напомняше за далечен предвестник на бурно небе. Джоунс имаше право. Щеше да има буря. Чувстваше се напрегнат, нервен, сякаш е изпил твърде много чаши арабско кафе. Или поне си казваше, че е заради бурята.

Мислено Никол отново си представи онова бледо лице, озарено от луната. Нямахше покана в погледа ѝ, нито кокетство. Тя не беше от жените, които смятат флиртуването за компенсация на положението си

на омъжени. Но имаше нещо в погледа ѝ. Някакво разбирателство помежду им. Връзка. Тя го *познаваше*. Това усещаше той.

— О, за бога — каза той гласно, докато сваляше крака от хамака. Нямахме намерение да казва нещо, затова се почувства неловко, когато стъпи долу.

— Какво има, Никол, скъпи? — Джоунс Уелсеца остави писмото си. — Някой да не ти е вързал корсета прекалено стегнато днес? Не си арестувал достатъчно мъже напоследък, а?

Никол затвори очи. Смъдяха и го дразнеха. Въпреки умората, сънят му убягваше. Преследваше го денем, понякога му се струваше, че ще го улови. После, когато се отпуснеше, дрямката му се изпаряваше и оставаше онзи образ зад затворените му клепачи. И една болка в душата. „Как мога да мисля така?“, питаше се той. „Тъкмо аз.“

— Главоболие — каза той сега, докато разтриваше челото си. — Както сам каза. От налягането е.

Струваше му се, че вече не може да изпитва никакви чувства. Че е толкова шокиран от ужасите на войната, от загубата на толкова близки около него, че както мнозина, се е затворил в себе си. Сега, принуден да се вгледа внимателно в поведението си, смяташе, че вероятно никога не е обичал жена си, че вместо това е следвал течението, поддал се е на общото мнение, че трябва да се ожени. Налагаше се — след като тя бе разкрила последиците от онова, което бяха направили. Жениш се, раждат ти се деца и остаряваш. Жена ти става кисела заради липсата на внимание; ти се превръщаш в огорчен и затворен в себе си човек, оплакващ загубените си мечти; децата порастват и се изнасят от дома, като си обещават, че няма да повторят същите грешки. Няма място за мечти и алтернативи. Просто продължаваш напред. Може би, мислеше си той в най-мрачните си мигове, му беше трудно да признае, че войната го е освободила от всичко това.

— Знаеш ли, Ник, огнярите подхвърлиха, че ще правят парти тази вечер. След като нещата улегнаха малко. — Потупа стената до себе си. — Трябва да се отбележи, че изглежда жалко, толкова много жени да пропуснат удоволствието от доброто старо флотско гостоприемство. Мислех да се отбия по-късно.

Никол се пресегна за ботуша си и се зае да го лъска.

— Ти си прасе — отбеляза той.

Джоунс Уелсеца изгрухтя доволно.

— И какво лошо? — каза той. — Онези, които не искат да опитат от уелските прелести, явно са наистина влюбени в мъжете си. Прекрасно. Онези, които сметнат, че морският въздух... — Тук той вдигна вежди. — ... им е отворил апетита, вероятно и бездруго е нямало да се сдържат дълго.

— Не бива да го правиш, Джоунс. Всички са омъжени, за бога.

— И съм почти сигурен, че някои вече са доста по-малко омъжени, отколкото при отплаването. Чу за случката на Б палуба, нали? А пък аз бях на пост пред БЕ снощи. Онова момиче с русата коса е истинска напаст. Направо не ме остави на мира. Все излизаше и влизаше... „Ооо, само ще ида до банята“, а нощницата ѝ — разтворена. Убеден съм, че ние, мъжете, сме истинските жертви в тези ситуации. — Той потрепна с мигли.

Никол отново се зае с ботушите си.

— Стига, Никол. Не се прави на много женен и високоморален пред нас. Само защото ти си доволен да живееш по правилата, не значи, че останалите не можем да се позабавляваме малко.

— Мисля, че трябва да ги оставите на мира — заяви той и се престори, че не чува груповото освиркване, което последва думите му. Имаше все по-голяма липса на уважение към жените, дори и сред мъжете, които бе смятал за почтени, което го притесняваше.

— Аз пък мисля, че трябва да се стегнеш малко. Лидърс ще дойде, нали, момко? И Брент и Фартинг, също. Ела с нас — така можеш да си сигурен, че ще се държим прилично.

— Дежурен съм.

— Разбира се. Притиснат до стената на онова спално помещение, заслушан как момичетата вътре пъшкат страстно. — Той се засмя и скочи обратно в хамака си. — О, хайде, стига, Никол. И на пехотинците им е позволено да се веселят понякога. Виж... мисли за това, което правим, като за вид услуга. Забавляваме съпругите на империята. За благо на нацията.

Джоунс отдаде преувеличено чест и се облегна назад. Докато Никол измисли подходящ остроумен отговор, той вече бе заспал, стиснал едва-едва запалена цигара в ръката си.

Мъжете се боксираха на самолетната палуба. Някой бе оградил ринг на мястото, където бяха стояли „корсарите“, и сега Денис Тимс методично пребиваше с юмруци един от моряците. Голият му торс бе като стегнат блок от жилави мускули и той се движеше без никаква грация или ритъм в ринга. Беше като автомат, машина за унищожение, а юмруците му удряха безмилостно, докато залитацият и препъващ се млад моряк накрая падне и бива изтеглен в безсъзнание през въжетата. След четири рунда победите му изглеждаха толкова неизбежни, че събраните наоколо мъже и жени трудно намираха ентузиазъм да му ръкопляскаат.

Франсис, която не искаше да гледа, стоеше с гръб към тях. Тимс, размахал юмруци, прекалено много ѝ напомняше за нощта на „неприятния инцидент“ с Джийн. Имаше нещо смущаващо в силата на удара му, в жестоко стиснатите му челюсти, докато нападаше бледия си противник, от което ѝ ставаше студено дори в тази жега. Беше се запитала, когато двете с Джийн сядаха заедно, дали да не се оттеглят заради момичето. Но безспорният интерес на Джийн бе доказателство, че е била твърде пияна онази вечер, за да знае какво е видял Тимс или какво е направил някой друг изобщо.

— Дано не се разгорещят прекалено — каза сега Джийн, настанявайки се по-удобно на мястото до Маргарет. Явно ѝ беше трудно да седи на едно място. През последния час непрекъснато обикаляше напред-назад между ринга и столовете на палубата. — Не сте ли чули? Водата е свършила.

Маргарет я погледна сепнато.

— Какво?

— Не водата за пиене, а помпата не работи както трябва и няма да има за пране, за миене на коси и всичко останало, докато не я поправят. Само за крайни нужди. Можете ли да си представите? В тази жега! — Тя размаха ръка пред лицето си. — Казвам ви, в банята имаше истински бунт. Онази Айрийн Картър може и да е дама от висшето общество, но само да я бяхте чули, когато спря водата на душа ѝ. Даже Денис щеше да се изчерви.

През изминалата седмица Джийн си бе върнала доброто настроение дотолкова, че неспирното ѝ и предимно лекомислено бърбрене сякаш бе придобило нова сила.

— Знаете ли, че Ейвис ще се бори с Айрийн за титлата Кралица на „Виктория“? Следобед ще има конкурс за най-хубави крака. Ейвис е успяла да убеди офицера да ѝ позволи да слезе при багажа и да си вземе оттам най-хубавите обувки. С десетсантиметрови токчета в тъмнозелен сатен, които да отиват на банския ѝ.

— Ооо.

Тимс удари противника си с ъперкът, последван от ляво кроше и отново удар отляво.

— Добре ли си, Меги?

Франсис подаде на Маргарет сладоледа, който държеше в протегнатата си ръка вече няколко секунди, без да я забележат, като размени кратък поглед с Джийн.

— Не е нещо, свързано с бебето, нали?

Маргарет се обърна към тях.

— Не, добре съм. Честно.

Не искаше да погледне никого в очите.

— О, Денис отново победи. Ще видя дали някой не иска да се обзаложи с мен. Казвам ви, никой не ще да приеме залог срещу него. Не и както я кара. — Джийн стана, изпъна полата си и отиде при другите зрители.

Маргарет и Франсис останаха да седят мълчаливо, стиснали сладоледите си. В далечината забелязаха някакъв танкер да минава по линията на хоризонта и двете го проследиха с поглед, докато вече не се виждаше нищо.

— Какво е това?

Маргарет погледна писмото, което стискаше в ръка, явно едва сега осъзнаваше, че името на адресата се вижда ясно. Франсис не каза нищо, но в очите ѝ се четеше въпрос.

— Във водата ли... щеше да го хвърлиш? Маргарет се загледа в тюркоазените вълни.

— Би било... хубаво. Имах един пациент, чиято любима жена беше загинала при бомбардировка в Германия. Написа ѝ прощално писмо, което сложихме в бутилка и пуснахме зад борда на болничния кораб.

— Искам да го изпратя — каза Маргарет.

Франсис отново погледна плика и провери дали е прочела правилно името. После озадачено погледна Маргарет. Зад нея на висок

глас почнаха да спорят за някакво провинение на ринга, но тя не отклоняваше поглед от жената до себе си.

— Излъгах — каза Маргарет. — Оставих те да си мислиш, че е мъртва, но тя не е. Напусна ни. Няма я вече две години и половина.

— Майка ти?

— Да. — Тя размаха писмото. — Не знам защо го донесох тук горе.

И тогава Маргарет започна да разказва, отначало тихо, а после сякаш вече не я бе грижа кой може да я чуе.

За тях беше истински шок. Най-меко казано. Бяха се върнали един ден и бяха заварили вечерята да къкри на печката, ризите — прилежно огладени на рафта, подовете — почистени и излъскани, и една бележка. Не можела да издържа повече, така беше написала. Била изчакала, докато братята на Маргарет се върнат от фронта, докато Даниъл стане на четиринайсет и вече е мъж, а сега смятала задълженията си за изпълнени. Обичала всички, но трябвало да се помъчи да създаде и собствен живот, докато още имало нещо в нея. Надявала се, че ще разберат, но знаела, че няма да успеят.

Беше накарала Фред Бриджмън да я вземе и да я закара до гарата, след което си бе заминала, вземайки само един куфар с дрехи, четиридесет и два долара спестени пари и две от по-хубавите снимки на децата от стената.

— Господин Лидер от билетното гише ни каза, че си купила билет до Сидни. Оттам е могла да иде където си пожелае. Решихме, че ще се върне, когато е готова. Но това не се случи. Даниъл го прие най-тежко.

Франсис хвана ръката на Маргарет.

— След това, предполагам, всички можехме да видим знаците. Но човек не ги търси, нали? Майките винаги са уморени, кисели. От тях се очаква да викат и после да се извиняват. Нормално е да имат главоболие. Предполагам, че всички сме я смятали за част от мебелировката у дома.

— Получи ли вест от нея?

— Писа няколко пъти и татко ѝ писа, умолявайки я да се върне, но след като тя не се върна, той престана. Доста бързо, като се замисля. Не можеше да понесе мисълта, че тя вече не го обича. След като приеха, че повече няма да се върне, момчетата изобщо не искаха да ѝ

пишат. Затова... той... просто... те всички... се държаха, сякаш е умряла. Беше по-лесно, отколкото да свикнат с истината. — Тя замълча. — Писала ми е само веднъж тази година. Може би й напомням за нещо, което иска да забрави, вина, която вече не иска да изпитва. Понякога си мисля, че най-доброто, което мога да направя, е да се простя с нея. — Тя завъртя плика в свободната си ръка.

— Сигурна съм, че не е искала да ти причини болка — тихо каза Франсис.

— Но го прави. Непрекъснато.

— Можеш да се свържеш с нея все пак. Имам предвид, че след като чуе къде си, кой знае? Може би дори ще почне да ти пише често.

— Не става дума за писмата. — Маргарет захвърли плика на палубата.

Франсис се пребори с желанието си да го затисне с нещо. Не искаше някой случаен полъх да го метне зад борда.

— А за всичко. За нея, за мен.

— Но тя е казала, че те обича...

— Не разбираш. Аз съм нейна дъщеря, нали?

— Да, но...

— Тогава какви чувства трябва да изпитвам, след като майчинството е толкова ужасно, че собствената ми майка отчаяно е искала да избяга? — Тя потърка очи с подпухналите си пръсти. — Ами ако... Франсис, ако когато се роди това дете, когато най-сетне се появи... ако изпитам същото?

Времето се развали чак към четири и половина, когато боксирането приключи — или когато Тимс се бе отегчил: трудно бе да се каже кое. Първите едри капки дъжд изтрополиха тежко по палубата и жените изчезнаха, скрили глави под слънчевите си шапки или сгънати списания, след като бързо прибраха вещите си в чантите, наподобявайки мравки, които търчат към долните палуби.

Маргарет бе отишла до каютата, за да види как е кучето, а Франсис и Джийн седнаха в столовата на палубата, загледани в дъжда, който течеше на ручейчета по стъклата и надолу по ръждивите рамки. Само няколко от жените бяха решили да останат на палубата. Дори и

под солидния подслон на столовата една буря в морето бе доста различно преживяване от тази на сушата. Заобиколени от ширналия се наоколо простор и нищо, което да стои между човешкия живот и безкрая на бурното море с тъмните облаци, напирасци безмилостно откъм юг, всички се чувстваха твърде безпомощни.

Маргарет усещаше известно облекчение, след като бе изляла душата си. Беше си поплакала малко, сърдито бе обвинила бебето за това, а после, усмихната, се бе извинила няколко пъти. Франсис се чувстваше безпомощна. Искаше да ѝ разкаже нещо за собственото си семейство, но съзнаваше, че ще се наложи да дава обяснения, за които не бе готова, дори и пред Маргарет. Приятелството на другата жена бе станало ценно за нея, което я правеше уязвима. Освен това носеше със себе си някакво усещане за предстояща беда. Въртеше безцелно лъжичката в празната си чаша, слушаше как стене корабът, как стоманените му плоскости стържат леко една в друга като тектонически плочи преди земетресение. Навън веригите дрънчаха безутешно, а дъждът се лееше в буйни реки по палубата.

„Къде ли е той сега?“, мислеше тя. „Дали спи? Дали сънува децата си? Жена си?“ Също както приятелството ѝ с Маргарет бе внесло нови емоции в живота ѝ, така мислите за семейството на пехотинеца изваждаха на показ нещо у нея, което я изпълваше със срам.

Изпитваше ревност. Беше я усетила за първи път в нощта, когато Маргарет бе говорила с Джо по радиото; когато бе чула разговора им и бе видяла как Маргарет направо грейва от щастие дори и само от мисълта за размяната на няколко думи. Франсис бе осъзнала огромната празнота в живота си. Бе изпитала тъга, която за първи път не можеше да бъде заличена от гледката на океана. Сега усещаше някакво странно чувство на загуба, изострено от мисълта за пехотинеца и неговото семейство. Беше гледала на него като на приятел, сродна душа. Само толкова бе очаквала от който и да било мъж. Сега разбираше, че е преминало в нещо, което не можеше да опише, някакво натрапчиво усещане за раздяла.

Замисли се за съпруга си, Чоки Маккензи. Онова, което бе изпитала към него при първата им среща, бе много различно. Тя остави лъжичката и се насили да погледне другите жени наоколо. „Няма да го направя“, каза си тя. „Няма смисъл да се измъчваш от

мисли за нещо, което не можеш да имаш. Което никога не си могъл да имаш.“ С усилие на волята си припомни началото на плаването, времето, когато дори само пътуването ѝ бе достатъчно. Тогава беше доволна, нали?

— Готвачът казва, че бурята няма да е много страшна — обяви Джийн, която се върна на масата с две чаши чай. Звучеше леко разочарована. — Това явно е най-лошото, което ни чака. Жалко. Нямах нищо против люлеенето на кораба, докато пресичахме Големия залив. След като спрях да повръщам, поне. Все пак той каза, че вероятно ще има доста лошо време, когато минем от другата страна на Суецкия канал.

Франсис вече бе свикнала със странния ентузиазъм на Джийн.

— Едва ли са много пътниците, които се молят за лошо време.

— Аз искам да е лошо. Искам да видим истинска страховита буря. Такава, за която мога да разкажа на Стан. О, знам, че няма да усетим кой знае какво на такъв голям кораб, но много искам да седя тук и да гледам. Поне малко вълнение, нали разбираш? Като на кино, но в реалния живот. Ако питате мен, всичко вече е доста скучно.

Франсис се загледа през прозореца. Някъде неизмеримо далеч светкавици разкъсваха небето. Дъждът вече бе по-обилен, трополеше толкова силно по ламаринения покрив, че се налагаше да говорят високо, за да се чуват. В другия край на столовата няколко жени сочеха далечния хоризонт.

— О, хайде, Франсис. Кажи, че и ти искаш малко вълнение, нали? Виж тази светкавица! Да не искаш да ми кажеш, че това не те прави малко... нали се сещаш? — Джийн се размърда на стола си. — Погледни я само.

Само за миг Франсис си позволи да види вилнеещата буря през очите на Джийн, да остави суровата ѝ енергия да я залее цяла, да я зареди и възпламени. Но създаваните с години навици бяха твърде силни и когато се обърна към Джийн, изражението на лицето ѝ бе спокойно и овладяно.

— Трябва да внимаваш какво си пожелаваш — каза тя. Но продължи да се взира в далечната буря.

Тъкмо се канеха да си тръгват, стояха до вратата и чакаха дъжда малко да отслабне, преди да се втурнат към люка, водещ надолу към каютите, когато дойде морякът. Бутна вратата, вир-вода, след като бе притичал по палубата и донесе с него полъх на влажен и миришещ на дъжд въздух.

— Търся Джийн Касълуърт — каза той, като четеше от някакво листче. — Джийн Касълуърт. — Гласът му бе злокобен.

— Аз съм. — Джийн сграбчи ръката на мъжа. — Защо?

Лицето му бе неразгадаемо.

— Викат Ви в кабинета на капитана, госпожо.

После, докато Джийн стоеше неподвижна, със сковано лице, той се обърна към Франсис, сякаш Джийн вече я нямаше:

— Тя е една от по-младите булки, нали? Казаха ми, че е най-добре някой да я придружи.

Тези думи възпряха всякакви други въпроси. Мъжът ги поведе и Франсис после си каза, че това е най-дългата кратка разходка в живота ѝ. Вече не ги интересуваше дъждът, докато крачеха отривисто по палубата с хангарите, покрай склада за торпеда и нагоре по някакви стълби, докато стигнаха до една врата. Морякът почука рязко. Когато чу „Влезте“, той отвори и застана встрани, протегнал ръка да задържи вратата, докато те двете влязат. По някое време, докато вървяха, Джийн бе уловила ръката на Франсис и сега я стискаше здраво.

Стаята, с прозорци от трите страни, беше много по-осветена от тесния коридор и двете примигнаха. Силуетите на трима човека се очертаваха пред един от прозорците и двама гледаха към тях. Франсис разсеяно отбеляза, че подът е покрит с килим, за разлика от всеки друг под на кораба.

Забеляза с тревога, че и свещеникът е там, а после разпозна служителката от женския корпус, която бе попаднала на тях в онази нощ в машинното отделение. Температурата сякаш спадна рязко и тя потрепери.

Джийн местеше очи от едно мрачно лице към друго и трепереше конвулсивно.

— Нещо е станало с него, нали? — каза тя. — О, боже, ще ми кажете, че нещо е станало с него. Добре ли е? Кажете ми, добре ли е той?

Капитанът размени кратък поглед със свещеника и после пристъпи напред, за да подаде на Джийн телеграма.

— Много съжалявам, скъпа — каза той.

Джийн погледна телеграмата, после отново вдигна очи към капитана.

— М... Х... Това Х ли е? — Тя следеше с пръст буквите по листа. — А? Ти ми я прочети — каза тя и я бутна към Франсис. Ръката ѝ трепереше толкова силно, че хартията прошумоли.

Франсис я хвана, като продължаваше да стиска с другата си ръка тази на Джийн. Хватката на момичето бе толкова силна вече, че усети как кръвта се задържа в пръстите ѝ.

Разбра съдържанието на телеграмата секунда преди да я прочете на глас. Думите се откъснаха от устните ѝ като тежки камъни:

— „Чух за поведението ти на борда. Няма бъдеще за нас.“ — Тя преглътна. — „Не идвай, не си желана.“

Джийн се вторачи в телеграмата, после във Франсис.

— Какво? — възкликна тя в тишината. После помоли: — Прочети я отново.

Франсис много искаше да може да смекчи някак удара от тези думи.

— Не разбирам — отрони Джийн.

— Новините се разнасят по корабите — обади се тихо служителката от женския корпус. — Някой сигурно е казал на някой от другите самолетоносачи, докато бяхме в Цейлон.

— Но никой не знаеше. Освен теб...

— Когато говорихме с началниците на съпруга ти, за да потвърдим телеграмата, те казаха, че той е бил доста разстроен от новината за бременността ти. — Тя спря за миг. — Доколкото разбирам, според посочените от теб дати, би било невъзможно той да е бащата. — Жената говори с такава жестокост, помисли си Франсис, сякаш се радва, че е намерила и още нещо, с което да измъчва Джийн. Сякаш „Не идвай, не си желана“ не беше достатъчно съсипващо.

Джийн бе пребледняла.

— Но аз не съм бременна... тоест...

— Мисля, че предвид обстоятелствата, той смята, че това е без значение.

— Но аз не съм имала възможност да му обясня. Трябва да говоря с него. Разбрал е всичко погрешно.

Франсис се намеси.

— Не беше нейна вината. Наистина. Беше недоразумение.

По лицето на жената се четеше, че е чувала това много пъти. Мъжете просто изглеждаха притеснени.

— Съжалявам — обади се капитанът. — Говорихме с Червения кръст и ще бъде уредено връщането Ви в Австралия. Ще слезете на брега в...

Джийн с яростта на вихрушка се нахвърли на жената от корпуса, размахала свити юмруци.

— Кучка! Проклетата стара кучка! — Преди Франсис да успее да се намеси, тя вече бе ударила няколко пъти жената по главата. — Отмъстителна стара кранта! Само защото не си могла сама да си намериш някого! — крещеше тя. Не обръщаше никакво внимание на мъжете, които се опитваха да я издърпат настрани, нито на молбите на Франсис.

— Не съм направила нищо! — викаше тя през сълзи, докато Франсис и свещеникът я държаха за ръцете и я възпираха с усилие. — Никога нищо не съм сторила! Трябва да кажете на Стан!

Въздухът сякаш бе свършил в стаята. Дори капитанът изглеждаше шокиран. Беше се дръпнал настрани.

— Да ги отведе ли, сър? — Морякът бе влязъл в кабинета, забеляза сега Франсис.

Джийн утихна изведнъж. Капитанът кимна.

— Най-добре. Ще наредя някой да поговори с Вас за... взетите мерки... малко по-късно. Когато нещата... се успокоят.

— Сър — заговори Франсис, задъхана и стиснала треперещото момиче в прегръдките си. — С цялото ми уважение, сър, постъпвате много несправедливо с нея. — Виеше й се свят от цялата жестокост на ситуацията. — Тя беше жертва в случая.

— Ти си сестра, а не адвокат — просъска жената от корпуса, притиснала ръка към окървавената си глава. — Видях ви. Или си забравила?

Беше прекалено късно. Докато Франсис извеждаше Джийн от кабинета на капитана, подкрепяна — или може би задържана — от

другата страна от моряка, успя да чуе, въпреки хлипането на Джийн, гласа на жената:

— Не мога да кажа, че съм изненадана — продължаваше да мърмори тя с кисел и самодоволен глас. — Казаха ми още преди да тръгнем. Предупредиха ме, може да се каже. Тези австралийки всички са една стока.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Ако получите личните вещи на роднина или приятел от военноморските сили, това не означава, че е загинал или е изгубен в боя... Хиляди мъже, преди да бъдат прехвърлени отвъд океана, опаковаха най-ценните си вещи и помолеха да бъдат изпратени у дома. Официалният съвет е: „Доставката на колет не е причина за тревога, освен ако не е придружена от информация в писмо или телеграма към най-близките му от официалните власти“.

„Дейли Мейл“,
понеделник, 12 юни, 1944
г.

Двадесет и три дни

Джийн бе свалена от кораба по време на кратко непланирано спиране в Кочин. На никого друго не позволиха да слезе на брега, но няколко от жените видяха как тя се качва в малката лодка, без да погледне назад, и как я откарват към брега, придружена от служител на Червения кръст, докато чантата и куфарът ѝ стоят подредени в другия край на моторницата. Не махна на никого.

Франсис, която я бе държала в прегръдките си през първата нощ на сълзи и истерия, а после бе останала да седи до нея, когато бе изпаднала в някакво мрачно настроение, се бе опитала безрезултатно да измисли как да оправи нещата. Маргарет дори бе поискала да се срещне с капитана. Той се бе държал много любезно, каза тя след това, но щом като съпругът ѝ вече не я искал, той нямало какво да стори. Не беше казал направо: „Заповедта си е заповед“, но точно това бе имал предвид. Идваше ѝ да извие врата на онази ужасна служителка на женския корпус, бе допълнила тя.

— Можем да пишем на съпруга ѝ — предложи Франсис. Но имаше страшно много за обяснение, а и не всичко можеха да посочат точно. И колко да кажат?

Докато Джийн лежеше, унесена в сън, двете жени бяха съчинили писмо, което смятаха едновременно за вярно и дипломатично. Щяха да го изпратят по пощата в следващия пощенски клон. И двете знаеха, макар никоя да не го изрази гласно, че едва ли щеше да постигне някакъв резултат. Сега трудно успяваха да различат, и то ако закрийт очи от яркото слънце, малката лодка, която акостира на кея. Под един чадър там стояха две фигури и едната пое куфара на Джийн, а другата ѝ помогна да слезе на сушата. Беше невъзможно да видят нещо повече в далечината.

— Не беше моя вината — каза Ейвис, когато тишината стана потискаща. — Няма защо да ме гледате така.

Маргарет избърса очи и с тежки стъпки се запъти навътре.

— Просто е адски тъжно — отрони тя.

Франсис не каза нищо.

Тя не беше красиво момиче, нито дори особено приятно. Но капитан Хайфийлд установи, че в следващите дни не можеше да заличи лицето на Джийн Касълуърт от мислите си. Беше като ситуацията с някой военнопленник: оставянето на брега, предаването под чужда опека. Изражението ѝ на безсилен гняв, отчаяние и накрая унило примирение по лицето ѝ.

Няколко пъти се питаше дали е постъпил правилно. Булките бяха толкова категорични, а възмутеният тон на медицинската сестра продължаваше да го измъчва и сега: „Постъпвате много несправедливо с нея“. Но какво друго би могъл да стори? Служителката от женския корпус бе абсолютно сигурна какво е видяла. Той трябваше да има доверие в своите мъже — същите, които бе предупредил, че няма да толерира подобни простъпки. А и както бе казала жената от корпуса, след като съпругът ѝ вече не я искаше, какво общо можеха да имат те?

И все пак онези две лица — на високото слабо момиче с гневното ѝ обвинение и суровата мъка по лицето на по-младото момиче — го караха да се чуди колко много очакваха те от тези жени, които пътуваха толкова надалеч с обещания, базирани на толкова

малко. Излагаха ги на такива изкушения. Ако изобщо е ставало въпрос за изкушение все пак...

Отстраняването на момичето — второто, свалено на брега при подобни обстоятелства — хвърли мрачна сянка над целия кораб. Усещаше, че жените са по-неуверени от всякога. Те го оглеждаха крадешком, когато минаваше по палубите по време на обиколката си, свиваха се боязливо до вратите, сякаш се бояха да не им отреди същата съдба. Свещеникът се бе опитал да уталожить страховете им по време на проповедите си с внимателно подбрани думи, но това сякаш само бе засилило притесненията им. Служителките на женския корпус, междувременно, бяха напълно изолирани. Жените, които бяха чули за отношението към Джийн, сега бяха решили да покажат презрението си по различни начини, като някои бяха доста по-изобретателни и откровени от останалите, заради което вече няколко от служителките бяха идвали разплакани при него.

Преди няколко седмици би им казал просто да се стегнат. Но сега изпитваше мрачно съчувствие. Това не бе лошо поведение от страна на булките: тези жени бяха поели към някакво голямо приключение. Всъщност бяха напълно безсилни. А подобна безпомощност можеше да провокира необичайни емоции, както в тези, които я изпитваха, така и в страничните наблюдатели.

Имаше си и други грижи. Корабът, сякаш чул за очакващата го съдба, бе претърпял поредица от повреди. Рулят бе зайл и се наложи — за трети път през изминалите десет дни — да минат на аварийно парно управление на курса. Продължаваше да не им достига вода, а инженерите не можеха да установят защо помпите за обезсоляване на морската вода непрекъснато се повреждат. Налагаше се да качи на борда още четиринайсет пасажери от Аден, в това число губернатора на Гибралтар и съпругата му, които били на посещение в пристанището и сега трябваше да ги върне до дома им, а изобщо не знаеше къде ще ги настани. И все по-трудно успяваше да прикрива накуцването си. Добсън много настойчиво го бе попитал онзи ден дали се чувства „напълно добре“, което го принуди да стъпва уверено и на двата си крака, макар болният да туптеше толкова силно, че се наложи да прехапе отвътре бузата си, за да не се издаде. Беше се замислил и за възможността да отскочи до лазарета и да види дали няма да намери нещо подходящо там; в крайна сметка ключовете бяха у него. Но

нямаше никаква представа какви лекарства да използва, а перспективата да нанесе допълнителни поражения го изпълваше с ужас. Само още три седмици, повтаряше си той. Още три седмици, стига да можеше да издържи толкова.

Именно затова реши да организира бал. Добрият капитан правеше всичко по силите си, за да осигури щастието и добруването на пътниците си. Малко музика и внимателно контролирано смесване на мъжете и жените щеше да се отрази добре на всички. А той най-добре разбираше нуждата от отвличане на вниманието.

Мод Гон не беше добре. Може би мрачното настроение в малката каюта, която изглеждаше някак празна без жизнерадостното присъствие на Джийн, я правеше по-вяла. Или пък беше резултат от няколко седмици лоша храна и това, че бе затворена натясно в жегата. Нямаше никакъв апетит и беше умърлушена. Почти не се интересуваше от ходенето до банята или кратките нощни излизания на самолетната палуба, където вече не душеше любопитно непознатия солен въздух изпод жилетката, с която я покриваха в кошницата. Беше отслабнала и лека като перце, а кокалите ѝ се брояха.

Франсис седеше на леглото си и нежно галеше главата на малкото куче, докато то се унасяше с хриптене в сън, премрежило очи. От време на време, сякаш спомнило си за присъствието на Франсис, то размахваше опашка, за да ѝ засвидетелства благодарността си. Беше много мило старо куче.

Маргарет се чувстваше виновна. Изобщо не биваше да я взима със себе си, бе казала тя на Франсис. Трябваше предварително да помисли за жегата, за тясното затворено пространство и да я остави в единствения дом, който тя познаваше, в компанията на кучетата на баща ѝ и сред безкрайните зелени поля, където бе щастлива. Франсис разбираше, че нетипичната за Маргарет нервност е в съзвучие с неизречените ѝ опасения: ако не може дори за едно куче да се погрижи както трябва, тогава какво остава за...?

— Да я заведем горе на разходка — предложи тя.

— Какво? — Маргарет се обърна в леглото си.

— Ще я сложим в твоята кошница и ще метнем шал отгоре ѝ.

Има една оръдейна кула малко след баните, където никой не ходи.

Защо да не поседим за малко там, за да може Мод да се порадва на свеж въздух през деня?

Личеше си, че Маргарет се притеснява, но нямаше особен избор.

— Виж, мога аз да я заведа, нали? — предложи Франсис, забелязала колко изморена е Маргарет.

Неразположението ѝ доказваше, че сигурно не е спала добре няколко нощи.

— Би ли го направила? Добре ще ми дойде да подремна малко.

— Ще останем навън колкото може по-дълго.

Тя закрачи бързо по палуба С, като си даваше сметка, че ако изглежда уверена в действията си, е много по-малко вероятно някой да я спре. Някои от булките вече изпълняваха различни дейности на кораба, вършеха секретарска работа или готвеха. Други се бяха присъединили към наскоро сформирания кръжок за рисуване и гледката на жени на палубата, която доскоро бе считана единствено за територия на обслужващия морски персонал, вече не бе толкова необичайна, колкото допреди две седмици.

Тя отвори малкия люк, после се наведе, пристъпи навън и го подпря отворен зад себе си. Денят бе слънчев, но горещината бе приятна, а не задушаваша. Нежен бриз повдигна копринения шал от кошницата на Франсис и много скоро оттам се подаде малко черно носле, което потръпна любопитно.

— Точно така, момичето ми — окуражи я Франсис. — Да видим дали няма да ти помогне.

След няколко минути Мод Гон изяде една бисквитка и парче бекон — първите два залька, към които изобщо бе проявила интерес от два дни насам.

Остана да седи там с кучето в скута си близо час, загледана в бягащите долу вълни, заслушана в откъслечните разговори и случаен изблик на смях от самолетната палуба отгоре, прекъсвани от различни съобщения по радиоуредбата. Макар да усещаше дрехите си спарени, след като не бяха прани от няколко дни, а при някое движение от тялото ѝ да се разнасяше аромат, който я караше да копнее за душ, тя знаеше, че корабът ще ѝ липсва. Шумовете му ѝ бяха станали толкова познати, че ѝ действаха успокояващо. Дори не бе сигурна дали иска като всички останали да слезе на брега в Аден.

Не бе виждала пехотинеца от два дни.

Предните две нощи на пост пред вратата им бе стоял друг мъж и макар тя да бе прекарала доста време в разходки по палубите на кораба, той не се бе появил никъде. Зачуди се дали не е болен и леко се притесни да не би да го лекува доктор Даксбъри. После си каза, че не бива да се държи като глупачка: вероятно бе най-добре изобщо да не го вижда. Свалянето на Джийн от кораба я бе разтърсило достатъчно силно и нямаше нужда от невъзможно младежко увлечение.

Но близо час по-късно, когато се готвеше да влезе вътре, тя подскочи обратно назад. Лицето му бе бледо, а не с тихоокеански тен като на повечето му колеги, очите му бяха все така потънали в орбитите си, издавайки липсата на сън, но определено беше той. Свободното движение на раменете му, изпънати под униформата в защитен цвят, намекваше за сила, която не бе подозирала, когато го виждаше, застанал неподвижно пред вратата. Беше праметнал торба през рамо и тя за миг се парализира от мисълта, че може да се готви да слезе на сушата.

Без да осъзнава какво прави, Франсис се дръпна назад към стената и притиснала длан до гърдите си, се заслуша в стъпките му, които минаха покрай нея и надолу по пътеката. Беше отминал на няколко крачки, когато забави ход. Франсис, незнайно защо затаила дъх, осъзна, че той ще спре. Вратата се отвори леко, главата му се подаде, само на няколко стъпки от нея, и той се усмихна. Истинска усмивка, която сякаш заличи острите черти по лицето му.

— Добре ли си? — попита той.

Тя нямаше как да обясни защо се крие там. Усещаше, че се е изчервила, и понечи да каже нещо, но после само кимна.

Той я погледна изпитателно, после сведе очи към кошницата.

— Това каквото си мисля ли е? — измърмори той. Звукът на гласа му караше кожата ѝ да настръхва.

— Не е съвсем добре — отвърна тя. — Реших, че ѝ трябва малко свеж въздух.

— Само стой далеч от палуба Д. Там сега има проверки и патрули. — Погледна зад себе си, сякаш искаше да се увери, че наоколо няма никого. — Съжалявам за приятелката ти — каза той. — Не ми се стори редно.

— Не беше — каза тя. — Тя за нищо не бе виновна. Беше само едно дете.

— Хм, флотът може да бъде много суров съдник. — Пресегна се и леко докосна ръката ѝ. — Ти добре ли си все пак?

Тя отново се изчерви и той се опита да се поправи:

— Имам предвид останалите? Всички ли сте добре?

— О, добре сме — отвърна тя.

— Нуждаете ли се от нещо? Още питейна вода? Сухари?

Край очите му имаше три бръчици. Когато говореше, те ставаха по-дълбоки, резултат от годините, прекарани в морето или може би взирание в небето.

— Отиваш ли някъде? — попита тя, сочейки торбата му. Бе готова на всичко само за да престане да се взира в него.

— Аз ли? Не... Това е официалната ми униформа.

— О.

— Не съм дежурен тази нощ — каза той. Усмихна ѝ се, сякаш това бе нещо хубаво. — За танците?

— Моля?

— Не знаете ли? Има бал на самолетната палуба тази вечер. Заповед на капитана.

— О! — възкликна тя, по-силно отколкото бе искала. — О! Чудесно!

— Надявам се да пуснат водата за малко. — Той се ухили. — Вие, момичета, ще побегнете като опарени от миризмата на хиляда потни моряци.

Тя сведе очи към омачканите си панталони, но вниманието му бе привлечено от някаква фигура в далечината.

— Ще се видим горе — каза той и лицето му отново доби строгия военен вид. С кимване, което можеше да се приеме и за военен поздрав, той изчезна.

Музикантите от Кралския пехотински оркестър седнаха на импровизираната сцена пред столовата на палубата, малко встрани от контролната кула, и засвириха акордите на „Ти си под кожата ми“. Двигателите на „Виктория“ бяха спрени за ремонт и корабът се носеше спокойно върху тихите води. На палубата се въртяха в танц няколкостотин булки в най-хубавите си рокли — или поне най-хубавите, до които им бяха позволили да се доберат в багажа, — като

някои танцуваха с мъжете, а други, кикотейки се, с приятелки. Край контролната кула бяха наредени маси и столове, донесени от столовата, за да се настанят онези, които не можеха или не искаха да продължат с танците. Над тях, в небето на Индийския океан, звездите грееха ярко като фенери в бална зала и къпеха вълните със сребро.

Човек би могъл да си представи — с по-голямо въображение и при положение че не обръща внимание на оръдията, на ожулената палуба и разнебитените маси и столове, — че се намира в някоя от величествените бални зали на Европа. Капитанът бе изпитал необичайна радост от гледката, защото усещаше — доста сантиментално, трябваше да признае, — че това е най-малкото, което корабът заслужава в последното си плаване. Малко показност и пищност. Малко веселие.

Мъжете, в най-официалната си униформа, изглеждаха по-бодри, отколкото от доста време насам, а булките — готови да се разбунтуват след временното затваряне на фризьорския салон — също бяха се оживили и развеселили, благодарение на разрешените извънредни душеве с морска вода. За всички бе хубаво, че имат повод да се облекат официално, помисли си той. Дори и мъжете обичаха да се показват с официалната си тропическа униформа.

На палубата се бяха оформили обичайните вече групички и близки кръгове и всички бърбреха оживено, а мъжете явно временно не се притесняваха от липсата на определена йерархия в ранговете. „Какво толкова?“, помисли си Хайфийлд, когато една от служителките на женския корпус го бе попитала дали иска да бъде наложено „подходящо разделение“. Това плаване вече бездруго бе необикновено.

— Колко време е нужно, за да бъде презареден с гориво „Виктория“, капитан Хайфийлд?

До него седеше една от пътничките, дребна на ръст жена от женския отряд на Кралските военноморски сили, с която Добсън го бе запознал половин час по-рано. Тя беше дребна, тъмнокоса и много сериозна на вид, и толкова надълго и нашироко го бе разпитвала за техническите детайли на кораба му, че той се изкушаваше да я попита дали не шпионира за японците. Но не го направи. Някак си не му приличаше на жена с чувство за хумор.

— Знаете ли какво? Не мисля, че мога да ви кажа веднага — излъга той.

— Малко повече, отколкото е нужно на момчетата — измърмори под нос доктор Даксбъри и се разсмя.

Като признание за търпението им в трудната ситуация с водата капитан Хайфийлд бе обещал на всеки от екипажа допълнителна глътка ром. Само за да загреят за вечерта, бе обявил той под бурни овации. Подозираше обаче, че доктор Даксбъри се е снабдил с повече от полагаемата дажба.

„Какво толкова?“, отново си помисли той. Скоро щеше да си тръгне. Кракът толкова го болеше тази вечер, че сам се замисляше за допълнителна дажба. Ако положението с водата беше по-различно, щеше да го сложи във вана със студена вода — което донякъде облекчаваше болките, — но вместо това го очакваше поредната безсънна нощ.

— Служили ли сте редом с някои от американските самолетносащи? — попита жената от флота. — Ние бяхме заедно с „Индиана“ в Персийския залив и трябва да отбележа, че тези американски кораби са доста по-добри от нашите.

— Значи знаете много за корабите, така ли? — попита доктор Даксбъри.

— Естествено — отвърна тя. — Служила съм във флота четири години.

Доктор Даксбъри сякаш не беше я чул.

— Приличате ми малко на Джуди Гарланд. Някой казвал ли ви го е? Гледали ли сте я в „Аз и моето момиче“?

— Опасявам се, че не.

„Ето че пак се почва“, помисли си капитан Хайфийлд. Вече бе изтърпял няколко вечери със заместващия си лекар и поне половината бяха свършвали с ужасното му припяване на разни весели песнички. Толкова много говореше за музика и толкова малко за медицина, че Хайфийлд се запита дали флотът не е трябвало да провери по-внимателно документите му, преди да го вземе на служба. Въпреки съмненията си, той не бе поискал да има втори лекар на борда, както би направил при предишни плавания. Осъзна, с пристъп на угризение, че разсеяността на доктор Даксбъри го устройваше идеално: не му трябваше някой съвестен лекар, който да задава всякакви въпроси за крака му.

Хвърли последен поглед на веселбата пред масата му; оркестърът бе засвирил бърз шотландски танц и момичетата се въртяха и подвикваха весело със зачервени лица и пъргави крака. После погледна към Добсън и капитана на пехотинците, които си приказваха с капитана на летците, застанали близо до спасителните лодки. Беше си свършил работата. Те можеха да поемат нататък. И без това никога не си беше падал по танците.

— Извинете ме — каза той, докато се надигаше с усилие от мястото си, — трябва да се погрижа за нещо важно. — След което се оттегли.

— На Джийн щеше много да ѝ хареса — обади се Маргарет. Седнала в удобния стол, който Денис Тимс бе качил тук от офицерската столова, наметната с лек шал върху раменете, тя направо сияеше. Един добър сън и оздравяването на Мод Гон значително бяха повдигнали настроението ѝ.

— Горката Джийн — каза Франсис. — Чудя се какво ли прави.

Ейвис, малко встрани от тях, танцуваше с един от облечените в бяло офицери. Косата ѝ, грижливо направена във фризьорския салон, грееше като мед под светлините, а тънката ѝ талия и богато набрана пола не издаваха нищо за състоянието ѝ.

— Не мисля, че нашата приятелка ей там се тревожи особено, нали? — Маргарет кимна.

Само два часа след свалянето на Джийн от кораба Ейвис бе завзела леглото ѝ, за да разположи там дрехите и обувките, които бе поискала да донесат от куфара ѝ в багажното отделение.

Франсис бе толкова ядосана, че с мъка бе потиснала желанието си да събори всичко на пода.

— Какво толкова? — бе възразила Ейвис. — На нея вече не ѝ трябва.

Тя все още празнуваше победата си в следобедното състезание за най-умело използване на декоративни материали върху вечерна чанта. Макар да бе споделила с момичетата, че за нищо на света не би се появила с творението си пред хората. Важното бе, че бе победила Айрийн Картър. Сега я водеше с две точки в конкурса за кралица на „Виктория“.

— Не мисля, че тя изобщо се тревожи за нещо... — Франсис прехапа език.

— Хайде да не мислим за това тази вечер, а? Вече няма какво да сторим.

— Да — съгласи се Франсис.

Никога не се бе интересувала особено от дрехи и с облекчение бе разчитала на униформата си, откакто се помнеше. Никога не бе искала да привлича внимание към себе си. Сега приглади полата си: в сравнение с пъстроцветните рокли на другите, тази, която някога бе смятала за елегантна, ѝ се стори вехта. Водена от странна прищявка, тя бе разпуснала косата си от обичайния стегнат кок на тила и докато се гледаше в огледалото, забеляза как падащите по раменете ѝ кичури смекчават чертите на лицето ѝ. Сега, заобиколена от старателно фризираните коси на всички останали, резултат от часове, прекарани с ролки на главата, и последващо нанасяне на лосиони, тя се почувства недодялана, груба и се размечта за сигурността на фуркетите си. Чудеше се дали може да сподели притесненията си с Маргарет, да потърси подкрепата ѝ. Но при вида на запотеното лице и подпухнало тяло на приятелката ѝ, която бе пристегната от същата памучна рокля, която бе носила през последните четири дни, въпросите замряха на устните ѝ.

— Да ти донеса ли нещо за пиене? — попита вместо това тя.

— Какво си съкровище! Мислех, че никога няма да попиташ — обади се Маргарет. — Сама бих отишла да взема нещо, но ще ми трябва кран да ме вдигне от стола.

— Ще ти донеса една сода.

— Бог да те благослови! Не искаш ли да танцуваш?

Франсис спря.

— Какво?

— Няма защо да стоиш до мен през цялото време. Аз съм голямо момиче. Върви да се забавляваш.

Франсис набърчи нос.

— По-добре ми е в периферията.

Маргарет кимна и вдигна ръка.

Не беше съвсем вярно. Тази нощ, под закрилата на полумрака, в сладостната атмосфера и липса на чуждо внимание, което ѝ даваше музиката, Франсис бе усетила в гърдите ѝ да се прокрадва копнеж да

бъде едно от момичетата, които се въртяха на дансинга. Никой нямаше да я съди за това. Никой нямаше да ѝ обърне внимание. Всички явно го приемаха такова, каквото беше: невинно развлечение, простичко удоволствие, откраднато на лунна светлина.

Взе две чаши сода и се върна при Маргарет, която наблюдаваше танцьорите.

— Аз никога не съм била особено запалена по танците — призна тя, — но като ги гледам сега, бих дала всичко на света да изляза на дансинга.

Франсис кимна към корема ѝ.

— Не ти остава много — каза тя. — После можеш да танцуваш фокстрот из цяла Англия.

Повтаряше си, че няма голямо значение, че не го вижда. Че дори може да е за предпочитане, предвид външния ѝ вид. Че вероятно е потънал в тълпата и танцува с някое красиво момиче с яркоцветна рокля и сатенени пантофки. И бездруго бе станала толкова добра в отблъскването на мъжете, че не би могла да се държи иначе.

Единствените танцови забави, на които бе присъствала в съзнателния си живот, бяха в болнични отделения; там беше лесно. Или танцуваше с колегите си, които обикновено бяха стари приятели и спазваха благоприличие, или с пациенти, към които се държеше майчински и които обикновено запазваха високото си уважение към всеки, свързан с медицината. Тя често се улавяше, че ги съветва да си пазят крака или внимава дали се чувстват комфортно, докато обикалят дансинга. Старшата сестра, Одри Маршал, се бе шегувала с нея, че все едно ги води на медицинска разходка. Нямаше представа как би трябвало да се държи с тези засмени, наперени мъже, толкова красиви в официалните си униформи, че някои направо спираха дъха ѝ. Нямаше да може да поддържа лек и незначителен разговор или да флиртува невинно. Щеше да се чувства твърде притеснена и засрамена от бледосинята си рокля, редом с прекрасните одежди на всички наоколо.

— Здравей — каза той и седна до нея. — Чудех се къде ли мога да те намеря.

Тя не можеше да отрони и дума. Тъмните му очи я гледаха внимателно, а лицето му бе смекчено от мрака. Усещаше слабата миризма на карболова киселина по кожата му, характерна за плата на

униформата му. Ръката му лежеше на масата пред нея и тя се пребори с импулсивното желание да я докосне.

— Питам се дали не искаш да танцуваме — предложи той.

Тя се взираше в ръката и при възможността да я усети върху талията си, да приближи тяло до неговото усети как в нея се надига паника.

— Не — рязко отвърна тя. — Всъщност аз... аз тъкмо си тръгвах.

Последва кратко мълчание.

— Късно е — призна той. — Надявах се да се кача тук по-рано, но имаше малък инцидент долу в кухните и неколцина от нас трябваше да се погрижим за това.

— Благодаря все пак — каза тя. — Надявам се, че ще прекараш приятно остатъка от вечерта.

В гърлото ѝ бе заседнала буца. Тя събра нещата си и той стана, за да ѝ направи път да мине.

— Не си тръгвай — помоли Маргарет.

Франсис се обърна рязко.

— Хайде. За бога, момиче, цяла вечер ми правиш компания тук и сега поне можеш да обиколиш веднъж дансинга. Покажи ми какво изпускам.

— Маргарет, съжалявам, но аз...

— За какво съжаляваш? О, стига, Франсис. Няма смисъл и двете да стоим отстрани. Раздвижи се малко, както обичаше да казва скъпата ни приятелка. Един танц за Джейн.

Тя погледна отново към него, после към тълпата на дансинга, към неспирната въртележка от бели униформи и цветни рокли, като не можеше да реши дали се страхува да се озове в тълпата, или от близостта с него.

— Хайде, момиче.

Той още стоеше до нея.

— Един бърз танц? — протегна ѝ ръка той. — За мен ще бъде удоволствие.

Нямаше доверие на гласа си, затова просто му подаде ръка.

Не искаше да мисли за тази нощ и невъзможността на цялата ситуация. За факта, че изпитваше чувства, които отдавна си бе казала, че е опасно да изпитва. За факта, че неизбежно щеше да има болезнени

последници. Просто затвори очи, легна по гръб на леглото си и се наслади на онези мигове, които бе скътала дълбоко в душата си: четирите танца, в които я бе прегръщал, едната му ръка, стиснала нейната, а другата — почиваща на талията ѝ; и как по време на последния, макар той да се държеше на благоприличното разстояние от десетина сантиметра от нея, тя усещаше дъха му по голата си шия.

И как я бе погледнал, когато я пусна накрая. Нямах ли неохота в начина, по който ръката му бавно се бе откъснала от нейната? Щеше ли да навреди някому, ако си представяше, че е имало? Нямах ли нещо повече в начина, по който бе навел глава към нейната и много тихо бе прошепнал: „Благодаря“?

Онова, което чувстваше към него, я шокираше и я караше да се срамува. Но откритието, че е способна на подобни чувства, я окриляше. Хаотичните, завладяващи емоции, които бе изпитала тази вечер, я караха да се пита дали не е прихванала някакъв морски вирус. Никога не се бе усещала толкова трескава, толкова неспособна да събере мислите си. Захапа ръката си, мъчейки се да сдържи истеричния смях, надигащ се в гърдите ѝ и готов да избухне в само бог знае какво. Наложил си да диша дълбоко, опитал да си върне вътрешното спокойствие, което ѝ бе давало утеха в изминалите шест години.

Беше просто танц. „Един танц“, прошепна тя сама на себе си и дръпна чаршафа над главата си. Защо не можеше да е благодарна за това?

Чу стъпките, после мъжки гласове. Някой говореше с пехотинеца пред вратата, млад заместник с червена коса и сънени очи. Лежеше и слушаше разсеяно, като се питаше дали е време за смяна на поста. После рязко седна.

Беше той. Остана неподвижна още минута, за да се увери, че не е сбъркала, после се смъкна от леглото, докато сърцето ѝ биеше лудо в гърдите. Сети се за Джийн и изтръпна. Може би беше толкова заслепена от увлечението си по него, че не виждаше какво стои пред нея.

Допря ухо до вратата.

— Какво мислиш? — питаше той.

— Мина повече от час — отвърна другият, — но май нямаш особен избор.

— Не ми харесва това — каза той. — Никак не ми се иска да го правя.

Тя отстъпи назад и в същото време дръжката се завъртя и вратата тихо се отвори. Лицето му се показа в пролуката, като повторение от по-рано, когато отново я бе зърнал, шокирана и бледа, осветена от сребристите лампи в коридора.

— Чух гласове — каза тя, притеснена от това, че е по нощница. Затършува зад гърба си за шала си и побърза да се загърне прилично.

— Много съжалявам, че ви безпокоя — гласът му бе нисък и тревожен, — но долу имаше инцидент. Мислех си... Виж, нуждаем се от помощта ти.

След края на танците се бяха заформили няколко неофициални партита в различни части на кораба. Едно от тях бе стигнало чак до задушните помещения на машинното отделение в дясната част на кораба, където един от огнярите танцувал валс с една от булките по пътека, минаваща край главния двигател. Разказите на очевидците засега бяха объркани, но явно двамата бяха паднали в шахтата на двигателя. Мъжът бил в безсъзнание, а жената имала ужасна рана на лицето.

— Не можем да повикаме корабния лекар по очевидни причини. Но трябва да ги измъкнем оттам, преди смяната на пазачите. — Той се поколеба. — Мислехме... аз сметнах, че може да ни помогнеш.

Тя обви тялото си с ръце.

— Съжалявам — прошепна тихо. — Не мога да сляза там. Ще трябва да намериш някой друг.

— Аз ще бъда там. Ще остана с теб.

— Не става дума...

— Няма защо да се притесняваш, гарантирам ти. Те знаят, че си медицинска сестра.

Тогава тя погледна в очите му и разбра какво се опитва да й каже.

— Няма кой друг да помогне — каза той и погледна часовника си. — Имаме само двайсетина минути. Моля те, Франсис.

Никога досега не бе използвал името й. Дори не бе сигурна, че го знае.

В мрака се чу гласът на Маргарет.

— Аз ще дойда с теб. Ще остана с теб. Ако ще се чувстваш по-добре с приятел наблизо.

Разкъсваше се от колебания, объркана от близостта му.

— Само ги прегледай, моля те. Ако е наистина много зле, ще събудим доктора.

— Ще си взема медицинската чанта — каза тя. Бръкна под леглото, за да извади металната кутия. Маргарет тежко се надигна от отсрещното легло и наметна халат, който вече едва покриваше кръглия ѝ корем. Тя стисна окуражително ръката на Франсис.

— Къде отивате? — попита Ейвис и светна лампата. Тя седна, примигна сънено, след като всички се озоваха на светло.

— Да подишаме малко въздух — отвърна Маргарет.

— Не съм толкова наивна.

— Ще идем да помогнем на едни хора, които са се наранили долу — обясни Маргарет. — Ела с нас, ако искаш.

Ейвис ги изгледа, сякаш преценяваше дали да тръгне.

— Поне това можеш да направиш.

Ейвис се смъкна от леглото си и се наметна с прасковен на цвят копринен халат, след което мина покрай пехотинеца, който ѝ задържа вратата, за да излезе, допрял пръст до устните си, и ги последва, докато вървяха бавно по коридора към стълбите.

Зад гърбовете им червенокосият пехотинец застана отново на поста си да охранява каюта, която сега беше празна, ако не се брои спящото куче.

Чуха гласовете, преди да ги видят: идваха от дълбините на кораба, покрай стълби и тесни коридори, които се сториха безкрайни на Маргарет, докато стигнаха до задния десен двигател. Жегата беше ужасна; мъчейки се да не изостава от другите, тя се задъхваше и често се налагаше да бърше чело с ръкав. В устата ѝ имаше вкус на масло. А после чуха женски плач, прекъсван от приглушени гласове, мъжки и женски, някои спореци, други — умолителни, и всичко това на фона на гръмовно пуфтене и дрънчене, звуци, които се изтръгваха от сърцето на звяра. Може би в отговор на шума, Франсис забърза крачка и вече направо тичаше заедно с пехотинеца напред по коридора.

Маргарет стигна до машинното отделение няколко секунди след останалите. Когато най-сетне отвори люка, жегата бе толкова непоносима, че се наложи да остане неподвижна, докато свикне малко.

Пристъпи на пътеката вътре и погледна надолу, следвайки шумовете. На четири-пет метра по-надолу, в огромна шахта в пода —

малко като пропаднал боксов ринг, — един моряк лежеше на пода, с гръб към стената, опрян от едната страна на хлипаща жена, а от другата, подкрепян от свой приятел. В ъгъла явно набързо бяха зарязали играта на карти върху една щайга и наоколо се търкаляха няколко обърнати чаши. В средата огромният двигател — истински лабиринт от тръби и клапи — пухтеше и стържеше на равномерни интервали с оглушителния ритъм на металните си части, а от клапите периодично свистеше пара, сякаш подчинена на адски закон. В далечния край, свита под пътеката, друга жена притискаше лицето си с ръка и плачеше.

— Какво ще каже той обаче? Какво ще си помисли за мен?

Някъде напред Франсис вече тичаше към стълбата, която водеше надолу в дълбините на двигателя, а краката ѝ стъпваха безшумно по ламаринения под. Проби си път през пияните мъже, застанали наоколо, клекна и огледа внимателно какво има под прогизналата от кръв мръсна кърпа, увита около ръката на мъжа.

Маргарет се облегна на металното въже, което служеше за парапет, и видя едно друго момиче да отдръпва ръката на ранената жена от лицето ѝ, за да почисти ужасната рана с мокра кърпа. Няколко моряци се мотаеха наблизо, все още в официалните си униформи, докато някои издърпваха настрана огромни кислородни цилиндри и парчета разкъсано предпазно въже. Двама пушеха, като дърпаха дълбоко от цигарите си като изпаднали в шок. Покрай стените тръбите на двигателя проблясваха в приглушената светлина.

— Падна по стълбите и кислородните бутилки се стовариха отгоре му — викаше някакъв мъж. — Не мога да ви кажа къде е ударен. Късмет е, че цялото място не хвъркна във въздуха.

— От колко време е в безсъзнание? — Франсис говореше високо, за да я чуят въпреки шума на двигателя. — Кой друг е пострадал?

Вече нямаше никакво стеснение в поведението ѝ: беше поела контрола.

Застанал до нея, пехотинецът бе разхлабил кожената яка на униформата си и сега изпълняваше инструкциите ѝ, като търсеше разни неща в медицинската чанта. Той нареди нещо на останалите моряци, двама от които хукнаха нагоре по стълбите, явно доволни да се махнат оттук.

Ейвис стоеше на пътеката с гръб към стената. Притесненото изражение на лицето ѝ издаваше, че вече е решила, че това място не е за нея. Маргарет си спомни за Джийн и се запита за миг дали някоя от тях изобщо бе в безопасност, имайки предвид наказанието ѝ. Но после видя как Франсис се навежда над изпадналия в безсъзнание мъж и докато повдига клепачите му с едната си ръка, рови с другата в медицинската си чанта, и разбра, че не може да си тръгне.

— Идва в съзнание. Някой да държи главата му настрани, моля. Как се казва? Кенет? Кенет — повика го тя, — можеш ли да ми кажеш къде те боли?

Изслуша го, после вдигна ръката му и подръпна всеки пръст.

— Отвори ми това, моля.

Пехотинецът се пресегна натам, където сочеше ръката ѝ, и извади нещо като комплект за шиене. Маргарет се извърна настрани. Под краката ѝ пътеката вибрираше с ритъма на двигателя.

— Кога казаха, че се сменя охраната? — нервно попита Ейвис.

— След четиринайсет минути — отвърна Маргарет. Зачуди се дали да не слезе и да им напомни за времето, но ѝ се стори безполезно: движенията им вече бяха забързани.

Точно когато се извърна, забеляза един от мъжете. Беше седнал на пода в ъгъла и Маргарет осъзна, че от няколко минути не сваля очи от Франсис. Странният блясък в погледа му я накара да се запита дали халатът на Франсис не е прекалено разгърнат. Сега ѝ се стори, че вниманието му не е толкова похотливо, но не беше и особено благосклонно. Стори ѝ се, че гледа така, сякаш знае нещо. Приблужи се до Ейвис, понеже се почувства неудобно.

— Мисля, че трябва да си вървим — каза Ейвис.

— Тя няма да се бави — каза Маргарет. Вътрешно бе съгласна с нея: мястото беше ужасно. Така човек можеше да си представи ада, ако имаше такава склонност. И въпреки това Франсис изглеждаше напълно в свои води.

— Съжалявам, че те замесих в това, Никол. Не можех да го оставя. Не и в това състояние.

Джоунс Уелсеца разхлаби кожената си яка с пръст, после погледна маслото, с което бе изцапал панталона си.

— Това е последният път, в който се оставям Дакуърт да ме замъкне на някое късно парти. Проклет глупак! Униформата ми е съсипана. — Запали цигара и се загледа в знаците по стената, които забраняваха пушенето. — Както и да е, друже, длъжник съм ти.

— Мисля, че на другото си длъжник — обади се Никол. Погледна часовника си. — Господи! Имаме осем минути, Франсис, преди да се наложи да ги измъкнем оттук.

Приклекнала до него на пода, Франсис тъкмо довършваше почистването на порязаното лице на момичето. То бе престанало да плаче и бе изпаднало в безпаметен шок, подсилен, подозираше Никол, от количеството алкохол, което, изглежда, бе изпило. Косата на Франсис, влажна от пот, бе залепнала покрай лицето ѝ; светлият ѝ памучен халат бе прилепнал към кожата, омазан с масло и смазка.

— Подай ми морфина, моля — каза тя.

Той извади малко кафяво шише от чантата ѝ. Тя го взе, после хвана ръката му и я сложи върху парчето марля на лицето на момичето.

— Дръж здраво — нареди тя. — Колкото можеш. Някой да провери как е Кенет, моля. Гледайте дали няма да повърне.

С ловкост, която бе резултат от дълга практика, тя махна тапата на шишето и напълни една спринцовка.

— Скоро ще се почувстваш по-добре — каза тя на пострадалото момиче и след като Никол се дръпна да ѝ направи място, тя допря иглата до кожата. — Ще се наложи да зашия раната — обясни тя, — но ти обещавам да направя съвсем малки шевове. Повечето и бездруго ще са скрити в косата ти.

Момичето кимна безмълвно.

— Трябва ли да го правиш тук? — попита Никол. — Не може ли да я качим горе и там да продължиш?

— Една служителка от женския корпус обикаля непрекъснато палубата на хангарите — обади се един от мъжете.

— Просто ме оставете да си свърша работата — каза Франсис с лека стоманена нотка в гласа. — Ще действам възможно най-бързо.

Няколко мъже вече изнасяха Кенет нагоре, като си го подаваха един на друг по стъпалата и си подвикваха да внимават с крака му и с главата.

— Твоята приятелка няма да каже нищо, нали? — Загледан в тях, Джоунс се почеса по главата. — Имам предвид, можем ли да ѝ се

доверим?

Никол кимна. Трябваша ѝ няколко опита, преди да вдене иглата; забеляза как треперят пръстите ѝ.

Мъчеше се да измисли как да ѝ благодари, да изрази възхищението си. Когато я бе държал в прегръдките си на горната палуба по време на танците, бе видял това стеснително момиче да се отпуска и за кратко да засиява. Сега, в тази обстановка, тя бе непозната за него. Никога не бе виждал друга жена толкова уверена в изпълнението на дълга си и разбра, с гордост, каквато не бе изпитвал никога досега, че пред него стои равен.

— Времето?

— Четири минути — обяви той.

Тя поклати глава, сякаш изправена пред невъзможен избор. После той вече не можеше да мисли изобщо. При първия шев една от приятелките на момичето припадна и двете приятелки на Франсис трябваше да я извадят навън и да я свестят. Шевовите отново бяха прекъснати, когато двама мъже се сбиха и той и Джоунс се намесиха да ги разтърват. Времето бързо се търкаляше напред, а стрелките на часовника му неумолимо се придвижваха към следващата цифра.

Никол усети, че поглежда към люка, убеден, че въпреки оглушителния шум на двигателя, чува стъпки.

А после тя се обърна към него с мръсно лице, зачервена от жегата.

— Готови сме — каза с лека усмивка. — Свърших.

— Остава малко повече от минута и половина — каза Никол. — Хайде, трябва да се махаме оттук. Оставете това — викна той на моряците, които се опитваха да поправят скъсаното предпазно въже. — Няма време. Само ми помогнете да я вдигнем.

Маргарет и Ейвис стояха до люка на пътеката отгоре и Франсис им махна, сякаш им казваше, че вече могат да си вървят. Маргарет махна в отговор, че ще я изчакат.

Той се изправи и ѝ подаде ръка да стане. Тя се поколеба, после я пое и приглади косата си настрани. Той се помъчи да не сваля очи към халата ѝ, който сега ясно очертаваше стройните извивки на гърдите ѝ. Пот проблясваше по кожата ѝ и се стичаше във вдлъбнатината на мръсни вадички. „Господ да ми е на помощ!“, помисли си Никол. „Това е гледка, която с мъка ще забравя.“

— Трябва да пазиш мястото сухо — тихо каза тя на момичето. — Няма да миеш косата си поне няколко дни.

— И без това не помня кога за последен път съм я мила — измърмори то.

— Чакай малко — възкликна Джоунс Уелсеца зад гърба му. — Не те ли познавам?

Отначало тя си помисли, че той говори на раненото момиче. После осъзна, че се отнася за нея, и изражението на лицето ѝ се скова.

— Никога не си бил в Моротай — каза Никол.

— В Моротай? Неее. — Джоунс клатеше глава. — Не беше там. Но никога не забравям лице. Познавам те отнякъде.

Франсис, забеляза Никол, бе пребледняла силно.

— Не мисля — тихо каза тя. Започна да събира нещата в медицинската си чанта.

— Дааа... дааа... Знам, че ще се сетя. — Джоунс тръсна глава. — Никога не забравям лица.

Тя се изправи, вдигнала ръка към челото си, като човек, който страда от главоболие.

— Най-добре е да вървя — каза тя на Никол. — Те ще се оправят. — Очите ѝ срещнаха неговите само за миг.

— Ще те изпратя догоре — каза той.

— Не — рязко го спря тя. — Недей, ще се оправя. Благодаря.

Парчета от превръзки и лепенки се бяха разпилели по пътеката, но изглежда, не я интересуваше повече. Загърна добре халата около тялото си и тръгна да се промушва край двигателя нагоре към стълбите, стиснала медицинската си чанта под ръка.

— О, не...

Никол откъсна очи от Франсис и погледна Джоунс Уелсеца. Той се взираше в нея и клатеше глава, озадачен. После по лицето му се изписа коварна усмивка.

— Какво? — попита Никол. Следваше Франсис към стълбата и сега се пресегна за сакото си, което бе метнал върху един сандък с инструменти.

— Не... не може да бъде... изобщо... — Джоунс погледна назад и внезапно съгледа мъжа, с когото явно искаше да говори. — Хей, Дакуърт, и ти ли си мислиш, каквото и аз? Куинсланд? Нали, точно така?

Франсис се бе изкачила по стълбата и сега вървеше към другите две жени с наведена глава.

— Веднага се сетих — отвърна му глас с тежък лондонски акцент. — Старата бърлога „Спокойна почивка“. Да не повярваш, нали?

— Какво става? — попита Ейвис отгоре. — За какво говори той?

— Не мога да повярвам — викна Джоунс Уелсеца и избухна в гръмък смях. — Медицинска сестра! Чакай само да кажем на нашия Кени! Сестра!

— За какво, по дяволите, говориш, Джоунс?

На лицето на Джоунс, когато се обърна към Никол, грееше онази усмивка, с която той посрещаше всички големи изненади в живота, независимо дали става въпрос за допълнителна дажба алкохол, победа в битка или успешна измама на карти.

— Твоята малка сестричка, Никол — каза той, — беше проститутка.

— Какво?

— Питай Дакуърт — попаднахме на нея в един клуб в Куинсланд, сигурно е било преди четири или пет години вече.

Смехът му, както и гласът, стигна въпреки шума до ушите на изтощените мъже и до жените, които бавно вървяха по пътеката. Някои спряха, заковани на място от възклицанието на Джоунс, и сега слушаха.

— Не се прави на глупак. — Никол погледна нагоре към Франсис, която бе стигнала почти до люка. Тя гледаше право напред, а после, може би след незначителна вътрешна борба, си позволи да сведе очи към него за миг. В тях той видя примирение. Осъзна, че е вкочанен.

— Но тя е омъжена.

— Какво? За сводника си ли? Беше любимката на собственика, точно така! А виж сега! Можеш ли да повярваш? Превърнала се е във Флорънс Найтингейл!

Гръмкият му смях следваше бързите стъпки на Франсис по целия път до люка и отвъд него по тесния коридор.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

*Имаше девойка англичанка,
Сюзън Самърс казваше се тя,
За четиринайсет години
пратена бе тук,
Всички ние бяхме тъй.
Нашият фермер купи
свободата ѝ
И ожени се за нея веднага,
Добре погрижи се за нас тогава
На земята на Ван Диймън.*

От

*„Земята на Ван
Диймън“,
австралийска
народна песен*

Австралия, 1939 г.

Франсис провери тенекиената кутия за бисквити поне четири пъти, преди да дойде господин Радклиф. Беше надзърнала също и в дъното на чекмеджето с прибори за хранене, и в съдинката зад стъклената преграда, както и под дюшека в стаята, която преди много години бе спалнята на родителите ѝ. Няколко пъти попита майка си къде са парите, но отговорът бе очевиден в дъхтящото на алкохол унесено хъркане.

Не и за господин Радклиф обаче.

— Е, къде са? — попита той усмихнат. Както се усмихва акулата, когато отваря уста да захапне.

— Много съжалявам. Не знам какво е направила с тях. — Глезенът ѝ бе пъхнат зад вратата, за да я задържи така, че да му попречи да види вътре, но господин Радклиф се наведе настрани и

надникна през мрежата на вратата към майка ѝ, която се бе излегла на фотьойла.

— Не знаеш — каза той. — Разбира се.

— Тя не е добре в момента — каза Франсис, придърпвайки смутено полата си надолу. — Може би когато се събуди, ще ми каже. — Зад гърба му видя двама съседни да минават по улицата. Измърмориха си нещо, вторачили погледи в нея. Нямаше нужда да чуе думите им, за да разбере за какво си говорят. — Ако искате, мога да мина по-късно и да ги донеса?

— Как? Както направи майка ти миналата седмица ли? И предната също? — Той приглади несъществуваща гънка на панталона си. — Сигурно в портмонето ти няма достатъчно дори и за хляб.

Тя не каза нищо. Така, както стоеше на вратата, изглежда, че очакваше от нея да го покани да влезе. Но тя не искаше господин Радклиф, със скъпите му дрехи и лъснати обувки, да седне в мръсния им хол. Не и преди да е имала възможност да разтреби.

Двамата стояха един срещу друг на верандата, застинали в някакво неловко очакване.

— Май те нямаше наоколо известно време. — Не беше точно въпрос.

— Живях у леля си Мей.

— О, да. Тя почина, нали? От рак, така ли беше?

Франсис не можеше да отговори, без да се насълзят очите ѝ.

— Да — каза тя. — Аз бях при нея... да ѝ помагам.

— Съжалявам за загубата ти. Сигурно знаеш, че майка ти не се справяше особено добре, докато те нямаше. — Господин Радклиф погледна покрай нея през вратата и тя се пребори с желанието си да я притвори още малко.

— Тя... закъснява с плащанията. Не само при мен. Няма да ти дадат нищо и в магазина на Грийн или на Мейхю.

— Ще се оправя — каза Франсис.

Той се обърна към блестящата кола, която стоеше на пътя. Две момчета се оглеждаха в страничното огледало.

— Майка ти беше хубава жена, когато работеше за мен. Ето в какво те превръща пиенето.

Тя не отклони поглед от него.

— Май няма какво друго да ти кажа за майка ти.

Тя все още мълчеше.

Господин Радклиф прехвърли тежестта на тялото си от единия на другия крак, после погледна часовника си.

— На колко години си, Франсис? — попита той.

— На петнайсет.

Той я огледа, сякаш я преценяваше. После въздъхна, сякаш щеше да направи нещо въпреки волята си.

— Виж, ето какво ще направим, ще ти позволя да работиш в хотела. Може да миеш чиниите. Да чистиш. Явно не можеш да разчиташ на майка ти да те издържа. Внимавай да не ме разочароваш обаче, иначе ще останеш на улицата.

После си тръгна, след като прогони момчетата от колата, преди тя да успее да му благодари.

Познаваше господин Радклиф, откакто се помнеше. Повечето хора в Ейнсвил го познаваха: той беше собственик на единствения хотел и на няколко къщи, които даваше под наем. Все още си спомняше времето, когато майка ѝ, преди да попадне в лапите на алкохола, отиваше вечер да работи в бара на хотела, а леля Мей се грижеше за нея. По-късно леля Мей проклинаше деня, в който бе казала на майка ѝ да иде на работа там. „Но в малък и забутан град като този, скъпа, трябва да приемаш каквато работа има, нали?“

Франсис имаше по-различен опит с хотела. Поне през първата година. Всеки ден, малко след девет, тя отиваше на работа в кухнята, където помагаше на един мълчалив китаец, който само се мръщеше и вдигаше огромния си нож към нея, ако не нареже зеленчуците точно както той иска. Чистеше в кухнята, като бършеше пода с парцал с черни върви, помагаше в готвенето и така до четири часа, когато се заемаше с миене на съдовете. Ръцете ѝ се напукаха и задебеляха от горещата вода; гърбът и вратът я боляха от навеждането над малката мивка. Научи се да стои настрана от жените, които се мотаеха наоколо в лошо настроение следобедите, без да правят каквото и да било, освен да пият и да се дърлят помежду си. Но ѝ харесваше, че печели сама парите си и има поне малко контрол над хаоса в живота си.

Господин Радклиф си удържаше парите за наема и ѝ плащаше малко отгоре, колкото да има за храна и домакински нужди. Беше си

купила нови обувки, а на майка си — кремава блуза с бледосиня бродерия. Блуза, каквато си представяше, че друг тип майка би носила. Майка ѝ бе заплакала от благодарност, обещава бе, че съвсем скоро ще си стъпи отново на краката. Франсис можеше дори да замине в колеж, както Мей ѝ бе обещава. Да се махне от тази мизерна дупка.

Но после, освободена от грижите за прехраната и поддържането на дома, майка ѝ бе започнала да пие още повече. Понякога идваше в бара на хотела и се облягаше на плота с дълбоко изрязаните си деколтета. Неизменно, късно вечерта, почваше да тормози мъжете наоколо, както и момичетата, които работеха там; постоянно размахваше ръце да пъди несъществуващи мухи и крещеше на Франсис с глас, който едновременно критикуваше и се оплакваше. Накрая се замъкваше отзад в кухнята и нападаше с тежки думи дъщеря си за грешките ѝ — че не се облича хубаво, че не може да се издържа, че изобщо се е родила и е съсипала живота на майка си, — докато най-сетне Хън Ли я сграбчеше с големите си ръце и я изхвърлеше навън. После той се мръщеше на Франсис, сякаш провалът на майка ѝ беше нейна отговорност. Франсис не се опитваше да я защити: още преди години бе разбрала, че няма никакъв смисъл.

Предвид цялата им беднотия, Франсис не можеше да разбере откъде майка ѝ намира пари да се напива така безпаметно.

И тогава една нощ тя изчезна — с оборота за вечерта.

Франсис бе излязла за петминутна почивка, седеше на една кофа в килера с метлите и хапваше две филии хляб с маргарин помежду им, които Хън Ли бе оставил за нея, когато чу врявата. Вече бе оставила чинията си и се бе изправила, когато вътре нахлу господин Радклиф.

— Къде е онази крадлива курва?

Франсис замръзна, разтвори широко очи. Вече бе разбрала по ужасяващото свиване на стомаха ѝ за кого говори.

— Няма я! И проклетите ми пари ги няма! Къде е?

— Аз... не знам — заекна Франсис.

Господин Радклиф, обикновено толкова спокоен и светски човек, се бе превърнал в разярен звяр със зачервено лице, чието тяло сякаш напираше да изскочи от ризата, а огромните му юмруци бяха стиснати, сякаш се мъчеше да се овладее. Стори ѝ се, че се взира в нея цяла вечност, явно преценявайки вероятността да казва истината. За миг тя

дори се уплаши, че може да се подмокри от страх. После той си тръгна, а вратата се затръшна зад гърба му.

Бяха я намерили два дни по-късно в безсъзнание зад месарницата. Нямаше никакви пари, само няколко празни бутилки от алкохол. Обувките ѝ също ги нямаше. Една вечер, през същата седмица, господин Радклиф се беше отбил „да поприказва с нея“, а после дойде в хотела да каже на Франсис, че той и майка ѝ са решили, че за нея ще е най-добре да напусне града за малко. Влияела зле на бизнеса. Вече никой не даваше нищо на кредит на двете от семейство Люк. Той лично ѝ бил помогнал.

— Само докато се постегне малко — каза той. — Макар един бог да знае колко време ще ѝ е нужно.

Франсис бе твърде шокирана, за да реагира. Когато се прибра у дома същата вечер и усети потискащата тишина в малката къща, сметките, натрупани на кухненската маса, бележката, която не обясняваше точно къде отива майка ѝ, тя облегна глава върху ръцете си на масата и остана така, докато накрая от изтощение заспа.

Изминаха почти три месеца, преди господин Радклиф да я повика. Сянката на майка ѝ бе избледняла; хората в града бяха престанали да си шушукат, когато минаваше покрай тях, а някои дори я поздравяваха. Хън Ли се държеше дружелюбно — гледаше винаги да има парче телешко или овнешко във вечерята ѝ, да си почива редовно. Веднъж ѝ бе оставил два портокала, макар после да бе отрекъл и да бе размахал ножа си в престорен гняв, когато тя спомена за това. Момичетата в бара я питаха как е, сплитаха ѝ плитките като на сестра. Едно ѝ бе предложило да пийнат по нещо, когато приключи смяната си. Тя бе отказала, но им беше благодарна. Когато друго от момичетата бе надникнало през вратата на кухнята, за да ѝ каже, че той я вика в кабинета си, тя бе изтръпнала, уплашена, че и нея ще обвинят в кражба. Каквато майката — такава и дъщерята, нали така казваха в града? Крушата не пада по-далеч от дървото. Но когато почука и влезе, лицето на господин Радклиф не беше гневно.

— Седни — каза той. Гледаше я почти със симпатия. Тя седна. — Ще трябва да те помоля да напуснеш къщата.

Преди да успее да си отвори устата, за да възрази, той продължи:

— Войната ще промени положението в Куинсланд. Насам ще дойдат войници и градът ще се оживи. Ясно е, че ще дойдат хора, които могат да ми плащат по-висок наем за нея. А и без това, Франсис, няма смисъл младо момиче като теб да живее само там.

— Не съм закъснявала с наема — обади се тя. — Нито веднъж не съм ви разочаровала.

— Знам много добре, скъпа, и не съм човек, който ще те изхвърли на улицата. Ще се преместиш тук. Можеш да вземеш една от стаите на тавана, където спеше преди Мо Хаскинс — знаеш коя е. И ще ти вземам по-малко наем за нея, така че ще ти останат повече от заплатата. Как ти звучи?

Увереността му, че тя трябва да е доволна от това развитие на нещата, бе толкова завладяваща, че ѝ бе трудно да му обясни какво чувства наистина: че къщата на улица „Радли“ е нейният дом. Че откакто майка ѝ бе заминала, тя бе започнала да се радва на независимостта си, че вече нямаше усещането, че върви по ръба на пропаст. И че не иска да му бъде задължена по начина, за който намекуваше сегашното му предложение.

— Предпочитам да остана в къщата, господин Радклиф. Аз... ще работя допълнително, за да плащам наема.

Господин Радклиф въздъхна.

— Много бих искал да ти помогна, Франсис, наистина. Но когато майка ти избяга с оборота ми, остави голяма дупка във финансите ми. Голяма зееща дупка. Която ще трябва да запълня някак.

Той стана от мястото си и отиде до нея. Ръката му върху рамото ѝ тежеше много.

— Но точно това харесвам в теб, Франсис. Ти си силна, не си като майка си. Затова ще се преместиш тук. Момиче като теб не бива да пропилява най-хубавите си години в тревоги за наема. Трябва да си навън, облечена в по-хубави дрехи, да се забавляваш. Освен това не е никак хубаво едно младо момиче да живее съвсем само... — Той стисна рамото ѝ. Тя се почувства прикована. — Не. Пренеси си багажа в събота, а аз ще се погрижа за всичко останало. Ще пратя някое от момчетата да ти помогне.

След това тя си даде сметка, че вероятно момчетата са знаели нещо, което не ѝ е било ясно. Че тяхната симпатия, дружелюбност и дори, в определени случаи, враждебност не се дължат на факта, че

всички живеят под един покрив, както бе предполагала, а на положението ѝ в хотела, както подозираха те.

И че когато Мириам, нисичка еврейка с коса, която стигаше до кръста ѝ, заяви един следобед, че ще ѝ помогне да се приведе в по-приличен външен вид, вероятно не се е водела от женска солидарност, а е действала по чужда заповед.

Във всеки случай Франсис, която нямаше никакъв опит в приятелските отношения, се бе почувствала твърде смутена от вниманието, за да възрази. В края на деня, когато Мириам ѝ бе направила прическа, бе пристегнала добре колана на тъмносинята рокля, която специално бе преправила, за да е по мярка на Франсис, и я бе представила на господин Радклиф, хвалейки се с постигнатия резултат, Франсис бе приела, че трябва да ѝ е благодарна.

— Хм, виж се само — каза господин Радклиф и дръпна от цигарата си. — Кой би могъл да предположи, нали, Мириам?

— Не е никак зле, като се понагласи, нали?

Франсис усети как бузите ѝ пламват под изпитателните им погледи и грима по лицето ѝ. Испита желание да покрие гърдите си с ръце.

— Направо да я схрускаш. Мисля, че нашата малка Франсис не бива да си пилее времето при стария Хън Ли, нали така? Сигурен съм, че можем да ѝ намерим по-привлекателна работа от миенето на бутилки.

— Няма нужда — обади се Франсис. — Наистина. Харесва ми да работя с господин Хън.

— Разбира се, миличка, и вършиш отлична работа. Но като гледам каква красавица си станала, мисля, че ще си ми по-полезна в бара. Затова отсега ще сервираш напитките. Мириам ще ти покаже кое как се прави.

Почувства се, както много често ставаше, надхитрена. Сякаш, въпреки че уж вече бе голяма и част от света на възрастните, има твърде много хора, които можеха да вземат решенията вместо нея. И макар да бе зърнала за миг нещо в погледа на Мириам, което я накара да почувства нещо различно, нещо притеснително, не би могла да определи точно какво е то.

Трябваше да е благодарна. За това, че господин Радклиф ѝ бе дал симпатичната малка стаичка на тавана на доста по-нисък наем от онзи,

който би могла да си позволи. Че се грижи за нея, след като никой от двамата ѝ родители не бе имал достатъчно разум да го направи. Да му е благодарна, че ѝ обръща толкова голямо внимание, че ѝ бе поръчал две хубави рокли, след като бе разбрал, че тя няма нито една, която да не е овехтяла и прокъсана от носене, че я води на вечеря веднъж седмично и не дава на никого да каже нещо лошо за майка ѝ пред нея, че я пази от закачките на войниците, с които се бе напълнил градът. Благодарна за това, че някой я смята за красива.

Не биваше да обръща внимание на Хън Ли, когато я дръпна настрани една вечер и на разваления си английски ѝ каза, че трябва да се махне. Веднага. Че не е глупаво момиче, каквото и да казват другите.

Затова в онази първа нощ, когато, вместо да я прати да си ляга, господин Радклиф я покани да иде в стаята му след вечеря, беше трудно да му откаже. Когато му каза, че е уморена, той бе направил ужасно тъжна физиономия и бе казал, че едва ли би могла да го остави самичък, след като той цяла вечер я е забавлявал, нали така? Беше толкова горд със специалното вносно вино, че бе изключително важно и тя да го опита. И да изпие втора чаша. А когато бе настоял да седне на дивана до него, вместо на малкото столче, където ѝ бе съвсем удобно, би било грубо да откаже.

— Знаеш ли, ти си много красиво момиче, Франсис — каза той. Имаше нещо направо хипнотизиращо в нашепването му близо до ухото ѝ. В едрата му длан, която, без тя да забележи, поглаждаше гърба ѝ, сякаш е бебе. В начина, по който роклята ѝ се бе плъзнала надолу по тялото ѝ. Много след това, когато се замисляше за този момент, тя разбираше, че почти не се бе опитала да го спре, защото не бе осъзнавала, докато не беше твърде късно, какво би трябвало да спре. А и не беше толкова лошо, нали? Защото господин Радклиф я харесваше. Както никой друг. И щеше да се погрижи за нея.

Не беше сигурна какво наистина изпитва към него, но знаеше, че трябва да му е благодарна.

Франсис остана в хотел „Приятна почивка“ още три месеца. През първите два от тях двамата с господин Радклиф — той никога не ѝ предложи да използва малкото му име — установиха редовен график

на нощните му „посещения“ — два пъти седмично. Понякога я канеше в стаята си, като преди това я извеждаше на вечеря. Няколко пъти той се появи без предупреждение при нея. Тогава не ѝ харесваше изобщо: често беше пиян, а веднъж дори не бе проронил и дума, а просто бе отворил вратата ѝ се бе нахвърлил отгоре ѝ, при което тя се бе почувствала просто като някакъв съд, в който да излее семето си, след което часове наред се бе опитвала да измие миризмата му от тялото си.

Много бързо разбра, че не го обича, независимо какво ѝ казваше той. Сега знаеше защо наемаше толкова много жени в хотела. Забеляза, с известно любопитство, че никоя от тях не ѝ завижда за ролята на любимка на собственика, макар той да изразяваше предпочитанието си към нея по всякакъв начин — с по-големи надници, рокли и внимание.

Но в деня, в който ѝ бе предложил да „забавлява“ неговия приятел за малко, всичко ѝ стана напълно ясно.

— Съжалявам — каза тя, а усмивката ѝ леко помръкна, докато гледаше двамата мъже. — Мисля, че не те чух добре.

Той сложи ръка на рамото ѝ.

— Невил много те харесва, миличка. Направи ми услуга. Накарай го да се почувства по-добре.

— Не разбирам.

Пръстите му се стегнаха. Нощта бе много гореща и се хлъзнаха по кожата ѝ, когато я сграбчи здраво.

— Мисля, че разбираш, миличка. Не си глупаво момиче.

Тя отказа, пламнала чак до корените на косата си от срам, че той изобщо я смяташе за способна на подобно нещо. Отново отказа и се опита с възмущението в погледа си да покаже колко е наскърбена от предложението му. Направо побягна към стълбите, докато по лицето ѝ се стичаха сълзи на унижение, отчаяно искаше да избяга в безопасност в стаята си, да се скрие от погледите на другите момичета и подвикванията на войниците, които вече постоянно бяха в бара. Но после чу тежките му стъпки подире ѝ. Докато стигне до стаята си, той бе зад гърба ѝ.

— Какво си мислиш, че правиш? — викна ѝ той, като рязко я завъртя с лице към себе си. Неговото бе добило същия цвят, както когато бе обвинил майка ѝ в кражба.

— Махни се от мен! — изкрещя тя. — Не мога да повярвам, че искаш от мен подобно нещо!

— Как си позволяваш да ме засрамваш така! След всичко, което направих за теб — грижих се за теб, забравих за парите, които майка ти открадна от мен, купувах ти рокли, водех те на вечеря, макар всички в града да ми повтаряха, че не бива да се доближавам изобщо до някоя от семейство Люк...

Тя бе седнала и притиснала ръце към лицето си, сякаш можеше да се скрие от него. На долния етаж някой запя високо и в отговор се разсмяха.

— Невил е мой много добър приятел, разбираш ли, глупачке? Много добър приятел. Синът му замина на война и той е безкрайно тъжен, а аз само искам да му отвлека вниманието от всички грижи — седим си ние, тримата, веселим се по приятелски, а ти изведнъж почваш да се държиш като разглезена хлапачка! Как мислиш, че се е почувствал Невил?

Тя се опита да го прекъсне, но той не ѝ позволи.

— Мислех, че си по-добра, Франсис. — Заговори ѝ по-тихо, помирително. — Едно от нещата, които харесвам в теб, е, че ти си грижовно момиче. Не обичаш да гледаш как другите страдат. Е, като погледнеш на нещата отстрани, не е кой знае какво, нали? Просто ще помогнеш на някого, чийто син е заминал на война и може би няма да се върне повече, нали така?

— Но аз... — Не знаеше какво да му отговори. Започна да плаче и вдигна ръка пред лицето си.

Той взе ръката ѝ в своята.

— Никога не съм те насилвал да правиш нещо, нали така?

— Не.

— Виж, скъпа, Невил е приятен човек, нали? Дребен, с побелели коси и мустаци, свит като мишка.

Цяла вечер ѝ се усмихваше. Тя си бе помислила, че смята разговора им за забавен.

— И те е грижа за мен, нали?

Тя кимна безмълвно.

— Това ще означава толкова много за него. И за мен. Хайде, скъпа, не искам нещо кой знае какво от теб, нали? — Той повдигна лицето ѝ към своето. Накара я да отвори очи.

— Не искам да го правя — прошепна тя. — Не и това.

— Само половин час от живота ти. И бездруго ти харесва, нали?

Не знаеше как да отговори. Никога не бе го правила достатъчно трезва, че да помни.

Той явно прие мълчанието ѝ за съгласие. Заведе я пред огледалото.

— Ето какво ще направим — каза той. — Ти иди и се пооправи. Никой не иска да гледа разплакано лице. Аз ще наредя да ти качат няколко питиета — от онова хубаво бренди, което харесваш — и после ще пратя Невил горе. Двамата ще си прекарате чудесно.

Не я погледна, докато излизаше от стаята.

След това бе изгубила бройката колко пъти го е правила. Знаеше само, че всеки следващ път бе по-пияна — веднъж бе повърнала дори и мъжът бе поискал да му върнат парите. Господин Радклиф ставаше все по-ядосан и по-гневен, а тя прекарваше ужасно много време, скрита в банята и все търкаше кожата си, докато не я ожулеше на места до червено, което караше момичетата да потръпват, когато минаваше край тях.

Най-накрая, последния път, когато барът бе пълен с шумни посетители, много от които се качваха с тежки стъпки в стайте горе, Хън Ли я бе издебнал в момента, в който тя се скри за малко в килера. Там си беше скътала бутилка ром и изправена пред перспективата да забавлява двама войници в отпуск, които бяха схванали от думите на господин Радклиф, че могат да прекарат известно време с нея, тя стоеше в ъгъла между касите бира и бъчви с уиски и надигаше шишето, което вече бе полупразно.

— Франсис!

Извърна се рязко. Беше пияна и ѝ трябваше малко време да фокусира, а и го позна само по синята му риза и широки рамене.

— Не казвай нищо — завалено изрече тя, докато оставяше бутилката. — Ще оставя пари в касата.

Приблужи се до нея, застана под голата крушка и тя се зачуди дали и той не иска да я опипва с лапите си.

— Трябва да вървиш — каза той. Махна с ръка да пропъди една нощна пеперуда пред лицето си.

— Какво?

— Трябва да се махаш оттук. Това място не е добро.

Това бе повече, отколкото ѝ бе казал за близо година и половина. Тя само се бе засмяла горчиво, ядно, смях, който бе преминал в хлипане. После се наведе, обви тялото си с ръце, без да може да си поеме дъх.

Той стоеше смутено пред нея, после предпазливо направи крачка напред, сякаш се боеше да не я докосне.

— Нося ти това — каза той.

Тя се зачуди за миг дали не ѝ предлага сандвич. После видя, че стиска пачка банкноти, мръсни и омачкани банкноти.

— Какво е това? — прошепна тя.

— Онзи човек миналата седмица. Онзи... — Той се поколеба за миг, защото не знаеше как да опише най-добре новия „приятел“ на господин Радклиф. — С лъскавия костюм. Има игрална зала. Откраднах ги от колата му. — Бутна пачката в ръката ѝ. — Вземи ги. Тръгни утре. Можеш да платиш на господин Мъсгроув да те закара до гарата.

Тя не помръдна и той настоятелно побутна ръката ѝ.

— Хайде. Заслужила си ги.

Тя зяпаше парите и се чудеше дали не е толкова пияна, че да си въобразява цялата случка. Но когато ги докосна с пръсти, усети, че са истински.

— Не мислиш ли, че ще каже на господин Радклиф?

— И какво? Вече ще си заминала. Влакът тръгва утре. Хайде. Върви. — Когато тя не каза нищо, той се престори на ядосан. — Това място не е за теб, Франсис. Ти си добро момиче.

Добро момиче. Гледаше невярващо този човек, за който не бе сигурна дори, че може да говори, камо ли да е способен на такава добрина. Взе парите и ги сложи в джоба си. От потта му банкнотите бяха омекнали и се смачкаха, когато се плъзнаха между гънките на плата. После понечи да хване ръката му, за да му благодари.

Когато той не ѝ протегна своята, тя осъзна, че съчувствието на Хън Ли може да е примесено с нещо, за което не ѝ се искаше да мисли. Нещо, което само за три месеца бе придобила от „професията си“.

Той ѝ кимна, сякаш засрамен от собствената си сдържаност.

— Ами ти? — попита тя.

— Какво аз?

— Не ти ли трябват тези пари? — Не искаше да го пита това:
вече усещаше как топлят примамливо в джоба ѝ.

Лицето му бе непроницаемо.

— Не ми трябват колкото на теб — каза той.

После се обърна и широкият му гръб потъна в мрака.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Пране: на борда съществуват ограничени условия за пране... Никога не бива да се простира каквото и да било на люк, на врата или някъде, където може да се види отстрани.

„Инструкции за жените пътници“, кораба „Виктория“

Двадесет и пет дни

— Горкият. Това не е съдбата, която заслужаваш, както и да го погледнем. — Нежно докосна стената и му се стори, че усеща годините на борба, отекващи в метала. — Твърде добър си за тях. Твърде добър.

Изправи се, после хвърли поглед през рамо, осъзнал, че говори на глас на кораба, и притеснен да не би Добсън да го е видял. Заместникът му бе крайно обезпокоен от промените в обичайния ред, които правеше капитанът, и макар да му харесваше да изважда от равновесие по-младия мъж, той все пак разбираше, че има граници, които не бива да минава, иначе ще трябва да отговаря пред други.

На „Несломим“ нямаше и един квадратен сантиметър, който да не познава, нямаше и страница от историята му, която да не му беше известна. Бе виждал палубите му под вълните в Адриатика, когато огромният му корпус се подмяташе като платноходка в лапите на бурята. Беше управлявал кораба в Арктика през зимата на четиридесет и първа година, когато палубите бяха покрити с петнадесет сантиметра сняг, а оръжейните кули бяха толкова заледени, че се налагаше двайсетина моряци с куки и лопати да прекарват часове наред навън, за да ги поддържат използваемы. Бе държал руля и когато се биеха с пилотите самоубийци от летището на Сакишима Гунто, когато самолети камикадзе направо отскачаха от самолетната палуба, като я покриваха с огромни вълни от вода и самолетно гориво. Беше водил кораба в Атлантика, заслушан в тишината за зловецото ехо, което

подказваше за близостта на вражески подводници. Бе видял и как самолетната палуба се бе превърнала в огромен кратер, когато в началото на войната цели три самолета „Баракуда“ се бяха сблъскали във въздуха и се бяха стоварили отгоре ѝ. Не беше сигурен, че може да преброи колко хора бяха загубили, на колко погребения в морето бе ставал свидетел и колко тела бяха погълнали водите. Беше видял кораба и в последния му час. Видя как палубата се килва, докато той потъва, повличайки със себе си и онези няколко мъже, за които му бяха казали, че вече са напуснали борда заедно с любимото му момче, чието тяло бе останало някъде в ада, който бълваше вонящ дим над повърхността — неговата смъртна клада. Когато носът потъна и вълните се сключиха над него, не остана никаква следа, че изобщо е съществувал.

Разположението на „Виктория“ бе същото като на неговия кораб близник; имаше нещо почти зловещо в това, когато за първи път стъпи на борда. Известно време му бе неприятно. Сега изпитваше изключително чувство на дълг.

Бяха се свързали с него същата сутрин. Главнокомандващият на Британския флот в Тихия океан лично му бе телеграфирал. Шеговито му бе предложил да спре с боядисването до края на плаването: няма смисъл да се изтощават мъжете с излишни дейности по поддръжката. „Виктория“ щял да бъде прегледан основно на сух док в Плимут, преди да бъде преустроен и продаден на някоя търговска фирма или да бъде разглобен за скрап. „Нищо му няма на кораба“, бе телеграфирал той в отговор. „Горещо настоявам за първия вариант.“

Не беше казал на екипажа: подозираше, че повечето не правеха разлика на кой кораб са, стига в столовата да има достатъчно място, парите да се плащат навреме и храната да става за ядене. След края на войната и бездруго повечето щяха да напуснат флота завинаги. Той и старият кораб щяха да са просто мъглив спомен, когато се разказваха истории за войната по време на вечеря.

Хайфийлд въздъхна и предпазливо прехвърли тежестта си на болния крак. На следващия ден щяха да акостират в Бомбай. Нямаше да вземе под внимание препоръката на Главнокомандващия. Вече от няколко дни бе заповядал екипи от бояджии и моряци да освежат, боядисат и излъскат целия кораб. Във флота знаеха, че заетите моряци са по-малко предразположени към неприятности — а с товар като този

на борда, това бе постоянна грижа. Нямахте да остане и едно болтче на кораба, в което да не може да се огледа.

Мъжете сигурно си мислеха, че нещо не е наред с него. Беше възможно и губернаторът на Гибралтар да забележи. Не беше глупак. „Проклет да съм, ако те оставя преждевременно“, безмълвно обеща той на кораба, стиснал здраво парапета. „Ще държа на теб, докато не ми окапят и двата крака.“

— Това, което трябва да направите, дами, е да смесите една равна супена лъжица яйчен прах с две лъжици вода. Оставете да престои няколко минути, докато прахът поеме цялата течност, после разбийте бучиците с дървена лъжица. Може да се наложи да действате енергично... с повече мускули, както се казва. — Тя огледа неразбиращите лица насреща си. — Това е английски израз. Не означава... не точно мускули.

Маргарет седеше с тетрадка в скута си и химикал в ръка. Беше се отказала да пише преди няколко рецепти, разсеяна от мърморенето около нея.

— Проститутка? Не вярвам. Флотът не би позволил такава да пътува с мъжете.

— Ами те не са знаели, нали? Не може да са знаели.

— Има най-различни неща, които можете да опечете с яйчен прах. С малко магданоз и кресон можете да пригответе доста... прилично подобие на бъркани яйца. Така че не се чувствайте ограничени само защото може да не разполагате с продуктите, с които сте свикнали у дома. Всъщност, момичета, определено няма да имате продуктите, с които сте свикнали.

— Но кой, за бога, ще се ожени за нея? Дали е бил някой от клиентите ѝ?

— Ами ако не знае? Не мислите ли, че от флота трябва да му кажат?

Същото се приказваше из целия кораб. През изминалите няколко дни Франсис Маккензи, може би най-незабележимият пътник, който някога бе превозван на „Виктория“, бе станала най-печално известният. Онези, които бяха общували с нея, бяха силно впечатлени, че подобна скромна на вид млада жена имаше такова тъмно минало.

Други смятаха историята за предишната ѝ професия за изключително интересна и се чувстваха длъжни да я доразкрасят с информация, която никой още не бе в състояние да опровергае. Ако изобщо би поискал да го направи; следващото слизание на брега още бе доста далеч и несъмнено това бе най-смайващото нещо, което се бе случило по време на плаването досега.

— Чух, че е била във влака. Нали знаете, който са изпращали при войниците. Бил пълен с... такива жени.

— Мислите ли, че е трябвало да я проверят за болести? Знам, че са го правили на американските транспортни кораби. Имам предвид, че може да сме делили една баня с нея, за бога.

Маргарет едва се сдържаше да не ги прекъсне и да заяви на тези клюкарки, че не знаят какво приказват. Но проблемът бе, че и тя нямаше представа за истината.

Франсис не казваше нищо. В нощта на инцидента тя се бе оттеглила в стаята и бе останала в леглото, преструвайки се на заспала, докато другите бяха излезли навън сутринта, а често продължаваше да се прави, че спи и когато те се връщаха в каютата. Почти не бе проговорила, освен в краен случай. Беше дала вода на кучето. Беше отворила вратата леко. Попитала ги бе дали имат нещо против. Избягваше голямата столова. Маргарет не беше сигурна дали изобщо хапваше нещо.

Ейвис бе помолила, доста показно, да бъде преместена в друга каюта, а когато единственото друго свободно легло се бе оказало не по вкуса ѝ, бе заявила високо, че не иска да има нищо общо с Франсис. Маргарет ѝ бе казала да не се прави на глупачка и да не слуша всякакви измислени клюки, които изобщо не са верни.

Но беше трудно да я защитава с усърдието, което би желала, след като Франсис не правеше нищо, за да защити сама себе си.

И дори Маргарет, която обикновено не губеше лесно дар слово, трудно можеше да измисли какво да ѝ каже. Подозираше, че е леко наивна в определено отношение, но някак си не можеше да си представи строго облечената, доста сдържана млада жена в ролята на „една от онези“. Единствените познания на Маргарет за подобни жени бяха от плаката със снимка в столовата на Денис Тимс със строгия надпис: „Венерическите болести — тихият убиец“; както и от уестърните, които бе гледала с братята си и в които всички жени

седяха заедно в дъното на някой бар. Дали и Франсис беше носила рокли с тесни корсажи и прекалено много руж на лицето си, за да подмамва мъжете? Дали ги беше канила горе, за да си разтвори краката и да им позволи да правят каквото си поискат с нея? Тези мисли измъчваха Маргарет, придаваха друг нюанс на всеки разговор с Франсис, независимо от добрината и любезността, която момичето ѝ бе показало досега. Осъзнаваше го и се срамуваше от това. Подозираше, че и Франсис го усеща.

— Е, аз пък смятам, че е отвратително. Честно казано, ако родителите ми знаеха, че пътувам с такива личности, изобщо нямаше да ме пуснат да се кача на борда. — Момичето пред нея изпъна рамене и потръпна престорено силно.

Маргарет се взираше в рецептите за яйчен прах в тетрадката си, в разсеяните драскулки.

— Човек почва да се чуди — обади се друго момиче до нея.

Маргарет набута тетрадката си в кошницата, стана и излезе от стаята.

Скъпа Дийна,

Не мога да ти опиша колко е забавно на борда — доста изненадващо, предвид обстоятелствата. Оказах се участник в конкурса „Кралица на «Виктория»“, титла, която се присъжда на онази от булките, която е доказала, че е по-добра от останалите във всички женски занимания. Би било хубаво да мога да покажа на Иън, че мога да бъда ценна за него и кариерата му. Досега съм спечелила точки за уменията си в занаятите, шева, музиката (пях „Шенандоа“ — публиката много хареса изпълнението ми) — и направо няма да повярваш, — конкурса за най-хубави крака! Бях със зеления си бански костюм и сатенените обувки в същия цвят. Надявам се, че няма да си против, че ги взех. Ти толкова рядко ги носеше, а ми се струва глупаво да ги пазиш „за специални случаи“, след като в Мелбърн има толкова ограничен светски живот след заминаването на Съюзническите сили.

Как си ти? В писмото си мама ме информира, че вече не си пишеш с онзи мил младеж от Уейвърли. Тя не споменава точно какво е станало — трудно ми е да си представя, че някой може да бъде толкова жесток, че да зареже така едно момиче. Освен ако не си е намерил друга, предполагам.

Мъжете са такава загадка, нали? Благодаря на бога, че Иън е предан и всеотдаен.

Трябва да вървя, скъпа сестричке. Съобщават по уредбата, че е време за къпане, и аз копнея да поплувам. Ще изпратя писмото от следващото пристанище, в което акостираме, и непременно ще ти разкажа за всичките си приключения там!

Твоя любяща сестра, Ейвис

Това бе първият път, в който на булките разрешаваха къпане в океана и предвид недостига на вода в последните дни, малко бяха онези, които не се възползваха максимално. Когато Ейвис довърши писмото си и тръгна към предната част на палубата, видя стотици жени, вече потопени в бистрата вода, пищящи и плуващи около спасителните лодки, докато свободните моряци и офицери се бяха надвесили над перилата, пушеха и ги наблюдаваха.

Още не личеше по нищо, че носи бебе. Ейвис се огледа с известна гордост — коремът ѝ бе все така плосък, но в гърдите ѝ имаше доста привлекателна пълнота. Нямахше да е някой от онези разплути китове като Маргарет, които пуфтяха и се потяха в ъглите с гротескно подути глезени като на слон. Тя щеше да се постарее да остане стройна и привлекателна до края. Когато коремът ѝ порасне много, щеше да се оттегли в дома си, да се погрижи за красивата детска стая, без да се показва пред хората, преди да се появи бебето. Така постъпваха дамите.

Сега, когато вече не ѝ се гадеше, беше сигурна, че бременността ще ѝ се отрази чудесно: благодарение на постоянното излагане на слънце кожата ѝ блестеше, а в русите ѝ коси имаше нови светли кичури. Привличаше вниманието където и да отидеше. Беше се питала дали сега, когато състоянието ѝ бе публично известно, не е редно да се

прикрива повече, дали не е разумно да бъде по-скромна. Ейвис свали лятната си рокля и се поизпъна малко, за да е сигурна, че ще бъде видяна в най-добрата си светлина, преди да се излегне изящно на палубата, за да се пече на слънце. Ако не се брои онази нещастна история с Франсис — какъв обрат само! — и предвид постоянното увеличаване на точките ѝ в съревнованието за кралица на „Виктория“, тя смяташе, че пътуването можеше да се отчете като успех.

Малко встрани оттам Никол се бе облегнал на една стена. Обикновено не пушеше на палубата, особено докато е на пост, но през изминалите няколко дни пушеше непрекъснато и с някаква мрачна решителност, сякаш повтарящото се действие можеше да прочисти мислите му.

— Ще поплуваш ли после? — Един от моряците, с който често играеха на флотския вариант на „Не се сърди човече“, се появи до рамото му. Мъжете щяха да бъдат допуснати във водата, след като и последната жена излезе оттам.

— Не. — Никол угаси цигарата.

— Аз ще плувам. Нямам търпение.

Никол любезно кимна.

Морякът махна с палец към жените.

— Тези жени. Гледай ги само как се забавляват. Напомнят ми за моите у дома.

— О.

— Имаме река, която минава покрай градината ни. Когато момичетата бяха малки, често ги водехме там в слънчевите дни и ги учехме да плуват. — Той замахна с ръка, сякаш плува, потънал в спомените си. — Когато живеят близо до вода, нали разбираш, трябва да знаят как да се задържат на повърхността. Така е най-безопасно.

Никол кимна и жестът му можеше да се изтълкува като съгласие.

— Понякога си мислех, че повече няма да ги видя. Много пъти ми е минавало през ума, ако трябва да съм честен. Не че е хубаво човек да се отдава на подобни мисли, нали, момко?

Въпреки волята си, Никол се усмихна на обръщението, с което го бе назовал по-възрастният мъж.

— И все пак... все пак. Хубавото предстои. — Дръпна силно от цигарата си, после я хвърли във водата. — Изненадвам се, че нашият Хайфийлд ги е пуснал във водата. Щях да кажа, че видът на толкова много женска плът ще му дойде в повече.

Следобедът бе слънчев и тих, както и през изминалите няколко дни. Под тях, в прозрачните води, две жени извиваха тела и пицяха, мъчейки се да се покатерят на една от спасителните лодки, докато други се бяха надвесили над корабните перила и подвикваха окуражително. Една изпищя високо, когато приятелката ѝ я напръска с шепа вода.

Мъжът ги гледаше с благ поглед.

— Студенокръвен е този Хайфийлд. Винаги съм го казвал. Човек не може да има вяра на някого, който все иска да е сам.

Никол не каза нищо.

— Имаше период, когато бих скочил срещу всеки, който казва, че е лош капитан. Трябва да призная, че по време на конвоите се гордеехме с него. Но сега се вижда, че е загубил много. Самочувствието му го няма, нали, след „Несломим“?

Възрастният мъж нарушаваше негласното споразумение между екипажа да не се говори за случилото се онази нощ, какво остава да се коментира кой може да е виновен. Никол не отговори, само поклати глава.

— Не можеше да раздава заповеди. Не и в критичния момент. Виждам съм го и преди — някои хора просто искат да свършат всичко сами. Мисля си, че ако главата му си беше на мястото в онази нощ, можеше да прехвърли командването и щяхме да спасим много мъже. Беше се затворил в себе си. Не гледаше в голямата картина. Това е нужно за един капитан — способност да види цялата картина.

Ако някой му даваше по шилинг за всеки дървен философ, когото бе срещал през годините си на служба, мислено отбеляза Никол, сега щеше да е богат.

— Все си мисля, че е някаква шега от страна на висшето командване, че му дадоха да командва кораб близък, който да прибере у дома... Не... Не мисля, че можеш да опознаеш човек, докато не си го видял сред близките и скъпите му хора. Служил съм под негово командване пет години и не съм чул никой да го защити и похвали.

Останаха мълчаливи известно време. Накрая, осъзнал, че разговорът им бе почти едностранчив, мъжът попита:

— Сигурно се радваш, че ще видиш семейството си, нали?

Никол запали нова цигара.

Нея я нямаше. Но и не очакваше да я види.

Бе останал да лежи буден през остатъка от онази нощ, докато думите на Джоунс го измъчваха почти толкова, колкото и усещането за собственото му предателство. Бавно, с отминаването на нощта и приближаването на утрото, неверието му се бе изпарило, постепенно заместено от събраните в обща картина странности и необясними неща в поведението ѝ. Застанал в дълбините на кораба, той бе искал да чуе как тя възмутено отрича; искал бе да види оскърблението ѝ от такава обида. Но нямаше нищо. Сега искаше тя да му даде обяснение — сякаш по някакъв начин го бе подвела.

Нямаше нужда да задава никакви въпроси, за да си изясни чутото; не и към нея поне. Когато се върна в столовата, мъжете още я обсъждаха. Малка дивачка била по онова време, обясняваше Джоунс Уелсеца, навел се ниско от хамака си за цигара. С цял тон грим по лицето, сякаш някоя от другите жени я е намазала, за да се пошегуват с нея.

Никол бе замрял за миг на прага, чудейки се дали да се обърне и да си тръгне. Не беше сигурен какво го накара да остане.

На Джоунс, явно, му я били предложили, но той отказал. Не му харесала като тяло: „Слаба като вейка“, поясни той, „с никакви гърди“. И защото била пияна, каза той. Набърчи устни, сякаш му бяха предложили нещо противно.

Управителят я пратил горе с един от приятелите му, но тя се спънала по стълбите. Всички се засмели: имало нещо ужасно смешно в кльощавото момиче с тонове грим по нея, пияно като смок, с подгъващи се крака. Всъщност, каза той, с по-сериозен тон:

— Стори ми се, че е малолетна, ако ме разбирате за какво говоря? Хич не ми се щеше да ме арестуват.

Дакуърт, явно познавач в областта, се бе съгласил с него.

— По дяволите, братле. Сега изобщо не би предположил, нали? Изглежда студена като лед.

Дакуърт отново се бе съгласил. Ако двамата не я бяха познали, никой нямаше да разбере.

Никол бе започнал да развива хамака си. Мислеше да се опита да поспи малко преди следващия си пост.

— Гледай сега, Никол — разнесе се гласът на Джоунс зад него. — Дано не си мислиш да се пъкнеш в стаята й набързичко после. Трябва да си пестиш парите за твоята госпожа. — Тук избухна в смях. — А пък и тя сега изглежда доста по-добре. По-изискана. Сигурно ще ти струва цяло състояние.

Представи си как го удря. Някъде дълбоко в себе си, необяснимо, искаше да направи същото и с нея. Вместо това само се усмихна иронично с усещането, че е участвал в някакво предателство, след което се скри в кабинката да се измие.

Нощта се бе спуснала. „Виктория“ се носеше напред в черните води, безразличен към времето или сезона, към настроенията или проблемите на пътниците, докато огромните двигатели покорно бумтяха във вътрешността му. Франсис лежеше в леглото си, заслушана в познатите вече звуци, в последните съобщения по радиоуредбата, прошепнатите разговори и колебливи стъпки навън, които й подсказваха за приготовленията за сън на пътниците, чуваше и подсмърчанията и пшкането, забавеното дишане, което показваше, че същото се случва и с другите две жени в каютата й. Звуците на тишината, на самотата, звуци, които означаваха, че отново е свободна да диша. Същите, които, изглежда, бе очаквала да чуе през доста голяма част от живота си.

А навън, едва различими за опитното й ухо, стъпки от два крака, които се наместват пред вратата на коридора.

Той се появи в четири след полунощ. Чу го да промърморва нещо на другия пехотинец, докато си предаваха поста; чу и заглъхващото ехо от стъпките на другия, който отиваше към някоя столова или да спи. Заслуша се в мъжа отвън, както го бе правила сякаш стотици нощи досега.

Накрая, след като вече не можеше да се сдържи, тя стана от леглото. Невидима за двете спящи жени отстрани, тя отиде на пръсти до металната врата с уверени и тихи стъпки в мрака. Точно преди да я достигне, тя застана неподвижно, затвори очи, сякаш изпитваше болка.

После пристъпи напред и тихо, предпазливо, постави лице до вратата. Бавно облегна цялото си тяло — бедрата, корема, гърдите,

разперила длани от двете страни на главата. Усещаше хладния метал през тънката си нощница, невъзмутимата му солидност.

Ако извърнеше глава и притиснеше ухо до вратата, направо можеше да чуе дишането му.

Дълго стоя така в мрака. Една сълза се търкулна по лицето ѝ и падна върху босия ѝ крак. Последва я друга.

Навън, с изключение на глухото бучене на двигателите, имаше само тишина.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Сред онези треста различни продукта, които Червеният кръст качва на борда, за да бъдат използвани от булките, са спално бельо, кърпи, хартия и принадлежности за писане, медицински и козметични продукти, както и тонове консервирани плодове, сметана и бисквити, месо и кутии шоколад. Осигурява също и петстотин сгъваеми шезлонга и специална книга за акушерство.

„Сидни Морнинг
Хералд“,

3 юли 1946 г.

Двадесет и шест дни

Едно голямо пристанище, особено такова, което е било важен междинен пост през по-голямата част от военните години, спокойно може да претендира, че е видяло какво ли не да минава през портите му. Оръдия, боеприпаси, хранителни стоки, коприна, подправки, войници, търговци, свещени текстове и зловонни отпадъци — всичко бе преминавало без особен коментар.

Ветераните си спомняха кошмарния рев на шест бели тигъра, затворени в дървени клетки, пътуващи към дома на американски филмов магнат; други помнеха блестящия златен храмов купол за някакъв тщеславен европейски владетел. И не толкова отдавна, няколко седмици над цялото пристанище се носеше рядко благоухание, след като един кран, понесъл пет хиляди шишенца сладникав парфюм, бе изтървал товара си на кея.

Но гледката на шестстотин жени, очакващи да слязат на брега в Бомбай, накара движението на док „Александра“ да спре. Жените, подредени плътно край перилата, в ярките си летни рокли махаха с шапки и чанти, гласовете им преливаха от енергията, събирана в три и

половина седмици плаване. Стотици деца тичаха от двете страни на дока, протегнали ръце нагоре и викаха на жените да хвърлят още монети. Малки влекачи, сгущени в ниското под големия нос на кораба като сателити, шумно теглеха „Виктория“ напред и го наместваха на позицията до кея. Когато корабът се плъзна грациозно на мястото си, много от жените възкликнаха на висок глас, учудени от факта, че толкова голям кораб успява да мине през шлюза; други доста шумно се възмущаваха от миризмата и притискаха белите си кърпички към пламналите си лица. И навсякъде по кея стотици очи се вдигаха към големия самолетносащ, който вече не пренасяше самолети. Мъже и жени стояха в яркоцветните си роби и сари, войници, пристанищни работници, търговци, всички се спираха да погледат как Корабът с булките маневрира в дока.

— Трябва да се движите заедно и да не се отклонявате от големите улици. — Служителката от женския корпус полагаше върховни усилия да надвика шума на нетърпеливите да слязат на брега. — И трябва да се върнете най-късно до двадесет и два часа. Капитан Хайфийлд ясно заяви, че няма да толерира закъсненията. Разбирате ли всички?

Бяха минали само месеци от бунта на индийските моряци в пристанището, протестирали срещу условията на живот. Как това бе ескалирало все още бе предмет на обсъждане, но неоспорим бе фактът, че избухналата ожесточена стрелба между английските военни части и бунтовниците бе продължила няколко дни. Имаше доста разгорещени дискусии доколко е разумно да се позволи на жените да слязат на брега, но след като бяха останали на борда в Коломбо и Кочин, не изглеждаше справедливо да ги държат повече на кораба. Сега служителката вдигна папката си, докато бършеше лице със свободната си ръка.

— Дежурният офицер ще записва имената, когато се връщате на борда. Гледайте да запише и вашето.

Горещината бе толкова потискаща, че Маргарет стискаше здраво перилата и си мечтаеше да поседне, докато тълпата се притискаше и огъваше нетърпеливо. Ейвис, застанала до нея, все се изправяше на пръсти и после на висок глас споделяше какво е зърнала, засенчила с длан очите си от яркото слънце.

— Трябва да идем до Портата на Индия. Явно всички ходят до Портата на Индия. И в клуб „Улингдън“ било приятно, но е няколко мили извън града. Имат тенис кортове и плувен басейн. Мислиш ли, че бихме могли да вземем такси?

— Искам да намеря някой приличен хотел и да си вдигна краката за половин час — каза Маргарет. Бяха стояли прави цели два часа, колкото бе отнело на „Виктория“ да пусне котва, и заради ужасно високите температури глезените на Маргарет се бяха надули.

— Има време и за това, Маргарет. Ние, дамите в деликатно положение, трябва да се стараем да се движим активно. Ооо, виж! След малко ще ни пуснат.

Имаше опашка за малките файтони, теглени от коне, които щяха да откарат жените до Червената порта на входа на дока. Онези, които вече бяха слезли по подвижното мостче, се скупчваха около тях, бърбреха оживено, проверяваха за пореден път чантите и шапките си, сочеха към града в далечината.

През портата Маргарет можеше да види широки, засенчени от дървета булеварди с големи хотели от двете страни, къщи и магазини, с тълпи от хора по тротоарите и пътя. Здравата опора под краката ѝ и пространството направо я замаяха след толкова дълго време в морето и усети как на няколко пъти се олюлява, но не можеше да разбере дали е от жегата, или защото е свикнала с люлеенето на кораба.

Две жени минаха край тях, понесли огромни кошници с плодове на главите си с такова безразличие, с каквото булките носеха шапките си. Шепнеха си нещо помежду си и се смееха, прикрили уста с отрупани с пръстени ръце. Докато Маргарет ги гледаше, една забеляза нещо на земята. С идеално изпънат гръб, тя протегна босия си крак, взе предмета с пръстите на крака си, после го прехвърли в ръка и го пхна в джоба си.

— Хитро — възкликна Маргарет, която от няколко седмици не бе зървала собствените си крака.

— Има вечеря с танци в хотел „Грийнс“ — Ейвис проверяваше записките в бележника си. — Няколко от момичетата в 8Д ще ходят там после. Казах, че може да идем да пийнем чай с тях. Но нямам търпение да ида да напазарувам. Мисля, че вече съм купила всичко, което е възможно да се купи от пощенския магазин.

— Искам само да седна, за бога — измърмори Маргарет. — Не ме интересуват никакви забележителности или магазини. Искам само суша и място за сядане, по дяволите.

— Мислиш ли, че е редно да ругаеш толкова често? — измърмори Ейвис. — Наистина не подхожда да го чуеш от жена в... твоето положение...

Точно тогава, докато думите на Ейвис заглъхваха, Маргарет усети някакво общо смълчаване. Зачуди се какво го е предизвикало. Проследи погледите на останалите и забеляза Франсис да слиза по подвижното мостче след тях. Беше облечена в бледосиня блуза, закопчана до шията и с маскировъчни панталони. Носеше широкополата си шапка и очила, но дългата ѝ червено-златиста коса и дълги крайници потвърждаваха самоличността ѝ.

Поколеба се в края на мостчето, усетила вероятно тишината наоколо. После забеляза високо вдигнатата ръка на Маргарет и си проправи път към мястото, където стояха Маргарет и Ейвис. Докато вървеше, момичетата се отдръпваха пред нея като вълните на Червено море в Библията.

— Значи, си промени мнението, така ли? — Маргарет усети как гласът ѝ отеква във възцарилата се наоколо тишина.

— Да — отвърна Франсис.

— Човек направо може да полудее, ако остане твърде дълго на борда, нали? — Маргарет погледна към Ейвис. — Особено в такава жега.

Франсис стоеше абсолютно неподвижно, вперила поглед в Маргарет.

— Много е вероятно — каза тя.

— Е, аз предлагам да намерим някой бар или хотел, където може да...

— Тя няма да върви с нас.

— Ейвис!

— Ще тръгнат приказки. А и бог знае какво може да се случи — не се знае дали бившите ѝ клиенти не обикалят по улиците. Може да решат, че и ние сме от онези...

— Не ставай глупава, за бога. Франсис е добре дошла да се разхожда с нас.

Маргарет знаеше, че всички наоколо слушат. „Проклети бърбиви харпии“, така би ги нарекъл баща ѝ. Каквото и да бе направила Франсис, каквото и минало да имаше, не бе заслужила подобно отношение.

— Ти върви с нея — заяви Ейвис. — Аз ще намеря с кого да се разхождам.

— Франсис — каза Маргарет, предизвиквайки някоя от другите жени да коментира, — нямам нищо против да вървиш с мен. Ще се радвам на компанията ти.

Трудно бе да се прецени заради тъмните ѝ очила, но Франсис, изглежда, хвърли кос поглед на морето от сковани лица наоколо.

— Можеш да ми помогнеш да намеря удобно местенце да поседна.

— Само гледай да не намери къде да полегне.

Франсис рязко извърна глава и пръстите ѝ, стиснали чантата, побеляха.

— Хайде — протегна ръка Маргарет. — Да идем да видим прочутата Порта на Индия.

— Всъщност промених решението си.

— О, стига! Може никога повече да нямаш шанса да видиш Индия.

— Не. Благодаря. Аз... ще се видим после. — Преди Маргарет да успее да каже още нещо, тя бе изчезнала обратно в тълпата.

Жените се скупчиха по-близо една до друга, мърморейки възмутено. Маргарет се загледа в далечината към подвижното мостче и едва успя да различи високата и слаба фигура, която бавно вървеше нагоре. Изчака, докато влезе вътре.

— Това беше подло от твоя страна, Ейвис.

— Не съм зла, Маргарет, няма защо да ме гледаш така. Просто съм честна. Няма да позволя единствената ми разходка на брега да бъде съсипана от онова момиче. — Приглади косата си, после внимателно си сложи шапката против слънце. — Освен това, мисля, че в нашето положение е най-добре да ограничим до минимум тревогите. Не е добре за нас.

Опашката се бе придвижила напред. Ейвис хвана Маргарет под ръка и бързо я поведе към един файтон.

Маргарет знаеше, че трябва да иде при Франсис: че дори и само с участието си в тази разходка донякъде оправдава отношението им към момичето. Но копнееше да усети твърда земя под краката си. А и беше толкова трудно да измисли какво да каже.

След като на борда бяха останали само няколко булки, на кораба се бе развихрила истинска буря от строго контролирани дейности: групи моряци обикаляха по палубите, които обикновено бяха затворени за мъжете, търкаха, боядисваха и лъскаха всичко. Неколцина бяха на колене на самолетната палуба и атакуваха с пяна и дървени четки сивия бетон, по който още имаше пъстри като дъга локвички от самолетното гориво. Малки влекачи разтоварваха огромни каси свежи плодове и зеленчуци, напъхваха ги през люковете в трюма, докато от другата страна танкерите започнаха да презареждат кораба с гориво.

При други обстоятелства Франсис би се насладила на гледката на кипящата върху кораба работа, на пълните обороти на обичайните задължения на екипажа му. Сега забеляза ироничната усмивка на дежурния офицер в горния край на подвижното мостче, многозначителния поглед, който си размениха с приятеля му, когато тя се върна на борда и им показва пропуска си. Забеляза дългите погледи на моряците, които боядисваха, сведените очи и едва измърморен поздрав от офицера, който по-рано бодро ѝ бе пожелавал добро утро.

През изминалите няколко дни непрекъснато се питаше как е възможно човек да се чувства толкова самотен на толкова претъпкан кораб.

Беше само на няколко крачки от тясното им спално помещение, когато го видя. Беше си казвала, че предишните ѝ обиколки на кораба са били, за да подиша малко свеж въздух, да се измъкне от душната каюта. Сега, когато разпозна мъжа, крачещ насреща ѝ, тя осъзна, че не е била откровена със себе си.

Бързо сведе поглед към дрехите си, инстинктивно проверявайки ги, както когато беше на служба, усетила как кожата ѝ настръхва от притеснение и вълнение. Не знаеше какво изобщо би могла да му каже. Но знаеше, че сега той трябва да каже нещо: твърде близо бяха един до друг, за да отминат.

Двамата спряха. Погледнаха се само за един кратък миг, след което се вторачиха в обувките си.

— Ще слизаш ли на брега? — Той посочи към пристанището.

Тя не можеше да отгатне нищо по лицето му, нямаше никаква идея. „Дали трябва да съм благодарна дори и за това, че изобщо говори с мен?“, чудеше се тя.

— Не... Аз... реших да остана.

— Да се насладиш на малко спокойствие и тишина.

— Нещо такова.

Може би не искаше да говори с нея, но бе прекалено възпитан, за да нарани чувствата ѝ.

— Е, поне колкото спокойствие може да се намери... при всичко... — Той махна с ръка към група инженери, които поправяха някаква част от кораба високо горе и се шегуваха шумно един с друг, докато работеха.

— Да — каза тя. Не можеше да измисли какво друго да каже.

— Трябва да използваш случая — каза той. — Трудно е... да си намериш усамотено място на борда. Имам предвид, наистина усамотено...

Може би той разбираше повече, отколкото казваше, помисли си тя.

— Да — повтори тя. — Така е.

— Аз...

— Хей, пехотинецо.

Морякът вървеше към тях, стиснал някаква бележка, с шапка, дръзко килната на една страна.

— Искат да се явиш в контролната зала преди поста си. Инструктаж за посещението на губернатора.

Когато се приближи, тя забеляза, че я разпозна. Погледът на младия мъж към нея, докато му подаваше бележката, я накара да потръпне.

— Извинете ме — каза тя с пламнало лице.

Докато бързаше да се отдалечи, таеше и лека плаха надежда, че той може да я помоли да изчака за момент. Че може да ѝ каже нещо, от което да разбере, че той не мисли като останалите. „Кажи нещо“, мислено го умоляваше тя. „Каквото и да е.“

Само минута по-късно отвори рязко вратата на спалното помещение и я остави да се тръшне подире ѝ. Облегна се и гърбът ѝ залепна през блузата за коравата ѝ повърхност. Толкова здраво бе стиснала зъби, че челюстта я болеше. Досега никога не се бе замисляла за справедливостта в живота, поне не и по отношение на себе си. Пациентите ѝ страдаха и тя понякога се бе питала защо Господ прибира някого, а други оставя в ужасни мъки. Никога не си бе задавала въпроса колко справедливо е всичко, което се бе случило с нея: отдавна бе разбрала, че е по-добре изобщо да не мисли за онези години. Но сега, с всички емоции, които се вихреха като адски коктейл в душата ѝ, тя усети как махалото се залюлява от бездънното отчаяние към сляпа ярост за обрата в живота ѝ. Не беше ли страдала достатъчно? Колко още трябваше да плаща?

Мод Гон, вероятно усетила, че Маргарет е слязла на брега, драскаше нервно по вратата. Франсис се наведе, вдигна я и седна на леглото, гушнала кучето.

То обаче не се успокои. Дори не обърна никакво внимание на Франсис. Тя седеше и го галеше по гръбчето, вираше се в замрежените му в бяло и невиждащи очи, в треперещото му тяло, копнеещо само за един човек.

Франсис притискаше кучето до сърцето си и му съчувстваше за съдбата.

— Знам — прошепна тя, докосвайки с буза меката му главичка.
— Повярвай ми, разбирам те.

Макар и свикнали с невероятната жегата на Бомбай и въпреки огромните вентилатори, които се въртяха над главите им, келнерите в коктейлбара на хотел „Грийнс“ видимо се потяха. Потта блестеше по мургавите им лица и се просмукваше по безукорно белите им униформи. Но дискомфортът им се дължеше не толкова на жегата — вечерта бе сравнително мека, — колкото на безкрайните искания на стотината булки, които бяха избрали точно този бар, за да приключат дневната си разходка на брега.

— Ако се наложи да почакам още една минута за питието си, кълна се, ще си поговоря с онзи човек — заяви Ейвис, размахала ветрилото, което си бе купила същия следобед, докато гледеше строго

нещастния келнер, който се промъкваше едва-едва в тълпата с високо вдигната табла. — Направо се съсухрих от чакане — каза тя зад гърба му, след като бе отминал.

— Прави всичко по силите си — защити го Маргарет. Тя внимаваше да отпива бавно от питието, след като се бе досетила, че обслужването ще е бавно заради многото клиенти на бара. Вече се чувстваше много по-добре: беше успяла да повдигне краката си за половин час и сега се бе облегнала с глава назад в стола си, наслаждавайки се на полъха от вентилатора на тавана.

Навсякъде бе едно и също: в „Грийнс“, в „Бристол Грилс“, в луксозния хотел „Тадж Махал“. В добавка към „Виктория“ няколко военни кораба бяха акостирали в същия ден и районът на пристанището бе зает от потенциални гуляйджии — мъже, обзети от безразсъдство заради края на войната и близостта им до дома. Двете бяха надникнали в няколко заведения, докато решат, че в „Грийнс“ може да успеят да си намерят места. Сега, от мястото им на верандата, можеха да видят през арката на входа дансинга, където множество от мъже и жени се тълпяха и хвърляха умолителни и понякога ревниви погледи към масите. Някои от булките бяха започнали да пият коктейли „Джон Колинс“ и пунш с ром още на обяд и сега усещаха ефекта на предстоящия махмурлук. Изглеждаха апатични и леко разочаровани, гримът им се бе разтекъл по лицата, а косите им бяха увиснали.

Маргарет не изпитваше угризения, че задържа мястото. Без да я е грижа за жегата и прахоляка, както и за собственото ѝ често споменавано „деликатно състояние“, Ейвис я бе замъкнала къде ли не следобеда. Бяха обиколили всички европейски магазини, после прекараха близо час в магазина на армията и флота, както и още толкова в спорове за цените с разни мъже и малки момчета, които постоянно им предлагаха явно уникално изгодни сделки. Маргарет много бързо се бе изморила от пазаруването; струваше ѝ се нередно да стиска рупиите в ръката си пред лицето на крайната беднотия на търговците. Ейвис обаче се бе впуснала в пазарлък с изненадващ ентузиазъм и прекара голяма част от вечерта да оглежда различните си покупки и да се хвали с цените им.

Маргарет бе слисана от малкото, което бяха видели от Бомбай. Бе шокирана от гледката на индийци, които спят направо на улицата, и от

привидната им безучастност към условията им на живот, от контраста между слабите им крайници и млечната белота и пухкавост на собственото ѝ тяло, от физическите недъзи и полуголите деца навсякъде. Сега се чувстваше засрамена, задето се бе оплаквала от неудобното си легло в каютата.

Донесоха ѝ напитката и тя нарочно даде бакшиш на келнера пред погледа на Ейвис. После, когато мъжът се отдалечи, тя се загледа към „Виктория“, кротко очакващ ги в спокойните води на пристанището, и за миг гузно се замисли дали Франсис спи. Всички светлини на кораба бяха запалени, придавайки му празничен вид, но без самолетите и хората палубата му изглеждаше пуста като огромна ненаселена степ.

— О! Място! Имате ли нещо против да седнем при вас?

Маргарет се извърна и видя Айрийн Картър, придружена от една от приятелките си, да дърпа стола насреща ѝ. Усмиваше се широко с начервените си устни, но усмивката изобщо не достигаше до очите ѝ. Въпреки жегата, изглеждаше спретната и организирана и наоколо ѝ се носеше ухание на лилии.

— Айрийн — поздрави я Ейвис, чиято усмивка повече приличаше на озъбване. — Колко мило.

— Направо сме изтощени — каза Айрийн, захвърли чантите си под масата и вдигна ръка да повика келнер. Той се появи мигновено. — Всички тези туземци непрекъснато ни следват навсякъде. Наложил се да помоля един от офицерите да им нареди да ме оставят на мира. Не мисля, че изобщо разбират колко са досадни.

— Видяхме човек без крака — сподели приятелката ѝ, пухкаво момиче с печален вид.

— Просто седеше там на едно килимче! Можете ли да си представите?

— Мисля, че може да са го оставили там — продължи момичето. — Може би някой просто го е сложил там и го е зарязал.

— Не сме забелязали. Толкова бяхме заети да пазаруваме, нали, Маргарет? — Ейвис махна към своите чанти.

— Така е — потвърди Маргарет.

— Купихте ли си нещо хубаво? — попита Айрийн. На Маргарет ѝ се стори, че в очите ѝ блясва стомана.

— О, нищо, което да те заинтригува — отвърна Ейвис, чиято усмивка сякаш бе залепнала за лицето ѝ.

— Наистина ли? Чух, че си купила нещо за финала на „Кралица на «Виктория»“.

— Нати Джонсън ви е видяла в Армейския и флотския магазин — каза пухкавото момиче.

— Онова ли? О, едва ли ще го облека. Честно казано, изобщо не съм мислила какво ще сложа.

Маргарет тихичко изсумтя в чашата си. Ейвис бе прекарала близо час да се оглежда в различни тоалети. „Ще ми се да знаех какво ще облече Айрийн Картър“, мърмореше си тя. „Ще се постарая да я накарам да си изяде шапката от завист.“ Бе похарчила за три рокли повече, отколкото бащата на Маргарет харчеше за храна на кравите за цяла година.

— О, предполагам, че ще изровя нещо от багажа си — подхвърли Айрийн. — Нали все пак всичко е само за забавление?

— Точно така.

„Как ли пък не“, помисли си Маргарет, без да откъсва очи от замръзналата усмивка на Ейвис.

— Напълно съм съгласна — каза Айрийн. — Знаеш ли какво, Ейвис? Ще кажа на всички момичета, които шушукат, че приемаш конкурса твърде насериозно, че много грешат. Точно така. — Тя замълча за миг. — И че съм го чула от устата на вълка. — Тя вдигна чашата си за тост.

Маргарет трябваше да прехапе устни, за да не се разсмее на физиономията на Ейвис.

Четири жени, събрани на една маса заради липсата на свободни места, а не от приятелски чувства, прекараха близо час и половина заедно. Поръчаха си риба с къри; Маргарет реши, че е страхотно вкусно, но съжали, когато усети стомашни киселини. Другите булки обаче демонстративно размахаха ръце пред устите си и заявиха, че не става за ядене.

— Надявам се, че не е навредило на бебето — подхвърли Ейвис, сложила длан върху несъществуващата издутина на корема си.

— Чух новината ти. Поздравления — каза Айрийн. — Съпругът ти знае ли? Предполагам, че е от съпруга ти — добави тя и се засмя, високо и звънливо, за да покаже, че се шегува.

— Мисля, че утре ще получим пощата — каза Ейвис, чиято любезна усмивка бе станала леко скована. — Предполагам, че вече е

споделил с всички. Организираме малко парти, когато пристигнем в Лондон — продължи тя. — Струва ни се, че не отбелязахме подобаващо сватбата си заради войната, затова ще направим голямо тържество. Вероятно в „Савой“. А сега, разбира се, ще имаме двоен повод.

„Савой“ бе удар в десетката, помисли си Маргарет. Айрийн изглеждаше направо бясна.

— Всъщност, Айрийн, може би ще искаш и ти да дойдеш. Мама и татко ще долетят от Австралия — с новата линия на „Кантас Сървис“! — и съм сигурна, че много ще се зарадват да те видят. А и ти си съвсем непозната в Лондон, затова съм сигурна, че ще бъдеш доволна да си сред приятели. — Ейвис се приведе заговорнически. — Винаги е хубаво да имаш поне един ангажимент в светския си календар, нали?

„Бум и тряс!“, мислено отбеляза Маргарет, която вече се наслаждаваше на шоуто. Това бе по-мръсен номер и от онези, които братята ѝ някога си погаждаха.

— Ще се радвам да дойда на малкото ви събиране, стига да мога — отвърна Айрийн, бършейки деликатно ъгълчетата на устните си. — Трябва да проверя какви са плановете ни, естествено.

— Разбира се. — Ейвис отпи от студената вода в чашата си, докато на устните ѝ играеше лека усмивка.

— Но смятам, че е хубаво да има какво да отвлича мислите ти.

Ейвис само повдигна вежда.

— О, говоря за ужасната история, дето си се сближила с проститутка. Искам да кажа, кой за бога, би могъл да предположи? И то толкова скоро, след като другата ти малка приятелка бе хваната да си общува с онези мърляви инженери.

— Със смъкнати гащи — добави пълното момиче.

— Е, да, и така може да се каже — съгласи се Айрийн.

— Аз едва ли... — подхвана Ейвис.

Гласът на Айрийн бе загрижен:

— Сигурно е било ужасно притеснително за теб да не знаеш дали няма да те сложат в един кюп... нали знаеш, след всичко, което се изприказва за твоето спално помещение и ставащото в него. Всички се възхищаваме на стоицизма ти. Да, малкият ви светски прием е отлична идея. Ще отвлече вниманието ти в друга посока.

Следобедът бе преминал във вечер и с избледняването на светлината мислите ѝ също бяха станали по-мрачни. Неспособна да понесе повече ограниченото пространство на каютата, тя бе обмислила дали все пак да не слезе от кораба. Но нямаше кой да я придружи, а Бомбай, изглежда, изискваше човек да има известен кураж и невъзмутимост, която тя не притежаваше. Излезе навън и се качи на палубата с лодките близо до мястото, където беше седяла с Мод Гон само преди седмица.

Сега остана там, загледана в светлините на пристанището, които проблясваха в мастилените води, прекъсвани начесто от шумното преминаване на влекачи и баржи. Странна смесица от миризми, уханье на подправки, гориво, парфюми, развалено месо се носеше в стихналия въздух и тя едновременно бе очарована и отвратена от всеки полъх. Мислите ѝ вече бяха по-уравновесени; щеше да постъпи, както винаги. Ще оцелее. Още само две седмици, докато стигне до Англия, а отдавна бе научила, че човек може да издържи на всичко, ако се постарее достатъчно. Нямаше да мисли какво е могло да бъде. Мъжете, които най-добре успяваха да се справят с ужасите на войната, забелязала бе тя, бяха онези, които можеха да живеят ден за ден, способни да се радват и на малкото добро. Беше си купила кутия цигари в пощенския магазин. Сега запали една с ясното съзнание, че това е вреден навик, но въпреки това се наслади на парливия вкус. Над водата се носеха гласове и си подвикваха един на друг, а отнякъде далеч се чуваше индийска музика — един протяжен, тъжен и нежен тон.

— Трябва да внимаваш. Не бива да си тук.

Тя подскочи.

— О — обърна се тя. — Ти ли си?

— Аз съм — каза той, докато гасеше цигарата си. — Меги не е ли с теб?

— На брега е.

— С всички останали.

Тя се чудеше дали има любезен начин да го помоли да я остави сама.

Беше облечен с работния си гащеризон; беше прекалено тъмно, за да види петната от масло по него, но можеше да ги подуши заедно с аромата на тютюневия дим. Мразеше миризмата на масло: бе лекувала твърде много изгорени мъже, които бяха прогизнали от масло и още можеше да усети лепкавата плътност на плата, докато се мъчеше да го махне от телата им.

„Ще започна отново да работя като медицинска сестра в Англия“, каза си тя. Одри Маршал я бе изпратила с лично препоръчително писмо. Предвид годините ѝ опит на военна служба, едва ли щяха да ѝ липсват възможности за работа.

— Била ли си друг път в Индия?

Тя се подразни, че ѝ прекъсва мислите.

— Доста страни си видяла сигурно?

— Не много — отвърна тя. — Предимно военни бази.

— Значи си пътувала доста.

Прави го, защото я няма Маргарет, мислеше си тя. Той е от онези мъже, които се нуждаят от публика. Опита се да се усмихне.

— Не повече от всеки, който е бил на служба, предполагам.

Той си запали нова цигара и замислено издуха дима към небето.

— Обзалагам се, че можеш да ми отговориш на един въпрос обаче — каза той.

Тя го погледна.

— Има ли разлика?

Тя се намръщи. На брега две коли стояха и не можеха да се разминат, надуваха клаксони. Звукът отекваше над дока и заглушаваше музиката.

— Моля? — Наложил се да се приведе леко напред, за да го чуе.

— В мъжете. — Той се усмихна, разкривайки зъбите си в мрака.

— Имам предвид, има ли някоя националност, която да предпочиташ?

По изражението му разбра, че е чула правилно.

— Извини ме — каза тя. Мина покрай него с пламнали страни, но когато се пресегна за дръжката на вратата, той застана пред нея.

— Няма нужда да скромничиш пред мен — каза той.

— Би ли ме извинил?

— Всички знаем каква си. Защо да се преструваш? — Говореше напевно, затова ѝ отне близо секунда, докато прецени опасността в казаното от него.

— Ще ми позволиш ли да мина?

— Знаеш ли, бях те преценил напълно погрешно. — Денис Тимс поклати глава. — Наричахме те Госпожица Мраз в столовата. Не можехме да повярваме, че изобщо си се омъжила. Бяхме решили, че си се венчала за някой от онези, вечно стиснали Библията в ръка проповедници, девствени до гроб. Колко сме бъркали, а?

Сърцето ѝ биеше до пръсване, докато се опитваше да прецени дали има начин да се промуши покрай него и да мине през вратата. Една от ръцете му бе облежната на дръжката. Усещаше увереността му в собствената му сила, самочувствието на човек, който винаги получава онова, което иска.

— Толкова строга и морална с онези твои блузи, закопчани до брадичката. А всъщност си само една курва, която явно е убедила някой нещастен моряк да сложи пръстен на ръката ѝ. Как го постигна, а? Обещала си му, че ще се пазиш само за него? Казала си му, че той единствен е означавал нещо за теб?

Протегна ръка към гърдите ѝ, но тя го удари през пръстите.

— Остави ме на мира — каза тя.

— Какво има, госпожице Превзетост? Наоколо няма кой да види. — Тогава стисна ръцете ѝ, бутна я назад и опря гърба ѝ в парапета. Тя залитна, когато тежестта на тялото му я блъсна като солидна стена. В далечината от някакъв хотел в пристанището долетя смях.

— Виждал съм момичета като теб в хиляди пристанища. Не бива да пускат такива като теб на борда — мърмореше той влажно до ухото ѝ.

— Махни се от мен!

— О, стига вече! Нали не очакваш да повярвам, че не си изкарваш допълнителни доходи, докато си тук...

— Моля...

— Дръпни се настрани, Тимс.

Гласът дойде откъм дясната ѝ страна. Тимс вдигна глава и тя надникна над рамото му. Той стоеше там, а очите му горяха като черни въглени в сумрака.

— Дръпни се настрани, Тимс. — Гласът му беше леден. Тимс разпозна кой е другият мъж, усмихна се, после усмивката му помръкна, сякаш не беше сигурен колко приятелски може да се държи с него.

— Малък спор за цената — каза той, като отстъпи от нея и демонстративно заоправя панталона си. — Няма за какво да се месиш. Знаеш какви са тези жени.

Тя затвори очи, защото не искаше да види лицето на пехотинеца. Трепереше силно.

— Влез вътре. — Бавно изрече пехотинецът.

Тимс изглеждаше абсолютно невъзмутим.

— Както казах, пехотинецо, само спорехме за цената. Иска двойно повече от стандартната тарифа. Смята нас, моряците, за платежоспособен пазар, ако разбираш за какво говоря.

— Влез вътре — повтори Никол.

Тя пристъпи по-близо до стената, понеже не искаше да е пред погледа на Тимс.

— Ще запазим случката в тайна помежду си, нали? Сигурно не искаш капитанът да разбере, че превозва проститутка. Или кои са приятелите й.

— Ако само погледнеш към госпожа Маккензи през остатъка от плаването ни, ще ти видя сметката.

— Ти ли?

— Може да не е на борда. Може да не е на това плаване. Но ще ти дам да се разбереш.

— Не е хубаво да ме имаш за свой враг, пехотинецо. — Тимс беше до вратата. Очите му блеснаха в мрака.

— Ти не ме слушаш.

Последва миг на абсолютна тишина. После, с един последен и гневен поглед към двамата, Тимс влезе вътре гърбом. Тя тъкмо щеше да си поеме дълбоко дъх, когато голямата му бръсната глава се появи отново.

— Предложила ти е половин цена, нали? — Той се разсмя. — Ще кажа на твоята госпожа...

Останаха заслушани, докато стъпките на Тимс заглъхнаха по коридора към столовата на огнярите.

— Добре ли си? — попита тихо той.

Тя приглади коса встрани от лицето си и преглътна тежко.

— Добре съм.

— Съжалявам — каза той. — Не би трябвало да... — Гласът му заглъхна, сякаш не беше сигурен какво иска да каже.

Тя не знаеше дали има достатъчно смелост да го погледне. Накрая прошепна: „Благодаря“, и избяга оттам.

Когато се върна в столовата си, завари само още един пехотинец там: младият тръбач Емет беше дълбоко заспал, скръстил ръце под главата си с цялата невинност на младенец. В малкото помещение миришеше на спарено; жегата бе задушлива, носеше се миризма на пълни пепелници и стари обувки. Никол свали униформата си, изми се, после, с кърпа на врата и вече изпаряващи се капки вода по кожата, той извади хартията за писма от шкафчето си и седна.

Не беше добър в писането. Преди много години, когато се бе опитал да пише писма, бе разбрал, че химикалът се запъва по листа, чувствата върху хартията рядко отразяваха онова, което изпитва в душата си. Сега обаче думите се лееха сами. Даваше ѝ свобода.

Има една пътничка на борда, пишеше той, момиче с мрачно минало. Когато разбрах какво е изстрадала тя, осъзнах, че всеки заслужава втори шанс, особено ако има кой да му го даде, въпреки всичко, което носи в себе си.

Запали цигара и се загледа, без да вижда нищо. Остана така известно време, незабелязвайки мъжете, които спореха в коридора, звуците от тромпета, с който някой се упражняваше в банята, моряците, които сега се настаняваха в хамаците си около него.

Накрая отново допря върха на химикала до хартията. Щеше да я вземе на брега на другия ден и да телеграфира написаното. Колкото и да струва.

Мисля, че се опитвам да ти кажа колко съжалявам. И че се радвам, че си намерила някого, който да те обича, въпреки всичко. Надявам се, че той ще се отнася добре с теб, Фей. Че ще имаш късмет да намериш щастието, което заслужаваш.

Препрочете го два пъти, преди да види, че е написал името на Франсис.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Сега разбирате защо британските войници уважават жените в униформа. Те са заслужили правото на най-голямо уважение. Когато видите момиче в униформа в защитен цвят или синята униформа на военновъздушните сили с малка лентичка на туниката — спомнете си, че тя не я е получила за това, че е оплела повече чорапи от всеки друг в Ипсуич.

„Кратък пътеводител
за Великобритания“,
Министерство на
военните сили и флота,
Вашингтон, Държавен
департамент

Тридесет и три дни

Губернаторът на Гибралтар бе известен не само във Флота, а и сред Британските правителствени служби като изключително интелигентен човек. Беше си изградил репутацията на брилянтен стратег по време на Първата световна война, а и в дипломатическата си кариера бе прославен като безкомпромисен тактик и анализатор. Но дори и той бе останал вторачен в асансьорната шахта в продължение на няколко мига, преди да осъзнае какво виждат очите му.

Капитан Хайфийлд, който го водеше към самолетната палуба, където го очакваше специално изпълнение на Кралския пехотински оркестър, се прокле наум, задето не е проверил предварително маршрута. Една асансьорна шахта си бе просто шахта. Никога не би му минало през ум, че ще дръзнат да проснат бельото си точно там. Бели, цветни, посивели от носене или нежни като паяжина и поръбени с френска дантела, сутиените и долните дрехи се вееха весело по цялото протежение на просторната шахта като имитация на

тържествените флагчета, които приветстваха този велик мъж на борда. И ето че сега най-изтъкнатият британски дипломат стоеше на борда на страховития боен кораб на Хайфийлд, заобиколен от строени чинно и безукорно спретнати моряци и зяпаше невярващо въжетата с долни гащи по тях.

Добсън. Той сигурно е знаел, но не го беше предупредил. Капитан Хайфийлд прокле крака си, задето го бе принудил да остане в кабинета си сутринта и да даде тази възможност на по-младия мъж. Не се чувстваше добре и бе решил да си почине, защото знаеше, че денят ще бъде дълъг и тежък, и се бе доверил на Добсън в грижите по посрещането. Трябваше да се досети, че той ще намери начин да го изложи.

— Аз... Ще разберете, че това е доста необичайно плаване — осмели се да каже капитан Хайфийлд, когато се овладя достатъчно, за да заговори. — Опасявам се, че се налага да сме малко... по-прагматични относно реда.

Губернаторът стоеше с отворена уста и по страните му бе избила червенина. Лицето на Добсън, спокойно под шапката му, бе напълно безучастно.

— Бих добавил, Ваше Превъзходителство, че това в никакъв случай не е израз на уважението, което изпитваме към вас. — Опитва се да вкара шеговита нотка в думите си, но не се получи.

Съпругата на губернатора, стиснала здраво дамската си чантичка, побутна тайничко мъжа си. Тя склони леко глава.

— Не е нещо, което да не сме виждали преди, капитане — любезно отбеляза тя, докато по устните ѝ играеше весела усмивка. — Мисля, че войната ни направи свидетели на много по-страшни гледки от тази.

— Точно така — обади се губернаторът. — Точно така. — Но тонът му намекваше, че не е съвсем убеден.

— Всъщност дори е възхитително какви компромиси правите, за да осигурите комфорта на пасажерите си. — Тя сложи ръка върху ръкава му, а по лицето ѝ бе изписано съчувствие. — Ще продължим ли нататък?

Нещата потръгнаха по-добре на самолетната палуба. След като бе качил губернатора и другите пътници в Аден, „Виктория“ бавно се носеше на север по Суецкия канал — тънка сребърна нишка от вода,

оградена от пясъчни дюни, която искреше толкова ярко под жаркото слънце, че онези, които гледаха от двете страни на кораба, трябваше да засенчват очите си. Независимо от жегата, булките бяха бодри и весели под чадърите и слънчевите си шапки, а оркестърът упорито свиреше, въпреки дискомфорта на музикантите дори и в тропическите им униформи при тези температури.

Мъжете се бяха заели с обичайните си задължения, а губернаторът и съпругата му се бяха съгласили да бъдат жури на състезанието по степ, което бе поредното от множеството изпитания пред претендентките за титлата Кралица на „Виктория“, които имаха за цел да ангажират вниманието на жените. Защитен от слънцето от огромен чадър и въоръжен с леден джин с тоник, изправен пред редица ухилени момичета, дори и губернаторът се бе отпуснал. Съпругата му, която бе отделила време да поговори с всяка участничка, най-накрая бе връчила отличието на едно красиво русо момиче, което явно бе любимка и на останалите, съдейки по бурните овации. След това тя бе споделила с капитана, че смята австралийките за „доста приятни жени. Ужасно смели, щом са решили да напуснат близките си и да изминат такова голямо разстояние сами“. Заразен от веселието на следобеда, Хайфийлд трудно можеше да не се съгласи.

А после всичко отново отиде по дяволите.

Капитан Хайфийлд тъкмо се канеше да обяви края на състезанието и да предложи на новите си пътници да се оттеглят на долната палуба, където готвачът бе приготвил късна гощавка, когато забеляза оживено ръкомахане по дясната страна на кораба. „Виктория“ бавно преминаваше край някакъв военен лагер и булките, забелязали голям брой бели мъже, се бяха събрали край перилата на самолетната палуба. Облечени в пъстри рокли, развети от бриза, те махаха весело на загорелите от слънцето млади мъже, които бяха спрели работа, за да ги наблюдават и да им подвикват някакви поздравии. Когато се наведе, за да види по-добре, чу радостните писъци на жените и успя да различи ентузиазираното ръкомахане на голите до кръста мъже долу на сушата, които сега се бяха прилепили до телената ограда и присвиваха очи срещу слънцето.

Хайфийлд остана загледан в сцената, докато се увери, че подозренията му са верни. После с натезало сърце посегна към микрофона на радиоуредбата.

— Много съм щастлив, че посрещнахте толкова топло нашите гости — губернатора и жена му — каза той, загледан в скования гръб на губернатора, който наблюдаваше сцената долу. — Ще има допълнителни освежаващи напитки на предната палуба за онези, които искат да се възползват. Междувременно, може би ще е добре да знаете, че младите мъже, на които махате за поздрав, са германски военнопленници.

Айрийн Картър отиде при нея след състезанието, за да ѝ каже колко се радва, че Ейвис е спечелила.

— Най-добре да се възползваш от краката си, преди да се появят разширените вени, нали така? — Както и да се похвали с новите си писма. Беше получила цели седем, при това четири от съпруга си.

— Трябва да ни прочетеш твоите — подкани тя Ейвис, скрила очи зад слънчевите си очила. — Майка ми казва, че непрекъснато кани твоята майка на чай, откакто са разбрали, че сме на един и същи кораб. Сигурна съм, че нямат търпение да научат какво правим.

„А аз съм сигурна, че вече всичко си ѝ разказала“, помисли си Ейвис.

— Чао-чао. Отивам да си прочета писмата от Харолд. Ти получи ли някакви?

— О, купища — отвърна Ейвис и размаха своите във въздуха. Имаше само едно от Иън. Беше го скрила зад писмото на майка си, за да не види Айрийн. — Успех на следващото състезание, все пак — каза тя. — Ще бъде за карнавален костюм, мисля, затова съм сигурна, че ще се справиш по-добре. Толкова тен си хванала, че може да си сложиш един шал на кръста и да минеш за туземка. — И стиснала „грамотата“ си, Ейвис отмина с високомерно вдигната брадичка.

Франсис не беше в каютата. Вече рядко се задържаше там. Ейвис смяташе, че се крие някъде. Маргарет беше на някаква лекция за забележителностите в Англия. Събу обувките си и се излегна, готова да прочете последното писмо на Иън в усамотение, което бе рядко удоволствие.

Набързо прегледа писмата от баща си (бизнес, пари, голф), майка си (пътувания, дреболии, рокли) и сестра си („много съм щастлива и сама, благодаря, и т.н., и т.н.“), после стигна и до плика от Иън. Загледа

се в почерка му, питайки се как може да се усети присъщата му властност дори само от мастилото и хартията. Майка ѝ винаги казваше, че има нещо незряло в мъже с лош почерк. Навежда на мисълта, че характерът им не е напълно завършен.

Погледна часовника на ръката си: имаше десет минути до първата смяна за обяд. Тъкмо време да го прочете. Отвори плика и въздъхна от удоволствие.

Четвърт час по-късно още се взираше в него.

Франсис и Маргарет седяха в столовата на палубата, когато ги намери морякът. Хапваха сладолед. Франсис вече бе свикнала с мълчанието, което се възцаряваше наоколо, когато се осмелеше да се появи сред хора. Маргарет на свой ред бърбеше с мрачна решителност. Веднъж или дважд бе попитала най-нахалните зяпачи дали не искат да опитат от сладоледа ѝ и бе изругала тихичко, когато другите се изчервят.

— Госпожа Франсис Маккензи? — попита морякът. Изглеждаше толкова млад: вратът му едва изпълваше яката на униформата му.

Тя кимна. Беше очаквала това дни наред.

— Капитанът би искал да ви види в кабинета си, госпожо. Наредено ми е да ви заведе.

В столовата цареше пълна тишина. Маргарет пребледня.

— Мислиш ли, че е заради кучето? — прошепна тя.

— Не — вяло отвърна Франсис. — Напълно сигурна съм, че не е това.

По физиономиите на жените наоколо можеше да се убеди, че и те са на същото мнение. „Не идвай, не си желана“, тихичко прошепна някой. Само че този път булките не изглеждаха притеснени.

— Не се бави — подвижна глас, докато излизаше от столовата. — Иначе хората ще почнат да приказват.

Ейвис лежеше на леглото. Някъде наблизо се чуваше странен звук, ниско гърлено стенание, и с известна изненада установи, че излиза от собственото ѝ гърло.

Впери очи в ръката, стискаща писмото, после в халката на тънкия си пръст. Стаята сякаш изчезна около нея. Внезапно скочи от леглото, падна на колене и повърна обилно в купата, която така и не бяха махнали от дните, когато ѝ прилошаваше преди. Повръща, докато ребрата я заболяха и гърлото ѝ запари, стиснала ръце около тялото си, сякаш те бяха единственото, което я спираше да не изтръгне вътрешностите си. През силната кашлица чуваше собствения си глас задавено да повтаря: „Не! Не! Не!“, сякаш отказваше да повярва, че този ужас е истина.

Най-накрая, изтощена, тя се облегна на леглото, косата ѝ бе залепнала на сплъстени кичури по лицето, краката ѝ бяха протегнати неудобно на коравия под, без да я е грижа за роклята и грима ѝ. Чудеше се дали всичко не е някакъв сън. Може би писмото не съществуваше. Морето можеше да ти причини това — чувала бе много моряци да го казват. Но ето че то лежеше на възглавницата ѝ. С почерка на Иън. Неговият красив почерк. Неговият красив, ужасяващ, кошмарен почерк.

Навън се чуваше потропването на женски токчета и бърбенето на някакви преминаващи жени. Мод Гон, застанала точно зад вратата, надигна глава, сякаш очакваше да чуе познат глас сред тях, а после, разочарована, отново отпусна глава върху лапичките си.

Ейвис остана, заслушана в гласовете, докато главата ѝ се въртеше като на пияница. Чувстваше се изолирана и далеч от всичко. Нямахше нищо, което да иска, освен да си полегне. Имаше чувството, че огромна тежест е налегнала главата ѝ. Не можеше да помръдне дори и само стоеше вторачена в нагънатия метален под.

Бутна купата обратно под леглото. Въпреки миризмата, коравия метал под нея и влажната ѝ коса, тя легна и се загледа в другото писмо, разгърнато пред нея. Майка ѝ бе написала:

Казах на всички, че празненството ще бъде в „Савой“. Татко ти получи много добра цена, благодарение на контактите си в хотелските среди. И, Ейвис, скъпа — не можеш да познаеш, — семейство Дарли-Хендерсън ще го направят част от околосветското си пътешествие и ако това не е достатъчно вълнуващо, губернаторът и съпругата му

казаха, че също ще дойдат. Хората изглеждат толкова спокойни и решени да пътуват след края на войната. И ще се погрижат снимката ти да се появи в „Татлър“. Скъпа, може и да съм имала някои резерви относно сватбата ти, но трябва да споделя, че съм безкрайно доволна от това пътуване. Ще направим тържество, което ще накара не само Мелбърн, но и половин Англия да говори само за това месеци наред!

Твоя любяща майка

ПС: Не обръщай внимание на сестра си. Малко е кисела в момента. Подозирам, че я мъчи зеленоокото чудовище.

ППС: Още нямаме вест от родителите на Иън, което е жалко. Би ли го помолила да ни изпрати адреса им, за да се свържем сами с тях? Искам да знам дали има някой специален гост, когото искат да поканят.

Беше дълъг и доста изморителен ден и щеше да му коства доста усилия да стане, когато момичето влезе в кабинета му, затова капитан Хайфийлд остана зад бюрото си, за да може при нужда да се облегне на него. Пристигането на губернатора и съпътстващите го тревоги бяха изчерпали силите му и поради тази причина — и може би, за да спести неудобството на момичето — бе решил да проведе поредната среща без помощта на свещеника или служителка на женския корпус.

Тя стоеше на прага на кабинета му, когато морякът оповести влизането ѝ, и остана там, стиснала малка чанта в ръце, дори и след като той излезе. Беше я виждал отблизо вече два пъти и я намираше за физически привлекателна. Единствено излъчването ѝ пречеше да бъде наречена истинска красавица. Тя явно бе развила уменията да се слива с фона и сега, след като бе прегледал информацията, която му бяха дали за нея, той разбираше защо.

Капитан Хайфийлд я покани с жест да седне. Той остана загледан в пода за известно време, докато се опитваше да измисли как да подхване темата, и му се искаше, поне този път, да може да

прехвърли отговорността на друг. Дисциплинарните наказания на екипажа му бяха съвсем ясни: спазваше правилника и ги навикваше, ако сметне за нужно. Но жените са по-различни, мислеше си той с отчаяние, притеснен от жената насреща му, както и от другите, които бяха стояли там преди нея. Те носеха със себе си на борда всичките си проблеми заедно с багажа си и създаваха и нови тревоги в добавка — а после те караха да се чувстваш виновен, гузен, че просто си следвал правилата.

Навън по радиоуредбата прозвуча сигнал „свободно“, който обявяваше началото на обедната почивка на екипажа. Изчака, докато настане тишина.

— Знаете ли защо ви повиках да дойдете тук? — попита той.

Тя не отговори. Примигна бавно и го погледна, сякаш беше негово задължение да обясни действията си.

„Хайде, човече“, скара се той мислено сам на себе си. „Приключвай вече. После може да си налееш едно голямо питие.“

— Осведомиха ме, че преди няколко дни сте били замесена в някакъв инцидент долу. Докато разследвах случая, чух неща, които... ме накараха да се притесня.

Реник му беше казал предната вечер. Един от огнярите отишъл при него и споделил, че се мътят разни неприятности и после му казал и какво се приказва за момичето. Реник не се бе поколебал да обясни на Хайфийлд: никой не би споменал подобно нещо пред стюарда, ако не вярваше, че ще стигне до ушите на капитана.

— Става въпрос за вашия... живот, преди да се качите на борда. Опасявам се, че трябва да повдигна темата, колкото и неприятна да е за вас. За доброто на екипажа ми и за благоприличното поведение на всички на борда, трябва да знам дали тези... слухове са верни.

Тя не каза нищо.

— Мога да предположа от мълчанието ви, че не са... неверни?

Когато и третия път не му отговори, той се почувства неловко. Това, в комбинация с физическата болка, го направи нетърпелив. Стана, вероятно с цел да й внуши по-добре властта си, и заобиколи бюрото.

— Не се опитвам нарочно да ви атакувам, госпожице...

— Госпожа — поправи го тя. — Госпожа Маккензи.

— Но правилата са си правила и аз не мога да позволя жени от... вашата категория да пътуват на кораб с толкова много мъже.

— Моята категория.

— Знаете какво имам предвид. Достатъчно сложно е да превозваме толкова много жени в такова ограничено пространство. Научих за вашето... минало и не мога да допусна присъствието ви да дестабилизира кораба ми. — Само Господ знаеше какво би казал губернаторът на Гибралтар, ако разбереше за присъствието на точно тази пътничка. Да не говорим за съпругата му. Тъкмо бяха престанали да потръпват от мисълта за развеселените германски военнопленници.

Тя остана загледана в обувките си известно време. После вдигна глава.

— Капитан Хайфийлд, да не би да искате да ме свалите от кораба? — Гласът ѝ бе тих и спокоен.

Той изпита облекчение, че тя го бе казала гласно.

— Съжалявам — каза той. — Не мисля, че имам избор.

Тя сякаш се замисли за нещо. По лицето ѝ се четеше, че няма нищо изненадващо в казаното от него. Но в лекото присвиване на очите личеше и известно презрение.

Не бе очаквал това. Гняв, вероятно, да. Истерични викове, както предишните две нещастни жени. Беше наредил на моряка да стои отвън на пост.

— Можете да кажете каквото пожелаете — каза той, когато тишината стана потискаща. — В своя защита, имам предвид.

Последва дълго мълчание. Тя склочи длани в скута си.

— В своя защита ще кажа, че аз съм сестра. Медицинска сестра, за да съм по-точна. Била съм такава четири години и половина. През това време съм лекувала хиляди мъже и съм спасила живота на мнозина.

— Много е хубаво, че сте... успели да...

— Да стана достойно човешко същество? — Тонът ѝ бе остър.

— Не това...

— Но не мога, нали? Защото не ми е позволено да забравя така нареченото си минало. Не и дори на хиляди мили разстояние.

— Не намеквах, че...

Тя го погледна право в очите. Той си каза, че може би е изправила гордо рамене.

— Знам отлично какво намеквахте, капитане. Че служебното ми досие е най-маловажното нещо в живота ми. Както повечето хора на този кораб, и вие избрахте да съдите за характера ми по първото нещо, което сте чули. И да действате съответно.

Приглади полата над коленете си и си пое дълбоко дъх, сякаш се сдържаше с усилие на волята.

— Онова, което се опитвах да кажа, капитан Хайфийлд, преди да ме прекъснете, е, че съм лекувала по време на службата си хиляди мъже, някои от които са били измъчвани и физически осакатени. Някои бяха наши врагове. Мнозина бяха полумъртви. И нито един... — Тя спря да си поеме дъх. — Нито един от тях не се е отнасял към мен с неуважението, което вие току-що ми показахте.

Не бе очаквал тя да е толкова овладяна. И красноречива.

Нито да се окаже в ролята на обвиняем.

— Вижте — подхвана той с любезен тон, — не мога да се престоря, че не знам за вас.

— Не, нито пък аз, изглежда. Единствено мога да се опитвам да водя достоен живот. И да не мисля прекалено за нещата, които може да са били извън мой контрол.

Останаха в неловко мълчание. Мислите му препускаха трескаво, докато се опитваше да прецени как да се справи с тази необичайна ситуация. Навън се чуваше приглушен разговор и той снижи глас, намерил може би начин да спаси достойнството и на двете страни.

— Вижте... да не би да казвате, че не е било по ваша воля? Че може би прегрешението е било извършено върху вас, а не вие сте прегрешила?

Само ако се помолеше за спасението си, ако обещаеше добро поведение за в бъдеще, тогава може би...

— Казвам, че не е ваша работа изобщо. — Пръстите ѝ бяха побелели от сдържана с мъка емоция. — Единственото, което ви засяга, капитане, е моята професия, която, ако бяхте си дали труда да проверите в списъка с пътниците и служебното ми досие, е медицинска сестра, семейното ми положение и поведението ми на борда на вашия кораб, което, вярвам, че ще признаете, отговаря на всички норми на благоприличието.

Гласът ѝ бе станал по-силен. Връхчетата на ушите ѝ бяха порозовели, което бе единственият признак на вътрешна борба.

Той осъзна, с известна почуда, че има усещането, че е сбъркал в нещо.

Погледна към документите, в които бяха описани правилата за сваляне на булка от борда.

„Свалете я в Порт Саид“, бе казала отговорничката на австралийския Червен кръст. „Може да се наложи да изчака известно време да мине кораб в обратна посока. Но пък и доста от тях изчезват в Египет.“ В последните й думи се долавяше непогрешима нотка на презрение.

Господи, каква каша. Проклетата бъркотия. Щеше му се изобщо да не е подхващал този разговор и да бърка в кошера с пчели. Но тя вече бе влязла. Ръцете му бяха вързани.

Вероятно разчела нещо в изражението му, тя стана на крака. Косата ѝ, дръпната назад от челото, подчертаваше високите ѝ, почти славянски скули, сенките под очите ѝ. Зачуди се за миг дали на излизане и тя ще се опита да го удари, както младото момиче преди това, а после се почувства гузен, че изобщо си го е помислил.

— Вижте, госпожо Маккензи, аз...

— Знаем. Искате да си тръгна.

Той търсеше отчаяно какво да каже, нещо, което може да предаде адекватно смесицата от съжаление и дълг, които го мъчеха.

Тя вече бе на половината път към вратата, когато каза:

— Искате ли да погледна крака ви?

Последните думи замръзнаха на устните му. Той примигна.

— Виждам съм ви да куцате. Когато си мислите, че сте сам. Вече мога да ви кажа, че преди често стоях на самолетната палуба нощем.

Хайфийлд бе напълно слисан. Осъзна, че е преместил болния си крак зад здравия.

— Не мисля, че това е...

— Няма да ви докосна, ако това ви безпокои.

— Нищо му няма на крака ми.

— Значи няма да ви притеснявам повече.

Стояха в двата края на кабинета един срещу друг. Никой не помръдваше. В погледа ѝ нямаше и следа от покана.

— Аз не съм... не съм го споменава пред никого — чу се да казва той.

— Доста ме бива в пазенето на тайни — каза тя, без да откъсва очи от лицето му.

Той седна тежко на стола си и вдигна крачола си. От няколко дни се опитваше да не гледа много крака си.

Тя за миг омекна. Дръпна се, после пристъпи напред и го огледа внимателно.

— Явно е възпален. — Посочи към крака му, сякаш търсеше позволение, после го докосна с ръце и опипа цялата дължина на раната, подутата червена кожа около белега. — Имате ли температура?

— Бил съм и по-добре — призна си той.

Тя продължи прегледа още няколко минути. Той осъзна, с леко стеснение, че изобщо не е трепнал, когато бе докоснала кожата му.

— Мисля, че вероятно имате остеомиелит, инфекция, която е стигнала до костта. Трябва да бъде почистена гнойта и ви е нужен пеницилин.

— Имате ли такъв?

— Не, но доктор Даксбъри трябва да има.

— Не искам той да се меси.

Тя не изрази учудване. Той се запита дали цялата история нямаше леко налудничав привкус. Не можеше да забрави стреснатото й лице, когато за първи път бе зърнала крака му. И как мигновено се бе овладяла.

— Трябва ви медицинска помощ — заяви тя.

— Не искам доктор Даксбъри да знае — повтори той.

— Значи съм ви дала професионалното си мнение, капитане, и уважавам правото ви да го пренебрегнете.

Тя стана и избърса ръце в панталона си. Той я помоли да изчака, после мина покрай нея и отвори вратата. Повика моряка от коридора. Момчето влезе, оглеждайки поред капитана и жената пред него.

— Заведи госпожа Маккензи до лечебницата — нареди Хайфийлд. — Тя трябва да вземе оттам някои неща.

Тя се поколеба, явно очакваше да чуе някакво разпореждане, някакво предупреждение. Такова не последва.

Той протегна ключа към нея. Когато го пое от ръката му, тя се постара пръстите им да не се докоснат.

Иглата проникна дълбоко в крака му, тънкото метално острие се плъзгаше механично навътре и навън от плътта му, докато източваше

гнусната течност отвътре. Въпреки болката от процедурата, Хайфийлд усети как тревогата, която го измъчваше от няколко дни, се разсейва.

— Трябва ви нова доза пеницилин след около шест часа. После по една дневно. Двойна доза в началото, за да пробуди тялото ви за борба с инфекцията. А когато стигнете в Англия, трябва веднага да отидете при лекаря си. Вероятно ще ви задържи в болницата. — Тя отново се загледа в раната. — Но имате късмет. Не мисля, че е стигнало до гангрена.

Каза го спокойно, с лишен от емоция тон, без да го поглежда почти. Накрая, след като сложи и последния памук в марлята за превръзката на краката му, тя седна на пети и се облегна, за да смъкне той крачолата си. Носеше същите панталони в защитен цвят и бяла риза, както в онзи ден, когато бе придружила в кабинета му по-младото момиче.

Той въздъхна с облекчение при мисълта за една нощ без болка. Тя започна да събира медицинските пособия, които бе донесла от лечебницата.

— Добре е да оставите някои от тези неща тук — каза тя, все така заглеждана в пода. — Ще трябва да смените превръзката утре. — Написа инструкции на лист хартия. — Дръжте крака си на високо, когато сте сам. И се старайте да е сух. Особено във влажния въздух. Можете да вземате болкоуспокояващите таблетки по две наведнъж.

Остави превръзките и лепенките на бюрото му, после затвори писалката му с капачето.

— Ако започне да се влошава, ще трябва да ви прегледа хирург. И този път не можете да си позволите да отлагате.

— Ще кажа, че е станало недоразумение. — Тя вдигна глава. — Сбъркана самоличност. Ако можете да отделите малко време и да ми правите инжекциите с пеницилин, бих бил много благодарен.

Тя го изгледа, изправи се на крака. И вероятно за първи път в този ден изглеждаше стресната. Преглътна с усилие.

— Не го направих заради това — каза тя.

Той кимна.

— Знам.

Стана от стола и предпазливо отпусна тежестта си върху болния крак. После ѝ протегна ръка.

— Благодаря — каза той. — Госпожо Маккензи... Сестра Маккензи.

Тя остана възряна в нея цяла минута. Предвид забележителното ѝ самообладание, демонстрирано досега, когато я пое и вдигна очи, той се изненада да види сълзи в тях.

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

У други изпитанието остави незаличими белези — ужасяващия студ, страха от надвисналата преждевременна и безсмислена смърт, в комбинация с чистата деградация на живота в малък и брулен от бурите военен кораб, — достатъчни да подклаждат вечна омраза към войната.

Ричард Удмън,
„Арктически конвои“,
1941–45

Тридесет и пет дни (една седмица до Плимут)

В анонимното място в дъното на стаята за лекции Джо-младши се въртеше неспокойно и вероятно се чувстваше несправедливо ограничен в тясното си пространство. Маргарет, загледана в огромния си издут корем, наблюдаваше как окъсаната ѝ тетрадка се мести от сеизмичните вълни на движенията му като малка лодка по водата и си мислеше, че разбира какво му е. Седмици наред времето на кораба изглеждаше замряло. Изпитваше отчаяна нужда да види Джо и все повече се изнервяше от бавно точещите се дни. Сега, когато се намираха в европейски води, времето сякаш се изнизваше между пръстите ѝ и в душата ѝ бушуваше буря.

Струваше ѝ се, че изглежда гротескно. Коремът ѝ бе неописуемо огромен, бледата ѝ кожа — покрита с морави вени. Можеше да напъха краката си единствено в един чифт разтегнати и мърляви на вид сандали. Лицето ѝ, което по начало не бе слабичко, сега я гледаше от огледалото в общата баня с формата на пълна луна. „Как е възможно Джо още да ме иска?“, мислеше си тя. Беше се оженил за пъргаво и енергично момиче, което можеше да бяга бързо колкото него и да преганя бясно на кон из безкрайните простори на фермата им.

Момиче, чието стегнато тяло го оставяше без дъх, когато я видеше без дрехи.

Сега щеше да се окаже обвързан с една дебела повлекана, тежкоподвижна свиня, която трябваше да поседне, останала без дъх, след като е изкачила едва няколко стъпала. Чиито гърди, бели и прорязани от вени, бяха увиснали и от тях течеше мляко. Свиня, която отвърщаваше дори самата себе си. Вече не намираше утеха в топлите чувства, споделени в разговора преди няколко седмици — как би могла? Той не я беше видял в сегашното ѝ състояние.

Размърда се на тесния дървен стол и неволно изпъшка. Днешната лекция бе на тема „Нещата, които вашите мъже може да са видели“. Въпреки заглавието си, в нея се съдържаха само повтарящи се намеци за „неописуемите ужаси“, които лекторът явно считаше за прекалено страшни, за да бъдат описани. Важното било, повтаряше офицерът, да не притискат мъжете си да им разказват какво се е случило. Повечето мъже, показвала историята, предпочитали да не се връщат към миналото, а просто да го забравят. Не искали жените им да ги тормозят да им разказват всичко. Това, от което се нуждаели мъжете, било някой да ги разсейва с веселието си, да им напомня за радостите в живота, за който са се сражавали.

Думите на мъжа накараха Маргарет да се почувства за първи път така, сякаш двамата с Джо не са партньори, както бе предполагала досега, а между тях е зейнала огромна бездна заради нейния пол и преживяното от него. Джо само веднъж бе споменал за личния си допир до тези ужаси: неговият приятел Ади бил убит в Тихия океан, докато стоял само на метри от Джо на палубата. Тогава тя го бе видяла да примигва усилено, за да скрие напирещата в очите му влага. Тя не бе поискала да ѝ разкаже подробности, не защото смяташе, че това е нещо, което той трябва да изстрада сам, а защото бе австралийка. От добро фермерско семейство. И гледката на мъжки очи, пълни със сълзи, дори и на ирландец — а всички знаеха колко са емоционални те, — я караше да се чувства странно.

Със сигурност ще има и допълнителни трудности, бе заявил офицерът, след като идвате от различни континенти. Несъмнено това щяло да предизвика допълнително напрежение върху тях, независимо колко добре ги посрещнат в новото им британско семейство. Той съветваше момичетата да си намерят някой приятел сред роднините.

Или да си разменят адреси с някоя от новите си приятелки на борда, за да има с кого да си поприказват, ако се притеснят особено много.

Можело в продължение на няколко месеца да усетят, че съпрузите им са нервни или доста резки понякога.

— Преди да укорите съпруга си, може би е добре да се замислите, че може да има и други причини за избухването му. Че може да си е спомнил за нещо, с което не иска да ви обременява. И определено е по-добре, преди да се развикате гневно в отговор, да се замислите какво е направил мъжът ви в служба на родината си и за вас. В Англия имаме такъв израз. — Тук офицерът замълча и обходи с поглед малката зала. — „Да стиснем зъби.“ Това е поддържало Империята силна през изминалите години. Съветвам ви често да се придържате към него.

Заместник-капитанът на пехотинците вече два пъти му бе направил знак да помогне с разтребването на каюткомпанията. Наложил се Джоунс да го смушка и да му подвикне гневно, за да изтръгне Никол от размислите му.

Около него другите офицери бяха привършили с обяда си и се оттегляха да изпуснат по някоя лула и да четат писма или стари вестници. Докато се хранеха, непрекъснато се шегуваха със състоянието на двигателите на „Виктория“ и вече имаше залагания дали ще издържат до Плимут. Друг повод за шеги и предмет на доста солени закачки бяха тримата моряци, които бяха информирани, че трябва да се явят пред комисията на Адмиралтейството, за да се опитат да станат офицери, и възможните отговори, които единият би могъл да даде — млад мъж, когото всички смятаха за не по-умен от магаре и също толкова упорит.

— Направо заспиваш прав, друже. — Джоунс почти го избута в съседната стая до каюткомпанията. — Помощник-капитанът те държеше под око през цялото време, докато вдигаха тостове — ти стоеше като чувал с картофи. По едно време се уплаших, че ще вземеш да пхнеш ръце в джобовете, по дяволите.

Никол нямаше отговор. Заставането в стойка мирно по време на тост обикновено бе инстинктивна реакция за него. Като лъскането на ботушите или предложението да направи още една обиколка на

постовете. Но напоследък ставаха странни неща с чувството му за дълг.

Представяше си как я свалят от кораба и как той я последва. По време на обяда си бе позволил да си помечтае как съпругът ѝ изпраща телеграма, че не е желана, а после се прокле, задето въобще си е помислил, че може да я сполети такъв срам.

Но не беше в състояние да се въздържи. Когато затвореше очи, виждаше напрегнатото ѝ лице. Кратката и лъчезарна усмивка, която му бе отправила, докато танцуваха. Усещаше талията ѝ под ръцете си, лекото докосване на пръстите ѝ.

За кого се бе омъжила? Дали му е казала за миналото си? И по-лошо, дали мъжът е бил част от него? Нямахше начин да я попита, без да намекне, че и той, както всички останали, има някакво право на мнение относно живота ѝ. Какво основание имаше той да се интересува от каквото и да било?

Тези мисли го караха да стиска здраво очи, за да избяга от виденията, за които не искаше да си признае дори. В неговото спално помещение мъжете, свикнали с кошмарите, които понякога измъчваха всеки през войната, го оставяха на мира. Виденията се връщаха понякога, за да го измъчват, жужаха ниско и бомбардираха ума му, изпепелявайки го. „Може би е добре да ѝ кажа“, мислеше си той. „Да обясня поне малко какво изпитвам.“ Изричането на глас можеше да подейства като отдушник на напрежението. Тя нямаше да е длъжна да прави каквото и да било.

Но още докато думите се оформяха в съзнанието му, знаеше, че не може да ги каже на глас. Тя си бе изградила бъдеще, бе намерила някаква стабилност. Той нямаше право да казва или прави нещо, което може да го наруши.

Предната нощ се бе взирал в съзвездията, които някога го очароваха, а сега проклинаше звездите, които бяха предназначили пътищата им да се разминат в момент, който би могъл да донесе изкупление и на двамата. „Бих могъл да я направя щастлива“, мислеше си той. Дали непознатият ѝ съпруг е в състояние да каже същото? Или може би някаква себична част дълбоко в него искаше да изкупи и намали собственото му усещане за вина, като стане неин спасител.

Това неприятно откровение го бе довело до окончателното му решение да смени поста си с този на Емет и през следващите няколко

дни да стои далеч от нея.

Вече не се тревожеше за миналото ѝ. А от факта, че бе избягала от това минало.

— Началникът на смяната бил още в каютата си в единайсет без десет сутринта. Трябваше да чуете капитана: „Ти си достоен да бъдеш началник-смяна толкова, колкото и някое от проклетите момичета на борда“. Знаете къде е бил той, нали? Началникът на охраната смята, че е бил в лазарета с американката. Да проучват... лечебните свойства на алкохола.

Наоколо избухна смях. Той се загледа в лика на краля, който гордо заемаше почетно място на стената, после седна до Джоунс, готов да се изниже от каюткомпанията. Бе получил телеграма четири дни, след като бе пратил своята. В нея пишеше само: „Благодаря!“. Удивителният знак и чувствата, които издаваше, го накараха да потръпне.

Неочаквано кучето започна да вие, когато Маргарет отвори вратата. Тя бързо запуши муцунката на Мод Гон с ръце и залитна към леглото си, шепнейки умолително:

— Шшшт! Тихо, Моди! Тихо вече! — Кучето излая два пъти и Маргарет изпита желание да го удари. — Млъкни! — скара му се тя, вперила очи във вратата. — Хайде, ела, успокой се вече! — утешаваше го, докато кучето се въртеше неспокойно в кръг на леглото.

Маргарет погледна часовника си, чудейки се кога ще може да го изведе на разходка. Също като с Джо-младши, мислеше си тя, затвореното пространство почваше да им тежи на всички.

— Хайде — нежно му каза тя. — Не остава много, наистина.

Едва тогава осъзна, че не е сама в стаята.

Ейвис лежеше неподвижно на леглото си, с лице към стената, свила колене до корема си.

Маргарет я загледа, докато кучето скочи и вяло започна да драска по вратата. Вече четвърти ден, пресметна тя, Ейвис лежеше все така. В случаите, когато ставаше, за да се нахрани, само чоплеше храната в чинията си и после се извиняваше и си тръгваше. Морска болест, отвръщаше на всички въпроси. Но дори нямаше вълни.

Маргарет пристъпи напред и се наведе над свитата фигура в леглото, сякаш можеше да разчете нещо по лицето ѝ. Веднъж го бе направила, докато си мислеше, че Ейвис спи, а после шокирано се дръпна, когато забеляза очите ѝ широко отворени. Чудеше се дали да не поговори с Франсис: може би Ейвис имаше някакво заболяване. Но предвид лошите чувства между двете, не смяташе, че би било честно спрямо която и да било от тях.

Освен това Франсис рядко беше тук вече. По необясними причини бе започнала да помага в лазарета, след като доктор Даксбъри с радост се бе нагърбил с отговорността да организира финала на конкурса „Кралица на «Виктория»“. Иначе изчезваше за няколко часа на ден, без да обяснява къде ходи. Маргарет си казваше, че трябва да се радва, че я вижда толкова щастлива, но ѝ липсваше компанията ѝ. Сама ѝ оставаше твърде много време за мислене. А това, както обичаше да казва баща ѝ, никога не води до добро.

— Ейвис? — прошепна тя. — Будна ли си?

Момичето не отговори, докато не я попита втори път.

— Да — тихо каза Ейвис.

Маргарет стоеше неловко в средата на малката стая, забравила за момент безформеното си тяло, докато се мъчеше да измисли какво да направи.

— Мога ли... да ти донеса нещо?

— Не.

Тишината отново я обгърна. Майка ѝ би знаела как да реагира, помисли си тя. Щеше да иде право при Ейвис, да я прегърне и с онзи уверен майчински тон да попита: „Хайде, казвай, какво има?“. И пред лицето на подобна решителност Ейвис щеше да си признае тревогите, здравословните проблеми или тъгата по дома, или каквото там я мъчеше.

Само че майка ѝ не беше тук. А Маргарет по-скоро би закарала с гребане този кораб до Англия, отколкото да прегърне просто така Ейвис.

— Мога да ти донеса чаша чай — предложи тя.

Ейвис не каза нищо.

Маргарет остана в леглото си почти час; четеше, защото не можеше да остави нито Ейвис, нито кучето, за което се притесняваше, че ще вдигне шум.

Навън леката промяна в движението на кораба ѝ подсказа за навлизането им в по-хладни и бурни води. Сега, след седмици на борда, бяха свикнали с вибрациите на „Виктория“, с постоянното боботене на двигателите, можеха да игнорират дори неспирните съобщения по радиоуредбата, които се повтаряха на всеки четвърт час.

Бе започнала писмо до баща си, но откри, че няма какво да му каже за живота на кораба, което вече да не е споделила. Истинските събития, които се бяха случили, не можеше дори да си помисли да опише на хартия, а останалото бе просто чакане. Като да живееш в коридор, в очакване да започне новият ти живот.

Вместо това бе написала писмо на Даниъл: куп въпроси за кобилата, настойчива команда да одере колкото може повече зайци, за да дойде в Англия и да я види. Даниъл бе писал веднъж и тя бе получила писмото му в Бомбай. Беше само от няколко реда и не казваше много, освен как са кравите, какво е времето и сюжета на филма, който бе гледал в града, но на сърцето ѝ бе олекнало. Беше ѝ простил, личеше си в тези няколко реда. Ако баща ѝ го бе заплашил с бой, за да го направи, той щеше само да пъхне бял лист в плика, вместо да му се подчини. На вратата рязко се почука и тя скочи към кучето, за да спре лаенето му. Стисна го здраво и се закашля престорено, мъчейки се да имитира лаенето.

— Почакайте — викна тя, сложила широката си длан нежно, но здраво върху муцунката на Мод Гон. — Идвам.

— Има ли тук госпожа Е. Радли?

Маргарет погледна към леглото на Ейвис. Тя примигна и седна. Дрехите ѝ бяха омачкани, лицето — бледо и безучастно. Смъкна се бавно на пода, повдигна ръка към косата си.

— Аз съм Ейвис Радли — каза тя и откряна леко вратата.

Пред нея стоеше млад моряк.

— Имате телеграма. Дойде в апаратната този следобед.

Маргарет пусна кучето зад гърба си и направи крачка към Ейвис, за да я хване за ръка.

— Мили боже — възкликна неволно тя.

Морякът погледна по-внимателно двете пребледнели лица пред себе си. После побърза да бутне листчето в ръката на Ейвис.

— Не се тревожете, госпожо — добри новини.

— Какво? — попита Маргарет.

Той не ѝ обърна внимание. Изчака Ейвис да сведе поглед към листчето, преди да продължи с развеселен глас:

— От семейството ви. Вашите ще бъдат в Плимут, за да ви посрещнат при акостирането на кораба.

Ейвис хлипа близо двацет минути, което отначало на Маргарет ѝ се бе сторило прекалено, а вече почваше и да я безпокои. Забравила предишната си съдржаност, тя се покатери на горното легло и седна до нея, опитвайки се да не мисли за зловещото му скърцане под тежестта ѝ.

— Всичко е наред, Ейвис — не спираше да повтаря тя. — Той е добре. Иън е добре. Тази проклета телеграма само те изплаши.

Капитанът никак не бил доволен, беше им споделил весело морякът. Казал, че скоро ще почнат да му пращат и списъци за пазаруване по радиото. Но позволил да се предаде съобщението.

Маргарет тихичко мърмореше:

— Не биваше да пращат така човек тук долу. Трябваше да се сетят, че ще се уплашиш до смърт. Особено жена в твоето положение, нали? — Опитваше се да накара момичето да се усмихне.

Ейвис не ѝ отговори. Но накрая хлипането ѝ утихна, докато не се превърна в далечно ехо, в кратко задавяне в гърлото, когато си поемаше дъх. В края на краищата, след като реши, че най-страшното е преминало, Маргарет слезе долу.

— Хайде сега — безпомощно се обади тя. — Ти си почини. Успокой се малко. — Легна на своето легло и започна да бърби за плановете си за следващите няколко дни — кои са най-интересните лекции, как вървят приготовленията на Ейвис за финала на конкурса за красота, за каквото и да е, само да я изтръгне от депресията. — Трябва пак да си с онези зелени сатенени обувки — продължаваше бодро тя. — Нямах представа колко момичета биха дали мило и драго за тях, Ейвис. Онова момиче от 11Ф казва, че видяла такива в списанието „Австралийски жени“.

Очите на Ейвис бяха подпухнали и зачервени. „Ти не разбираш“, мислеше си тя, докато се взираше с невиждащи очи в стената и без да чува потока от думи, който се лееше от долното легло. „Само за един миг си помислих, че всичко ще се оправи, че има изход за мен от това.“

Лежеше напълно неподвижна, сякаш можеше да се превърне в камък.

„Само за миг си помислих, че идват да ми кажат, че е мъртъв.“

— И така, стоя аз, до ушите в мръсна вода, с тигани и тенджери, разположени по целия коридор, корабът се наклонил четиридесет и пет градуса наляво, а старецът влиза с джапане, оглежда ме от глава до пети, изпразва няколко литра трюмна вода от шапката си и казва: „Надявам се, че не си обул два различни чорапа, Хайфийлд. Няма да допусна снижаване на стандартите на кораба ми“. Капитанът протегна крака си.

— Най-смешното беше, че беше прав. Само бог знае как е могъл да види под метър и двайсет вода, но беше прав.

Франсис се изправи и се усмихна.

— Имала съм такива старши сестри — каза тя. — Сигурна съм, че можеха да кажат точно колко таблетки има във всяко шишенце.

Тя започна да прибира инструментите обратно в куфарчето.

— О — сепна се Хайфийлд. Прокашля се, за да прочисти гърлото си. — Ами да видим. Четиридесет и пет торпедни глави, отделени от носителите, два празни носителя, тридесет и две бомби, повечето разглобени, четири сандъка с амуниции за четири и половина инчов пълнител, един сандък с патрони за противовъздушна картечница с двойно закрепване, девет сандъка различни боеприпаси, пълнители за пистолети и противосамолетни куршуми. О, също и двадесет и два лентови пълнителя за различни пушки. Които в момента са заключени в личния ми склад.

— Нещо ми подсказва — отбеляза Франсис, — че не сте съвсем готов за пенсиониране.

Навън зад лявото му рамо слънцето залязваше. Слизаше към хоризонта по-бавно, отколкото в предишните дни в други води. Океанът се простираше около тях, а сивият оттенък на вълните бе единственият намек за по-ниската температура на водата. Сега често ги съпровождаха чайки, които търсеха нещо за хапване в дирята на кораба или сред останките от храна, които корабният готвач хвърляше зад борда, или парчета бисквити, които момичетата им подхвърляха, защото им бе забавно да ги гледат как ги улавят във въздуха.

Хайфийлд се наведе напред. Белегът на раната му вече бе избледнял до восъчен цвят.

— Как е...?

— Чудесно — отвърна тя. — Би трябвало да го усещате.

— Чувствам се по-добре — каза той. После улови погледа ѝ: — Малко е изтръпнало мястото, но доста по-добре отпреди.

— Температурата ви е нормална.

— Мислех, че съм пипнал лека форма на тропическа треска.

— Вероятно и това е имало. — Знаеше, че той вече се чувства по-добре. Личеше си по лицето му, по поведението му. Нямаше я онази мрачна скованост. Сега в очите му блестеше нещо друго, а усмивката му се появяваше често. Когато стоеше прав, беше изпънал гордо рамене, а не притиснат от отчаяние да докаже, че все още може да стои.

Беше се впуснал в нова история — за липсваща торпедна гилза. Тя бе приключила с ангажимента си и си позволи да остане тихо в стола насреща му и да го послуша. Беше ѝ разказал същата история преди няколко дни, но тя нямаше нищо против: считаше, че не е човек, който приказва много. Самотен човек, бе преценила тя. Често се оказва, че онези, които са начело, са най-самотни.

Освен това, трябваше да си признае, че изправена пред студеното отношение на повечето от другите жени, в комбинация със странната меланхолия на Ейвис и отсъствието на пехотинеца, тя се радваше на компанията му.

— ... а проклетият му готвач я използваше да готви риба. „Не можах да намеря нищо, което да прилича на тиган за риба“, заяви ми той. Честно казано, като се замислихме след това, трябваше да сме благодарни, че не е използвал бойната глава.

Смехът на Хайфийлд се изтръгваше от гърлото му като лай, сякаш сам се изненадваше, и тя се усмихна отново, като се постара да не показва, че вече знае тази история. Той я поглеждаше след всяка забавна случка със съвсем леко движение, в което тя разпознаваше неувереността му в женска компания. Не би искал да я отегчи. Тя не би допуснала той да си помисли, че е възможно.

— Сестра Маккензи... мога ли да ви предложа едно питие? Често си сипвам едно малко по това време.

— Благодаря, но не пия.

— Умно момиче. — Тя го гледаше как заобикаля бюрото. То беше красива вещ с пътен цвят на орех и плот от тъмнозелена кожа.

Личният кабинет на капитана спокойно можеше да е част от всеки заможен дом: с килимите си, картините и удобните тапицирани столове. Тя се замисли за спартанските условия, в които живееха мъжете долу, за хамаците, очуканите шкафчета и захабени от търкане маси. Никъде другаде, освен в британския флот, не бе ставала свидетел на толкова очевидна разлика в условията на живот на мъжете и това я накара да се замисли за страната, в която отива.

— Как се случи? — попита тя, докато той си сипваше питие.

— Кое?

— Кракът ви. Никога не сте ми казвали.

Той стоеше с гръб към нея, но за миг тялото му замръзна неподвижно и тя си даде сметка, че въпросът ѝ не е толкова незначителен, колкото бе очаквала.

— Не е нужно да ми казвате — обади се тя. — Съжалявам. Не исках да любопитствам.

Той сякаш не я чу. Затвори гарафата, после отново седна. Отпи голяма глътка от кехлибарената течност и тогава заговори:

— Служех на кораб близък на този, на „Несломим“. От трийсет и девета година. И един ден, малко преди победата над Япония, ни нападнаха. Имахме закрилата на шест самолета „Албакор“, четири „Сордфиш“ и бог знае още какво във въздуха, които се опитваха да ни покриват, всички мъже бяха по оръдията, но нищо не ги улучваше. От самото начало знаех, че с нас е свършено. Племенникът ми беше пилот. Робърт Харт. На двайсет и шест. Дете на по-малката ми сестра Моли... Той беше... Бяхме близки. Добро момче.

За кратко ги прекъсна почукване на вратата. По лицето на Хайфийлд за миг премина раздразнение. Стана и тежко се запъти към вратата. Отвори, погледна към документите, които му подадоха, после кимна на младия телеграфист.

— Много добре — каза той.

Франсис, завладяна от предишните му думи, почти не забеляза.

Капитанът отново седна и пусна документите на бюрото си. Настана дълга тишина.

— Той... свален ли беше? — попита тя.

— Не — отвърна той, след като отново отпи голяма глътка. — Не. Мисля си, че би предпочел да е така. Една бомба улучи трюма и хвърли във въздуха няколко палуби, от офицерските каюти чак до

централния двигател. Изгубих шестнадесет мъже в онази първа експлозия.

Франсис ясно си представяше сцената на борда, усещаше миризмата на пушек и гориво, чуваше виковете на заклещените и горящи мъже.

— Включително и вашия племенник.

— Не... не, в това е проблемът. Не ги свалих от кораба навреме, разбирате ли? Бях повален от взривната вълна и бях доста замаян. Не осъзнах колко близо е експлозията до складовете с амуниции. Пожарът прекъсна няколко от вътрешните тръби. Минал през склада с резервни витла, кормилни части и склада на командването, преди да се издигне нагоре към конвейера с амуниции. Петнайсет минути след първата експлозия складът с амуниции се взриви и направи на парчета половината кораб. — Той поклати глава. — Беше оглушителен взрив... оглушителен. Помислих си, че самото небе се е продънило. Трябваше да изпратя повече мъже долу да проверят люковете дали са затворени, да овладеят огъня.

— Можеше да загубите повече хора.

— Петдесет и осем общо. Племенникът ми беше на контролната кула. — Той се поколеба. — Не можах да стигна до него.

Франсис седеше напълно неподвижна.

— Съжалявам — каза тя.

— Наредиха ми да сляза — продължи той и думите се изливаха бързо сега, сякаш бяха чакали твърде дълго. — Корабът потъваше и всички от екипажа — които още бяха на крака — вече бяха в лодките. Морето беше зловещо спокойно и виждах как лодките стоят долу в ниското, почти без да помръдват, като някакви лилии в езерце, целите омазани в кръв и масло, докато мъжете се опитваха да изтеглят ранените от водата. Беше толкова горещо. Онези, които бяхме останали на борда, непрекъснато се поливахме с маркучите, за да можем да останем още малко там. И докато се опитвахме да стигнем до ранените си, докато корабът се разцепваше и пламтеше, проклетите японци продължаваха да кръжат отгоре. Вече не стреляха, само кръжаха над нас като лешояди, сякаш се наслаждаваха на страданието ни.

Той отпи глътка от чашата си.

— Още се мъчех да го намеря, когато ми наредиха да сляза. — Главата му клюмна. — Два разрушителя дойдоха да ни помогнат. Най-сетне прогониха японците. Наредиха ми да сляза от борда. И всичките ми мъже стояха и гледаха как оставих кораба да потъне, знаейки, че някъде вътре може би още има живи, ранени. Може би дори и Харт.

Той замълча.

— Никой не каза и дума. Просто... се взираха.

Франсис затвори очи. Бе чувала подобни истории, знаеше какви белези оставят. Нямаше какво да му каже, за да го утеши.

Чуха как по радиоуредбата поканиха дамите да се насладят на изложба от изработени от филц предмети в предния салон. Франсис забеляза с изненада, че по някое време навън е станало съвсем тъмно.

— Не е много добър начин да приключиш кариерата си, нали?

Тя усети мъката в гласа му.

— Капитане — каза Франсис, — единствените хора, които все още знаят всички отговори, са онези, които никога не са се изправяли пред въпросите.

Отвън на палубата светнаха лампите и студената им неонена светлина проникна през прозореца. Дочуха оживен разговор, когато няколко мъже излязоха от кабинета на ескадрилата и последва съобщение, което се повтори няколко пъти по уредбата: „Готови за посрещането на баржата за боклука“.

Капитан Хайфийлд се взираше в краката си, после вдигна поглед към нея, докато приемаше истината в думите ѝ. Отпи голяма глътка от чашата си и не откъсна поглед от лицето ѝ, докато довърши питието си.

— Сестра Маккензи — каза той, докато оставяше чашата на бюрото си, — разкажете ми за вашия съпруг.

Никол бе стоял пред залата за кинопрожекции близо три четвърти час. Дори и да му бе позволено да гледа филма вътре, нямаше да гледа „Най-добрите години в нашия живот“, въпреки щастливата развръзка за войниците, които се връщаха у дома. Вниманието му бе приковано в другия край на коридора.

— Не мога да повярвам — бе казал Джоунс Уелсеца, докато се сушеше в столовата им. — Чух, че ще я свалят от кораба. А после

капитанът заявява, че всичко било едно голямо недоразумение. Нищо подобно, казвам ви. Ти я видя, нали, Дакуърт? И двамата я познахме. Не разбирам. — Той енергично подсуши мишниците си.

— Знам защо — обади се друг пехотинец. — Сега си пийва сладко с капитана.

— Какво?

— В кабинета му. Старият метеоролог преди малко му занесъл дългосрочната прогноза и какво мислите, седи си тя вътре, сгъшена на дивана и пийват заедно.

— Старото куче! — възкликна Джоунс.

— Никак не е глупава, нали?

— Хайфийлд? Той не може и курва в бардак да забърше с пълен джоб с мангизи.

— Едни са правилата за нас, а съвсем други за тях, това е сигурно — горчиво се оплака Дакуърт. — Представяте ли си някой от нас да домъкне проститутка в столовата?

— Сигурно си се объркал. — Никол бе изрекъл думите, преди да се усети. Сега тежаха като олово в настъпилата тишина. — Не може да е в стаята на капитана. — Той заговори по-тихо. — Искам да кажа, че няма причина да бъде там.

— Тейлър много добре знае какво е видял. И друго ще ви кажа. Не е за първи път. Според него тази седмица е била там вече три пъти.

— Три пъти, а? Хайде, Никол, старче. Знаеш каква е причината не по-зле от мен. — Пискливият му глас бе преминал в буен смях. — Как ви се струва, а, момчета? На шейсет години нашият капитан все пак е открил радостите на плътта!

Най-сетне чу гласове. Дръпна се плътно до тръбите по стената и вратата на капитанския кабинет се отвори. Нямахше нужда да се взира дълго, за да се убеди коя е: образът ѝ, до последния детайл, бе дълбоко запечатан в душата му, сякаш бе гравирен там.

— Благодаря — каза Хайфийлд. — Не знам какво друго да кажа. Обикновено не се поддавам на...

Тя поклати глава, сякаш онова, което му бе дала, е нищо. После приглади косата си. Той се дръпна още по-назад в сенките. „Не се поддавам на...“, на какво? Никол престана да диша и всичко изчезна за него. Не се бе почувствал така дори когато жена му разкри, че има любовна връзка с друг. Това беше по-лошо.

Двамата си размениха реплики, които не можа да чуе, а после гласът ѝ отново се повиши.

— О, капитане — подвикна тя, — забравих да ви кажа... Шестнайсет.

Никол забеляза как Хайфийлд се взира в нея неразбиращо.

Тя тръгна в посока към главния хангар.

— Шестнайсет таблетки пеницилин в голямото шише. Седем в по-малкото. И десет стерилни превръзки в бялата чанта. Поне толкова трябва да бъдат.

Смехът на капитана го последва чак до подножието на стълбите.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

Досадата от седмици наред в морето трябва да бъде изпитана, за да бъде разбрана напълно, а чувството на безсилие и безизходица в подобно съществуване в крайна сметка е толкова съсипващо за ума, че надвишава потенциалната опасност от това да бъдеш взривен от врага... когато не се биехме с врага, ние се биехме помежду си.

Л. Троуман, „Вино,
жени и война“

Два дни до Плимут

При липсата на коне и хиподрум, както и на начинаещи пилоти, които задължително се озоваваха в морето от време на време, вероятно не бе никаква изненада, че толкова ожесточено се залагаше на безукорно фризираните глави на участничките в конкурса „Кралица на «Виктория»“. Възможно е госпожа Айви Тъгъл и госпожа Джанет Лейтъм да се окажат леко разочаровани, ако узнаеха, че шансовете на двете се движеха четиридесет към едно, а пък Айрийн Картър можеше и да запристъпва още по-бодро и с полюшване на бедра, ако разбереше, че залаганията за нея са пет към две. Но вече дни наред бе ясно за всички, че истинската фаворитка за титлата, за чиито руси коси повечето мъже от екипажа бяха заложили по шилинг или два, бе именно Ейвис Радли.

— Фостър казва, че има доста големи залози за нея — провикна се Плъмър, младшият огняр.

— Сигурно са големи, но дали са залози... — изреваха двамата от предишната смяна.

— Смята, че ако тя се окаже победителка, ще трябва да се раздели с половината пари, които е спечелил на залаганията в Бомбай.

Само след няколко часа щяха да влязат в прохладните и бурни води на Бискайския залив, но на близо трийсет метра под самолетната палуба, дълбоко в отделението на двигателите, температурата беше почти четиридесет градуса и ризите им залепваха по телата от пот. Тимс, гол до кръста, завъртя лъскавите дръжки на колелото, с което насочи парата към турбините на двигателя, докато Плъмър, който досега смазваше главния двигател, се зае да оглежда лагерите за прегряване, като понякога изругаваше, щом кожата му се допреше до парещ метал.

По телеграфа от мостика пристигаха заповеди да включат двигателите „на повече пара“ или „пълнен напред“ в усилие да минат през бурните води колкото може по-бързо, а навсякъде около тях, заглушавайки дори неспирното бучене и ръмжене на машините, умореният стар кораб стенеше и пъшкеше в протест. Парата все излизаше през клапаните с малки изригвания; парцалите, които се опитваха да запушат процепите бяха подгизнали от врялата вода. В тези изблици „Виктория“ настояваше да покаже ясно годините си; множеството му циферблати и контролни уреди гледаха с откровеното безразличие на своенравна старица.

Плъмър приключи със затягането на една гайка, остави обратно гаечния ключ на поставката му на стената, после се обърна към Тимс.

— Значи не си заложил няколко шилинга на една от тях, така ли?

— Какво? — ядосано го изгледа Тимс.

Той беше страшен, когато беше в лошо настроение, но Плъмър, който му бе свикнал, продължи да дърдори:

— За конкурса довчера. — Шумът от двигателите беше толкова оглушителен, че използва жестове, за да подсили думите си. — Има много пари, заложили на участничките.

— Пълни глупости — незаинтересовано отсече Тимс.

— Но нямаше да е зле да ги видиш, подредени там в оскъдните им бански, нали? — Описа извивките на женско тяло във въздуха и направи сладострастна физиономия. Това придаде направо комичен вид на момчешкото му лице. — Да се настроиш още повече за госпожата.

Това, изглежда, още повече ядоса Тимс. Избърса лъсналото си от пот чело с някакъв мръсен парцал, после се пресегна да вземе един

ключ от пода. Бурните води често разпиляваха инструменти по пода, където бяха опасни за глезените и пръстите на краката.

— Изобщо не разбирам защо се вълнуваш толкова — изръмжа той. — Нощна смяна си.

— Заложил съм две лири на онази госпожа Радли — отвърна Плъмър. — Две лири! Направих залога си още когато беше три към едно за нея, така че ако спечели, ще съм напред с доста парици. Ако не, ще се напия. Обещал съм на старото си мамче да заведе всички в Скарбъро. Но аз съм си оптимист по природа, нали знаеш? Вярвам, че няма да загубя.

За миг се размечта и си представи някаква сцена на горната палуба.

— Изглеждаше направо фантастично в оня бански на конкурса за най-хубави крака това момиче. Страшни крака. Мислиш ли, че е от нещо, което им дават да ядат в Австралия? Чувал съм, че половината момичета у нас страдат от рахит.

Тимс очевидно не му обръщаше никакво внимание, загледан в часовника си. Плъмър не спираше:

— Всички офицери ще го гледат. Честно ли е това, а? Още само две нощи на борда и всички офицери ще гледат момичетата по бански, докато ние сме заточени тук долу при проклетия главен двигател. Разбрах, че даже пехотинците ще се сменят на постовете си в девет, за да могат и те да видят част от конкурса. Едни правила за едни хора, други за нас. Изобщо не е справедливо, нали? Сега, след като войната свърши, е редно да разгледат всички несправедливи разпоредби в проклетия флот.

Плъмър погледна един циферблат, изруга, после погледна към Тимс, който се бе вторачил в стената.

— Добре ли си, Тимс? Нещо те тормози, май?

— Покрий ме за половин час — каза той и тръгна към изхода. — Трябва да свърша нещо.

Ако можеше да види началото на финала на „Кралица на «Виктория»“, младият Плъмър нямаше да е толкова оптимистично настроен за пътуването си до Скарбъро. Защото Ейвис Радли, въпреки че бе смятана за сигурен победител, изглеждаше странно посърнала.

Или според жаргона на конните залагания, както се изрази един от моряците, много приличаше на трикрако магаре.

Застанала на импровизираната сцена заедно с останалите претендентки за титлата, с лице към полюшващите се маси, на които бе сервирана последната официална вечеря за жените, тя изглеждаше бледа и замислена, въпреки бляскавата алена коприна на роклята, с която бе облечена, и лъскавата грива на русата ѝ коса. Докато останалите момичета се смееха и хващаха за ръце, мъчейки се да запазят равновесие на високите си токчета, а корабът потъваше и се издигаше по вълните, тя стоеше сама и леко встрани с повехнала усмивка и очи, помръкнали от незнайна тъга.

На два пъти доктор Даксбъри, водещият на програмата, бе хващал ръката ѝ и се бе опитвал да изкопчи от нея няколко думи, свързани с плановете ѝ за новия ѝ живот, или я бе подканял да си припомни любимите си мигове от това пътуване. Но тя сякаш изобщо не го забелязваше, дори и когато той за трети път запя „Танцуващата Матилда“.

Сигурно сутрешното гадене я бе изтощило, отбеляза една от булките. Всички бъдещи майки изглеждаха зле в първите няколко месеца. Беше само въпрос на време. Няколко не толкова доброжелателно настроени предположиха, че може би без скъпото бельо и козметика Ейвис Радли съвсем не е красавицата, за каквата я смятаха всички. И когато човек я сравни с грейналата Айрийн Картър, разкошна в роклята си в бледо прасковено и синьо, явно безразлична към бурните води, беше трудно да се оспори истината.

Доктор Даксбъри се оттегли от сцената под разпокъсани аплодисменти. Нямаше как да аплодират постоянно една и съща песен, а и докторът вероятно бе твърде пиян, за да обърне внимание на публиката си.

Най-сетне той забеляза енергичното махане на помощник-капитана в края на сцената и след няколко опита драматично посочи към капитана, след което вдигна ръце, сякаш искаше да се оправдае, че никой не му е казал.

— Дами — започна Хайфийлд, като побърза да се изправи, преди Даксбъри отново да запее. Изчака, докато в хангара се възцари тишина. — Дами... Както знаете, това е последното ни вечерно увеселение на „Виктория“. Утре вечер ще акостираме в Плимут и ще прекарате

вечерта в подреждане на вещите си и повторна проверка с помощта на служителките от женския корпус дали има кой да ви посрещне и къде да отидете. Утре сутрин ще обсъдя с вас приготовленията по-подробно на самолетната палуба, но засега бих искал да ви кажа няколко думи.

Жените, мнозина от които не можеха да си намерят място от притеснение и вълнение, го гледаха и се побутваха една друга, шепнейки си. Покрай стените стояха мъжете, с ръце зад гърбовете, обърнати право напред. Моряци, офицери, пехотинци, инженери: всички в парадна униформа в чест на случая. За някои, осъзна Хайфийлд, това щеше да е последният път, в който я обличат. Сведе поглед към своята с мисълта, че не след дълго същото ще важи и за него.

— Не мога... да се преструвам, че това е бил най-лесният товар, който някога съм транспортирал — продължи той. — Няма да се престоря и че съм бил очарован от перспективата — макар да знам, че някои от мъжете се радваха. Но мога да ви кажа следното като „пожизнен“ моряк, както сме познати във флота, това беше най-образователното плаване. Няма да ви отегчавам с дълги речи за трудностите по пътя, който сте избрали. Сигурен съм, че вече сте чули достатъчно по темата. — Той кимна към офицера от гражданската служба и чу приглушен смях. — Но ще кажа, че и вие като всички нас, вероятно ще оцените следващите дванайсет месеца като най-предизвикателните — и надяваме се, най-благоприятни — в живота си. Онова, което искам да ви кажа, е следното: не сте сами.

Погледна наоколо към смълчаните и развълнувани лица. Под ярките светлини на хангарната палуба позлатените копчета на униформата му блестяха.

— Онези, които винаги са били на служба, сега ще трябва да намерят ново поприще. Тези, които са били напълно променени от преживяното във войната, ще трябва да намерят нов начин да общуват с околните. Тези, които са страдали много, ще трябва да намерят начин да простят. Завръщаме се в страна, която вероятно ще ни се стори непозната. Ние също може да се окажем странници в нея. Затова, булки, вярно е, че сте изправени пред голямо изпитание. Но искам да ви кажа, че за нас беше едновременно удоволствие и привилегия да бъдем част от пътуването ви. Гордеем се, че сте наши сънародници. И се надяваме, че когато си спомняте с радост за първите си години от

живота във Великобритания, ще осъзнаете, че това не е било просто пътуването към новия ви живот, а началото му.

Малцина бяха забелязали, че по време на речта си той сякаш говореше на една жена по-специално и че когато беше казал: „Не сте сами“, може би погледът му се бе задържал върху нея по-дълго, отколкото върху всяка друга. Но това нямаше значение. Последва кратка тишина, а после жените заръкопляскаха, няколко извикаха възторжено и постепенно аплодисментите и радостните викове възпламениха цялата зала.

Капитан Хайфийлд зае мястото си, след като бе кимнал с благодарност на множеството лица пред себе си. Ръкопляскаха не само жените под него, забеляза той, като се мъчеше да сдържи широката усмивка, която напираше на лицето му. Аплодираха го и мъжете.

— Как ти се стори? — прошепна той на жената до себе си, докато гърдите му още бяха изпълнени с гордост.

— Много добре, капитане.

— Обикновено не съм много по речите — каза той, — но сметнах, че в случая е подходящо.

— Не мисля, че някой би оспорил това. Думите ви бяха... красиво подбрани.

— Момичетата престанаха ли да те зяпат вече? — Говореше, без да гледа към нея, така че от другите маси изглеждаше, сякаш благодари на стюарда за храната.

— Не — отвърна Франсис, докато бодваше от рибата. — Но няма проблем, капитане.

Нямаше нужда да добавя: „Свикнала съм“.

Капитан Хайфийлд хвърли поглед към Добсън, през два стола от него, който явно още не бе свикнал. След дългите години виране в морето, зрението на Хайфийлд не беше остро както преди. Но дори и той можеше да различи думите, които излизаха от намръщената уста на помощник-капитана, по чието лице ясно бе изписано неодобрение.

— Прави целия кораб за посмешище — гневно мърмореше той, докато попиваше устни в ленената салфетка. — Сякаш е решил да направи всички ни за смях.

Лейтенантът, седнал до него, забеляза, че Хайфийлд ги гледа, и се изчерви.

Капитанът усети как корабът се надигна под краката му, катерейки се по поредната вълна.

— Да ви предложи едно питие, сестра Маккензи? Сигурна ли сте, че не искате нещо по-силно? — Изчака, докато вълната отмине, и тогава вдигна чаша за тост.

Само двацет минути му трябваша. Двигателят работеше много по-добре, или поне доколкото можеше да се очаква от него. Ставаше дума за цели две лири. Проклет да е Дейви Плъмър, ако седи сам-самичък в машинното отделение, докато всеки друг на борда — от простия моряк, та чак до радиста горе — гледа как момичетата се разхождат по бански.

Освен това вече беше решил да напусне флота, след като стигнат до мъгливата Англия. Какво можеха да му направят, ако го хванат, че е напуснал мястото си без позволение? Да го накарат да плува до вкъщи ли?

Дейви Плъмър провери показанията на термометрите, които трябваше да следи, мина с мокър парцал по по-проблемните зони на тръбите, изгаси с крак цигарата си и с бърз поглед през рамо изтича през две стъпала нагоре по пътеката към изхода.

Гласуването бе приключило и Ейвис Радли бе загубила. Съдийската комисия, която се състоеше от доктор Даксбъри, две от служителките на женския корпус и свещеника, бяха съгласни, че макар много да са искали да дадат титлата на госпожа Радли — докторът бе изключително впечатлен от изпълнението ѝ предната седмица на „Шенандоа“, — са били принудени, предвид изключително посредственото ѝ представяне във финалната вечер, подчертаното ѝ нежелание да се усмихне и откровено озадачаващия отговор на въпроса: „Какво искате най-много да направите, когато най-сетне пристигнете в Англия?“, на който Айрийн Картър бе отговорила: „Да се запозная с майката на съпруга си?“, Айви Тъгъл: „Да събера пари за сираците от войната“, а Ейвис Радли: „Не знам“, както и предвид моменталното ѝ изчезване веднага след това, да направят единствения избор за победител в състезанието.

Айрийн Картър носеше ръчно ушития си шарф с умилителната и просълзена от радост физиономия на млада майка. Това било, заяви тя,

най-чудесното пътуване, което някога била преживяла. Имала чувството, честно казано, че си е намерила поне шестстотин нови приятелки. И се надявала, че всички ще намерят в Англия щастието, което била сигурна, че заслужават. Нямала думи да благодари подобаващо на екипажа за добротата и професионализма им. Била сигурна, че цялата зала ще се съгласи с нея, че думите на капитана били истинско вдъхновение. Но когато започна да благодари поименно на съседите си в Сидни, капитан Хайфийлд се намеси и подкани мъжете и офицерите да помогнат с преместването на масите до стените на залата, след което Кралският пехотински оркестър щеше да осигури музиката за танците. „Танци!“, весело затананика доктор Даксбъри и няколко жени побързаха да се дръпнат по-далеч от него.

Дейви Плъмър, застанал в дъното зад оркестъра, погледна с отвращение ръчно изписаната бележка, която Фостър му бе дал срещу залога му само преди два дни, смачка я и я пхна дълбоко в джоба на работните си дрехи. Проклети жени. Колкото и прехвалени да бяха шансовете ѝ, тази жена нямаше как да изглежда по-зле и ако я бяха облекли в брашнен чувал. Тъкмо се канеше да се върне в машинното отделение, когато забеляза две булки, застанали в ъгъла. Шепнеха си нещо, прикрили с длани лицата си.

— Не сте ли виждали работещ човек досега? — сопна се той и дръпна настрани крачолите на работния си гащеризон.

— Чудехме се дали не ти се танцува — обади се по-дребничката, русокоса девойка — и дали не е възможно да го направиш, без да ни изцапаш целите с масло.

— Дами, нямате представа какво може да направи един огняр с ръцете си.

Дейви Плъмър пристъпи напред, забравил напълно за залога си. В края на краищата беше оптимист по природа.

Церемонията по награждаването започваше в десет без четвърт. Това даваше на Франсис петнайсет минути да изтича по тесните коридори и да донесе снимките от Австралийската обща болница, които капитан Хайфийлд бе поискал да види. Албумът ѝ беше в големия куфар с багаж в трюма, но тя винаги държеше няколко от любимите си снимки — на първата болнична палатка, от танците в

Порт Морсби, на Алфред, в една книга до леглото си. Затича леко по коридора, който водеше от хангарите към спалните помещения, като от време на време се подпираше на стената за равновесие.

Изведнъж спря.

Той стоеше пред тяхната стая и в момента вадеше цигара от пакета. Сложи я в уста, погледна косо към нея. В жестовете му личеше, че появата ѝ не е изненада за него.

Не беше го виждала, откакто се бе появил на оръжейната кула с Тимс. Измъчваше я предположението, че я избягва нарочно оттогава, и няколко пъти се бе изкушавала да попита по-младия пехотинец защо е поел нощния пост.

Беше си го представяла безброй пъти, беше водила толкова много безмълвни разговори, че когато го видя от плът и кръв, остана зашеметена. Докато краката ѝ я носеха към него, тя усети как я обзема обичайната съдържаност и плахо приглади полата си.

Спря до вратата, чудеше се дали да влезе. Той беше с парадната си униформа и тя изведнъж бе завладяна от спомена за нощта, в която бяха танцували, в която я бе държал в прегръдките си до същата тази тъмна униформа.

— Искаш ли? — попита той и протегна пакета към нея.

Тя взе цигара. Той ѝ протегна пламъчето, за да не трябва да се навежда към него, докато запали. Тя усети, привела глава, че не може да откъсне очи от ръцете му.

— Видях те на масата на капитана — каза той накрая.

— Аз не те видях. — Беше го търсила с поглед. Няколко пъти.

— Не трябваше да съм там.

В гласа му имаше странна нотка. Тя дръпна от цигарата си и усети, че както и да застане, все ѝ беше неудобно.

— Доста е необичайно за капитана да покани някоя от жените на своята маса.

Кръвта ѝ сякаш се смрази.

— Не мога да знам — внимателно отвърна тя.

— Мисля, че не го е правил нито веднъж по време на това плаване.

— Има ли нещо, което искаш да кажеш?

Изречението му бе непроницаемо.

Тя забрави предишното си смущение.

— Може би искаш да попиташ защо точно аз, от всички на борда, съм била настанена на капитанската маса?

Той стисна челюст. За един кратък миг тя можеше да види как вероятно е изглеждал като дете.

— Просто ми беше... любопитно. Дойдох да те видя онзи ден. А после те видях... пред капитанския...

— О. Сега разбирам. Не си питал, просто си намеквам.

— Не исках да...

— Значи си дошъл да ми държиш сметка за поведението?

— Не, аз...

— И какво ще направиш, пехотинецо? Ще докладваш капитана? Или само курвата?

Думата накара и двамата да замълчат. Тя задъвка устни. Той стоеше до нея с изпънати рамене, сякаш още е на пост.

— Защо говориш така? — тихо попита той.

— Защото се уморих, пехотинецо. Уморих се всяко мое действие и стъпка да бъдат съдени от невежи хора, които ме смятат за недостойна.

— Не те съдя.

— И още как. — Тя внезапно се разгневи. — Нямам желание да продължа да обяснявам действията си. Нямам желание да се опитвам да подобря мнението на хората за мен, след като те не искат да...

— Франсис...

— И ти си същият като тях. Мислех, че си различен. Че намиращ нещо друго в мен, че разбираш от какво съм направена. Само Господ знае защо! Господ знае защо съм решила да ти припиша чувства, които никога не си могъл да...

— Франсис...

— Какво?

— Съжалявам за онова, което казах. Просто те видях... и... съжалявам. Наистина. Случиха се неща, които ме направиха... — Той замълча. — Виж, дойдох да те видя, защото искам да знаеш нещо. Правил съм неща във войната... с които не се гордея. Невинаги съм постъпвал по начин, който хората — онези, които не знаят всички подробности — ще сметнат за достоен. Няма човек сред нас — дори и твоят съпруг вероятно, — който да каже, че не е така.

Тя се взираше в него изпитателно.

— Само това исках да ти кажа — довърши той.

Главата я болеше. Опря се с длан на стената, усетила подът да се издига и да спада под краката ѝ.

— Мисля, че трябва да си вървиш — тихо каза тя. Не можеше да го погледне. Но усещаше погледа му върху себе си. — Лека нощ, пехотинецо — повтори твърдо тя.

Изчака, докато чуе как стъпките му отсечено се отдалечават към хангарите. Поклащането на кораба не се отразяваше изобщо на ритъма и тя остана заслушана в равномерното потропване, докато звукът от затворена врата не ѝ подсказа, че вече го няма.

После затвори очи, стисна ги здраво.

В машинното отделение на главния двигател, някъде долу под палубата с хангарите, помпата за нафта, която под високо налягане впръскваше гориво в котела, се поддаде на напрежението от годините, стреса или просто проклетията на кораба, който знаеше, че му предстои да бъде освободен от служба, и се пукна. Малка резка, може би по-малко от два сантиметра, по която избиха капчици от горивото под налягане, тъмни и кипящи, като пяна по устата на пианица. След което се пръсна на хиляди частици.

Не е възможно да се видят всички горещи точки в един корабен двигател, местата, където малки зони от метала, отслабени от пукнатини или напрежение върху сглобките, достигат ужасно висока вътрешна температура. Ако не могат да бъдат засечени от многобройните измервателни уреди в машинното отделение или чрез опасното опипване през парцали, човек ги открива случайно — със сигурност, когато горивото избие по повърхността.

Незабелязан и нечут от хората, които разчитаха на него, двигателят в централното машинно отделение на „Виктория“ бумтеше енергично все напред, без да бъде наглеждан, прекалено червен, прекалено горещ. След това изпускателната тръба, само на сантиметри от пукнатата горивна помпа, просветна като зловна закана в дяволито око, възпламени се и с едно внезапно избухване реши съдбата си.

Глупак. Проклет глупак. Никол забави крачка пред склада за непромокаемите облекла. Само още една нощ, преди тя да си замине завинаги, само една нощ, в която би могъл да ѝ каже поне отчасти колко много значи тя за него, а вместо това се бе държал като надут глупак. Като ревнив хлапак. И при това се бе показал също толкова долен като останалите надменни идиоти на това продънено старо корито. Можеше да ѝ каже хиляди неща, да ѝ се усмихне, да прояви малко разбиране. Тогава тя щеше да знае. Ако не друго, поне щеше да знае. Също толкова лош като останалите, го беше нарекла. Това бе най-ужасното нещо за него самия, което винаги бе подозирал.

— По дяволите — изруга той и заби юмрук в стената.

— Нещо тревожи ли те, пехотинецо?

Тимс бе препречил коридора, гащеризонът му бе омазан с масло и гориво, а нещо още по-взривоопасно грееше на лицето му.

— Какво има? — тихо попита той. — Да не би да няма кого да сплашваш вече?

Никол погледна разкъравените си кокалчета на пръстите.

— Върши си работата, Тимс. — В гърлото му се надигна жлъчка.

— Да си върша работата ли? За кого се мислиш? За командира ли?

Никол хвърли поглед през рамо към празния коридор. На палуба Г не се виждаше никой; всички, които не бяха на пост, бяха на палубата с хангарите и се забавляваха на танците. За миг се запита от колко ли време стои там Тимс.

— Твоята приятелка нещо те тормози май? Отказва ти благоволенията си, така ли?

Никол си пое дълбоко дъх. Запали цигара, угаси клечката между показалеца и палеца си и я пхна в джоба.

— Май не можеш да си начешеш крастата?

— Може да си мислиш, че си важна клечка на този кораб, Тимс, но след няколко дни ще бъдеш само поредният безработен моряк, както всички останали. Едно нищо. — Опитваше се да говори спокойно, но в гласа му се долавяше вибрирането на едва потискан гняв.

Тимс се поклати на пети, скръсти ръце пред гърдите.

— Може да не си неин тип. — Вдигна брадичка, сякаш току-що му е хрумнало нещо. — О, чакай, забравих. Всеки е неин тип, стига да

има два шилинга в джоба си...

Първият удар явно не бе изненада за Тимс и той го избегна. Вторият блокира със светкавичен ъперкът. Свари Никол неподготвен и го фрасна здраво в брадичката, така че го блъсна назад в стената.

— Мислиш ли, че малката ти курва ще те сметне за красив сега, пехотинецо? — Думите му бяха като удар, пронизал бумтежа на двигателите, далечното свирене на оркестъра, безутешното дрънчене на веригите, които се удряха в страничните бордове. През бученето на кръвта в ушите му. — Може би изобщо не е смятала, че си достатъчно мъжествен за нея с тази натруфена униформа и непрекъснатото спазване на заповеди.

Усети дъха на огняря по кожата си, миризмата на гориво по дрехите му.

— Каза ли ти как ѝ харесва, а? Каза ли ти колко ѝ беше приятно да усети ръцете ми върху гърдите си, че иска да...

С див рев, Никол се нахвърли върху Тимс и двамата паднаха на земята. Удряше сляпо с юмруци в тялото пред него, без да е сигурен в какво точно се цели. Усети как другият изви тялото си изпод неговото и видя огромния му юмрук, преди да го улучи отново. Но вече не можеше да спре, дори и да съзнаваше, че е в смъртна опасност. Почти не усещаше ударите, които се сипеха върху него. Някаква кървава мъгла се бе спуснала над всичко, целият гняв от последните шест седмици, от последните шест години, се изливаше от него в силата на юмруците му и в ругатните, които излитаха през стиснатите му зъби. Нещо подобно — вероятно унижението му пред една жена или несправедливостите, натрупани през двайсетгодишната му служба във флота, — изглежда, мотивираше и даваше сили на Тимс, така че, понесени от вихъра на юмручните удари, никой от двамата не чу сирената, въпреки близостта на радиоточката до главите им.

— Огън! Огън! Огън! — разнесе се тревожния сигнал по уредбата. — Дежурната група за аварийни ситуации, съберете се в Базова секция две. Всички пехотинци на палубата със спасителни лодки.

Участничките в конкурса „Кралица на «Виктория»“ бяха любезно съпроводени надолу от сцената, а бляскавите им усмивки бяха изчезнали от лицата им. Айрийн Картър стискаше здраво шарфа на победителка, сякаш е спасителна жилетка. Маргарет ги зърна само за

миг, когато се оказа част от множеството тела, които се движеха към вратата. Зад тях масите бяха опустели, с изоставени чинии ябълкова шарлота или плодова салата, полупълни чаши. Навсякъде наоколо се чуваха притеснени женски гласове, като някои се извисяваха в кресчендо от страх след всяко ново указание, прозвучало по уредбата. Тя сложи ръка над корема си, за да го предпази, и се опита да си пробие път към изхода от дясната страна. Беше като да се движиш срещу много силно течение.

Един глас се провикна някъде напред:

— Бързо, дами, моля ви. Онези, чиито фамилии започват с Н до Я да се съберат на сборен пункт Б, всички останали — сборен пункт А. Не спирайте, моля.

Маргарет бе успяла да се добере до периферията на тълпата, когато служителката на женския корпус я хвана за ръката.

— Насам, госпожо. — Тя протегна ръце и посочи напред, създавайки физическа бариера пред десния изход.

— Трябва да сляза за миг долу. — Маргарет изруга тихичко под нос, когато някой я бутна силно с лакът по гърба.

— Никой не може да слиза долу. Само към сборните пунктове.

Маргарет усещаше натиска от преминаващите зад нея тела, смесената миризма на няколкокостотин различни марки парфюми и лосиони за коса.

— Вижте, много е важно. Трябва да взема нещо.

Жената я изгледа, сякаш е идиотка.

— Има пожар на борда — каза тя. — Невъзможно е да слезете долу. Заповед на капитана.

Маргарет повиши глас, провокирана от обзелите я тревога и отчаяние.

— Не разбирате! Аз трябва да ида там! Трябва да се уверя... да се погрижа за... моето...

Вероятно и служителката на женския корпус бе по-уплашена, отколкото искаше да си признае. Гневът ѝ пламна мигновено. Тя наду свирката си в опит да насочи някого в дясната страна, после я извади от устата си и просъска:

— Не мислите ли, че всеки има нещо, което иска да вземе със себе си? Можете ли да си представите какъв хаос ще настане, ако позволим на всеки да иде да си търси снимките или някакво бижу?

Това е пожар. Не ни е известно дали не е започнал тъкмо в женските спални. Сега, моля ви, продължете нататък или ще се наложи някой да ви пренесе.

Двама пехотинци вече заключваха люка към долната палуба. Маргарет се озърна наоколо, опитвайки се да измисли откъде другаде да слезе, а после със свито сърце тръгна напред с тълпата.

— Ейвис. — Франсис стоеше на вратата на тихото спално помещение и се взираше в неподвижната фигура на леглото пред себе си. — Ейвис? Чуваш ли ме?

Никакъв отговор. За миг Франсис си помисли, че мълчанието ѝ е в резултат на това, че Ейвис, като повечето други булки, отказва да говори с нея. Обикновено не би настояла. Но нещо в бледото лице и замъгления поглед на другата жена я накара да попита отново.

— Махни се — бе отговорът. Прозвуча плахо, в странен контраст с грубите думи.

И тогава се чу сирената. Навън в коридора звънна алармата за пожар, пронизителна и тревожна, последвана от бързи стъпки покрай вратата.

— Пожарната команда да се събере в централното машинно отделение. Местоположение централен двигател. Всички пътници на сборните пунктове.

Франсис погледна през рамо, забравила всичко друго.

— Ейвис, това е алармата. Трябва да вървим. — Отначало помисли, че може би Ейвис не е разбрала какво означава сирената. — Ейвис — с леко раздражение я повика тя, — това означава, че има пожар на борда. Трябва да вървим.

— Не.

— Какво?

— Няма да ходя никъде.

— Не може да останеш тук. Не мисля, че това е учебна тревога. — Звукът на алармата накара във вените на Франсис да потече чист адреналин. Осъзна, че подсъзнателно очаква да чуе експлозия. Наложил се да си напомни, че войната е свършила и да поеме няколко пъти дълбоко въздух. Всичко бе свършило. Но това не обясняваше тревожните звуци навън. Какво ли се бе случило? Заблудена мина? Не

бе чула глух удар на бомба в борда на кораба, нито разтърсващата вибрация във въздуха, която беше признак на директно попадение. — Ейвис, трябва да...

— Не.

Франсис стоеше в средата на стаята и не можеше да проумее реакцията на Ейвис. Тя никога не бе участвала в битка и тялото ѝ очевидно не изтръпваше от страх само при звука на сирената. Но сигурно разбираше какво означава.

— Би ли тръгнала с Маргарет, за бога? — Може би беше заради това, че тъкмо Франсис я молеше да тръгне.

Ейвис вдигна глава. Все едно не беше чула нищо.

— Ти си добре — каза тя с твърд глас. — Имаш съпруг, въпреки всичко. След като слезеш от този кораб, си свободна, уважавана жена. Мен ме чакат само позор и унижения.

Сега към алармата се бе присъединило и повтарящо се по уредбата съобщение: „Пожар! Пожар! Пожар!“, и на Франсис ѝ бе трудно да си събере мислите.

— Ейвис, аз...

— Виж! — Ейвис ѝ подаваше някакво писмо. Сякаш бе напълно глуха за тревожните викове навън, за шума от бягащи стъпки. — Погледни!

Страхът бе парализирал Франсис до степен да не може да различи думите на хартията пред очите си в първия момент. Устата ѝ бе пресъхнала и мислите ѝ препускаха бясно и се оплитаха постоянно. Всяка клетка в тялото ѝ крещеше, че трябва да тръгне към вратата, към безопасността. Под погледа на Ейвис тя отново прегледа разсеяно писмото и този път различи думата „съжалявам“, което я наведе на мисълта, че тук се крие някаква лична трагедия.

— Ще го измислим после — каза тя и замахна към вратата. — Хайде, Ейвис, да вървим към сборния пункт. Помисли за бебето.

— Бебе? Бебето? — Ейвис изгледа Франсис, сякаш е някаква пълна идиотка, после се отпусна на възглавницата си с горчиво примирение. — О, просто се махай — отрони тя. Зарови лице във възглавницата и остави Франсис да стои вцепенена до вратата.

На Никол му трябваша няколко секунди, докато осъзнае, че ръцете, които го дърпат, не са на Тимс. Замахваше сляпо наоколо, стиснал юмруци, а главата му се люшкеше вяло напред и назад с всеки удар, но сега смътно осъзна, че последния път, в който бяха ударили в плът, протестният вик не беше на огняря. Залитна назад, очите му пареха, докато се опитваше да се фокусира, и постепенно видя Тимс на няколко стъпки от него с двама моряци, приведени над тялото му.

Емет го дърпаше за сакото с едната си ръка, докато с другата разтриваше слепоочието си.

— Какви ги вършиш, по дяволите, Никол? Трябва да се качиш горе — обясняваше той. — При сборния пункт. Трябва да качим булките в лодките. Господи, човече! Погледни се на какво приличаш.

Едва тогава чу алармата и се изненада, че не ѝ беше обърнал внимание по-рано. Сигурно бученето в ушите му я бе заглушило.

— Главният двигател е, Тимс — викаше младият огняр.

— По дяволите, загазихме.

Боят бе забравен.

— Какво е станало? — Тимс вече беше на крака и се бе надвесил над младежа. Дълга драскотина разсичаше страната му. Никол, мъчейки се да остане прав, се запита дали той го е подредил така.

— Не знам.

— Какво си направил? — Огромната и окървавена ръка на Тимс се протегна и сграбчи рамото на момчето.

— Аз... аз не знам. Излязох за пет минутки, за да ида да видя момичетата. Когато се върнах, целият проклет коридор беше пълен с дим.

— Изолира ли го? Затвори ли люка?

— Не знам — имаше толкова много дим. Не можах да стигна дори до бомбения склад.

— По дяволите! — Тимс погледна Никол. — Отивам долу.

— Има ли някой друг в централното машинно?

Тимс поклати глава и потръпна.

— Не. Главният механик си беше тръгнал. Само това глупаво момче беше там.

Първите пипала на пушека стигнаха до носовете на мъжете и за миг се възцари напрегната тишина.

— Заради капитана е — обади се Тимс. — Лош късмет носи този Хайфийлд. Ще ни довърши всички.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

*А — като армията, която обичаме,
Б — като булките — брюнетки и
блондинки,
В — като вярност, каквато всички имат,
Г — като грижа, която на всички тежи,
Д — като дистанция, която отбелязваме в
мили,
Е — като еполетите на офицерското рамо,
Ж — като желание да се справим най-
добре,
З — като заслуги, които идват в
излитанията...*

Ида Фокнър, военна
булка, цитирана във
„Военни любими: Военни
романси от Първата
световна до Войната в
залива“, Джоана Лъмли

Огнярят пожарникар се появи от черния пушек с несигурната походка на слепец, стиснал с една ръка носа си, докато другата бе протегнал напред в търсене на нещо, което ще го изведе в безопасност. Шлемът му бе почернял и ръцете, които се протегнаха да го свалят от главата му, усетиха по изгорените си пръсти точно колко е горещ.

Грийн се изкашля, избърса саждите от очите си, после се изправи и се обърна към капитана.

— Принудени сме да отстъпим, сър. Затворихме всички люкове, които успяхме, но пожарът е стигнал до машинното отделение в дясната страна. Противопожарната система не се е задействала. — Изкашля чернилка на пода, после отново вдигна опушеното си лице, на което се белееха неестествено единствено очите. — Не мисля, че е

достигнал до главния резервоар, защото тогава щеше да е взривил контролната зала на машините.

— Пожарогасителна пяна? — предложи капитанът.

— Прекалено късно е за това, сър. Вече не става дума само за запалено гориво.

Около него екипът от пехотинци, огняри и флотски пожарникари стояха в готовност, стиснали маркучи и пожарогасители, в очакване на заповедите, които щяха да ги пратят в битка.

На „Несломим“ често казваха за Хайфийлд, че познавал отлично разположението на всяка стая, всяко отделение и всеки трюм в плаващия град, без дори да се налага да погледне в картата. Сега той мислено проследи всеки възможен маршрут на огъня на кораба близък.

— Знаем ли къде се е насочил?

— Само можем да се надяваме да продължи към дясната страна. Така може и да загубим десния двигател, сър, но след това ще стигне до свободно въздушно пространство. Над него са резервоарът за смазочно масло и турбогенераторът.

— Значи най-лошото, което ни очаква, е да останем неподвижни.

— Около него сирената продължаваше да вие пронизително в претъпкания коридор. В далечината се чуваше как събират жените на едно място.

— Сър.

— Но?

— Но не мога да гарантирам, че се движи в тази посока, сър.

Ако бъде хванат навреме един пожар в машинното отделение може да бъде угасен с пожарогасители или в най-лошия случай с маркуч. Дори и ако е хванат по-късно, обикновено може да бъде ограничен с поливане на периферията с вода — пръскане на външните стени, за да се намали температурата в стаята. Но този пожар — само Господ знаеше как — вече бе стигнал твърде далеч. „Къде са били мъжете?“, искаше му се да извика. „Къде са били пожарогасителите? Проклетите пръскачки?“ Но вече бе прекалено късно за каквото и да било.

— Мислиш ли, че може да тръгне към контролната зала на машините?

Мъжът кимна.

— Ако унищожи машинния контрол, ще стигне до торпедата и бомбите.

— Сър.

Онзи самолет. Онова лице. Хайфийлд с мъка прогони образа от съзнанието си.

— Свалете жените от кораба.

— Какво?

— Спуснете спасителните лодки.

Добсън хвърли поглед от мостика към бурните води.

— Сър, аз...

— Няма да поема този риск. Спуснете спасителните лодки. Това е заповед, човече. Грийн, вземи твоите хора с екипировка и инструменти. Добсън, трябват ми поне десет човека. Ще изпразним бомбените складове, доколкото е възможно, после ще наводним всички отделения. Тенант, искам ти и още двама мъже да слезете до коридора под помпеното отделение под главната мачта. Отворете люковете на склада за машинно масло и го наводнете. Наводнете колкото може повече помещения около двете машинни отделения.

— Но те са над нивото на водата, сър.

— Погледни вълните, човече. По дяволите, ще накараме проклетата буря да работи за нас за разнообразие.

На палубата с лодките Никол се опитваше да убеди една разплакана жена, стиснала здраво спасителната си жилетка, че трябва да се качи в лодката.

— Не мога — пищеше тя, сочейки към бурните вълни в черното море долу. — Погледни ги! Само погледни!

Около тях пехотинците се мъчеха да поддържат реда, въпреки сирените и съобщенията по уредбата, които идваха от другите части на кораба. От време на време някоя жена се провикваше, че вижда или надушва пушек, и тогава страхът разтърсваше цялото множество. Въпреки това, плачещата жена пред него не бе единствената, която не искаше да се качи в лодките, които, след стабилността на „Виктория“, им приличаха на коркови тапи, подмятани от разпенените вълни долу.

— Трябва да влезете в лодката — викна той, с доста по-строг глас.

— Ами всичките ми вещи! Какво ще стане с тях?

— Няма страшно. Огънят ще бъде угасен много скоро и ще можете отново да се качите на борда. Хайде сега. Зад вас има цяла опашка.

С нещастно хлипане момичето се остави да бъде прехвърлено в лодката и опашката помръдна с няколко сантиметра. Зад него няколкостотин жени чакаха, насочвани от хангарите към спасителните лодки, повечето още във вечерните си рокли. Вятърът свистеше по палубата и ръцете им настръхваха; те се сгушваха една в друга и трепереха. Някои хлипаха, други се усмихваха смело и леко нервни, сякаш се опитваха да убедят сами себе си, че всичко е само едно дръзко приключение. Една от три директно отказваше да се качи и трябваше да ѝ бъде наредено или дори насила да бъде избутана в лодката. Не ги винеше — и на него не му се качваше в лодка.

Под светлината на прожекторите можеше да види онези, които си спомняха „Несломим“; те се споглеждаха, като много се стараеха да не показват емоциите си и съсредоточаваха вниманието си върху задачата да прехвърлят жените в относителната безопасност на лодките долу.

Следващата женска ръка беше в неговата. Маргарет с кръглото като луна лице.

— Не мога да оставя Моди — каза тя.

Трябваше му няколко секунди, преди да разбере какво му казва.

— Франсис е долу — каза той. — Тя ще я доведе. Хайде, не може да чакаш тук.

— Но откъде знаеш?

— Маргарет, трябва да се качиш на лодката. — Вече виждаше тревожните и нетърпеливи лица на онези, които се полюшваха в готовата за спускане лодка. — Хайде. Не бива да караш всички да те чакат.

Ръката ѝ го стискаше с изненадваща сила.

— Трябва да ѝ кажеш да вземе Моди.

Никол се взря през рамо в пушека и хаоса под мостика. Собствените му страхове не бяха за кучето.

— Ти се качвай в тази, Никол. — Капитанът на пехотинците се появи зад него и посочи лодката, която тъкмо спускаха. — Гледай всички да имат спасителни жилетки.

— Сър, предпочитам да изчакам на палубата, ако това...

— Искам те в онази лодка.

— Сър, ако е възможно, бих искал...

— Никол, в лодката! Това е заповед. — Капитанът на пехотинците кимна към малката лодка тъкмо когато лодката на Маргарет изчезна през борда, а после рязко погледна отново към Никол. — Какво, по дяволите, се е случило с лицето ти?

Няколко минути по-късно и лодката на Никол се спусна във водата с глух и влажен сблъсък, който накара няколко жени да запищят. Докато се суетеше с ремъците и се мъчеше да закрепил спасителната жилетка върху една особено истерична жена, Никол оглеждаше лодките, които вече бяха във водата, докато не забеляза Емет. Младият пехотинец му посочи единственото си гребло.

— Няма никакви въжета, по дяволите — викаше той, — а половината гребла липсват. Проклетият кораб е като плаваща развалина.

— Тъкмо бяха почнали да заменят екипировката. Денъм даде заповед след последната учебна тревога — викна друг глас.

Никол потърси и намери своите гребла — имаше късмет. Бяха в безопасност. Можеха да плават и цяла нощ, ако се наложеше. Около тях вълните се плискаха и надигаха — тъмносиви, не толкова големи, за да предизвикат истински страх, но достатъчно, че да накарат жените да стискат здраво дръжките по страните на малките лодки. Отгоре, въпреки пищенето в ушите му, чуваше все по-тревожните инструкции по уредбата и сирената, която вече виеше непрестанно. Загледа се в скърцащия кораб; в бледото, но ясно различимо димно облаче, което се бе появило изпод спалните помещения на жените.

„Излез“, мълчаливо я повика той. „Иди някъде, където мога да те видя.“

— Не мога да се задържа близо до теб — викна Емет. — Как ще задържим лодките една до друга?

— Излез. Излез веднага — изрече той на глас.

— Ето — обади се една жена зад него, — знам какво ще направим. Хайде, момичета...

— Никъде няма да ходя.

Франсис вече бе сграбчила Ейвис, без да я е грижа какво ще си помисли момичето и без да се интересува как ще приеме то физическия контакт с нея. Тя чуваше шума от плясването на лодките долу във водата и виковете на онези, които напускаха кораба, и бе изпълнена от сляп ужас, че няма да успеят да излязат.

Не се опита да обясни нищо от това на Ейвис, защото подозираше, че тя вече не може да разсъждава разумно. Мразеше тази глупачка, която бе твърде повърхностна даже за да проумее заплахата за живота им.

— Знам, че е трудно, но трябва да вървим. — През изминалите десетина минути се стараеше да говори спокойно и с напевен тон. Мило, утешително, без емоции, както го правеше преди с най-тежко ранените мъже.

— За мен няма вече нищо — каза Ейвис с грапав като шкурка глас. — Чуваш ли ме? Всичко е свършено. С мен е свършено.

— Сигурна съм, че може да се уреди...

— Да се уреди? Какво да направя? Да анулирам сватбата ли? Да се върна с гребане обратно в Австралия?

— Ейвис, сега не е моментът. — Вече наддушваше дима. Нежните косъмчета по врата ѝ настръхнаха.

— О, как би могла да разбереш изобщо? С твоя морал на улична котка.

— Трябва да излезем.

— Не ме интересува. Животът ми свърши. Най-добре да си остана тук... — Тя замлъкна, когато над главите им нещо се срути с трясък на палубата. Малката стая се разтърси толкова силно, че сякаш извади Ейвис от транса ѝ.

На вратата се появи лицето на някакъв мъж.

— Не бива да оставате тук — викна той. — Оставете си нещата и тръгвайте. — Изглежда, се канеше да влезе, но се разсея от вик, дошъл откъм дъното на коридора. — Веднага! — викна той и изчезна.

Франсис се загледа с ужас във вратата, колкото да види черните лапички на кучето да изчезват през нея. За секунда ѝ мина през ума да хукне след него, но само един поглед към обезумялото изражение по лицето на Ейвис и моментално преосмисли приоритетите си.

Нов трясък бе последван от мъжки вик от дъното на палубата с хангарите:

— Затворете люковете! Веднага затворете люковете!

— О, за бога. — Франсис беше силна. Сграбчи здраво роклята на Ейвис и я задърпа навън от каютата, като се радваше, че изобщо може да я отмести. Коридорът беше пълен с пушек. Франсис се опита да се наведе и да мине под него, прикрила с ръка устата и носа си.

— Към оръжейната кула — викна тя, сочейки напред, и двете се запрепъваха на сляпо с изгорени и измъчени дробове към нея.

С усилие успяха да отворят люка и изскочиха навън, задъхани и кашлящи. Франсис отиде до ръба и се наведе, толкова облекчена от почистия въздух, че ѝ отне известно време, докато осъзнае гледката долу: множество лодки, разпръснати във водата, свързани помежду си с възлести кафяви ленти. Погледна нагоре към празните стойки на спасителните лодки и видя, че всички те са във водата. Знаеше, че на палубата има още хора — чуваше гласовете им да се носят от вятъра. Но не можеше да измисли как да стигне до тях.

Някой ги забеляза и се развика. Долу размахаха ръце.

— Скачайте! — викаше друг. — Скачайте веднага!

Франсис измери с поглед водата, после и момичето до нея, все още в най-хубавата си рокля. Тя самата беше добър плувец: можеше да се гмурне и да излезе между спасителните лодки. Не дължеше нищо на Ейвис. Съвсем нищо.

— Не можем да се доберем до самолетната палуба. Прекалено много дим има в коридора — каза тя. — Ще се наложи да скочим.

— Не мога — каза Ейвис.

— Не е толкова високо. Виж, аз ще те държа.

— Не мога да плувам.

Франсис чу изпукването на някаква стена от другата страна на люка, доказателство за огнения ад, с който не искаше да се сблъсква. Сграбчи Ейвис и двете се сборичкаха, докато Франсис отчаяно я теглеше към ръба.

— Пусни ме! — пицеше Ейвис. — Не ме докосвай!

Беше подивяла, драскаше и удряше Франсис по ръцете, по раменете. Димът се просмукваше под люка. Отнякъде далеч долу Франсис чуваше женските гласове, които ги викаха. Подуши нещо парливо и задушливо и сърцето ѝ се сви от страх. Сграбчи здраво копирената рокля на Ейвис и я издърпа до ръба на площадката на оръжейната кула. Кракът ѝ се подхлъзна, гумената ѝ подметка се

пързулна по металния под и тя внезапно си помисли: „Ами ако никой не ме спаси?“. После чу писък и оплетените им тела, размахали диво ръце и крака, пропаднаха в мрака.

Капитанът стискаше гаечния ключ и се мъчеше да откачи бомбата от поставката ѝ на стената.

— Махайте се! — викна той на мъжете, които, по трима в редица, носеха предпоследната бомба от склада. — Грабвайте маркучите! Наводнете отделението! Веднага! — Беше махнал маската от лицето си, за да го чуят по-добре и гласът му бе прегракнал в усилието да говори и диша.

— Капитане! — викна Грийн през маската си. — Трябва да излизате вече.

— Няма да гръмне. Трябва да се подсигуриим.

— Не можете да свалите всички бомби, сър. Няmate време. Можем да наводним отсека сега.

След това Грийн си мислеше, че Хайфийлд може и да не го е чул. Не искаше да оставя капитана си там, но знаеше, че има предел, до който човек стига и след който грижата за хората му надделява над останалото.

— Започнете с наводняването — викаше Хайфийлд. — Тръгвайте.

Обърна се и точно тогава чу нещо да пада. Захвърли пожарникарския си шлем към капитана с надеждата, че ще стигне до него, че някак ще успее да го види сред дима. С натежало от предчувствие сърце той излезе и изгони хората си напред.

Франсис се показа на повърхността, отворила широко уста да си поеме въздух, с коса залепнала по лицето ѝ. Чуваше гласове, усещаше как някакви ръце я теглят, опитват се да я извадят от водата, която се бе оказала толкова студена, че дъхът ѝ бе спрял за миг. Отначало морето сякаш не искаше да я пусне: усещаше ледената му хватка през дрехите си. А после се озова просната на пода на малката лодка като риба, изтеглена на сухо, кашляща задавено, докато гласовете се опитваха да я успокоят, а някой побърза да метне одеяло върху раменете ѝ.

„Ейвис“, изрече без глас тя. А после, когато паренето в очите от морската сол понамаля, тя видя как я издърпват като уловена в морето плячка над другия край на лодката, красивата ѝ рокля за конкурса бе омазана цялата в масло, а очите ѝ бяха здраво стиснати, сякаш не искаше да види какво я чака.

Искаше да попита дали тя е добре. Но една ръка я прегърна и стисна здраво. Не я пусна, както очакваше, а продължи да я прегръща и тя усети близостта на коравото му тяло, силата на закрилата му и внезапно остана без думи. „Франсис“, прошепна близо до ухото ѝ с глас, натежал от облекчение.

Капитан Хайфийлд беше положен на самолетната палуба от двамата огняри, които го бяха изнесли там. Мъжете стояха около него, пъхнали ръце в джобовете, някои бършеха пот или сажди от лицата си и плюеха шумно зад гърба си. В далечината под тъмното небе се разнасяха викове, потвърждаващи, че в различни части от кораба огънят е потушен.

„Свърши, капитане“, повтаряха му те. „Всичко е под контрол. Успяхме.“ Говореха почти шепнешком, сякаш не бяха сигурни дали още ги чува. Щеше да има и други разговори по-късно за това колко неразумно е човек с неговото положение и на неговата възраст да се впуска в борбата за овладяване на огъня толкова безразсъдно. Щеше да има забележки под мустак за това как не умее изобщо да делегира отговорност и как друг капитан на негово място би стоял настрани и би гледал в голямата картина. Но мнозина от неговия екипаж щяха да одобрят поведението му. Щяха да си спомнят за Харт, за изгубените приятели и да се питат дали не биха постъпили по същия начин на негово място.

Но това щеше да е след много часове и дни. Засега Хайфийлд просто лежеше там, безразличен към думите и уверенията им. Настана тишина в продължение на една цяла минута, в която мъжете гледаха отпуснатото му тяло, все още с парадна униформа, мокра и омазана от пушека, с поглед, вперен в някаква далечна драма.

Мъжете гледаха капитана, а после тайничко се споглеждаха помежду си. Някой се зачуди дали да не повикат корабния лекар, който в момента организираше групово пееие на жените в спасителните

лодки. После Хайфийлд се надигна на лакът, погледна с кървясали очи наоколо. Изкашля се веднъж, два пъти, изплю чернилка на палубата. Раздвижи болезнено врата си.

— Е, какво чакате? — попита той с дрезгав глас и гневен поглед. — Проверете всяко отделение и каюта, по дяволите. После извадете проклетите жени от проклетите лодки и ги върнете на борда.

Отне им близо два часа да обезопасят кораба. Испанските рибарски корабчета, които минаха малко преди зората оттам, се отбиха да проверят дали някой от чакащите във водата няма нужда от спасяване и след това с години щяха да разправят за лодките, пълни с жени в ярки вечерни рокли, с преплетени ръце и крака, които пееха ирландски песни с прегракнали гласове. Лодките бяха свързани като в някаква гигантска паяжина от изпънати кафяви чорапи, навързани един за друг, изпълняващи ролята на въжета.

Във всяка лодка имаше по двама пехотинци. Водата се плискаше в страните на спасителните лодки, полюшваше захвърлените или разкъсани чорапи, които се носеха като водорасли по повърхността. Жените говореха тихо, пресипнали от облекчение и изтощение, когато се разнесе вестта, че няма да се наложи да останат още дълго в малките лодки. Че и те, и вещите им, са в безопасност.

Той се загледа в нея и сега, когато спящото тяло на Ейвис се бе отпуснало до нейното, тя, все така загърната с одеялото, отвърна на погледа му над скупчените тела на другите жени. Останаха, вперили поглед един в друг, мълчаливи и без да мигат, сякаш очите им бяха свързани с невидима нишка.

Капитанът бе жив. Огънят бе потушен.

Щяха да се качат отново на борда.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Запомнете, че армията няма да ви изпрати никъде, освен ако не е потвърдено, че „посоченият“ човек ви очаква там. Накратко, считайте се за пощенска пратка.

Съвет в брошурата, дадена на военните булки, пътуващи на борда на „Аржентина“, Имперски военен музей

Двадесет и четири часа до Плимут

Минаха няколко часа, преди температурата да спадне достатъчно, за да могат да проверят, но след като ремонтната бригада слезе в централното машинно отделение, веднага стана ясно, че няма какво да се поправя; огънят бе разтопил тръбите и заварил нитовете за пода. Стените и люковете се бяха огънали, а над него половината от моряшките столови бяха унищожени, при което палубите се бяха изкривили дотолкова от топлината, че няколко от металните стойки бяха пропаднали надолу. Други моряци бяха дали от своите одеяла и възглавници, за да може онези, които са загубили леглата и вещите си, да спят горе-долу комфортно в предната част на палубата с хангарите. Никой не се оплакваше. Онези, които бяха изгубили скъпоценни снимки и писма, се успокояваха с мисълта, че само след двайсет и четири часа ще могат да видят на живо любимите си хора. Тези, които си спомняха „Несломим“, просто изпитваха облекчение, че никой не е загинал. Ако войната изобщо ги бе научила на нещо, то бе именно това.

— Мислиш ли, че ще доуцукате до пристанището?

Хайфийлд седеше на мостика, загледан в сивото небе, където облаци почваха да се разкъсват и на места се откриваше чисто синьо небе, сякаш като извинение за предната вечер.

— Остава ни по-малко от ден път. Имаме един работещ двигател. Не виждам защо не.

— Май старото корито е пострадало доста. — Макманъс говореше тихо. — И едно птиченце ми каза, че е било доста напечено в един момент.

Хайфийлд се опита да не мисли за оръжейния склад и израненото си гърло. Отпи нова глътка от меда с лимон, забъркан от стюарда му.

— Всичко е наред, сър. Няма за какво да се тревожите. Мъжете... се погрижиха за мен.

— Отлично. Ще очаквам доклада ти. Радвам се, че сте успели да овладеете ситуацията — без да изплашите прекалено дамите, имам предвид. — Смахът му отекна кухо по линията.

Хайфийлд излезе от кабината на мостика и пристъпи на самолетната палуба. В задния край една редица мъже бавно си проправяха път по палубата, като търкаха здраво следите от пушека, който бе стигнал дотук, и от кофите им се плискаше вода, докато напредваха упорито. Избягваха местата, които се бяха огънали и изгърбили, защото бе опасно да се стъпва по тях. Няколко пехотинци бяха заети със задачата да направят ограждения около тези участъци. Пораженията бяха видими, но ограничени и обозначени. Когато стигнеха до Плимут, корабът на Хайфийлд щеше да е под контрол.

Не беше загубил нито един човек.

Нямаше никого наблизо, за да чуе колебливата въздишка на облекчение, която Хайфийлд изпусна, когато се обърна отново към мостика. Но това не означаваше, че не се е случила.

Поне сто жени търпеливо чакаха на опашка пред главния люк след закуска, за да бъдат допуснати до каютите си. Приказваха си тихо за състоянието на вещите си, споделяха страховете си, че любимите им и грижливо подбрани тоалети за слизането на брега сега сигурно са съсипани от водата и пушека. Макар да нямаше видими поражения на тази палуба, леко докосване по стената или по някое легло оставяше тъмна следа, която показваше, че всичко е покрито с фин слой сажди. Докато стояха и си приказваха, като от време на време млъкваха, за да чуят внимателно поредното съобщение по уредбата, в очакване на

разпореждане да влязат вътре, още жени се присъединяваха към опашката.

Маргарет, въпреки напредналата си бременност и тромавостта си, хукна първа през люка в мига, в който го отвори, и вече бе в каютата си, докато другите булки стигнат до дъното на стълбите.

— Моди! Моди!

Вратата беше отворена. Тя коленичи и надникна под долните две легла.

— Моди! — повика я отново.

— Провери ли в столовата? Там още има доста жени. — Една от служителките от женския корпус бе надникнала през вратата. Маргарет се обърна и объркано я изглежда, докато се сети, че жената вероятно мисли, че тя вика някоя от другите булки.

— Моди! — Провери под всяко одеяло, повдигна матраците и смъкна чаршафите от леглата в отчаянието си. Нищо. Нямаше я в леглата, нито в някоя от чантите. Дори и в шапката на Маргарет, която беше обичайното ѝ скривалище.

Маргарет тъкмо се ужаси от мисълта, че трябва да я търси навсякъде из кораба, когато чу писъка. За миг остана напълно неподвижна, после, когато някой друг викна: „Какво, за бога, е това?“, тя се хвърли през вратата и си запробива път по коридора към баните.

След това си казваше, че вероятно е знаела още преди да стигне там. Това бе единственото друго място, което Моди познаваше на кораба, единственото друго място, където можеше да се надява да намери Маргарет. Застана на прага, вперила поглед в жените, които се бяха скупчили до мивките. Проследи погледите им до малкото кученце, което лежеше свито до задната страна на вратата, а по стената до него имаше няколко черни драскотини, които показваха, че се е мъчило да избяга.

Маргарет пристъпи напред и падна на колене на влажния под. Дълбоко хлипане се изтръгна от гърлото ѝ. Крачетата на кучето бяха вкочанени, тялото му — изстинало.

— О, не. О, не.

Лицето на Маргарет се сгърчи като на дете, готово да заплаче. Тя вдигна мъничкото телце.

— О, Моди, толкова съжалявам. Много, много съжалявам.

Остана така няколко минути, целуваше мократа му козина, мъчеше се с волята си да му вдъхне живот, макар да знаеше, че е безнадеждно.

Не заплака със сълзи, разказваха по-късно онези, които бяха свидетели, просто седеше и стискаше кучето, сякаш поглъщаше някаква непоносима болка.

Накрая, когато тревожните погледи на околните прераснаха в шепот, тя свали жилетката си и уви кучето в нея. После с пъшкане и опирайки се с ръка на омазаната със сажди стена, се изправи на крака. Стискаше вързопчето здраво до гърдите си, както би гушнала бебе.

— Искаш ли... искаш ли да повикам някого? — Една жена докосна леко рамото ѝ.

Тя, изглежда, не я чу.

С горчиви сълзи по страните, Маргарет тръгна обратно по коридора, притиснала загърнатия си товар. Онези, които не бяха твърде заети със собствените си опушени вещи, надничаха към ръцете ѝ, любопитни какво е това бебе.

Неловка тишина тегнеше над кораба. Жените, които се връщаха обратно в каютите си, не бърбеха облекчено, макар най-лошото, което бе сполетяло нечии вещи, да бе тънкият пласт от сажди. Нощта им бе показала колко рисковано е положението им и това дълбоко ги бе смутило. Плаването вече не им приличаше на приключение. Нямахме човек, който внезапно да не е обзет от непреодолимото желание да си бъде у дома. Където и да се намираше този дом.

Служителката на женския корпус подкрепи Франсис за лакътя, докато тя се повдигаше на леглото, изненадана колко уморена я накара да се почувства този дребен жест. Пехотинецът също махна ръката си, с която я придържаше през цялото време, и я пусна с неохота. Тя улови погледа му и изтощението ѝ за миг се изпари.

— Добре съм — каза тя на служителката от женския корпус. — Благодаря, наистина съм добре. Спокойно мога да остана и в собственото си легло.

— Доктор Даксбъри смята, че всеки, който е бил във водата, трябва да прекара няколко часа под наблюдение. Може да имате хипотермия.

— Уверявам ви, че нямам.

— Заповедта си е заповед. Вероятно ще ви пуснат следобед за чая. — Жената отиде до леглото на Ейвис и подпъхна одеялото с отсечени и опитни движения, които внезапно напомниха на Франсис за болницата в Моротай. Но сега бяха в една стаичка, встрани от лазарета, някакъв склад за почистващи препарати, предположи Франсис, съдейки по кутиите наоколо и всеобхватната миризма на белина. По стените имаше окачени листове със списъци на запасите, а в заключени шкафове се съхраняваха вещества, които бяха леснозапалими. Франсис потрепери.

— Съжалявам за стаята — продължи жената. — Лазаретът ни трябва за мъжете, които са се нагълтали с дим, а не бива да сте заедно с тях. Това бе единственото помещение, където можехме да настаним вас двете. Само за няколко часа, нали така?

Пехотинецът, само на няколко сантиметра от леглото ѝ, се взираше в нея. Франсис усещаше топлотата на погледа му и се наслаждаваше. Още можеше да почувства отпечатъка, оставен от ръката му по тялото ѝ, докато я подкрепяше и почти я носеше обратно на борда, приближил главата си толкова, че ако тя извиеше леко шия, би могла да усети кожата му до своята.

— Е, госпожо Радли, удобно ли ви е така?

— Чудесно — отвърна Ейвис, заровила лице във възглавницата.

— Добре. Трябва да ида в съседната стая и да се погрижа за удобството на мъжете, но ще се върна възможно най-скоро. Когато съберете малко сили, съм ви донесла чисти дрехи, в които можете да се преоблечете. Ще ги оставя ето тук. — Остави грижливо сгънатите дрехи на един шкаф. — Така, сигурна съм, че вие, дами, ще искате чаша чай. Пехотинецо, би ли бил така добър да обслужиш дамите? Долу е истински хаос и никак не ми се иска да си пробивам път с чаши в ръка.

— С удоволствие.

Тя усети ръката му, краткото стискане, и за секунда забрави напълно за стаята, за Ейвис и пожара. Беше отново на спасителната лодка, очите ѝ бяха впити в очите на този мъж и казваха всичко, което тя някога бе искала да каже, всичко, което не бе вярвала, че ще поиска да каже, без да отрони и една дума.

— По-късно ще погледна тези рани по лицето ти — прошепна му тя и се пребори с желанието да го докосне. Представи си какво е усещането на кожата му под пръстите ѝ, нежността, с която щеше да се погрижи за наранената плът.

Той хвърли поглед през рамо, докато вървеше към вратата. Усмихна се, когато забеляза, че тя още го гледа, несъзнателно вдигнала едната си ръка към косата.

— Предполагам, че не ти е особено приятно да си затворена тук с мен, нали? — Когато той затвори вратата, гласът на Ейвис прорязва тишината.

Франсис с неохота върна мислите си към жената пред нея.

— За мен няма значение с кого съм — отвърна хладно тя.

Сякаш часовете в малката спасителна лодка никога не бяха се случвали или може би Ейвис се чувстваше неудобно от факта, че е била спасена точно от нея, и сега бе твърдо решена да възстанови дистанцията помежду им.

— Боли ме стомахът. Корсетът ми е твърде стегнат. Ще ми помогнеш ли да го сваля?

Ейвис бавно се спусна от леглото, косата ѝ бе разделена на бледи, солени кичури. Франсис ѝ помогна да свали съсипаната вечерна рокля, коравия корсет и сутиена с професионално безразличие. Едва когато помагаше на Ейвис да се качи обратно в леглото, забеляза петното, което се разпростираше бавно по гърба на бледорозовия копринен халат. Наведе се да вдигне изцапаната рокля и видя допълнителното доказателство. Изчака, докато Ейвис си легне, после застана сковано пред нея.

— Трябва да ти кажа нещо — започна тя. — Кървиш.

В малката стая, затрупана с кашони, двете гледаха халата мълчаливо. Ейвис го съблече и се загледа в рубиненото петно, което вече растеше по чаршафа. По лицето на Франсис прочете какво означава това. По нейното лице не пролича никаква видима реакция. Прие подадената от Франсис чиста кърпа, без да каже нищо.

— Много съжалявам — каза Франсис със свито гърло. — Може... може да е било заради шока от студената вода. — Очакваше, че Ейвис ще ѝ се развика, че ще използва възможността да добави и загубата на детето към списъка с предполагаемите грехове на Франсис.

Но тя не каза нищо, само послуша тихия ѝ съвет да лежи неподвижно, да сложи кърпата на мястото, да вземе болкоуспокояващо.

Накрая заговори.

— Най-добре е така всъщност — каза тя. — Горкото копеле.

След шокиращото откровение последва кратко мълчание, сякаш дори самата тя се изненада от избора си на дума. Франсис зяпна.

Ейвис поклати глава. После изведнъж се надигна и се наведе напред, сякаш се задушаваше, и се разплака с глас. Разтърсващите хлипания изпълниха малката стая и когато отново се отпусна и зарови лице в чаршафите, приглушените ридания продължиха да разлюляват цялото ѝ тяло като сеизмични трусове.

Франсис пусна роклята, покатери се тихо върху леглото и седна до нея слисана. Остана така известно време, докато накрая не можеше повече да понася ужасните звуци и прегърна здраво момичето. Ейвис нито я отблъсна, нито се сгуши в нея. Сякаш бе толкова впримчена в собственото си нещастие, че не осъзнаваше какво се случва.

— Всичко ще се оправи — каза Франсис, без да е сигурна в думите си. — Всичко ще бъде наред.

Мина известно време, докато хлипането заглъхне. Франсис отиде за още болкоуспокояващи таблетки от аптекката, както и приспивателно, ако се окаже необходимо. Когато се върна, Ейвис бе обърнала гръб към стената и лежеше върху възглавницата си. Избърса очи, после махна на Франсис да ѝ подаде роклята, от която извади омачкан и влажен лист хартия.

— Ето, сега можеш да го прочетеш цялото — каза тя.

— „Не идвай, не си желана“?

— Не. О, той ме иска, естествено...

Ейвис го бутна в ръката ѝ и съзнавайки, че пресичат някаква граница, Франсис го взе и този път прочете внимателно онези места, които не бяха съсипани от водата в Атлантика.

Трябваше да ти го кажа отдавна. Но аз те обичам, скъпа, и не можех да понеса мисълта за тъжното ти лице, както и за най-малката вероятност да те изгубя... Моля те, не ме разбирай погрешно — не те моля да не идваш. Трябва да знаеш, че отношенията между съпругата ми и

мен са повече като между брат и сестра, отколкото нещо друго. Ти, скъпа моя, означаваш за мен много повече, отколкото тя някога би могла...

Искам да знаеш, че държа на всяка дума, която съм ти казал в Австралия. Но ти трябва да разбереш — децата са толкова малки, а аз не съм от мъжете, които гледат лекомислено на задълженията си. Може би, когато те пораснат още малко, ще можем да го обсъдим отново?

Знам, че искам много от теб, но помисли над това в дните, които ти остават на борда. Имам заделени пари и мога да те устроя в чудесна малка къща в Лондон. И мога да прекарвам с теб няколко нощи в седмицата, което, като си помислиш, е много по-често, отколкото много от жените, омъжени за моряци, виждат мъжете си...

Ейвис, винаги си казвала, че най-важното е двамата да бъдем заедно. Докажи ми, скъпа, че това е истина...

Докато осмисляше последните му думи, Франсис не беше сигурна дали може да погледне Ейвис в очите. Не искаше тя да си помисли, че злорадства.

— Какво ще правиш? — попита внимателно.

— Ще се върна у дома сигурно. Не можех, докато го имаше... но сега, може да бъде, сякаш никога не се е случвало. Нищо не се е случило. Родителите ми и бездруго не искаха да тръгвам. — Гласът ѝ бе студен и изтънял.

— Ще се справиш, ще видиш.

В реакцията ѝ този път имаше намек за предишната Ейвис: за онази надменност, която показваше на Франсис, че онова, което е казала, което представлява, няма никаква стойност. Ейвис пусна писмото на завивката. Погледът, който сега отправи към Франсис, бе открит, уверен.

— Как продължаваш да живееш — попита тя — с всичко, което тегне над главата ти? Целият позор?

Франсис разбираше, че поне този път думите ѝ не са толкова жестоки, колкото звучаха. По бледото лице на Ейвис се четеше искрено любопитство.

Тя подбра внимателно думите си:

— Предполагам, че просто съм открила... че всички носим нещо дълбоко в себе си. Някакъв срамен товар.

Франсис се пресегна под тялото ѝ, извади кърпата и провери размера на петното. Скри дискретно изцапаната и подаде друга.

Ейвис се намести на леглото.

— И ти си се освободила от него. Защото си намерила някого, който да те вземе. Въпреки твоята... твоето минало.

— Аз не се срамувам от себе си, Ейвис.

Франсис събра изцапаните кърпи на купчина, за да ги отнесе после жената от корпуса в пералното. После седна на леглото.

— Нямам против да ти кажа. В живота си съм направила само едно нещо, от което се срамувам. Не беше това.

Австралийската сестринска служба бе организираща наборен пункт в Уейвил, близо до полевата болница. Тя бе работила известно време като стажант-сестра в болницата в Сидни, като работеше в едно заможно семейство в Брисбейн, за да може да плати за обучението си, и сега, неомъжена, в добро здраве и без подопечни, придружена от блестящата препоръка на старшата сестра, новосформираната Австралийска обща болница нямаше търпение да я назначи на работа. Наложиха се да излъже за възрастта си, но многозначителният поглед, който служителката от наборната комисия ѝ бе хвърлила, когато пресметна новата ѝ дата на раждане, ѝ подсказа, че не е първата. Беше война все пак.

Да започне работа в Австралийската обща болница, разказваше тя, бе като да се върне у дома. Сестрите понасяха условията стоически, бяха способни, ведри и състрадателни, и най-вече истински професионалисти. Те бяха първите хора, които някога бе срещала и които я приемаха каквато е, оценяваха усилията и всеотдайността ѝ. Бяха събрани от цяла Австралия и не се интересуваха от миналото ѝ. Повечето имаха причина за липсата на съпруг, на подопечни и рядко някоя искаше да обсъжда тази причина. Освен това естеството на работата им ги караше да живеят ден за ден, в настоящето.

Никога не се бе опитала да се свърже с майка си. Казваше си, че вероятно това издава някаква безскрупулна нотка в характера ѝ, но

дори и тази мисъл не я изкушаваше да промени решението си.

През следващите няколко години всички те бяха работили заедно в Норфийлд, Порт Морсби и накрая в Моротай, където бе срещнала Чоки. През това време разбра, че онова, което ѝ се бе случило, не бе най-ужасното нещо, което може да се случи на човек, не и когато се замислиш за жестокостите по време на войната. Бе прегръщала умиращи мъже, превързвала бе рани, от които ѝ се повръщаше, почиствала бе вонящи тоалетни, прала бе мръсни чаршафи и бе помагала да вдигат палатките, които бяха почти прокъсани от употреба и влага. За нея това бяха най-щастливите дни в живота ѝ.

Мъжете се бяха влюбвали в нея. Това си бе почти задължително в болницата — много от тях не бяха виждали момиче от доста време. Няколко мили думи, усмивка и те вече те надаряваха с качества, които може и да не притежаваш. Бе сметнала и Чоки за един от тях. Тя си мислеше, че в трескавото си състояние той не вижда друго, освен усмивката ѝ. Молеше я да се омъжи за него поне веднъж дневно, но както и с другите, тя не обръщаше внимание на думите му. Никога нямаше да се омъжи.

До деня, в който се появи артилеристът.

— Той ли беше мъжът, в когото се влюби?

— Не. Той ме разпозна. — Тя преглътна с мъка. — Беше от поделението, което бе разположено близо до хотела, в който бях живяла преди толкова години. И си знаех, че ще дойде време, когато ще се наложи да напусна Австралия, че това ще е единственият начин някога да се отърва от... — Тя замълча за миг. — Затова реших да се съглася.

— Той знаеше ли? Съпругът ти?

Франсис бе отпуснала ръце в скута си. Сега сплете пръсти, после ги разплете и отново ги стисна.

— Първите няколко седмици от познанството ни той беше трескав през половината време. Познаваше лицето ми. В някои дни си мислеше, че вече сме женени. Понякога ме наричаше Вайълет. Някой ми каза, че това било името на починалата му сестра. Друг път, късно нощем, ме молеше да го държа за ръка и да му пея. Когато болките му станеха непоносими, аз го правех, въпреки че гласът ми е ужасен. — Позволи си лека усмивка. — Никога не съм срещала по-нежен човек. В

нощта, когато му казах, че ще се омъжа за него, той се разплака от щастие.

Ейвис стисна очи от болка и Франсис изчака, докато спазъмът отmine. После продължи с ясен глас в смрачаващата се стая.

— Неговият командващ офицер, капитан Бейли, знаеше, че Чоки няма близки. Знаеше също, че аз няма какво толкова да спечеля от брака и че съвсем простичко, това ще го направи щастлив. Затова се съгласи да даде позволение, макар че мнозина на неговото място сигурно биха отказали. Не беше много достойна постъпка от моя страна, вярно, но наистина имах чувства към него.

— И си знаела, че това е начинът да се измъкнеш.

— Да. — Леко крива усмивка заигра по устните ѝ. — Не е ли ирония това? Момиче с моето минало да се омъжи за единствения, който никога не я е докоснал с пръст.

— Но поне си запазила репутацията си непокътната.

— Не. Не стана така. — Франсис мачкаше полата си, същата корава от солта и изпоцапана пола, с която беше на спасителната лодка. — Няколко дни преди двамата с Чоки да се оженим, аз седях пред полевата кухня и перях превръзки, когато онзи артилерист се появи и... — Тя се задави. — ... опита се да пхне ръка под полата ми. Изпищях и го ударих силно през лицето. Само така можех да се откача от него. Но когато другите сестри изтичаха навън, той им каза, че само за това ставам. Че ме познавал от Ейнсвил. Това предопредели всичко, разбираш ли? Много малък град е, а аз им бях казала откъде съм. Решиха, че няма как да не е вярно. — Тя замълча за малко. — Мисля, че по-лесно биха приели, ако им беше казал, че съм убила човек.

— Някой каза ли на Чоки?

— Не. Но мисля, че това беше от съчувствие към него. О, някои решиха да не обръщат никакво внимание на инцидента. Предполагам, че когато си видял толкова много смърт отблизо, репутацията на хората не ти прави впечатление. Но всички знаеха какви са чувствата му към мен, а и състоянието му беше деликатно. Мъжете са лоялни един към друг... Понякога го изразяват по странен начин.

— Но сестрите са постъпили като мен в преценката си за теб?

— Повечето, да. Мисля, че старшата сестра беше на друго мнение. Бяхме работили заедно много дълго. Познаваше ме — познаваше ме като друг човек. Само ми каза, че трябва да се

възползвам максимално от това, което ми е дал. Не всеки получава втори шанс в живота.

Ейвис лежеше и гледаше в тавана.

— Сигурно е била права. Никой не е длъжен да знае. Няма защо да знае... каквото и да било.

Франсис повдигна вежда, не особено уверена.

— Дори и след всичко станало?

Ейвис сви рамене.

— Англия е голяма страна. Има много хора. А и Чоки ще се погрижи за теб сега.

След като Франсис не отговори нищо, Ейвис попита:

— Нали никой не му каза накрая? Не и след всичко друго?

— Не — потвърди Франсис. — Никой не му каза.

От другата страна на вратата, където слушаше разговора, все още стиснал напълно студените вече тенекиени канчета с чай, пехотинецът отмести бавно глава от твърдата повърхност и затвори очи.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Имаше любовни истории и няколко женитби и тъй като беше холандска територия, налагаше се да се подписват множество документи... Обикновено пръстените бяха изработвани от зъболекаря с неговата бормашина, а сватбените рокли бяха най-различни — от творения от бяла мрежа против комари до болничната униформа на австралийската сестринска служба... Според разпоредбите в армията, булките веднага се връщаха в Австралия.

„Специална
служба“, Джоун Кроуч

Моротай, острови Халмахеръс, 1946 г.

— Знам, че е необичайно — каза Одри Маршал, — но ти ги видя. Знаеш какво й причини това на нея.

— Трудно ми е да го повярвам.

— Била е само дете, Чарлс. На петнайсет, както ми каза.

— Той е много привързан към нея, това е ясно.

— Какво лошо може да има?

Старшата сестра отвори едно чекмедже и извади бутилка с бледокафява течност. Вдигна я и той кимна, като отказа добавката от хлорирана вода, която стоеше в кана на бюрото й. Трябваше да поговорят по-рано, но бе станал инцидент на пътя към американската радарна станция: джип се бе блъснал в холандски камион с боеприпаси и се бе преобърнал, при което един човек бе загинал, а двама бяха ранени. Капитан Бейли бе прекарал повече от час с холандските власти, попълвайки безброй формуляри, и бе обсъждал инцидента с командващия офицер на холандските части. Един от мъжете бе личният му ординарец; сега бе разстроен и изморен.

Отпи глътка, видимо недоволен, че трябва да се занимава и с този нов проблем в добавка към всичко останало.

— Може да ни навлече неприятности. Човекът не е на себе си.

— Знае, че я обича. Това ще го направи щастлив. А и освен това, какво може да направи тя? Не може да остане да работи като сестра тук, след като всички знаят. Не може да остане и в Австралия.

— О, стига, страната е голяма.

— Но някой я откри и тук, нали?

— Не знам...

Старшата сестра се надвесил над бюрото.

— Тя е добра сестра, Чарлс. Добро момиче. Помисли само какво направи за твоите хора. Спомни си за Петерсен и Милс. За О'Халоран и ужасните му рани.

— Знам.

— Какво лошо има? Момчето няма пари, нали? Каза, че няма и близки роднини. — Сними глас. — По-добре от мен знаеш колко е зле физически.

— А ти много добре знаеш, че се опитах сериозно да предотвратя подобно нещо. Толкова много документи трябва да се пишат, като начало.

— Разбираш се добре с холандците. Сам си ми го казвал. Ще подпишат какъвто документ им представиш.

— Убедена ли си, че идеята е разумна?

— Ще донесе малко щастие на него и спасително въже за нея. Ще има право да замине за Англия. Там ще стане превъзходна сестра. Какво лошо има?

Чарлс Бейли въздъхна дълбоко. Остави чашата на бюрото си и се обърна към жената срещу него.

— Трудно е да ти откаже човек каквото и да било, Одри.

Тя се усмихна с вида на човек, който знае, че битката е спечелена.

— Ще направя каквото е нужно — каза тя.

Свещеникът беше делови човек. Смазан от болката и страданието, на които бе станал свидетел, той лесно склони да помогне. Младата сестра, негова любимка, бе идеален пример за изкупителната сила на брака, казваше си той. И ако това помагаше на горката душа до нея поне за малко да се отърве от ужасите в

последните му няколко седмици, той бе напълно убеден, че Господ ще го разбере. Когато старшата сестра му благодари, той отвърна само, че според него Всевишният е много по-прагматично настроен, отколкото всички смятат.

Тримата се поздравяваха взаимно за взетото решение, макар и да ги мъчеше известно любопитство как ще се приеме планът им от главните засегнати от него. Останаха в кабинета достатъчно дълго, че да отбележат повода с още едно питие. С медицинска цел, естествено, усмихната отбеляза сестрата, сочейки бледото лице на капитан Бейли. Тя не можеше да понася мъже с бледи лица: все ѝ се искаше да провери кръвните им показатели.

— Единственият проблем с кръвта ми е, че няма достатъчно уиски в нея — измърмори капитанът.

Вдигнаха тост за сестра Люк, за бъдещия ѝ съпруг, за края на войната и за Чърчил, в добавка. Малко след десет часа те влязоха в палатката на отделението, малко по-изправени, малко по-притеснени и готови да застанат пред своите подчинени.

— Тя е в отделение Б — каза сестрата, която четеше някакво писмо на бюрото на нощния дежурен.

— С ефрейтор Маккензи — уточни старшата сестра, като се обърна тържествуващо към капитан Бейли. Всичко щеше да се подреди по най-добрия начин. — Видяхте ли?

Минаха по покритата с пясък пътека между леглата, като внимаваха да не събудят вече заспалите, после дръпнаха завесата да влязат в другото отделение, като капитан Бейли застана за миг на едно място, за да удари, проклинайки, комара, който бе кацнал на врата му. После спряха.

Сестра Люк вдигна очи, когато ги чу да влизат. Погледна ги с неразгадаемо изражение. Беше се привела над леглото на Алфред — Чоки — Маккензи, три четвърти от което бе закрито от мрежата против комари. Тъкмо покриваше с белия чаршаф лицето му.

Ейвис спеше, когато пехотинецът се върна с две нови, още топли чаши чай. Почука два пъти и влезе, вперил поглед в краката си, докато пресичаше малката стая. Остави двете чаши на масичката между

леглата. Беше се надявал, че служителката от женския корпус ще бъде с тях.

Франсис, която стоеше наведена над леглото на Ейвис, подскочи, явно не беше го очаквала. Страните ѝ леко се обагриха. Той забеляза, че изглежда изтощена. Преди няколко часа вероятно би се поддал на изкушението да я докосне. Сега, след като бе чул думите ѝ, знаеше, че няма да го направи. Отстъпи назад към вратата и застана, разтворил леко крака, изпънал рамене, сякаш да докаже нещо на себе си.

— Аз... аз не те очаквах — каза тя. — Мислех, че са те повикали другаде.

— Съжалявам, че се забавих.

— Доктор Даксбъри ми разреши да си тръгна оттук. Само ще си събера нещата и се връщам обратно. Ейвис вероятно ще остане да пренощува. Може да се върна после да видя как е. Няма достатъчно хора в лазарета.

— Тя добре ли е?

— Ще се оправи — отвърна Франсис. — Трябва да потърся Меги. Как е тя?

— Не много добре. Кучето...

— О. — Лицето ѝ посърна. — О, не. И тя е съвсем сама?

— Сигурен съм, че ще се зарадва на твоята компания. — Още не се беше преоблякла и той закопня да избърше тъмното петно от бузата ѝ. Ръцете му се стегнаха зад гърба.

Тя пристъпи напред, хвърли поглед през рамо към спящата Ейвис.

— Мислех си за онова, което ми каза — започна тя, с тих и заговорнически глас, — че войната ни е принудила да правим неща, с които не се гордеем. Докато не ми го каза, винаги съм смятала, че само аз...

Той не бе очаквал това. Направи крачка назад, не смееше да проговори, дори искаше да я помоли да не продължава. И в същото време отчаяно искаше да чуе думите ѝ.

— Знам, че невинаги сме били в състояние да говорим... откровено. Че всичко е... сложно, а и други отговорности може би не са... — Тя замлъкна и очите ѝ го измериха за миг. — Но искам да ти благодаря за това. Ти си... Винаги ще съм ти благодарна, че ми го каза. Винаги ще съм благодарна, че се срещнахме. — Последните думи бяха

изречени набързо, сякаш трябваше да ги изтика насила от устата си, докато още имаше куража да го направи.

Той изведнъж се почувства дребен и нещастен.

— Да. Е — подхвана той, понеже не можеше да намери думите, — винаги е хубаво да намериш приятел. — Почувства се като подлец още докато отваряше уста да изрече последното: — Госпожо.

Последва кратко мълчание.

— Госпожо? — повтори тя.

Леката усмивка бе изчезнала; жестът бе толкова дискретен, че единствено той би могъл да го забележи. „Нямам избор“, искаше да изкрещи. „Правя го заради теб.“

Тя изучаваше лицето му. Онова, което прочете там, я накара да сведе и извърне поглед.

— Съжалявам — каза той. — Трябва да вървя. Работа. Но... ще ти хареса в Англия.

— Благодаря. Чух много за нея в лекциите.

Упрекът в думите ѝ го блъсна като удар.

— Виж... надявам се, че винаги ще мислиш за мен... — Ръцете му бяха сковани от двете му страни. — ... като за свой приятел. — Тази дума никога не бе звучала по-нежелана.

Тя премигна бързо няколко пъти и той засрамено извърна поглед.

— Много мило, но не мисля, че ще се получи, пехотинецо — каза тя. Въздъхна тихо, после се обърна и се зае да сгъва дрехите в малка купчинка на леглото. Гласът ѝ, когато му заговори през рамо, беше рязък и натезал от болка: — В крайна сметка дори не знам името ти.

Маргарет бе застанала в задната част на самолетната палуба, близо до закрепващите вериги, с жилетка, доста разтегната от големия ѝ корем, и шал, който не успяваше съвсем да възпре косата ѝ, мятаща се бясно край лицето ѝ. Стоеше с гръб към мостика, привела глава над вързопчето в ръцете си.

Натезалите от дъжд облаци тъмнееха ниско в навъсеното сиво небе. Едри албатроси кръжаха и следваха кораба, носейки се по топлите въздушни течения така, сякаш бяха закрепени с невидими нишки. От време на време тя поглеждаше към малкото вързопче и

нови сълзи капеха по дрехите ѝ, оставяйки по тях неравномерни петна. Тя ги бършеше нежно с палец и тихичко изричаше поредното извинение към скованото малко телце.

Вятърът и шалът на главата ѝ не ѝ позволиха да чуе приближаването на Франсис. Когато я забеляза, не можа да определи колко време е стояла до нея и я е наблюдавала.

— Морско погребение — каза тя. — Само се опитвам да събера кураж, за да го направя наистина, нали разбираш?

— Много съжалявам, Меги. — В очите на Франсис се четеше мъка. Протегна предпазливо ръка към Маргарет.

Младата жена избърса очи с дланта си. Тръсна глава и изхлипа шумно в отчаяние, че не може да се овладее.

Наоколо изглеждаше така, сякаш не съществува граница между морето и небето; тъмните неприветливи води просветляваха далеч към хоризонта, ставаха сиви и после преливаха в надвисналите облаци. Сякаш плаваха към нищото; сякаш бяха водени единствено от сляпа вяра напред.

След известно време, много преди да се почувства готова, Маргарет пристъпи напред. Поколеба се за миг, стиснала здраво малкото телце, много по-здраво, отколкото би посмяла, ако още имаше живот в него.

После се наведе, от гърлото ѝ се изтръгна стон и тя пусна вързопчето в морето. Не се чу никакъв звук.

Стисна парапета с побелели пръсти, отново шокирана колко високо над вълните се намира, борейки се с желанието да се опита да спре кораба, да си върне онова, което бе загубила. Океанът внезапно ѝ се стори толкова голям, приличаше ѝ повече на студено предателство, отколкото на мирен край. Ръцете ѝ бяха непоносимо празни.

Застаналата до нея Франсис посочи мълчаливо.

Бежовата жилетка бе едва различима върху повърхността на водата, като малко бледо петно. После се скри под разпенените вълни. Не я видяха повече. Стояха безмълвни, а вятърът залепваше дрехите за гърбовете им, гледаха пенливата диря на „Виктория“ и водата, която се надига и спуска отново в далечината.

— Луди ли сме, Франсис? — обади се тя най-сетне.

— Какво?

— Какво, по дяволите, направихме?

— Не съм сигурна какво...

— Оставихме всичко — хората, които обичаме, домовете си, сигурността си. И за какво? Да те нападнат, а после да те заклеят като никаквица, като Джийн? Да те разпитват от флота за миналото ти като някакъв престъпник? Да минеш през всичко това и после да ти кажат, че не те искат? Защото няма гаранция, нали? Нищо не ни гарантира, че тези мъже и роднините им ще ни искат, нали така?

Гласът ѝ се понесе от вятъра.

— Какво, по дяволите, знам аз за Англия? Какво изобщо знам за Джо и семейството му? За бебетата? Не можах да се погрижа дори за старото си куче... — Сведе ниско главата си.

Бяха напълно безразлични към влажната палуба под краката им, към втренчените погледи на бояджиите, които подновяваха боята от другата страна на кулата.

— Знаеш ли... трябва да ти кажа... мисля, че направих ужасна грешка. Увляхох се от идеята за нещо различно, може би исках да избягам от готвенето и чистенето за татко и момчетата. А сега съм тук и искам само семейството си. Искam си семейството, Франсис. Искam мама. — Вече плачеше горчиво. — Искam си кучето.

Със заслепени от сълзи очи тя усети как Франсис я прегръща с тънките си силни ръце.

— Не, Меги, не. Всичко ще се оправи. Имаш съпруг, който те обича. Наистина те обича. Всичко ще бъде наред.

Маргарет искаше да бъде убеждавана.

— Как можеш да го кажеш след всичко, което се случи тук?

— Джо е един на милион, Меги. Дори и аз го знам. И те чака прекрасен живот в бъдеще, защото няма как да не те харесат. И ще имаш едно красиво бебе, и ще го обичаш повече, отколкото можеш да си представиш. О, само ако знаеше колко много бих...

Лицето на Франсис се сгърчи и от гърдите ѝ се изтръгнаха разтърсващи хлипания, придружени от неудържим порой от сълзи, а прегръдката ѝ, която уж трябваше да утеши Маргарет, се превърна в опит да утеши сама себе си. Искаше да се извини, да се стегне, но само махна ръка в безмълвно обяснение, защото не можеше да спре.

Маргарет, шокирана и изпълнена със съчувствие, я стисна силно.

— Хайде, стига — немощно каза тя. — Хей, Франсис, стига... стига, това не си ти... — Тя галеше косата ѝ, все така пристегнатата

назад в кок от предната вечер. „Сигурно е от шока“, мислеше си тя, спомнила си как двете момичета бяха скочили в бурното море. Испита силно угризение, задето не бе проверила дали Франсис е добре. Сега я държеше здраво в прегръдките си, сякаш очаквайки безмълвна прошка.

— Права си. Ще се оправим — шепнеше тя, докато галеше косите ѝ. — Може да се окаже, че живеем близо една до друга, нали? Трябва да ми пишеш, Франсис. Нямам си друг познат тук, а Ейвис е като с две вързани ръце. Ти си всичко, което имам...

— Аз не съм тази, за която ме мислиш. — Франсис вече плачеше толкова силно, че привличаше чуждото внимание. Малка групичка моряци стояха в другия край на самолетната палуба, пушеха и ги наблюдаваха. — Не мога дори да ти опиша...

— Хайде, стига, време е да загърбиш всичко. — Тя избърса очите си. — Виж, що се отнася до мен, ти си чудесно момиче. Знам всичко, което ми трябва да знам за теб, че и малко отгоре. И знаеш ли какво? Продължавам да смятам, че си страхотна. И гледай да поддържаш връзка с мен.

— Ти си... много... мила.

— Канеше се да кажеш кръгла, нали?

Въпреки волята си, Франсис се усмихна.

— Хей! Вие двете! Махнете се оттам!

Обърнаха се и видяха един офицер, застанал до кулата, да им маха, за да се приберат вътре. Маргарет отново се обърна към Франсис.

— Хайде, момиче, стига. Не ставай сантиментална точно сега. Не и точно ти.

— О, Меги... толкова съм...

— Не — каза тя. — Това е нашето ново начало, Франсис. Всичко ще бъде ново. Както сама каза, ще се оправим. Ще се постареем всичко да бъде наред.

Тя прегърна Франсис и двете тръгнаха заедно по голямата палуба.

— Защото не може всичко да е било напразно, по дяволите, нали? Трябва да се справим.

Мъжете още работеха, когато слязоха в спалното си помещение след вечерята; те търкаха, лъскаха, боядисваха, мърмореха и разговорите им бяха ясно различими в коридорите, въпреки

възбуденото бърбене на булките, които събираха и подреждаха багажа си. „Какъв е смисълът“, мърмореха недоволно мъжете. Корабът и бездруго отива за скрап. Не разбираха защо проклетият Хайфийлд не им дава поне един ден почивка. Не знаеше ли, че войната вече е свършила? Франсис бе спокойна, въпреки всичко: не беше го виждала след пожара, но думите на моряците ѝ дадоха да разбере достатъчно, за да прецени как е.

Когато влязоха през люка в помещението със спалните каюти, малка част от нея се надяваше, че пехотинецът ще стои пред вратата. Че макар и да не се предвиждаше някой да стои на пост тази нощ, той все пак ще е там, с разтворени леко крака, каквато бе обичайната му стойка, с поглед, който тайничко, съучастнически търси нейния.

Но коридорът беше пуст, както и онзи над него. Само от време на време някои от жените подтичваха напред-назад, връщаха взети назаем козметични продукти, търсейки мнението една на друга за тоалетите, които бяха избрали за акостирането. Може би така беше най-добре. Усещаше емоциите си твърде близо до повърхността, сякаш истерията и трепетното очакване, които витаеха на кораба, бяха заразили и нея.

— Добър вечер, госпожо Маккензи. — Беше доктор Даксбъри в кремав ленен костюм. — Разбрах, че е възможно да ви видим в лазарета по-късно. Хубаво е, че можем да разчитаме на вас. — Той докосна шапката си за поздрав и пъргаво отмина, като си подсвиркуваше мелодия, която ѝ заприлича на „Франки и Джони“.

Госпожа Маккензи. Сестра Маккензи. Нямахме смисъл да желае нещата да са други, казваше си тя, докато помагаше на Маргарет да се настани в тясната каюта. Никога не бе имало смисъл. Тя повече от всеки друг го знаеше.

Бе оставила Маргарет в стаята им малко след девет и половина, когато мъката и изтощението от бременността се бяха съюзили, за да я унесат в дълбок сън. Повечето нощи ѝ се налагаше да става, по два или три пъти напоследък, за да отиде сънена до тоалетната в дъното на коридора, като кимаше за поздрав на пехотинците, които дежуреха на пост. Тази нощ не се бе събуждала и Франсис, докато вървеше обратно към лазарета при Ейвис, се радваше за нея.

Минаваше по тихите коридори, а меките подметки на обувките ѝ почти не издаваха звук, когато стъпваше покрай затворените врати. В другите каюти тази нощ миришеше силно на щедро нанесени кремове

за лице, стените им бяха пъстро украсени с грижливо изпрани рокли, а сънят на обитателките им се смущаваше от ролките, фибите за коса и вълнението. „Не и в нашата каюта“, мислеше си Франсис. Маргарет се бе опитала да навие косата си, а после, проклинайки, се бе отказала. Ако няма да я иска такава, разумно бе отбелязала тя, нямаше голям шанс коса като на Шърли Темпъл да промени нещата.

Франсис вървеше с коса без букли, с мрачни мисли като морето навън и се мъчеше да затвори в ума си люковете към онова, за което не биваше да си мечтае, като моряк, който се опитва да спре потоп. Изкачи се по стъпалата към лазарета, кимвайки на един моряк, който притича покрай нея, понесъл някакъв пакет в ръце.

Чу пеенето, преди да стигне до лазарета. Заслуша се, докато разбере откъде идва. Съдейки по прегракналите гласове и думите на песента, заключи, че доктор Даксбъри е накарал мъжете да изпълняват популярни песни. По нестройната мелодия можеше да се досети, че в лазарета вече има доста по-малко стерилен алкохол, отколкото предния ден. По друго време може би щеше да го докладва — или да влезе вътре и сама да му направи забележка. Сега си замълча. Оставаха само няколко часа на борда. Само още няколко часа на този кораб. Коя беше тя, че да съди дали мъжете да пеят, или не?

Песента заглъхна и премина в меланхолична мелодия. Франсис влезе тихо и се взря в сумрака в момичето, което лежеше бледо и неподвижно на леглото.

Най-лошото за Ейвис бе минало. Сега спеше, пребледняла и някак смалена, а чаршафът и грубото военно одеяло бяха вдигнати високо до врата ѝ. Мръщеше се насън, сякаш дори и в момента се готвеше за изпитанията, които я чакаха в следващите няколко седмици.

Франсис остави лампата загасена, но вместо да се настани на свободното легло, тя отиде до малкия стол до него и седна. Остана така известно време, загледана в картонените кутии наоколо, заслушана в звуците от пеенето, което отново бе почнало с нова сила и бе прекъсвано само от нечия кашлица или от доктор Даксбъри, който предлагаше някоя друга версия на песента. Опитвайки се да пренебрегне шума от съседната стая, тя се унесе в боботенето на единствения двигател, който им бе останал, доста по-слабо и неритмично, отколкото по-рано, като си представяше мислено ругатните на огнярите, които се потяха в усилията си да закарат

опърничавия кораб в пристанището. Представи си кормчията, радиста, дежурния на вахта, както и всички останали, които още бяха будни, замислени за връщането при семействата си, за промените, които ги чакаха. Замисли се за капитан Хайфийлд в луксозния му кабинет горе, който знаеше, че това може да е последната му нощ на плаване. Беше им казал, че всички трябва да намерят нов начин на живот. Нов начин да простят.

„Трябва да се опитам да си върна чувствата от онзи ден, когато за първи път стъпих на борда“, каза си тя. Онова усещане за облекчение и вълнуващо очакване. „Трябва да забравя, че това някога се е случвало, и да съм благодарна всеки ден на Чоки за онова, което ми е дал.“

Това бе най-малкото, което можеше да направи.

Сигурно беше задрямала, когато изведнъж чу звук. Толкова дискретно прокашляне, толкова на ръба на съзнанието, че след това не можеше да си представи как я бе разбудил. Отвори очи, погледна насреща към неясната в полумрака фигура на Ейвис, като очакваше тя да седне и да ѝ поиска чаша вода. Но Ейвис не помръдна.

Франсис седна с изправен гръб на стола си и се заслуша.

Ново прокашляне. Кашлица, която търсеше да привлече внимание. Стана от стола и направи крачка към вратата.

— Франсис — гласът бе толкова тих, че само тя можеше да го чуе. И после пак: — Франсис.

За миг се зачуди дали още не спи. В съседната стая доктор Даксбъри пееше „Дани Бой“. Спря пеенето и захлипа шумно, при което другите започнаха да го успокояват.

— Не бива да си тук — прошепна тя и пристъпи напред. Не отвори вратата.

Всички бяха получили строги заповеди: никакво смесване с другия пол, предупредил ги бе помощник-капитанът, сякаш фактът, че е последната им вечер, можеше да предизвика някаква сексуално заредена лудост.

Един дълъг миг той не каза нищо. После:

— Исках да се уверя, че си добре.

Тя поклати глава неразбиращо и издиша бавно.

— Добре съм...

— Онова, което казах... нямах предвид...

— Моля те, не се притеснявай. — Не искаше отново да водят този разговор.

— Исках да ти кажа, че... се радвам. Радвам се, че те срещнах. И ми се иска... ще ми се...

Последва дълго мълчание. Сърцето ѝ биеше силно. Пеенето бе стихнало. Някъде далеч над Ламанша прозвуча сирена за мъгла. Тя стоеше в мрака, чакаше той отново да заговори, но после осъзна, че разговорът е приключил. Беше казал всичко, което имаше да казва.

Почти несъзнателно, Франсис пристъпи още по-близо до вратата. Облегна буза на нея, чакайки мълчаливо, докато чу каквото очакваше. После отстъпи крачка назад и отвори.

В сумрачната светлина в коридора пред лазарета очите му бяха в сянка, неразгадаеми. Тя го гледаше втренчено, със съзнанието, че това е последният път, в който вижда този мъж, като се мъчеше да се примири със съдбата, която за първи път искаше да разбие на парчета. Не биваше да го желае. Не беше неин. Налагаше се да си повтаря хиляди пъти, макар всеки атом в тялото ѝ да крещеше обратното.

— Е. — Колебливата ѝ сияйна усмивка можеше да разбие сърцето му. — Благодаря ти. Благодаря, че се грижеше за мен. За нас, исках да кажа.

Франсис си позволи един последен поглед, а после, без да е сигурна защо, му протегна ръката си. След мигновено колебание, той я пое и стисна здраво, а очите им не се откъсваха един от друг.

— Време е да сме по леглата, момчета. Трябва да сме свежи сутринта!

Двамата се спогледаха. Гласът на Винсънт Даксбъри стана посилен, след като вратата на лазарета се отвори и в коридора нахлу светлина.

— У дома, момчета! Отивате си у дома утре! „У дома, у дома във фермата...“

Тя го дръпна в малката стаичка и тихо затвори вратата. Стояха само на сантиметри един от друг, заслушани в гласовете на мъжете, които се изсипаха навън от лазарета. Последва шумно тупане по гърба и кратки, болезнени кашлици.

— Трябва да ви кажа — обясняваше доктор Даксбъри, — че вие сте абсолютно най-свестните момчета, с които някога съм имал привилегията да... „Моите весели момчета“... — Гласът му се понесе

по коридора и за кратко към него се присъедини разногласият хор на останалите.

Тя беше толкова близо, че той можеше да усети дъха ѝ по кожата си. Тялото ѝ бе сковано и тя стоеше и слушаше, без да съзнава, че ръката ѝ все още е в неговата. Хладната ѝ кожа сякаш го изгаряше.

— „Моята весела банда... ла-ла — ла-ла.“

Ако не беше избрала точно този миг, за да вдигне очи към него, той може би нямаше да го направи. Но тя бе вдигнала лице с леко разтворени устни, сякаш го питаше нещо и бе посегнала към драскотината над веждите му, погалвайки я с пръсти. Вместо да се отдръпне от нея, както бе възнамерявал, той вдигна ръка към нейната, докосна я, а после, по-уверено, обхвана с пръсти дланта ѝ.

Певците навън повишиха глас, а после минаха към разговори. Някой падна на пода и някъде отдалеч се чу приглушен вик: „Хей, ти!“, и отсечените стъпки на човек от командването.

Никол почти не ги чуваше. Вместо това чу леката ѝ въздишка, почувства как потреперват в отговор пръстите ѝ. С пламнало лице той плъзна ръката ѝ по страната си, остави я да докосне дори онези места, които бяха наранени и ожулени, но не изпита никаква болка. После я притисна силно до устните си.

Тя се поколеба, с въздишка, която по-скоро издаваше отчаяние, издърпа ръката си и устните ѝ се вдигнаха към него, докато сега нейните ръце стискаха неговите, сякаш искаше завинаги да останат върху нея.

Беше сладостно, толкова сладостно, че чак непристойно. Никол искаше да я погълне, да я изпълни, да я прегърне здраво, да се слее с нея изцяло. „Знаех си!“, ликуваше някаква част от съзнанието му. „Познавам я!“ Само за един миг, когато осъзна изгарящата сила на собственото си желание, той почувства странна опасност, някакво обвинение, и не беше сигурен дали е насочено към нея, или към самия него. Но после очите му се отвориха и вирайки се в нейните, той видя безкрайната болка и копнеж в тях, толкова шокиращи, толкова откровени, че остана без дъх. Щом той отново сведе лице към нейното, тя беше тази, която се отдръпна, вдигнала една ръка до устните си, без да откъсва очи от неговите.

— Съжалявам — прошепна тя. — Толкова много съжалявам.

Хвърли поглед през рамо към Ейвис, която продължаваше да спи на леглото, след това за секунда докосна с длан страната му, сякаш отпечатваше гледката и усещането за него в някаква скрита част дълбоко в съзнанието си.

И после изчезна, а мъжете навън възкликнаха шумно, докато се опитваха да схванат какво са видели. Вратата на малката стаичка се затвори тихо, но категорично между тях, а глухото метално изтропване прозвуча като това на затворническа врата.

Церемонията бе извършена в единайсет и половина във вторник вечерта. При други обстоятелства би било прекрасна вечер за сватба: луната грееше пълна и ниско, сякаш още по-голяма в тропическото небе, и къпеше лагера в странна синкава светлина, докато шепнещият бриз едва помръдваше листата на палмите, но внасяше така желаната прохлада.

Освен булката и младоженеца, имаше само още трима присъстващи: свещеникът, старшата сестра и капитан Бейли. Булката, която едва-едва прошепваше по нещо, седеше до младоженеца по време на цялата служба. Свещеникът се прекръсти няколко пъти след церемонията и се помоли да е взел правилно решение. Старшата сестра успокои същите съмнения, възникнали в капитана, като му напомни, че предвид положението по целия свят в момента, този едничък акт на милосърдие не бива да тежи на съвестта му.

Булката седеше, свела глава, и държеше ръката на мъжа до нея, сякаш му се извиняваше. В края на службата тя скри бледото си лице в шепи и остана неподвижна известно време, докато отново откри лицето си, поемайки си дълбоко дъх като плувец, който се показва над водата.

— Свършихме ли? — попита старшата сестра, която изглеждаше най-овладяна от всички.

Свещеникът кимна, свъсил вежди, свел поглед към земята.

— Сестро? — Момичето отвори очи. Изглежда, не можеше или не искаше да погледне хората около нея.

— Добре — заключи Одри Маршал, погледна си часовника и се пресегна за бележника си. — Час на смъртта: единайсет и четиридесет и четири.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Когато самолетоносачът „Виктория“ акостира в Плимут снощи... някои момичета, твърде нетърпеливи да зърнат Великобритания, се скупчили до един от пилоните и когато той се прекършил, двайсетина от тях паднали от близо два метра на палубата долу. Няколко ранени. Една от булките не можела да сподели всеобщото вълнение. Тя научила в края на своето пътуване от тринадесет хиляди мили, че съпругът ѝ, който трябвало да я посрещне, е бил обявен за изчезнал при самолетен инцидент.

*„Дейли Мирър“,
сряда, 7 август 1946 г.*

Осем часа до Плимут

Флотската униформа без човек в нея е любопитна гледка. С тъмната си плътна материя, с плетениците и месингови копчета тя говори за съвсем други измерения на живота, за паради, за усилията — гладене, кърпене, полиране, — които са нужни за поддръжката ѝ. За коректност, рутина и дисциплина от страна на тези, които я обитават, както и на онези, чиито униформи са в тон с нея. В зависимост от райетата или отличителните символи тя свидетелства за миналото на войните. Разказва истории: за загубени и спечелени битки, за направени саможертви. Или за кураж и страх.

Но не ти казва нищо за живота. Хайфийлд се загледа в униформата си, грижливо изгладена от стюарда му, която сега висеше на закачалката под еполети от оризова хартия, готова за последното си представяне, когато „Виктория“ акостира на следващия ден. „Какво разказва за мен тази униформа?“, помисли си той, докато поглаждаше с длан ръкава. Дали разказва за човек, който знае кой е само когато е на война? Или за човек, който е разбрал, че точно онова, от което счита,

че бяга — близост, човечност, — е нещото, което му е липсвало през цялото време?

Хайфийлд се обърна към картата, която лежеше сгъната върху масата заедно с пергела. До нея бе полуготовият му куфар. Знаеше къде би я сложил стюардът му и не се налагаше да пъха прекалено дълбоко ръцете под внимателно сгънатите дрехи, преди да стигне до рамката, която бе прекарала последните шест месеца, захлупена с лицето надолу в чекмеджето му. Сега я извади, разгърна меката опаковъчна хартия, в която Реник грижовно я бе завил. В сребърната рамка имаше снимка на млад мъж, прегърнал една усмихната жена, която се опитваше с една ръка да отметне от лицето си тъмните кичури коса, които вятърът развяваше.

Това ще превърне момъка в мъж, така бе казал на сестра си. Флотът правеше мъже от момчетата. Той щеше да се погрижи за него.

Загледа се в образа на младежа, който се усмихваше насреща му, праметнал ръка върху раменете на жена си. После премести леко картата и постави рамката изправена на масата. Това щеше да е последното, което ще вземе от кораба.

Оставаха им само няколко часа до Плимут. Когато жените се събудят, корабът вече щеше да е готов да ги излее от търбуха си към новия им живот. Утре от най-ранни зори тук щеше да е истински вихър от движение и задачи: безброй списъци трябваше да бъдат проверени и отметнати, мъжете и жените щяха да се редят за багажа си, а имаше и процедурни и церемониални задължения, свързани с акостирането на такъв голям кораб в пристанището. Бе виждал това и преди — вълнението, притеснението, очакването на мъжете да слязат на брега. Само че този път войната бе свършила. Този път знаеха, че отпусъкът им е сигурен, че завръщането им е постоянно.

Щяха да се изсипят от кораба направо в просълзените прегръдки на близките си, стиснали здраво очи с благодарност, в превъзбудената радост на децата си. Щяха да си тръгнат пеша или с шумни коли към домовете, които можеше и да не са такива, каквито ги помнят. Ако имаха късмет, щяха да изпитат усещането за запълнена празнина.

Не всички бяха късметлии. Бе виждал през годините да се появяват роднини и близки, дори и след като бяха получили злокобната телеграма, неспособни или нежелаещи да приемат факта, че техният Джон или Робърт, или Майкъл, няма да се върне у дома. Човек можеше

да ги забележи дори в гъстата тълпа, вперили поглед в подвижното мостче, стиснали здраво чанта или вестник, надявайки се да се окаже, че има грешка.

А на борда имаше и такива като Хайфийлд. Чието завръщане нямаше да бъде отбелязано от радостни приветствия и шумна благодарност. Тези, които щяха незабелязано да се промъкнат през тълпите от блъскащи се в радостта си семейства и които щяха, може би, да бъдат посрещнати на много мили оттук от не особено ентузиазирани роднини, които ги приемат от стаено съчувствие или от семеен дълг.

Хайфийлд отново се загледа в униформата, която щеше да облече за последен път утре. После дръпна един стол, седна до бюрото си и се зае да пише.

Скъпа Айрис,

Имам новини за теб. Няма да идвам в Тивертън. Моля те, предай на лорд Хемуърт моите извинения и му кажи, че нямам нищо против да компенсирам всякакво финансово неудобство, което може да е било причинено от моето решение.

Реших, след обстоен размисъл, че животът на сушата вероятно не е за мен...

Никол не можеше да измисли къде другаде да иде. Дори и в един без четвърт през нощта столовата им бе препълнена с шумни мъже, превъзбудени от очакването и от допълнителната дажба алкохол. Те вадеха снимки от шкафчетата си и ги прибираха в претърпаните си вече торби, споделяха си плановете за това къде ще отидат, какво искат да направят най-напред. Ако съпругата намери кой да гледа децата... Не му се искаше да седи при тях, не мислеше, че е в състояние да отвръща подобаващо на добродушните им закачки. Трябваше да е сам, за да осмисли какво се бе случило с него.

Още усещаше вкуса ѝ. Тялото му бе заредено с енергия, изпълнено с болезнено напрежение. Дали тя го мрази? Дали не си мисли, че е също толкова ужасен като Тимс и останалите? Какво ѝ бе

сторил той, след като тя бе прекарала седмици и дори години в презиране на мъжете, които я приемаха само по този начин?

Качи се на самолетната палуба.

Не бе очаквал да намери компания.

Капитанът стоеше на предната палуба пред мостика. Беше без шапка, само по риза на вятъра. При излизането си на палубата, Никол спря и понечи да се върне, но Хайфийлд го забеляза и Никол осъзна, че ще се наложи да го поздрави.

— Приключи ли твоята смяна?

Никол пристъпи напред и застана редом с капитана. Тук навън беше студено, за първи път усещаше истински студ, след като бяха потеглили от Австралия.

— Да, сър. Тази вечер не сме на пост пред спалните помещения на булките.

— Ти беше пред отделението на сестра Маккензи, нали?

Никол рязко вдигна поглед. Но изражението на капитана бе доброжелателно, замислено.

— Точно така, сър.

Не можеше да повярва, че тя не беше отвратена. Хладните ѝ длани го бяха притегляли, а не отблъсквали. Никол бе направо замаян от чувството за несигурност. „Как можах да постъпя така, след онова, което Фей ми причини?“

Ръцете на капитана бяха напъхани дълбоко в джобовете му.

— Всички те са добре, нали? Чух, че две са били настанени в лазарета.

— Всички са добре, сър.

— Добре. Добре. Къде е Даксбъри?

— Той е... хм... вероятно е заспал някъде, сър.

Капитанът го погледна косо, забеляза нещо в изражението на Никол и изсумтя тихо под нос.

— Женен ли си, Никол? Не мога да се сетя дали Добсън ми е казал.

Никол замълча за миг. Загледа се в мястото, където черното море срещаше небето и няколко звезди се показваха между разкъсаните облаци, а луната за кратко бе озарила неизменно променящия се хоризонт.

— Не, сър — отвърна той. — Вече не.

Забеляза въпросителния поглед на капитана.

— Не се привързвай прекалено към свободата си, Никол. Липсата на отговорност, на обвързаност... може да бъде нож с две остриета.

— Започвам да го разбирам, сър.

Двамата останаха известно време в непринудено мълчание. Мислите на Никол бушуваха като морето, кожата му настръхваше, когато се сетеше за жената долу. „Какво трябваше да направя?“, питаше се той отново и отново. „Какво да направя сега?“

Хайфийлд пристъпи малко по-близо до него. Извади от джоба си кутия с пури и му предложи една.

— Вземи. Да отпразнуваме — каза той. — Последната ми вечер като капитан. Последната ми нощ след четиридесет и три години във флота.

Никол взе пурата и позволи на по-възрастния мъж да я запали, докато с ръка прикриваше пламъчето от морския бриз.

— Ще ви липсва. Откритото море.

— Не, няма.

Озадачен, Никол се обърна към него.

— Веднага потеглям пак — каза Хайфийлд. — Ще събера екипаж за някой търговски кораб или нещо подобно. Казват, че има голямо търсене. Не знам, Никол. Тези момичета ме накараха да се замисля. Щом те могат да го направят... — Той сви рамене.

— Не мислите ли... че сте заслужили да останете на брега, сър?

Капитанът въздъхна.

— Не съм сигурен, Никол, че знам как да живея на сушата. Не и за по-дълго.

Някъде под краката им, занитените метални плоскости, от които бе направена самолетната палуба на „Виктория“, простенаха, сигнализирайки за далечно сериозно разместване. Двамата мъже се загледаха над пребоядисаните части към оградените с предпазни ленти зони, където вътрешността на кораба бе открита под нощното небе. Мислите им се насочиха към двигателя, чиято затруднена работа бе очевидна по тромавото тръскане и прекъснатата пяна след кораба, която трябваше да представлява един неспирен бял шлейф във водата. Корабът се задъхваше. И двамата го усещаха.

Капитан Хайфийлд дръпна от пурата си. Беше само по риза, но явно не усещаше студа.

— Знаеш ли, че е служила в Тихия океан?

— „Виктория“?

— Твоята повереница. Сестра Маккензи.

— Сър. — Какво ли правеше сега тя? Дали мислеше за него? Несъзнателно вдигна ръка към лицето си, където го бе докосвала. Едва чуваше какво говори капитанът.

— Смела жена. Всички те са смели всъщност. Помисли само. Утре по това време вече ще знаят накъде ще ги отведе съдбата им...

При онзи мъж, мъжа, когото Никол искаше да мрази, искаше да презре заради факта че има права над нея. Но начинът, по който тя го бе описала — как би могъл да мрази нежния, чувствителен войник? Как да презира мъж, който бе успял от болничното си легло да ѝ бъде повече съпруг, отколкото самият той някога е бил...?

Никол целият пламтеше като трескав, въпреки хладния нощен въздух. Помисли си, че ще се наложи да си тръгне, да се усамоти някъде. Където и да било.

— Сър, аз...

— Горката. Тя е втората на борда, между другото.

Кожата му гореше. Испита внезапна нужда да се гмурне в студената вода.

— Втората какво, сър?

— Вдовица. Получихме телеграма вчера за едно от момичетата на палуба Б. Самолетът на съпруга ѝ се разбил в Съфолк. Тренировъчен полет, можеш ли да си представиш?

— Съпругът на госпожа Маккензи е бил убит? — Никол замръзна. Усети пристъп на угризения, сякаш го бе пожелал.

— Маккензи ли? Не, не, той... загинал е преди време. Още в Тихия океан. Странно решение всъщност да напусне Австралия, след като няма към какво да се стреми тук. Но това е войната. — Той подуши въздуха, сякаш можеше да долови близостта на сушата.

Вдовица?

— Погледни само. Вече няма смисъл да си лягаме. Хайде, Никол, ела да пийнеш едно с мен.

Вдовица? В думата отекваше великолепно чувство. Искеше му се да извика: „Тя е вдовица!“. Защо не му беше казала? Защо не беше

казала на никого?

— Никол? Какво предпочиташ? Чаша шотландско?

— Сър? — Погледна назад към люка, изведнъж отчаяно закопнял да се върне в каютата ѝ, да ѝ каже какво е научил. „Защо не ѝ казах истината?“, мислеше си той. „Тя можеше да ми се довери.“ Внезапно осъзна, че тя вероятно е смятала, че положението ѝ на омъжена жена ѝ предлага единствената закрила, която някога е имала.

— Твоята всеотдайност към службата е възхитителна, момко, но този път ти заповядвам. Отпусни се малко.

Никол усети как се навежда към люка.

— Сър, аз наистина...

— Хайде, пехотинецо, направи ми тази услуга. — Той изчака, докато се увери, че Никол върви към неговата каюта. После го погледна, а в лукавата му усмивка се таеше заговорническа нотка, което бе изключителна рядкост. — Освен това, как ще си почине някога онова малко кученце, ако непрекъснато се ослушва за стъпките ти пред вратата?

Докато влизаше в каютата, Хайфийлд размаха предупредително показалец.

— Нищо не ми убягва, Никол. Може и да съм пред пенсия, но едно ще ти кажа — няма нещо, което да се случва на кораба, за което да не знам.

Докато дойде време да напусне капитанските покои, вече ще е прекалено късно да я буди. Сега няма нищо против: знае, че разполага с време. Стомахът му е пълен с уиски, а в главата му отеква постоянно онази дума и той знае, че има цялото време на света. Примижава срещу прекалено ярката синева на небето, докато пресича самолетната палуба, забавя крачка по палубата с хангарите и после, когато стига до помещенията на жените, той спира, наслаждавайки се на утринната тишина, на крясъците на чайките от пролива на Плимут, звуците на дома.

Загледан във вратата, знае, че обича този метален правоъгълник, както не е обичал нищо друго досега. После, след мигновено колебание, се обръща, слага ръце зад гърба и застава отвън, здраво стъпил на опущения под, примигващ бавно, леко замаян от пиенето и от пурите.

Той е единственият пехотинец, който на сутринта ще носи неизгладена униформа без излъскани копчета. Единственият пехотинец, който нарушава заповедите, като стои в непозволена близост до булките.

Той е единственият пехотинец на пост по цялото протежение на хангарната палуба и по лицето му са изписани гордост и покровителствено чувство, примесени с неизразимо облекчение.

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Австралийски булки — 655 на брой — на британски моряци стъпиха на английска земя снощи, когато двадесет и три хиляди тонният самолетносач „Виктория“ хвърли котва в Плимут. Те донесоха със себе си и своите истории:

Приключение — Госпожа Айрийн Скинър, на двадесет и три, потомка на преподобния Самюъл Марсдън, заселил се в Австралия през хиляда седемстотин деветдесет и четвърта година, заяви: „Ние можем да се заселим в Нюфаундленд или в Англия, или където и да било, стига да намерим приключения и удовлетворение“.

Романтика — Госпожа Гуен Клинтън, на двадесет и четири, чийто съпруг живее в Уембли, сподели за брака си: „Той беше разквартируван при нас в Сидни. Бях очарована от него и това беше всичко“.

Песимизъм — Госпожа Норма Клифърд, двадесет и три годишна, съпруга на флотски инженер: „Казвали са ми, че не можеш да си купиш прилични обувки в Анелия“. Тя донесла със себе си деветнадесет чифта.

„Дейли Мейл“, 7
август 1946 г.

Плимут

— Няма да изляза. Казвам ви — промених решението си.

— Хайде, Мириам. Не бъди глупава.

— Казвам ви, че си промених решението. Погледнах отново снимките, които имам, и реших, че не ми харесва как изглежда.

Маргарет седеше на ръба на леглото си и слушаше развълнуваните гласове в съседната каюта. Жените си викаха вече от половин час; нещастната Мириам явно се бе заключила вътре и никоя от останалите, които делеаха каютата с нея и които преди това са били на опашка за банята, сега не можеше да се облече.

Както бяха предсказали някои от служителките на женския корпус, цареше хаос. Покрай нещастните обитателки на каюта ЗФ тичаха нагоре и надолу други булки и викаха, че им липсват разни вещи или търсеха някоя приятелка. По радиоуредбата неспирно звучаха съобщения и инструкции за екипажа, свързани с подготовката за акостиране, а наоколо се чуваха подвиквания от мъжете един към друг, докато бързаха да свършат задачите си в последния момент. Служителките на женския корпус вече се събираха близо до подвижното мостче, готови да изпълнят и последното си задължение: да потвърдят, че всяка булка е отметната в списъка, че е получила всичките си куфари и че ще бъде предадена в сигурни ръце.

— Булките от втора смяна, последно повикване за столовата, последно повикване за столовата. — Високоговорителят изпука и се изключи.

Изолирана от цялата трескава дейност и без Ейвис и Франсис вътре, стаята им бе тиха. Маргарет погледна тоалета си; можеше да се напъха само в една от роклите си, а и тя бе готова да се пръсне по шевове. Потърка едно малко мазно петънце, макар отлично да знаеше, че няма полза.

— Тогава поне ми подай камизолата, Мириам, моля те! Не можем да стоим тук цяла сутрин.

— Няма да отворя вратата. — Момичето звучеше истерично.

— Вече е малко късно за това. Какво си мислиш да направиш? Да размахаш ръце и да отлетиш до вкъщи ли?

Малкият ѝ куфар, прилежно подреден, стоеше до леглото ѝ. Маргарет приглади одеялото до него, където обичаше да лежи Моди, и въздъхна дълбоко и на пресекулки. Тази сутрин за първи път не бе в състояние да хапне дори и парче сухар. Гадеше ѝ се от притеснение.

— Не ме интересува! Няма да изляза.

— О, за бога. Вижте, повикайте онзи пехотинец. Той ще ни помогне. Хей! Ти!

Маргарет застина, усетила леко раздвижване пред вратата. Озадачена, тя отвори и отстъпи бързо навътре, при което пехотинецът залитна и се стовари на кълбо в каютата.

— Здравейте — каза Маргарет, докато той се опитваше да се изправи.

— Извинете. — Някаква жена се появи на вратата, загърнала мократа си коса в тюрбан от кърпа. Обърна се към Никол: — Мириам Арбитър се е заключила в каютата ни. Не можем да стигнем до дрехите си.

Пехотинецът разтри глава. За Маргарет бе ясно, че едва държи очите си отворени. Тя подуши въздуха и с известна изненада долови лек дъх на алкохол, който идваше от него, след което се наведе малко, за да се увери, че е точно човекът, за когото си мислеше.

— Трябва да сме готови за слизане на брега след по-малко от час, а даже не можем да стигнем до вещите си. Трябва да доведете някого.

Той сякаш изведнъж осъзна къде се намира.

— Трябва да говоря с Франсис. — Изправи се с мъка на крака.

— Няма я.

Той се сепна.

— Какво?

— Не е тук.

— Как съм я изпуснал?

— Виж, пехотинецо, може ли да се погрижиш за това? Трябва да си оправя косата, иначе няма да изсъхне навреме. — Жената на вратата посочи часовника си.

— Върна се снощи и после пак излезе.

— Къде е? — Той сграбчи китката на Маргарет. Лицето му бе напрегнато и тревожно, сякаш току-що бе разбрал колко скоро всички ще се пръснат. — Трябва да ми кажеш, Меги.

— Не знам. — И тогава разбра нещо, което се бе таило в съзнанието ѝ седмици наред. — Май предполагам, че е с теб.

Ейвис стоеше в банята на лазарета и нанасяше последния пласт червило. Миглите ѝ, вече подчертани с два пласта черна спирала, правеха мраморно сините ѝ очи още по-големи. Кожата ѝ, която преди бе бледа като на призрак, сега явно сияеше от здраве. Винаги бе важно

да изглеждаш най-добре, особено при повод, а това бе хубавото на козметиката. Никой няма да разбере какви ужасни неща стават с теб, стига да имаш малко пудра, руж и хубаво червило. Никой нямаше да узнае, че все още се чувства малко несигурна, макар и да има морави сенки под очите. В тъмночервения костюм с пола и жакет, плътно пристегнат от качествен корсет, нямаше и следа, че талията ѝ е била дори и сантиметър по-широка от сега, нито че онова, което бе останало от мечтите ѝ, все още изтича в кървави памучни превръзки, за които изобщо не се говори. Никой нямаше да открие, че тайничко се чувства така, сякаш буквално е била обърната с хастара навън.

„Готово“, каза си тя, докато се взираше в отражението си. „Изглеждам... изглеждам като...“

Той нямаше да дойде да я посрещне. Знаеше го също толкова сигурно, както и вярваше, че сега, най-сетне, наистина го познава. Той щеше да чака, докато получи вест от нея, докато се увери накъде вървят нещата. Ако тя каже „да“, щеше да я отрупа с обещания за вечна любов. Вероятно щеше да прекара цели години в уверения колко много я обича, колко я обожава и как всяка друга — тя дори мислено не можеше да изрече думите „негова съпруга“ — не означава нищо за него. Ако му заявеше, че не го иска, подозираше, че ще тъгува няколко дни, а после вероятно ще си каже, че е извадил късмет. Представяше си го сега, седнал до масата в кухнята, замислен за този кораб, раздразителен и сърдит на неразбиращата го англичанка. Жена, която, ако познаваше Иън толкова добре, колкото и Ейвис го познаваше, щеше да предпочете да не задава прекалено много въпроси, за да не става причина за лошото му настроение.

Служителката на женския корпус, която бе олицетворение на рязката експедитивност, надникна през вратата.

— Добре ли сте, госпожо Радли? Уредила съм да качат малкия ви куфар на палубата с лодките, за да не се налага да носите нищо. — Тя се усмихна бодро. — Ето, точно така. Нима не изглеждате сто процента по-добре от вчера? Всичко ли е наред? — Тя кимна към стомаха на Ейвис и дискретно снижи глас, макар в стаята да бяха само двете: — Имате ли още долни дрехи, които бихте искали да ви донеса от пералното?

— Не, благодаря — отвърна Ейвис. След всичко, което вече бе принудена да изтърпи, не бе готова да се подложи на унижението да

обсъжда долното си бельо с непозната. — Ще бъда готова след две минути — допълни тя. — Благодаря.

Жената се отдръпна.

Ейвис прибра червилото си обратно в кутийката и нанесе последен пласт фина пудра върху лицето си. Застана неподвижна за момент, обърна се леко на едната и на другата страна, оглеждайки внимателно отражението си — съвършено отработено движение, — а после, само за миг, лицето ѝ стана сериозно и тя се взря смело в себе си, отвъд грижливо положения върху бузите руж и гримираните очи. „Изглеждам“ — помисли си тя — „... помъдряла.“

Хайфийлд стоеше на покрива на мостика, от двете му страни бяха застанали Добсън, първият помощник-капитан и радиооператорът, и даваше заповеди по вътрешния интерком на кормчията, докато грамадният военен кораб бавно се придвижваше в по-тесните канали и по-плитките води. Английският бряг, който отначало бе само мъгливо загатнат, сега се бе превърнал в категорично присъствие. Под него моряците, облечени в парадните си униформи, бяха строени в идеално прави редици по външния периметър на самолетната палуба, докато офицерите и по-старшите чинове бяха в зоната около острова — „Протокол алфа“, или „Прот, А“, както бе известен на екипажа. Стояха в почти пълна тишина, леко разкрячени, с ръце отзад, а безукорните им униформи сякаш преобразяваха остарелия и овехтял кораб, на който служеха. Акостирането на дока по традиция бе един от най-забележителните моменти в плаването за всеки капитан: не беше възможно да не изпиташ гордост, застанал на мостика на голям военен кораб, с екипаж, подреден на палубата, и шум на приветстващата тълпа, вече отекващ в ушите ти. Хайфийлд знаеше, че няма мъж на борда, който да не е забравил за малко изминалите няколко месеца, благодарение на отличната подредба на подобна церемония.

Това не се отнасяше за „Виктория“. С прекъсващ двигател и кормило, което всеки момент можеше да блокира, измъченият кораб се придвижваше трудно напред, насилван от инженерите и влекачите, безразличен към красотата на хълмовете на Девън и Корнуол, които се зеленееха от двете му страни. Когато бе посетил машинното отделение

на десния борд рано сутринта, главният механик му бе докладвал, че се радва, че най-сетне са у дома. Не бил сигурен дали отново може да задейства двигателя.

— Корабът знае, че си е свършил работата — весело бе отбелязал той, бършейки ръце в гащеризона си. — Стига му толкова. Трябва да ви кажа, сър, че знам точно какво изпитва.

— Мостик, променете курса на нула-шест-нула.

Обърна се към радиооператора и чу командата си, повторена от него.

Утрото бе особено светло, такова утро, което предвещава чудесен, ясен ден. Заливът Плимут беше красив — напълно подходеше за изпращане на стария кораб и чудесно посрещане, помисли си той, за булките. Няколко пухкави облачета се гонеха по синьото небе, морето, изпъстрено от бели гребени на вълни, проблясваше около кораба и някак му придаваше част от своето великолепие. След Бомбай и Суец, след безкрайното мътно синьо на океана, всичко тук изглеждаше изумително зелено.

Доковете бяха започнали да се пълнят с хора още с пукването на зората. Отначало от неколцина притеснени на вид мъже с вдигнати против студа яки, които пушеха или изчезваха за малко да презаредят с чай и препечени филийки, а после и от по-големи групички, семейства, застанали скупчени близо един до друг на дока, като от време на време сочеха към приближаващия се кораб. Махаха на онези от булките, които вече бяха на палубата. Радиооператорът бе разменил няколко съобщения с началника на пристанището и с членове на Британския червен кръст. Бяха му казали, че някои от съпрузите били принудени да спят по входовете на сградите, тъй като в целия Плимут не можело да се намери и едно свободно легло.

— Моряците по местата за акостиране, моряците по местата за акостиране, свободните от дежурство за деня да освободят горната палуба, да се затворят всички врати и люкове. — Високоговорителят се изключи. Това бе последната команда, преди да влязат в пристанището.

Капитанът стоеше, опрял ръце на перилата пред себе си. Връщаха се у дома.

Каквото и да означаваше това.

Никол бе проверил в лазарета, в столовата на палубата и банята за жените, предизвиквайки възмутени писъци и смут. Сега тичаше по хангарната палуба към голямата столова на булките, безразличен към любопитните погледи на последните жени, които се връщаха от закуска. Вървяха ръка за ръка, с направени прически, с рокли и сака, изгладени с безупречно остри ръбове, с леко приведени от вълнение рамене. На два пъти се размина с други пехотинци, които отиваха към самолетната палуба; като го видяха колко бърза и знаеха репутацията му, те предположиха, че е изпратен по важна задача. Едва след това, когато осъзнаеха колко омачкана е униформата му, а лицето му — небръснато, можеха да подхвърлят, че Никол изглежда малко небрежно. Невероятно как някои мъже смятат, че могат да запуснат външния си вид, след като се прибират у дома.

Спря рязко пред главния вход и огледа залата. Имаше само около трийсетина жени: толкова близо до слизането на брега, повечето довършваха опаковането на багажа си, стояха в очакване на палубата с лодките или в кулите за оръдията с развени от резкия морски бриз поли. Остана за миг, изчаквайки едно момиче да се обърне или друго да вдигне глава, за да е сигурен, че никоя от тях не е тя. После изруга мислено замаяната си глава.

Откъде да започне търсенето си? Навсякъде обикаляха разни хора. Само за половин час как можеше да открие един човек на кораб, който е истински лабиринт от стаи и отделения, сред хиляда и шестстотин други?

— Тревър, госпожа Анет. — Служителката на женския корпус стоеше в горния край на подвижното мостче и чакаше госпожа Тревър да си проправи път до началото на групата. Последва кратко мълчание, преди да се появи куфар, вдигнат високо от една руса жена с прическа на големи букли и килната шапка в резултат на мъчителното промушване в тълпата.

— Аз съм! — викна тя. — Слизам!

— Вашият багаж е освободен от митническите власти. Куфарите ви ще бъдат на дока и ще ви е нужен документ за самоличност, за да си ги получите. Можете да слизате. — Служителката на женския корпус прехвърли папката със списъка в лявата си ръка. — Късмет — пожела й тя и протегна ръка.

Госпожа Тревър, вече вперила поглед в долния край на подвижното мостче, разсеяно я стисна и вдигнала куфара си до ханша, заслиза надолу, леко залитайки на високите си токчета.

Врявата бе оглушителна. На борда женските гласове се извисяваха в напрегнатото очакване, булките постоянно надигаха глави и подскачаха, мъчейки се да зърнат любимия човек в тълпата. Около долния край на подвижното мостче стояха на пост няколко пехотинци и задържаха тълпата, която напираше да ги посрещне.

На дока имаше духов оркестър, който свиреше „Полковник Боги“, а един човек с мегафон в ръка безуспешно се опитваше да отстрани хората от ръба на кея. Блъскащи се една в друга групички викаха и махаха с ръце, опитвайки се да привлекат нечие внимание, крещяха високо и думите им се носеха с бриза, загубени в общата какофония.

Маргарет се бе наредила на опашката с разтуптяно сърце, надявайки се, че скоро ще може да седне. Жената пред нея все подскачаше в опит да види нещо над главите на другите и на два пъти я блъсна. Обикновено това би предизвикало солен коментар от страна на Маргарет, но сега устата ѝ бе пресъхнала, а неспокойствието я приковаваше на място.

Всичко изглеждаше толкова внезапно, прибързано. Не бе имала възможност да се сбогува с никого — нито с Тимс, нито с готвача в столовата на самолетната палуба, нито с момичетата от каютата, които сякаш се бяха изпарили. „Нима това е всичко?“, мислеше си тя. „Последните ми връзки с родината просто отлитат с бриза?“

Когато първата булка достигна до края на подвижното мостче, откъм тълпата се понесоха бурни овации и във въздуха блеснаха десетки светкавици на фотоапарати. Оркестърът засвири „Танцуващата Матилда“.

— Толкова съм нервна, че направо ще се подмокря — каза момичето до нея.

— Моля те, нека да е тук, нека той да е тук — мърмореше тихичко друго в носната си кърпа.

— Уилсън, госпожа Кери. — Имената се редуваха, вече по-бързо. — Багажът ви е освободен от митница...

„Какво направих?“, мислеше си Маргарет, загледана в непознатата страна. Къде ли беше Франсис? Ейвис? Седмици наред

това бе само далечна мечта, светият граал, който сънуваш и си представяш отново и отново. Сега, когато беше тук, се чувстваше разколебана и неподготвена. Имаше усещането, че никога в живота си не се е чувствала толкова самотна.

И внезапно го чу. Изречено два пъти, преди да го чуе:

— О'Брайън, госпожа Маргарет... Госпожа О'Брайън?

— Хайде, момиче — подкани я съседката по опашка и я побутна напред. — Размърдай се. Време е да слизаме.

Капитанът тъкмо бе започнал да показва на кмета на града мостика, когато на вратата се появи един офицер.

— Една булка е дошла да ви види, сър.

Кметът, с наедряла и отпусната в областта на корема фигура, чиято верига, символ на поста му, висеше от смъкнатите му рамене като хамак, бе демонстрирал почти непреодолимо желание да докосне всичко.

— Дошла да се сбогува за последно, а? — подхвърли той.

— Покани я да влезе.

Хайфийлд си каза, че вероятно още преди да я види, е знаел коя е. Тя застана на прага и лицето ѝ пламна, когато видя кой е вътре.

— Съжалявам — извини се тя, с пресекнал глас. — Не исках да ви прекъсвам.

Вниманието на кмета бе изцяло погълнато от уредите пред него, а пръстите му сякаш сами се устремяваха нагам.

— Помощник-капитане, би ли се погрижил за лорд кмета за малко?

Без да обръща внимание на начумерения вид на Добсън, той отиде до вратата. Тя беше облечена с бледосиня блуза с къси ръкави и панталони в защитен цвят, а косата ѝ бе закрепена на кок на тила. Изглеждаше изтощена и неопишимо тъжна.

— Исках само да се сбогувам и да проверя дали няма още нещо, което бихте искали да направя. Искам да кажа, че всичко е наред.

— Всичко е наред — отвърна той и сведе поглед към крака си. — Мисля, че може да се каже, че вече сте свободна, сестра Маккензи.

Тя се загледа в дока долу, който гъмжеше от хора.

— Ще се оправите ли? — попита той.

— Да, капитане.

— Не се съмнявам. — Осъзна, че иска да каже нещо повече на тази тиха, загадъчна жена. Искаше отново да си поговори с нея, да чуе разказите ѝ за времето в сестринската служба, да чуе обяснението ѝ за обстоятелствата около брака ѝ. Имаше приятели на високи постове: щеше му се да ѝ подсигури възможност да си намери добра работа. Така че уменията ѝ да не бъдат похабени напразно. Нямахше никаква гаранция в крайна сметка, че което и да е от тези момичета ще бъде оценено, както заслужава.

Но пред хората си не можеше да каже нищо. Не и нещо, което би могло да бъде сметнато за неподобаващо.

Тя пристъпи напред и си стиснаха ръцете, а капитанът усети остро погледите на останалите мъже наоколо.

— Благодаря... за всичко — тихо каза той.

— Удоволствието беше мое, сър. Радвам се, че можах да помогна.

— Ако някога има нещо... каквото и да било, с което бих могъл да помогна, за мен би било чест да ми позволиш да...

Тя му се усмихна, тъгата за миг изчезна от погледа ѝ, а после леко поклати глава, с което му даде да разбере, че не неговата помощ ѝ е нужна, и си тръгна.

Маргарет стоеше пред съпруга си, слисана и онемяла от реалното му физическо присъствие. От красотата му в цивилни дрехи. От червения цвят на косата му. От широките, сплеснати върхове на пръстите му и начина, по който зяпаше корема ѝ. Тя отметна кичур коса и внезапно ѝ се прииска да бе положила повече усилия за прическата си. Опита се да проговори, но после установи, че не знае какво да каже.

Джо я гледаше сякаш цяла вечност. Тя бе смаяна колко непознат ѝ се струваше той тук, в това далечно място. Сякаш новата обстановка го правеше чужд за нея. Притеснението я накара да сведе поглед. Стресната и странно засрамена, тя не можеше да помръдне. И тогава той пристъпи към нея с широка усмивка.

— По дяволите, жено, приличаш на кит. — Прегърна я здраво, непрекъснато повтаряйки името ѝ, притисна я към себе си толкова

силно, че бебето ритна в протест, което го накара да се дръпне изненадано.

— Можеш ли да повярваш, майко? Рита като муле, така ни беше писала и не е сбъркала. Какво ще кажеш, а? — Той сложи длан на корема ѝ, после хвана ръката ѝ. Взря се в лицето ѝ. — О, господи, Меги, толкова се радвам да те видя.

Отново я прегърна, а после неохотно я пусна и Маргарет усети как се вкопчва в ръката му, сякаш е нейното спасително въже в тази нова страна. Едва тогава забеляза жената, която стоеше зад него на няколко стъпки встрани, с кърпа на главата, стиснала чантичка пред гърдите си, сякаш не иска да се меси. Когато Маргарет се опита притеснено да нагласи прекалено тясната си рокля, жената пристъпи напред доста тромаво, а лицето ѝ се озари от широка усмивка.

— Маргарет, скъпа. Много се радвам да се запознаем. Виж само — сигурно си изтощена.

Последва съвсем кратка пауза и докато Маргарет търсеше точните думи, госпожа О'Брайън пристъпи напред и я прегърна силно.

— Колко си смела — казваше тя с устни до косата ѝ. — Цялото това разстояние... толкова далеч от семейството ти... Е, не се тревожи. Ще се погрижим за теб. Чуваш ли? Всички ще се разбираме прекрасно.

Маргарет усети как ръцете ѝ я потупват леко по гърба, подуши едва доловимото майчинско ухание на лавандула, розова вода и печива. Не знаеше кой е по-изненадан, тя самата или Джо, когато изведнъж избухна в сълзи.

Капитанът на пехотинците го сграбчи в момента, в който той проверяваше дали е отключена вратата на лазарета. Никол се дръпна от здраво стисналата го за рамото ръка.

— Къде, по дяволите, се губиш, пехотинец? — Лицето му беше гневно.

— Бях... търсех някого, сър. — Никол бе обиколил почти целия кораб, единственото възможно друго място бе самолетната палуба.

— Погледни се само в какъв вид си! Какво е станало с теб, по дяволите? „Прот, А“, това имаме днес. Всички мъже на самолетната

палуба. А не голяма празна дупка на мястото, където трябваше да бъдеш ти.

— Съжалявам, сър...

— Съжаляваш? *Съжаляваш ли?* Какво, за бога, ще стане, ако всеки реши да не се появи, а? Погледни се! Миришеш на бъчва.

Отвън се чу ново бурно аплодиране. Навън. Трябваше да излезе навън, на палубите. Там можеше да провери при някоя от служителките на женския корпус дали Франсис е слязла от кораба. Тя можеше и всеки момент да се готви да слезе.

— Шокиран съм, Никол. Точно ти, от всички...

— Съжалявам, сър, трябва да вървя.

Капитанът на пехотинците остана със зяпнала уста. Очите му щяха да изхвъркнат.

— Да вървиш? Трябва да вървиш?

— Спешно е, сър. — След което се наведе и мина под ръката на капитана, а извинителният тон на думите му отекваше в ушите му, докато вземаше стъпалата по три наведнъж.

Ейвис ги забеляза, преди те да я видят. Стоеше под оръдейната кула със здраво закрепена с фуркети шапка, така че да не я отвее вятърът, и гледаше малката групичка долу. Майка ѝ беше с шапката с огромното тюркоазено перо. Изглеждаше странно екзотично сред всички облечени в туид, в убито кафяво и сиво. Баща ѝ, чиято шапка бе нахлупена ниско над челото, както му харесваше, непрекъснато се озърташе наоколо. Знаеше за кого се оглежда. В морето от флотски униформи, той сигурно се чудеше как, за бога, ще могат да го видят. Тя почти не забелязваше къде се намира, нито пейзажа отвъд доковете. Какъв бе смисълът сега, след като знаеше, че няма да остава?

— Радли. Госпожа Ейвис Радли.

Ейвис си пое дълбоко дъх, прилади предната част на жакета си и бавно се отпрати към долния край на подвижното мостче с изпънат гръб като на модел, с високо вдигната брадичка, докато се опитваше да прикрие леко тремавата си походка.

— Ето я! Ето я! — Чу как майка ѝ направо бе прегракнала от възмущение. — Ейвис, скъпа! Погледни! Насам! Ето ни!

Пред нея, там, където мостчето опираше в дока, една от булките, която Ейвис разпозна от лекциите по шев и кройка, бе посрещната и вдигната във въздуха от един войник. Жената пусна чантата, която стискаше в лявата си ръка, и остана безкрайно дълго вкопчена в него, ръцете ѝ бяха заровени в косата му, а лицето му се притискаше към нейното. И само за кратко се отдръпваха, колкото да докоснат нос в нос и да прошепнат имената си. Понеже не можеше да мине покрай тях, Ейвис трябваше да стои там, заклещена на мостчето, опитвайки се да извърне поглед, докато двойката пред нея страстно се прегръща.

— Ейвис! — Майка ѝ подскачаше нагоре-надолу от другата им страна като някаква ярка шамандура. — Ето я, Уилф! Виж нашето момиче!

Най-накрая войникът разбра, че задържа другите булки, измърмори полусериозно извинение, после вдигна момичето си и го премести настрани. „Знаете как е“, казваше усмивката му.

„О, да, знам как е“, бе отвърнала Ейвис.

Майка ѝ изтича последните няколко крачки, за да я посрещне, просълзена от щастие.

— О, миличка, толкова се радвам да те видя! Какво ще кажеш за това, а? Нали е чудесна изненада!

Баща ѝ пристъпи към нея и я прегърна.

— Откакто ти замина, майка ти не е спряла да се тревожи. Не можеше да понесе мисълта двете да сте скарани и да се намирате на противоположните страни на земното кълбо. Какво ще кажеш за подобна обич, а, принцесо?

Имаше толкова любов и гордост по лицата и на двамата. Ейвис осъзна с ужас, че ако продължават така, нейното лице ще бъде обляно в сълзи.

Дийна излезе напред. Беше с нов костюм във вишнев цвят.

— Коя беше проститутката? Мама замалко да получи сърцебиене, когато получи писмото на госпожа Картър.

— Къде е Иън? — Майка ѝ се взираше в лицата на мъжете във флотска униформа. — Мислиш ли, че е довел родителите си?

— Дано не си загубила обувките ми — измърмори Дийна под нос. — Искам да ги извадиш от куфара си, преди да изчезнеш.

— Няма да дойде — каза Ейвис.

— Не е възможно отново да е заминал по служба. Мислех, че на мъжете ще им бъде позволено да ви посрещнат! — Майка ѝ притисна облечената си в ръкавица ръка към лицето си. — Е, слава богу, че ние дойдохме, Уилф. Нали?

— Родителите му ще дойдат ли да те посрещнат все пак? Не сме чули и дума от тях. — Баща ѝ я хвана за ръка. — Купил съм им радио. Последна дума на техниката.

Ейвис се спря и си придаде възможно най-безразличен вид.

— Той няма да дойде, татко. Никога. Има... има промяна в плана.

Настана кратко мълчание. Баща ѝ се обърна към нея. На Ейвис ѝ се стори, че долавя доволно сумтене откъм сестра си.

— Какво имаш предвид? Нали не искаш да кажеш, че съм похарчил четиристотин долара за самолетни билети, а няма да има никакво празненство? Имаш ли изобщо някаква представа колко струва това пътуване...

— Уилф! — Майка ѝ се обърна към нея. — Ейвис, скъпа...

— Няма да говоря за това тук, на кея, пълен с хора.

Родителите ѝ се спогледаха. Дийна не можеше да скрие радостта си от този неочакван обрат. Сякаш дори и тя бе впечатлена от мащаба на личната трагедия на Ейвис.

Докато четиримата стояха на кея, а тълпата се блъскаше около тях, далечен призив по мегафона умоляваше някой да се появи в кабинета на началника на пристанището, за да си прибере детето. Малката била облечена в червено палто и се представяла като Моли. Нямали друга информация за нея.

Ейвис се загледа назад към кораба. Една булка тичаше безразсъдно по подвижното мостче на високите си токчета. Когато стигна до долния му край, тя се хвърли в прегръдките на някакъв офицер, който я вдигна във въздуха и я завъртя няколко пъти в кръг. Позна, че е офицер по униформата му. Винаги бе познавала отлично униформите. „Не казвайте нищо повече“, мислено умоляваше родителите си Ейвис, прехапала устни. „Нито думичка. Иначе ще се разрева толкова силно, че целият Плимут ще замръзне на място.“

Майка ѝ нагласи шапката си, намести кожената яка на раменете си, после улови ръката на Ейвис и я пхна под лакътя си. Може би разбрала или забелязала нещо в изражението на дъщеря си, тя

предпочете да не я поглежда право в очите. Когато заговори, в гласа ѝ имаше леко загатната тъга.

— Е, скъпа, когато си готова, ще си поприказваме в хотела. — Тя тръгна напред. — Много хубав хотел. С прекрасни големи стаи. Имаме дори лична всекидневна към спалните си и гледка чак до Корнуол...

Франсис вървеше бавно надолу по подвижното мостче, стиснала куфара си с дясната ръка, докато лявата леко се опираше в перилата. Мислеше си, че е просто невидима в тази тълпа на весели и прегръщащи се едни други хора. Когато се приближи към кея, забеляза лица, които познаваше от изминалите шест седмици и които сега бяха набръчкани в усмивки, изкривени от емоционални сълзи, притиснати страстно към съпрузите си, и само за миг си позволи да си представи какво би било, ако и тя бе едно от момичетата, за които имаше прегръдка в края на мостчето и за които имаше не един, а няколко чифта топли ръце, които очакваха да я посрещнат.

Продължи да върви. „Ново начало“, повтаряше си тя наум. „Затова бе всичко. Сложих ново начало.“

— Франсис! — Обърна се и видя Маргарет, чиято рокля се бе вдигнала над подпухналите ѝ колене, докато махаше енергично с ръка. Джо стоеше до нея, прегърнал я през рамо. Другата ѝ ръка стискаше една по-възрастна жена. Тя имаше мило лице, не много по-различно от това на Маргарет, което сега грееше в усмивка през сълзи.

Франсис отиде до нея. Крачките ѝ бяха изненадващо нестабилни на сушата и тя с мъка се сдържаше да не залитне. Двете жени пуснаха чантите си и се прегърнаха.

— Нали нямаше да си тръгнеш, без да си запишеш адреса ми?

Франсис поклати глава, поглеждайки крадешком към двамата горди посрещачи, които сега бяха приютили Маргарет в семейството си. На кораба двете бяха равни, но сега, сама в това море от семейства, Франсис се почувства някак непълноценна.

Маргарет взе химикал от съпруга си и парче хартия, което ѝ подаде свежърва ѝ. Допря химикала до листа, спря и се засмя.

— Какъв е адресът? — попита тя.

Той също се засмя, после написа нещо на листа, който Маргарет пхна в ръката на Франсис.

— Веднага щом се установиш някъде, ми прати своя адрес, чу ли? Това е приятелката ми Франсис — обясни тя на двамата. — Тя се грижеше за мен. Медицинска сестра е.

— Приятно ми е да се запознаем, Франсис — каза Джо и протегна едрата си длан. — Ела да ни посетиш, когато поискаш.

Франсис се опита да му отвърне също толкова топло на ръкостискането. По-възрастната жена само кимна, после погледна часовника си.

— Джоузеф, влакът — изрече тихо тя.

Франсис знаеше, че е време да си върви.

— Грижи се за себе си — каза Маргарет и стисна ръката ѝ.

— Нямам търпение да разбера как е минало всичко — каза Франсис и посочи корема ѝ.

— Всичко ще бъде наред — уверено заяви Маргарет.

Франсис се загледа след тримата, докато си проправяха път към портала на кея, без да спират да говорят, сплели ръце, докато потънаха в множеството от хора и се изгубиха от погледа ѝ.

Пое си дълбоко дъх, опитвайки се да преглътне огромната буца, заседнала в гърлото ѝ. „Всичко ще бъде наред“, казваше си тя сама. „Ново начало.“

В този момент погледна назад към кораба. Наоколо обикаляха мъже, жени махаха с ръце. Не можа да види нищо, никого. „Не съм готова“, мислеше си тя. „Не искам да тръгвам.“ Стоеше там, незабележима жена, блъскана от тълпата, със сълзи, стичащи се по страните ѝ.

Никол си проправи път до предните редици на опашката и няколко от чакащите жени шумно възнегодуваха.

— Франсис Маккензи — викна той на служителката на женския корпус. — Къде е тя?

Жената настръхна.

— Ако обичате? Задачата ми е да сваля тези дами от кораба.

Той сграбчи ръката ѝ, а гласът му бе прегракнал от напрежение:

— Къде е?

Двамата останаха вперили поглед един в друг. После тя присви очи и прокара химикала си по няколко поредни страници.

— Маккензи, казвате. Маки... Маккензи, Б... Маккензи, Ф. Тя ли е?

Той дръпна папката със списъка.

— Слязла е — заяви жената и си взе обратно папката. — Вече не е на борда. Сега, ако обичате, оставете ме да си свърша работата.

Никол хукна край перилата на палубата и се наведе ниско, опитвайки се да я открие в тълпата, да различи познатата му силна и стройна фигура, бледочервеникавата коса. В ниското долу хиляди хора все още стояха по кея, блъскаха се, разминаваха се с мъка, появяваха се и изчезваха.

Сърцето му се сви някъде високо, сякаш се качи в гърлото и в отчаянието си, той се развика:

— Франсис, Франсис — вече предусещайки огромната си загуба, поражението си.

Гласът му, дрезгав от напирещите чувства, се понесе за миг над множеството, а вятърът го пое и го върна обратно над морето.

Капитан Хайфийлд беше почти последният човек, напуснал кораба. Беше се сбогувал церемониално с кораба, застанал редом с екипажа си, но сега, вече на мостчето, той застана, загледан напред, сякаш не му се искаше да слезе на сушата. Когато осъзнаха, че капитанът не бърза да тръгне, повечето от старши офицерите минаха покрай него, пожелавайки му всичко добро в бъдеще. Добсън се постара да се сбогува възможно най-кратко и нарочно заговори за следващото си назначение. Даксбъри слезе по мостчето под ръка с една от булките. Реник, който остана най-дълго, не искаше да го погледне в очите, но стисна здраво ръката му между дланите си и му каза с леко потрепващ глас да се грижи за себе си.

Капитанът сложи длан на рамото му и пъхна нещо в ръката му.

А после остана сам, застанал до горния край на подвижното мостче.

Онези малцина, които наблюдаваха от кея и които изобщо обръщаха някакво внимание, предвид по-спешните си ангажменти, отбелязаха след това колко било странно да се види капитанът сам-самичък при подобен случай, след като долу имало толкова голямо

множество. И че колкото и невероятно да звучи, рядко били виждали
възрастен мъж да изглежда толкова объркан.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Това бе последният път, в който я зърнах. Имаше толкова много хора, които крещяха и се блъскаха, докато достигнат един до друг, че беше невъзможно да се види нещо. И когато вдигнах очи, някой ме дърпаше за ръката, а после мъж и жена се втурнаха един към друг и се вкопчиха толкова здраво, точно пред мен, не спираха да се целуват и дори не мисля, че ме чува, когато ги помолих да се дръпнат от пътя ми. Не можех да виждам. Не различавах нищо.

Мисля, че точно тогава осъзнах, че това е загубена кауза. Всичко бе изгубено. И че можех да остана там ден и нощ, да остана вечно на това място, но понякога човек просто трябва да направи крачката напред и да продължи нататък.

Така и направих.

И това бе последният път, в който я видях.

ТРЕТА ЧАСТ

ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Струва ми се ужасно тъжно, че оставих толкова прекрасни момчета и никога повече не чух нищо за тях след онзи ден... човек среща много хора по време на война, когато се създават големи приятелства. Повечето от онези, които си спомнят такива дни, признават, че са направили същата грешка и не са поддържали връзка след това.

Л. Троуман. „Вино, жени и война“

2002 г.

Стюардесата мина по пътеката между седалките, за да провери дали всички колани са закопчани за кацането, озарявайки пътниците с безукорната си професионална усмивка.

Тя не забеляза старата жена, която избърса леко очи, вероятно по-рязко, отколкото бе нужно. Седнала до нея, внучката ѝ затегна колана си. Постави списанието, което предоставяха на пътниците по време на полета, в джоба на седалката пред себе си.

— Това е най-тъжната история, която някога съм чувала.

Възрастната жена поклати глава.

— Не е толкова тъжна, скъпа. В сравнение с други.

— Предполагам, че това обяснява реакцията ти спрямо онзи кораб. Мили боже, какъв е шансът това да се случи след толкова много години?

Тя сви рамене деликатно.

— Доста малък, предполагам. Макар вероятно да не биваше да се изненадвам толкова. Много кораби, които напускат военноморския флот, отиват за рециклиране, това е ясно.

Беше си върнала обичайното самообладание. Дженифър усещаше как постепенно се обгръща в него като с прозрачна черупка,

която се втвърдява с всяка миля, която все повече ги отдалечава от Индия. Дори вече бе успяла няколко пъти да ѝ се скара, задето не може да си намери паспорта и че пие бира преди обяд. Това ободри и развесели Дженифър. Защото, преди да се качат на самолета, тя не бе продумала и една думичка цели шестнадесет часа. Беше се смалила някак си, изглеждаше по-крехка, въпреки удобствата на луксозния хотел и първокласния салон, в който персоналът на авиолинията ги бе настанил, докато чакат излитането. Дженифър, стиснала ръката ѝ, усещайки сухата ѝ кожа, осъзна с пълна сила вината си. „Не биваше да я водиш тук — казваше вътрешният ѝ глас. — Тя е много стара. Ти я помъкна на друг континент и я остави да чака в горещата кола като някакво куче.“

Санджей бе предложил шепнешком да повикат лекар. Но баба ѝ го бе прекъснала грубо, сякаш е направил неприлично предложение.

А после, малко след излитането, тя бе започнала да говори.

Дженифър не обърна внимание на стюардесата, предлагаща им напитки и ядки. Възрастната жена, изправена леко на мястото си, бе заговорила така, сякаш не бяха прекарали изминалите часове в ужасяващо мълчание, а бяха водили задълбочен разговор.

— Аз смятах това просто за обикновено пътуване, разбираш ли? — внезапно започна тя. — Начин да се придвижиш от точка А до точка Б, някакво прекосяване на океана.

Дженифър се бе размърдала на седалката си неловко, без да знае какво точно да каже. И без да може да определи изобщо нужен ли е в този случай отговор. За миг се разсея, докато обмисляше дали не е трябвало да се обади на родителите си. Те щяха да обвинят нея, естествено. Не бяха съгласни баба ѝ да заминава. Именно тя бе настоявала двете да пътуват заедно. Вероятно бе искала да ѝ покаже света. Да разшири хоризонта ѝ. Да види тя как са се променили нещата.

Гласът на старата жена се бе снижил. Беше се обърнала към прозореца, сякаш говореше на небето.

— И ето че в този момент изпитвах чувства, които никога не бях очаквала да изпитам. И бях напълно уязвима пред всички онези хора, знаейки, че е само въпрос на време... — Тя се загледа през прозореца в божествената гледка — накъдрения килим от бели облачета, носещи се плавно в простора.

— Въпрос на време...?

— Докато разберат.

— Какво?

Последва внезапна тишина.

— Какво да разберат, бабо?

Погледът на баба ѝ се спря върху Дженифър и очите ѝ за миг се разшириха, сякаш тя се изненада да я види там. Леко се намръщи. Вдигна ръце на сантиметър-два от облегалките на седалката, сякаш искаше да се увери, че може да го направи.

Гласът ѝ, когато заговори отново, беше учтив, лишен от емоции. Сякаш си приказваха, седнали на сутрешно кафе.

— Би ли била така добра да ми донесеш чаша вода, Дженифър? Много съм жадна.

Момичето изчака за момент, после стана, намери услужливата стюардеса и взе от нея бутилка минерална вода. Наля в чаша и баба ѝ я изпи до дъно на големи глътки. Косата ѝ се бе сплескала по време на полета и сега стоеше щръкнала около главата ѝ като ореола на глухарче. Крехкостта ѝ за малко да разплаче Дженифър.

— Какво са разбрали?

Нищо.

— Можеш да ми кажеш, бабо — прошепна тя, навеждайки се напред. — Какво те разстрои толкова там? Излей си душата. Няма нещо, което би могла да кажеш, което да ме шокира.

Възрастната жена се усмихна. После се взря в очите на внучка си с проникателност, която леко притесни момичето.

— Ти и твоите модерни разбирания, Джени. С удобната ти връзка със Санджей и терапевтични фрази от сорта на „излей си душата“... Питам се колко ли модерни са разбиранията ти наистина.

Не знаеше какво да отвърне на това. Имаше нещо направо агресивно в тона на баба ѝ. Бяха продължили да седят по местата си, изгледаха филма, който пуснаха по време на полета, после поспаха.

И после, когато най-сетне се събуди, баба ѝ ѝ бе разказала историята за пехотинеца.

Той чакаше, както и бяха очаквали, до бариерата на зоната за пристигащите. Дори и сред тълпата от хора можеха да го разпознаят

безпогрешно: с изправената стойка, безукорно изгладения костюм. Въпреки възрастта си и влошеното зрение, той ги бе забелязал, преди те да го видят, и вече им махаше с ръка.

Дженифър остана по-назад, докато баба ѝ ускори крачка, а после, пуснала куфарите на земята, го прегърна здраво. Двамата се прегръщаха дълго, дядо ѝ притискаше силно жена си към себе си, сякаш се страхуваше, че тя пак ще хукне нанякъде.

— Липсваше ми — прошепна той в побелялата ѝ коса. — О, скъпа, толкова ми липсваше.

Това накара Дженифър, която пристъпваше от крак на крак, да се огледа наоколо, за да види дали някой от другите хора край тях забелязва случващото се. Усещаше се малко като натрапник. Имаше нещо доста смущаващо в страстта на двамата осемдесетгодишни съпрузи.

— Другия път ще дойдеш с мен — каза баба ѝ.

— Знаеш, че не обичам да пътувам надалеч — отвърна той. — Щастлив съм у дома.

— Тогава ще остана с теб — заяви тя.

Вече в колата, с прибран отзад багаж, баба ѝ сякаш се бе съживила, а Дженифър бе започнала да разказва на дядо си за кораба. Тъкмо стигна до момента, в който бяха разбрали името на разглобения кораб, когато той изключи двигателя. Тя се опитваше да обясни шока на баба си, така че да не бъде обвинена за него тя самата, когато забеляза, че дядо ѝ я гледа необичайно сериозно. Тя замлъкна, а той се обърна към жена си.

— Същият кораб? — попита той. — Наистина ли беше „Виктория“?

Старата жена кимна.

— Никога не съм си представяла, че пак ще го видя — каза тя. — Беше... Доста ме разтърси гледката, признавам си.

Очите на дядо ѝ не се откъсваха от лицето на жена му.

— О, Франсис — каза той. — Само като си помисля колко близо бяхме до...

— Почакай — обади се Дженифър. — Да не би ти да си пехотинецът?

Двамата възрастни си размениха многозначителни погледи.

— Ти? — Тя се обърна към баба си. — Дядо? Ти не ми каза! Не каза, че дядо е пехотинецът.

Франсис Никол се усмихна.

— Не си ме питала.

Бил пробягал миля и половина, разказваше той на Дженифър, докато излизаха от района на „Хийтроу“, след като обиколил целия кораб, за да се увери, че вече е слязла на брега. През цялото време викал името ѝ. „Франсис! Франсис! Франсис!“ А после направил същото и на кея, като се блъскал в хората, струпани там, обикалял в кръг, с мъка си пробивал път в множеството, с омачкана и мръсна униформа, с пот по челото. Вълнението на околните било толкова голямо, че никой не му обръщал внимание.

Викал, докато останал без глас. Докато гърдите не го заболели от тичане. И тогава, когато се бил отчаял, задъхан, опрял ръце на коленете, в един момент хората пред него оредели и той случайно я зърнал. Висока и слаба фигура, застанала с чанта и куфар в ръце, с гръб към морето, загледана в новата си родина.

— Какво се случи с другите?

Франсис приглади полата си.

— Маргарет и Джо се върнаха в Австралия, след като майка му почина. Имат четири деца. Тя още ми пише за Коледа.

— Значи, никакви съжаления?

Франсис поклати глава.

— Мисля, че бяха много щастливи. О, не ме разбирай погрешно, скъпа Джени, няма брак без трудности. Но винаги съм мислила, че в лицето на Джо, Маргарет бе намерила добър човек.

— Ами Ейвис? — Тя постави тежко ударение на първата сричка, сякаш се забавляваше от старомодното звучене на името.

— Наистина не знам. — Бе започнало да вали и Франсис следеше с поглед капките, които се спускаха диагонално по стъклото на прозореца. — Писа ми веднъж, за да каже, че се е върнала в Австралия, и да ми благодари за всичко, което съм направила за нея. Доста официално писмо, но предполагам, че това не е изненадващо.

— Чудя се какво ли е станало с него — каза Дженифър. — Сигурна съм, че в крайна сметка се е развел.

— О, знаеш ли? Не го е направил. Срегнахме го веднъж, нали? — Баба ѝ смуши с лакът дядо ѝ. — На някакъв коктейл преди

двайсетина години. Представиха ни ги като двойка и аз си спомних, че съм чувала някъде това име.

Дженифър се наведе напред, заинтригувана.

— Каза ли му нещо?

— Не. Е, не точно. Но се постарях да спомена в разговора с кой кораб съм дошла в Англия и го погледнах косо. Така че да разбере. Той пребледня.

— Тръгнаха си рано, доколкото си спомням — добави дядо й.

— Точно така, вярно. — Двамата се усмигнаха съзаклятнически.

Дженифър се облегна на тапицираната седалка и й се прииска да може да запали цигара. Извади телефона от задния си джоб, за да провери дали Джей й е пратил съобщение, но нямаше такова. Щеше да му пише, когато се прибере у дома. Той се връщаше след две седмици и тя искаше пак да се видят, но не желаше той да си въобразява прекалено много. Имаше склонност, замисли се тя, да се държи твърде собственически.

— Знаете ли, не разбирам защо вие двамата просто не сте се събрали още на кораба, след като толкова сте се харесвали — каза тя, докато прибираше телефона си. Леко се подразни от разменените помежду им погледи тогава, сякаш онова, което двамата споделяха, не можеше да бъде разбрано от нея.

Гласът й стана по-решителен.

— Струва ми се, че хората от вашето поколение често правят нещата по-трудни, отколкото трябва да бъдат.

Не казаха нищо. После, откъм задната седалка, тя видя как дядо й протяга ръка да улови дланта на баба й, за да я стисне.

— Предполагам, че донякъде е вярно — каза той.

След като й разказа истината за брака си и какво означава това за двама им, тя остана мълчалива. Просто седеше на тревата с непроницаемо изражение, сякаш едва успяваше да проумее чутото.

— Франсис? — Той седна до нея на тревата. — Помниш ли какво ми каза в нощта, когато самолетите бяха изхвърлени през борда? Свършено е, Франсис. Време е да продължим напред.

Тя се бе обърнала бавно към него, изражението й бе леко стреснато, сякаш не можеше да се осмели да повярва в думите му.

— Това е хубавото, Франсис. Позволено ни е. Не, длъжни сме да го направим.

В решителния му тон се прокрадваше и нотка на паника, сякаш имаше вероятност тя да отрече правото си да бъде щастлива, сякаш и той също е от онези неща, за които тя трябва да се покаява.

— Ние имаме това право, чуваш ли? И двамата.

Тя толкова категорично не вдигаше поглед от обувките си, че за миг той се уплаши, че все още е затворена в себе си. Несломима. А после бе забелязал, че тихичко хълца, сякаш в гърдите ѝ напират някаква огромна и неудържима емоция.

Тих стон се изтръгна от гърлото ѝ и той видя, че едновременно плаче и се усмихва, а ръката ѝ тремаво се пресяга по тревата към неговата.

Бяха останали там неизвестно колко време, сплели ръце в жилавата трева. Оживено бърбещи семейства ги подминаваха на път за къщи, като им хвърляха многозначителни погледи понякога, но без особено любопитство — пехотинец и любимата му, събрали се отново след дълга раздяла.

— Ти си Никол — беше му казала тя, докато галеше с пръсти израненото му лице. — Капитанът ми каза. Никол. Казваш се Никол. — Произнасяше името му с радост. В устата ѝ то звучеше като съкровище.

— Не — каза той уверено и когато заговори, гласът му звучеше странно и непознато дори за самия него, защото бяха минали години, откакто някой го бе наричал така: — Казвам се Хенри.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.